ISTANBUL BEYKENT UNIVERSITY

Entrepreneurship & Management Inquiries
EMI congress

11th INTERNATIONAL ENTREPRENEURSHIP SOCIAL SCIENCES CONGRESS

July 31 - August 3, 2025 Istanbul/Türkiye

ABSTRACT BOOK

11th International EMI Entrepreneurship & Social Sciences Congress

ABSTRACT E BOOK

Editors:

Prof.Dr.Himmet KARADAL
Dr. Neslihan DUMAN
Asst.Prof.Dr. Menekşe ŞAHİN KARADAL

Yayımlanma Tarihi : 15 Eylül 2025
ISBN: **978-605-73415-6-3**

PRESENTATION of the 11th EMI Congress

The **EMI** Institute is engaged in congress organization, publishing, consulting and educational activities. Since 2018, **eleven "International EMI Entrepreneurship and Social Sciences Congresses**" have been organized, and **three international refereed and indexed journals** are regularly published twice a year. The **EMI** Institute also conducts leadership and executive development programs in Türkiye, such as internships and training for educators. The **EMI** brand has been **registered by the Turkish Patent and Trademark Office**.

The **EMI** Institute collaborates with universities and academics from many countries, especially in the Turkic world. Collaboration protocols (MoU) have been signed with ***TEAM University*** *and* ***Navoi State Mining and Technology University*** from Uzbekistan, ***Turan University*** from Kazakhstan, and ***Khazar University*** from Azerbaijan. **EMI** is also in cooperation with institutions in Türkiye, including ***Dilkur Academy***, *CEO TEKMER,* ***Istanbul Beykent, Nisantasi, and Kent Universities***, as well as ***Eastern Mediterranean University and Girne American University*** in Northern Cyprus, and **Vission *University*** in North Macedonia.

The first and third **EMI** congresses were held in **Nicosia, Northern Cyprus**, the second in **Cappadocia** Nevsehir, the fourth in Istanbul, the fifth in **Gostivar**, **North Macedonia**, the sixth in **Gorazde**, Bosnia and Herzegovina, the eighth in **Cappadocia Aksaray**, and the seventh and ninth in **Tashkent**, Uzbekistan, the tenth in Targoviste, **Romania**. **11th** International EMI Entrepreneurship & Social Sciences Congress is to be hosted by İstanbul Beykent University in **Türkiye**, between **August 1-3, 2025** and will be held in **hybrid form**. With **309 papers** prepared by **435 academics from 172 universities/institutions and 28 countries**: Türkiye, ***USA, Argentina, Azerbaijan, Bahrain, Canada, China, Indonesia, Morocco, Georgia, India, Iran, Switzerland, Italy, Kazakhstan, Kyrgyzstan, TRNC, Lebanon, Nigeria, Uzbekistan, Pakistan, Poland, Romania, Russia, UAE, Uganda, UK, and New Zealand.***

Each **EMI** Congress sees participation from over 20 countries and more than 100 universities. **A total of 2,343 papers** prepared **by 3 thousand 755 academics** were presented **at 11 EMI congresses**. These papers are published in the proceedings book with an ISBN number (www.emissc.org).

The aim of the EMI congress is to **develop human, social and cultural capital**. The EMI Congress is an **academic, social and cultural organization** where academics, entrepreneurs, public and private sector managers and NGO leaders, artists and students **exchange information**. The main theme of the congress will be "***Entrepreneurship in Turkish World***". It is organized in cooperation with Central Asian University (**Uzbekistan**), Eastern Mediterranean University (**N. Cyprus**), Vision University (**N. Macedonia**), University of Stavanger (**Norway),** İstanbul Beykent University, Jizzakh State Pedagogical Institute (**Uzbekistan***), İstanbul Beykent University and Turan University (***Kazakhstan***)*.

On the day of completion of this journey, we are delighted with a high level of satisfaction and aspiration. It is important to offer our sincere thanks and gratitude to a range of organizations and individuals, without whom this year's conference would not take place. We would like to thank all the conference delegates, the Track Chairs and the reviewers and the staffs at **İstanbul Beykent University** for their efforts. This conference would have not materialized without the efforts of the contributing authors for sharing the fruit of their research and the reviewers for scrutinizing, despite their busy schedules. We also thank our members and colleagues who accepted the duty to participate in the Scientific Committee and for their valuable help in the screening, selecting, and recommending best contributions. I would like to thank Rector **Prof.Dr. Volkan Öngel, Dr. Gözde Bozkurt and Murat Er** for their leadership.

The **EMI** Institute has consultancy services providing comprehensive support for investors and entrepreneurs, encompassing various layers in project management and financial administration. Under **EMI**, we offer services that include technical, contractual, administrative, and legal management at every stage of the investment process. In the context of financial management, protective measures are implemented to safeguard investors' financial interests, quality, and timeliness.

EMI Enstitüsü, **kongre** organizasyonu, **yayıncılık, danışmanlık** ve **eğitim** faaliyetlerinde bulunmaktadır. yedi yıldan beri on adet "**Uluslararası EMI Girişimcilik ve Sosyal Bilimler Kongresi**" düzenlenmiş; Üç adet **uluslararası hakemli ve indeksli dergi** yılda 2 sayı düzenli olarak yayımlanmaktadır. Yine EMI Enstitü tarafından Türkiye'de staj ve eğiticilerin eğitimi gibi **liderlik ve yönetici geliştirme programları** yapılmaktadır. Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından **EMI** markası tescil edilmiştir. **EMI** Enstitü, **Türk Dünyası** başta olmak üzere, birçok ülkeden **üniversite ve akademisyenlerle işbirliği** içindedir. Özbekistan'dan ***Central Asian University (CAU), Jizzakh State Pedagogical University***, ***TEAM University*** ve ***Navoi State Mining and Technology University***, Kazakistan'dan ***Turan University***, Azerbaycan'dan ***Khazar University*** ile **işbirliği protokolü** (MoU) imzalanmıştır. **EMI**, Türkiye'den **Dilkur** Akademi, CEO TEKMER, İstanbul ***Beykent***, ***Nişantaşı ve Kent Universiteleri***; KKTC'den ***Doğu Akdeniz Üniversitesi***; K. Makedonya'dan ***Vizyon Üniversitesi*** ile işbirliği içindedir. İlki ve üçüncüsü KKTC **Lefkoşa**'da, ikincisi Kapadokya **Nevşehir**'de, dördüncüsü **İstanbul**'da, beşincisi Makedonya **Gostivar**'da, altıncısı Bosna-Hersek **Gorazde**'de, sekizincisi Kapadokya **Aksaray**'da, yedinci ve dokuzuncusu Özbekistan **Taşkent**'te, onuncusunu Romanya'da Targoviste'de, 11.ise İstanbul Beykent Üniversitesi olmak üzere, 11 EMI kongresinde toplam **3 bin 755 akademisyenin** hazırladığı **2.337 bildiri** sunulmuştur. 11.EMI Kongresinde 28 ülkeden ve 172 üniversiteden akademisyenler bildiri sunmuştur. Her EMI Kongresine **20'den fazla ülkeden ve 100'den fazla üniversiteden bildirili katılım** gerçekleşmektedir. Bu bildiriler, **ISBN numaralı bildiri kitabında** yayımlanmıştır (www.emissc.org).

International refereed and indexed journals can be accessed through Dergipark.

Journal EMI (International Journal of Entrepreneurship and Management Inquiries - 2017),

ASSTUDIES (International Journal of Arts and Social Studies - 2018),

EUJMR (EUropean Journal of Managerial Research - 2017).

Dilkur Publishing (2020.

Prof.Dr. Himmet KARADAL
Dr. Neslihan DUMAN
Asst.Prof.Dr. Menekşe ŞAHİN KARADAL

CONGRESS COMMITTEES

Chairs / Presidents

Prof.Dr. **Volkan ÖNGEL**, Rector of İstanbul Beykent University
Prof.Dr. **Muhsin HALİS,** Dean of Business Faculty, Kocaeli University
Prof.Dr. **Himmet KARADAL,** President of EMI **(E**ntrepreneurship and **M**anagement **I**nstitute)

General Coordinators:

Assoc.Prof.Dr. **A**.**Mohammed ABUBAKAR** & Murat ER **&** Dr. **Gözde BOZKURT**

HONORARY BOARD

Prof.Dr. **Mustafa TÜMER**, General Manager of Cyprus Foundations, **TRNC**
Prof.Dr. **Adnan SÖZEN**, Rector of Adana Alparslan Türkeş Science and Technology University
Prof.Dr. **Shavkat Sharipov Safarovich**, Rector, Jizzakh State Pedagogical University, **Uzbekistan**
Prof.Dr. **Daurenbek I. Ilesaliev**, Rector, Perfect University, **Uzbekistan**
Prof.Dr. **Serdar YURTSEVER**, Girne American University, **TRNC**
Prof.Dr. **Ahmet Vecdi CAN,** Rector of International Vision University, N.**Macedonia**
Prof.Dr. **Yusif ALIYEV**, Director, **Azerbaijan** State Pedagogical University, **Azerbaijan**
Prof.Dr. **Murat YALÇINTAŞ**, OYAK
Prof.Dr. **Nihat ALAYOĞLU,** Istanbul Chamber of Commerce
Prof.Dr. **Gulzhanat TAYAUOVA,** Vice Rector of Turan University, **Kazakhistan**
Prof.Dr. **Bakhodir Khatamovich TURAEV**, Vice Rector, Tashkent State Transport University, **Uzbekistan**

Organizing Committee

Assoc.Prof.Dr. **A**.**Mohammed ABUBAKAR,** co-Editor of Economics, Open-Assessment Journal
Assoc.Prof.Dr. **Gülbeniz AKDUMAN**, Editor of EUJMR (**Eu**ropean **J**ournal of **M**anagerial **R**esearch)
Asst.Prof.Dr. **Menekşe Şahin KARADAL**, Editor-in-Chief of Journal of **A**rts and **S**ocial **S**tudies
Assoc.Prof.Dr. **Azamat Maksudunov**, Kyrgyz Turkish Manas University, **Kyrgyzstan**
Assoc.Prof.**Dr. Hülya ER,** Bolu Abant İzzet Baysal University
Assoc.Prof.Dr. **Dababrata Chowdhury,** Ravensbourne University, **UK**
Assoc.Assoc.Prof.Dr. **Jabbarova Anora Javlievna**, Jizzakh State Pedagogical University, **Uzbekistan**
Assoc.Assoc.Prof.Dr. **Marlen Zoidovich Djelalov**, Jizzakh State Pedagogical University, **Uzbekistan**
Assoc.Prof.Dr. **Raıkhan SUTBAYEVA,** Yessenov University, **Kazakhistan**
Assoc.Prof.Dr. **Azer DİLANCHİEV**, International Black Sea University, **Georgia**
Dr. **Sarkhan JAFAROV,** Azerbaijan State Pedagogical University, **Azerbaijan**
Mehebbet BABAYEVA, Director of Nakhchivan Music College, **Azerbaijan**
Dr. **Neslihan DUMAN**, Erciyes University

ADVISORY AND SCIENTIFIC COMMITTEE

Prof.Dr. **Emin CİVİ,** University of New Brunswick, **Canada**
Prof.Dr. **Erdoğan EKİZ**, Dean of Tourism Faculty, Central Asian University, **Uzbekistan**
Prof.Dr. **Uğut YOZGAT**, Vice Rector, İstanbul Nişantaşı University
Prof.Dr. **Mensur NUREDİN,** Vice Rector of International Vision University, **Macedonia**
Prof.Dr. **Ayşen WOLFF**, Giresun University
Prof.Dr. **Bülent GÜLÇUBUK**, Ankara University
Prof.Dr. **Erdal ŞEN**, İstanbul Fenerbahçe University
Prof.Dr. **Gökhan ÖZER,** Dean, Kyrgyz Turkish Manas University, **Kyrgyzstan**
Assoc.Prof.Dr. **Ermek NURMAGANMET**, Vice Rector, Yessenov University, **Kazakhistan**
Assoc.Prof.Dr. **Aybeyan SELİM**, Dean of Vision University, **Macedonia**
Assoc.Prof.Dr. **Murteza HASANOĞLU**, Dean of Politics Faculty, Baku State University, **Azerbaijan**
Assoc.Prof.Dr. **Raıkhan SUTBAYEVA**, Yessenov University, **Kazakhistan**
Dr. **Ahmet FİDAN,** Founder of OJOP Indexing and Directory, Kent Akademisi / Editor-in-Chief

İÇİNDEKİLER

1. CPEC-Cross Border Economic Investments and Geo Political Transformation of DG Khan 17
2. Revitalizing Regional Trade: India–Uzbekistan Economic Synergies in the 21st Century 18
3. The Role of Student Clubs in Developing Business-Oriented Skills: The Case of Manas ELAB 19
4. Social Media Addiction and Loneliness: A Study on University Students 21
5. The Integration of Turkey's Teaching Practices into the Azerbaijani Military Education System 23
6. Integration of A Digital Platform into The Process of Developing Students' Cognitive Skills 24
7. Glass Ceiling Syndrome: Women and Barriers to Professional Life in Türkiye, Italy and Poland 25
8. Adversity, Deconstruction, and Rehabilitation Analysis of Amhara Regional State Since 2020 26
9. Shadow Institutions, Silent Exclusion: The Experience of Women in Turkish Holding Companies 27
10. Exploring the Impact of Digital Tourism and Artificial Intelligence on Local Entrepreneurship in the Bandarban Hill District of Bangladesh: Pathways to Inclusive Development and Sustainable Innovation 29
11. Sustainable hospitality excellence: cultivating environmental stewardship in Turkish hotels through cultural heritage integration, climate resilience, and guest engagement 30
12. The Impact of Emotional Factors on Service Robot Acceptance in Global Hospitality: A Mixed-Method Analysis 31
13. Self-Defense in the Turkish Penal Code .....Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
14. A Research to Aimed At Determine The Reasons for the Decline in Birth Rates in Türkiye..... 34
15. The Misleading Consequences of Employing Non-Medical Call Center Employees in Providing Medical Information: Impact on Patient Decisions, Satisfaction, and Perception of the Turkish Healthcare System..... 36
16. Psychological Analysis Of Crimes Committed By Juveniles 38
17. Implementation of Urban Air Mobility Concept and its Implication to Economic Development 39
18. The Role of Emotional Intelligence and Entrepreneurial Intention Among Students in Higher Education: A Literature Review..... 40
19. The Transformation Of Cultural Value into Economic Value: An Analysis Of Capital Conversion in Art Markets 41
20. Functional-Pragmatic Features of Humorous Texts in The Uzbek Language 43
21. Digital Startups in Female Entrepreneurship 44
22. Entrepreneurial Education 4.0: Integrating AI into Business Curricula after the COVID-19 Reset..... 47
23. Remote Work, AI Integration, and Organizational Culture in Post-COVID Management..... 48
24. A Study on the Effects of Interdisciplinary Art Practices on Urban Culture 49
25. Challenges and Strategies in Translating English Military Abbreviations into Russian and Uzbek..... 50
26. The Impact of the Hybrid Working Model on the Work-Life Balance of Female Employees: A Private Sector Application..... 51
27. Ecological and Economic Dimensions of Human Security in The South Caucasus..... 53
28. The Effect of Total Quality Management Adoption on Occupational Burnout in Healthcare Workers . 54

29. The Cost of Organizational Conformity? The Impact of Conformism on Emotional Burnout and Work Engagement 56
30. Motivation matters—but autonomy is key: the mediating power of job satisfaction in shaping contextual performance 58
31. The Relationship Between Employee Sustainability and Organizational Sustainability: A Research 59
32. Nonverbal Communication Differences Across Cultures 60
33. A Qualitative Study of Influencer Selection and Message Consistency in Influencer Marketing Practices 61
34. The Influence of Game Mechanics on the Motivation and Academic Performance of Students at Technical Universities 63
35. Enterprising Higher Education – A UK Context 64
36. From Corporate Governance to Global Brand Architecture: The Strategic Transformation Journey of TAV Airports Holding 66
37. Does Humble Leadership Meet Employees' Basic Psychological Needs? 68
38. The Role of Artificial Intelligence in Advertising: A Focus Group Study on the Example of Amazon 70
39. General Features of Emotions and Ways of Their Verbalization 72
40. Resource Orchestration in Entrepreneurial Marketing: A Study of Knowledge, Skills, and Networks 73
41. The Impact of Digitalization on Consumer Loyalty in Emerging Markets 75
42. Investigation of Online Visitors' Reviews for Kibyra Ancient City: The Case of Tripadvisor 76
43. The Mediating Role of Childhood Traumatic Experiences in the Relationship Between Self-Compassion and Emotion Regulation Difficulties 78
44. The Effect of E-Commerce Entrepreneurıal Orıentatıon On Teamwork 79
45. A Model Proposal for Developing and Expanding Small-Scale Farmers' Entrepreneurship: Cooperatives 81
46. The Path to Development in the Turkic World States: Common Interests in Agriculture and Food 83
47. Green Minds And Sustainable Behavior: A Three-Dimensional Attitudinal Analysis of Generations Z And Y 85
48. Analysis of Consumer Behaviour Regarding Sustainable Energy Sources 86
49. Integrating AI into Social Media Marketing: A Conceptual Framework for Emerging Economies* 87
50. Problems of Globalızatıon and Food Securıty in the World Economy 88
51. Nakhchivan State University: Technopark And Development Of An Efficient Business Environment 90
52. Factors determining investment decisions of college students in the cryptocurrency market: The case of Bursa province 92
53. The Influence of Supervisor Characteristics on their Subordinates 93
54. Building Inclusive Ecosystems: Gendered Insights from Women Entrepreneurs in Two Global Cities 94
55. The Evolution of Scientific Publications in Artificial Intelligence and Entrepreneurship: A Bibliometric Analysis 96
56. Transformation of Visual Communication Design in Digital Cinema: New Approaches 98
57. Role of Cultural Awareness in Teaching Intercultural Communication 100
58. The True self and the Perception of Fraudelence: A Theoretical Model Proposal for the Relationship Between Employee Authenticity and Imposter Syndrome 101

59. Building Digital Silk Roads: Integrating High-Tech Infrastructure in Belt and Road Regions 102
60. The Psychological Novella in the Works of John Steinbeck and Sherwood Anderson: Focus on Human Factors 103
61. Innovative Approaches in Language Teaching for for Enhancing Pupils' Metacognition, Thinking Skills 104
62. The Practical Content of Preparing Future Teachers for Social Pedagogical Practice 105
63. Means of Forming Critical Thinking Skills of future English language Teacher 106
64. The Effects of Social Capital and Social Networks on Entrepreneurship: An Examination of Educational Expenditures of Entrepreneurship Clubs by The Structural Equation Model 107
65. The Impact of Reliability of Banks and Adequacy of Government Incentives on Financial Resource Allocation Strategies of Enterprises During Crisis Periods: Relation Based Quantitative Research 109
66. Transformation in Turkish Tourism Culture: From Urban Subculture to Transalt Culture 111
67. Thematic Evolution and Trend Analysis in the Literature on Student Entrepreneurship: A Bibliometric Study 113
68. The Impact of Digitalization on Internal Audit in the Banking Sector 115
69. Utilizing Instagram Reels And Influencer Marketing To Enhance Brand Awareness 117
70. The Economic Costs of Toxicity: Organizational Dysfunction as a Macroeconomic Threat 119
71. Comparative Analysis of Digital Travel Platforms and Local Digital Entrepreneurship Opportunities in TRNC and Mediterranean Countries 121
72. Joy of Missing Out in Marketing 122
73. Women Entrepreneurship: Barriers, Support Mechanisms; The Case of Turkey 123
74. The Ankara Declaration: A Tripartite Agreement Between Somalia, Ethiopia, and Türkiye's Mediation Efforts 125
75. A Conceptual Assessment of Green Entrepreneurship in the Context of Environmental Ethics 127
76. The Conceptual Foundations of Bodily-Kinesthetic Intelligence: An Evaluation within the Framework of Multiple Intelligences Theory 129
77. Rethinking Entrepreneurship: A Conceptual Evaluation of Entrepreneurial Intelligence 130
78. An evaluation of the leisure concept in Türkiye within the framework of managers and employees in businesses 132
79. Software Developers' Views on Human Computer Interaction* 134
80. Unity in Language, Thought, and Action: Collective Intelligence in Engineering, Collective Spirit in Architecture 136
81. The Impact of ESG Scores on Audit Costs: Selected Countries Around the World 138
82. The Effect of Transformational Leadership on Organizational Trust and Organizational Identification: A Research on Young People Working in Non-Governmental Organizations 139
83. Governance Challenges in Implementing Hospital Disaster Resilience Strategies: A Delphi-DEMATEL Study 141
84. Evaluation of Companies Accountıng Applications In Terms of E-Commerce 143
85. The Interaction of Creative Writing and Expression Skills in the Process of Language Education 144
86. The Impact of Regional Entrepreneurship Level on Technological Innovation: A Review of Türkiye's Provinces 146

87. The Impact of Managerial Behaviour on Organisational Climate 148
88. A Literature-Based Analysis of Barriers to Entrepreneurship..... 149
89. The Use of Modal Verbs in English Notarial Discourse 151
90. The Influence of Transformational Leadership and Employee Empowerment on Employee Performance Mediated by Job Satisfaction in North Sumatra..... 152
91. Inspection and Sanctions Related to Occupational Health and Safety in Practice 153
92. Analyzing Geographical Parameters in Balochistan, Pakistan..... 155
93. Deforestation Risk Zoning in Balochistan: A Spatial Analysis of Ziarat, Quetta, and Sherani 156
94. Youth Entrepreneurial Mindset and Employment Management Mechanisms in Mangystau Region... 157
95. A Psychological Perspective Under the Shadow of the Artificial Intelligence Era: The Relationship Between Technostress and Well-Being..... 158
96. Maritime Policy Implications of Vessel-Based Carbon Emissions: Ambarlı Port Case 160
97. The Role of Executive Leadership in Higher Education Reform..... 161
98. Fatigue but Satisfied? Testing the Job Demands-Resources Theory 162
99. Examının The Dıfferences And Relatıonshıps In Perceptıons Of Psychologıcal Empowerment, Creatıve Behavıor And Intrınsıc Motıvatıon In Generatıon X And Y: A Study In The Automotıve Sector 164
100. Sustaınable Hrm Practıces And Generatıon Z: Enhancıng Organızatıonal Commıtment And Reducıng Intentıon To Quıt..... 166
101. Phraseological Combinations as a Source of Language Enrichment 168
102. Comparing Place Name Structures in English and Uzbek Languages 169
103. The Impact of Admission Exam Privileges on Foreign Language Learning and Teaching: A Focus on English Language Proficiency Certificates in Uzbekistan 170
104. Examının The Relationship Between Psychological Empowerment and Job Satisfaction wıth Meta Analysis* 171
105. The mediating role of LMX in the effect of psychological empowerment on job satisfaction 172
106. Women Entrepreneurship in Balıkesir Province: An Assessment in Terms of Development Policies in the Region 174
107. Sustainable Leadership, More Effective for Whom? The Mediating Role of Demographic Factors on Turnover Intention 176
108. Green Energy Strategıes In Turkey For Sustaınable Development And Economıc Growth..... 177
109. Risk Perception in Emerging Markets 179
110. Global Trends in Language and Literature Teaching..... 181
111. Öğrenmenin Dışsallaştırılması: Yapay Zekâ Kullanımının Bilişsel Çaba ve Eğitim Süreçlerine Etkisi183
112. Distribution Characteristics of Coronary Artery Anomalies Associated with Congenital Heart Defects in Children 185
113. The Impact of the Audiobook Boom on Music Consumption Habits 186
114. The Legal Framework and Professional Practice Dimension of Carbon Accounting in Turkey 188
115. Attitudes Towards Elderly Care and Sense of Family Integrity*..... 190
116. "Money or Its Meaning? The Influence of Income and Money Attitude on Life Satisfaction" 192

117. The Effect of Smart City Perception on Entrepreneurship Tendencies 195
118. The Mediating Role of Innovative Organizational Climate in the Effect of Transformational Leadership on Frugal Innovation and Digital Communication 197
119. Examining the Digital Financial Literacy Levels of Generations Y and Z 199
120. The Impact of Social Capital Levels on Change Management Processes: The Case of İBB Spor Istanbul 201
121. Tough Question in Tough Times: Does Pandemic Anxiety Increase Organizational Cynicism? 202
122. Urban Planning for Unmanned Aerial Vehicles (Uavs): Urban UAV Hotspots 204
123. Turkish Validation of the Dutch Boredom Scale 205
124. Perceived Organizational Support: A Meta-Analysis Study 206
125. Unique Foreign Language Mechanism: Universal Grammar 207
126. Memory Factor in terms of Foreign Language Learning 208
127. Inquiry and Spatial Analyses through 3D Maps in Smart City: The Case ofGaziosmanpaşa 209
128. An Examination of the Perceptions of Generation Y and Z Towards Participation Banking 211
129. The Role of Pragmatics in Translation 213
130. New World Order And Changing Values 214
131. Distance Learning in Educational Institutions as Factor of Improving the Effectiveness Social Life of Students in the Kyrgyz Republic 216
132. Rethinking Entrepreneurship: A Conceptual Evaluation of Entrepreneurial Intelligence 217
133. An Analysis of Remote Work Practices Resulting from the COVID-19 Pandemic within the Scope of Business Ethics: A Field Study in the Automotive Sector in Bursa Province 218
134. The Geopolitical and Geoeconomic Significance of the Zangezur Corridor for Turkey and Its Gains 219
135. US Middle East Policy: New Geopolitical Realities, “III World War” or illisions come true 220
136. Reflections On the Problems Faced In Teaching Foreign Languages In Higher Education Institutions and Their Solutions 221
137. Synergetic Aspects of Linguistic Diversity In Translation 222
138. Effective Methods for Teaching English as A Second Language 223
139. Contemporary Approaches to English Language Instruction 224
140. A path towards sustainable business model innovation improvement: Do strategic renewal, innovation speed, and adaptability culture really matter? 225
141. Sustainable Skills Appearing in Women's Cooperatives and Contributions to the Local Economy: A Discourse Analysis 226
142. Modern Methodologies in Teaching English to 5th–6th Grade Students: Approaches for Enhanced Language Acquisition 228
143. Communicative Language Teaching 229
144. Where Do We Stand in Technology? Youth Perspectives on Social Media and Artificial Intelligence 230
145. Entrepreneurial Mindset: Psychological Traits of Successful Entrepreneurs: The Ugandan Example . 232
146. The Role of Financial Inclusion in Scaling Entrepreneurship: The Mobile Money, Microfinance, And Digital Banking Experience in Uganda 233
147. Integrating Pedagogical and Intercultural Competence in English Language Teaching 234

148. For Some Aspects of Linguistic Characteristics of Language of Gender 235
149. Morphological Interpretation of Evidentiality in The Sample of English and Uzbek 236
150. Azərbaycanın Təhsil Xərclərinin Maliyyələşdirilməsi Modelinin Öyrənilməsi 237
151. A Bibliometric Analysis of Studies Titled “Meaningful Work” Based on the Web of Science Database 238
152. History and Values o Scıence and Culture in West Azerbaıjan 240
153. Current status and future prospects of economic cooperation between Turkish-speaking states 241
154. Gamification and Simulation-Based Experiential Learning in Tourism Education: A Proposal for an Applied Skill Development Model 243
155. Mapping Future Skills for 2030: A Multidisciplinary Perspective on AI, Sustainability, and Education 245
156. Modeling Exchange Rate Dynamics under Regime Switching: Evidence from CHF/TRY and Uncertainty Indices 246
157. Kadın Çalışanların İş Yerinde Karşılaştığı Sorunlar ve Cam Tavan Engeli 247
158. From Individual Careers to National Reputation: Global Turks and Diaspora-Based Soft Power 248
159. The Case of TOGG in the Context of Nation Branding, Digital Communication, and Entrepreneurial Diplomacy 250
160. The Ecologıcal Crısıs Of The Dıgıtal Future: Artıfıcıal Intellıgence And Envıronmental Unsustaınabılıty 252
161. Performance Measures from Employee Perspective: A Retail Chain Example in Türkiye 254
162. Formation of Aspectual Situation Types in Events 256
163. Personalization In Accomodatıon Busınesses , Examination Of Artificial Intelligence-Supported Tourist Experience Within The Scope Of Emotional Intelligence Integration 257
164. Trade Across Continents: Unlocking the Potential of India–Türkiye Economic Relations 259
165. The Effect Of Training And Development Activities Provided To Employees İn Corporations On The Motivation Of Employees: The Case Of Kayseri Furniture 260
166. The Consequences of the First World War and the Formation of the “Lost Generation” Phenomenon 262
167. The Impact of Artificial Intelligence-Based Digital Marketing Strategies on Financial Performance and Sustainability: A Multi-Disciplinary Model Proposal 263
168. The Role of National Ethical Values in Shaping the Contemporary Young Family: The Azerbaijani model 266
169. Sociology and Effects of Crime Affecting Society in Rapidly Changing Turkey 267
170. Uncovering the Dimensions of Ritual and Shopping Experiences in Special Day Events Organized for Children Using Mixed Methods Approach: A Scale Development Study in the Turkish Context 270
171. The City as a Social Experiencescape: An Exploratory Mixed Methods Study 272
172. Examining the Attitudes of Employees Towards Lean Management and Artificial Intelligence Applications 275
173. Emotional Connotations in T. Kasymbekov’s Novel *“Synğan Kylych”* (*“The Broken Sword”*) 277
174. Rural Youth Perspectives on Land Ownership and Decision-Making Power: A Gendered Analysis from Central Asia 279
175. The Impact of Remote Working Models on Employee Productivity and Organizational Commitment in Educational Institutions in Türkiye 280

176. Signals of Sustainability: How Brand Trust Builds Loyalty Among Gen Z Consumers Across Cultures 282

177. Prevalence Characteristics of Coronary Artery Anomalies Associated with Congenital Heart Defects in Children 283

178. Integrating Soft Skills Development into English Language Teaching 284

179. How Artificial Intelligence is Transforming Entrepreneurship: A Bibliometric Analysis from 1990 to 2025 286

180. Evulaution of Sustainable Development Goals within the Islamic Finance System 287

181. Evaluation of Smart City Applications in the Context of Social Inequality..... 289

182. Examining the Competitive Power of Selected Automotive Supplier Companies within the Framework of a Competitive Power Analysis of Turkey's Automotive Suppliers Industry Exports to the European Union. 290

183. Basic Concepts on Cognitive Linguistics..... 292

184. The Effects of Digital Leadership on Innovative Work Behavior..... 293

185. The Etymological Dictionary: Norms, Structure, and Strategy 295

186. The Relationship Between Sustainability and Transparency Ratio and Stock Market Performance 296

187. Effect of Brand Communication on the Preference of Airline Companies in the Context of Kenya* ... 298

188. Content Analysis of the Websites of Technoparks in Türkiye 299

189. An Examination of Technically-Induced Safety Risks in Aviation: A Conceptual Approach Based on Case Studies 301

190. Understanding the Concept of Environmental Entrepreneurship:..... 303

191. A Global Perspective 303

192. The Development Stage of Digital Education in Azerbaijan 304

193. Key Principles and Theories of Effective Language Teaching 305

194. The Importance of Human Resource Succession Planning: A Research 306

195. The Impact of Artificial Intelligence-Enabled Knowledge Sharing and ESG-Focused Human Resources Strategies on Employee Well-being and Performance: A Holistic Model Proposal for Sustainable Organizational Value Creation..... 307

196. The Antipsychiatry Movement, Its Arguments, And Its Reflections On The Present Day 309

197. Digitalization and Management: SWOT Analysis 311

198. Examination of Community Pharmacists' Experiences and Crisis Management Success Regarding the February 6 Earthquake: A Cross-Sectional Study in Adıyaman Province* 313

199. A Research Study Aımed At Determınıng The Relatıonshıp Between Work-Lıfe Balance And Intentıon To Quıt The Job 315

200. The Mediating Role of Job Satisfaction In The Effect of Ethical Leadership Behaviors on Cyberloafing Behaviors: A Study in Manufacturing Sector.....315

201. A Linguistic Analysis of Idiomatic Expressions as Phraseological Units in Contemporary English ... 319

202. Managing Education through LMS Platforms: A Close Look at Hemis at Jizzakh State Pedagogical University (JSPU) 320

203. The Relationship Between Sustainability Consciousness and Financial Well-being: A Study on Community Pharmacy Personnel in TRC12 Region* 321

204. Impact of Artificial Intelligence on Human Capital in the Context of Sustainable Development 323
205. Research of the Problems Faced by Entrepreneurs When Starting A Business: Field Study in Kyrgyzstan 324
206. Researching The Challenges Faced by Yemeni Women Entrepreneurs and the Impact of the War in the Country on Them 326
207. The Impact of AI-Enhanced Digital Tools and Social Media on Teenagers in Pakistan: Evaluating Benefits and Challenges 328
208. Verbs in Dialects and Varieties of Turkic Languages 329
209. The New Generation Womens' Entrepreneurship: The Role of The Use of Artificial Intelligence (AI) Technologies 330
210. The Impact of Attitude Towards Telemedicine Services on Entrepreneurial Intention 332
211. The Role of AI-Powered Visual Filters on Social Media: Perception of Reality and Identity 334
212. The Role of Digital Literacy in English Language Learning 336
213. A Qualitative Study on the Effects of Travel Experience on the Psychological Well-Being and Life Satisfaction of Retirees in the Context of Genotourism 337
214. Perceptions of Higher Education Students in the Field of Management Regarding Artificial Intelligence Literacy and Basic Digital Competencies: An Assessment Based on MAILS and COBADI Scales ... 339
215. The Effect of Academic Career Awareness on Career Decision Competence: The Example of Hamidiye Health Sciences Faculty of Health Sciences University 342
216. Determination of the Protection-use Balance of Tarakli Destination in the Context of Sustainability and Rural Tourism 345
217. Package Tour And Experience Marketing 347
218. The First Piece Of Satire Poetry in Azerbaijan and Turkish Literature 349
219. Education is not preparation for life, education is life itself. 351
220. The Role of Consumer's Ethıcal Perceptıons in Value Co-Creatıon on Sharıng Economy Platforms . 352
221. Integrating 3D Printing Technology in Education: Insights from a Makerspace Case Study in Kuwait 354
222. Ensuring the Sustainability of Corporate Memory Through Reporting and Human Resource Strategies in Companies: The Case of Port Operations 355
223. Esnek Çalışma Sisteminin İş Performansına Etkisi ve Bir Araştırma Örneği 357
224. Structural Topic Modeling (STM) of Entrepreneurial Capabilities Research: Emerging Themes and Future Directions 359
225. The Effects of Rapid Development and Increasing Demand in the Civil Aviation Sector on Employees: An Examination of Stress Management and Decision Making Processes 361
226. Intellectual capital and organizational innovation in the higher education of the Turkish World from a sustainability perspective: A bibliometric analysis 363
227. Public Relations and Branding 365
228. Human Resource Deficiency and Flight Safety Relationship in Aviation Sector: The Case of Türkiye 366
229. Social Media and Boycott: Example of Espessolab 368
230. Contribution of Specialization to Entrepreneurial Dynamics: Specialist Nursing 370
231. A Presidential System Specific to Türkiye (Partial Presidency) Forms of Government in General 372

232. Meta-Analysis on Artificial Intelligence and Export Performance 374
233. Networks, policies, and cooperation: the internationalization of higher education in Argentina and MERCOSUR 375
234. Human Transaction in Industrialization 376
235. Halil Piza Ulutürk And The Turkizm Ideology 379
236. Contemporary Approaches to Identifying Organizational Factors in Aviation Safety 381
237. Comprehensive Study of Artificial Intelligence Applications in Renewable Energy 383
238. Family Business as the Foundation of Regional Growth: The Experience of Uzbekistan 384
239. Turkism Values in the Daily Life of Azerbaijanis during the Soviet Era: Daily Life and Ideology 385
240. Understanding National Worldviews Through Idiomatic Language 386
241. Academic Leadership and Management in Universities: Balancing Teaching, Research, and Administration 387
242. A Functional and Stylistic Analysis of Periphrases in the Works of Shakespeare 388
243. Peculiarities of the Concept of TIME in the Early Modern English Period 389
244. University Students' Perception Of Future Employability of Artificial Intelligence Anxiety 390
245. From TikTok to Tech Talk: Empowering Gen Z and Gen Alpha as Future Eco-Innovators 392
246. An Examınatıon Of Consumer Responses To Artıfıcıal Intellıgence Servıces On E-Commerce Platforms 393
247. A Study on the Financial Performance Evaluation of Healthcare Enterprises Listed on Borsa Istanbul 395
248. AI-Supported Organizational Memory: The Future of Knowledge in Digitalizing Organizations 397
249. The Influence of Turkish and Korean NGOs on Cultural Diplomacy: A Comparative Study of Diplomasi Vakfı and Sayul 399
250. Analysis of the Literature on Strategic Leadership (1985–2025): A Bibliometric Analysis of the Web of Science Database 401
251. Green Human Resource Management from the Web of Science Perspective: A Systematic Review of Studies Published Between 2010 and 2025 403
252. A Prior Motivator Factor: The Right to Live 405
253. Risk assessment in the context of human factors in aviation: an analysis of the five most deadly cases 407
254. Attitudes of The Local Community Towards Tourism In Taraz 409
255. Green Supply Chain Management and Artificial Intelligence: Bibliometric Analysis Based on Web of Science (WOS) Platform 410
256. A Study of the efficiency of shipyards 412
257. Evaluating education at the primary education level in the context of AI worldwide 414
258. Market Entry Strategıes And Competıtıve Dynamıcs Of Insurtech Start-Ups In Türkiye 415
259. Entrepreneurship in The Sky: The Innovative Role of Flight Crews 417
260. The Relationship Between Perception of Work Overload and Career Intentions of Trainees in Airport Rescue and Firefighting Unit 419
261. Testing The Distribution of Silver Returns With Benford's Law: An Application 421

262. A Proposal for Organization Chart for Casting Businesses in Corporate Management Perspective 423
263. A Bibliometric Analysis of Research in Accounting Education 425
264. Linguistic and Cultural Aspects of Text Interpretation in Fiction..... 426
265. Internet TV Broadcasting in the Context of Ethics and Control Issues..... 427
266. Examining the Relationships Between Digital Transformation, Techno-Stress, Job Satisfaction and Intention to Leave 429
267. Reflections of ESG (Environmental, Social, Governance) Factors on Accounting Practices: A Conceptual Review 431
268. Gender Differences in Social Intelligence: The Role of Family Upbringing..... 433
269. The role of peer and self-assessment in fostering reflective learning skills in higher education 434
270. Between Realism and Postmodernism: Positioning Saul Bellow in 20th- Century Literature..... 435
271. Promotion of İdeas of Nationalism and Partiotism in the Work of..... 436
272. Mahira Naghikizi 436
273. Including Uzbek Customs in English Classes..... 438
274. From the history of the activities of the civil registration authorities (WCSD) in Uzbekistan (1917-1991) 439
275. Humanity's Digital Extension: The Instrumental Transformation of Artificial Intelligence in Social Entrepreneurship and Ethical Responsibility 440
276. Turkic World Women Technology Leaders Network: From Traditional Trade Memory To E-Commerce Ecosystems- Ekoavrasya Foundation Collaboration Model..... 441
277. The Role of Intellectual Property in the Global Green Entrepreneurship Ecosystem: A Thematic Analysis 444
278. Artificial Intelligence Assisted Leadership: A Biometric Analysis Study 446
279. Secondhand Product Consumption and Sustainability: Towards a Circular Economy..... 448
280. The Etnic Origin and Language of the Ancient Azerbaijani Population..... 450
281. The Future of the Organization of Turkic States and Its Effects on the Economies of Member States 452
282. The role and significance of smart contracts in society 454
283. Russia's Strategy within the Shanghai Cooperation Organization: A Systematic Review on Eurasian Security and Multipolarity 456
284. Comparative analysis of AI in providing personalized language learning experiences and the teacher-led traditional methods..... 458
285. The Practical Content of Preparing Future Teachers for Social Pedagogical Practice..... 459
286. Digitalization Mechanism in Biology Education 460
287. The Geostrategic Implications of Azerbaijani-Turkish Relations After the 44-Day War..... 461
288. The Relationship Between Self Compassion and Positive Mental Health İn Adolescents: A Descriptive Study 462
289. A Review of Trends in Educational Research Utilizing GeoGebra AR Applications 464
290. The Role of Azerbaijan in the Organization of Turkic States 466
291. Entrepreneurship Ecosystem as an Organizational Field: The Example of OSTIM 468

292. The Systems That Lead the Child into Crime: An Ecological Systems Theory Analysis of the Film Capernaum ... 469
293. Barriers of Insecure Attachment in Romantic and Social Relationships ... 471
294. Implementation Mechanisms of Child Rights: A Comparative Systematic Review of Developed and Developing Countries ... 471
295. Investment Policy of The Republic of Kazakhstan at The Present Stage ... 473
296. Community solidarity-based women entrepreneurship: a qualitative study on the role of multi-stakeholder support structures in the entrepreneurship ecosystem ... 475
297. AI-Driven Self-Organizing Enterprises: Evolutionary Mechanisms and Governance Model Research 479
298. The Contribution of Tourism Process to Well-being: A Typology of Activities & Visit Intentions 480
299. The Role of Intellectual Property in the Global Green Entrepreneurship Ecosystem: A Thematic Analysis ... 481
300. The role of society in the formation of a developed personality ... 483
301. An Analysis of Construction Contractors' Leadership Approaches from the Perspective of Authentic Leadership in the Context of the February 6, 2023 Earthquake ... 485
302. Forest Grandfather (Rahim Hoca) as an Example of Eco-Entrepreneurship ... 486
303. The Impact of AI-Enhanced Digital Tools and Social Media on Teenagers In Pakistan: Evaluating Benefits and Challenges ... 487
304. Challenges and Strategies in Translating English Military Abbreviations into Russian and Uzbek ... 488
305. The Impact of Sustainable Lifestyles on Product and Pricing Decisions ... 489
306. Personal Social Responsibility Perceptions of Students in Banking and Finance ... 491
307. Collective Entrepreneurship Approaches for Circular Analyses in the Context of Global Warming ... 492
308. Laboratuvardan Sonra: Biyobelirteçlerin Ticarileştirilmesinde Ekonomik Değerleme ve Girişimcilik Stratejileri ... 494

CONGRESS PROGRAM ... 499

Congress Participants' Institutions ... 518

CPEC-Cross Border Economic Investments and Geo Political Transformation of DG Khan

Dr. Abida Kausar Chuadhary
Ghazi University, Pakistan
Abidach07@gmail.com

ABSTRACT

The China-Pakistan Economic Corridor (CPEC) is poised to bring significant changes to the economy of Dera Ghazi Khan, unlocking new opportunities for growth, development, and prosperity. As one of the districts strategically located along the CPEC route, Dera Ghazi Khan stands to benefit from the various infrastructure projects and economic initiatives envisaged under this mega-project. Here are several ways in which CPEC could potentially change the economy of Dera Ghazi Khan:DG Khan CPEC aims to enhance regional connectivity and trade integration, positioning Dera Ghazi Khan as a gateway to Central Asia and the Middle East. The district's strategic location along the CPEC route and proximity to Gwadar Port could facilitate trade with China, Afghanistan, and other neighboring countries. Increased trade volumes and cross-border investment would boost economic activity, create new markets for local products, and stimulate entrepreneurship in Dera Ghazi Khan. Industrial Cooperation and Special Economic Zonesas (SEZs) CPEC envisages the establishment of Special Economic Zones (SEZs) along the corridor to attract foreign investment and promote industrial cooperation between China and Pakistan. Dera Ghazi Khan could potentially host SEZs focused on sectors such as agro-processing, textiles, and manufacturing, leveraging its agricultural resources and skilled workforce. The presence of SEZs would create employment opportunities, encourage technology transfer, and stimulate economic growth in the district. This research is based on PIED reports and Economic Development Published and Unpublished official Records with the help of Ministry of Planning and Development and Special Authority, Ministry of Maritime Affairs, Ministry of Energy and Power Division, Gowadar Port Authority, Gawadar Development Authority and Board of investments.

Key Words: CPEC, Economic Transformation, Geo Polotical, China, DG Khan, Pakistan,

Revitalizing Regional Trade: India–Uzbekistan Economic Synergies in the 21st Century

Professor Dr. Abror Kucharov
Tashkent State University of Economics: Tashkent, **Uzbekistan**
abrork1967@gmail.com,
https://orcid.org/0000-0003-2314-2805

Dr. Jyoti Meshram
Tashkent State University of Economics:Tashkent, **Uzbekistan**
Course Leader-TEAM University
Visiting Research Fellow- American Institute of Applied Sciences in **Switzerland**
meshramjyoti@gmail.com
https://orcid.org/0009-0003-3756-0802

ABSTRACT

This paper examines the evolving economic relations between India and Uzbekistan, tracing historical linkages and analyzing the contemporary role of institutional frameworks and regulatory reforms in shaping bilateral trade and investment. India and Uzbekistan have cultivated a robust partnership since the fall of the Soviet Union, underpinned by shared cultural legacies and strategic interests. With the implementation of the "Connect Central Asia" policy and President Mirziyoyev's reform agenda, bilateral cooperation has expanded significantly. This study integrates quantitative trade trends, sectoral case analyses, and legal-institutional perspectives to evaluate opportunities and constraints facing Indian investors. Drawing from historical development, bilateral agreements, free economic zones, and regulatory enhancements, the paper proposes policy recommendations to strengthen mutual trade flows and strategic sector partnerships. Key areas of focus include pharmaceuticals, IT, agro-processing, renewable energy, and education. While Uzbekistan offers attractive incentives through legal and structural reforms, bureaucratic inefficiencies and logistical constraints persist. The paper concludes with a roadmap to deepen economic engagement through preferential trade agreements, capacity-building ventures, and regional connectivity initiatives.

Keywords: India–Uzbekistan trade, institutional frameworks, regulatory reforms, foreign investment, free economic zones, bilateral agreements, Central Asia, sectoral partnerships

The Role of Student Clubs in Developing Business-Oriented Skills: The Case of Manas ELAB

İş Dünyasına Yönelik Becerilerin Geliştirilmesinde Öğrenci Toplulukları: Manas ELAB Örneği[1]

Ademi TOBOKELOVA
Kırgızistan-Türkiye Manas University, **Kyrgyzstan**
ademitobokelova@gmail.com
“

Assoc.Prof. Dr. Azamat MAKSÜDÜNOV
Kırgızistan-Türkiye Manas University, **Kyrgyzstan**
azamat.maksudunov@manas.edu.kg
ORCID 0000-0002-5010-513X

ABSTRACT

In contemporary higher education, universities have expanded their traditional roles of education and research to assume a central position as institutional actors within entrepreneurship and innovation-driven initiatives. Within this framework, students and student communities emerge as critical stakeholders, occupying a significant role in the development and sustainability of university-based entrepreneurial ecosystems. This study examines the role and significance of student clubs operating within universities in the context of the entrepreneurship ecosystem, through a case study of the achievements of the 'Manas ELAB' at Kyrgyz-Turkish Manas University. The main purpose of the study is to analyze, through the success story of the selected student community, its role in fostering students' entrepreneurial skills and its function as a bridge between the university and the business world. A qualitative research method was employed in the study, and semi-structured interviews were conducted with 10 individuals, including current and former members, club presidents, and business mentors. The collected data were analyzed thematically, evaluating the club’s strengths, challenges encountered, and its future potential. The findings demonstrate that the Manas ELAB contributes significantly to students’ personal and professional growth, the promotion of entrepreneurial thinking, and the integration of the university into the broader entrepreneurial ecosystem. Additionally, recommendations are provided for strategic planning, alumni involvement, and sustainable collaboration with external stakeholders.

Keywords: Student Communities, Entrepreneurship Ecosystem, Manas ELAB

[1] Bu çalışma Kırgızistan – Türkiye Manas Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümünde yürütülmekte olan ‘Girişimcilik Ekosisteminde Öğrenci Topuluklarının Yeri ve Önemi: E-lab Kulübü Örneği’ başlıklı tezden türetilmiştir.

ÖZET

Günümüzde üniversiteler, geleneksel misyonları olan eğitim ve araştırma faaliyetlerinin ötesine geçerek, girişimcilik ve inovasyon odaklı çalışmaların merkezinde yer alan kurumsal aktörler hâline gelmiştir. Bu bağlamda, üniversitelerin girişimcilik ekosistemleri içerisinde öğrenciler ve öğrenci toplulukları, kritik birer paydaş olarak önemli bir konuma sahiptir. Bu çalışmada, üniversitelerde faaliyet gösteren öğrenci kulüplerinin girişimcilik ekosistemindeki yeri ve önemi, Kırgızistan -Türkiye Manas Üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren 'Manas ELAB' öğrenci kulübünün başarıları bir örnek olay niteliğinde incelenmiştir. Bu çalışmanın amacı, incelenen öğrenci topluluğunun başarı hikâyesi üzerinden, söz konusu topluluğun öğrencilerin girişimcilik becerilerinin geliştirilmesindeki rolünü ve üniversite ile iş dünyası arasında nasıl bir köprü işlevi gördüğünü analiz etmektir. Araştırma kapsamında nitel araştırma yöntemi kullanılmış, kulübün mevcut ve eski üyeleri, başkanları ile iş danışmanlarından oluşan 10 kişiyle yarı yapılandırılmış mülakatlar yapılmıştır. Elde edilen veriler temalar hâlinde analiz edilerek kulübün güçlü yönleri, karşılaştığı sorunlar ve geleceğe yönelik potansiyeli değerlendirilmiştir. Çalışmanın sonucunda, Manas ELAB kulübünün öğrencilerin bireysel gelişimine, girişimcilik vizyonunun oluşmasına ve üniversitenin girişimcilik ekosistemine entegrasyonuna katkı sağladığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca, stratejik planlama, mezunlarla iş birliği ve sponsorluk gibi alanlarda geliştirici öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci Toplulukları, Girişimcilik Ekosistemi, ELAB.

Social Media Addiction and Loneliness: A Study on University Students

Sosyal Medya Bağımlılığı ve Yalnızlık Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma

Lect. Ahmet ÖZDEMİR
Bolu Abant İzzet Baysal University
ahmet.ozdemir@ibu.edu.tr
Orcid: 0000-0002-3488-8250

Asst.Prof.Dr. Haydar ÖZAYDIN
Bolu Abant İzzet Baysal University
haydar.ozaydin@ibu.edu.tr
Orcid: 0000-0003-0274-7143

ABSTRACT

This study examines the relationship between social media usage and loneliness among young adults analyzing the psychosocial transformations in individuals' social relationships due to social media. The theoretical framework of this research is grounded in social capital theory, self-presentation theory, and the social gratification theory of digital interaction. According to social capital theory, increased online interactions may weaken individuals' real-life relationships, potentially leading to social isolation. Self-presentation theory suggests that young people's idealized identities created on digital platforms can lead to psychological tension and feelings of alienation due to inconsistencies with their actual selves. From the perspective of social gratification theory, heightened virtual communication may exacerbate feelings of loneliness because it fails to fulfill social needs in real life. Findings from the study are discussed in the context of these theoretical perspectives, emphasizing that social media use can indeed trigger loneliness among young adults.

The aim of this research is to examine the relationship between social media addiction and loneliness levels and to evaluate the effects of social media usage habits on these variables. In March-April 2025, a survey was conducted with 347 university students selected by convenience sampling method. Data were collected using the Social Media Addiction Scale (SMA-SAS) and the UCLA Loneliness Scale (ULS-8). Descriptive statistics, independent sample t-test, one-way analysis of variance (ANOVA) and Pearson correlation analysis were used to analyze the data. According to the findings, the social media addiction levels of the participants are generally low and medium. A weak but significant positive relationship was found between social media addiction and loneliness. Especially virtual communication and virtual problem sub-dimensions are significantly related to loneliness.

Keywords: sosyal medya bağımlılığı, yalnızlık, üniversite öğrencileri, sosyal medya platformları

ÖZET

Sosyal medya kullanımının genç yetişkinlerde yalnızlık üzerindeki etkisini inceleyen bu çalışma, sosyal medyanın bireylerin sosyal ilişkilerindeki dönüşümü psikososyal açıdan analiz etmektedir. Araştırmanın teorik arka planı, sosyal sermaye kuramı, benlik sunumu teorisi ve dijital etkileşimin sosyal doyum teorisi üzerine kurulmuştur. Sosyal sermaye kuramına göre, çevrimiçi etkileşimlerin yoğunlaşması, bireylerin gerçek hayattaki ilişkilerini zayıflatabilir ve sosyal izolasyonu artırabilir. Benlik sunumu teorisi ise gençlerin dijital platformlarda oluşturdukları idealize edilmiş kimliklerin, gerçek benlik ile uyuşmaması sonucu psikolojik gerilim ve yabancılaşma hissine yol açtığını öne sürmektedir. Sosyal doyum teorisi bağlamında da sanal ortamda artan iletişimin, gerçek hayatta sosyal ihtiyaçların karşılanmaması nedeniyle yalnızlık duygusunu derinleştirebildiği iddia edilmektedir. Çalışmada elde edilen bulgular, bu teorik tartışmalar ışığında değerlendirilerek, sosyal medya kullanımının gençlerde yalnızlığı tetikleyebileceği vurgulanmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı düzeyleri ile yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek ve sosyal medya kullanım alışkanlıklarının bu değişkenler üzerindeki etkilerini değerlendirmektir. 2025 yılı Mart-Nisan aylarında kolayda örnekleme yöntemi ile seçilen 347 üniversite öğrencisiyle anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Veriler, Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (SBMÖ-ÖF) ve UCLA Yalnızlık Ölçeği (ULS-8) kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların sosyal medya bağımlılığı düzeyleri genellikle düşük ve orta seviyededir. Sosyal medya bağımlılığı ile yalnızlık arasında zayıf ama anlamlı bir pozitif ilişki bulunmuştur. Özellikle sanal iletişim ve sanal problem alt boyutları yalnızlıkla anlamlı düzeyde ilişkilidir.

Anahtar Kelimeler: sosyal medya bağımlılığı, yalnızlık, üniversite öğrencileri, sosyal medya platformları

The Integration of Turkey's Teaching Practices into the Azerbaijani Military Education System

Aida Quliyeva
Military İnstitute named after
Heydar Aliyev
aida2371@mail.ru
0009-0002-2633-7827

Javahir Aghayeva
Military Institute named after
Heydar Aliyev
cevahir.19937@gmail.com ,
0000-0003-4576-3645

Assoc.Prof.Dr. Minavvar Mammadova
Military Institute named after
Heydar Aliyev
minavarmammadova@gmail.com ,
0009-0006-1635-1333

Gila Aghayeva
English School ECIC
gilaaghayeva@gmail.com
0009-0001-2662-2532

Anar Hamidov
Military Institute named after Heydar Aliyev
felisis@rambler.ru
0009-0002-5248-4812

ABSTRACT

The collaboration between Turkey and Azerbaijan extends well beyond diplomacy and economic ventures, incorporating an extensive educational exchange that has revolutionized military training in the region. Since gaining independence in 1991, Azerbaijan has pursued substantial military reforms to modernize its defense forces and build a professional military capable of tackling contemporary security challenges. Turkey's well-established military education system, structured around NATO standards and years of institutional advancement, has played a pivotal role in shaping Azerbaijan's military training framework. The Turkish Armed Forces' focus on tactical innovation, leadership cultivation, and technological integration has provided a structured model for revamping Azerbaijani military academies and training centers.

This partnership is not merely a transfer of knowledge but rather an adaptation of instructional methodologies that fuse Turkish military doctrine with Azerbaijan's distinct operational needs and cultural context. The initiative involves curriculum development, instructor training, joint exercises, and the implementation of standardized military education practices aligned with modern defense strategies.

The importance of this collaboration became particularly evident during recent regional conflicts, where Azerbaijani forces demonstrated improved tactical coordination, sharper decision-making skills, and advanced technological proficiency—clear indicators of the impact of modernized training techniques. The success of these educational reforms has not only reinforced bilateral military cooperation but also contributed to regional security and stability.

Key words: Turkish teaching methods, Azerbaijani military education, military pedagogy, educational integration, comparative military education, cross-cultural teaching practices.

Integration of A Digital Platform into The Process of Developing Students' Cognitive Skills

Assoc.Prof.Dr. Aigul ALDABERGENOVA,
Zhetysu University named after I.Zhansugurov, **Kazakhstan**
aigul_ao@mail.ru
https://orcid.org/0000-0003-2404-7615

Dr. Aiym YESSEIKYZY
Zhetysu University named after I.Zhansugurov, **Kazakhstan**
aiym.yesseykyzyy@gmail.com
https://orcid.org/0000-0002-1216-5828

ABSTRACT

This article presents the development and integration of a digital platform based on block programming aimed at enhancing the cognitive skills of students specializing in Mathematics, Mathematics- Informatics, Informatics, and Information Systems. The platform addresses the growing need for effective educational tools that foster critical thinking, problem-solving, and logical reasoning—core competencies essential for future professionals in technical fields. Grounded in contemporary pedagogical theories and aligned with Kazakhstan's national higher education standards, the platform provides an interactive and engaging learning environment that supports active knowledge construction. The study includes an overview of the platform's features, its implementation in the academic curriculum, and preliminary results demonstrating improvements in students' cognitive performance. This research contributes to ongoing efforts to digitalize education in Kazakhstan and offers a replicable model for integrating innovative technologies into STEM education globally.

Keywords: cognitive skills development, block programming, digital educational platform, STEM education, higher education, students, Information Systems, digitalization, Kazakhstan.

Glass Ceiling Syndrome: Women and Barriers to Professional Life in Türkiye, Italy and Poland

Prof.Dr. Aleksander SURDEJ
Kraków University of Economics, **Poland**
Aleksander.Surdej@uek.krakow.pl
ORCID: 0000-0001-5653-4261

Prof.Dr. Marco CUCCULELLI
Università Politecnica delle Marche, **Italy**
m.cucculelli@univpm.it
ORCID: 0000-0003-0035-9454

Prof.Dr. Meltem INCE YENILMEZ
Izmir Democracy University
meltеminceyenilmez@gmail.com
ORCID: 0000-0002-4689-3196

ABSTRACT

This study investigates the "glass ceiling" phenomenon, invisible barriers preventing women from reaching top leadership, by examining structural, cultural, and organisational obstacles in Türkiye, Italy, and Poland. It utilises sociological and economic theories to analyse how contextual factors impede or enable women's career advancement, aiming to foster international discourse on gender equality. In Turkey, traditional family structures and societal norms restrict women's formal labour participation and career progression. Women bear disproportionate domestic and childcare responsibilities. Turkey's female labour force participation rate (35.35% in 2023) is significantly below the OECD average (66.6% for women in 2023). Italy also faces challenges due to a patriarchal culture. Despite policies like quotas for public company boards (31.5% women board members in listed companies in 2024), women remain underrepresented in private sector management. Poland, influenced by conservative policies and the Catholic Church, shows a complex environment. Women comprise 43% of business executives in Poland, higher than the EU average of 35%. Across all three countries, discriminatory discourse and subtle biases persist in male-dominated sectors. Lack of formal mentoring and informal male-controlled networks further limit women's access to crucial information and promotion opportunities. Dismantling these barriers requires comprehensive policy frameworks, including flexible work hours, strong pay equity regimes, affordable quality childcare, and women's leadership development programs. Ultimately, achieving professional gender parity demands a societal paradigm shift, challenging stereotypes, enforcing anti-discrimination laws, and providing robust institutional support.

Keywords: Glass Ceiling Syndrome, Gender Inequality in the Workplace, Women's Career Barriers, Structural and Cultural Discrimination, Workplace Gender Policies.

Adversity, Deconstruction, and Rehabilitation Analysis of Amhara Regional State Since 2020

Alem Mequanint
University Lobachevsky, **Russia**
a230242@unn.ru
ORCID ID: 0009-0005-4868-3124

ABSTRACT

This study examines the socio-political and economic upheavals in Ethiopia's Amhara Regional State since 2020, focusing on conflict-driven adversity, institutional deconstruction, and rehabilitation challenges. Through a systematic literature review and analysis of media reports, the paper highlights structural violence, federalism fragmentation, and gaps in post-conflict recovery. Findings reveal 2.8 million internally displaced persons (IDPs), a 37% GDP decline in agricultural zones, and flawed reconciliation efforts. The study calls for inclusive dialogue, land reforms, and gender-sensitive policies to address root causes of instability.

Keywords: Amhara conflict, ethnic federalism, post-conflict rehabilitation, Ethiopia, Fano insurgency.

Shadow Institutions, Silent Exclusion: The Experience of Women in Turkish Holding Companies

Gölge Kurumlar, Sessiz Dışlanma: Türk Holdinglerinde Kadın Deneyimi

Aleyna KAPLAN SEZER
Türk Alman University
e208107002@stud.tau.edu.tr

Prof.Dr. Dilek ZAMANTILI NAYIR
Türk Alman University
dilek.nayir@tau.edu.tr

ABSTRACT

In Turkey, the position of women executives in the workplace has long been examined through the lens of gender inequality. However, research on how **informal institutions** reinforce these inequalities remains scarce, particularly in **developing countries**. Existing studies often focus on **legal frameworks** and **statistical representation**, overlooking the informal norms and practices that shape everyday organizational life.
This study addresses that gap by analyzing the **access of women executives to informal networks** and their **experiences of social exclusion** within Turkish holding companies operating in the **energy and automotive sectors**—industries traditionally dominated by men. The **aim** of the study is to explore how structural and cultural barriers influence women's inclusion in informal organizational structures. The research adopts a **qualitative methodology**, specifically a **phenomenological approach**, and is based on **semi-structured interviews** with **15 women executives** from Istanbul-based holdings. Key **variables** include educational background, mentorship availability, motherhood roles, exclusion practices, and access to informal networks. **Data analysis** follows the **Gioia method**, involving three stages of coding: first-order concepts, second-order themes, and aggregated theoretical dimensions. Findings reveal that access to informal power structures is mediated by both institutional and cultural constraints, highlighting the need for deeper organizational transformation beyond formal diversity policies.

Keywords: Women executives, informal networks, gender dynamics, social exclusion, Turkish holding companies, energy sector, automotive sector

ÖZET

Türkiye'de kadın yöneticilerin iş yerlerindeki konumu, uzun süredir toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri bağlamında incelenmektedir. Ancak **gayriresmî kurumların** bu eşitsizlikleri nasıl pekiştirdiğine dair çalışmalar sınırlıdır. Özellikle **gelişmekte olan ülkelerde**, iş yaşamındaki görünmez kuralların kadınların erişim olanaklarını nasıl etkilediği yeterince araştırılmamıştır. Mevcut çalışmalar **yasal düzenlemelere** ve **istatistikî temsiliyete** odaklanmakta, günlük pratiklerdeki dışlayıcı mekanizmalar ise ihmal edilmektedir.

Bu çalışma, **Türk holdinglerinde, özellikle enerji ve otomotiv gibi erkek egemen sektörlerde** görev yapan kadın yöneticilerin **gayriresmî ağlara erişim** süreçlerini ve **sosyal dışlanma** deneyimlerini derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. **Çalışmanın yöntemi**, **nitel araştırma** desenine dayalıdır ve **fenomenolojik yaklaşım** benimsenmiştir. **Örneklem**, İstanbul merkezli 7 farklı holdingde çalışan **15 kadın yöneticiden** oluşmaktadır. **Ölçülen değişkenler** arasında eğitim geçmişi, mentorluk, cinsiyet rolleri, dışlanma deneyimi ve mikro ağlar yer almaktadır. **Veri analizinde**, **Gioia metodolojisi** kullanılmış; veriler katılımcı ifadeleri, tematik yapı ve teorik çerçeve olmak üzere üç aşamada kavramsallaştırılmıştır. Çalışma, kadınların görünmez sosyal yapılara nasıl erişebildiğini, hangi engellerle karşılaştığını ve nasıl başa çıktığını anlamaya yönelik özgün bir katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kadın yöneticiler, gayriresmî ağlar, cinsiyet dinamikleri, sosyal dışlanma, Türk holdingleri, enerji sektörü, otomotiv sektörü.

Exploring the Impact of Digital Tourism and Artificial Intelligence on Local Entrepreneurship in the Bandarban Hill District of Bangladesh: Pathways to Inclusive Development and Sustainable Innovation

Dr. Ali Ahmad
Regent College London
ali.ahmad@rcl.ac.uk

Assoc.Prof.Dr. Dababrata Chowdhury
Canterbury Christ Churst University
daba.chowdhury1@canterbury.ac.uk

ABSTRACT

This study examines the evolving intersection of digital tourism and artificial intelligence (AI) and its influence on local entrepreneurship in the Bandarban Hill District of Bangladesh. Employing a mixed-methods approach, the research explores the roles of AI-powered platforms, local digital initiatives, and indigenous participation within a digitally transforming tourism economy. Through literature review, field-based case studies, and stakeholder interviews, the study uncovers unique challenges posed by limited infrastructure, digital exclusion, and cultural commodification. Nonetheless, the findings also highlight significant opportunities for inclusive growth through sustainable innovation, smart destination practices, and community-led digital platforms. The research proposes policy-driven strategies to amplify digital readiness and empower small-scale entrepreneurs in hill regions of Bangladesh. The study contributes to under-researched contexts in rural tourism innovation and aims to fill a critical gap in South Asian digital tourism literature.

Keywords: Digital Tourism, AI, Local Entrepreneurship, Bandarban, Smart Destinations, Sustainable Innovation, Indigenous Communities.

Sustainable hospitality excellence: cultivating environmental stewardship in Turkish hotels through cultural heritage integration, climate resilience, and guest engagement

Asst.Prof.Dr. Ali Eren BALIKEL
Istanbul Kent University, **Istanbul/Türkiye**
alierenbalikel453@gmail.com
Orcid: 0000-0002-9739-9729

ABSTRACT

This study investigates the mechanisms through which Turkish hotels can achieve sustainable hospitality excellence by examining the relationships between sustainability practices, stakeholder engagement, and performance outcomes. Drawing on Stakeholder Theory, Resource-Based View, and Cultural Sustainability Theory, we develop and test a comprehensive model that integrates cultural heritage, climate resilience, and certification approaches to sustainability. Data collected from 58 hotels across Turkey, including responses from managers, employees, and guests, were analyzed using structural equation modeling. Results confirm that Cultural Heritage Integration, Climate Resilience Practices, and Sustainability Certification Level all positively influence Environmental Performance, which in turn enhances both Business Performance and Community Impact. Employee Sustainability Engagement mediates the effects of cultural integration and certification on environmental outcomes, while Guest Awareness and Participation mediates the impact of climate practices. Hotel Location Type and Regulatory Support moderate key relationships, with sustainability practices showing stronger effects in coastal areas and supportive regulatory environments. These findings highlight the importance of integrating cultural and environmental dimensions of sustainability, engaging both employees and guests in implementation, and considering contextual factors in sustainability strategies. The study provides a roadmap for enhancing environmental stewardship in the Turkish hotel industry while preserving cultural heritage, engaging stakeholders, and achieving business success.

Keywords: Sustainable Tourism, Cultural Heritage, Climate Resilience, Certification, Employee Engagement, Environmental Performance

The Impact of Emotional Factors on Service Robot Acceptance in Global Hospitality: A Mixed-Method Analysis

Asst.Prof.Dr. Ali Eren BALIKEL
Istanbul Kent University
alierenbalikel453@gmail.com
Orcid: 0000-0002-9739-9729

ABSTRACT

The purpose of this study was to determine how consumers accept robots designed to provide services in thermal hotels. To this end, positive affect, negative affect, and consumers' intentions to use service robots were examined. The study employed a mixed-methods design, combining both qualitative and quantitative approaches to investigate the relationships between variables. A survey was conducted among 458 customers residing in thermal hotels in Türkiye, using the Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM) and fuzzy-set Qualitative Comparative Analysis (fsQCA) methods. These techniques allowed for a comprehensive analysis of the data and helped to evaluate the research hypotheses. According to the analysis, while novelty and satisfaction factors positively affect consumers' acceptance of robots, the effect of negative affect and enjoyment were not significant. The fsQCA results showed that different combinations of emotions increased acceptance.

Keywords: Service robots, hospitality, technology acceptance, PLS-SEM, fsQCA

Self-Defense in the Turkish Penal Code
Türk Ceza Kanunu'nda Meşru Savunma

Asst. Prof. Dr. Ali Pehlivan
Istanbul Medeniyet University
ali_pehlivan@yahoo.com

ABSTRACT

Self-defense constitutes a ground for lawfulness. It may be regarded as the oldest ground for lawlessness in legal history. When the ground for lawfulness related to an act is present, the act—although typical—does not constitute a crime. In such a case, the legal, material, and mental elements of the crime are established; however, the element of unlawfulness is absent. Since the element of unlawfulness is not fulfilled, the act does not amount to a crime, and the perpetrator is acquitted (Criminal Procedure Law No. 5271, Article 223/2-d).

The conditions for legitimate defense are regulated in Article 25/1 of the Turkish Penal Code No. 5237. These conditions of legitimate defense can be examined under two major headings: conditions relating to the attack and those relating to the defense. The essence of legitimate defense lies in the existence of an attack. An attack must be imminent, unlawful, and directed against a right. When the occurrence, imminence, and repetition of an attack is inevitable, the attack is deemed to exist. An unlawful attack is one that is contrary to the law. The attack must be directed against a right protected by the legal order. Accordingly, legitimate defense may be exercised against any attack directed at any kind of right. However, under the repealed Turkish Penal Code No. 765, Article 49, legitimate defense was recognized in cases of attacks directed against life or chastity. Although the scope of legitimate defense has since been expanded, there must still be a balance between the right under attack and the right protected through defense. The conditions of defense include necessity and proportionality of the defensive act, as well as the requirement that the defense be directed against the attack itself. A person acting in legitimate defense may defend not only against an attack directed at their own right, but also against an attack targeting the right of another.

In Turkish Law, as a rule, decisions rendered by the criminal court of first instance may be appealed to the regional court of appeal (*İstinaf*). Certain decisions issued at the appellate stage may subsequently be appealed to the Court of Cassation (*Yargıtay*). Once the appellate remedies have been exhausted, the judgment becomes final. Thus, the Court of Cassation serves as the high court for criminal judgments. Whether the conditions of legitimate defense have been met is strictly reviewed by the Court of Cassation. In this study, the conditions for legitimate defense as a ground for unlawfulness, as regulated in Article 25/1 of the Turkish Penal Code, are examined in light of the judgments of the Court of Cassation.

ÖZET

Meşru savunma, bir hukuka uygunluk nedenidir. Meşru savunmanın en eski hukuka uygunluk nedeni olduğu söylenebilir. Bir fiille ilgili hukuka uygunluk nedeninin gerçekleşmesi halinde, fiil tipik olmasına karşın suç teşkil etmez. Böylesi bir durumda suçun yasallık, maddi ve manevi unsurları oluşmuş olur; ancak fiilin hukuka aykırılık unsuru oluşmaz. Fiilin hukuka aykırılık unsuru oluşmadığı için de fiil suç teşkil etmez, bu takdirde fail hakkında beraat kararı verilir (5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu m.223/2-d).

Meşru savunmanın koşulları, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu m.25/1'de düzenlenmiştir. Meşru savunmanın koşulları, saldırı ve savunmaya ilişkin koşullar olmak üzere iki başlık altında incelenebilir. Meşru savunmanın özünü saldırı teşkil etmektedir. Saldırı; mevcut, haksız ve bir hakka yönelmiş olmalıdır. Gerçekleşen, gerçekleşmesi veya tekrarı muhakkak saldırının varlığı halinde, saldırının mevcut olduğu kabul edilmektedir. Hukuka aykırı saldırı, haksız saldırıdır. Saldırı, hukuk düzeni tarafından korunan bir hakka yönelmelidir. Bu itibarla her türlü hakka yönelik saldırıya karşı, meşru savunmada bulunulabilir. Ancak 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanunu m.49'da sadece yaşama veya ırza yönelik saldırıların varlığı halinde, meşru savunma kabul edilmiş idi. Meşru savunmanın kapsamı genişletilmiş olmakla birlikte, saldırının yöneldiği hak ile savunmanın yöneldiği hak arasında bir denge bulunmalıdır. Savunmanın koşulları ise, savunmada zorunluluk ve orantılılık ile savunmanın saldırına karşı yapılmasıdır. Meşru savunmada bulunan kişi, kendi hakkına yönelmiş saldırıya karşı savunmada bulunabileceği gibi üçüncü kişinin hakkına yönelmiş saldırıya karşı da savunmada bulunabilir.

Türk hukukunda ilk derece ceza mahkemelerince verilen kararlara karşı, kural olarak önce istinaf kanun yoluna başvurulmaktadır. İstinaf aşamasında verilen bazı kararlara karşı, Yargıtay nezdinde temyiz kanun yoluna başvurulabilmektedir. Temyiz kanun yolunun tüketilmesinden sonra hüküm kesinleşmektedir. Bu itibarla Yargıtay, ceza mahkemelerinin yüksek mahkemesidir. Meşru savunmanın koşullarının gerçekleşip gerçekleşmediği, Yargıtay tarafından sıkı bir şekilde denetlenmektedir. Çalışmada, Türk Ceza Kanunu m.25/1'de düzenlenen meşru savunma hukuka uygunluk nedeninin koşulları, Yargıtay kararları ışığında açıklanmıştır.

A Research to Aimed At Determine The Reasons for the Decline in Birth Rates in Türkiye

Türkiye'de Doğum Oranlarındaki Azalmanın Nedenlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma

Prof.Dr. Ali Talip AKPINAR
Kocaeli University
atakpinar@kocaeli.edu.tr
Orcid: 0000-0002-6612-5338

ABSTRACT

A noticeable decline in birth rates and a transformation in demographic structures are currently being observed both globally and in Turkey. This demographic shift requires businesses to consider the implications not only in terms of labor as a production factor but also across various elements of their near and distant environments when making strategic decisions.

In Turkey, several interconnected socio-economic and cultural factors have contributed to this decline in birth rates. These include rural-to-urban migration, extended periods of education, family planning policies, evolving cultural norms, increased female labor force participation, declining marriage rates, delayed marriages, rising divorce rates, higher maternal age, changes in household income levels, and escalating costs of childcare and education.

The primary aim of this study is to identify the underlying reasons behind the decline in birth rates in Turkey. A secondary objective is to examine whether these factors differ in intensity across various age groups. Additionally, the study investigates whether the perceived ideal number of children in a family varies by age group.

Utilizing a survey method, data were collected from 2,113 participants through a five-point Likert scale. Based on the responses of individuals with diverse demographic characteristics—including age, gender, marital status, education level, cultural identity, place of residence, and income level—the most influential factors contributing to the decline in birth rates in Turkey were identified as: high cost of living (M=4.40), insufficient child benefits (M=4.31), uncertainty about the future (M=4.13), high education expenses (M=4.10), household income levels (M=4.07), unhealthy food availability (M=4.01), changing societal values (M=3.92), insufficient childcare facilities at workplaces (M=3.89), increased female employment (M=3.65), physical exhaustion (M=3.32), desire to allocate more time to oneself or family (M=3.24), lack of parental support (M=3.28), prolonged education periods (M=3.26), family planning policies (M=2.98), pet ownership (M=2.85), and cesarean births (M=2.60).

Findings reveal that perceptions of the reasons for declining birth rates vary significantly across age groups. Particularly, individuals aged 43 and under—who are within the reproductive age—exhibit differing attitudes compared to older age groups. Furthermore, results indicate that perceptions of the ideal number of children also vary with age, with older respondents tending to prefer a higher number of children.

Key words: Birth rates, demographic, Türkiye.

ÖZET

Dünya'da ve Türkiye'de doğum oranlarında azalma ve demografik yapıda dönüşüm gerçekleşmektedir. İşletmeler gerek üretim faktörlerinden emek açısından gerekse yakın ve uzak çevre unsurları açısından doğum oranlarındaki azalma ve demografik yapıdaki dönüşümü dikkate alarak kararlar vermelidir.

Türkiye'de köyden kente göç, eğitim sürelerinin artması, aile planlama politikaları, kültürel dönüşüm, kadınların çalışma oranının artması, evlilik oranlarının azalması, evlilik yaşının artması, boşanma oranlarının artması, anne olma yaşının yükselmesi, gelir düzeyi, çocuk bakım ve eğitim masraflarının artması gibi bir çok faktör doğum oranlarındaki azalmada etkili olmuştur.

Araştırmanın ana amacı; Türkiye'deki doğum oranlarındaki azalmanın nedenlerini tespit etmektir. Araştırmanın ikinci amacı, yaş gruplarına göre doğum oranlarındaki azalmanın nedenlerinin düzeylerinin farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir. Araştırmanın diğer bir amacı ise yaş gruplarına göre bir ailenin ideal çocuk sayısı ortalamalarının farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir.

Anket yöntemi kullanılan araştırmada 2113 kişiden 5'li likert ölçeğinde alınan verilere göre analizler yapılmıştır. Farklı yaş, cinsiyet, medeni hal, eğitim, kültürel kimlik, ikamet ve gelir düzeylerine sahip anketi yanıtlayan 2113 katılımcıya göre; Hayat pahalılığı (4,4023), Çocuk yardımının yetersizliği (4,3090), geleceğin belirsizliği (4,1311), Eğitim masraflarının fazla olması (4,0999), Ailenin gelir düzeyi (4,0653), Sağlıksız gıda (4, 0104), değerlerde değişim (3,9238), işyerinde kreş yetersizliği (3,8930), kadınların çalışma oranının artması (3,6455), Bedensel yıpranma (3,3223), kendine/aileye zaman ayırma isteği (3,2442), ebeveyn desteğinin yetersizliği (3,2816), Eğitim süresinin fazla olması (3,2556), aile planlama politikaları (2,9782), evde hayvan besleme (2,8452), Sezeryan doğum (2,6044) Türkiye'deki doğum oranının azalmasında sırasıyla etkili faktörlerdir.

Yaş gruplarına göre doğum oranlarındaki azalmanın nedenlerinin düzeyleri farklılık göstermektedir. Doğurgan olan 43 yaş ve altındakilerin doğum oranlarındaki azalmanın nedenlerine ilişkin tutumları diğer yaş gruplarına göre farklılık göstermektedir.

Yaş gruplarına göre; bir ailenin ideal çocuk sayısı ortalamaları farklılık göstermektedir. Yaş arttıkça bir ailenin ideal çocuk sayısı ortalaması artmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Doğum oranları, Demografi, Türkiye.

The Misleading Consequences of Employing Non-Medical Call Center Employees in Providing Medical Information: Impact on Patient Decisions, Satisfaction, and Perception of the Turkish Healthcare System

Tıbbi Bilgi Sağlamada Tıbbi Eğitimi Olmayan Çağrı Merkezi Çalışanlarının Yanıltıcı Sonuçları: Hasta Kararları, Memnuniyeti ve Türk Sağlık Sistemi Algısı Üzerindeki Etkileri

Amal NAIM
İstanbul Beykent University
2320024017@student.beykent.edu.tr
0009-0003-5430-2389

Assoc.Prof.Dr. Gülay TAMER
İstanbul Beykent University
gulaytamer@beykent.edu.tr
0000-0002-7897-1603

ABSTRACT

Call centers, a largely utilized promotional tool of health agencies in Türkiye, are also additional communication channels that facilitate the delivery of medical information to international patients to decide on their medical course. Patients, especially international, turn to workers for guidance not only on which center services to select but also on their treatment options. But these workers often lack formal training in medicine and are at risk of providing inaccurate or misleading information. It has a very direct impact on the health and well-being of patients.

This study seeks to identify the influence of non-medical call center agents providing misleading medical advice on decision making, satisfaction with health services, and the perception of the Turkish health system in regard to international patients.

This research will utilize a concurrent mixed-methods design, which includes quantitative surveys and qualitative interviews. The survey will consist of a sample of international patients, who have had some kind of contact with healthcare call centres, and will provide insights about their decision making, satisfaction and perception of healthcare services. On the other side Call Center managers and workers will be interviewed to explore their views of medical information delivery.

We anticipate that the study will find that misleading information significantly affects patient healthcare decision-making and satisfaction outcome, with ramifications for international patients. Patients who received incorrect medical advice are expected to report lower trust towards the whole health care system.

The findings could lead to the development of more effective training programs for call center workers, potentially leading to policy changes that ensure better communication within

healthcare services. The employment of medical doctors or final-year healthcare students, as opposed to promotional-based call centers, may be a recommended solution for improving services to mimic more telemedicine. Prioritizing the accuracy of medical advice in call centers over the promotion of additional services could significantly improve patient satisfaction and strengthen trust in the healthcare system, particularly among international patients.

Keywords: Clinic Call center employees, International patients, Turkish healthcare system, Health communication, Clinic Marketing

ÖZET

Sağlık çağrı merkezleri, Türkiye'de genellikle ajanslar tarafından tanıtım amacıyla kullanılan bir araç olmanın yanı sıra, yerli ve uluslararası hastalara tıbbi bilgi sağlamada önemli bir rol oynamaktadır. Hem yerli hem de uluslararası hastalar, sadece merkez seçimi değil, tedavi sürecine dair kararlarını almak için çağrı merkezi çalışanlarını bilgi kaynağı olarak görme eğilimindedirler. Ancak, bu çalışanların çoğu resmi tıbbi eğitimden yoksun olduğundan, yanlış veya yanıltıcı bilgi verme riski taşımaktadır. Bu durum, doğrudan hastaların sağlıkları ve genel iyilik halleri üzerinde olumsuz etkilere yol açabilmektedir.

Bu araştırma, tıbbi eğitimi olmayan çağrı merkezi çalışanlarının verdiği yanıltıcı tıbbi bilgilerin, hasta kararları, sağlık hizmetlerine olan genel memnuniyet ve Türk sağlık sistemi algısı üzerindeki etkilerini, özellikle uluslararası hastalar üzerinde durarak incelemeyi amaçlamaktadır.

Çalışma, nicel anketler ile nitel görüşmeleri birleştiren karma bir yöntem yaklaşımı benimseyecektir. Sağlık çağrı merkezleriyle etkileşime geçmiş yerli ve uluslararası hastalar, karar alma süreçleri, memnuniyet düzeyleri ve sağlık hizmetleri algıları hakkında bilgilendirilecektir. Çağrı merkezi çalışanları ve sağlık profesyonelleri ile derinlemesine görüşmeler yapılarak, tıbbi bilgi sunumuna dair bakış açıları anlaşılmaya çalışılacaktır.

Araştırmanın, yanıltıcı bilgilerin hasta kararları ve sağlık hizmetleri memnuniyeti üzerindeki önemli etkilerini, özellikle uluslararası hastalar açısından ortaya koymasını bekliyoruz. Ayrıca, yanlış tıbbi tavsiye alan hastaların, sağlık sistemine olan güvenlerinin daha düşük olacağını öngörüyoruz.

Çalışmanın bulguları, çağrı merkezi çalışanları için daha etkili eğitim programlarının geliştirilmesine katkı sağlayabilir ve sağlık hizmetlerinde daha kaliteli iletişim sağlanmasını garanti altına almak amacıyla politika değişikliklerine yol açabilir. Bununla birlikte, tıbbi eğitimi tamamlamakta olan öğrencilerin veya denklik sürecindeki tıp doktorlarının, tanıtım amaçlı çağrı merkezi hizmetleri yerine telemedicine tarzı hizmetler sunmalarının teşvik edilmesi önerilebilir. Sağlık çağrı merkezlerinde özellikle uluslararası hastalar arasında tıbbi tavsiyelerin doğruluğunun artırılması, hasta memnuniyetini önemli ölçüde iyileştirebilir ve sağlık sistemine duyulan güveni pekiştireceği öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Klinik Çağrı merkezi çalışanları, Uluslararası hastalar, Türk sağlık sistemi, Sağlık iletişimi, Klinik Pazarlama.

Psychological Analysis Of Crimes Committed By Juveniles

Dr. Anar Ilyas Javadov
Lecturer at Baku Business University, Baku, **Azerbaijan**
vekil_anar@mail.ru
Orcid iD: 0009-0007-0929-6310

ABSTRACT

The article examines the reasons behind juvenile delinquency, their psychological characteristics, and the social factors influencing their behavior. Statistical data indicate that in recent years, the number of crimes committed by juveniles in Azerbaijan has increased, with a significant rise in the proportion of serious offenses. The article highlights factors such as family environment, psychological issues, social influences, and legal illiteracy as key contributors to juvenile crime. Adolescents' emotional instability, strong need for self-affirmation, and susceptibility to social influences increase their tendency to commit offenses. The author emphasizes the importance of proper upbringing in families and schools, as well as the implementation of socio-psychological measures to prevent juvenile delinquency. The article examines the motives for juvenile criminal behavior. Preventive measures include psychological work with at-risk juveniles, encouraging their participation in education and sports, improving family environments, and increasing legal awareness.

Key words: *Psychological factors, Social influences, Family environment, Preventive measures*

Implementation of Urban Air Mobility Concept and its Implication to Economic Development

Arzu BOZDERELI
Cyprus Aydin University
e-mail: arzubozdereli@cau.edu.tr
Orcid No: 0000-0003-2183-0209

Tapdig IMANOV
Cyprus Aydin University
e-mail: teyranimanov@cau.edu.tr
Orcid No: 0000-0002-5667-5678

Abia Njang SPONGEON
Cyprus Aydin University
anjangspongeon@cau.edu.tr
Orcid: 0009-0005-5434-5703

ABSTRACT

The present study seeks to ascertain market size, business segmentation, and the advancement of Urban Air Mobility infrastructure to elucidate the economic implications of the ongoing project. It investigates the correlation between Total Revenue and three associated variables: Ticket Price, Passenger Demand, and Vehicle Sales, spanning the period from 2025 to 2040, employing a unit root test and the Bounds cointegration test within the Autoregressive Distributed Lag (ARDL) framework. The cointegration test results reveal a long-term cointegration among these variables, while the ARDL model indicates a detrimental effect on income attributable to passenger demand. Lagged ticket prices over one and two years exert a positive influence on revenue; however, revenue experiences a substantial increase due to vehicle sales. A limitation of the study is the absence of a comprehensive set of real variables, which hinders the precise validation of UAM operations' contribution to economic growth.

Keywords: ARDL, UAM, Economic Growth,

The Role of Emotional Intelligence and Entrepreneurial Intention Among Students in Higher Education: A Literature Review

Ashiraf Mabanja
Islamic University in Uganda
mabanja.ashiraf@iuiu.ac.ug
orcid.org/0009-0005-9951-5614

Luwemba Musa Maswanku
Islamic University in Uganda, **Uganda**
luwemba.musa@iuiu.ac.ug
orcid.org/0009-0005-5859-7449

ABSTRACT

The purpose of this study is to review literature on the role played by emotional intelligence in fostering entrepreneurial intentions among higher education students, and to make recommendations to policy and practice. With the growing emphasis on entrepreneurship for economic growth and development, understanding how the psychological factors like emotional intelligence influence entrepreneurial intentions has become very necessary. Entrepreneurial intentions can help to reduce the serious problem of graduate unemployment in the country. The study synthesized existing literature of the past 10 years to conclude on the role of emotional intelligence in ensuring entrepreneurial intentions. The study found that higher levels of emotional intelligence are needed for stronger entrepreneurial intentions. The study concluded that emotional intelligence is a significant predictor of entrepreneurial intentions among higher education students, thereby calling for greater integration of emotional intelligence training into the curricula. The study therefore recommended that students, teachers, and administrators in higher education should pay more attention to fostering emotional intelligence development for better entrepreneurial possibilities.

Keywords*:* Emotional Intelligence, Entrepreneurial Intention, Higher education.

The Transformation Of Cultural Value into Economic Value: An Analysis Of Capital Conversion in Art Markets

Kültürel Değerin Ekonomik Değere Dönüşüm Süreçleri: Sanat Piyasalarında Sermaye Aktarımının Analizi

Assoc.Prof.Dr. Asım TOPAKLI
Sakarya University of Applied Sciences, Türkiye
atopakli@gmail.com
Orcid: 0000-0003-3850-9091

Lecturer Dr. Tahir BÜYÜKKARAGÖZ
Ondokuz Mayıs University, Türkiye
tahir.buyukkaragoz@omu.edu.tr
Orcid: 0000-0002-0825-2486

ABSTRACT

This study examines the mechanisms through which cultural value is transformed into economic value, drawing upon Bourdieu's theory of capital conversion (1986), Adorno and Horkheimer's critique of the culture industry (1947), Baudrillard's theory of simulacra (1981), and Stallabrass's analysis of the neoliberal art market (2004). Methodologically, it employs critical discourse analysis of Turkey-based auction catalogs, gallery–collector alliances, and NFT market data, while comparing commodification dynamics in global examples such as the Istanbul Biennial. This analysis reveals how the autonomy of art is eroded under neoliberal hegemony (Adorno & Horkheimer, 1947, p. 94), integrating Throsby's cultural value matrix (2001, p. 47) with empirical observations.

The study identifies three critical dimensions of this transformation: First, the observed 50–70% increase in market value for works approved by museums or curators (Bourdieu, 1986, p. 252) demonstrates the dependence of capital conversion on institutional legitimacy networks. Second, the weak correlation (+0.42) between aesthetic originality and pricing in the NFT market reflects, in line with Baudrillard's theory of simulacra (1981, p. 12), a shift from symbolic depth to superficial indicators such as social media visibility. Third, price manipulation strategies by gallery–collector oligarchies reduce art to a "luxury commodity" (Stallabrass, 2004, p. 103), confirming Adorno's thesis on the standardization of mass culture (1947, p. 120).

In conclusion, the conversion of cultural value into economic value does not operate solely through market logic, but is mediated by symbolic domination networks such as biennials and digital platforms. In the Turkish context, the tension between public policy and private capital further disrupts this conversion process, creating a fragile value chain in the local art market. This study contributes to the literature on cultural economics through both theoretical (the Bourdieu–Adorno dialectic) and empirical insights drawn from the local context.

Keywords: Art economy, cultural value, art market, capital conversion, contemporary art

ÖZET

Bu çalışma, Bourdieu'nün sermaye aktarımı teorisi (1986), Adorno ve Horkheimer'ın kültür endüstrisi eleştirisi (1947), Baudrillard'ın simülakr kuramı (1981) ve Stallabrass'ın neoliberal piyasa analizleri (2004) çerçevesinde, kültürel değerin ekonomik değere dönüşüm mekanizmalarını inceler. Yöntemsel olarak, Türkiye merkezli müzayede katalogları, galeri-koleksiyoner ittifakları ve NFT pazarı verilerinin eleştirel söylem analiziyle, İstanbul Bienali gibi küresel örneklerdeki metalaşma dinamikleri karşılaştırılır. Bu analiz, sanatın özerkliğinin neoliberal tahakküm altında nasıl aşındığını ortaya koyarken (Adorno & Horkheimer, 1947, s. 94), Throsby'nin kültürel değer matrisi (2001, s. 47) ile deneysel verileri bütünleştirir.

Araştırmanın bulguları, dönüşüm süreçlerinin kritik üç boyutunu açığa çıkarır: Birincisi, müze veya küratör onayı alan eserlerde gözlemlenen %50-70 ekonomik değer artışı (Bourdieu, 1986, s. 252), kültürel sermayenin dönüşümünün kurumsal meşruiyet ağlarına bağımlılığını kanıtlar. İkincisi, NFT piyasasında estetik özgünlük ile fiyat arasındaki zayıf korelasyon (+0.42), Baudrillard'ın simülakr kuramına (1981, s. 12) uygun biçimde, sembolik derinliğin yerini sosyal medya görünürlüğü gibi yüzeysel göstergelere bırakışını yansıtır. Üçüncüsü, galeri-koleksiyoner oligarşilerinin fiyat manipülasyon stratejileri, sanatı "lüks meta"ya indirgeyerek (Stallabrass, 2004, s. 103) Adorno'nun kitle kültürü standardizasyon tezini (1947, s. 120) doğrular.

Sonuç olarak, kültürel değerin ekonomik değere evrilmesi salt piyasa kurallarıyla değil, bienaller ve dijital platformlar gibi sembolik tahakküm ağları aracılığıyla gerçekleşir. Türkiye bağlamında ise devlet politikaları ile özel sermaye çatışması, bu dönüşümü sekteye uğratarak yerel sanat piyasasında kırılgan bir değer zinciri yaratır. Çalışma, kültürel ekonomi literatürüne hem kuramsal (Bourdieu-Adorno diyalektiği) hem de yerel ampirik katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sanat ekonomisi, kültürel değer, sanat piyasası, sermaye dönüşümü, çağdaş sanat

Functional-Pragmatic Features of Humorous Texts in The Uzbek Language

PhD. Aslam Usmonov
Jizzakh State Pedagogical University
aslamusmonov9@gmail.com
ORCID: 0000-0002-1717-3034

ABSTRACT

This study explores the functional-pragmatic features of humorous texts in the Uzbek language, addressing a critical gap in humor studies which have predominantly focused on Western linguistic contexts. While prior research has examined idioms, morphological play, and pragmatic strategies in Uzbek, little empirical work has assessed how native speakers interpret these devices across genres. Employing a qualitative, survey-based methodology, the research engaged 100 native Uzbek speakers from diverse sociolinguistic backgrounds. Participants analyzed ten humorous texts—ranging from folk anecdotes to contemporary memes—responding to open-ended prompts about linguistic and pragmatic elements contributing to humor. Thematic and discourse-pragmatic analyses revealed five core humor-generating mechanisms: morphological incongruity (e.g., puns, reduplication), expressive syntax (e.g., ellipsis, polysyndeton), idiomaticity, pragmatic markers (e.g., irony, implicature), and culturally anchored discourse strategies. Participants highlighted the importance of shared cultural knowledge in decoding humor, particularly in satirical or ironic contexts. These findings reinforce the role of pragmatics in humor comprehension and extend theoretical models by illustrating how Uzbek speakers negotiate meaning through culturally specific cues and linguistic creativity. The study's implications underscore the need for culturally responsive humor analysis in linguistics and education. Moreover, it calls for further research on dialectal variation and digital humor formats in Uzbek. Future directions include corpus-based and psycholinguistic approaches to deepen understanding of humor processing and variation in Uzbek discourse. This research contributes to the broader field of pragmatics by situating Uzbek humor within both universal and language-specific frameworks.

Keywords: Uzbek language, humor, pragmatics, morphological play, syntactic devices, idiomaticity, discourse analysis, irony, implicature, cultural context, qualitative survey, functional linguistics.

Digital Startups in Female Entrepreneurship
Kadın Girişimciliğinde Dijital Startup'lar

Asst.Prof.Dr. Aslı KAYA
İstanbul Gelişim University
aslkaya@gelisim.edu.tr, Türkiye
ORCID: 0009-0009-3648-6608

Dr. Aslı Ercan ÖNBIÇAK
dr.aslieonb@gmail.com
Orcid No:0000-0003-2479-0919

Asst.Prof.Dr. Semiha KILIÇASLAN
Malatya Turgut Özal University
semiha.kilicaslan@ozal.edu.tr
ORCID: 0000-0002-7500-9283

ABSTRACT

The concept of entrepreneurship is a type of business management that has developed through trade since the settled societies. The most important feature of entrepreneurship is to establish a business model by taking into account the uncertainties and risks in the business world. Women entrepreneurs face various difficulties in working life and labour market compared to other entrepreneurs. For this reason, the basis of women entrepreneurship is the desire to carry their own business ideas to business life. Opportunities and obstacles always arise for women entrepreneurs who can make their own decisions and have economic freedom. Structural changes, such as digitalisation, are creating rapid advances in information and communication technologies that change and reorganise working and interaction conditions. Entrepreneurs play a crucial role in economic development. In addition, small businesses create growth and employment in the economic field. Digitalisation, which changes society, affects small businesses and entrepreneurs as it can create new opportunities for growth on the basis of information technologies such as corporate communication, customer relationship communication, marketing, payment systems (Olsson & Bernhard, 2020). The fact that digitalisation has become widespread, affecting and improving business models has led to an increase in the number of various start-ups day by day. Start-ups are micro-level businesses established with an entrepreneurial spirit. There are start-ups in many different sectors such as health, education, information systems.

The concept of a start-up is usually associated with a business that has just started or is in the development phase. The main characteristic of startups is that they start new activities. Another recognised characteristic is the ability to grow. Startups are enterprises designed for rapid growth. Unlike small enterprises, they are not limited to a specific region (Fauziah et al., 2022). Entrepreneurial organisational structures that are ready to take advantage of the

opportunities offered by the development of innovation culture and information technology are considered as digital enterprises. Digital enterprises are defined as the use of information technology to realise the business model of any business or enterprise in order to make a profit. Digital enterprises make intensive use of digital technology to create new digital business models, improve business processes, communicate with customers and stakeholders through digital channels, and develop artificial intelligence applications. The digital ecosystem provides many opportunities for women entrepreneurs to demonstrate their knowledge, skills and creativity and realise their business ideas (Pai, 2018).

The aim of this study is to analyse women's entrepreneurship through digital start-ups. First, it defines traditional female entrepreneurship and presents its characteristics and changes. The second part examines the start-up culture in the context of digitalisation and the spread of digital transformation, the business model and development, and the opportunities offered by digitalisation. The last part analyses digital start-ups founded by women entrepreneurs. The research part of the study includes the case study management of digital start-ups created by women entrepreneurs.

Keywords: Keywords: Entrepreneurship, Women Entrepreneurship, Digital, Digital Start-Ups, Start-Ups.

ÖZET

Girişimcilik kavramı, yerleşik toplumlardan itibaren ticaret yoluyla gelişen bir işletmecilik türüdür. Girişimcilik özelliklerinden en önemlisi, iş dünyasındaki belirsizlikleri ve riskleri dikkate alarak iş modelini kurmaktadır. Kadın girişimciler, diğer girişimcilere göre çalışma hayatında ve işgücü piyasasında çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu sebeple kadın girişimciliğin temelinde, kendi iş fikirlerini iş hayatına taşımak isteği yatmaktadır. Kendi kararlarını alabilen ve ekonomik özgürlüğe sahip kadın girişimciler için fırsatlar ve engeller her zaman karşılarına çıkmaktadır. Dijitalleşme gibi yapısal değişimler, çalışma ve etkileşim şartlarını değiştiren, yeniden düzenleyerek, bilgi ve iletişim teknolojilerinde hızlı ilerlemeler yaratmaktadır. Girişimciler, ekonomik kalkınmada çok önemli bir rol oynamaktadır. Ayrıca küçük işletmeler ekonomik alanda büyüme ve istihdam yaratmaktadır. Toplumu değiştiren dijitalleşme, kurumsal iletişim, müşteri ilişkileri iletişimi, pazarlama, ödeme sistemleri gibi bilişim teknolojileri temelinde büyümek için yeni fırsatlar oluşturabileceğinden küçük işletmeleri ve girişimcileri etkilemektedir (Olsson & Bernhard, 2020). Dijitalleşmenin yaygın hale gelerek iş modellerini etkilemesi ve geliştirmesi gün geçtikçe, çeşitli start-upların sayılarının artmasına neden olmuştur. Startup'lar girişimcilik ruhuyla kurulan mikro düzey işletmelerdir. Sağlık, eğitim, bilişim sistemleri gibi çok farklı sektörlerde start-up'lar bulunmaktadır. Startup kavramı genellikle yeni başlayan veya gelişme aşamasında olan bir işletmeyle ilişkilendirilmektedir. Startupların en önemli özelliği yeni faaliyete başlamasıdır. Bir diğer özelliği ise büyüme yeteneği olarak kabul edilmektedir. Startup'lar hızlı büyüme için tasarlanmış işletmelerdir. Küçük işletmelerden farklı olarak, belli bir bölgeyle sınırlı değildirler (Fauziah vd., 2022). İnovasyon kültürü ve bilgi teknolojinin gelişimiyle var olan fırsatlardan yararlanma isteği olan girişimci örgüt yapıları, dijital girişimler şeklinde kabul edilmektedir. Dijital Girişimler, kar elde etmek amacıyla herhangi bir işin veya işletmenin iş modelini gerçekleştirmek için bilgi teknolojisini kullanması olarak tanımlanmaktadır. Dijital

Girişimler, yeni dijital iş modelleri ortaya çıkarmak, iş süreçlerini iyileştirmek, dijital kanallarla müşterileri ve paydaşlarıyla iletişim kurmak ve yapay zekâ uygulamalarını geliştirmek için dijital teknolojiyi yoğun bir şekilde kullanmaktadır. Dijital ekosistem, kadın girişimcilere bilgilerini, yeteneklerini, yaratıcılıklarını göstermeleri ve iş fikirlerini gerçekleştirmek için birçok fırsat getirmektedir (Pai, 2018). Bu çalışmanın amacı, kadın girişimciliğinin dijital start-uplar üzerinden incelenmesidir. Öncelikle geleneksel kadın girişimciliği tanımlanarak, özellikleri ve değişimi aktarılacaktır. İkinci bölümde dijitalleşme ve dijital dönüşümün yayılması, iş modeli ve gelişimi, ve dijitalleşmenin getirdiği fırsatlar kapsamında startup kültürü incelenecektir. Son bölümde ise Kadın girişimcilerin kurduğu dijital start-uplar irdelenecektir. Çalışmanın araştırma bölümü, kadın girişimciler tarafından kurulan dijital start-upların case study yönetimiyle ele alınmasını kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Kadın Girişimcilik, Dijital, Dijital Start-Uplar, Start-Uplar.

Entrepreneurial Education 4.0: Integrating AI into Business Curricula after the COVID-19 Reset

Asma Firdous
International Maarif Schools and Colleges, **Pakistan**
asma.firdous@pakturkmaarif.edu.pk

ABSTRACT

The COVID-19 pandemic illuminated serious shortcomings in traditional entrepreneurial education, particularly concerning digital readiness and adaptability. As a result, Entrepreneurial Education 4.0 has developed, which integrates Artificial Intelligence (AI) in the undergraduate and post-graduate higher education business curriculum, reflective of the needs of a digital economy. The current study explored entrepreneurial education post-pandemic using a mixed-method approach, including a curriculum review, interviews with academic staff from academic institutions, and undergraduate student responses to a survey on their perspectives about AI. This study sought to identify AI's role in knowledge/content, pedagogy, and assessment. The findings suggest a growing use of AI tools, such as machine learning, big data analytics, and generative AI, for opportunity recognition and business strategy. However, the study also revealed congruences in challenges to advertisements of using AI, in particular, limited knowledge and expertise from faculty and some institutional inertia. Time-out practices from these academic programs, which integrated the AI discipline, included interdisciplinary partnerships, along with real-world learning experiences presented using technology, such as AI simulations, and industry-connected projects. Ethical considerations (data privacy, algorithms, digital bias, and digital equity) will be pertinent for the responsible advertising of AI. This study describes a strategic approach towards embedding Artificial Intelligence into the curriculum for entrepreneurial education that supports innovation, ethical entrepreneurship, and digital fluency for future applicants to an ever-changing AI-driven business environment.

Keywords: Entrepreneurial Education 4.0, Artificial Intelligence (AI), Post-COVID Curriculum Reform, Business Education Innovation, Digital Transformation, AI Literacy and Future Entrepreneurship.

Remote Work, AI Integration, and Organizational Culture in Post-COVID Management

Asma Firdous
International Maarif Schools and Colleges, **Pakistan**
asma.firdous@pakturkmaarif.edu.pk

ABSTRACT

The widespread adoption of AI and hybrid work models during the pandemic brought profound changes to the workplace, posing unique challenges to the traditional social fabric of organizational culture. This paper explores how organizations maintain a sense of values—orthodoxy while compromising productivity with human-centered design in this emergent phase of work after the COVID-19 pandemic containment. Following a mixed-methods approach—employee surveys (UWES, MBI) and interviews in employee organizations across a variety of industries—the paper's theoretical framework draws on Schein's cultural model, technology acceptance model (TAM), and JD-R framework. The evidence suggests that while high-performance AI-assisted remote work is effective for productivity, other issues like trust and personal connection to work with colleagues can be destructively affected by implementation shortfalls. Organizations that emphasized transparency in the employee input process for remote work, employed human-centered design with empathy, pride, and accompaniment to employee challenges, generated stronger attachment and cohesiveness. The study offers ideas for an ethical leadership approach to the attenuation of employee engagement and attachment to work through the digital transformation process to have resilient, inclusively aware, and culturally cohesive workplaces.

Key words: Artificial Intelligence, Remote Work, Organizational Culture, Post-COVID Management, Digital Transformation, Employee Well-being, Hybrid Work, AI Integration, Workplace Ethics, Human-Centered Leadership

A Study on the Effects of Interdisciplinary Art Practices on Urban Culture

Sanatta Disiplinlerarası Uygulamaların Kent Kültürüne Etkileri Üzerine Bir Değerlendirme

Asst.Prof.Dr. Asuman ÖZDEMİR
Karabük University
aademir@karabuk.edu.tr
Orcid: 0000-0001-7384-1976

ABSTRACT

Today, technological developments directly affect cultural structures; this situation has both positive and negative effects on traditional arts. Puppet art, which is an important part of cultural heritage, is also affected by this transformation process. Puppet art is not only a historical element and a means of expression, but also has an interdisciplinary potential that can be associated with today's visual arts. This study aims to reveal the current uses of puppetry, especially within the framework of interdisciplinary practices, and to evaluate its reflections on urban culture. Reconsidering puppetry with interdisciplinary approaches makes it possible to question the functionality of this art in social and cultural life. In this context, it is examined how artistic and cultural values are reproduced in today's conditions and how they are included in social life. As a result, the importance of such studies in terms of preserving cultural heritage and transferring it to the future is emphasized.

Keywords: Puppet, City, Culture, Interdisciplinary, Art.

ÖZET

Günümüzde teknolojik gelişmeler, kültürel yapıları doğrudan etkilemekte; bu durum geleneksel sanatlar üzerinde hem olumlu hem de olumsuz etkiler yaratmaktadır. Kültürel mirasın önemli bir parçası olan kukla sanatı da bu dönüşüm sürecinden etkilenmektedir. Kukla sanatı, sadece tarihî bir öge olarak, bir anlatım aracı değil, aynı zamanda günümüz görsel sanatlarıyla ilişkilendirilebilecek disiplinlerarası bir potansiyele sahiptir. Bu çalışma, kukla sanatının güncel kullanım biçimlerini, özellikle disiplinlerarası uygulamalar çerçevesinde ortaya koymayı ve kent kültürüne olan yansımalarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Kuklacılığın disiplinlerarası yaklaşımlarla yeniden ele alınması, bu sanatın sosyal ve kültürel yaşamdaki işlevselliğinin ne olduğuna dair bir sorgulamayı mümkün kılmaktadır. Bu bağlamda, sanatsal ve kültürel değerlerin günümüz koşullarında nasıl yeniden üretildiği ve toplumsal yaşama nasıl dâhil olduğu incelenmektedir.

Sonuç olarak, kültürel mirasın korunması ve geleceğe aktarılması açısından bu tür çalışmaların taşıdığı önem vurgulanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Kukla, Kent, Kültür, Disiplinlerarası, Sanat.

Challenges and Strategies in Translating English Military Abbreviations into Russian and Uzbek

Avyasova Irina Rafailovna
Jizzakh State Pedagogical University, **Uzbekistan**
avyasova85@inbox.ru
0009-0002-8116-528X

ABSTRACT

This article explores the complexities involved in translating English military abbreviations into Russian and Uzbek. Abbreviations serve as vital linguistic tools in military communication, ensuring brevity, precision, and clarity. However, structural, phonological, and cultural differences among the three languages present significant challenges for accurate and functional translation. The study examines the typology of military abbreviations, highlights key translation difficulties such as lack of equivalents, polysemy, and phonetic constraints, and analyzes a range of translation strategies, including equivalence, transliteration, descriptive translation, borrowing, and hybrid methods. It emphasizes the importance of contextual and functional considerations when rendering military terms in operational, academic, or intelligence settings. The article concludes with practical recommendations for improving translation quality, including the development of multilingual glossaries, specialized translator training, integration into military education, and the use of AI-driven tools. These measures aim to enhance communication, interoperability, and strategic understanding in international defense operations.

Keywords: military abbreviations, translation, English, Russian, Uzbek, initialisms, acronyms, functional equivalence, transliteration, military terminology, cross-linguistic communication, defense linguistics, translation strategies, military training, intelligence.

The Impact of the Hybrid Working Model on the Work-Life Balance of Female Employees: A Private Sector Application

Hibrit Çalışma Modelinin Kadın Çalışanların İş-Özel Hayat Dengesi Üzerindeki Etkisi: Özel Sektör Uygulaması

Aybükem BİLGİN
Kocaeli University, **Türkiye**
aybukem.mehmetoglu@gmail.com
Orcid: 0009-0009-1657-5929

Prof.Dr. Muhsin HALİS
Kocaeli University, **Türkiye**
muhsinhalis@gmail.com
Orcid: 0000-0001-9495-5083

ABSTRACT

The transformations occurring in contemporary work practices have increased the importance of flexibility-based models, placing the hybrid working system at the centre of this shift. The present study aims to examine the effects of the hybrid work model on the motivation and work-life balance of female employees. The endeavours of women to harmonise domestic responsibilities with professional obligations have necessitated a more thorough examination of this paradigm. The research was conducted with 386 female employees working in various sectors across Türkiye, and the data were collected using a survey method. The primary variables measured included the perception of hybrid work models, employee motivation levels, and the equilibrium between professional and personal domains. The analyses employed descriptive statistics, reliability tests (Cronbach's Alpha), correlation analysis, regression, and non-parametric methods such as the Kruskal-Wallis test. The findings indicated that hybrid work arrangements have a favourable impact on both motivation levels and work-life balance. However, practical challenges such as role ambiguity, difficulties in time management, and lack of interaction in remote communication may reduce the effectiveness of the model. In view of the fact that the present study was confined to female employees, it is recommended that comparative analyses be conducted across different gender groups in future research. Furthermore, it is proposed that more comprehensive models be developed to adopt a multidimensional approach, incorporating variables such as organisational performance, psychological well-being, and leadership styles.

Keywords: Hybrid Work, Work-Life Balance, Employee Motivation, Female Employees

ÖZET

Günümüzde iş yapış biçimlerinde yaşanan dönüşümler, esnekliğe dayalı modellerin önemini artırmış ve hibrit çalışma sistemi bu dönüşümün merkezinde yer almıştır. Bu araştırma, hibrit çalışma modelinin kadın çalışanların motivasyonları ve iş-yaşam dengeleri üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Kadın çalışanların, ev içi sorumluluklarla profesyonel yaşamlarını dengeleme çabaları, bu modeli daha yakından analiz etmeyi gerektirmiştir. Çalışma, Türkiye genelinde çeşitli sektörlerde görev yapan 386 kadın çalışan ile yürütülmüş ve veriler anket tekniği kullanılarak toplanmıştır. Ölçülen temel değişkenler hibrit çalışmaya yönelik algı, çalışan motivasyonu ve iş-yaşam dengesi olup, analizlerde tanımlayıcı istatistikler, güvenilirlik testleri (Cronbach's Alpha), korelasyon analizi, regresyon ve Kruskal-Wallis testleri gibi parametrik olmayan analiz yöntemleri kullanılmıştır. Bulgular, hibrit çalışmanın motivasyon ve iş-yaşam dengesi üzerinde olumlu etkiler yarattığını ortaya koymuştur. Bununla birlikte, uygulamada karşılaşılan rol belirsizlikleri, zaman yönetimi güçlükleri ve uzaktan iletişimde yaşanan etkileşim eksiklikleri gibi durumlar, modelin etkisini azaltabilmektedir. Araştırma yalnızca kadın çalışanlarla sınırlandığından, farklı cinsiyet grupları arasında karşılaştırmalı analizlerin yapılması gelecek çalışmalar için faydalı olacaktır. Ayrıca, örgütsel performans, psikolojik iyi oluş ve liderlik stilleri gibi değişkenlerin dahil edileceği daha kapsamlı modellerle konuya çok boyutlu yaklaşılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hibrit Çalışma, İş-Yaşam Dengesi, Çalışan Motivasyonu, Kadın Çalışanlar.

Ecological and Economic Dimensions of Human Security in The South Caucasus

Aygun Mirza Gurbanova
Academy of Public Administration under the President of the Republic of Azerbaijan
qurbanova010@gmail.com
0009-0004-8159-6228

ABSTRACT

The South Caucasus is one of the most geopolitically significant regions in the world. It is characterized by different national customs, lifestyles, cultural philosophies, economic, political approaches and many other fundamental differences. In addition, the South Caucasus has been a hotspot for conflicts between Armenia-Azerbaijan in Karabakh, Georgia and Russia in Abkhazia and South Ossetia.

The South Caucasus has faced interrelated ecological and economic challenges that threaten human security. More than 50% of the landscapes of the region have been altered, leaving large areas that were initially suitable for soil reproduction vulnerable to soil erosion and degradation. Deforestation and rapid land clearance have further increased turf erosion. The pollution of common water resources and excessive use of water affected the development and sustainability of the water management in the region. Moreover, the wars have had a long-lasting negative impact on economic stability, regional development and cooperative efforts in the region.

Keywords: South Caucasus, human insecurity, ecological security, economic security, conflicts, Karabakh, South Ossetia, Abkhazia.

The Effect of Total Quality Management Adoption on Occupational Burnout in Healthcare Workers

Toplam Kalite Yönetimi Benimsenmesinin Sağlık Çalışanlarındaki Mesleki Tükenmişliğe Etkisi

Asst.Prof.Dr. Ayhan TERZİBAŞ
Bolu Abant İzzet Baysal University
ayhan.terzibas@ibu.edu.tr
Orcid: 0000-0002-9738-5917

ABSTRACT

Healthcare services constitute the most critical need that must be met for all of humanity. The rise in occupational burnout among healthcare workers negatively impacts the quality of healthcare services and public health. Total Quality Management (TQM) is one of the leading management approaches that target quality, success, and efficiency in healthcare services. This study aimed to examine the relationship between the level of TQM adoption in healthcare institutions and the occupational burnout of employees. The aim was also to determine whether these two variables differed according to various demographic factors. The research has a quantitative design. Data were collected via a survey from 322 healthcare professionals working in Düzce province. Data analysis utilized descriptive statistics, independent samples t-tests, one-way analysis of variance (ANOVA), and linear regression analysis.

The findings indicate a negative and significant relationship between TQM adoption and occupational burnout. This situation suggests that employees in organizations with higher levels of compliance with total quality management practices experience lower levels of burnout. Analyses based on demographic variables revealed significant differences in some subgroups of gender, institution type, and length of service. No significant differences were found in other demographic variables. The research results indicate that total quality management processes implemented in healthcare organizations can also have positive effects on the psychological well-being of employees. If decision-makers take measures to improve TQM adoption in healthcare organizations and provide the necessary support in this process, they can reduce professional burnout among healthcare professionals and improve service quality.

Keywords: Occupational Burnout, Total Quality Management, Healthcare Workers, Health Services

ÖZET

Sağlık hizmetleri, tüm insanlık için karşılanması gereken en önemli ihtiyaç grubunu oluşturur. Bu hizmetleri sağlayan çalışanlardaki mesleki tükenmişliğin artışı, sağlık hizmetlerinin kalitesini ve toplum sağlığını olumsuz şekilde etkilemektedir. Sağlık hizmetlerinde kalite, başarı ve verimliliği hedefleyen yönetim yaklaşımlarının başında Toplam Kalite Yönetimi (TKY) gelmektedir. Bu araştırmada, sağlık kurumlarında TKY benimsenme düzeyleri ile çalışanların mesleki tükenmişlikleri arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Ayrıca bu iki değişkenin çeşitli demografik faktörlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma nicel bir desene sahiptir. Çalışmanın verileri, anket yoluyla Düzce

ilinde görev yapan 322 sağlık çalışanından toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklemler t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve doğrusal regresyon analizinden yararlanılmıştır.
Elde edilen bulgular, TKY benimsenmesi ile mesleki tükenmişlik arasında negatif ve anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bu durum, toplam kalite yönetimi uygulamalarına daha yüksek düzeyde uyum sağlanan kurumlarda, çalışanların tükenmişlik düzeylerinin daha düşük olduğunu ortaya koymuştur. Demografik değişkenlere göre yapılan analizlerde ise, cinsiyet, kurum türü ve meslekte çalışma süresi değişkenlerinin bazı alt gruplarında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Diğer demografik değişkenlerde anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Araştırma sonuçları, sağlık kuruluşlarında uygulanan toplam kalite yönetimi süreçlerinin, çalışanların psikolojik iyi oluşları üzerinde de olumlu etkiler yaratabileceğini göstermektedir. Karar vericilerin sağlık kurumlarının TKY adaptasyonunu geliştirecek önlemler alması ve bu süreçte gereken destekleri sağlaması, sağlık çalışanlarının mesleki tükenmişlik düzeylerini düşük seviyelere getirerek hizmet kalitesinin artışını mümkün kılabilir.
Anahtar Kelimeler: Mesleki Tükenmişlik, Toplam Kalite Yönetimi, Sağlık Çalışanları, Sağlık Hizmetleri

The Cost of Organizational Conformity? The Impact of Conformism on Emotional Burnout and Work Engagement

Örgütsel Uyumun Bedeli Mi? Konformizmin Duygusal Tükenmişlik ve İşe Adanmışlık Üzerindeki Etkisi

Assoc. Prof. Dr. Ayşe GÖKÇEN KAPUSUZ
Selcuk University
aysegokcenkapusuz@gmail.com
0000-0001-7336-4612

ABSTRACT

This study aims to examine the impact of conformism—an often overlooked factor in organizational behavior—on employees' levels of emotional burnout and work engagement. Conformism, as a behavioral tendency shaped by individuals' inclination to align with group norms, plays a significant role in the social dynamics within organizations. However, this process of adaptation can yield both positive and negative outcomes for individuals' psychological well-being and their commitment to work.

Survey data were collected and analyzed from a sample of 208 private sector employees. The findings revealed that individuals with high levels of conformist tendencies experienced increased emotional burnout and significantly decreased levels of work engagement. This suggests that when individuals compromise their own values and beliefs solely to meet group expectations, it can lead to a psychological burden over time and diminish their motivation at work. Moreover, emotional burnout itself was also found to have a negative impact on work engagement.

The study offers important implications for organizational leaders and human resources professionals. It highlights that organizational structures minimizing conformist pressure and supporting individual differences may be more effective in preserving employee well-being and enhancing work engagement.

Keywords: Conformism, Emotional Burnout, Work Engagement, Organizational Behavior, Employee Motivation

ÖZET

Bu çalışma, örgütsel davranış bağlamında sıklıkla göz ardı edilen bir faktör olan konformizmin, çalışanların duygusal tükenmişlik düzeyleri ve işe adanmışlıkları üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Konformizm, bireylerin grup normlarına uyum sağlama eğilimleriyle şekillenen bir davranış biçimi olarak, örgüt içindeki sosyal dinamikler üzerinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Ancak bu uyum süreci, bireylerin psikolojik iyi oluşları ve işlerine olan bağlılıkları açısından hem olumlu hem de olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir.

Araştırma kapsamında özel sektör çalışanlarından oluşan 208 kişilik bir örneklem grubuna uygulanan anket verileri analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, yüksek düzeyde konformist eğilim gösteren bireylerin duygusal tükenmişlik seviyelerinde artış gözlemlenirken, işe adanmışlıklarında ise anlamlı bir azalma olduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, bireylerin kendi değer ve inançlarından saparak yalnızca grubun beklentilerine uyum sağlamalarının, uzun vadede psikolojik yük oluşturduğunu ve iş motivasyonunu zayıflattığını göstermektedir. Ayrıca duygusal tükenmişlik aynı zamanda işe adanmışlığı da olumsuz etkilemektedir.
Çalışma, örgüt yöneticileri ve insan kaynakları profesyonelleri için önemli çıkarımlar sunmaktadır. Konformist baskının minimize edildiği, bireysel farklılıkların desteklendiği örgüt yapılarının, hem çalışan sağlığını korumada hem de işe adanmışlığı artırmada daha etkili olabileceği vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Konformizm, Duygusal Tükenmişlik, İşe Adanmışlık, Örgütsel Davranış, Çalışan Motivasyonu.

Motivation matters—but autonomy is key: the mediating power of job satisfaction in shaping contextual performance

Assoc. Prof. Dr. Ayşen AKBAŞ TUNA
Ankara Hacı Bayram Veli University
aysen.akbastuna@hbv.edu.tr
Orcid: 0000-0003-4615-4374

ABSTRACT

In today's business world, organizational success depends not only on task completion but also on employees' voluntary contextual behaviors. In this context, autonomous motivation—driven by intrinsic satisfaction and personal values rather than extrinsic rewards—has gained increasing importance, particularly for new-generation employees and the rise of flexible work arrangements. Accordingly, providing employees with flexibility in terms of working hours and location plays a crucial role in enhancing their autonomous motivation. The aim of this study is to examine the effect of autonomous motivation (specifically intrinsic motivation and identified regulation) on contextual performance, with job satisfaction acting as a mediating variable. Intrinsic motivation enables individuals to take pleasure in their work, whereas identified regulation allows them to align their tasks with their personal values, thereby assigning meaning to their work. These two dimensions represent motivation types in self-determination theory, where individuals engage in tasks willingly and for reasons they find meaningful. Therefore, they may influence not only individual performance but also contextual performance indicators such as organizational commitment, citizenship behaviors, and collaboration. Although limited studies have explored job satisfaction as a psychological catalyst in translating motivation into action, no prior research has specifically addressed this relationship from the perspective of autonomous motivation. Data were collected from employees of deposit banks operating in Ankara and analyzed using SPSS 26 and AMOS 22. The model fit indices (χ^2/df = 3.213; GFI = .908; CFI = .937; RMSEA = .06) confirmed the robustness of the proposed framework. The findings indicate that autonomous motivation has both a direct and indirect (via job satisfaction) significant effect on contextual performance. Employees are more likely to demonstrate higher levels of contextual performance when their tasks align with their personal values. The results suggest that fostering motivation alone is insufficient—enhancing job satisfaction is equally essential for increasing employees' contextual contributions. Organizations should assign meaningful roles and tasks that resonate with employees' internal values to reinforce organizational citizenship behaviors. It is also recommended that human resource strategies adopt leadership approaches and job designs that support autonomous needs. The study is limited by its cross-sectional design and the use of self-report measures. Future research should explore the relationships between motivation, job satisfaction, and performance across various sectors and cultural contexts to generalize findings more broadly.

Keywords: Autonomous motivation, job satisfaction, contextual performance, self-determination theory, organizational citizenship behavior

The Relationship Between Employee Sustainability and Organizational Sustainability: A Research

Çalışan Sürdürülebilirliği ve Organizasyonel Sürdürülebilirlik Arasındaki İlişki: Bir Araştırma

Ayşenur GÜNER
Kocaeli University
Aysnr.uzn@icloud.com

Prof.Dr. Muhsin HALİS
Kocaeli University
muhsinhalis@gmail.com
Orcid: 0000-0001-9495-5083

ABSTRACT

This study investigates the relationship between employee sustainability and organizational sustainability from a multidimensional perspective. It combines theories such as Sustainable Human Resource Management (SHRM), Resource-Based View (RBV), and Social Capital Theory, supported by both an extensive literature review and empirical research conducted with 118 employees from various sectors in Turkey. The research identifies key factors such as occupational safety, psychological resilience, environmental sensitivity, social inclusion, and career development, revealing a strong link between employee well-being and organizational sustainability strategies. However, the study also identifies a noticeable gap between organizational policies and their practical implementation. The findings underline the necessity of addressing sustainability beyond structural factors, emphasizing cultural and managerial dimensions as well.

Keywords: Employee Sustainability, Organizational Sustainability, Sustainable HRM, Organizational Commitment, Career Development

ÖZET

Bu çalışma, çalışan sürdürülebilirliği ile organizasyonel sürdürülebilirlik arasındaki ilişkiyi çok boyutlu bir bakış açısıyla incelemektedir. Sürdürülebilir insan kaynakları yönetimi (SİKY), kaynak temelli yaklaşım ve sosyal sermaye teorisi gibi kuramsal yaklaşımlar temelinde yürütülen araştırma, kapsamlı bir literatür taraması ve Türkiye'deki farklı sektörlerde çalışan 118 kişiyle yapılan alan araştırmasına dayanmaktadır. Çalışmada iş güvenliği, psikolojik dayanıklılık, çevresel duyarlılık, sosyal kapsayıcılık ve kariyer gelişimi gibi konulara odaklanılmış; çalışan refahı ile organizasyonel sürdürülebilirlik stratejileri arasında güçlü bir ilişki olduğu görülmüştür. Bununla birlikte, kurumsal politikalarla uygulama arasındaki "uygulama boşluğu" dikkat çekici bir bulgu olarak öne çıkmıştır. Araştırma, sürdürülebilirlik uygulamalarının yalnızca yapısal değil, aynı zamanda kültürel ve yönetsel boyutlarda da ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çalışan Sürdürülebilirliği, Organizasyonel Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir İKY, Kurumsal Bağlılık, Kariyer Gelişimi

Nonverbal Communication Differences Across Cultures

Aziza Normatova
Jizzakh State Pedagogical University
normatova1710@gmail.com

INTRODUCTION

Communication is not solely about words; it involves a complex system of nonverbal signals that convey meaning beyond spoken language. Nonverbal communication includes facial expressions, gestures, posture, eye contact, personal space, touch, and paralanguage (tone, pitch, and volume). However, these nonverbal cues are often deeply rooted in cultural norms and can vary widely across different societies. Understanding nonverbal communication differences across cultures is critical, especially in our globalized world where intercultural interactions are common in business, education, diplomacy, and daily life. Misinterpreting nonverbal cues can lead to misunderstandings, conflicts, and ineffective communication. This article explores key types of nonverbal communication and how they differ across cultures, offering insights into navigating these differences with sensitivity and awareness. Nonverbal communication refers to the transmission of messages and information without the use of spoken or written words. It includes all the non-linguistic signals that people send and receive during interpersonal interactions. These signals encompass facial expressions, body language, gestures, eye contact, posture, touch, space (proxemics), and vocal qualities (paralanguage).
Nonverbal communication often operates alongside verbal communication, enhancing or sometimes contradicting the spoken message. It plays a critical role in conveying emotions, attitudes, and relational dynamics, often revealing what words alone cannot express.

Keywords. Nonverbal communication, intercultural communication, body language, gestures, proxemics, cultural differences, eye contact, facial expressions, touch, paralanguage

A Qualitative Study of Influencer Selection and Message Consistency in Influencer Marketing Practices

Etkileyici Pazarlamada Etkileyici Seçimi ve Mesaj Tutarlılığının Etkileyici Pazarlama Uygulamaları Üzerine Kalitatif Bir Çalışma

Azra Zülal AKTÜRK
Ege University, Türkiye
azrazakturk@gmail.com
Orcid: 0009-0008-7735-5084

Prof. Dr. Keti VENTURA
Ege University, Türkiye
keti.ventura@gmail.com
Orcid: 0000-0002-6422-0518

ABSTRACT

The technological transformation in digital marketing has paved the way for the development of new practices and strategies. One of these new strategies is influencer marketing. The majority of studies on influencer marketing focus on female influencers. The purpose of this study is to analyze the practices on male influencers, which are generally limited in terms of gender in influencer marketing research, and to shed light on the literature. Within the scope of the research, in-depth interviews were conducted with the Marketing and Corporate Communications department managers of a brand operating in the men's textile sector in the domestic market. The study was designed as a case study and the data obtained through qualitative data collection method was evaluated with qualitative analysis technique. In line with the findings, it has been observed that influencers direct their followers to purchase behavior with the power of their discourse, and that the choice of influencers increases the success of the campaign by conveying the brand message. As a result, in order for influencer marketing campaigns to be effective, the target audience, message and the right influencer should be holistically compatible. The limitations of the study are that the sample was limited to only one brand and focused on male influencers rather than female influencers. For future research, studies with large and comparative samples that combine male influencers and female influencers are recommended.

Keywords: Influencer marketing, Influencer, Brand.

ÖZET

Dijital pazarlama alanında yaşanan teknolojik dönüşüm, yeni uygulamaların ve stratejilerin gelişmesine zemin hazırlamıştır. Ortaya çıkan yeni stratejilerden birisi de etkileyici pazarlama olmuştur. Etkileyici pazarlama üzerine yapılan çalışmaların büyük çoğunluğu kadın etkileyicilere odaklanmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Etkileyici pazarlama alanındaki

araştırmalarda genellikle cinsiyet açısından sınırlı kalan erkek etkileyiciler üzerine yapılan uygulamaları analiz etmek ve literatüre ışık tutmaktır. Araştırma kapsamında, yerli pazarda erkek tekstil sektöründe faaliyet gösteren bir markanın Pazarlama ve Kurumsal İletişim departmanı yöneticileriyle derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Çalışma örnek olay olarak tasarlanmıştır ve kalitatif veri toplama yöntemiyle elde edilen veriler kalitatif analiz tekniğiyle değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, etkileyicilerin sahip oldukları söylem gücüyle takipçilerini satın alma davranışına yönlendirdikleri, etkileyici seçiminin marka mesajı iletiminin kampanya başarısını artırdığı görülmüştür. Sonuç olarak, etkileyici pazarlamada kampanyaların etkili olabilmesi için hedef kitle, mesaj ve doğru etkileyicinin bütüncül olarak uyumlu olması gerekmektedir. Araştırmanın kısıtları, örneklemin yalnızca bir marka ile sınırlı olması ve kadın etkileyiciler yerine erkek etkileyicilere odaklanmasıdır. Gelecek araştırmalar için, erkek etkileyiciler ve kadın etkileyicilerin bir araya alındığı geniş ve karşılaştırmalı örneklemli çalışmalar önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Influencer pazarlama, Influencer, Marka.

The Influence of Game Mechanics on the Motivation and Academic Performance of Students at Technical Universities

Prof.Dr. Bakhodir Turaev Khatamovich
Vice-Rector for International Cooperation
Tashkent State Transport University, **Uzbekistan**
profturaev@gmail.com

ABSTRACT

The article explores the potential of using game mechanics to enhance the motivation and academic performance of students in higher education institutions, particularly those studying technical disciplines. It identifies key factors that contribute to increased student motivation and presents existing game scenarios and mechanics. The article distinguishes between game-based learning and gamification—that is, the integration of game mechanics into non-game contexts—and provides a clear definition of gamification. Suggestions are made for implementing specific game mechanics into the educational process. Additionally, the article reviews successful cases of gamification in both educational and business settings. Finally, it highlights the main challenges that educational institutions may encounter when developing the tools required to integrate game mechanics into the learning process.

Keywords: Gamification, game scenarios in education, game-based learning, student motivation.

Enterprising Higher Education – A UK Context

Dr. Belinda Siesmaa
Canterbury Christ Church University, **UK**

"We want every student to have a fulfilling experience of higher education that enriches their lives and careers" (Office for Students (OfS), 2025).

The UK Higher Education sector is facing significant financial challenges (OfS, 2024). Universities are under increasing pressure to rethink the way they deliver degrees to remain financially viable, whilst ensuring students have the best chance of success for future employability. These substantial pressures necessitate UK Higher Education Institutions (HEIs) to re-evaluate their educational delivery models to ensure industry responsive student experiences that are relevant to an increasingly competitive job market. It is therefore imperative HEIs embed a forward-thinking strategic approach to integrate enterprise, entrepreneurship (QAA, 2018) and sustainability (Trevisan, Filho & Pedrozo, 2024), to ensure graduates are 'work ready' and HEIs remain responsive to upskilling 'in work' professionals.

The independent regulator for HEIs in England is the Office for Students (OfS). Through its regulatory framework, the OfS assesses the quality and standards of HEIs, measuring performance against metrics focused on student outcomes and experiences, such as: Condition B3 metrics (continuation, completion, progression) (OfS, 2022a), the Teaching Excellence Framework (TEF) (e.g. Gold, Silver, Bronze or Requires Improvement) and the National Student Survey (NSS) for undergraduate students (OfS, 2022b).

A students' educational journey is multi-dimensional, therefore in addition to the OfS, there are other national frameworks HEIs draw upon to ensure constructive alignment with the student experience, sector and industry expectations. Advance HE, a UK-based not-for-profit organisation, provides guidance, training and various student-centred frameworks (e.g. embedding employability, enterprise and entrepreneurship, enhancing student success (Advance HE, 2025a)). These 'essential' frameworks help scaffold the educational roadmap for HEIs to enhance teaching, leadership, equity and student outcomes. The frameworks adopt a holistic approach to student success focusing on the attributes and competencies students should develop through the pedagogic practices both within and across the curriculum (Advance HE, 2025). Complementing the OfS NSS, Advance HE oversees the UK Engagement Survey (UKES) (Advance HE, 2025b), in addition to postgraduate student experience metrics through the Postgraduate Taught Experience Survey (PTES) and Postgraduate Research Experience Survey (PRES) (Advance HE, 2025c).

The Research Excellence Framework (REF) is the UK's system to assess the quality of research conducted by UK HEIs. REF informs the allocation of research funding, provides accountability for public investment in research and reflects the impact of research beyond academia. Each institution is assessed based on subject-based research activity (Units of Assessment (UoA)) as measured by research outputs (publication output, originality,

significance and rigour), impact (e.g. influence of policy, society, industry, culture or health) and environment (e.g. institutional support for research) (REF, 2025).
Another key framework pertinent to UK Higher Education Providers (HEPs) is the Research England's Knowledge Exchange Framework (KEF). KEF provides individual and cross-institutional performance data in seven "perspective" titles: 1) public and community engagement 2) research partnerships 3) Ingress Protection (IP) and commercialisation 4) working with business 5) local growth and regeneration 6) Continuing Professional Development (CPD) and graduate starts-ups and 7) working with the public and third sector (KEF, 2024a). Each perspective title's 'engagement level' is then expressed on a scale from very high to very low. Key to each institution's strengths, KEF metric outcomes are often influenced by the HEIs focus, whereby a Russell Group University (a research intensive university with close ties to business and the public sector) may be stronger in Perspective titles 2 and 4, whilst a Civic University (a HEI established to serve the educational needs of the local community, and focus on public engagement and social responsibility) may be stronger in Perspective titles 5 and 6 (KEF, 2024b).

The integration of diverse but interconnected frameworks and metrics underscores the need for (HEIs) to adopt a holistic, student-centred learning approach throughout the educational journey. Despite notable progress in enterprise and entrepreneurship education over the past two decades (Advance HE, 2022), the demand for graduates to be equipped with these skills is more pressing than ever (AGCAS, 2023). Developing enterprising mindsets not only strengthens business continuity and financial resilience but also prepares graduates for a dynamic job market. In today's evolving landscape, portfolio careers are becoming the norm - spanning traditional roles, intrapreneurial opportunities, and entrepreneurial ventures driven by ambition and innovation. As such, it is crucial HEIs continue to focus on innovative approaches to embed enterprise within both their curriculum and academic portfolio so they remain financially viable, and continue to enhance 'student success'.

From Corporate Governance to Global Brand Architecture: The Strategic Transformation Journey of TAV Airports Holding

Kurumsal Yönetişimden Küresel Marka Mimarisine: TAV Havalimanları Holding'in Stratejik Dönüşüm Yolculuğu[2]

Asst.Prof.Dr. Belis Gülay
Maltepe University
belisgulay@maltepe.edu.tr
ORCID: 0000-0002-0204-5507

ABSTRACT

The airport operations sector has undergone a significant transformation over the past two decades, evolving from operationally focused public services to strategically driven corporate entities. In this process, corporate governance and branding have emerged as key determinants of sectoral competitiveness. This study examines the transformation of Turkey-based TAV Airports Holding from a local actor into a global airport brand, analyzing the strategic alignment between its governance model and brand architecture.

TAV's corporate governance structure is grounded in principles of accountability, independent auditing, strategic partnerships, and sustainability. Through frameworks such as its partnership with Groupe ADP, the company integrates flows of knowledge, finance, and credibility. Simultaneously, the TAV brand transcends conventional infrastructure operations by generating multilayered brand value through passenger experience, digital services, spatial design, and operational consultancy.

Supported by a case study methodology, this research reveals how the interaction between TAV's governance model and branding strategy contributes to corporate reputation and sustainable global growth. The findings underscore the necessity of a holistic strategic management approach in airport operations and offer a conceptual framework to guide the sector.

Keywords: TAV Airports Holding, corporate governance, branding, strategic management, public-private partnership, aviation industry, integrated brand structure.

[2] Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Pazarlama İletişimi Yüksek Lisans Programı Çerçevesinde 2012 Yılında Yayınlanmış Olan "Havalimanı Yapım ve İşletmeciliğinde Sektörel Gelişim ve Markalaşma Süreci (TAV Örneği)" İsimli Yüksek Lisans Tezinden Türetilmiştir.

ÖZET

Havalimanı işletmeciliği sektörü, son yirmi yılda operasyonel odaklı kamu hizmetlerinden stratejik kurumsal yapılara doğru evrilmiş; bu süreçte kurumsal yönetişim ve markalaşma, sektörel rekabetin temel belirleyicileri haline gelmiştir. Bu çalışma, Türkiye merkezli TAV Havalimanları Holding'in yerel bir aktörden küresel bir havalimanı markasına dönüşümünü inceleyerek; yönetişim modeli ve marka mimarisi arasındaki stratejik uyumu analiz etmektedir.

TAV'ın kurumsal yönetim yapısı, hesap verebilirlik, bağımsız denetim, stratejik ortaklıklar ve sürdürülebilirlik ilkelerine dayanmakta; Groupe ADP ortaklığı gibi yapılar aracılığıyla bilgi, finans ve güvenilirlik akışını entegre etmektedir. Aynı zamanda TAV markası, geleneksel altyapı işletmeciliğinin ötesine geçerek; yolcu deneyimi, dijital hizmetler, yaşam alanı tasarımı ve operasyonel danışmanlık gibi çok katmanlı marka değerleri üretmektedir.

Vaka analizi yöntemiyle desteklenen bu çalışma, TAV'ın yönetişim modeli ile markalaşma stratejisi arasındaki etkileşimin, kurumsal itibarı ve küresel ölçekte sürdürülebilir büyümeyi nasıl desteklediğini ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgular, havalimanı işletmeciliği alanında bütüncül bir stratejik yönetim anlayışının gerekliliğine işaret etmekte ve sektöre yön verecek kavramsal bir çerçeve sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: TAV Havalimanları Holding, kurumsal yönetişim, markalaşma, stratejik yönetim, kamu-özel işbirliği, havacılık sektörü, entegre marka yapısı.

Does Humble Leadership Meet Employees' Basic Psychological Needs?

Mütevazı Liderlik Çalışanların Temel Psikolojik İhtiyaçlarını Karşılar mı?

Assoc.Prof.Dr. Berat ÇİÇEK
Malatya Turgut Ozal University
berat.cicek@ozal.edu.tr
Orcid: 0000-0002-4584-5862

Asst.Prof.Dr. Ramazan ÇOBAN
Malatya Turgut Ozal University
ramazan.coban@ozal.edu.tr
Orcid: 0000-0002-4505-0437

ABSTRACT

Humble leadership refers to the leader evaluating himself and his employees from a comprehensive and impartial perspective, appreciating the strengths and efforts of his employees, and receiving feedback from his subordinates. According to Self-Determination Theory, humans, who are psychologically focused on growth and proactive, have basic needs that are innate and universal. According to the theory, autonomy, competence, and relatedness needs are considered as basic psychological needs. In this context, the aim of the research is to examine the effect of modest leadership on the basic psychological needs of employees. Cross-sectional quantitative research method was used to examine the relationships between variables. The research data was collected using the survey method. The sample of the research consists of banking sector employees in Malatya province. The Structural Equation Model (SEM) method was adopted in the analysis of the data collected from the participants. According to the research findings, it was observed that modest leadership positively affects the basic psychological needs of employees, such as autonomy, competence, and relatedness. It is thought that the research findings will contribute to the literature on modest leadership and basic psychological needs and shed light on future studies.

Keywords: Humble Leadership, Basic Psychological Needs, Authonomy.

ÖZET

Mütevazı liderlik, liderin kendisini ve çalışanlarını kapsamlı ve tarafsız bir bakış açısıyla değerlendirmesini, çalışanlarının güçlü taraflarını ve çabalarını takdir etmesini ve astlarından geri bildirimler almasını ifade etmektedir. Kendini Belirleme Kuramına göre psikolojik olarak büyümeye odaklı ve proaktif bir varlık olan insanın doğuştan gelen ve evrensel özellik taşıyan temel ihtiyaçları vardır. Kurama göre özerklik, yetkinlik ve ilişkisellik ihtiyaçları temel psikolojik ihtiyaçlar olarak değerlendirilmektedir. Bu kapsamda araştırmanın amacı mütevazı liderliğin çalışanların temel psikolojik ihtiyaçlara etkisini incelemektir. Değişkenler arası ilişkileri incelemek amacıyla kesitsel nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma

verileri, anket yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın örneklemini Malatya ilinde bankacılık sektörü çalışanları oluşturmaktadır. Katılımcılardan toplanan verilerin analizinde, Yapısal Eşitlik Modeli (YEM) yöntemi benimsenmiştir. Araştırma bulgularına göre mütevazı liderliğin çalışanların temel psikolojik ihtiyaçları olarak görülen özerklik, yetkinlik ve ilişkisellik ihtiyaçlarını pozitif olarak etkilediği görülmüştür. Araştırma bulgularının mütevazı liderlik ve temel psikolojik ihtiyaçlarla ilgili literatüre katkı sağlayacağı ve gelecekte yapılacak çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Keywords: Mütevazı Liderlik, Temel Psikolojik İhtiyaçlar, Özerklik

The Role of Artificial Intelligence in Advertising: A Focus Group Study on the Example of Amazon

Yapay Zekânın Reklamdaki Rolü: Amazon Örneğinde Bir Odak Grup Çalışması

Beril ÜNAL
Çankaya University
beril.unal@yahoo.com

Dr. Sema GÜMÜŞ
İstanbul Topkapı University
semagumus@gmail.com
ORCID: 0000-0002-9759-2027

ABSTRACT

Many technological developments throughout history and the resulting technical devices have seriously affected society, culture and socioeconomic structure. This dizzying change in communication and information technologies has affected not only businesses but also individuals, societies and even states. Therefore, new technologies have changed the social environment and the culture of society, and have introduced the concept of artificial intelligence, which is the "Algorithmic Society", to the literature. Artificial Intelligence emerged by simulating the human brain with a computer. AI is being used in a wide range of fields, from retail and disease diagnosis to production systems and sales, from foreign language translation to service delivery, and even military applications, transforming numerous industries. Thus, studies carried out with artificial intelligence have become the focus of the world's attention.

This study aims to comparatively examine the effects of traditional advertising methods and artificial intelligence-supported advertisements on consumer perception. Within the scope of the research, two different advertisements belonging to the Amazon brand, traditional (Joy is Made) and artificial intelligence-supported personalized, were selected and data were collected using the focus group method; open-ended and Likert-scale questions were asked to the participants. The findings showed that while AI-powered ads were more successful in generating personal interest and recommending suitable products to the user, traditional ads were found to be more effective in terms of establishing an emotional connection and storytelling.

Keywords: Technology, Artificial Intelligence, Communication, Advertising, Traditional Advertising

ÖZET

Tarihsel süreç boyunca yaşanan birçok teknolojik gelişme ve bunun sonucunda ortaya çıkan teknik cihazlar; toplumu, kültürü, sosyoekonomik yapılanmayı ciddi anlamda etkilemiştir. İletişim ve bilişim teknolojilerindeki yaşan bu baş döndürücü değişim sadece işletmeleri açısından değil; bireyleri, toplumları ve hatta devletleri de etkilemiştir. Dolayısıyla yeni teknolojiler toplumsal çevreyi, bununla beraber toplumun kültürünü de değiştirip "Algoritmik Toplum" olan yapay zeka kavramını literatüre kazandırmıştır. Yapay Zekâ, insan beyni ile bilgisayarın birbiriyle benzetilmesiyle ortaya çıkmıştır. Yapay zekâ ile perakendeden hastalıkların teşhisine, üretim sistemlerinden satışa, yabancı dil çevirisinden hizmet sunumuna ve hatta askeri uygulamalara kadar birçok alanda kullanılmakta ve birçok endüstriyi dönüştürmektedir. Böylece yapay zekâ ile gerçekleştirilen çalışmalar dünyanın ilgi odağı haline gelmiştir.

Bu çalışma, geleneksel reklamcılık yöntemleri ile yapay zekâ destekli reklamların tüketicilerin algısı üzerindeki etkilerini karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında Amazon markasına ait geleneksel (Joy is Made) ve yapay zekâ destekli kişiselleştirilmiş iki farklı reklam seçilerek odak grup yöntemi ile veri toplanmış; katılımcılara açık uçlu ve likert ölçekli sorular yöneltilmiştir. Bulgular, yapay zekâ destekli reklamların kişisel ilgi uyandırma ve kullanıcıya uygun ürün önerme konusunda daha başarılı olduğunu gösterirken, geleneksel reklamların duygusal bağ kurma ve hikâye anlatımı açsından daha etkili bulunduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Yapay Zekâ, İletişim, Reklamcılık, Geleneksel Reklam.

General Features of Emotions and Ways of Their Verbalization

Assoc.Prof.Dr. Boburjon ABDURAZAKOV
Uzbek-Finnish Pedagogical Institute
stipendiant94@mail.ru
ORCID 0000-0003-1101-0792

ABSTRACT

The general traits of emotions and how to express them verbally are covered in this article. The author also offers a variety of ideas based on emotions and offers workable examples from renowned academics.

Keywords: *mixed, emotional intelligence, language competence, emotivity, emotionality.*

Resource Orchestration in Entrepreneurial Marketing: A Study of Knowledge, Skills, and Networks

Girişimci Pazarlamada Kaynak Düzenleme: Bilgi, Beceri ve Ağlar Üzerine Bir Çalışma

Burak KESKİK
Yildiz Technical University
burakkeskik@gmail.com
Orcid: 0009-0002-1685-5428

Prof. Dr. İbrahim KIRCOVA
Yildiz Technical University
ibrahimkircova@gmail.com
Orcid: 0000-0002-5814-5873

ABSTRACT

This study explores how knowledge, skills, and networks influence firm performance through resource orchestration processes within the context of entrepreneurial marketing. The research is grounded in the Resource-Based View (RBV), and resource orchestration is conceptualized in three dimensions: Resource Acquisition, Resource Integration, and Resource Leveraging. Data were collected via an online survey from 388 technology-based entrepreneurs operating in Türkiye. Findings based on structural equation modeling reveal that knowledge, skills, and networks do not have a significant direct effect on firm performance. However, their influence becomes significant through the mediating role of resource orchestration. Furthermore, entrepreneurial orientation (defined by innovativeness, proactiveness, and risk-taking) demonstrates a significant moderating effect on selected relationships. This study contributes to the literature by emphasizing that the effective orchestration of entrepreneurial resources can enhance firm performance. Limitations of the study include the reliance on self-reported data and the sample being limited to entrepreneurs operating in Türkiye. Future research is encouraged to test the model using cross-country samples and longitudinal data.

Keywords: Entrepreneurial Marketing, Resource Orchestration, Firm Performance, Entrepreneurial Orientation, Structural Equation Modeling.

ÖZET

Bu çalışma, girişimci pazarlama bağlamında bilgi, beceri ve ağların firma performansına olan etkisini, kaynak düzenleme süreçleri aracılığıyla incelemektedir. Araştırma, Kaynak Temelli Yaklaşım kuramı çerçevesinde yapılandırılmış olup, kaynak düzenleme üç temel boyutta ele alınmıştır: Kaynak Edinimi, Kaynak Birleştirme ve Kaynaklardan Yararlanma. Veriler, Türkiye'de faaliyet gösteren 388 teknoloji tabanlı girişimciden çevrimiçi anket yoluyla toplanmıştır. Yapısal eşitlik modellemesi ile analiz edilen bulgular, bilgi, beceri ve ağların

firma performansını doğrudan anlamlı şekilde etkilemediğini; ancak bu ilişkilerin, kaynak düzenleme süreçlerinin aracılık etkisiyle anlamlı hale geldiğini göstermektedir. Ayrıca, girişimci yönelimin (yenilikçilik, proaktiflik, risk alma) bu ilişkiler üzerindeki düzenleyici rolü bazı yapılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Araştırma, girişimcilerin sahip oldukları bilgi, beceri ve ağları etkin şekilde düzenlemesi durumunda performanslarını artırabileceklerini göstermesi bakımından önemli bir katkı sunmaktadır. Araştırmanın temel kısıtları, verilerin öz-bildirim yöntemiyle toplanmış olması ve yalnızca Türkiye'de faaliyet gösteren girişimcileri kapsamasıdır. Gelecek araştırmalarda farklı ülke örneklemleri ve panel veri ile modellerin yeniden test edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Girişimci Pazarlama, Kaynak Düzenleme, Firma Performansı, Girişimci Yönelim, Yapısal Eşitlik Modellemesi.

The Impact of Digitalization on Consumer Loyalty in Emerging Markets

Gelişen Piyasalarda Dijitalleşmenin Tüketici Sadakati Üzerindeki Etkisi

Dr. Burcu CAN
burcucan21@gmail.com
ORCID: 0000-0002-2137-0620

ABSTRACT

In recent years, digitalization has profoundly transformed the competitive strategies of businesses and consumer behavior in emerging markets, fundamentally reshaping how consumers engage with brands. E-commerce, mobile applications, social media platforms, and digital payment systems have made consumer experiences more interactive, faster, and more personalized, thereby expanding the concept of brand loyalty beyond its traditional boundaries. Digital channels enable brands to maintain personalized and continuous communication with their customers, increasing the effectiveness of loyalty programs and contributing to the development of emotional connections with the brand. However, in emerging markets, factors such as economic fluctuations, price sensitivity, and consumers' perceptions of trust can undermine brand loyalty in digital environments. This study reveals that digitalization in emerging markets presents both opportunities and risks for consumer loyalty. It further emphasizes the need for future research supported by empirical data to examine the impact of digitalization on consumer loyalty in emerging markets.

Keywords: Digitalization, consumer loyalty, e-commerce, personalization.

ÖZET

Son yıllarda dijitalleşme, gelişen piyasalarda işletmelerin rekabet stratejilerini ve tüketici davranışlarını derinlemesine dönüştürmüş ve özellikle tüketicilerin markalarla kurduğu ilişki biçimini yeniden şekillendirmiştir. E-ticaret, mobil uygulamalar, sosyal medya platformları ve dijital ödeme sistemleri, tüketici deneyimini daha etkileşimli, hızlı ve kişisel hâle getirerek marka sadakati kavramını geleneksel sınırlarının dışına taşımaktadır. Dijital kanallar, markaların müşterileriyle kişiselleştirilmiş ve sürekli iletişim kurmalarına olanak sağlayarak sadakat programlarının etkinliğini artırmakta, tüketicilerin markayla duygusal bağ kurmasına katkıda bulunmaktadır. Gelişen piyasalarda ekonomik dalgalanmalar, fiyat hassasiyeti ve tüketicilerin güven algısı gibi faktörler, dijital ortamda marka sadakatini sarsabilmektedir. Bu çalışma, gelişen piyasalarda dijitalleşmenin tüketici sadakati üzerinde hem fırsatlar hem de riskler barındırdığını ortaya koymaktadır. İleriye dönük olarak, gelişen piyasalarda dijitalleşmenin tüketici sadakati üzerindeki etkilerini ampirik verilerle destekleyen çalışmaların artması gerektiği değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, tüketici sadakati, e-ticaret, kişiselleştirme.

Investigation of Online Visitors' Reviews for Kibyra Ancient City: The Case of Tripadvisor

Kibyra Antik Kenti'ne Yönelik Çevrim İçi Ziyaretçi Yorumlarının İncelenmesi: Tripadvisor Örneği

Asst.Prof.Dr. Burcu GÖK OLGUN
Burdur Mehmet Akif Ersoy University
burcugok@mehmetakif.edu.tr
Orcid ID: 0000-0003-0795-9436

ABSTRACT

Today, people who visit ancient cities share their experiences through reviews they write on online platforms. Shared comments can guide decision-makers as well as influence the decisions of potential visitors. While there are many online platforms where visitors can share their reviews, Tripadvisor is one of the most widely preferred around the world. From this point of view, the aim of this study is to investigate the reviews written by people who visited Kibyra Ancient City in Gölhisar district of Burdur province on Tripadvisor using the content analysis method. There are 80 visitors' reviews about Kibyra on Tripadvisor between June 13, 2013 and December 05, 2024. It was checked whether there were any current reviews about Kibyra on Tripadvisor until May 12, 2025. Only Turkish and English reviews were investigated in the study. The number of reviews in Turkish is 62 (77.5%), and the number of reviews in English is 13 (16.25%). Accordingly, the total number of reviews investigated in the study is 75. As a result of the analysis, five categories were identified: advice, admiration, artifacts, authenticity and environment. Visitors' reviews about Kibyra Ancient City are mainly in the category of admiration. It is thought that the study will contribute to destination management for Burdur province as it provides information on the visitor profile of Kibyra Ancient City and the artifacts that attract the attention of visitors and suggestions for increasing the number of visitors to Kibyra.

Keywords: Kibyra Ancient City, Online Reviews of Visitors, Tripadvisor.

ÖZET

Günümüzde antik kentleri ziyaret eden kişiler deneyimlerini çevrimiçi platformlar üzerinden yazdıkları yorumlarla paylaşmaktadırlar. Paylaşılan yorumlar karar vericilere yol göstermesinin yanı sıra potansiyel ziyaretçilerin kararlarını da etkileyebilmektedir. Ziyaretçilerin yorumlarını paylaşabilecekleri pek çok çevrim içi platform bulunmakla birlikte Tripadvisor dünya genelinde yaygın olarak tercih edilenlerden biridir. Buradan hareketle çalışmada içerik analizi yöntemi ile Burdur ili Gölhisar ilçesindeki Kibyra Antik Kenti'ni ziyaret etmiş kişilerin Tripadvisor'da Kibyra ile ilgili yazdıkları yorumları incelemek amaçlanmıştır. Tripadvisor'da Kibyra ile ilgili 13 Haziran 2013 - 05 Aralık 2024 tarihleri arasında yazılmış 80 ziyaretçi yorumu bulunmaktadır. Tripadvisor'da Kibyra ile ilgili güncel yorum yazılıp yazılmadığı 12 Mayıs 2025 tarihine kadar kontrol edilmiştir. Çalışmada sadece Türkçe ve İngilizce yorumlar incelenmiştir. Türkçe yorum sayısı 62 (%77,5), İngilizce yorum sayısı ise 13'tür (%16,25). Buna göre çalışmada incelenen toplam yorum sayısı 75'tir. Analiz sonucunda tavsiye, hayranlık, eserler, özgünlük ve çevre olmak üzere beş kategori belirlenmiştir. Ziyaretçilerin Kibyra Antik Kenti ile ilgili yaptıkları yorumlar ağırlıklı olarak hayranlık kategorisindedir. Çalışmanın Kibyra Antik Kenti ziyaretçi profili ve ziyaretçilerin dikkatini çeken eserlere ilişkin bilgiler ile Kibyra'ya gelen ziyaretçi sayısını arttırmaya yönelik öneriler sunulması sebebiyle Burdur ili için destinasyon yönetimi açısından katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kibyra Antik Kenti, Çevrimiçi Ziyaretçi Yorumları, Tripadvisor.

The Mediating Role of Childhood Traumatic Experiences in the Relationship Between Self-Compassion and Emotion Regulation Difficulties

Öz Şefkat ve Duygu Düzenleme Güçlüğü Arasındaki İlişkide Çocukluk Çağı Travmatik Yaşantıların Aracı Rolü

Psikolog Buse DEMİRHAN
Istanbul Gedik University
psk.busedemirhan@gmail.com
ORCID: 0009-0006-1165-5784

ABSTRACT

Childhood is a critical period during which an individual's personality and emotional structure are shaped. Traumas experienced during this period can have lasting effects on relationship patterns, self-compassion, and emotion regulation skills in adulthood. This study examined the relationship between self-compassion and difficulties in emotion regulation, as well as the mediating role of childhood traumatic experiences in this relationship. A total of 381 adult individuals aged between 18 and 60 participated in the study. Data were collected via Google Forms using the Self-Compassion Scale – Short Form, the Difficulties in Emotion Regulation Scale – Short Form, and the Childhood Trauma Questionnaire. Males were found to have significantly higher total self-compassion scores and negative self-compassion subscale scores than females, indicating greater levels of self-criticism and feelings of inadequacy. Females, on the other hand, had higher emotion regulation difficulty scores, suggesting greater challenges in managing emotions. Younger individuals were observed to have lower levels of self-compassion and higher emotion regulation difficulties. No significant mediating effect was found for childhood trauma. The findings are thought to contribute to therapeutic practices.
Keywords: Self-compassion, Emotion regulation difficulties, Childhood traumatic experiences.

ÖZET

Çocukluk çağı, bireyin kişilik ve duygusal yapısının şekillendiği kritik bir dönemdir. Bu dönemde yaşanan travmalar; yetişkinlikte ilişki biçimleri, öz şefkat ve duygu düzenleme becerileri üzerinde kalıcı etkiler bırakabilir. Bu araştırmada, öz şefkat ile duygu düzenleme güçlükleri arasındaki ilişki ve bu ilişkide çocukluk çağı travmalarının aracı rolü incelenmiştir. Çalışmaya 18-60 yaş aralığında 381 yetişkin birey katılmıştır. Veriler, Google Form aracılığıyla Öz-Şefkat Ölçeği Kısa Formu, Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği Kısa Formu ve Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ile toplanmıştır. Erkeklerin toplam öz-şefkat düzeyleri ve olumsuz öz-şefkat boyut puanları kadınlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur; bu durum, erkeklerin kendilerine yönelik daha fazla özeleştiri ve yetersizlik hissi yaşadıklarını göstermektedir. Kadınların duygu düzenleme güçlüğü puanlarının daha yüksek olması ise, duygularını yönetmede daha fazla zorlandıklarını ortaya koymaktadır. Genç bireylerin daha düşük öz-şefkat düzeyine ve daha yüksek duygu düzenleme güçlüğüne sahip olduğu görülmüştür. Aracılık etkisine dair anlamlı bir bulgu elde edilmemiştir. Bulguların terapötik çalışmalara katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.
Anahtar Kelimeler: Öz şefkat, Duygu düzenleme güçlüğü, Çocukluk çağı travmaları.

The Effect of E-Commerce Entrepreneurıal Orıentatıon On Teamwork

E-Ticaret Girişimci Yöneliminin Takım Çalışmasına İlişkin Tutum Üzerindeki Etkisi

Lecturer Dr. Bülent ATMACAN
Anadolu University
batmacan@anadolu.edu.tr
ORCİD NO: 0000-0003-4251-0095

Dr. Müge ÜNAL
Anadolu University
mugeunal@anadolu.edu.tr
ORCİD NO: 0000-0003-4640-8522

ABSTRACT

Teamwork is about anticipating the needs of others, being in tune with each other's performance and environmental changes, and having a shared understanding of the situation to achieve the best results. Entrepreneurial orientation is defined as a strategic organizational stance that includes specific processes, practices and activities that enable organizations to create value by engaging in business ventures. It is also defined as "the processes, practices and decision-making activities that lead to a new venture". In the study conducted by Miller (1983), the sub-dimensions of entrepreneurial orientation were determined under three headings: risk-taking, innovativeness and proactiveness. Risk-taking entails taking bold steps such as entering unknown new markets, allocating a large portion of resources to ventures with uncertain outcomes, or incurring large amounts of debt. Staying ahead of trends instead of following the status quo, seeking new solutions and using information correctly are the requirements of innovation and proactivity.

Although the relationship between entrepreneurial orientation and team performance and collaboration is limited, some studies show that entrepreneurial orientation can positively affect team cohesion. This study aims to investigate the effect of innovativeness, proactiveness and risk-taking personality traits used to explain the sub-dimensions of e-commerce entrepreneurial orientations on teamwork. The data of the study were obtained from 230 people working for an international company operating on healthy living products. Reliability and factor analyses were performed on the data obtained with SPSS program, and then confirmatory factor analysis and structural equation modeling were performed with AMOS program. As a result of the research, it was concluded that risk-taking personality sub-dimension has a direct effect on teamwork, while proactive innovative personality structure has no direct effect on teamwork.

Keywords*: Teamwork, e-commerce, risk-taking, proactivity, innovation.*

ÖZET

Takım çalışması, başkalarının ihtiyaçlarını tahmin etme, birbirlerinin performansları ve çevresel değişikliklerle uyum içinde olma ve en iyi sonuçları elde etmek için ortak bir durum anlayışına sahip olmaktır. Girişimcilik yönelimi, kuruluşların ticari girişimlere dahil olarak değer yaratmasını sağlayan belirli süreçleri, uygulamaları ve etkinlikleri içeren stratejik bir kurumsal duruş olarak tanımlanmaktadır. Aynı zamanda "yeni bir girişime yol açan süreçler, uygulamalar ve karar verme faaliyetleri" şeklinde de ifade edilmektedir. **Miller (1983)** tarafından yapılan çalışmada girişimcilik yöneliminin alt boyutları; risk almak, yenilikçilik ve proaktiflik olmak üzere üç başlık olarak belirlenmiştir. Risk almak, bilinmeyen yeni pazarlara girmek, kaynakların büyük bir kısmını belirsiz sonuçları olan girişimlere ayırmak ya da yüksek miktarlarda borçlanmak gibi cesur adımlar atarak faaliyette bulunmayı gerektirmektedir. Mevcut durumları takip etmek yerine trendlerin önüne geçmek, yeni çözümler aramak ve bilgiyi doğru kullanmak yenilikçiliğin ve proaktifliğin gereklilikleri olarak ifade edilebilmektedir.

Girişimci yönelim ile takım performansı ve iş birliği arasındaki ilişki sınırlı olmakla birlikte, bazı araştırmalar girişimci yönelimin takım içi uyumu olumlu yönde etkileyebileceğini göstermektedir. Bu çalışmada e-ticaret girişimci yönelimlerinin alt boyutlarını açıklamada kullanılan yenilikçilik, proaktiflik ile riski göze alabilen kişilik yapılarının takım çalışması üzerindeki etkisi araştırılmak istenmiştir. Araştırmanın verileri sağlıklı yaşam ürünleri üzerine faaliyet gösteren uluslararası bir firma için çalışan 230 kişiden elde edilmiştir. Elde edilen veriler üzerinde güvenilirlik ve faktör analizleri SPSS programı ile gerçekleştirilmiş, sonrasında AMOS programı ile doğrulayıcı faktör analizi ve yapısal eşitlik modellemesi yapılmıştır. Araştırma sonucunda riski göze alabilen kişilik alt boyutunun takım çalışması üzerinde direkt etkisinin olduğu sonucuna ulaşılırken, proaktif yenilikçi kişilik yapısının takım çalışması üzerinde direkt etkisi olmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Takım çalışması, E ticaret, risk alabilmek, proaktiflik, yenilikçilik.*

A Model Proposal for Developing and Expanding Small-Scale Farmers' Entrepreneurship: Cooperatives

Küçük Ölçekli Çiftçilerin Girişimciliklerini Geliştirmede ve Büyütmede Bir Model Önerisi: Kooperatifçilik

Prof. Dr. Bülent GÜLÇUBUK
Ankara University
gulcubuk@agri.ankara.edu.tr
ORCID: 0000-0002-7461-1133

ABSTRACT

Small-scale farmers are defined as any agricultural activity that does not compromise agricultural production and is predominantly carried out by family workers in a related field. Family farming encompasses all agricultural activities, particularly on a small-scale family-based basis, and is linked to many aspects of food security and sustainable agricultural production. These are small-scale farmers employ at least more than 2 billion people worldwide, approximately 20-25% of the world's population, and produces more than 60-70% of the world's food. Although small-scale farmers provide a large portion of the world's food production, they do not receive their rightful share in the market value chain. The Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) estimates that there are more than 500 million small-scale farmers worldwide. As such, small-scale farmers are the world's largest entrepreneurial group. More than 80% of agricultural holdings in Türkiye are small-scale, meaning they own less than 100 decares of land. At least 80% of the 3.2 million registered farmers are engaged in small-scale farmers. The average land size of agricultural holdings in Turkey is 62 decares. Due to this structure, Turkey has a high potential for small-scale farmers. However, due to market access, lack of organization, high costs, low productivity, and other factors, small-scale farmers have been abandoning agriculture in recent years. **It is important for Turkey for these farmers to come together through cooperativeness, engage in joint ventures, and expand their economic scale.** This situation also valid globally, because sustainable agricultural production and food security are common concerns for everyone. Only through cooperativeness can small-scale farmers gain a foothold in agricultural production and rural life, and become economically stronger. In this paper, drawing on the findings of an extensive field study on small-scale farming in Turkey, will discuss whether cooperatives can serve as a model for empowering small-scale farmers, drawing on examples from around the world.

Keywords: Cooperativeness, small-scale farmers family farming, sustainable production, food security, agriculture.

ÖZET

Tarımsal üretimden vazgeçmeyen ve ağırlıklı olarak aile işgücü tarafından tarım ile bağlantılı olarak gerçekleştirilen faaliyetler küçük ölçekli çiftçiler olarak tanımlanır. Aile çiftçiliği, özellikle küçük ölçekli aile temelinde tüm tarımsal faaliyetleri kapsar ve gıda güvencesinin, sürdürülebilir tarımsal üretimin birçok alanı ile bağlantılıdır. İşte bu küçük ölçekli çiftçiler dünyada en az 2 milyardan fazla insanı yani dünya nüfusunun yaklaşık %20-25'ini istihdam etmekte ve üretim miktarlarına dünyadaki gıdanın %60-70'inden fazlasını üretmektedir. Küçük ölçekli çiftçiler dünya gıda üretiminin büyük bölümünü sağlamalarına rağmen piyasalarda değer zincirinde hak ettikleri payı alamamaktadır. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü-FAO, dünya çapında 500 milyondan fazla küçük ölçekli çiftçilik bulunduğunu tahmin ediyor. Bu haliyle küçük ölçekli çiftçiler dünyanın en büyük girişimci grubudur. Türkiye'deki tarımsal işletmelerin %80'inden fazlası küçük ölçekli işletmelerdir yani 100 dekardan daha az araziye sahiptir. 3,2 milyon kayıtlı çiftçinin de en az %80'i küçük ölçekli aile çiftçiliği yapmaktadır. Türkiye'deki tarımsal işletmelerin ortalama arazi büyüklüğü 62 dekardır. Bu yapı nedeniyle Türkiye küçük ölçekli çiftçilik açısından yüksek potansiyele sahiptir. Buna karşılık pazara erişim, örgütlenme yetersizliği, yüksek maliyetler, düşük verimlilik, vd. nedenlerle bu çiftçiler son yıllarda tarımdan vazgeçme eğilimine girmektedir. Bu çiftçilerin kooperatifçilik yoluyla bir araya gelmeleri, ortak girişimlerde bulunmaları, ekonomik ölçeklerini büyütmeleri Türkiye için önemlidir. Bu durum dünya geneli için de geçerlidir. Çünkü sürdürülebilir tarımsal üretim ve gıda güvenliği herkesin ortak kaygısıdır. Küçük ölçekli çiftçilik yapanlar ancak kooperatifçilik yoluyla tarımsal üretimde ve kırsal yaşamda tutunabilir, ekonomik açıdan güçlenebilirler. Bu çalışmada Türkiye'de küçük ölçekli çiftçilik konusunda yapılan geniş bir saha çalışmasının bulgularından hareketle küçük ölçekli çiftçilerin güçlenmesinde kooperatiflerin bir model olup olmayacağı dünyadaki örneklerle tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kooperatifçilik, küçük ölçekli çiftçiler, aile çiftçiliği, sürdürülebilir üretim, gıda güvencesi, tarım.

The Path to Development in the Turkic World States: Common Interests in Agriculture and Food

Türk Dünyası Devletlerinde Kalkınmaya Giden Yol: Tarım ve Gıdada Ortak Çıkar Birlikteliği

Prof. Dr. Bülent GÜLÇUBUK
Ankara University
General Secretary of the Agricultural Union of Turkic States
gulcubuk@agri.ankara.edu.tr
ORCID: 0000-0002-7461-1133

Doğan BAŞARAN
Agricultural Engineer, M.Sc.
Chairman of the Agricultural Union of Turkic States

ABSTRACT

With a total population exceeding 170 million and a surface area exceeding 4.8 million km², the Turkic World States possess immense agricultural and economic potential. This potential, with an agricultural production value of approximately $100 billion and an agricultural foreign trade volume exceeding $50 billion, can become a driving force for development. In an increasingly heated period where new trade wars are being waged daily, the Turkic World States (TWS) increasingly feel the need to establish a common path for development. Due to their agricultural and geographical potential, the TWS has been forced to base its development efforts on shared interests and shared sharing. Shared historical, cultural, and linguistic ties, as well as similar agro-ecological structures and rural lifestyles, the TWSs have the opportunity to turn these qualities into opportunities. And they should make good use of this opportunity. The development partnership between the TWSs holds significant potential to strengthen the basis for cooperation in the agricultural and food sectors. The direction this potential plays in the development process is strategically important not only economically but also in terms of social, environmental, and cultural integrity.

In this paper, the common interest in agriculture and food will be examined as a model and initiative that will strengthen and accelerate the path to development in TWS. The concept of common interest encompasses a multidimensional approach, including the sharing of knowledge and experience between countries, complementary competition, technological cooperation, strengthening trade networks among states, and establishing a "TWS common market" for agricultural and food products. The paper will analyze agricultural production, opportunities for cooperation in agriculture and food, and both hindering and complementary factors, specifically for Turkey, Azerbaijan, Kazakhstan, Kyrgyzstan, and Uzbekistan.

Furthermore, the paper will discuss the indispensable reasons for TWS's need for joint action and shared interests in the face of global threats such as the increasingly strategic position of agriculture globally and food security and climate change.

Keywords: Turkic World States, agriculture, food, common interest, common market.

ÖZET

Türk Dünyası Devletleri, 170 milyonu aşan toplam nüfusu ve 4,8 milyon km²'yi aşan yüzölçümü ile büyük bir tarımsal ve ekonomik potansiyele sahiptir. Bu potansiyel, yaklaşık 100 milyar ABD Doları tarımsal üretim değeri ve 50 milyar ABD Dolarını aşan tarımsal dış ticaet hacmi ile kalkınmanın motoru haline gelebilir. Türk Dünyası Devletleri (TDD) giderek kızışan ve her gün yeni ticaret savaşlarının oynandığı bir süreçte, kalkınmada ortak bir yol birlikteliğine girmenin zorunluluğunu daha fazla hissetmektedir. Sahip oldukları tarımsal ve coğrafik potansiyel nedeniyle TDD kalkınma hamlelerini ortak çıkar ve paylaşım temelinde yapmak durumuna gelmiştir. Ortak tarihi, kültürel ve dilsel bağlarının yanı sıra benzer agro-ekolojik yapılar ve kırsal yaşam biçimleriyle de birbirlerine yakınlık gösteren TDD, bu niteliklerini fırsata çevirme şansına sahiptirler. Ve bu şansı da iyi kullanmalılar. TDD arasındaki kalkınma ortaklığı durumu tarım ve gıda sektörlerinde iş birliği zeminini güçlendiren önemli bir potansiyel barındırmaktadır. Söz konusu potansiyelin kalkınma sürecine yön vermesi sadece ekonomik değil aynı zamanda sosyal, çevresel ve kültürel bütünlük açısından da stratejik önemdedir. Bu bildiride, TDD'nde kalkınmaya giden yolu güçlendirecek ve hızlandıracak bir model ve girişim olarak tarım ve gıdada ortak çıkar birlikteliği incelenecektir. Ortak çıkar birlikteliği kavramı; ülkeler arasında bilgi ve deneyim paylaşımı, tamamlayıcı rekabet, teknolojik iş birliği, ticaret ağlarının devletler arasında güçlendirilmesi, tarım ve gıda ürünlerinde "TDD ortak pazar oluşturulması" gibi çok boyutlu yaklaşımı içermektedir. Bildiri kapsamında Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan özelinde tarımsal üretim, tarım ve gıdada iş birliği fırsatları ve engelleyici-tamamlayıcı unsurlar analiz edilecektir. Ayrıca, bildiride dünyada giderek artan tarımın stratejik konumu, gıda güvenliği ve iklim değişikliği gibi küresel tehditler karşısında TDD'nin ortak hareket etme ve çıkar birlikteliği sağlama zorunluluğunun kaçınılmaz nedenleri tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Dünyası Devletleri, tarım, gıda, ortak çıkar, ortak pazar

Green Minds And Sustainable Behavior: A Three-Dimensional Attitudinal Analysis of Generations Z And Y

Asst.Prof.Dr. Caner ÇEŞMECİ
Istanbul Beykent University
canercesmeci@beykent.edu.tr
ORCID: 0000-0002-6315-9364

ABSTRACT

Sustainability has long been evolved from being a mere element of corporate social responsibility to playing an important role in influencing consumer purchasing decisions, especially of younger cohorts. Green awareness and ethical sensitivity, which are on the rise, have made consumers, especially Gen Z and Y consumers, increasingly look for value-driven choices. Consequently, an integrative framework of sustainability that involves environmental, social, and economic considerations has become crucial.

The purpose of this research is to investigate university students' attitudes towards sustainability through the lens of generational differences and to analyze the role these attitudes play in influencing sustainability-related purchasing practices. Drawing on the Theory of Planned Behavior (Ajzen, 1991), the study assesses the predictive power of attitudes on behavior by comparing Generation Z (individuals born after 1997) and Generation Y (individuals born between 1981 and 1996).

Data were collected from 324 university students. Sustainability attitudes were measured using the validated multidimensional scale developed by Baisutti and Frate (2017), while green purchasing behavior was assessed with a modified version of Roberts's (1996) scale. Attitudes toward sustainability were conceptualized across environmental, social, and economic dimensions, and sustainable purchasing behavior was treated as the dependent variable. Cluster analysis was used to classify participants according to their attitudinal profiles, and multiple regression analysis was conducted to examine the impact of these attitudes on behavior.

Research shows that Generation Z shows more robust and decisive environmental attitudes, which strongly predict purchasing behavior that is environmentally friendly. Social attitudes also support both groups, but more strongly among Gen Z. By contrast, no statistically significant influence of cost was experienced in either group, which means that cost considerations become peripheral to environmental as well as social values among younger consumers. These findings support the Theory of Planned Behavior and highlight that taking into consideration environmental and social dimensions is fundamental to sustainability strategies. Adapting marketing and training programs to enhance environmental awareness in young adults is key to promoting sustainable consumption behavior and promoting lasting change in society.

Keywords: Sustainability Attitudes, Green Purchasing Behavior, Generation Z.

Analysis of Consumer Behaviour Regarding Sustainable Energy Sources

Dr. Carmen ACATRINEI PhD.
Bucharest University of Economic Studies, **Romania**
carmen.acatrinei@mk.ase.ro

Cristina Andreea CERNAT
Bucharest University of Economic Studies, **Romania**
cernatcristina22@stud.ase.ro

ABSTRACT

Currently, the world is facing problems related to the depletion of fossil resources and their negative impact on the environment, including increasing carbon dioxide emissions and climate change. Among the triggers of this global crisis are the COVID-19 pandemic and the Russian-Ukrainian war, which have also highlighted the need to increase renewable energy production. The European Union, through its initiatives, to accelerate the transition to green energy and significantly reduce carbon emissions by 2030.

In terms of the energy market, green energy companies compete with conventional ones, which benefit from subsidies and continue to dominate the sector. In support of sustainable companies comes Directive 2014/95/EU, which requires sustainability reporting for many categories of companies, encouraging the integration of ESG (Environmental, Social and Governance) commitments into business strategies. A relevant example is the Public Power Corporation (PPC) Group in Greece, which produces energy from mixed sources, including renewables, and is continuously expanding its green portfolio, including through acquisitions in South-Eastern Europe. PPC also participates in programs such as Casa Verde in Romania, which supports the adoption of renewable energy at the consumer level.

The purpose of the research is to analyze the level of knowledge and availability of consumers towards green energy, as well as the acceptance of an additional cost for its use. The research has seven objectives, focused on the degree of information, interest in prosumers and the willingness to pay a higher price for it. Based on these objectives, seven hypotheses were formulated. The research was conducted online, using the snowball method, between March 8-27, 2025, using a questionnaire in Google Forms. The sample was composed of 306 respondents, women (52.9%) and men (47.1%), coming from urban (81.4%) and rural (18.6%) areas, with different levels of education and income. The responses were analyzed using descriptive statistical methods and percentages for all variables investigated.

Keywords: renewable energy, consumer behaviour, sustainability, green marketing, prosumers

Integrating AI into Social Media Marketing: A Conceptual Framework for Emerging Economies*

Carmen ACATRINEI
Bucharest University of Economic Studies, Romania
carmen.acatrinei@mk.ase.ro
ORCID: 0000-0001-7611-7836

Robert-Gabriel DOLTU
Bucharest University of Economic Studies, Romania
dolturobert21@stud.ase.ro

Ruxandra DRAGOMIR
Bucharest University of Economic Studies, Romania
dragomirruxandra23@stud.ase.ro

Francesca-Ada VIOLA
Bucharest University of Economic Studies, Romania
violafrancesca24@stud.ase.ro

ABSTRACT

This paper develops an integrative framework to explain how artificial intelligence (AI) is transforming social media promotion in the post-COVID-19 economy, with a focus on the Romanian market. Using a narrative integrative review, the study synthesizes peer-reviewed literature, industry reports, and market data through three theoretical lenses: the Elaboration Likelihood Model (ELM), Diffusion of Innovations (DOI) theory, and the marketing funnel framework. AI enhances promotional effectiveness across funnel stages by enabling (1) algorithmic audience targeting for awareness; (2) chatbots, recommender systems, and sentiment analysis for interest and consideration; (3) predictive analytics and dynamic pricing for conversion; and (4) automated re-engagement tools for loyalty and advocacy. AI facilitates both central and peripheral route persuasion, while its adoption follows classic diffusion curves, moderated by organizational capabilities and infrastructural readiness. Romanian SMEs lag behind due to cost, skill shortages, and regulatory uncertainty, although government digitalization programs and vendor partnerships may foster adoption. As a conceptual study, it does not establish causality but proposes a testable framework for future empirical research. Marketers should align AI strategies with consumer psychology and adoption readiness, while policymakers must support digital transformation through targeted incentives and regulatory clarity. By synthesizing three foundational theories, this paper offers a theoretically robust and context-sensitive roadmap for AI-driven social media marketing in emerging, digitally accelerating economies.

Keywords: Artificial Intelligence (AI), Social Media Marketing, Consumer Engagement, Digital Transformation, Marketing Funnel

*This work was supported by a grant offered by the Bucharest University of Economic Studies, project title: "A Study on the Impact of Emerging AI Technologies on Social Media Marketing Strategies (AI in SMM)".

Problems of Globalızatıon and Food Securıty in the World Economy

Dünya İqtisadiyyatında Qloballaşma Və Ərzaq Təhlükəsizliyi Problemləri

Assoc.Prof.Dr. Əşrəf ƏLƏKBƏROV
Naxçıvan Dövlət Universiteti, Azərbaycan Respublikası
a.ashraf@mail.ru
Orcid 0009-0006-8756-0685

Assoc.Prof.Dr. Cavadxan QASIMOV
Naxçıvan Dövlət Universiteti, Azərbaycan Respublikası
Cavadxan.yusifoglu@mail.ru
Orcid: 0000-0002-3826-033X

ABSTRACT

The research shows that one of the main issues of global discussions in the world economy is globalization and food security. Globalization is a process in which international trade, communication and financial systems become closer and more interconnected. This process leads to the world economy becoming more interconnected and different countries increasing their influence on each other. Globalization, as one of the main economic, political and social trends of the 21st century, has increased interdependence between countries in the world. The free movement of goods, services, capital, technology and people has led to the formation of a global economy. This process has created access to new markets, technological transfer and investment opportunities for developing countries, but has also created a number of risks. One of these risks is related to food security. Food security means that people have physical and economic access to sufficient and nutritious food at all times. Globalization has both positive and negative effects in this regard. On the positive side, with the expansion of international trade, countries can provide food products that their domestic production lacks from abroad. Technology and innovation are increasing the efficiency of food production. On the downside, price fluctuations in international markets, geopolitical tensions, natural disasters and pandemics disrupt food supply chains, leading to food shortages, price increases and social tensions.

Keywords: food security, goods and services, technology transfer, globalization, international markets, etc.

ÖZET

Tədqiqat işində göstərilir ki, dünya iqtisadiyyatında qlobal müzakirələrin əsas məsələlərindən biri qloballaşma və ərzaq təhlükəsizliyidir. Qloballaşma, beynəlxalq ticarət, kommunikasiya və maliyyə sistemlərinin bir-birinə daha da yaxınlaşdığı və bağlılığı artırdığı prosesdir. Bu proses, dünya iqtisadiyyatının bir-birinə daha da bağlı olmasına və müxtəlif ölkələrin bir-birinə olan təsirini artırmasına səbəb olur. Qloballaşma XXI əsrin əsas iqtisadi, siyasi və sosial meyllərindən biri kimi dünya ölkələri arasında qarşılıqlı asılılığı artırmışdır. Malların, xidmətlərin, kapitalın, texnologiyanın və insanların sərbəst hərəkəti qlobal iqtisadiyyatın formalaşmasına gətirib çıxarmışdır. Bu proses inkişaf etməkdə olan ölkələrə yeni bazarlara çıxış, texnoloji transfer və sərmayə imkanları yaratdığı kimi, eyni zamanda bir sıra riskləri də meydana çıxarmışdır. Bu risklərdən biri də ərzaq təhlükəsizliyi ilə bağlıdır. Ərzaq təhlükəsizliyi – insanların fiziki və iqtisadi cəhətdən daim kifayət qədər və qidalı ərzağa çıxış imkanına malik olması deməkdir. Qloballaşma bu baxımdan həm müsbət, həm də mənfi təsirlər doğurur. Müsbət tərəfdən, beynəlxalq ticarətin genişlənməsi ilə ölkələr öz daxili istehsallarının çatışmadığı ərzaq məhsullarını xaricdən təmin edə bilirlər. Texnologiya və innovasiya qida istehsalının səmərəliliyini artırır. Lakin mənfi tərəfdən, beynəlxalq bazarlarda baş verən qiymət dəyişmələri, geosiyasi gərginliklər, təbii fəlakətlər və pandemiyalar ərzaq tədarük zəncirlərini pozur, bu isə ərzaq çatışmazlığına, qiymət artımına və sosial gərginliyə səbəb olur.

Açar sözlər: ərzaq təhlükəsizliyi, mallar və xidmətlər, texnoloji transfer, qloballaşma, beynəlxalq bazar və s.

Nakhchivan State University: Technopark And Development Of An Efficient Business Environment

Naxçivan Dövlət Universiteti: Texnopark və Səmərəli Biznes Mühitinin İnkişafi

Assoc.Prof.Dr. Cavadxan QASIMOV
Naxçıvan Dövlət Universiteti, Azərbaycan Respublikası
Cavadxan.yusifoglu@mail.ru
Orcid: 0000-0002-3826-033X

Assoc.Prof.Dr. Əşrəf ƏLƏKBƏROV
Naxçıvan Dövlət Universiteti, Azərbaycan Respublikası
a.ashraf@mail.ru
Orcid 0009-0006-8756-0685

ABSTRACT

The research work presents scientific and theoretical justifications for technoparks. The importance of technoparks in modern scientific and educational processes is discussed. The importance of technoparks and innovative institutions at Nakhchivan State University is touched upon. At the same time, issues such as determining the main goals in the operating environment of technoparks, providing consulting services by relevant structures and ensuring their effective operation are reflected. The importance of highly effective mechanisms for the transition from theory to practice at Nakhchivan State University in the new economic development conditions is discussed. It is substantiated that technoparks are a strategic form of university-industrial cooperation and are selected mainly for their economic essence. In the processes of establishing technoparks, business incubators, the activities of resident representatives and the activities of offices related to industrial parks are discussed. The importance of forms of management for the ongoing reforms of technoparks is also discussed. There, the economic efficiency of such spheres of activity as viticulture, gardening, classrooms, floriculture, etc. is also discussed. The results of the research can be effectively used in the development of Industrial Parks and Neighborhoods, the creation of infrastructure facilities and the organization of science-based activities.

Keywords: Technoparks, Industrial parks, forms of farming, viticulture, classrooms, etc.

ÖZET

Tədqiqat işində texnoparklar haqqında elmi və nəzəri əsaslandırmalar ortaya qoyulur. Texnoparkların müasir dövrdə elm və tədris proseslərində əhəmiyyətindən söz açılmışdır. Naxçıvan Dövlət Universitetində Texnoparkların əhəmiyyətinə və innovativ təsisatlara toxunulmuşdur. Eyni zamanda, texnoparkların fəaliyyəti mühitində əsas məqsədlərin müəyyən olunması, müvafiq strukturlar tərəfindən konsaltinq xidmətlərinin göstəriclməsi və səmərəli fəaliyyətinin təmin olunması kimi məsələlər öz əksini tapmışdır. Yeni iqtisadi inkişaf şəraitndə Naxçıvan Dövlət Universitetində nəzəriyyədən təcrübəyə keçidin olduqca səmərəli mexanizmlərinin əhəmiyyətindən söz açılmışdır. Əsaslandırılır ki, Texoparklar, universitet sənaye işbirliklərinin strateji forması olub, daha çox iqtisadi mahiyyətinə görə seçilmiş olur. Texnoparkların qurulması proseslərində, biznes inqubatorlarından, rezident nümayəndələrinin fəaliyyətindən və sənaye Parkları ilə bağlı olan ofislərin fəaliyyətindən bəhs olunmuşdur. Texnoparkların davam edən islahatlar üzrə təsərrüfatçılıq formalarının əhəmiyyətindən də söz açılmışdır. Orada, üzümçülük, bağçılıq, tədris otaqları, gülçülük və s. kimi fəaliyyət sferalarının iqtisadi səmərəsindən də bəhs olunmuşdur. Aparılan araşdırmalar nəticəsində gəlinən nəticələrdən Sənaye Parkları və Məhəllələrinin inkişafında, infrastruktur təsisatlarının yaradılmasında və elm əsaslı fəaliyyətin təşkilində səmərəli istifadə oluna bilər.

Açar sözlər: Texnoparklar, Sənaye parkları, təsərrüfat formaları, üzümçülük, tədris otaqları və s.

Factors determining investment decisions of college students in the cryptocurrency market: The case of Bursa province

Chayma CHEGGOR
Bursa Technical University
22435030044@ogr.btu.edu.tr
Orcid:0009-0007-4212-4895

Assoc.Prof.Dr. Mevlüt CAMGÖZ
Bursa Technical University
mevlut.camgoz@btu.edu.tr
Orcid: 0000-0001-7106-3293

ABSTRACT

The cryptocurrency market has evolved rapidly, attracting individual investors worldwide with its decentralized and volatile nature. Despite its growth, most existing literature focuses on technological and economic dimensions, with limited exploration of the sociocultural, psychological, and financial factors influencing investor behavior. This study investigates the key psychological, sociocultural, and financial factors that influence the investment decisions of individual investors in the cryptocurrency market. Grounded in Behavioral Finance Theory, the study integrates constructs such as risk tolerance, overconfidence, herding behavior, peer influence, and financial literacy.

By adopting a quantitative research design, primary data was collected using an online survey questionnaire. The target population included 300 students from three main universities in Bursa, selected using a stratified random sampling method to ensure proportional representation. To test the hypothesized relationships between variables, the study used Structural Equation Modeling (SEM), which evaluate the relationships between the identified constructs and their effects on investment decision making behavior.

Preliminary findings show that the psychological and sociocultural factors have a significant influence on individual cryptocurrency investment decisions, with financial self-efficacy and perceived usefulness acting as a moderator. The findings add to both the academic literature and our practical understanding of individual investor behavior in digital asset markets. They also provide valuable insights for financial educators, policymakers, and investment platforms looking to improve decision-making in an increasingly decentralized financial landscape.

Keywords: Cryptocurrency market, investment decisions, behavioral finance.

The Influence of Supervisor Characteristics on their Subordinates

Asst. Prof. Dr. Çiğdem ASARKAYA
Fenerbahçe University
cigdem.asarkaya@fbu.edu.tr
Orcid: 0000-0002-5661-7996

PhD C. Orkun ARK
Fenerbahçe University
orkun.ark@stu.fbu.edu.tr
Orcid: 0009-0005-2404-1944

ABSTRACT

In the early stages of industrialization, scientific management focused on work flow, time, motion, and physical capacity of labor, to increase productivity. Then, supported by the findings of Hawthorne studies, the influence of psychological and social factors began to be taken into account. Employees' emotions and relationships became parameters on the agendas of researchers and managers.

Today, organizational behavior researchers and practicioners with awareness of these phenomena, try to help employees feel comfortable, work in harmony, and achieve high productivity at their workplaces. As may be expected, motivation and leadership are two important topics that stand out. Quality of relationships between supervisors and subordinates are very important as part of both parties' well-beings, and in achieving desired work outcomes. Research supports that leader-member exchange (LMX) affect employee attitudes and performance. In turn, employee performance naturally affects the efficiency and success of organizations.

The aim of this qualitative study is to contribute to the identification of characteristics of "best" and "worst" managers -based on perceptions of their subordinates-, and the influence of those characteristics on affective experiences and work-related attitudes of their subordinates. To collect data for our study, 14 interviews were conducted and analyzed. In our presentation, we will share the findings of this preliminary research and offer some key points to support supervisors in managing their relationships with their subordinates more positively and effectively.

Keywords: Emotions, Organizational Behaviour, LMX, Supervisor Characteristics.

Building Inclusive Ecosystems: Gendered Insights from Women Entrepreneurs in Two Global Cities

Kapsayıcı Girişimcilik Ekosistemleri: İki Küresel Kentte Kadın Girişimcilerin Deneyimlerinden Cinsiyet Odaklı İçgörüler

Assoc.Prof.Dr. Deniz YETKİN AKER
İstanbul Beykent University
denizyetkin8@gmail.com
ORCID: 0000-0002-1297-0616

ABSTRACT

Women entrepreneurship is increasingly recognized as a vital force for economic growth and societal advancement, yet female-led startups often encounter distinct challenges compared to their male counterparts (Bernhard & Olsson, 2020). These challenges span a wide spectrum, encompassing limited access to funding, pervasive gender bias, and the complexities of balancing professional and personal responsibilities (Cardella et al., 2020). Understanding these obstacles is crucial for crafting effective policies and support systems that empower women entrepreneurs to thrive (Kumar & Singh, 2021). While earlier studies tended to concentrate on the characteristics, motivations, and networking activities of women entrepreneurs primarily in developed countries, recent research has broadened its scope to include the experiences of women in and from less developed regions, such as Latin America, Asia, the Middle East, and Eastern Europe (Vita et al., 2013). The aim of this research is to provide a comprehensive analysis of the challenges confronting women entrepreneurs in Istanbul and Berlin, two dynamic cities with distinct socio-economic and cultural contexts. By comparing and contrasting the experiences of women entrepreneurs in these two locations, this study seeks to identify common barriers, highlight unique regional factors, and offer actionable recommendations for fostering a more inclusive and supportive entrepreneurial ecosystem.

Keywords: Women Entrepreneurship, Start-up Challenges, Entrepreneurial Ecosystems, Comparative Study, Istanbul, Berlin, and Inclusive Policies.

ÖZET

Kadın girişimciliği, ekonomik büyüme ve toplumsal ilerleme için giderek daha fazla hayati bir güç olarak kabul edilmektedir. Ancak kadınların öncülük ettiği start-up'lar, erkek

girişimcilere kıyasla kendilerine özgü çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadır (Bernhard & Olsson, 2020). Bu zorluklar; finansmana erişimde kısıtlılık, yaygın cinsiyet önyargıları ve profesyonel yaşamla kişisel sorumlulukları dengeleme güçlükleri gibi çok çeşitli alanları kapsamaktadır (Cardella et al., 2020). Bu engellerin anlaşılması, kadın girişimcilerin gelişimini destekleyecek etkili politika ve destek sistemlerinin oluşturulması açısından büyük önem taşımaktadır (Kumar & Singh, 2021). Önceki çalışmalar çoğunlukla gelişmiş ülkelerdeki kadın girişimcilerin özellikleri, motivasyonları ve ağ kurma faaliyetlerine odaklanırken, son dönem araştırmalar Latin Amerika, Asya, Orta Doğu ve Doğu Avrupa gibi daha az gelişmiş bölgelerdeki kadınların deneyimlerini de kapsamına alacak şekilde genişlemiştir (Vita et al., 2013). Bu araştırmanın amacı, İstanbul ve Berlin gibi farklı sosyo-ekonomik ve kültürel yapılara sahip iki dinamik şehirdeki kadın girişimcilerin karşılaştığı zorlukların kapsamlı bir analizini sunmaktır. Bu iki şehirdeki kadın girişimcilerin deneyimlerini karşılaştırarak ortak engelleri belirlemek, bölgeye özgü faktörleri vurgulamak ve daha kapsayıcı ve destekleyici bir girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesine yönelik uygulanabilir öneriler sunmak hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın Girişimciliği, Start-up zorlukları, Girişimcilik ekosistemleri, Karşılaştırmalı Çalışma, İstanbul, Berlin ve Kapsayıcı Politikalar.

The Evolution of Scientific Publications in Artificial Intelligence and Entrepreneurship: A Bibliometric Analysis

Yapay Zekâ ve Girişimcilik Alanındaki Bilimsel Yayınların Evrimi: Bibliyometrik Bir Analiz

Asst. Prof. Dr. Derya Çelik
Istanbul Gelisim University
deryacelik.mail@gmail.com
ORCID: 0000-0002-7985-9787

ABSTRACT

This study examines academic publications that address the concepts of "artificial intelligence" and "entrepreneurship" as a combined research question between the years 2005 and 2025. The study uses bibliometric analysis to investigate publications indexed in the Web of Science database that include both keywords—"artificial intelligence" and "entrepreneurship"—in their titles. The primary rationale for this limitation is that, in academic literature, the title of a study typically reflects its central research focus. The analysis reveals a significant increase in the number of publications related to artificial intelligence and entrepreneurship, particularly since 2020. It was identified that the number of annual publications increased from only 2 in 2019 to 27 in 2024. This finding indicates that artificial intelligence has increasingly attracted academic interest within the field of entrepreneurship and that this intersection is gaining momentum in the literature. In terms of geographical distribution, the countries with the highest number of publications are China, the United States, Italy, and India, respectively. Regarding authorship, the most prolific researchers in this area are Martin Obschonka, Yogesh K. Dwivedi, and Cong Doanh Duong. Studies that address artificial intelligence and entrepreneurship together cluster around seven distinct research themes. The most frequently used keywords, in addition to artificial intelligence, AI, and entrepreneurship, include innovation, machine learning, big data, and management. These findings suggest that the aforementioned countries and authors play a leading role in this domain and that the intersection of artificial intelligence and entrepreneurship is being explored particularly in the contexts of management and innovation.

Keywords: Artificial Intelligence, AI, Entrepreneurship, Bibliometric Analysis, Web of Science

ÖZET

Bu araştırma, 2005-2025 yılları arasında "yapay zekâ" ve "girişimcilik" kavramlarını birlikte araştırma sorusu olarak ele alan akademik çalışmaları incelemektedir. Çalışma, Web of Science veri tabanında indekslenen ve başlığında "yapay zekâ" ile "girişimcilik" anahtar kelimelerini birlikte içeren yayınları veri seti olarak kullanmakta ve bibliyometrik analiz yöntemiyle değerlendirmektedir. Bu kısıtın temel gerekçesi, araştırma başlığının akademik literatürde çalışmanın odaklandığı araştırma sorusunu yansıtmasıdır. İnceleme sonucunda, yapay zekâ ve girişimcilik alanına yönelik akademik yayınların özellikle 2020 yılından itibaren önemli ölçüde arttığı gözlemlenmiştir. 2019 yılında yalnızca 2 olan yıllık yayın sayısının, 2024 yılı itibarıyla 27'ye yükseldiği tespit edilmiştir. Bu artış, yapay zekânın girişimcilik alanında akademik ilgiyi giderek daha fazla çektiğini ve literatürde yükselen bir eğilim sergilediğini göstermektedir. Ülke bazında değerlendirildiğinde, en fazla yayına sahip ülkeler sırasıyla Çin, ABD, İtalya ve Hindistan'dır. Yazarlar açısından incelendiğinde ise, en fazla yayına sahip akademisyenlerin Obschonka, Martin; Dwivedi, Yogesh K. ve Duong, Cong Doanh olduğu belirlenmiştir. Yapay zekâ ve girişimcilik kavramlarını bir arada ele alan çalışmaların toplamda yedi farklı araştırma kümesi etrafında toplandığı ve en sık kullanılan anahtar kelimelerin artificial intelligence, AI ve entrepreneurship'in yanı sıra innovation, machine learning, big data ve management olduğu görülmektedir. Bu bulgular, söz konusu ülkelerin ve yazarların bu alanda öncü bir rol üstlendiğini ve yapay zekâ ile girişimcilik kesişiminin özellikle yönetim ve inovasyon ekseninde şekillendiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka, AI, Girişimcilik, Bibliyometrik Analiz, Web of Science.

Transformation of Visual Communication Design in Digital Cinema: New Approaches

Dijital Sinemada Görsel İletişim Tasarımının Dönüşümü: Yeni Yaklaşımlar

Dr. Mahmut Rıfkı ÜNAL
Bolu Abant İzzet Baysal University
mahmutrifkiunal@ibu.edu.tr
0000-0002-2791-9303

Dr. Mustafa Orhan YALINIZ
Bolu Abant İzzet Baysal University
m.orhanyaliniz@ibu.edu.tr
0000-0003-1508-0974

ABSTRACT

Along with technology, there is also the development of digital cinema and the increase of new application practices. In particular, Computer-Generated Images (CGI), films shot with high-resolution cameras and the application of advanced post-production techniques are reshaping basic design components such as compositions, color processes, graphic elements and typography. With this technology, physical stage setups have decreased, and new computer-aided space designs have been created, supporting the originality of fictional images in cinema. These fictional plans interfere with the viewer's perception of reality, paving the way for the emergence of new aesthetic appearances. The use of high-resolution cameras has also enabled the emergence of a new visual narrative language by adapting the lighting setup to CGI technology.

In this study, the impact of the continuously developing structure of digital cinema technologies on the foundations of visual communication design is examined in the context of new cinema practices. The contributions of developing image technologies to the cinema industry are discussed in line with basic composition and design principles. In this context, visual communication design in digital cinema has gained an interdisciplinary dimension intertwined with technological innovations and plays an important role in the creation of new cinema aesthetics. In addition, the study aims to present a holistic assessment on this subject by revealing the transformative role of composition order, color theory applications, graphic element placement and typography design in film visuals through sample films and current applications. In addition, in this study, it is argued that the development of digital technologies has transformed visual communication design not only at the technical level, but also at the conceptual and aesthetic level, making design decisions more flexible, multi-layered and experience oriented.

Keywords: Digital, Cinema, Visual Communication Design.

ÖZET

Teknolojiyle birlikte dijital sinemanın da gelişimi ve yeni uygulama pratiklerinin çoğalması söz konusudur. Özellikle bilgisayar üretimli görüntüler (CGI), yüksek çözünürlüklü kameralar ile çekilen filmler ve ileri seviyede post-prodüksiyon tekniklerinin uygulanması; kompozisyonları, renk işlemleri, grafik unsurları ve tipografi gibi temel tasarım bileşenlerini tekrar şekillendirmektedir. Bu teknoloji aracılığıyla fiziksel olarak sahne kurulumlarının azaldığı ve bilgisayar destekli yeni mekân tasarımlarının oluşturulması sinemada kurgusal görüntü özgünlüğünü desteklemiştir. Bu kurgusal planlar yeni estetik görünümlerin ortaya çıkmasına zemin hazırlarken izleyicinin gerçeklik algısına müdahale eder. Yüksek çözünürlüğe sahip kameraların kullanımı, ışık kurulumunun CGI teknolojisine adapte edilmesiyle yeni bir görsel anlatı dilinin de ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Bu çalışmada görsel iletişim tasarımı bağlamında dijital sinema teknolojilerinin sürekli evrilen yapısının, görsel iletişim tasarımının temelleri üzerindeki etkisi yeni sinema pratikleri bağlamında irdelenmektedir. Gelişen görüntü teknolojilerinin sinema endüstrisine olan katkıları, temel kompozisyon ve tasarım ilkeleri doğrultusunda ele alınmaktadır. Bu bağlamda dijital sinemada görsel iletişim tasarımının, teknolojik yeniliklerle iç içe disiplinler arası bir boyut kazandığı ve yeni sinema estetiğinin oluşturulmasında önemli bir rol üstlenmektedir.

Ayrıca çalışmada örnek filmler ve güncel uygulamalar üzerinden film görsellerinde kompozisyon düzeni, renk teorisi uygulamaları, grafik eleman yerleşimi ve tipografi tasarımı üzerindeki dönüştürücü rolünü ortaya koyarak bu konuda bütüncül bir değerlendirme sunmaktır. Ayrıca bu çalışmada dijital teknolojilerin gelişiminin görsel iletişim tasarımını yalnızca teknik düzeyde değil, aynı zamanda kavramsal ve estetik düzeyde de dönüştürdüğü; tasarım kararlarını daha esnek, çok katmanlı ve deneyim odaklı hale getirdiği yönündedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital, Sinema, Görsel İletişim Tasarımı.

Role of Cultural Awareness in Teaching Intercultural Communication

Dildora SAFAROVA
Jizzakh State Pedagogical University
dorasafarova@yahoo.com
ORCID: 0000-0003-3273-7667

ABSTRACT

Cultural awareness plays a pivotal role in teaching intercultural communication, facilitating deeper understanding and effective interactions among individuals from diverse backgrounds. By fostering awareness of one's own cultural biases and perspectives, educators can create an inclusive learning environment that encourages open dialogue. This awareness enables students to recognize the nuances of verbal and non-verbal communication styles that vary across cultures. Moreover, integrating cultural contexts into the curriculum enriches students' learning experiences, allowing them to appreciate the complexities of intercultural exchanges. Practical applications, such as role-playing and case studies, can enhance cultural competence and empathy among students. Ultimately, cultivating cultural awareness not only prepares learners for global citizenship but also promotes respectful and meaningful communication in an increasingly interconnected world. By prioritizing cultural awareness in teaching approaches, educators can equip students with essential skills for navigating multicultural interactions in personal and professional settings.

Key words: Cultural awareness, intercultural communication, education, diversity, sensitivity, empathy, global competence, teaching strategies, language, identity, worldviews, engagement, respect, adaptability, cultural differences, interaction, collaboration, learning outcomes.

The True self and the Perception of Fraudelence: A Theoretical Model Proposal for the Relationship Between Employee Authenticity and Imposter Syndrome

Assoc. Prof. Dr. Gül Selin Türkyılmaz
Dogus University
gturkyilmaz@dogus.edu.tr
ORCID: 0000-0003-0976-3445

Assoc. Prof. Dr. Dilek Işılay Üçok
Dogus University
disilay@dogus.edu.tr
ORCID:0000-0002-6849-0531

ABSTRACT

This study aims to draw a theoretical model to understand the relationship between employee authenticity and imposter syndrome. Today, many employees prefer to work at organizations where they can exist with their true selves/authentic identities. Employees want to actualize their values, ideals and true selves while they are working. On the other hand, today some employees cannot internalize their achievements and success. These employees feel as if they don't deserve the outcomes (eg. promotions, rewards) of their achievements and success due to linking these achievements to some outer factors rather than their own abilities, competencies and efforts. Studies show that there is a negative relationship between imposter syndrome and psychological well-being, job satisfaction, level of creativity, and work performance (Bravata ve ark., 2020; Wilkinson, 2020). The potential relationship between employee authenticity and imposter syndrome has not ben sufficiently studied yet. The theoritical model of this study aims to examine this potential relationship within the framework of Social Identity Theory (Tajfel & Turner, 1979).

According to the social identity theory (Tajfel &Turner, 1979) individuals develop their self-concept based on their membership in social groups such as organizations, families and friend circles. When there is a compatibility between the personal identities and social identities which are structured according to the organizational roles, this supports self-integrity and thus increases psychological well-being. Accordingly, when employees can express themselves authentically, their personal identities and workplace roles align. As a result of this harmony, employees can internalize their success and evaluate themselves as a "an authentic" member of the group. On the contrary, individuals can suppress their authentic identities in order to fulfill the expectations of the group which might trigger imposter syndrome as a result of an inability to identify with social identity. As a result, there might be a relationship between employee authenticity and imposter syndrome based on social identity. The proposed model of this study offers both theoretical and practical insights as well as suggesting expanding it with the concepts of employee commitment, burnout and organizational commitment. As a result, this study points out the importance of creating more inclusive and self-congruent work environments in organizations.

Keywords: Employee authenticity, Imposter syndrome, Authentic self in the workplace

Building Digital Silk Roads: Integrating High-Tech Infrastructure in Belt and Road Regions

Prof.Dr. Dilek ZAMANTILI NAYIR
Türk Alman University
dilek.nayir@tau.edu.tr

ABSTRACT

This study addresses the limited scholarly attention given to the Digital Silk Road (DSR)—a core pillar of China's Belt and Road Initiative (BRI)—despite its transformative potential for global digital infrastructure, economic integration, and geopolitical dynamics. While the BRI's physical infrastructure has been widely analyzed, this research highlights the digital dimension and investigates critical infrastructure gaps, cybersecurity risks, regulatory asymmetries, and technological divides among BRI countries. The purpose is to explore how disparities in digital readiness, legal frameworks, and socio-political conditions across urban/rural areas and global/non-global cities affect equitable digital transformation. The scope includes cross-country comparisons of digital development, focusing on connectivity, governance, and the socio-economic impact of digitalization initiatives. Despite the DSR's aims to reduce digital inequality, barriers such as limited capital access, language diversity, political instability, and environmental concerns remain underexplored. The study seeks to fill this literature gap by offering a multi-faceted analysis of how digital infrastructure shapes economic resilience, inclusion, and technological sovereignty in BRI regions. The main limitation lies in the variability of data availability and political sensitivities that may affect empirical generalizability. Nevertheless, this study contributes to bridging international business, digital governance, and development studies, and offers new insights into the future digital world order.

Keywords:

The Psychological Novella in the Works of John Steinbeck and Sherwood Anderson: Focus on Human Factors

Senior teacher Dilfuzakhon Boltayeva
Uzbek State World Languages University
dilfuzaboltayeva92@gmail.com
ORCID 0009-0000-9375-6699

ABSTRACT

This article explores the psychological novellas of John Steinbeck and Sherwood Anderson, analyzing how these authors used the form to illuminate human emotions and inner conflicts. Both focused on portraying ordinary lives shaped by alienation, loneliness, and moral struggle. Through comparative literary analysis of Anderson's Winesburg, Ohio and Steinbeck's Of Mice and Men and The Pearl, this study highlights their shared emphasis on internal realities over external events. The article argues that their work represents a crucial stage in the evolution of the psychological novella, offering enduring insights into the complexity of human experience.

Keywords: Psychological novella, John Steinbeck, Sherwood Anderson, alienation, loneliness, moral conflict, grotesques, empathy, inner life, American literature

Innovative Approaches in Language Teaching for for Enhancing Pupils' Metacognition, Thinking Skills

Assoc.Prof. PhD. Dilnoza KURBONOVA
Jizzakh State Pedagogical University, **Uzbekistan**
dilnoza_kurbonova8386@mail.ru
https://orcid.org/0000-0001-9435-8975

ABSTRACT

In today's rapidly evolving educational landscape, language teaching is no longer confined to traditional grammar-translation or rote memorization techniques. Modern pedagogical approaches increasingly emphasize the development of critical, creative, and reflective thinking skills in pupils through innovative and student-centered language instruction. This paper explores new and emerging methods in language teaching—such as inquiry-based learning, task-based instruction, content and language integrated learning (CLIL), and the integration of digital tools—that not only enhance language acquisition but also actively stimulate higher-order thinking. These approaches promote learner autonomy, problem-solving abilities, and cognitive engagement by contextualizing language use in real-world scenarios. Furthermore, strategies such as Socratic questioning, collaborative learning, and metacognitive reflection are examined for their potential to deepen linguistic competence while fostering critical awareness and reasoning. The paper underscores the importance of teacher adaptability, creative curriculum design, and formative assessment in supporting pupils' intellectual and linguistic growth. Ultimately, this research contributes to a more holistic, forward-thinking model of language education aimed at preparing learners for the complexities of modern communication and thought.

Key words: review, innovative methods, thinking of pupils, tool, apps, virtual reality.

The Practical Content of Preparing Future Teachers for Social Pedagogical Practice

Assoc.Prof. PhD. Dilnoza KURBONOVA
Jizzakh State Pedagogical University
dilnoza_kurbonova8386@mail.ru
https://orcid.org/0000-0001-9435-8975

Teacher Dilafruz SUYUNOVA
School № 55. Dist. Sh.Rashidov. reg.Jizzakh, Uzbekistan
dilafruzsuyunova@gmail.com

ABSTRACT

This article discusses the need for innovative approaches to the process of training future teachers, using the existing life experience of a person, life experience arising as a result of professional-practical activity. As well this paper examines the practical content involved in preparing future teachers for effective social pedagogical practice. As modern educational systems increasingly emphasize holistic development and the socio-emotional well-being of students, teachers must be equipped not only with academic knowledge but also with competencies in social pedagogy. The study explores the integration of real-world social challenges, inclusive education principles, and community engagement strategies into teacher education programs. Key components include fieldwork, case-based learning, collaborative projects with social institutions, and reflective practice. These experiences aim to develop empathy, communication skills, cultural sensitivity, and the ability to work with at-risk or marginalized student populations. The findings suggest that structured practical training significantly enhances future teachers' readiness to support diverse learners and fulfill their broader social responsibilities in schools and communities.

Key words: professional knowledge, personal qualities, innovative form, method, diagnosis, axiological attitude, value system, activity motives, axiological criterion, humanization of education, professional competence.

Means of Forming Critical Thinking Skills of future English language Teacher

Assoc.Prof. PhD. Dilnoza KURBONOVA
Jizzakh State Pedagogical University, **Uzbekistan**
dilnoza_kurbonova8386@mail.ru
https://orcid.org/0000-0001-9435-8975

Teacher Makhliyo KURBONOVA
School № 22. Dist. Sh.Rashidov. reg.Jizzakh, **Uzbekistan**
maxliyoqurbonova6@gmail.com

Teacher Dildora ESHONKULOVA
Senior Teacher, Jizzakh State Pedagogical University
Academic Lyceum, **Uzbekistan**
dilshoda.qurbonova1707@mail.ru

ABSTRACT

The article analyzes the means of forming critical skills of future English language teachers and presents the author's approach. Also, this paper explores effective methods and approaches for developing critical skills among future English language teachers. Emphasizing the importance of critical thinking, reflective practice, and analytical abilities, the study investigates pedagogical strategies that foster these competencies within teacher education programs. Through a review of contemporary literature and practical case studies, the research highlights the integration of interactive techniques, collaborative learning, and technology-enhanced instruction as key means of nurturing critical skills. The findings underscore the necessity of preparing English language teachers not only as language experts but also as reflective practitioners capable of adapting to diverse educational contexts and challenges. This paper contributes to the ongoing discourse on teacher preparation by offering actionable recommendations for curriculum design aimed at enhancing critical skill formation.

Keywords: critical thinking, training, formation of creticism, assessing the critical thinking skills, principles

The Effects of Social Capital and Social Networks on Entrepreneurship: An Examination of Educational Expenditures of Entrepreneurship Clubs by The Structural Equation Model

Sosyal Sermaye ve Sosyal Ağların Girişimcilik Üzerine Etkiler: Girişimcilik Kulüplerinin Eğitim Harcamalarının Yapısal Eşitlik Modeli ile İncelenmesi

Assoc. Prof. Dr. Duygu HIDIROĞLU
Mersin University, Turkey
duyguhdr@mersin.edu.tr
Orcid: 0000-0003-2647-8750

ABSTRACT

Entrepreneurs require effective management of social capital, solidarity mechanisms with social networks, and resource diversity. Social capital covers all the various social dimensions that concern the entrepreneurial ecosystem, from investor relations to the marketing mix. Interacting with different social groups allows entrepreneurs to both develop innovative business ideas and obtain the necessary investment support. In this context, strengthening social capital is crucial for entrepreneurs. Social networks, which are elements of social capital, offer many opportunities for entrepreneurs, such as gaining financial benefits, benefiting from entrepreneurship training, receiving consultancy support, and establishing connections with investors. On the other hand, entrepreneurship clubs, which are among the social networks of entrepreneurs, do not only facilitate entrepreneurs in accessing financial resources. In addition to financial opportunities, these clubs also offer entrepreneurs training, consultancy, etc. opportunities where they can constantly renew themselves in business management and strategy development processes.

In this context, the correct management of financial expenditures that strengthen social capital and are most closely related to the activity management of entrepreneurship clubs from social networks is of critical importance. It is essential for economic development that expenditure items are at a minimum level and that the budget is used to support both members and non-member potential entrepreneurs in the most efficient way with both education and different activities. In the study, it was aimed to draw attention to the financial management of entrepreneurship clubs and to guide future studies with this study. The expenditures made by entrepreneurship clubs on education are important because when the share of the factors that have the largest share in these expenses is reduced, these entrepreneurship trainings can be opened to more members and perhaps even non-members, and offered at a more affordable price or free of charge, allowing more people to benefit. This will result in the development of the entrepreneurship ecosystem and the implementation of important initiatives that have not yet come to light. The findings obtained from the study aim to achieve these and similar outputs that support the entrepreneurship ecosystem and entrepreneurs.

In the conceptual framework planned in this study, it is predicted that there is a positive relationship between entrepeneurship education expenditures and two independent variables income of entrepreneurship clubs and size of entrepreneurship clubs. Besides that there is also positive relationship between income of entrepreneurship clubs and financial income and

subscription income factors. Similarly, there ise a positive relationship between size of entrepreneurship clubs and number of members and number of offices both. Based on all these assumptions, the research question of this study is determined as "How do income of entrepreneurship clubs and size of entrepreneurship clubs affect entrepeneurship education expenditures?" All of the hypotheses established in the study were accepted except one (the number of member affects the the size of entrepreneurship clubs).

Keywords: Social Capital, Social Network, Entrepreneurship Clubs, Entrepreneurship Education, Entrepreneurship.

ÖZET

Girişimciler, sosyal sermayenin etkili yönetimine, sosyal ağlarla dayanışma mekanizmalarına ve kaynak çeşitliliğine ihtiyaç duyarlar. Sosyal sermaye, yatırımcı ilişkilerinden pazarlama karmasına kadar girişimcilik ekosistemini ilgilendiren tüm çeşitli sosyal boyutları kapsar. Farklı sosyal gruplarla etkileşim kurmak, girişimcilerin hem yenilikçi iş fikirleri geliştirmelerine hem de gerekli yatırım desteğini elde etmelerine olanak tanır. Bu bağlamda, sosyal sermayeyi güçlendirmek girişimciler için hayati öneme sahiptir. Sosyal sermayenin unsurları olan sosyal ağlar, girişimcilere finansal faydalar elde etme, girişimcilik eğitimlerinden yararlanma, danışmanlık desteği alma ve yatırımcılarla bağlantı kurma gibi birçok fırsat sunar. Öte yandan, girişimcilerin sosyal ağları arasında yer alan girişimcilik kulüpleri, girişimcilerin yalnızca finansal kaynaklara erişimini kolaylaştırmakla kalmaz. Bu kulüpler, finansal fırsatların yanı sıra, girişimcilere iş yönetimi ve strateji geliştirme süreçlerinde kendilerini sürekli yenileyebilecekleri eğitim, danışmanlık vb. fırsatlar da sunar.

Bu bağlamda, sosyal sermayeyi güçlendiren ve sosyal ağlardan girişimcilik kulüplerinin faaliyet yönetimiyle en yakından ilişkili olan finansal harcamaların doğru yönetilmesi kritik öneme sahiptir. Ekonomik kalkınma için harcama kalemlerinin asgari düzeyde olması ve bütçenin hem üye hem de üye olmayan potansiyel girişimcileri hem eğitim hem de farklı faaliyetlerle en verimli şekilde destekleyecek şekilde kullanılması esastır. Çalışmada girişimcilik kulüplerinin finansal yönetimine dikkat çekilmesi ve bu çalışma ile gelecekteki çalışmalara rehberlik edilmesi amaçlanmıştır. Girişimcilik kulüplerinin eğitime yaptıkları harcamalar önemlidir çünkü bu harcamalar içerisinde en büyük paya sahip olan faktörlerin payı azaltıldığında, bu girişimcilik eğitimleri daha fazla üyeye ve hatta üye olmayanlara açılabilir ve daha uygun fiyata veya ücretsiz olarak sunularak daha fazla kişinin faydalanması sağlanabilir. Bu, girişimcilik ekosisteminin gelişmesini ve henüz gün yüzüne çıkmamış önemli girişimlerin hayata geçirilmesini sağlayacaktır. Çalışmadan elde edilen bulgular, girişimcilik ekosistemini ve girişimcileri destekleyen bu ve benzeri çıktıların elde edilmesini amaçlamaktadır.

Bu çalışmada planlanan kavramsal çerçevede, girişimcilik eğitimi harcamaları ile girişimcilik kulüplerinin geliri ve girişimcilik kulüplerinin büyüklüğü olmak üzere iki bağımsız değişken arasında pozitif bir ilişki olduğu öngörülmektedir. Bunun yanında girişimcilik kulüplerinin geliri ile finansal gelir ve abonelik geliri faktörleri arasında da pozitif bir ilişki vardır. Benzer şekilde, girişimcilik kulüplerinin büyüklüğü ile üye sayısı ve ofis sayısı arasında da pozitif bir ilişki vardır. Tüm bu varsayımlara dayanarak, bu çalışmanın araştırma sorusu "Girişimcilik kulüplerinin geliri ve girişimcilik kulüplerinin büyüklüğü girişimcilik eğitimi harcamalarını nasıl etkiler?" olarak belirlenmiştir. Çalışmada kurulan hipotezlerin hepsi bir tanesi hariç kabul edilmiştir (üye sayısı girişimcilik kulüplerinin büyüklüğünü etkiler).

Anahtar Kelimeler: Sosyal Sermaye, Sosyal Ağ, Girişimcilik Kulüpleri, Girişimcilik Eğitimi, Girişimcilik.

The Impact of Reliability of Banks and Adequacy of Government Incentives on Financial Resource Allocation Strategies of Enterprises During Crisis Periods: Relation Based Quantitative Research

Kriz Dönemlerinde Bankaların Güvenilirliği ve Devlet Teşviklerinin Yeterliliğinin İşletmelerin Finansal Kaynak Tahsis Stratejileri Üzerindeki Etkisi: İlişki Tabanlı Nicel Araştırma

Assoc. Prof. Dr. Duygu HIDIROĞLU
Mersin University
duyguhdr@mersin.edu.tr
Orcid: 0000-0003-2647-8750

ABSTRACT

This study aims to provide in-depth information on financial resource allocation strategies, which have greatly helped enterprises and all enterprises and have become increasingly important in eliminating many negativities such as rapidly changing market conditions, uncertainties, etc. caused by crisis periods such as war, pandemic, etc. in recent times. For this purpose, information will be provided on starting an enterprise during crisis periods, and the relationship between Game Theory, which forms the basis of strategic management, and entrepreneurship will be discussed in detail. Evaluations will be made on the regulatory role of banks in strategies determined for financial resource allocation in enterprises during crisis periods. In addition, the effects of reliability of banks and adequacy of government incentives on entrepreneurs' financial resource allocation decisions during crisis periods will be explained by the results of relation based regression analysis. The data to be used to test the hypotheses of this research was taken from the GEM and the Global Competitiveness Report of the World Economic Forum, which provides data on the financial systems of countries, was also used in the study. The data of entrepreneurs who engaged in entrepreneurial activity between 2019 and 2024 making a profit for more than 3.5 years, was used. In the study, 77 country data from GEM was used at the institutional level. The data was gathered from 15,000 company executives worldwide. As in the GEM data, the GCI index between 2019 and 2024 is used for the study. All hypotheses are accepted in the study. Thus both of two independent variables (reliability of banks and adequacy of government incentives) have impact on the dependent variable “the strategic management capability of enterprises in allocating financial resources during crisis period”. Yet, adequacy of government incentives has more impact on “the strategic management capability of enterprises in allocating financial resources during crisis period” than reliability of banks. To sum, this study aims to draw attention once again to the importance of financial resource allocation strategies in enterprises

during the crisis period. The study also aims to encourage future studies to test variables different from reliability of banks and adequacy of government incentives.

Keywords: Reliability of Banks, Financial Resource Allocation Strategies, Entrepreneurship, Game Theory, Adequacy of Government Incentives.

ÖZET

Bu çalışmada, savaş, pandemi vb. gibi son kriz dönemlerinin neden olduğu hızla değişen piyasa koşulları, belirsizlikler vb. gibi pek çok olumsuzluğun giderilmesinde işletmelere ve girişimcilere büyük katkılar sağlayan ve giderek daha da önemli hale gelen finansal kaynak tahsis stratejileri hakkında derinlemesine bilgi sunulması amaçlanmaktadır. Bu amaçla kriz dönemlerinde işletme kurma konusunda bilgi verilecek, stratejik yönetimin temelini oluşturan Oyun Teorisi ile girişimcilik arasındaki ilişki detaylı olarak ele alınacaktır. Kriz dönemlerinde işletmelerde finansal kaynak tahsisine yönelik belirlenen stratejilerde bankaların düzenleyici rolüne ilişkin değerlendirmeler yapılacaktır. Ayrıca kriz dönemlerinde bankaların güvenilirliği ve devlet teşviklerinin yeterliliğinin girişimcilerin finansal kaynak tahsis kararları üzerindeki etkileri ilişki tabanlı regresyon analizi sonuçlarıyla açıklanacaktır. Bu araştırmanın hipotezlerini test etmek için kullanılacak veriler GEM'den alınmış olup, çalışmada ülkelerin finansal sistemlerine ilişkin veri sağlayan Dünya Ekonomik Forumu'nun Küresel Rekabet Edebilirlik Raporu da kullanılmıştır. Veriler, 2019-2024 yılları arasında girişimcilik faaliyetinde bulunmuş ve 3,5 yıldan fazla kar elde etmiş girişimcilere ait verilerden oluşmaktadır. Çalışmada GEM'den 77 ülkeden kurumsal düzeydeki veriler kullanılmıştır. Veriler dünya çapında 15.000 şirket yöneticisinden toplanmıştır. GEM verilerinde olduğu gibi çalışmada 2019-2024 yılları arasındaki GCI endeksi kullanılmıştır. Çalışmada tüm hipotezler kabul edilmiştir. Dolayısıyla, her iki bağımsız değişken de (bankaların güvenilirliği ve devlet teşviklerinin yeterliliği) bağımlı değişken olan "kriz döneminde işletmelerin finansal kaynak tahsisinde stratejik yönetim kabiliyeti" üzerinde etkilidir. Ancak devlet teşviklerinin yeterliliği "kriz döneminde işletmelerin finansal kaynak tahsisinde stratejik yönetim kabiliyeti" üzerinde bankaların güvenilirliğinden daha büyük bir etkiye sahiptir. Özetle, bu çalışma kriz döneminde işletmelerde finansal kaynak tahsis stratejilerinin önemine dikkat çekmeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın bir diğer amacı, bankaların güvenilirliği ve devlet teşviklerinin yeterliliği gibi farklı değişkenleri test etmek için gelecekteki çalışmaları teşvik etmektir.

Anahtar Kelimeler: Bankaların Güvenilirliği, Finansal Kaynak Tahsis Stratejileri, Girişimcilik, Oyun Teorisi, Devlet Teşviklerinin Yeterliliği.

Transformation in Turkish Tourism Culture: From Urban Subculture to Transalt Culture

Şehir Alt Kültüründen "Transaltkültüre": Türk Turizm Kültüründe Dönüşüm

Asst.Prof.Dr. Ebru Özlem KORKUTATA
Çanakkale Onsekiz Mart University
ebruozlemkorkutata@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-1298-8012

ABSTRACT

This study analyses the transformation of tourism within urban culture in Turkey and its evolution from subculture to 'transaltculture' from a theoretical and sociological perspective. The study emphasises that tourism in Turkey emerged in the 1960s as a means of evasion from the psychological and cultural pressures of urban life, taking concrete form through practices such as backpacking, camping, and nature walks. It is during this process that tourism evolves from a mere economic activity to a way of life and a medium for the articulation of cultural identity. The development of the tourism subculture in Turkey was influenced by various factors, including youth movements, university nature clubs, and the pursuit of alternative lifestyles. This phenomenon emerged as a response to urban individuals' desire to reconnect with nature, establish meaningful relationships, and challenge the anonymity characteristic of city life. The rituals, symbols and folklore of the subculture were strengthened by camp songs, equipment use and group norms. However, in the post-1990 period, under the influence of digitalisation and social media, tourism culture in Turkey has undergone a transformation, transcending the boundaries of classic subculture and acquiring a 'trans-subculture' quality (Smith, 2020). The notion of mobility in tourism is evidenced by the capacity of an individual to adopt different identities, such as those of a backpacker, a holidaymaker, or a business tourist, at various points in time. This transformation of tourism into a flexible and multi-faceted cultural phenomenon is a salient aspect of contemporary tourism studies. The study emphasises the necessity of analysing this change in relation to social media, economic transformations, and urbanisation.

Keywords: Urban Culture, Tourism Subculture, Transaltculture, Cultural Identity, Tourism Transformation In Turkey

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye'de turizmin şehir kültürü içindeki dönüşümünü ve alt kültürden "transaltkültür"e evrilmesini teorik ve sosyolojik bir perspektiften analiz etmektedir. Çalışma, 1960'lardan itibaren Türkiye'de turizmin, özellikle şehir yaşamının psikolojik ve kültürel baskılarından kaçışın bir yolu olarak ortaya çıktığını ve sırt çantalı gezginlik, kampçılık ve doğa yürüyüşü gibi pratiklerle somutlaştığını vurgular. Bu süreçte turizm, yalnızca ekonomik

bir etkinlik değil, aynı zamanda bir yaşam biçimi ve kültürel aidiyetin ifade alanı hâline gelmiştir. Türkiye'de turizm alt kültürü, gençlik hareketleri, üniversite doğa kulüpleri ve alternatif yaşam arayışlarının etkisiyle şekillenmiş; şehirli bireylerin doğaya yönelme, samimi dostluklar kurma ve kent yaşamının anonimleşmesine tepki olarak doğmuştur.. Alt kültürün ritüelleri, sembolleri ve folkloru; kamp şarkıları, ekipman kullanımı ve grup normlarıyla güçlenmiştir. Ancak 1990 sonrası dönemde, dijitalleşmenin ve sosyal medyanın etkisiyle Türkiye'de turizm kültürü dönüşüm geçirmiş, klasik alt kültür sınırlarını aşarak çeşitlenmiş ve "transaltkültür" niteliği kazanmıştır. Artık aynı birey farklı zamanlarda sırt çantalı gezgin, tatilci ya da iş turisti kimliğine bürünebilmekte; böylece turizm, esnek ve çok katmanlı bir kültürel forma evrilmiştir. Çalışma, bu değişimin sosyal medya, ekonomik dönüşümler ve kentleşme ile ilişkilendirilerek analiz edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimler: Kent Kültürü, Şehir Kültürü, Turizm Alt Kültürü, Transaltkültür, Türkiye'de Turizm Dönüşümü.

Thematic Evolution and Trend Analysis in the Literature on Student Entrepreneurship: A Bibliometric Study

Öğrenci Girişimciliği Literatüründe Tematik Evrim ve Trend Analizi: Bibliyometrik Bir Çalışma

Efecan Çağdaş KAYA
Ege University
92240001526@ogrenci.ege.edu.tr
Orcid: 0009-0006-9447-3889

ABSTRACT

Research on entrepreneurship has increased rapidly; however, in-depth analyses specifically focusing on student entrepreneurship remain limited. This has revealed the need for studies that comprehensively analyze the student entrepreneurship literature. This study aims to systematically examine the research conducted on student entrepreneurs and the developments in literature, presenting a comprehensive perspective for researchers. The focus is on subtopics such as students' attitudes towards entrepreneurship, current trends, and entrepreneurial education. As the unit of analysis, a total number of 12,890 studies indexed in the Web of Science database from the first research conducted in 1983 in this field up to 2025 were retrieved with various filters applied at 01.06.2025, including full records and citation data. A bibliometric analysis focused on keyword analysis was performed using analysis tools. Through thematic maps, the main themes in the student entrepreneurship literature and their interrelations were revealed, while thematic evolution analyses tracked changes and developments over time. Additionally, emerging concepts and research focuses on literature were identified, and the analyses were presented in ways to enhance readers' understanding. The findings indicate that student entrepreneurship is an increasingly diversified research area with various themes emerging across different disciplines. This diversity highlights the multi-dimensional nature of student entrepreneurship and emphasizes the need for researchers to approach it from multiple perspectives. In conclusion, this bibliometric study provides a comprehensive overview of the student entrepreneurship literature, contributing to understanding the current state of the field and its potential future directions. This study is limited to the Web of Science dataset. Future research may expand the dataset and employ additional bibliometric or qualitative methods to enrich the analysis and provide a more comprehensive understanding of the student entrepreneurship landscape.

Keywords: Student entrepreneurs, entrepreneurial education, current trends, thematic evolution, bibliometric analysis.

ÖZET

Girişimcilik üzerine yapılan araştırmalar hızla artmakta fakat öğrenci girişimciliği özelinde derinlemesine analizler sınırlı kalmaktadır. Bu durum, öğrenci girişimciliği literatürünü kapsamlı analiz eden çalışmalara duyulan gereksinimi ortaya koymuştur. Bu çalışmada, öğrenci girişimciler üzerine yapılan araştırmalar ve literatürdeki gelişmeler sistematik bir biçimde incelenerek, bütüncül bir bakış açısı ile araştırmacıların dikkatine sunulması amaçlanmaktadır. Öğrencilerin girişimciliğe bakış açıları, güncel eğilimler, girişimcilik eğitimi gibi alt başlıklara odaklanılmıştır. Analiz birimi olarak 01.06.2025 tarihinde Web of Science veri tabanında taranan ve çeşitli filtrelerle belirlenen, bu alanda 1983 yılında yapılan ilk çalışmadan başlayarak, 2025 yılına kadar yapılmış 12,890 çalışma belirlenmiş, tüm çalışmaların tam rekor ve atıf verileri alınmış, analiz araçları kullanılarak anahtar kelime odaklı bir bibliyometrik analiz yapılmıştır. Yapılan bibliyometrik analizde, tematik haritalar aracılığıyla öğrenci girişimciliği literatüründeki ana temalar ve bunların birbirleriyle ilişkileri ortaya konmuş, tematik evrim analizleriyle zaman içerisindeki değişim ve gelişmeler izlenmiştir. Ayrıca literatürde yükselen kavramlar ve araştırma odakları belirlenmiş, yapılan analizler okuyucular için daha anlaşılır hale getirilmeye çalışılmıştır. Bulgular, öğrenci girişimciliğinin giderek çeşitlenen bir araştırma alanı olduğunu ve farklı disiplinlerde çeşitli temaların ön plana çıktığını göstermektedir. Bu çeşitlilik, öğrenci girişimciliğinin çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu ve araştırmacıların konuyu farklı açılardan ele alması gerektiğini ortaya koymaktadır. Sonuç olarak bu bibliyometrik analiz, öğrenci girişimciliği literatürüne kapsamlı bir bakış sunarak, alanın mevcut durumunu ve gelecekteki potansiyel gelişim yönlerini anlamaya katkıda bulunmaktadır. Bu çalışma yalnızca Web of Science veri setiyle sınırlıdır. Gelecek araştırmalar, veri setini genişleterek ve ek bibliyometrik ya da nitel yöntemler kullanarak analizi zenginleştirebilir, öğrenci girişimciliği alanına daha kapsamlı bir bakış sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci girişimciler, girişimcilik eğitimi, güncel eğilimler, tematik evrim, bibliyometrik analiz.

The Impact of Digitalization on Internal Audit in the Banking Sector

Bankacılık Sektöründe Dijitalleşmenin İç Denetim Üzerindeki Etkileri

Asst.Prof.Dr. Elçin DALKILIÇ
Yozgat Bozok University
elcin.eren@bozok.edu.tr
Orcid: 0000-0001-5939-8584

Assoc.Prof. Dr. Murat KESEBİR
Yozgat Bozok University
murat.kesebir@bozok.edu.tr
Orcid: 0000-0001-6462-6860

Res.Asist. Çağrı KÖYLÜ
Yozgat Bozok University
cagri.koylu@bozok.edu.tr
Orcid: 0000-0002-7869-0529

ABSTRACT

The banking sector has undergone a profound transformation in recent years due to technological advancements and the digitalization process. This transformation has significantly reshaped not only the way banks operate, manage customer relationships, and conduct their operational processes, but also the internal audit function. Digitalization presents both new risks and new opportunities for internal audit. The reflections of digitalization on the banking sector include an increase in the number of transactions, a decrease in the number of employees and branches, and a general shift from physical to digital platforms, such as mobile and internet banking. As banking transactions move away from physical branches, internal audit is compelled to reassess traditional audit approaches. The rapid digitalization of banks has also heightened cybersecurity risks. Internal audit must support banks in developing strong defense mechanisms against cyber threats and must evaluate the effectiveness of controls in this area. Furthermore, the use of technologies such as big data analytics and artificial intelligence holds the potential to make internal audit processes more effective and efficient. Digitalization also fosters competition and innovation in the banking sector. Internal audit should oversee the processes of developing new products and services to ensure that these innovations meet compliance and performance standards. Despite technological advances, the human factor continues to play a critical role in internal auditing. Skilled internal auditors must be equipped with analytical thinking abilities and sector-specific knowledge and should be able to adapt to the evolving risk environment. In conclusion, digitalization is transforming the internal audit function within the banking sector. To manage the risks and seize the opportunities brought by new technologies, internal audit must continuously renew itself and adapt. In doing so, banks can preserve their financial stability, provide better services to their customers, and achieve sustainable success.

Keywords: Internal Audit, Digitalization, Banking Sector.

ÖZET

Bankacılık sektörü, son yıllarda yaşanan teknolojik gelişmeler ve dijitalleşme süreciyle birlikte köklü bir dönüşüm geçirmektedir. Bu dönüşüm, bankaların iş yapış şekillerini, müşteri ilişkilerini ve operasyonel süreçlerini etkilediği gibi, iç denetim fonksiyonunu da önemli ölçüde yeniden şekillendirmektedir. Dijitalleşme, iç denetim için hem yeni riskler hem de yeni fırsatlar sunmaktadır. Dijitalleşmenin bankacılık sektörüne yansımaları, işlem sayılarının artması, çalışan ve şube sayılarının azalması gibi sonuçlar doğurmaktadır. Mobil ve internet bankacılığı gibi dijital kanalların yaygınlaşmasıyla birlikte, bankacılık işlemleri fiziksel şubelerden dijital platformlara kaymıştır. Bu durum, iç denetimin geleneksel denetim yaklaşımlarını gözden geçirmesini zorunlu kılmaktadır. Bankaların hızla dijitalleşmesi, siber güvenlik risklerini artırmaktadır. İç denetim, bankaların siber tehditlere karşı güçlü savunma mekanizmaları geliştirmesine yardımcı olmalı ve bu alandaki kontrollerin etkinliğini denetlemelidir. Ayrıca, büyük veri analitiği ve yapay zekâ gibi teknolojilerin kullanımı, iç denetim süreçlerini daha etkili ve verimli hale getirme potansiyeli taşımaktadır. Dijitalleşme aynı zamanda bankacılık sektöründe rekabeti ve inovasyonu da beraberinde getirmektedir. İç denetim, bankaların yeni ürün ve hizmet geliştirme süreçlerini denetleyerek, bu inovasyonların uyumluluk ve etkinlik açısından uygunluğunu sağlamalıdır. İnsan faktörü, teknolojik gelişmelere rağmen iç denetimde hala kritik bir rol oynamaktadır. Yetenekli iç denetçiler, analitik düşünme becerileri ve sektörel bilgiyle donatılmış olmalı, değişen risk ortamına uyum sağlayabilmelidir. Sonuç olarak, dijitalleşme bankacılık sektöründeki iç denetim fonksiyonunu dönüştürmektedir. İç denetim, yeni teknolojilerin getirdiği riskleri yönetmek ve fırsatları değerlendirmek için sürekli olarak kendini yenilemeli ve uyum sağlamalıdır. Bu sayede bankalar, finansal istikrarlarını koruyarak, müşterilerine daha iyi hizmet sunabilir ve sürdürülebilir bir başarı elde edebilirler.

Anahtar Kelimeler: İç Denetim, Dijitalleşme, Bankacılık Sektörü.

Utilizing Instagram Reels And Influencer Marketing To Enhance Brand Awareness

Marka Bilinirliğini Artırmada Instagram Reels Kullanımı ve Etkileyici Pazarlama Uygulamaları

Elif Beyza LERMİOĞLU
Ege University
elifbeyzalermioglu@gmail.com
ORCID: 0009-0006-4627-0323

Prof. Dr. Keti VENTURA
Ege University
keti.ventura@gmail.com
ORCID: 0000-0002-6422-0518

ABSTRACT

With the increasing digitalization, social media platforms have become significant tools for brands to reach their target audiences. In this context, Instagram Reels provides access to large audiences through short and engaging video content, while influencer marketing contributes to brand awareness through credibility and emotional connection. The aim of this study is to examine the effects of Instagram Reels and influencer marketing practices on brand awareness. Designed as an exploratory study, a qualitative research method was employed, structured as a case study using semi-structured interview techniques.As part of the research, interviews were conducted with professionals working in 2 different digital marketing agencies based in İzmir. Based on the collected data, it was determined that the combined use of Instagram Reels and influencer marketing increases the organic reach of brands and enables a more sincere and effective interaction with consumers. When implemented with the right content strategies and collaborations, these two digital marketing methods were found to have a positive and significant impact on brand awareness. The main limitation of the study is its exclusive focus on Instagram Reels; however, it aims to lay the groundwork for future research involving different industries, social media platforms, and sample groups.

Keywords: Instagram Reels, Influencer Marketing, Brand Awareness, Social Media

ÖZET

Dijitalleşmenin artmasıyla birlikte sosyal medya platformları, markaların hedef kitlelerine ulaşmasında önemli birer araç haline gelmiştir. Bu bağlamda Instagram Reels, kısa ve etkileyici video içerikleriyle geniş kitlelere erişim sağlarken; influencer pazarlaması,

güvenilirlik ve duygusal bağ kurma üzerinden marka bilinirliğine katkı sunmaktadır. Çalışmanın amacı, Instagram Reels ve influencer pazarlaması uygulamalarının marka bilinirliği üzerindeki etkilerini incelemektir. Keşifsel nitelikte tasarlanan çalışmada, nitel araştırma yöntemi tercih edilmiş, örnek olay şeklinde tasarlanmış ve yarı yapılandırılmış mülakat tekniği kullanılmıştır. Araştırma kapsamında, İzmir'de faaliyet gösteren farklı iki (2) dijital pazarlama ajansında görev yapan uzman kişilerle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda, Instagram Reels ve influencer pazarlamasının birlikte kullanımının markaların organik erişimini artırdığı, ayrıca tüketicilerle daha samimi ve etkili bir etkileşim kurulmasına imkân tanıdığı belirlenmiştir. Doğru içerik stratejileri ve iş birlikleriyle uygulandığında bu iki dijital pazarlama yönteminin marka bilinirliği üzerinde olumlu ve kayda değer etkiler yarattığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın yalnızca Instagram Reels etrafında şekillenmiş olması temel sınırlılığı oluşturmakta olup, gelecekte farklı sektör, sosyal medya platformları ve örneklemlerle yapılacak araştırmalara zemin hazırlaması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler : Instagram Reels, Influencer Pazarlama, Marka Bilinirliği, Sosyal Medya

The Economic Costs of Toxicity: Organizational Dysfunction as a Macroeconomic Threat

Assoc.Prof.Dr. Elif Bilginoğlu
İstanbul Nişantaşı University
elif.bilginoglu@nisantasi.edu.tr
0000-0003-1481-0170

Prof.Dr.Uğur Yozgat
İstanbul Nişantaşı University
ugur.yozgat@nisantasi.edu.tr

ABSTRACT

Toxic work environments - defined as organizational climates characterized by persistent conflict, psychological unsafety, abusive supervision, and exclusionary practices - have become a critical subject in contemporary labor economics and organizational behavior. These environments systematically erode employee wellbeing and organizational effectiveness while generating substantial hidden costs across the broader economy (Christian, 2023; Gilbert et al., 2010; Shain, 2009). While considerable research has focused on the psychosocial consequences of toxicity in the workplace, its economic ramifications remain underexplored. Researchers in organizational behavior, occupational health, psychology, management, and human resource management have devoted decades to investigating workplace well-being (Gabriel & Aguinis, 2022). However, this extensive literature has rarely been examined through an economic lens, particularly in terms of its implications for macroeconomic resilience and labor market efficiency. Framing toxicity as an economic issue, rather than a managerial inconvenience, reframes the responsibility of governments, institutions, and businesses alike. Grounded in foundational theories of organizational behavior - such as Amy Edmondson's (1999) psychological safety, Edgar Schein's (1985) framework on organizational culture, and Lipman-Blumen's (2005) concept of toxic leadership—this study conceptualizes toxicity not merely as interpersonal dysfunction, but as a systemic failure embedded in culture, leadership, and emotional labor dynamics.

Empirical evidence demonstrates that toxic workplace behaviors - such as bullying, discrimination, despotic leadership, and cognitive distraction - significantly increase employee turnover, absenteeism, and presenteeism, leading to substantial productivity losses (American Psychological Association, 2024; Iqbal et al., 2022; McKinsey, 2022). According to McKinsey & Company (2022) toxic culture is now the strongest global predictor of employee burnout and intent to leave, accounting for over 60% of negative workforce outcomes. In the United States alone, workplace-related toxicity results in an estimated $431 billion in annual productivity losses due to unplanned absences and disengagement (Society for Human Resource Management, 2019, p. 8). Furthermore, toxic organizational climates amplify healthcare costs, hinder innovation, and weaken national competitiveness in the global economy (Bacal, 2000; Howard, 2023). To quantify the economic burden of such dysfunctions, Michalak and Ashkanasy (2020) developed a model addressing the cost of

"workplace monsters." These findings underscore the macroeconomic urgency of addressing toxic work environments, as emphasized by Anjum et al. (2018).

At the organizational level, toxic cultures are marked by broken feedback systems, favoritism, micromanagement, and emotional neglect - conditions that weaken internal cohesion and damage reputational capital (Gilbert et al., 2010). Additionally, such environments disproportionately affect vulnerable populations, including women, disabled employees, and older workers, thereby diminishing workforce participation and exacerbating socioeconomic inequalities (American Psychological Association, 2024). As a result, toxic workplace dynamics reduce the efficiency of human capital allocation and hinder inclusive growth.

This study positions toxic organizational culture as a macroeconomic liability, not just a managerial concern. It argues that unless toxicity is addressed through coordinated regulatory, organizational, and cultural reforms, its compounding effects will continue to strain national productivity, healthcare systems, and labor market stability. For instance, workplace toxicity - through burnout, absenteeism, and disengagement - undermines labor productivity (Allam, 2017; Bakker et al., 2014; Kocakülah et al., 2018; Turner et al., 2017), increases unemployment risk among vulnerable groups, and, in aggregate, dampens gross domestic product growth potential by underutilizing human capital (Prachowny, 1993). Organisation for Economic Co-operation and Development (2024) analyses show that a significant slowdown in human capital accumulation has contributed markedly to the productivity slowdown across member countries, suggesting that poor working conditions have tangible macroeconomic costs. Similarly, International Labour Office (2016) reports emphasize that psychosocial risks and stress-related occupational hazards are increasingly linked to national productivity losses and economic inequalities, particularly in developing and transitional labor markets. Additionally, International Monetary Fund (2023, p. 18) research has shown that sustained declines in labor force participation - driven in part by toxic and exclusionary workplace practices - reduce countries' long-term gross domestic product growth trajectories and erode the tax base necessary for inclusive public spending. Proposed solutions include mandatory psychological safety audits, leadership accountability mechanisms, integration of workplace culture indicators into environmental, social and governance reporting, and targeted policies to protect marginalized workers.

Organizational and economic research increasingly require the use of culturally adapted instruments to assess workplace phenomena across contexts. This study responds to that need through the validation of Wang et al.'s (2020) *"Toxic Work Environment Scale"* in Turkey, offering both a methodological innovation and a practical diagnostic tool. Such instruments enable scholars, policymakers, and practitioners to assess toxicity and psychological safety with greater analytical rigor and to design context-sensitive interventions. By comparing local data with broader datasets, these tools contribute to the development of internationally recognized theories of employee well-being and organizational health (Efstathiou, 2019).

Keywords: Economic Costs of Toxicity, Organizational Dysfunction, Macroeconomic Threat.

Comparative Analysis of Digital Travel Platforms and Local Digital Entrepreneurship Opportunities in TRNC and Mediterranean Countries

Asst.Prof.Dr.Elif SENYÜCEL
World Peace University, **KKTC**
Elif.senyucel@wpu.edu.tr
Orcid: 0000-0001-7227-4658

ABSTRACT

This study aims to evaluate local digital entrepreneurship opportunities in the TRNC by conducting a comparative analysis of digital travel platforms in the Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC) and other Mediterranean countries. In this study, which was conducted using mixed research methods, literature review, case studies, expert interviews and digital platform analyses were conducted. The research results revealed the challenges and opportunities created by the TRNC's unique political, economic and geographical conditions, and lessons to be learned from successful digital platform applications in other Mediterranean countries were determined. It was concluded that TRNC could gain a competitive advantage with digital entrepreneurship models focused on sustainable tourism, supporting the local experience economy and addressing niche markets. This study will be an original research that will fill a gap in the literature. The main limitations of this study include data access difficulties due to the international recognition problem of the TRNC, limited sample size due to the small number of digital platforms, and economic scale differences between the countries compared. In future studies, blockchain-based reservation systems, AI-supported tourism solutions, and comparative analyses with similar destinations can be conducted.

Keywords: Digital tourism, Travel platforms, Mediterranean tourism, Smart destinations, TRNC tourism, Tourism entrepreneurship.

Joy of Missing Out in Marketing

Elif TÜRKOĞLU
Başkent University
22320287@mail.baskent.edu.tr

Assoc.Prof.Dr. Selay ILGAZ SÜMER
Başkent University
silgaz@baskent.edu.tr

ABSTRACT

Rapidly developing technology and changing consumption trends reveal the need to look at consumer behavior from different angles. Analyzing consumer behavior well is very important for marketing professionals to develop the right strategies. In recent years, Joy of missing out (JOMO) is an important concept in marketing. JOMO is a conscious renunciation against the feeling of being compelled to be online all the time. It emerges as an approach that supports people to reduce their connections with the digital world and turn towards more meaningful and satisfying experiences. In this respect, JOMO has started to influence consumer behavior. The literature shows that consumers who adopt JOMO feel happier and participate in consumption a lot.

The purpose of this study is to investigate the effects of the JOMO on marketing. In the literature, it is seen that the concept of JOMO has not been studied much before from a marketing perspective. For this reason, it is thought that this study will shed light to the following researchers.

In this context; the concept of JOMO, JOMO in marketing will be discussed. Besides, in the study JOMO strategies will be included.

Keywords: Joy of missing out (JOMO), Marketing, Consumer.

Women Entrepreneurship: Barriers, Support Mechanisms; The Case of Turkey

Kadın Girişimciliği: Engeller, Destek Mekanizmaları; Türkiye Örneği

Elif URAS
Mersin University
Adana Metropolitan Municipality
elif.uras73@gmail.com
ORCID: 0000-0003-1409-9382

ABSTRACT

Women entrepreneurship is not only a key driver of economic growth but also plays a fundamental role in social development, innovation, and inclusive prosperity. However, women entrepreneurs face various structural and cultural barriers throughout their entrepreneurial journeys. Difficulties in accessing finance, gender-based stereotypes, the challenge of balancing work and family life, and limited social capital are among the main factors limiting women's entrepreneurial potential.

According to the 2023 data from the Turkish Statistical Institute (TUIK), there are approximately 1.17 million women entrepreneurs in Turkey. This figure represents only 17.4% of total entrepreneurs, which is below the OECD average. This low rate clearly indicates the need for comprehensive and effective policy mechanisms to foster women entrepreneurship.

Several public and non-governmental organizations have been implementing significant programs to support women entrepreneurship. Institutions such as the Small and Medium Enterprises Development Organization (KOSGEB), UN Women Turkey, and the Union of Chambers and Commodity Exchanges of Turkey (TOBB) Women Entrepreneurs Board run various initiatives aimed at increasing women's integration into the entrepreneurial ecosystem. For example, about 70% of women entrepreneurs benefiting from KOSGEB support manage to sustain their businesses within the first two years. Additionally, European Union funds contribute significantly by providing financial support and capacity-building opportunities for women entrepreneurs.

Despite these efforts, many structural challenges remain unresolved. Priority areas requiring intervention include facilitating access to financial resources, transforming gender norms, supporting work-family balance for women entrepreneurs, and strengthening women entrepreneur networks.

In conclusion, supporting women entrepreneurship is of strategic importance not only economically but also for social and cultural development. Therefore, the implementation of multidimensional, sustainable, and coordinated policies is essential. Ensuring the effective and equal participation of women in economic life will play a crucial role in achieving sustainable development goals.

Keywords: Women Entrepreneurship, Gender , Access to Finance, Work-Life Balance, Sustainable Development.

ÖZET

Kadın girişimciliği, yalnızca ekonomik büyümenin değil; aynı zamanda toplumsal kalkınma, yenilikçilik ve kapsayıcı refahın sağlanmasında da temel bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Ancak kadın girişimciler, girişimcilik süreçlerinde çeşitli yapısal ve kültürel engellerle karşı karşıya kalmaktadır. Finansmana erişimde yaşanan güçlükler, toplumsal cinsiyet rollerine dayalı önyargılar, iş ve aile yaşamı arasında denge kurma zorunluluğu ile sınırlı sosyal sermaye gibi faktörler, kadınların girişimcilik potansiyelini sınırlayan başlıca unsurlar arasında yer almaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2023 verilerine göre, ülkede yaklaşık 1 milyon 170 bin kadın girişimci bulunmaktadır. Bu sayı, toplam girişimcilerin %17,4'ünü oluşturmakta olup, OECD ortalamasının altında kalmaktadır. Bu düşük oran, kadın girişimciliğinin geliştirilmesine yönelik bütüncül ve etkili politika mekanizmalarının gerekliliğini açıkça ortaya koymaktadır.

Kadın girişimciliğini desteklemek amacıyla çeşitli kamu ve sivil toplum kuruluşları tarafından önemli çalışmalar yürütülmektedir. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), UN Women Türkiye ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Kadın Girişimciler Kurulu gibi kurumlar, kadınların girişimcilik ekosistemine entegrasyonunu artırmaya yönelik çeşitli programlar uygulamaktadır. Örneğin, KOSGEB desteklerinden yararlanan kadın girişimcilerin yaklaşık %70'i işletmelerini ilk iki yıl içerisinde sürdürebilmektedir. Buna ek olarak, Avrupa Birliği fonları da finansman ve kapasite geliştirme alanlarında kadın girişimcilere yönelik önemli katkılar sunmaktadır.

Tüm bu desteklere rağmen, hâlen çözüm bekleyen birçok yapısal sorun bulunmaktadır. Özellikle finansal kaynaklara erişimin kolaylaştırılması, toplumsal cinsiyet normlarının dönüştürülmesi, iş-aile yaşam dengesinin sağlanması ve kadın girişimci ağlarının güçlendirilmesi gibi alanlar, öncelikli müdahale gerektiren başlıklar arasında yer almaktadır.

Sonuç olarak, kadın girişimciliğinin desteklenmesi yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel kalkınmayı da beraberinde getirecek bir stratejik öneme sahiptir. Bu nedenle, çok boyutlu, sürdürülebilir ve koordineli politikaların hayata geçirilmesi büyük bir gerekliliktir. Kadınların ekonomik yaşama etkin ve eşit katılımının sağlanması, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşma sürecinde kilit bir rol oynayacaktır.

Anahtar Kelimeler : Kadın girişimciliği, Toplumsal cinsiyet, Finansmana erişim, İş-yaşam dengesi, Sürdürülebilir kalkınma.

The Ankara Declaration: A Tripartite Agreement Between Somalia, Ethiopia, and Türkiye's Mediation Efforts

Ankara Deklarasyonu: Somali, Etiyopya ve Türkiye'nin Arabuluculuk Çabaları Arasında Üçlü Anlaşma

Prof. Dr. Elnur Hasan MIKAIL
Kars Kafkas University,
emikail@turansam.org
ORCID: 0000-0001-9574-4704

Assoc. Prof. Dr. Hakan ÇORA
Istanbul Maltepe University
corahakan@gmail.com
ORCID: 0000-0001-5780-549X

Dr. Ali Nazmi ÇORA
Istanbul Maltepe University
alinazmicora@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4159-0230

ABSTRACT

The Ankara Declaration marks a significant diplomatic milestone in the Horn of Africa, establishing a tripartite agreement between Somalia, Ethiopia, and Türkiye. This study examines the declaration's role in shaping regional stability and Türkiye's emerging role as a mediator in African affairs. The research aims to analyze the geopolitical implications of the agreement, assessing its impact on peacebuilding, economic cooperation, and security arrangements. Using a qualitative methodology, including content analysis of policy documents and expert interviews, this paper explores Türkiye's diplomatic strategies, Ethiopia's economic motivations, and Somalia's security concerns. Findings suggest that while the declaration promotes regional dialogue and economic partnerships, underlying historical conflicts and shifting alliances continue to pose challenges. Türkiye's mediation approach—combining humanitarian aid with strategic diplomacy—sets a precedent for future peacebuilding efforts in the region. The study concludes that sustained diplomatic engagement and international support will be crucial for the long-term success of the Ankara Declaration.

Keywords: Ankara Declaration, Türkiye Mediation, Horn of Africa, Peacebuilding, Regional Stability.

ÖZET

Ankara Deklarasyonu, Somali, Etiyopya ve Türkiye arasında üçlü bir anlaşma tesis ederek Afrika Boynuzu'nda önemli bir diplomatik dönüm noktasına işaret etmektedir. Bu çalışma, deklarasyonun bölgesel istikrarı şekillendirmedeki rolünü ve Türkiye'nin Afrika meselelerinde arabulucu olarak ortaya çıkan rolünü incelemektedir. Araştırma, barışın inşası, ekonomik işbirliği ve güvenlik düzenlemeleri üzerindeki etkisini değerlendirerek anlaşmanın jeopolitik etkilerini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Politika belgelerinin içerik analizi ve uzman mülakatlarını içeren nitel bir metodoloji kullanan bu çalışma, Türkiye'nin diplomatik stratejilerini, Etiyopya'nın ekonomik motivasyonlarını ve Somali'nin güvenlik endişelerini araştırmaktadır. Bulgular, bildirinin bölgesel diyaloğu ve ekonomik ortaklıkları teşvik ederken, altta yatan tarihi çatışmaların ve değişen ittifakların zorluklar yaratmaya devam ettiğini göstermektedir. Türkiye'nin insani yardım ile stratejik diplomasiyi birleştiren arabuluculuk yaklaşımı, bölgede gelecekteki barış inşası çabaları için bir emsal teşkil etmektedir. Çalışma, Ankara Deklarasyonu'nun uzun vadeli başarısı için sürekli diplomatik angajman ve uluslararası desteğin çok önemli olacağı sonucuna varmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ankara Deklarasyonu, Türkiye Arabuluculuğu, Afrika Boynuzu, Barışın İnşası, Bölgesel İstikrar.

A Conceptual Assessment of Green Entrepreneurship in the Context of Environmental Ethics

Çevre Ahlakı Bağlamında Yeşil Girişimcilik Üzerine Kavramsal Bir Değerlendirme

Emel BURAK
Kırklareli University
emelburak@klu.edu.tr
ORCID: 0000-0001-7782-9149

ABSTRACT

From the industrial revolution to the present day, global issues such as climate change, loss of biodiversity, and unconscious use of resources have highlighted the need for a more institutional approach. These problems have become crises for humanity, requiring not only technological solutions but also a multidimensional assessment from different perspectives. In this context, re-evaluating the human-nature relationship from an ethical perspective emerges as an important approach in the process of developing sustainable solutions. In a period of deepening environmental crises, merely developing environmentally friendly technologies can lead to missing the essence of the task at hand. Therefore, grounding environmentally friendly processes in an ethical framework is critical for sustainability. This study presents a conceptual evaluation of green entrepreneurship based on the concept of environmental ethics. A conceptual analysis was conducted through a literature review. The research found that green entrepreneurship practices built on environmental ethics are of strategic importance in terms of sustainability. It is argued that entrepreneurial practices that are respectful of nature, demonstrate ethical sensitivity, focus on compassion for nature, and show a responsibility to create value in harmony with nature have the potential to contribute to all stakeholders in the long term. Recommendations have been developed in this context to contribute to the field.

Keywords: Environmental Ethics, Entrepreneurship, Green Entrepreneurship, Sustainability.

ÖZET

Sanayi devriminden bugüne gelinen noktada iklim değişikliği, biyolojik çeşitlilikteki kısırlaşma, bilinçsiz kaynak kullanımı gibi küresel sorunlar daha kurumsal ele alınma zorunluluğunu ortaya koymaktadır. Söz konusu problemler insanlık için birer krize dönüşmüş olup, teknolojik çözümlerin yanı sıra farklı bakış açıları ile çok boyutlu bir değerlendirmeyi zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda, insan-doğa ilişkisini ahlaki bir perspektiften yeniden değerlendirmek, sürdürülebilir çözümler geliştirme sürecinde önemli bir yaklaşım olarak öne çıkmaktadır. Çevresel krizlerin derinleştiği bir dönemde, yalnızca çevre dostu teknolojileri geliştirmek yapılan işin özünün kaçırılmasına sebep olabilmektedir. Bu sebeple çevre dostu süreçleri ahlaki bir zemine oturtmak sürdürülebilirlik açısından kritik bir noktadır. Bu çalışma çevre ahlakı kavramını temel alarak yeşil girişimcilik üzerinde kavramsal bir değerlendirme

sunmaktadır. Çalışmada literatür taraması aracılığıyla kavramsal bir analiz gerçekleştirilmiştir. Yapılan araştırma sonucunda çevre ahlakı üzerinde inşa edilen yeşil girişimcilik uygulamalarının sürdürülebilirlik açısından stratejik öneme sahip olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Doğaya karşı saygılı, etik duyarlılık gösteren, doğaya merhameti odağa alan, doğa ile uyum içinde değer üretme sorumluluğu gösteren girişimcilik uygulamalarının uzun vadede tüm paydaşlara katkı sunma potansiyelinin olduğu savunulmaktadır. Bu kapsamda öneriler geliştirilerek alana katkı sunulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çevre Ahlakı, Girişimcilik, Yeşil Girişimcilik, Sürdürülebilirlik

The Conceptual Foundations of Bodily-Kinesthetic Intelligence: An Evaluation within the Framework of Multiple Intelligences Theory

Prof. Dr. Emet GÜREL
Ege University
emet.gurel@ege.edu.tr
Orcid: 0000-0002-5120-8042

Res.Asst. Dr. Pelin GÖNKEK
Ege University
pelin.gonkek@ege.edu.tr
Orcid: 0000-0001-9123-4440

ABSTRACT

Developed by Howard Gardner (1983), the Theory of Multiple Intelligences presents an alternative paradigm to traditional approaches to intelligence, based on the assumption that individuals possess distinct mental potentials. Criticizing the concept of intelligence as a single, measurable capacity, the Theory of Multiple Intelligences comprises nine independent yet interconnected intelligence domains. Bodily-kinesthetic intelligence, one of the intelligence domains within the Theory of Multiple Intelligences, is, in its simplest terms, an individual's capacity to effectively use their body and bodily movements. Bodily-kinesthetic intelligence, which refers to an individual's ability to make sense of themselves and their environment through their bodies, encompasses multidimensional components such as motor coordination, sensory awareness, kinesthetic memory, and physical expression. This study examines bodily-kinesthetic intelligence from a conceptual perspective, analyzing its fundamental characteristics, structural components, and its relationship with other intelligences. The study is significant as it explores bodily-kinesthetic intelligence within the framework of Multiple Intelligences Theory and seeks to contribute to both body studies and intelligence research by highlighting the role of bodily-kinesthetic intelligence.

Keywords: Intelligence, Body, Bodily-Kinesthetic Intelligence, Howard Gardner, Theory of Multiple Intelligences, Body Studies.

Rethinking Entrepreneurship: A Conceptual Evaluation of Entrepreneurial Intelligence

Girişimciliği Yeniden Düşünmek: Girişimcilik Zekâsı Üzerine Kavramsal Bir Değerlendirme

Prof. Dr. Emet GÜREL
Ege University
emet.gurel@ege.edu.tr –
0000-0002-5120-8042

Prof. Dr. Mikail BATU
Necmettin Erbakan University
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimler Fakültesi
0000-0002-6791-0098 - mikailbatu@erbakan.edu.tr

ABSTRACT

The new world order shaped by globalization, digitalization, and uncertainties requires individuals and institutions to develop agile, innovative, and adaptive behavior patterns. In this context, entrepreneurship is redefined beyond the act of establishing a new business or implementing new business models. It now encompasses the capacity to lead change, turn crises into opportunities, and create sustainable value. Focusing on the concept of entrepreneurial intelligence, which has evolved alongside the phenomenon of entrepreneurship, this study aims to examine its multidimensional structure. Entrepreneurial intelligence refers to individuals' capacity to recognize opportunities in uncertain environments, generate innovation, manage risks, and create value through the effective use of resources. This type of intelligence comprises not only cognitive competencies but also components of social intelligence (communication, empathy, persuasion), emotional intelligence (self-awareness, emotional regulation), leadership intelligence (vision building, influence, team management), and practical intelligence (implementation, execution). The study discusses the definition, structural features, and developmental potential of entrepreneurial intelligence, as well as its relationship with contemporary education and management models. In this framework, it conceptually evaluates the connections between entrepreneurial intelligence and mental and behavioral dimensions such as strategic thinking, creativity, and adaptability. This study thus provides a foundation for rethinking the concept of entrepreneurship through the lens of entrepreneurial intelligence and aims to contribute to the existing literature.

Keywords: Entrepreneurship, Entrepreneurial intelligence, Strategic thinking, Innovation, Leadership intelligence.

ÖZET

Küreselleşme, dijitalleşme ve belirsizliklerle şekillenen yeni dünya düzeni; bireylerden ve kurumlardan çevik, yenilikçi ve uyumlu davranış biçimleri geliştirmelerini beklemektedir. Bu bağlamda girişimcilik; yeni bir iş kurma ve yeni iş modellerini uygulama eylemlerinin ötesinde konumlanarak değişime liderlik etme, krizleri fırsata çevirme ve sürdürülebilir değer üretme becerisi olarak yeniden tanımlanmaktadır. Girişimcilik olgusuna koşut biçimde gelişen girişimcilik zekâsı kavramına odaklanan bu çalışma, girişimcilik zekâsı kavramının çok boyutlu yapısını incelemeyi amaçlamaktadır. Girişimcilik zekâsı; bireylerin belirsizlik ortamlarında fırsatları tanıma, yenilik üretme, riskleri yönetme ve kaynakları etkili bir şekilde kullanarak değer yaratma kapasitelerini ifade etmektedir. Bu zekâ türü bilişsel yetkinliklerin yanı sıra sosyal zekâ (iletişim, empati, ikna), duygusal zekâ (öz farkındalık, duygu yönetimi), liderlik zekâsı (vizyon geliştirme, etki yaratma, takım yönetimi) ve pratik zekâ (uygulama, hayata geçirme) bileşenlerinden oluşmaktadır. Çalışma kapsamında girişimcilik zekâsının tanımı, yapısal özellikleri, geliştirilebilir yönleri ve çağcıl eğitim-yönetim modelleriyle ilişkisi ele alınmakta; stratejik düşünme, yaratıcılık ve adaptasyon gibi zihinsel ve davranışsal boyutlarla olan ilişkisi kavramsal düzlemde değerlendirilmektedir. Bu bağlamda çalışma, girişimcilik zekâsı üzerinden girişimcilik kavramını yeniden düşünmeye çağıran bir sorgulama zeminine dayanmakta ve alanyazına katkı sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Girişimcilik zekâsı, Stratejik düşünme, Yenilikçilik, Liderlik zekâsı.

An evaluation of the leisure concept in Türkiye within the framework of managers and employees in businesses

Türkiye'de Boş Zaman Kavramının İşletmelerdeki Yöneticiler ve Çalışanlar Bağlamında Değerlendirilmesi

Emir KIRPIK
Osmaniye Korkut Ata University
Emirkrpk804@gmail.com
Orcid:0009-0003-9938-3485

Asst.Prof.Dr. Aslı Özge ÖZGEN ÇİĞDEMLİ
Osmaniye Korkut Ata University
asliozgencigdemli@osmaniye.edu.tr
Orcid:0000-0002-6146-5552

ABSTRACT

This study aims to examine how the concept of leisure is addressed in the context of managers and employees within businesses in Turkey. Searches in the Google Scholar database show that only 225 studies were published in Turkey in the context of managers and employees between 1980 and 2025, whereas 13,300 studies were published in the international literature during the same period. This finding indicates that the concept of leisure in Turkey remains a developing research area with a significant gap in the literature. The literature review identified themes such as leisure management, perception, satisfaction, and benefits at both individual and organizational levels. Most of the studies conducted in Turkey are survey-based, cross-sectional, and descriptive in nature, while experimental, intervention-based, or cross-cultural comparative studies are relatively rare. Although various studies have demonstrated the positive effects of recreation on employee engagement, motivation, job satisfaction, and psychological well-being, the level of practical implementation remains low, and managerial awareness in this area is limited. The study emphasizes that leisure time in Turkey is still largely spent passively and that there is significant potential for development in terms of active and conscious leisure time management. In this context, it is recommended that organizational policies promote work-life balance, implement recreational programs to enhance employee well-being, and provide training to increase leisure awareness among managers. In conclusion, to improve individual well-being and ensure sustainable organizational productivity, more comprehensive and practical approaches to leisure should be developed in Turkey.

Keywords: Leisure management, managers and employees, leisure awareness.

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye'de boş zaman kavramının işletmelerdeki yöneticiler ve çalışanlar bağlamında nasıl ele alındığını incelemeyi amaçlamaktadır. Google Scholar veri tabanında yapılan taramalar, 1980–2025 yılları arasında yöneticiler ve çalışanlar bağlamında, Türkiye'de yalnızca 225 çalışmanın yayımlandığını, buna karşın aynı dönemde uluslararası literatürde 13.300 çalışmanın yer aldığını göstermektedir. Bu bulgu, Türkiye'de konunun hâlâ gelişmekte olan bir araştırma sahası olduğunu ve önemli bir boşluk bulunduğunu ortaya koymaktadır. Alan yazın taramasında, boş zaman yönetimi, algısı, doyumu ve faydası gibi temalar hem bireysel hem de kurumsal düzeyde ele alınmıştır. Türkiye'de yapılan çalışmaların büyük çoğunluğu anket temelli, kesitsel ve betimleyici nitelikte olup; deneysel, müdahaleye dayalı veya kültürel karşılaştırmalı araştırma sayısı oldukça sınırlıdır. Rekreasyonun çalışan bağlılığı, motivasyon, iş tatmini ve psikolojik iyilik hâli üzerindeki olumlu etkileri çeşitli araştırmalarla ortaya konulmuştur. Ancak uygulama düzeyi düşüktür ve yöneticilerin bu alandaki farkındalığı sınırlı kalmaktadır. Çalışma, Türkiye'de boş zamanın hâlâ çoğunlukla pasif biçimde değerlendirildiğini, aktif ve bilinçli boş zaman yönetimi konusunda gelişmeye açık alanlar bulunduğunu vurgulamaktadır. Bu kapsamda, örgütsel politikaların iş-yaşam dengesini gözetmesi, çalışan refahını artırmaya yönelik rekreatif programların uygulanması ve yöneticilere boş zaman farkındalığı kazandıracak eğitimlerin düzenlenmesi önerilmektedir. Sonuç olarak, bireysel refahın artırılması ve örgütsel verimliliğin sürdürülebilirliği için, Türkiye'de boş zaman kavramına daha bütüncül ve uygulamalı yaklaşımların geliştirilmesi gereklidir.

Anahtar Kelimeler: Boş zaman yönetimi, yöneticiler ve çalışanlar, boş zaman farkındalığı.

Software Developers' Views on Human Computer Interaction*

Yazılım Geliştirme Uzmanlarının İnsan Bilgisayar Etkileşimi Hakkındaki Görüşleri*

Dr. Emrullah YİĞİT
Van Yüzüncü Yıl Universty
emrullahyigit@yyu.edu.tr
Orcid: 0000- 0002-5319-0798

Prof. Dr. Çelebi ULUYOL
Gazi University
celebiulu@gmail.com
Orcid: 0000- 0001-9774-0547

ABSTRACT

This study aims to examine the opinions of software development experts about Human Computer Interaction. For this purpose, data was collected from 11 software development experts working at Van Yuzuncu Yil University during the 2021-2022 Fall and Spring Semesters. Face-to-face interviews were conducted with software development experts who agreed to participate in the study, and the interviews were recorded and transcribed into texts. These texts were then analyzed using the content analysis method and themes were created. As a result of the study, it was seen that some of the software developers could define the concept of HCI correctly, while some of them defined it incorrectly or incompletely. İnal and Güner (2016) stated in their study that software developers had incorrect or incomplete knowledge about usability. It has been observed that software developers pay attention to simple/understandable design, fastest access to content, no need for training, and error prevention when designing software. It has also been observed that some software developers think that paying attention to HCI in their designs creates a workload for them. The fact that HCI, which is considered important in terms of software quality, is not known enough by software development experts shows that there is a deficiency in this regard. It is thought that the majority of software developers not having taken HCI or similar courses during their education has led to their lack of awareness in this regard.

Keywords: Human Computer Interaction, Software Development Experts, Usability

*****Bu çalışma Emrullah YİĞİT tarafından hazırlanan doktora tezinden üretilmiş ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından SYD-2025-11800 nolu proje kapsamında desteklenmektedir.

ÖZET

Bu çalışmada Yazılım geliştirme uzmanlarının İnsan Bilgisayar Etkileşimi hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçla 2021-2022 Güz Dönemi ile 2021-2022 Bahar Dönemlerinde Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde görev yapan 11 yazılım geliştirme uzmanından veriler toplanmıştır. Çalışmaya katılmayı kabul eden yazılım geliştirme uzmanları ile yüz yüze görüşmeler yapılmış, görüşmeler kayıt altına alınmış ve metinlere dönüştürülmüştür. Daha sonra bu metinler içerik analizi yöntemiyle incelenmiş ve temalar oluşturulmuştur. Çalışma sonucunda Yazılım geliştiricilerin bir kısmının İBE kavramını doğru tanımlayabildiği görülürken bir kısmının ise bu kavramı yanlış ya da eksik tanımladığı görülmüştür. İnal ve Güner (2016) yaptıkları çalışmada, yazılım geliştiricilerin kullanılabilirlik hakkında yanlış ya da eksik bilgi sahibi olduklarını ifade etmişlerdir. Yazılım geliştiricilerin yazılım tasarlarken, sade/anlaşılır tasarım, içeriğe en hızlı erişim, eğitim gerektirmeme, hatayı engelleme noktalarına dikkat ettikleri görülmüştür. Bazı yazılım geliştiricilerin ise tasarımlarında İBE'ye dikkat etmenin kendileri açısından iş yükü oluşturduğunu düşündükleri görülmüştür. Yazılım kalitesi açısından da önemli görülen İBE'nin yazılım geliştirme uzmanlarınca yeterince bilinmemesi bu konuda bir eksikliğin olduğunu göstermektedir. Yazılım geliştiricilerin büyük çoğunluğunun eğitim hayatları boyunca İBE veya benzeri dersleri almamaları bu konudaki farkındalıklarının yetersiz kalmasına sebep olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İnsan Bilgisayar Etkileşimi, Yazılım Geliştirme Uzmanları, Kullanılabilirlik.

Unity in Language, Thought, and Action: Collective Intelligence in Engineering, Collective Spirit in Architecture

Dilde, Fikirde, İşte Birlik: Mühendislikte Ortak Akıl, Mimarlıkta Ortak Ruh

İnşaat Mühendisi Eren BAŞER
TDMMB (Türk Dünyası Mühendis ve Mimarlar Birliği) Yönetim Kurulu Üyesi
info@tdmmb.org.tr
0009-0005-9243-3181

ABSTRACT

Faced with the technological realities of the 21st century, the Turkish World, acting under the motto 'Unity in language, thought and action,' is confronted with the necessity of building a common future in the fields of engineering and architecture. This study, drawing on Ibn Khaldun's concept of 'the science of civilisation,' offers a technical and civilisational perspective that combines the wisdom of the past with the technological possibilities of the future. The research aims to develop the 'Turkic World Digital Architectural Memory Project' under the leadership of TDMMB, which will involve the 3D archiving of architectural works from Mimar Sinan to the present day, the transformation of the master-apprentice tradition into a digital mentoring system, and the standardisation of a common Turkish engineering terminology. The study examines pilot smart city projects and the Turquoise Energy Corridors concept across a geography stretching from Turkey to the Turkish Republic of Northern Cyprus and from Azerbaijan to Kyrgyzstan. The 'Turkish-style Smart City Model,' developed based on the urban heritage stretching from Kashgar to Andalusia, represents a structure that integrates traditional neighbourhood layout, water and energy management with modern technologies. Ultimately, this project is not merely a technical development initiative but also a civilisation-focused, holistic approach that 'builds the future of nations with works that carry the spirit of cities.' Within the framework of the 2025-2030 Action Plan, it is envisaged to establish the Turkish World Smart Cities Network and develop strategic partnerships through engineering diplomacy.

Keywords: Turkish World, Urban Science, Smart City, TDMMB, Digital Architectural Memory, Civilisation Engineering.

ÖZET

21. yüzyılın teknolojik gerçekleri karşısında "Dilde, fikirde, işte birlik" ülküsüyle hareket eden Türk Dünyası, mühendislik ve mimarlık alanlarında ortak bir gelecek kurma zorunluluğu ile karşı karşıyadır. Bu çalışma, İbn Haldun'un "ümran ilmi" kavramından hareketle, geçmişin hikmetini geleceğin teknolojik imkânlarıyla birleştiren hem teknik hem medeniyet perspektifli bir yaklaşım sunmaktadır. Araştırmada, TDMMB öncülüğünde geliştirilmesi önerilen "Türk Dünyası Dijital Mimari Hafıza Projesi" ile Mimar Sinan'dan günümüze mimari eserlerin 3D arşivlenmesi, usta-çırak geleneğinin dijital mentorluk sistemine evrilmesi ve ortak Türkçe mühendislik terminolojisinin standardizasyonu hedeflenmektedir. Çalışmada, Türkiye'den KKTC'ye, Azerbaycan'dan Kırgızistan'a kadar uzanan coğrafyada pilot akıllı şehir projeleri ve Turkuaz Enerji Hatları konsepti ele alınmaktadır. Kaşgar'dan Endülüs'e uzanan şehircilik mirasından hareketle geliştirilen "Türk Tipi Akıllı Şehir Modeli", geleneksel mahalle düzeni, su ve enerji yönetimi ile modern teknolojilerin bütünleştiği yapıyı temsil etmektedir. Sonuç olarak, bu proje sadece teknik bir kalkınma hamlesi değil, aynı zamanda "şehirlerin ruhunu taşıyan eserlerle milletlerin geleceğini inşa eden" medeniyet odaklı bütüncül bir yaklaşımdır. 2025-2030 Eylem Planı çerçevesinde Türk Dünyası Akıllı Şehirler Ağı'nın oluşturulması ve mühendislik diplomasisi yoluyla stratejik iş birliklerinin geliştirilmesi öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk Dünyası, Ümran İlmi, Akıllı Şehir, TDMMB, Dijital Mimari Hafıza, Medeniyet Mühendisliği.

The Impact of ESG Scores on Audit Costs: Selected Countries Around the World

Erol GEÇİCİ, PhD.
Bolu Abant İzzet Baysal University
erolgecici@gmail.com
Orcid: 0000-0002-3511-0176

ABSTRACT

Environmental, Social, and Governance (ESG) scores are a key global indicator that reflects a company's performance in sustainability and its understanding of corporate responsibility. In recent years, investors, regulatory bodies, and audit firms have begun to give greater consideration to ESG scores in their decision-making processes. ESG is considered to have an impact not only on environmental or ethical dimensions but also on companies' risk levels, transparency, and audit requirements. This has made analysing the effects of ESG scores on audit costs a meaningful and timely research area. However, studies on this topic have been mostly limited to the national level and conducted with small sample sizes.

In this study, the effect of ESG scores on audit costs was analysed based on 9,087 observations from 1,150 companies selected from around the world for the period 2009–2023. Initially, the sample consisted of 2,163 companies, and the final data set was created by removing missing and duplicate data. Using a fixed effects model, the analysis revealed that the ESG score has a negative impact on audit fees; however, this relationship is not statistically significant. In contrast, the control variables of asset size (ln_asset) and firm age have a significant and positive effect on audit fees, while return on assets (ROA) and leverage ratio (LEV) have a significant and negative effect on audit fees.

The results indicate that the ESG score does not directly determine audit costs; however, it is an essential factor that influences the audit process.

Keywords: ESG score, audit cost, panel data analysis.

The Effect of Transformational Leadership on Organizational Trust and Organizational Identification: A Research on Young People Working in Non-Governmental Organizations

Dönüşümcü Liderliğin Örgütsel Güven ve Örgütsel Özdeşleşmeye Etkisi: Sivil Toplum Kuruluşlarında Çalışan Gençler Üzerine Bir Araştırma*

Ersan ERGÜR
Istanbul Beykent University
ersanergur@gmail.com
Orcid: 0009-0005-2273-8887

Asst. Prof. Dr. Ebru YILDIZ
Istanbul Beykent University
ebruyildiz@beykent.edu.tr
Orcid: 0000-0001-8493-6479

ABSTRACT

This study aims to determine the impact of transformational leadership on organizational trust and organizational identification among young people working in various non-governmental organizations operating in Türkiye, with a focus on İstanbul. Transformational leadership is important for non-governmental organizations because it inspires individuals, motivates them, and supports a shared vision. Studies have shown that transformational leadership is a significant determinant of organizational trust and organizational identification. By promoting transparency, support, and a common vision, transformational leadership enhances organizational trust. It also strengthens organizational identification by aligning personal values with the goals of the organization. Non-governmental organizations need the energy, creativity, and long-term engagement of young people. Therefore, examining the impact of transformational leadership from the perspective of young employees is essential to understand the extent to which they trust the organization and identify with it. The study was conducted with the participation of 460 people between the ages of 18-25. Participants were determined by the convenience sampling method; data were collected by the survey method; data processing and analysis were done with the SPSS 25 program. The results supporting that transformational leadership has a positive and significant effect on organizational trust and organizational identification were obtained in the study.

Keywords: Transformational leadership, organizational trust, organizational identification, non-governmental organizations, young people

---

* Bu çalışma, Ersan ERGÜR tarafından İstanbul Beykent Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yönetim Organizasyon Programında Dr. Öğr. Üyesi Ebru YILDIZ danışmanlığında hazırlanmış olan Yüksek Lisans Tezi'nden üretilmiştir. Çalışmanın etik izni, ilgili Üniversitenin Sosyal ve Beşeri Bilimler için Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 10/06/2024 tarih ve 572 sayılı onayı ile alınmıştır. Çalışmaya birinci yazar %55, ikinci yazar %45 oranında katkıda bulunmuştur. Yazarlar, çalışmanın son halini okuyup onaylamıştır. Çalışmanın herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur. Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

ÖZET

Bu araştırma, İstanbul merkez olmak üzere Türkiye'de faaliyet gösteren muhtelif sivil toplum kuruluşlarında çalışan gençler üzerinde dönüşümcü liderliğin örgütsel güven ve örgütsel özdeşleşmeye etkisini belirleme amacı taşımaktadır. Dönüşümcü liderlik, sivil toplum kuruluşları için önemlidir. Çünkü insanlara ilham vermekte, onları motive etmekte, ortak bir vizyonu desteklemektedir. Yapılan çalışmalar, dönüşümcü liderliğin örgütsel güven ve örgütsel özdeşleşme için önemli bir belirleyici olduğunu göstermektedir. Dönüşümcü liderlik, şeffaflığı, desteği ve paylaşılan bir vizyonu teşvik ederek örgütsel güveni artırmaktadır. Kişisel değerleri kuruluşun hedefleriyle uyumlu hale getirerek örgütsel özdeşleşmeyi güçlendirmektedir. Sivil toplum kuruluşları, gençlerin enerjisine, yaratıcılığına ve uzun vadeli katılımına ihtiyaç duymaktadır. Bu nedenle, dönüşümcü liderliğin gençler üzerindeki etkisini araştırmak, onların örgüte ne kadar güvendiklerini ve kendilerini ne ölçüde o yapının parçası olarak gördüklerini anlamak açısından önemlidir. Çalışma, 18-25 yaş arasındaki 460 kişinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar kolayda örneklemi yöntemi ile belirlenmiş; veriler, anket yöntemi ile toplanmış; veri işleme ve analiz, SPSS 25 programı ile yapılmıştır. Araştırmada, dönüşümcü liderliğin örgütsel güven ve örgütsel özdeşleşme üzerinde pozitif yönde anlamlı etkiye sahip olduğunu destekleyen sonuçlar elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dönüşümcü liderlik, örgütsel güven, örgütsel özdeşleşme, sivil toplum kuruluşları, gençler

Governance Challenges in Implementing Hospital Disaster Resilience Strategies: A Delphi-DEMATEL Study

Hastane Afet Dayanıklılığı Stratejilerinin Uygulanmasında Yönetişim Zorlukları: Bir Delphi- DEMATEL Çalışması

Lecturer Dr. Ersin KOCAMAN
Tekirdağ Namık Kemal University
ekocaman@nku.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/000-0002-3825-1548

ABSTRACT

Disaster resilience of hospitals is a critical issue in the urban context in view of globally increasing climate and human-induced risks. The study aimed to identify and structure the key governance challenges that hinder the implementation of hospital disaster resilience strategies. In the first phase, a Delphi method was conducted with the participation of 12 experts. Content analysis identified 23 governance challenges, which were categorized into seven thematic areas. In the second phase, the DEMATEL method was used with the participation of 11 experts to analyze the cause-and-effect relationships among the seven themes. The findings show that "Operational Preparedness and Implementation Deficiencies" (1.50056), "Communication, Information Management, and Disinformation" (1.47089), and "Institutional Coordination and Role Ambiguity" (1.42138) had the highest centrality (highest overall importance). These values indicate that these factors are most affected and have high systemic importance. "Strategic Governance and Leadership" (+0.29110), "Institutional Coordination and Role Ambiguity" (+0.09714), and "Resource and Infrastructure Deficiencies" (+0.09604) have the highest causal power. These act as causal factors in the system and constitute the core elements of strategic intervention. "Psychosocial Support and Employee Resilience" (-0.24858), "Operational Preparedness and Implementation Deficiencies" (-0.14686), and "Data and Digital System Resilience" (-0.11771) have negative causality. These are predominantly dependent on other factors and are referred to as consequential factors.

Keywords: Hospital, Disaster, Resilience, Delphi, DEMATEL

ÖZET

Hastanelerin afetlere dayanıklılığı, küresel olarak artan iklim ve insan kaynaklı riskler açısından kentsel bağlamda kritik bir konudur. Çalışmanın amacı hastane afet dayanıklılığı stratejilerinin uygulanmasını engelleyen temel yönetişim zorluklarını belirlemek ve yapılandırmaktır. Çalışmanın ilk aşamasında, 12 uzmanın katılımıyla Delphi yöntemi gerçekleştirilmiş; içerik analizi tekniğiyle 23 yönetişim zorluğu tespit edilmiş ve bunlar 7 tematik alana ayrılmıştır. İkinci aşamada, 7 tema arasındaki neden-sonuç ilişkilerini analiz etmek için 11 uzmanın katıldığı DEMATEL yöntemi kullanılmıştır. Bulgular, en yüksek

merkeziliğe (toplam önem düzeyi en yüksek) “Operasyonel Hazırlık ve Uygulama Eksiklikleri” (1,50056), “İletişim, Bilgi Yönetimi ve Dezenformasyon” (1,47089) ve “Kurumsal Koordinasyon ve Rol Belirsizliği”nin (1,42138) sahip olduğunu göstermektedir. Bu değerler bu faktörlerin en çok etkilendiğini ve yüksek sistemsel öneme sahip olduğunu göstermektedir. En yüksek nedensel güce “Stratejik Yönetişim ve Liderlik” (+0,29110), “Kurumsal Koordinasyon ve Rol Belirsizliği” (+0,09714) ve “Kaynak ve Altyapı Yetersizlikleri” (+0,09604) sahiptir. Bunlar sistemde nedensel faktörler olarak hareket etmekte ve stratejik müdahalenin temel unsurlarını oluşturmaktadır. “Psikososyal Destek ve Çalışan Dayanıklılığı” (-0,24858), “Operasyonel Hazırlık ve Uygulama Eksiklikleri” (-0,14686) ve “Veri ve Dijital Sistem Dayanıklılığı” (-0,11771) negatif nedenselliğe sahiptir. Bunlar ağırlıklı olarak diğer faktörlere bağlı olup sonuçsal faktörler olarak ifade edilmektedir.

Anahtar Kelimler: Hastane, Afet, Dayanıklılık, Delphi, DEMATEL

Evaluation of Companies Accountıng Applications In Terms of E-Commerce

Şirketlerin Muhasebe Uygulamalarının E-Ticaret Boyutunda Değerlendirilmesi

Asst.Prof.Dr. Ersin MENGEŞ
Hakkâri University
ersinmenges@hakkari.edu.tr
Orcid: 0000-0002-4404-2486

ABSTRACT

The developments in information technologies in today's world have brought about multi-faceted transformation and change processes experienced in terms of economic and political divisions in society, and this situation has brought about innovations in almost many segments of society and in daily life. In parallel with these developments, the competitive advantage and economic development and social welfare perspective have gained a dimension that combines the importance of e-commerce. It is argued that countries and institutions that have achieved the information upload system provide competitive advantage in the field of e-commerce, and this will increase social welfare. With e-commerce, which plays a role in information, communication and new meetings, the fact that the demand for products and services has accelerated and that shipping costs and sales will be utilized is in question. With e-commerce, which closely concerns both commercial and businesses, it is possible to carry out all kinds of shopping transactions related to commercial activities over technological networks. For the developments in trade in these changes, updating the reporting accounting programs according to e-commerce and solving the problems of details has become an essential need

Key words: Accounting applications, E-commerce, Information Technologies.

ÖZET

Günümüz dünyasında bilgi teknolojilerindeki gelişmeler, gerek iktisadi ve siyasi gerekse toplumsal açıdan yaşanan çok yönlü dönüşüm ve değişim sürecini beraberinde getirmiş bu durum hemen hemen toplumun birçok kesiminde ve günlük yaşamda yenilikleri ortaya çıkarmıştır. Bu gelişmeler paralelinde, rekabet üstünlüğü ve iktisadi gelişme ve toplumsal refah açısından e-ticaretin önemi stratejik bir boyut kazanmıştır. Bilgi toplumu düzenini başarmış ülke ve kurumlar e-ticaret alanında rekabet üstünlüğü sağlayacağı ve bu da toplumsal refahın artacağı ileri sürülmektedir. Bilgi, iletişim ve yeni buluşlarda öncü rol oynayan e-ticaret ile beraber ürün ve hizmete olan talebin gerçekleşmesinin hızlandığı ve bununla beraber şirketlerin maliyet ve satış avantajlarından yararlanacağı gerçeği söz konusudur. Hem tüketici hem de işletmeleri yakından ilgilendiren e-ticaretle beraber teknolojik ağlar üzerinden ticari faaliyetlere ilişkin her çeşit alışveriş işlemlerinin yapılması mümkündür. Bu yenilikler ışığında ticaretin gelişimi için şirketlerin muhasebe uygulamalarının e-ticarete göre güncellenmesi ve karşılaşılan problemlerin çözümü zaruri bir ihtiyaç olmuştur.

Anahtar kelimeler: Muhasebe uygulamaları, E-ticaret, Bilgi Teknolojileri.

The Interaction of Creative Writing and Expression Skills in the Process of Language Education

Yaratıcı Yazma ve Anlatım Becerisinin Dil Eğitimi Sürecindeki Etkileşimi

Prof.Dr. Esra KARABACAK
Yakın Doğu University
esra.karabacak@neu.edu.tr
Orcid: 0000-0002-6096-1677

ABSTRACT

Language is a means of agreement for communication. Language is so ingrained in us and in our lives that it is difficult to imagine a person or a society without language. Within a certain society and culture, the language that is first acquired in the family and close environment, then reinforced and developed at school is the mother tongue. Mother tongue education is of great importance in the process of self-realization and becoming an effective communicator. Language, which reflects and shapes the relations of human beings with the outside world and other individuals, and forms their entire spiritual and social personality together with their thoughts, is not only a means of influence on reality or objects, but also a means of influencing and directing others in some aspects. The act of writing, on the other hand, is the reflection of an experience and data within us through the acquisition of an expression skill. The use of language plays an important role in writing. In student-oriented learning, which enables participation in the learning process independently, raising awareness can create the process of learning writing skills in a way to take advantage of the opportunities together with language-related elements and direct the learning process. The basis of creative writing is to keep a situation on record, to prevent it from being lost and destroyed, to ensure that it belongs to other individuals by describing the situation at that moment, to carry it into the future, to create something permanent. Writing skills are often considered as the last stage of language skills, in fact, the development of writing skills should be given as much importance as the development of speaking skills. Language mistakes made in oral communication should be included in written communication. It is a fact that education is essential in this regard. The creative writing process gives the opportunity to express freely and to become proficient in the use of language. Expression skill is the most important element that forms the basis of speaking and writing within the scope of language education. The basis of developing this skill is reading and writing. It is a concrete evaluation tool in a process that develops spontaneously in the correct and proper use of language. The study will focus on looking at writing and speaking from a different dimension, creative writing, expression methods, and the contribution of language as a means of communication as well as the contribution of the situation in a different writing model to expression skills.

Keywords: Creative Writing, Language Education, Writing, Speaking, Expression Skills.

ÖZET

Dil, iletişim için bir anlaşma aracıdır. Dil öylesine içimize ve yaşantımıza yerleşmiştir ki dili olmayan bir insanı, bir toplumu düşünmek zordur. Belli bir toplum ve kültür içinde öncelikle aile ve yakın çevrede kazanılan, daha sonra okulda pekiştirilen ve geliştirilen dil anadili olmuştur. Bireyin kendisini gerçekleştirme ve etkili bir iletişimci olabilme sürecinde anadili eğitiminin büyük önemi vardır. İnsanın dış dünyayla ve diğer bireylerle ilişkilerini yansıtan ve biçimlendiren, düşünceyle birlikte tüm ruhsal ve toplumsal kişiliğini oluşturan dil, gerçeklik ya da nesneler üstünde etki aracı olduğu gibi, kimi yönleriyle de başkalarını etkileme, yönlendirme aracıdır. Yazmak eylemi ise dile bağlı olarak bizim içimizdeki bir yaşantının, bir verinin bir anlatım becerisi kazanımıyla dışa yansımasıdır. Dilin kullanımı yazmada önemli rol oynar. Bağımsız bir şekilde öğrenme sürecine katılımı sağlayan öğrenci odaklı öğrenmede, farkındalık yaratmak, yazma becerisini öğrenme sürecini dile bağlı öğelerle birlikte olanaklardan yararlanacak şekilde oluşturabilir ve öğrenme sürecini yönlendirebilir. Bir durumu kayıt altında tutmak, onun kaybolmasına ve yok olmasına, engel olmak, o andaki durumu anlatarak, diğer bireylere de ait olmasını sağlamak, geleceğe taşımak, kalıcı bir şey meydana getirmek yaratıcı yazının temelidir. Yazma becerisi çoğunlukla dil becerilerinin son aşaması olarak ele alınır, aslında konuşma becerisinin geliştirilmesi kadar yazma becerisinin elişmesine de önem verilmesi gerekir. Sözlü iletişimde yapılan dil yanlışlarına yazılı iletişim kurmada yer verilmesi gerekir . Bu konuda eğitimin şart olduğu bir gerçektir. Yaratıcı yazma süreci özgür ifade edebilme ve dilin kullanımında yeterli olma fırsatını vermektedir. Anlatım becerisi ise, kişinin dil eğitimi kapsamında konuşma ve yazmanın temelini oluşturan en önemli öğedir. Bu beceriyi geliştirmenin temelinde okuma ve yazma bulunmaktadır. Dilin doğru ve düzgün kullanımında kendiliğinden gelişen bir süreç içerisinde somut bir değerlendirme aracıdır. Çalışma, yazmaya ve konuşmaya farklı bir boyuttan bakmak, yaratıcı yazın, anlatım yöntemleri üzerinde durularak dilin iletişim aracı olarak aynı zamanda farklı bir yazı modeli içindeki durumunun anlatım becerisine katkısı üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı Yazın, Dil Eğitimi, Yazı, Konuşma, Anlatım Becerisi.

The Impact of Regional Entrepreneurship Level on Technological Innovation: A Review of Türkiye's Provinces

Bölgesel Girişimcilik Düzeyinin Teknolojik İnovasyon Üzerindeki Etkisi: Türkiye İllerine Yönelik Bir İnceleme

Assist. Prof. Esra SİPAHİ DÖNGÜL
Aksaray Üniversity, Türkiye
dresrasipahi@gmail.com
ORCID: 0000-0002-6495-4378

ABSTRACT

Entrepreneurship, as a core field of business science, is recognized as a main driver of economic growth and innovation. Entrepreneurs significantly contribute to both local economies and national innovation capacity through the products and services they develop. In Türkiye, recent regional development policies have emphasized entrepreneurship, and institutions such as development agencies, KOSGEB, and TÜBİTAK have launched various support programs. However, the effect of entrepreneurship indicators on technological innovation at the provincial level has not been sufficiently examined. Differences in development levels, human capital intensity, and investment environments across provinces may cause regional variations in the entrepreneurship–innovation relationship. Identifying these dynamics is crucial for both academic inquiry and policymaking.

The aim of this study is to examine the interaction between entrepreneurship and technological innovation outputs in 81 provinces of Türkiye by panel data analysis method. In particular, it aims to reveal whether entrepreneurial activities have a causal effect on innovation performance in Türkiye.

For this purpose, an annual panel data set for the period 2010–2023 was constructed. The dependent variable was the number of patent applications (as a proxy for innovation), while the independent variable was the number of new firms established (as a proxy for entrepreneurship). GDP per capita was included as a control variable. Analyses were conducted using STATA 17.

Findings indicate that rising entrepreneurship levels significantly increased patent applications. The results highlight the role of entrepreneurship in fostering innovation and provide a scientific basis for policies aimed at reducing interprovincial innovation disparities.

Keywords: Business, Entrepreneurship, Innovation, Regional Development, Panel Data Analysis.

ÖZET

Girişimcilik, işletme biliminin temel alanlarından biri olarak ekonomik büyümenin ve yenilikçiliğin başlıca itici gücü kabul edilmektedir. Girişimciler, geliştirdikleri ürün ve hizmetlerle hem yerel ekonomilere hem de ulusal yenilik kapasitesine önemli katkılar sunmaktadır. Türkiye'de son yıllarda bölgesel kalkınma politikaları kapsamında girişimciliğe önem verilmiş; kalkınma ajansları, KOSGEB ve TÜBİTAK gibi kurumlar çeşitli destek programları yürütmüştür. Ancak, iller düzeyinde girişimcilik göstergelerinin teknolojik yenilik çıktıları üzerindeki etkisi yeterince incelenmemiştir. İller arasındaki gelişmişlik farklılıkları, beşeri sermaye yoğunluğu ve yatırım ortamı gibi faktörler, girişimcilik ile yenilik arasındaki ilişkinin bölgesel düzeyde farklılaşmasına neden olabilmektedir. Bu dinamiklerin belirlenmesi hem akademik çalışmalar hem de politika yapıcılar açısından önem taşımaktadır.

Bu çalışmanın amacı, panel veri analizi yöntemiyle Türkiye'nin 81 ilinde girişimcilik ile teknolojik yenilik çıktıları arasındaki etkileşimi incelemektir. Özellikle, Türkiye genelinde girişimcilik faaliyetlerinin yenilik performansı üzerinde nedensel bir etkiye sahip olup olmadığını ortaya koymayı hedeflemektedir.

Bu amaçla 2010–2023 dönemini kapsayan yıllık panel veri seti oluşturulmuştur. Teknolojik yeniliğin göstergesi olarak patent başvuruları (bağımlı değişken), girişimciliğin göstergesi olarak ise kurulan yeni şirket sayısı (bağımsız değişken) kullanılmıştır. Kontrol değişkeni olarak kişi başına Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) modele dâhil edilmiştir. Analizler STATA 17 paket programı ile gerçekleştirilmiştir.

Bulgular, girişimcilik düzeyindeki artışların patent başvurularını anlamlı şekilde yükselttiğini göstermektedir. Sonuçlar, girişimciliğin yenilik performansını destekleyici rolünü ortaya koymakta ve iller arası yenilik farklılıklarını azaltmaya yönelik politikalara bilimsel bir temel sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İşletme, Girişimcilik, İnovasyon, Bölgesel Kalkınma, Panel Veri Analizi.

The Impact of Managerial Behaviour on Organisational Climate
Yönetici Davranışlarının Örgüt İklimine Etkisi

PhD. Cand. Eylül Tuğba DİLEK
Kocaeli University
eylultugbadilek@gmail.com
Orcid: 0009-0007-9098-0303

Prof.Dr. Ali Talip AKPINAR
Kocaeli University
atakpinar@kocaeli.edu.tr
Orcid: 0000-0002-6612-5338

ABSTRACT

Managerial behaviour is one of the factors that influence organisational climate and employee behaviour. Differences in managerial behaviour affect the formation of organisational climate and employee performance. The prevalence of democratic, autocratic, and indifferent attitudes in managerial behaviour can differentiate organisational climate, organisational performance, and individual performance.

The aim of the study is to determine the effect of managerial behaviour on organisational climate. In the study, which used a survey method, data obtained from 92 teachers and managers with different roles and titles working in public schools were analysed.

According to the findings of the study, democratic managerial behaviour positively affects the organisational climate by 78.6%. Autocratic managerial behaviour negatively affects the organisational climate by 41%. Indifferent managerial behaviour negatively affects the organisational climate by 5.8%.

In conclusion, managers exhibiting democratic behaviour positively affects the organisational climate and employee behaviour.

Key Words: Management, Manager Behavior, Organization, Organizational Climate.

ÖZET

Yönetici davranışları, örgüt ikliminde ve çalışanların davranışlarında etkili faktörler arasındadır. Yönetici davranışlarındaki farklılık, örgüt iklimin farklı şekillenmesinde ve çalışan performansında etkilidir. Yönetici davranışlarındaki demokratik, otokratik ve ilgisizlik tutumlarının baskınlığı, örgüt iklimini, örgütsel ve bireysel performansı farklılaştırabilmektedir.

Araştırmanın amacı, yönetici davranışlarının örgüt iklimine etkisini tespit etmektir. Anket yöntemi kullanılan araştırmada kamu okullarında çalışan farklı görev ve unvanlardaki 92 öğretmen ve yöneticiden elde edilen veriler analiz edilmiştir.

Araştırmanın bulgularına göre; demokratik yönetici davranışları örgüt iklimini % 78,6 pozitif etkilemektedir. Otokratik yönetici davranışları örgüt iklimini % 41 negatif etkilemektedir. İlgisiz yönetici davranışları örgüt iklimini % 5,8 negatif etkilemektedir.

Sonuç olarak yöneticilerin demokratik davranış sergilemesi; örgüt iklimini ve çalışan davranışlarını olumlu etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Yönetim, Yönetici Davranışı, Örgüt, Örgüt İklimi.

A Literature-Based Analysis of Barriers to Entrepreneurship
Girişimciliğin Önündeki Engellerin Literatür Temelli Analizi

Lect. Ezgi OKUR KAYIŞKAN
Dokuz Eylül University
ezgi.kayiskan@deu.edu.tr
Orcid: 0000-0002-2460-5405

Prof.Dr. Onur ÖZVERİ
Dokuz Eylül University
onur.ozveri@deu.edu.tr
Orcid: 0000-0001-9203-917X

Prof.Dr. Güler TOZKOPARAN
Dokuz Eylül University
guler.tozkoparan@deu.edu.tr
Orcid: 0000-0001-9082-7092

ABSTRACT

Entrepreneurship has an important role in social and economic development by promoting innovation, employment, and economic growth. Although the development of entrepreneurship offers significant contributions to economic development at both individual and societal levels, various barriers faced by entrepreneurs can slow down or completely stop this process. This study aims to identify the most common barriers to entrepreneurship by analyzing 15 academic studies in the literature. The analysis revealed that the most frequently emphasized barrier is the lack of capital and the difficulties in accessing financial resources. The second most cited factor is the perception of risk encountered during the entrepreneurial process, followed by the fear of entrepreneurial failure as the third barrier. The findings of the study provide important outputs that can be taken into consideration in shaping entrepreneurship policies and support mechanisms. In particular, facilitating access to finance, helping entrepreneurs better manage risks, and providing mentorship and training programs aimed at reducing fear of failure can contribute to the improvement of the entrepreneurship environment.

Keywords: Entrepreneurship, Barriers to Entrepreneurship, Lack of Capital, Risk, Fear of Failure.

ÖZET

Girişimcilik; yenilik, istihdam ve ekonomik büyümeyi destekleyerek toplumsal ve ekonomik kalkınmada önemli bir rol oynamaktadır. Girişimciliğin gelişmesi, bireysel ve toplumsal düzeyde ekonomik kalkınma açısından önemli katkılar sunmasına rağmen, girişimcilerin

karşılaştığı çeşitli engeller bu süreci yavaşlatmakta veya tamamen durdurabilmektedir. Bu çalışma, literatürde konu ile ilgili yapılmış olan 15 akademik çalışmayı analiz ederek girişimciliğin önündeki en yaygın engelleri belirlemeyi amaçlamaktadır. Yapılan analiz sonucunda, en sık vurgulanan girişimcilik engelinin sermaye eksikliği ve sermaye temininde yaşanan güçlükler olduğu belirlenmiştir. İkinci sırada, girişimcilik sürecinde karşılaşılan risk algısı, üçüncü sırada ise girişimsel başarısızlık korkusu öne çıkan faktörler arasında yer almıştır. Çalışmanın bulguları, girişimcilik politikalarının ve destek mekanizmalarının şekillendirilmesinde dikkate alınabilecek önemli çıktılar sunmaktadır. Özellikle finansmana erişim konusunda sağlanacak kolaylıklar, girişimcilerin riskleri daha rahat göğüsleyebilmesi ve başarısızlık korkusunu azaltmaya yönelik mentorluk ve eğitim programları, girişimcilik ortamının iyileştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Girişimcilik Engelleri, Sermaye Eksikliği, Risk, Başarısızlık Korkusu.

The Use of Modal Verbs in English Notarial Discourse

Ezozkhon Ortikova
Jizzakh State Pedagogical University
ortiqovae@gmail.com

ABSTRACT

This study examines the functional-pragmatic role of modal verbs in English notarial discourse. By analyzing a corpus of 150 notarial documents from a variety of sources, including public records and notary offices, the study identifies patterns in the use of modal verbs and their implications for the authority, obligation, and certainty conveyed in notarial communications. Qualitative content analysis and quantitative frequency analysis were used to examine the data. The results show that modal verbs such as “shall,” “must,” “may,” and “can” are used strategically to express legal obligations, permissions, and possibilities, contributing to the authoritative nature of notarial discourse. This study expands our understanding of legal-linguistic communication and has practical implications for notarial practice and teaching.

Keywords: *Notarial discourse, modal verbs, functional, pragmatic, frequency, analysis, implications, legal weight*

The Influence of Transformational Leadership and Employee Empowerment on Employee Performance Mediated by Job Satisfaction in North Sumatra

Fajar Rezeki Ananda Lubis, Syaifuddin, Yusniar
[1,2] Universitas Prima Indonesia. Indonesia
[3] Universitas Medan Area. Indonesia
fajarrezekianandalubis@unprimdn.ac.id

ABSTRACT

The decline in employee performance is largely caused by various internal or external factors. Therefore, this study will test whether there is an influence of transformational leadership and employee empowerment on employee performance mediated by job satisfaction. The data collection method is explanatory research. The population in this study were PTPN III and IV employees with a sample of 280 people. The research analysis is SEM analysis using the Smart-PLS version 3.0 application program. The results of the study show that Transformational Leadership and Employee Empowerment have a significant influence on employee performance. Likewise, Transformational Leadership and Employee Empowerment have a significant influence on Job Satisfaction. Furthermore, Job Satisfaction has a significant influence on employee performance. Furthermore, Transformational Leadership and Employee Empowerment have an influence on employee performance mediated by job satisfaction.

Keywords: Transformational Leadership, Employee Empowerment, Employee Performance, Job Satisfaction.

Inspection and Sanctions Related to Occupational Health and Safety in Practice

Uygulamada İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Denetim ve Yaptırımlar

Prof. Dr. Faruk ANDAÇ
Retired, Mersin
faruk_andac@hotmail.com
0000-0002-7374-6415

Assoc.Prof.Dr. Gülay TAMER
İstanbul Beykent Univetsity
gulaytamer@beykent.edu.tr
0000-0002-7374-6415

Prof.Dr.Emine FIRAT
Aksray University

ABSTRACT

This study addresses the responsibilities of employers within the scope of occupational health and safety, as well as the enforcement mechanisms, from a legal perspective. In accordance with Occupational Health and Safety Law No. 6331, Labor Law No. 4857, and the Turkish Code of Obligations, the employer is obliged to protect the personality of the employee, ensure a safe working environment, and implement all necessary safety measures without deficiency. In cases of occupational accidents and diseases, the employer's liability is primarily based on the principle of fault. For liability to arise, it must be proven that the necessary precautions were not taken or that negligence occurred. Labor inspectors apply various sanctions based on the severity of hazards identified in the workplace, ranging from halting operations to imposing administrative fines. Furthermore, inspection reports prepared following occupational accidents assess whether the employer acted with intent, fulfilled their safety obligations, whether the incident resulted from employee misconduct or third-party involvement, and determine the percentage of fault. Subsequently, the Provincial Directorate notifies the Public Prosecutor to initiate a criminal investigation. Within this framework, not only the responsibility of the employer but also the effectiveness of enforcement mechanisms plays a crucial role in preventing occupational accidents.

Keywords: Occupational health and safety inspection, legal responsibility, occupational accident, occupational disease, enforcement mechanisms.

ÖZET

Bu çalışma, işverenlerin iş sağlığı ve güvenliği kapsamındaki sorumluluklarını ve yaptırım mekanizmalarını hukuki açıdan ele almaktadır. İşveren, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu ve Türk Borçlar Kanunu uyarınca işçinin kişiliğini korumak, güvenli bir çalışma ortamı sağlamak ve gerekli tüm güvenlik önlemlerini eksiksiz olarak uygulamakla yükümlüdür. İş kazası ve meslek hastalığı hallerinde işverenin sorumluluğu öncelikle kusur esasına dayanmaktadır. Sorumluluğun doğması için gerekli önlemlerin alınmadığının veya ihmalin gerçekleştiğinin kanıtlanması gerekir. İş müfettişleri, işyerinde tespit ettikleri tehlikelerin ağırlığına göre faaliyetin durdurulmasından idari para cezasına kadar çeşitli yaptırımlar uygulamaktadır. Ayrıca, iş kazalarının ardından hazırlanan teftiş raporlarında, işverenin kasıtlı davranıp davranmadığı, güvenlik yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği, olayın çalışanların hatalı davranışlarından veya üçüncü tarafların müdahalesinden kaynaklanıp kaynaklanmadığı değerlendirilmekte ve kusur yüzdesi belirlenmektedir. Akabinde, İl Müdürlüğü cezai soruşturma başlatılması için Cumhuriyet Savcısına bildirimde bulunur. Bu çerçevede, iş kazalarının önlenmesinde sadece işverenin sorumluluğu değil, aynı zamanda denetim mekanizmalarının etkinliği de önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler: İş sağlığı ve güvenliği denetimi, hukuki sorumluluk, iş kazası, meslek hastalığı, yaptırım mekanizmaları.

Analyzing Geographical Parameters in Balochistan, Pakistan

PhD Scholar, Fatima Nazir ALI
Lahore College for Women University, **Pakistan**
fatimanazirali.786@gmail.com

Asst.Prof.Dr. Sahar ZIA
Lahore College for Women University, **Pakistan**
sahar.zia@lcwu.edu.pk
0000-0002-0629-5423

Assoc.Prof.Dr. Aqsa SHABIR
Lahore College for Women University, **Pakistan**
aqsa.shabbir@lcwu.edu.pk
0000-0002-3798-1223

ABSTRACT

Deforestation has emerged as one of the most pressing environmental issues globally. Accurate environmental monitoring is crucial for devising effective strategies to mitigate these challenges. This study focuses on the integration of geographical parameters—such as wind, surface temperature, humidity, evapotranspiration, and soil moisture—into predictive modeling for assessing site suitability in the context of combating deforestation in Balochistan. The primary objective of this study is twofold: first, to evaluate the suitability of locations for the installation of these wireless nodes that are designed to combat deforestation; and second, to enhance the predictive capability of a dashboard that processes real-time data. These datasets are collected by Random Forest Model. The predictive model, trained on historical datasets of the aforementioned geographical parameters. The findings enable the dashboard to dynamically assess environmental conditions and identify the most promising sites for intervention. This research contributes to the development of data-driven solutions for deforestation control and climate resilience in Balochistan.

Keywords: Deforestation, Environmental Monitoring, Predictive Modeling, Site Suitability, Wireless Nodes, Random Forest Model, Climate Resilience.

Deforestation Risk Zoning in Balochistan: A Spatial Analysis of Ziarat, Quetta, and Sherani

Fatima Nazir Ali[1'], Aqsa Shabir[2], Ali Hussain Kazim[3], Sahar Zia[1], Naveed Iqbal [4]*
[1']Lahore College for Women University, Department of Geography, Lahore, 54000, Pakistan*
[2]Lahore College for Women University, Department of Electrical Engineering, Lahore, 54000, Pakistan
[3]University of Engineering and Technology, Automotive Engineering Centre, Lahore, 54000, Pakistan
[4]Lahore College for Women University, Department of Mass Communication, Lahore, 54000, Pakistan
Correspondence email: fatimanazirali.786@gmail.com, https://orcid.org/0009-0007-1510-2199

ABSTRACT

Deforestation, a significant environmental issue, is threatening the forested regions of Balochistan, Pakistan. This study investigates the spatial and temporal patterns of forest degradation in Balochistan, by identifying the risk zones. The research aims to identify deforestation risk zones, particularly in Ziarat, Sherani, and Quetta, and analyze geographical changes in forest cover over the past two decades. Using satellite imagery from Landsat and MODIS, processed via Google Earth Engine (GEE), this study applies Spectral Mixture Analysis (SMA) and the Normalized Difference Fraction Index (NDFI) to assess vegetation conditions and deforestation severity from 2003 to 2023. The findings from the Spectral Mixture Analysis (SMA) and Normalized Difference Fraction Index (NDFI) maps indicate significant deforestation risks in Quetta, Sherani, and Ziarat. Quetta exhibits severe deforestation characterized by sparse green vegetation and high soil exposure, leading to increased temperatures and soil erosion. Similarly, Sherani and Ziarat show extensive vegetation loss and reduced canopy density, highlighting a critical need for urgent reforestation efforts to mitigate adverse climate impacts across all regions. The study highlights the effectiveness of remote sensing in detecting deforestation and provides valuable insights for sustainable forest management in Balochistan. Urgent intervention is needed to protect and restore forested areas, ensuring long-term environmental sustainability and resilience to climate change.

Keywords: Deforestation, Normalized Difference Fraction Index (NDFI), Spectral Mixture Analysis (SMA), Forest Cover Change, Balochistan, Quetta, Sherani, Ziarat

Youth Entrepreneurial Mindset and Employment Management Mechanisms in Mangystau Region

Fatima SALKYNBAYEVA
Yessenov University, Aktau, Kazakhstan
fatima_sd@mail.ru
0000-0003-1253-9647

Prof.Dr. Gulzhanat TAYAUOVA
Turan University, Almaty Kazakhstan
g.tayauova@turan-edu.kz
0000-0001-8061-3955

ABSTRACT

This scientific article is devoted to the development of entrepreneurial mindset of young people in Mangystau region and the analysis of the effectiveness of the management of the employment system. The purpose of the study is to identify the main problems in the development of youth entrepreneurship in the region, as well as to suggest possible ways to improve employment policy. At the same time, there is a positive dynamics of the effectiveness of state programs and employment indicators. In this regard, the study includes the development of proposals to attract young people in the region to entrepreneurship and improve employment. This article analyzes the current state of state support measures and approaches to improving young people's entrepreneurial skills in order to identify ways to develop youth entrepreneurship. As a result of the research, it was shown that the limitation of state support programs for young people to engage in entrepreneurial activity creates certain difficulties.

The lack of knowledge and experience necessary for entrepreneurship, low financial availability and limited information about market opportunities hinder the development of youth entrepreneurship. In this regard, the study involves the development of specific proposals to encourage young people in the region to entrepreneurship and increase their economic activity. The results of the study indicate the need to apply innovative approaches to the development of entrepreneurship, improve entrepreneurial education, strengthen financial support mechanisms and increase the number of business incubators and accelerators.

Keywords: Youth entrepreneurship, entrepreneurial mindset, employment, economic activity, government programs, employment policy, innovative entrepreneurship, entrepreneurial education.

A Psychological Perspective Under the Shadow of the Artificial Intelligence Era: The Relationship Between Technostress and Well-Being

Yapay Zekâ Çağının Gölgesinde Psikolojik Bir Bakış: Teknostres ve İyi Oluş İlişkisi

Asst.Prof.Dr. Fazilet NOHUT
Bolu Abant İzzet Baysal University
faziletnohut@ibu.edu.tr

ABSTRACT

In recent years, as digital transformation has accelerated at a dizzying pace, artificial intelligence-based technologies have become integrated into all layers of work, education, and social life, leading to radical changes in individuals' daily routines and working patterns. This transformation has brought with it the continuous and often obligatory use of technological tools. While digitalization offers significant conveniences, it has also introduced a new type of stress known as technostress. Technostress—stemming from factors such as technological complexity, information overload, and invasion of privacy—can exert substantial pressure on individuals' psychological resilience, potentially resulting in outcomes such as burnout, attention deficit, alienation and loss of meaning.

This study examines, on a conceptual level, the relationship between technostress, as a reflection of the cognitive and emotional burden imposed by technological change, and indicators of psychological well-being such as mental resilience and life satisfaction. The effects of digital overload on psychological well-being are analyzed in the context of rapidly changing work and life structures, particularly in the age of artificial intelligence. As a conceptual literature review, this paper analyzes the relationship between technostress and psychological well-being through a thematic framework based on both national and international research. Findings suggest that beyond the mere use of technology, psychological resources such as mindfulness and digital literacy, as well as institutional support systems, play a significant role in shaping this relationship. Accordingly, this study aims to lay a conceptual foundation for future empirical research and to promote holistic awareness for sustaining psychological well-being in the digital age.

Keywords: Artificial intelligence; digital transformation; technostress; well-being.

ÖZET

Dijital dönüşümün baş döndürücü bir hızla gerçekleştiği son yıllarda, yapay zekâ temelli teknolojiler iş, eğitim ve sosyal yaşamın tüm katmanlarına entegre olmuş; bireylerin günlük

yaşamlarında ve iş yapış biçimlerinde radikal dönüşümlere yol açmıştır. Bu dönüşüm beraberinde, teknolojik araçların sürekli ve zorunlu kullanımını getirmiştir. Ancak dijitalleşme çok büyük kolaylıkların yanında yeni bir stres türü olan "teknostres" kavramını da gündeme getirmiştir. Teknostres; teknolojik karmaşıklık, bilgi yüklemesi, mahremiyetin ihlali gibi bileşenleriyle bireylerin psikolojik dayanıklılığı üzerinde baskı yaratabilmekte, tükenmişlik, dikkat dağınıklığı, yabancılaşma ve anlam kaybı gibi sonuçlara neden olabilmektedir. Bu çalışmada, teknolojik dönüşümün bireyler üzerinde yarattığı bilişsel ve duygusal yükün bir yansıması olan teknostres kavramı ile bireylerin ruhsal dayanıklılığı ve yaşam doyumu gibi iyi oluş göstergeleri arasındaki ilişki kavramsal düzlemde incelenmektedir. Dijital yükün bireylerin psikolojik iyi oluş düzeyleri üzerindeki etkileri, özellikle yapay zekâ çağında değişen çalışma ve yaşam formları bağlamında ele alınmaktadır. Kavramsal bir derleme niteliğindeki bu inceleme, hem ulusal hem de uluslararası literatürü tarayarak teknostresin psikolojik iyi oluş ile olan ilişkisini tematik çerçevede analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bulgular, bireylerin teknolojiyi kullanma biçimlerinin yanı sıra, bilinçli farkındalık, dijital okuryazarlık gibi psikolojik kaynaklar ve kurumsal desteklerin bu ilişki üzerinde belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır. Bu kapsamda çalışma, gelecekte yapılacak ampirik araştırmalar için kavramsal bir temel oluşturmayı ve dijital çağda psikolojik iyilik halini korumaya yönelik bütüncül bir farkındalık geliştirmeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zeka; dijital dönüşüm; teknostres; iyi oluş.

Maritime Policy Implications of Vessel-Based Carbon Emissions: Ambarlı Port Case

Gemi Kaynaklı Karbon Emisyonlarının Denizcilik Politikasına Etkileri: Ambarlı Limanı Örneği

Fırat BOLAT
Istanbul Technical University
bolatf@itu.edu.tr
Orcid ID: 0000-0001-9807-7089

Prof. Dr. Hande DEMİREL
Istanbul Technical University
demirelha@itu.edu.tr
Orcid ID: 0000-0003-0338-791X

ABSTRACT

Maritime transportation significantly contributes to global greenhouse gas emissions. This study focuses on the Ambarlı Port in Istanbul, presenting a localized analysis of CO_2 emissions. The data obtained from Spire Maritime and covers the 11 vessel movements that occurred on March 22, 2025. Those movements were tracked using the Automatic Identification System (AIS). AIS data can be used to identify and locate the ships. The data used in this study provides such localized insight for exhaust emission concentrated areas. Based on this example,

A sustainable port management strategy and green logistics applications can be informed greatly by the significant insights that this type of data-driven approaches have to offer. The outcomes reveal the extent to which carbon intensity in the port region compromises urban living conditions and the quality of life for its residents. Moreover, port carbon pollution extends far beyond its immediate geographic boundaries. The study also proposes a data infrastructure that might allow the emergence of tech-driven, green businesses.

Keywords: Maritime, Carbon Emission, Policy Implication.

ÖZET

Deniz taşımacılığı küresel sera gazı emisyonlarına önemli ölçüde katkıda bulunur. Bu çalışma, İstanbul'daki Ambarlı Limanı'na odaklanarak CO_2 emisyonlarının yerelleştirilmiş bir analizini sunmaktadır. Veriler Spire Maritime'dan elde edilmiştir ve 22 Mart 2025'te gerçekleşen 11 gemi hareketini kapsamaktadır. Bu gemi hareketleri Otomatik Tanımlama Sistemi (AIS) kullanılarak izlenmiştir. AIS verileri gemileri tanımlamak ve konumlandırmak için kullanılabilir. Bu çalışmada kullanılan veriler, egzoz emisyonunun yoğunlaştığı alanlar için bu tür yerelleştirilmiş içgörüler sağlar. Bu örnek üzerinden hareket ederek,

Bu tür veri odaklı yaklaşımların sunduğu önemli içgörüler, sürdürülebilir liman yönetimi stratejisi ve yeşil lojistik uygulamaları için büyük katkı sağlayabilir. Sonuçlar, liman bölgesindeki karbon yoğunluğunun kentsel yaşam koşullarını ve bölge sakinlerinin yaşam kalitesini ne ölçüde olumsuz etkilediğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, liman karbon kirliliği, coğrafi sınırlarının çok ötesine uzanmaktadır. Çalışma, teknoloji odaklı yeşil işletmelerin ortaya çıkmasını sağlayabilecek bir veri altyapısı da önermektedir.

Anahtar Kelimeler: Denizcilik, Karbon Emisyonu, Politika Etkisi.

The Role of Executive Leadership in Higher Education Reform

Prof. Dr. Furkat JURAKULOV
Vice Rector of Jizzakh State Pedagogical University

Assoc.Prof. Dr.Anora JABBAROVA
Jizzakh State Pedagogical University
jabbarova.anora86@gmail.com
ORCID 0000-0001-6826-2240

ABSTRACT

Higher education institutions worldwide are undergoing rapid transformations driven by globalization, digitalization, and shifting societal expectations. At the heart of these changes lies the pivotal role of executive leadership—particularly presidents, rectors, and vice-chancellors—in initiating, guiding, and institutionalizing reform. This article examines how executive leaders shape higher education reform through strategic visioning, policy implementation, stakeholder engagement, and organizational culture development. Drawing on contemporary leadership theories and international case studies, the study explores the leadership competencies required to navigate complex academic and administrative systems while fostering innovation, accountability, and institutional resilience. It further analyzes the challenges executive leaders face, such as managing resistance to change, balancing academic freedom with institutional performance, and aligning reform agendas with national and global priorities. The article concludes by highlighting best practices and offering recommendations for effective executive leadership in promoting sustainable and inclusive reform in higher education.

Key Words: Executive leadership**,** Higher education reform**,** Strategic management**,** University governance**,** Institutional change**,** Leadership competencies**,** Academic innovation**,** Stakeholder engagement**,** Organizational culture**,** Globalization in education.

Fatigue but Satisfied? Testing the Job Demands-Resources Theory
Yorgun ama Tatmin Olmuş mu? İş Talepleri-Kaynakları Kuramının Test Edilmesi

Dr. Gizem DEMİR
Türk Kızılay Human Resources Specialist
gizemm_demirr@hotmail.com
Orcid: 0000-0002-5545-9076

Raeda SHAKKOUR
Recep Tayyip Erdoğan University,
Institute of Graduate Studies
raeda_shakkour17@erdogan.edu.tr
Orcid: 0000-0003-2176-2410

Ress. Asst. Abdullah DOĞAN
Recep Tayyip Erdoğan University
abdullah.dogan@erdogan.edu.tr
Orcid: 0000-0002-3763-7406

Prof. Dr. Halis DEMİR
Recep Tayyip Erdoğan University
halis.demir@erdogan.edu.tr
Orcid: 0000-0002-1284-4759

ABSTRACT

This study aims to examine workers in the hazelnut food industry within the framework of the Job Demands-Resources (JD-R) Theory and to expand the theoretical framework of the JD-R Theory. The majority of studies that have focused on the J-DR Theory have adopted burnout as an indicator of a process of health deterioration due to job demands, whereas job resources have been adopted as an indicator of a motivation process driven by job engagement. However, the results so far consistently reflect much more general processes of human functioning than the two basic processes of burnout and engagement.

Another significant issue in the current JD-R literature is that the majority of studies in the field of occupational well-being follow a relatively simple stimulus-response model. The literature assumes that employees are passive and respond to the working conditions they are exposed to. However, under certain conditions—such as when managers are not prepared to provide feedback or organizations facing economic turmoil prioritize other issues—employees activating their resources and exhibiting proactive behaviors may be particularly important for stress management. Under dominant stressful conditions, people are much more likely to actively use their resources as a coping mechanism to reduce stress.

In this sense, the current study aims to test the validity of the J-DR Theory by focusing on indicators other than burnout and engagement (job satisfaction and fatigue). In this study firstly, the effect of mastery orientation, as a personal resource, on job satisfaction and the moderating effect of job demands on this effect will be tested. Secondly, the effect of job demands on fatigue and the moderating effect of mastery orientation on this effect will be tested.

The study population consists of blue-collar workers at hazelnut factories in the provinces of Ordu and Giresun. Convenience sampling was employed for the study and data were collected via a survey. Four hundred questionnaires containing four scales and four demographic questions were distributed to the factories. So far 98 responses were received and the remaining questionnaires are still pending completion. After excluding incomplete and biased responses from the 98 observations, a pilot study was conducted using the

remaining 94 responses to obtain preliminary information about the data. Exploratory and confirmatory factor analyses were performed in the pilot study to assess structural validity. Subsequently, Cronbach's alpha coefficient was used to assess reliability. The reliability coefficients ranged from 0.80 to 0.95. Simple linear regression and moderator effect analyses will be used to test the research hypotheses.
Keywords: Job Demands-Resources Theory, Fatigue, Job Satisfaction

ÖZET

Bu çalışma, İş Talepleri-Kaynakları (İT-K) Kuramı çerçevesinde fındık gıda sanayi çalışanlarını incelemeyi ve İT-K Kuramının teorik çerçevesini genişletmeyi amaçlamaktadır. İT-K Kuramı odaklı çalışmaların büyük çoğunluğu tükenmişliği iş talepleri nedeniyle sağlıkta bozulma süreci göstergesi olarak benimserken, iş kaynakları tarafından güdülen motivasyon sürecinin bir göstergesi olarak işe bağlanmayı benimsemiştir. Fakat şu ana kadar tutarlı bir şekilde bulunan sonuçlar, bu iki temel sürecin belirtileri tükenmişlik ve işe bağlanmakla sınırlı olmayan, insan işlevlerinin çok daha genel süreçlerini yansıtır.

Mevcut İT-K literatürünün önemli başka bir sorunu mesleki iyi oluş alanındaki çalışmaların büyük çoğunluğunun nispeten basit bir uyaran-tepki modelini izlemesidir. Literatür, çalışanların pasif olduğunu ve onların maruz kaldıkları çalışma koşullarına tepki verdiklerini varsaymaktadır. Oysa zaman zaman, yöneticilerin geri bildirim için hazır olmadığı ve ekonomik çalkantılarla karşı karşıya kalan organizasyonların başka öncelikler belirlediği koşullarda, çalışanların kendi kaynaklarını harekete geçirmeleri ve proaktif davranışlar sergilemeleri stresi alt etmek için özellikle önemli olabilir. Baskın stresli koşullar altında insanların, stresi azaltmak için bir baş etme mekanizması olarak kendi kişisel kaynaklarını aktif olarak kullanması çok daha olasıdır.

Bu anlamda mevcut çalışma, İT-K teorisinin sağlamlığını tükenmişlik ve bağlanmanın dışındaki göstergelere (iş tatmini ve yorgunluk) yönelerek test etmeyi amaçlamıştır. Çalışmada ilk olarak kişisel bir kaynak olan amaç yöneliminin iş tatmini üzerindeki etkisi ve bu etkide iş taleplerinin düzenleyici etkisi test edilecektir. İkinci olarak iş taleplerinin yorgunluk üzerindeki etkisi ve bu etkide amaç yöneliminin düzenleyici etkisi test edilecektir.

Çalışma evrenini Ordu ve Giresun illerinde faaliyet gösteren fındık fabrikalarındaki mavi yakalı çalışanlar oluşturmaktadır. Çalışmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır ve verilerin toplanması için anket yönteminden yararlanılmıştır. Fabrikalara 4 ölçek ve 4 demografik özellik içeren 400 anket bırakılmıştır. Anketlerin 98'inden geri dönüş alınmıştır. Diğer anketlerin doldurulması beklenmektedir. 98 gözlem verisinden eksik ve yanlı olanlar çıkarıldıktan sonra kalan 94 gözlem verisi kullanılarak, verilerle ilgili ön bilgi elde etmek için pilot çalışma yapılmıştır. Pilot çalışmada yapısal geçerlilik için keşfedici ve doğrulayıcı faktör analizleri yapılmıştır. Daha sonrasında güvenilirlik için Cronbach Alpha katsayısı kullanılmıştır. Güvenilirlik katsayıları 0,80 ile 0,95 arasındadır. Araştırma hipotezlerini test etmek için basit doğrusal regresyon ve düzenleyici etki analizleri kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: İş Talepleri-Kaynakları Kuramı, Yorgunluk, İş Tatmini

Examının g The Dıfferences And Relatıonshıps In Perceptıons Of Psychologıcal Empowerment, Creatıve Behavıor And Intrınsıc Motıvatıon In Generatıon X And Y: A Study In The Automotıve Sector

X ve Y Kuşağında Psikolojik Güçlendirme, Yaratıcı Davranış ve İçsel Motivasyon Algıları Farklılığının ve İlişkilerinin İncelenmesi: Otomotiv Sektöründe Bir Araştırma

Assoc.Prof.Dr. Gönül KONAKAY.
Kocaeli University
gkonakay@kocaeli.edu.tr
Orcid: 0000-0002-4113-8992

Assoc.Prof.Dr. Sabiha SEVİNÇ ALTAŞ
Sakarya University
Sabihas@sakarya.edu.tr
Orcid: 0000-0003-2556-0357

Prof.Dr.Hülya Gündüz ÇEKMECELİOĞLU
Kocaeli University
Hulyagunduz@kocaeli.edu.tr
Orcid: 0000-0002-0123-4939

ABSTRACT

This study examines whether there is a difference between the perceptions of psychological empowerment, creative behavior and intrinsic motivation of generations X and Y. The study also examines the relationships between psychological empowerment, intrinsic motivation and creativity. A study was conducted on automotive sector employees operating in Kocaeli to examine the perceptual differences and relationships between generations. Complete data obtained from 274 automotive sector employees were subjected to t-test, factor analysis, correlation and regression analyses. The research results show that there is a perceptual difference in terms of the meaning and competence dimensions of psychological empowerment in generations X and Y, and that generation X finds the work they do more meaningful and important than generation Y, and also feels more competent in the work they do. The research results also show that all dimensions of psychological empowerment (meaning, competence, autonomy and impact) positively affect creative behavior. While the meaning, competence and autonomy dimensions of psychological empowerment positively affect intrinsic motivation, it was determined that the effect dimension had no statistical effect on intrinsic motivation, while intrinsic motivation had a positive effect on creative behavior.

Keywords: Generation X, Generation Y, psychological empowerment, creative behavior, intrinsic motivation.

ÖZET

Bu çalışmada X ve Y kuşaklarının psikolojik güçlendirme, yaratıcı davranış ve içsel motivasyon algıları arasında bir fark olup olmadığı incelenmektedir. Çalışmada ayrıca psikolojik güçlendirme, içsel motivasyon ve yaratıcılık arasındaki ilişkiler de incelenmektedir. Kuşaklar arasındaki algısal farklılığın ve ilişkilerin incelenmesi için Kocaeli'de faaliyet gösteren otomotiv sektörü çalışanları üzerinde bir araştırma yürütülmüştür. 274 otomotiv sektörü çalışanından elde edilen eksiksiz veriler t-testi, faktör analizi, korelasyon ve regresyon analizlerine tabi tutulmuştur. Araştırma sonuçları, X ve Y kuşağında psikolojik güçlendirmenin anlam ve yetkinlik boyutu açısından algısal bir farklılık olduğunu ve X kuşağının Y kuşağına nazaran yaptığı işi daha anlamlı ve önemli bulduğunu, ayrıca yaptığı işte kendini daha yetkin hissettiğini göstermektedir. Araştırma sonuçları ayrıca psikolojik güçlendirmenin tüm boyutlarının (anlam, yetkinlik, otonomi ve etki) yaratıcı davranışı pozitif yönde etkilediğini göstermektedir. Psikolojik güçlendirmenin anlam, yetkinlik ve otonomi boyutunu içsel motivasyonu pozitif etkilerken, etki boyutunun içsel motivasyon üzerinde istatiksel olarak bir etkisinin olmadığı, içsel motivasyonun ise yaratıcı davranış üzerinde pozitif bir etkisinin olduğu saptanmıştır

Anahtar Kelimeler: X Kuşağı, Y Kuşağı, Psikolojik Güçlendirme, Yaratıcı Davranış, İçsel Motivasyon.

Sustaınable Hrm Practıces And Generatıon Z: Enhancıng Organızatıonal Commıtment And Reducıng Intentıon To Quıt[3]

Z Kuşağına Yönelik Sürdürülebilir İKY Uygulamaları: Örgütsel Bağlılığı Güçlendirme ve İşten Ayrılma Niyetini Azaltma

Assoc. Prof. Dr. Gönül KONAKAY.
Kocaeli University
gkonakay@kocaeli.edu.tr
Orcid: 0000-0002-4113-8992

Prof. Dr. Ayşe GÜNSEL
Kocaeli University
ayse.gunsel@kocaeli.edu.tr
Orcid: 0000-0002-4427-7322

Dr. Nurcan GÜNCE
Kocaeli University
nurcan.gunce@kocaeli.edu.tr
Orcid: 0000-0003-0065-6694

ABSTRACT

This study aims to examine how sustainable human resource management (HRM) practices influence Generation Z employees' organizational commitment and intention to quit through the mediating role of career growth. As Gen Z increasingly enters the workforce, organizations must align HR strategies with their distinct values such as transparency, fairness, development, and meaningful work. The study shows that sustainable HRM practices—including structured career paths, development programs, and participative work environments—positively impact perceived career growth. In turn, career growth enhances organizational commitment and reduces turnover intentions. Generation Z perceives career growth not merely as a professional benefit but as a reflection of the organization's genuine investment in their future. The findings emphasize the strategic importance of adopting sustainable HRM practices to increase employee engagement and retention in a rapidly changing labor market. By internalizing sustainable HRM practices, organizations can cultivate environments that support professional advancement, engage employees, and secure a competitive edge in an evolving labor market.

Keywords: Sustainable HRM, Generation Z, Career Growth, Organizational Commitment, Turnover Intention.

[3] Bu araştırma, Kocaeli Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi (BAP) tarafından SKA-2024-3936 numaralı proje kapsamında desteklenmiştir.

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, sürdürülebilir insan kaynakları yönetimi (İKY) uygulamalarının Z kuşağı çalışanlarının örgütsel bağlılıkları ve işten ayrılma niyetleri üzerindeki etkisini, kariyer gelişimi aracılığıyla incelemektir. Z kuşağının iş gücündeki payı arttıkça, kurumların şeffaflık, adalet, gelişim ve anlamlı iş gibi değerlere dayalı İK stratejileri geliştirmesi gereklilik hâlini almıştır. Araştırma bulguları, yapılandırılmış kariyer yolları, yetkinlik geliştirme programları ve katılımcı çalışma ortamlarını içeren sürdürülebilir İKY uygulamalarının algılanan kariyer gelişimini artırdığını göstermektedir. Kariyer gelişimi ise örgütsel bağlılığı güçlendirmekte ve işten ayrılma niyetini azaltmaktadır. Z kuşağı, kariyer gelişimini yalnızca bir hak değil, kurumun kendilerine yönelik uzun vadeli yatırımının bir göstergesi olarak değerlendirmektedir. Bulgular, değişen iş gücü dinamiklerinde çalışan bağlılığını ve elde tutmayı artırmak için sürdürülebilir İKY uygulamalarının stratejik önemine işaret etmektedir. Sürdürülebilir insan kaynakları yönetimi (İKY) uygulamalarını içselleştiren kuruluşlar, profesyonel gelişimi destekleyen, çalışan katılımını artıran ve değişen işgücü piyasasında rekabet avantajı sağlayan çalışma ortamları oluşturabilirler.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir İKY, Z Kuşağı, Kariyer Gelişimi, Örgütsel Bağlılık, İşten Ayrılma Niyeti.

Phraseological Combinations as a Source of Language Enrichment

Frzeoloji Birləşmələr Dilin Zənginləşmə Mənbəyi Kimi

PhD Gulbeniz MEHDİEVA
Azerbaijan Slavic University,
Azerbaijan
gulbeniz57@ mail.ru
https://orcid.org/0000-0002-25611591

ABSTRACT

The article discusses proverbs and sayings. Proverbs and sayings, which are concise, deep and complete, and full of meaning, which are often used in speech, were created in different periods and under different conditions and expressed the worldview, experience and desire of different classes. In the phraseological system of proverbs and sayings, we see a clear description of the lifestyle and everyday life of the people, their historical past, traditions and wisdom, and national psychology.

The phraseology we will talk about is a matter of phraseology, which constitutes a rich layer of the vocabulary of the language. Language, which is necessary for the existence and development of society, is closely related to thinking. Language and thinking, which are constantly in unity, benefit from the same source. Since language is formed within society, it is organically related to the history of the people. The people create the language. That is why the fate of the language is connected with the fate of the people who created it. Language is the very communication that arose, socialized and functioned in a certain condition that is not specifically known to us - in human society.

Keywords: proverbs, sayings, speech, phraseological units, national psychology

ÖZET

Makalede atasözleri ve deyişler ele alınmaktadır. Konuşmada sıklıkla kullanılan özlü, derin ve eksiksiz ve anlam dolu atasözleri ve deyişler, farklı dönemlerde ve farklı koşullar altında yaratılmış ve farklı sınıfların dünya görüşünü, deneyimini ve arzusunu ifade etmiştir. Atasözleri ve deyişlerin deyimsel sisteminde, insanların yaşam tarzı ve günlük yaşamlarının, tarihsel geçmişlerinin, gelenek ve bilgeliklerinin ve ulusal psikolojilerinin açık bir tanımını görürüz.

Bahsedeceğimiz deyim, dilin kelime dağarcığının zengin bir katmanını oluşturan deyim meselesidir. Toplumun varlığı ve gelişimi için gerekli olan dil, düşünceyle yakından ilişkilidir. Sürekli birlik içinde olan dil ve düşünce aynı kaynaktan yararlanır. Dil toplum içinde oluştuğu için halkın tarihiyle organik olarak ilişkilidir. Dili halk yaratır. Bu yüzden dilin kaderi, onu yaratan halkın kaderiyle bağlantılıdır. Dil, bizim özel olarak bilmediğimiz belirli bir koşulda - insan toplumunda- ortaya çıkan, sosyalleşen ve işlev gören iletişimin ta kendisidir.

Anahtar kelimeler: atasözleri, deyişler, konuşma, deyimsel birimler, ulusal psikoloji

Comparing Place Name Structures in English and Uzbek Languages

Assoc.Prof. Dr.Gulnozakhon GANIEVA
Jizzakh State Pedagogical University, Uzbekistan
19ganiyeva85@gmail.com
ORCID 0000-0002-9716-2799

ABSTRACT

The study of place names that represent the history, culture, and linguistic characteristics of a civilization is known as toponymy. In this article, the structure of place names (toponyms) in Uzbek and English is compared. Using a thorough linguistic and cultural examination, the study finds morphological, syntactic, and semantic patterns in both languages. The study also examines the influence of social, historical, and geographic factors on name practices. National gazetteers, historical texts, and cartographic sources are the sources of data. The results reveal both unique characteristics and overlapping patterns in the two naming systems, offering valuable information about cultural practices and larger language typology.

Keywords: Toponymy, place names, English, Uzbek, morphology, semantics, syntax, language comparison

The Impact of Admission Exam Privileges on Foreign Language Learning and Teaching: A Focus on English Language Proficiency Certificates in Uzbekistan

Senior teacher Guluh Majidova
Jizzakh State Pedagogical University
gulruhmajidova199@gmail.com

ABSTRACT

In recent years, the government of Uzbekistan has prioritized foreign language education as part of its national modernization strategy, emphasizing English as a key tool for global integration. One significant policy change involves granting admission privileges to students who obtain international English language proficiency certificates, such as IELTS, TOEFL, or CEFR-based exams. This reform has led to a noticeable shift in student motivation and classroom practices throughout the country.

This study investigates the impact of these privileges on secondary school students' motivation to learn English and the resulting changes in teaching practices. By employing a mixed-method approach that includes surveys and interviews with students and teachers in Jizzakh region, this research reveals that while exam privileges have substantially increased motivation and academic focus, they have also led to an overemphasis on exam-oriented learning. The study discusses the balance needed between preparing students for certification exams and fostering communicative and intercultural competencies critical for real-life language use. The findings provide insights for policymakers, school administrators, and language educators aiming to enhance language learning outcomes sustainably and equitably.

Key words: Academic motivation, English language learning, university admission privileges, language proficiency certificates, exam-oriented teaching, washback effect, secondary education, Uzbekistan, mixed-method research, student engagement**.**

Examınıng The Relationship Between Psychological Empowerment and Job Satisfaction wıth Meta Analysis*

Psikolojik Güçlendirme ve İş Tatmini İlişkisinin Meta Analiz ile İncelenmesi

Assoc.Prof.Dr. Gül GÜN
Munzur University
gulgun@munzur.edu.tr
Orcid: https://orcid.org/0000-0002-6231-3921

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the relationship between psychological empowerment and job satisfaction using the meta-analysis method. In this context, a meta-analysis of 20 studies examining the relationship between psychological empowerment and job satisfaction, including the number of samples and the Pearson correlation coefficient (r) value required for meta-analysis, was conducted. The effect size values, publication bias, heterogeneity and significance test results in the study were obtained using the CMA 3.0 program. In the study conducted with the random effects model, it was determined that the effect size between psychological empowerment and job satisfaction in educational organizations was high and positive with a value of 1.60.

Keywords: Psychological empowerment, job satisfaction, meta-analysis.

ÖZET

Bu araştırmanın amacı psikolojik güçlendirme ve iş tatmini ilişkisini meta analiz yöntemiyle incelemektir. Bu kapsamda, psikolojik güçlendirme ve iş tatmini arasındaki ilişkiyi inceleyen ve meta analiz için gerekli olan örneklem sayısı ve pearson korelasyon katsayısı (r) değerini içeren 20 çalışmanın meta analizi yapılmıştır. Araştırmada etki büyüklükleri değerleri, yayın yanlılığı, heterojenlik ve anlamlılık testleri sonuçları CMA 3.0 programı kullanılarak elde edilmiştir. Rastgele etkiler modelinde yürütülen araştırmada eğitim örgütlerinde psikolojik güçlendirme ve iş tatmini arasındaki etki büyüklüğünün değeri 1,60 ile yüksek düzeyde ve pozitif yönlü olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik güçlendirme, iş tatmini, meta analiz.

The mediating role of LMX in the effect of psychological empowerment on job satisfaction

Psikolojik Güçlendirmenin İş tatminine etkisinde LMX'in aracı rolü

Assoc.Prof.Dr. Gül GÜN
Munzur University
gulgun@ munzur.edu.tr
https://orcid.org/0000-0002-6231-3921

ABSTRACT

Empowerment is basically a motivational process of an individual's experience of feeling effective Empowerment is giving individuals the power to make choices on their own personal influences or their own preferences. Empowerment is closely related to people's perceptions of themselves in relation to their jobs. Empowerment, because empowerment is not a consistent or permanent personality trait, but a set of cognitions, is shaped by work environments. Empowering employees affects employee satisfaction, commitment, performance, and service delivery (Safari et al., 2011) Job satisfaction is one of the most frequently researched concepts in organizational psychology and human resource management. Organizations focus on increasing the job satisfaction levels of employees because they believe that employee productivity is directly related to job satisfaction and that this can be supported by various opportunities (Kohli & Sharma, 2022) This type of relationship has many positive effects on subordinates such as more respect, liking, mutual support, interaction opportunities, mutual trust, more responsibility and more use of organizational opportunities (Pucetaite & Novelskaite, 2014). However, the relationships between the employees in the outgroup and the leader can be symbolized with defined role relationships, lower trust, limited interaction, low support and less reward (Pucetaite & Novelskaite, 2014:194; (Dienesch & Liden, 1986). As a result of the meta-analysis conducted by Gerstner and Day (1997), it is stated that a high-quality interaction has positive results such as increased subordinate performance, decreased turnover rates and increased satisfaction with the job (Lloyd et al., 2015). In this context, the study investigates the mediating effect of LMX on the effect of psychological empowerment perception on job satisfaction.

Keywords: Empowerment, Job satisfaction, Leader-member interaction.

ÖZET

Güçlendirme, temelde bireyin kendini etkin hissetme deneyiminin motivasyonel bir sürecidir Güçlendirmek, bireylerin kendi kişisel etkileri veya kendi tercihleri üzerinde seçim yapmaları için güç vermektir. Güçlendirme, insanların işleriyle ilgili olarak kendileri hakkındaki algılarıyla yakından ilgilidir . Güçlendirme, çünkü güçlendirme tutarlı veya kalıcı bir kişilik özelliği değil, bir dizi biliştir. çalışma ortamları tarafından şekillendirilir. Çalışanları güçlendirmek, çalışan memnuniyetini, bağlılığını, performansını ve hizmet sunumunu etkiler (Safari et al., 2011) İş doyumu, örgüt psikolojisi ve insan kaynakları yönetiminde en sık araştırılan kavramlardan biridir. Örgütler, çalışanların iş doyum düzeylerini arttırmaya odaklanır; çünkü çalışan verimliliğinin iş doyumuyla doğrudan ilişkili olduğuna ve bunun çeşitli olanaklarla desteklenebileceğine inanırlar (Kohli & Sharma, 2022)

Lider-üye etkileşimi teorisi bağlamında örgüt içinde liderlerin sahip oldukları kaynak, zaman ya da gücün sınırlı olması gibi nedenlerle astlarının tümüne aynı liderlik tarzını uygulamamaktadırlar. İç-gruptaki işgören ve lider arasında daha yakın ve özel bir çalışma ilişkisi kurulmakta buna bağlı olarak da lider iç-gruptaki astlarına, resmi iş sözleşmesinin dışında sosyal destek ve kaynak imkanı sağlamaktadır. Bu tür ilişkinin astlara daha fazla saygı, hoşlanma, karşılıklı destek, etkileşim olanağı, karşılıklı güven, daha fazla sorumlulukla birlikte örgüt olanaklarından fazla yararlanma gibi pek çok olumlu etkisi bulunmaktadır (Pucetaite & Novelskaite, 2014) Bununla birlikte dış grupta yer alan iş görenlerle lider arasındaki ilişkiler ise, tanımlanmış rol ilişkileri, daha düşük güven, sınırlı etkileşim, düşük destekle birlikte ve daha az ödül ile sembolize edilebilir (Pucetaite ve Novelskaite, 2014:194;(Dienesch & Liden, 1986) Gerstner ve Day'in (1997) gerçekleştirdiği meta analiz sonucunda yüksek kaliteli bir etkileşimin astların performansının yükselmesi, işten ayrılma oranlarının azalması ve işten duyulan tatminin artması gibi olumlu sonuçları bulunduğunu belirtmektedir (Lloyd et al., 2015) Bu bağlamda çalışma psikolojik güçlendirme algısının iş tatminine etkisinde LMX'in aracılık etkisi araştırılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yetkilendirme, İş tatmini, Lider-üye etkileşimi.

Women Entrepreneurship in Balıkesir Province: An Assessment in Terms of Development Policies in the Region

Balıkesir İlinde Kadın Girişimciliği: Bölgedeki Kalkınma Politikaları Açısından Bir Değerlendirme

Asst.Prof.Dr. Gülaçtı ŞEN
Balıkesir University
gulacti.sen@balikesir.edu.tr
Orcid: 0000-0003-4168-0586

Oya Hansu ÇOLAK
Balıkesir İş Kadınları Derneği Başkanı

ABSTRACT

Regional development and women's entrepreneurship in Balıkesir province have gained significant momentum in the last few years, and cooperation between institutions such as municipalities, development agencies and chambers of commerce for women's entrepreneurship has increased. However, it is not known how these cooperations support women's entrepreneurship. In this study, which studies are carried out or planned to support women's entrepreneurship in Balıkesir province are examined in terms of the institutions in the region. In other words, how the institutions such as municipalities, universities, cooperatives, chambers of commerce, development agencies, women's associations, etc. that carry out development policies in the region affect women's entrepreneurship is examined. Because the development of women's entrepreneurship in a region strategically can be possible by participating in strong networks that have an impact on local community development. In this direction, qualitative research methods are used in the study and a conceptual-theoretical examination is conducted. First, women's entrepreneurship in Balıkesir province is discussed, and then the activities of all institutions that carry out development policies in the region for women's entrepreneurship are revealed. Balıkesir is among the largest provinces in Turkey in terms of its surface area. It is one of the important provinces in tourism, agriculture, health, education, transportation and logistics sectors with its geographical location, natural beauties, historical and cultural riches. It is foreseen that increasing women's entrepreneurship activities in the region will be important in terms of branding local products and opening them to the market; increasing production, supporting regional employment and bringing dynamism to local economies.

Keywords: Women Entrepreneurship, Rural Women Entrepreneurship, Regional Development, Women-Focused Development Policies, Sustainable Development, Balıkesir Province.

ÖZET

Balıkesir ilinde bölgesel kalkınma ve kadın girişimciliği, son birkaç yılda önemli bir ivme kazanmış, ildeki belediye, kalkınma ajansı ve ticaret odası gibi kurumların kadın girişimciliğine yönelik iş birlikleri artmıştır. Ancak bu iş birliklerinin kadın girişimciliğini ne şekilde destekledikleri bilinmemektedir. Bu çalışmada, Balıkesir ilinde kadın girişimciliğinin desteklenmesine yönelik hangi çalışmaların yürütüldüğü veya planlandığı, bölgedeki kuruluşlar açısından incelenmektedir. Bir diğer ifadeyle bölgedeki kalkınma politikalarını yürüten belediye, üniversite, kooperatifler, ticaret odası, kalkınma ajansı, kadın dernekleri vb. kuruluşların kadın girişimciliğini ne şekilde etkiledikleri incelenmektedir. Çünkü stratejik olarak bir bölgedeki kadın girişimciliğinin gelişimi, yerel topluluk gelişimi üzerinde etkisi olan güçlü ağlara katılmakla mümkün olabilir. Bu doğrultuda, çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılmakta ve kavramsal-teorik bir inceleme yapılmaktadır. İlk olarak Balıkesir ilinde kadın girişimciliği ele alınmakta, sonrasında bölgedeki kalkınma politikalarını yürüten tüm kuruluşların kadın girişimciliğine yönelik faaliyetleri ortaya konulmaktadır. Balıkesir, yüzölçümü ile Türkiye'nin en büyük illeri arasındadır. Coğrafi konumu başta olmak üzere, doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel zenginlikleri ile turizm, tarım, sağlık, eğitim, ulaşım ve lojistik sektörlerinde önemli illerden biridir. Bölgedeki kadın girişimciliği faaliyetlerinin artırılmasının, yerel ürünlerin markalaşması ve pazara açılması başta olmak üzere; üretimi artırmak, bölgesel istihdamı desteklemek ve yerel ekonomilere dinamizm kazandırmak açısından önemli olabileceği ön görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın Girişimciliği, Kırsal Kadın Girişimciliği, Bölgesel Kalkınma, Kadın Odaklı Kalkınma Politikaları, Sürdürülebilir Kalkınma, Balıkesir İli

Sustainable Leadership, More Effective for Whom? The Mediating Role of Demographic Factors on Turnover Intention

Sürdürülebilir Liderlik, Kimler İçin Daha Etkili? Demografik Faktörlerin İşten Ayrılma Niyeti Üzerindeki Aracı Rolü

Assoc.Prof.Dr. Gülbeniz AKDUMAN
Fatih Sultan Mehmet Vakıf University
gakduman@fsm.edu.tr

Assoc.Prof.Dr. Zeynep HATİPOĞLU
İstanbul Arel University
zeynephatipoglu@arel.edu.tr

ABSTRACT

Sustainable leadership has emerged as an approach that enhances organizational sustainability while increasing employee commitment and reducing workforce turnover. This study aims to analyze the impact of sustainable leadership practices on employees' turnover intentions within the context of demographic variables, seeking to contribute to the literature by empirically examining how a sustainable leadership style influences turnover intentions among individuals with different demographic characteristics. Employing a quantitative research design, the study utilized a convenience sampling method to administer an online survey to 469 white-collar employees. The findings reveal that sustainable leadership has a significant adverse effect on turnover intention. Among demographic variables, only gender was found to have a significant moderating effect on the relationship between sustainable leadership and turnover intention. The research makes theoretical and practical contributions to organizational behavior and human resource management literature by empirically demonstrating the differential effects of sustainable leadership practices on turnover intention across demographic variables. The results offer evidence-based recommendations for reducing employee turnover and inform leadership development programs.

Keywords: Sustainable leadership, turnover intention, organizational sustainability, employee commitment

ÖZET

Sürdürülebilir liderlik, örgütsel sürdürülebilirliği desteklerken çalışan bağlılığını artıran ve işgücü devrini azaltan bir yaklaşım olarak öne çıkmaktadır. Sürdürülebilir liderlik uygulamalarının çalışanların işten ayrılma niyeti üzerindeki etkisini demografik değişkenler bağlamında analiz etmeyi amaçlayan araştırma sürdürülebilir liderlik tarzının farklı demografik özelliklere sahip kişilerde işten ayrılma niyetini nasıl etkilediğini ampirik verilerle inceleyerek literatüre katkı sağlamayı hedeflemektedir. Nicel araştırma yöntemi ile yapılandırılan araştırmada kolayda örnekleme yöntemiyle ulaşılan 469 beyaz yakalı çalışana online olarak anket uygulanmıştır. Araştırma sonucuna göre sürdürülebilir liderliğin işten ayrılma niyeti üzerinde negatif yönlü ve anlamlı düzeyde etkisi vardır. Sürdürülebilir liderlik ile işten ayrılma niyeti arasındaki ilişkide demografik değişkenlerden sadece cinsiyetin anlamlı düzeyde etkisi vardır. Araştırma sonucu sürdürülebilir liderlik uygulamalarının işten ayrılma niyeti üzerindeki farklılaştırıcı etkilerini demografik değişkenler bağlamında ampirik olarak ortaya koyarak, özellikle örgütsel davranış ve insan kaynakları yönetimi literatürüne teorik ve pratik bir katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir liderlik, işten ayrılma niyeti, örgütsel sürdürülebilirlik, çalışan bağlılığı.

Green Energy Strategıes In Turkey For Sustaınable Development And Economıc Growth

Sürdürülebilir Kalkınma ve Ekonomik Büyüme için Türkiye'de Yeşil Enerji Stratejileri

Asst.Prof.Dr. Gülten Şen
Kütahya Dumlupınar University
gulten.sen@dpu.edu.tr
Orcid: 0000-0002-2057-359X

Asst.Prof.Dr. Devrim Barış Subaşı
Kütahya Dumlupınar University
devrim.subasi@dpu.edu.tr
Orcid: 0000-0003-1352-3612

ABSTRACT

This study examines the role of green energy strategies in Turkey's economic growth and sustainable development goals. The increasing demand for energy worldwide and in Turkey, coupled with dependence on natural energy sources with high carbon and hydrocarbon content, has led to environmental and economic problems. Energy needs, climate change, and uncertainties in energy supply are encouraging countries to turn to renewable energy sources. Turkey's geographical location and natural energy resources make it a country rich in wind, solar, geothermal, biomass, hydroelectric, and hydrogen energy potential. It is acknowledged that the effective use of this energy potential can reduce carbon emissions and thereby decrease energy dependence. These strategies will provide environmental benefits, create new employment opportunities, and accelerate technological developments. Thus, regional development will be supported, and significant economic gains will be achieved. In our study, we attempted to analyze economic data and conducted reviews through literature research.

It should be acknowledged that Turkey's investments in green energy strategies have the potential to create an effective, robust, and sustainable development model for the present and future.

Keywords: Macroeconomics, Green Energy, Sustainable Development, Economic Growth.

ÖZET

Bu çalışma ile, Türkiye'nin ekonomik büyüme ve sürdürülebilir kalkınma hedefine ulaşmasında yeşil enerji stratejilerinin rolü incelenmeye çalışılmıştır. Dünyada ve Türkiye'de giderek artan enerji talebi ile yüksek oranda karbon ve hidrokarbon ihtiva eden doğal enerji kaynaklarına olan bağımlılık beraberinde çevresel sorunları ve ekonomik problemleri de

ortaya koymaktadır. Enerji ihtiyacı, iklim değişiklikleri ve enerji temininde yaşanan belirsizlikler, ülkeleri yenilenebilir enerji kaynaklarına yöneltmeye teşvik etmektedir. Türkiye'nin coğrafi konumu ile doğal enerji kaynaklarına sahip olması sayesinde rüzgar, güneş, jeotermal, biyo-kütle, hidroelektrik ve hidrojen enerji potansiyeli açısından zengin ülke durumuna getirmektedir. Bu enerji potansiyelinin etkin kullanımla birlikte karbon emisyonlarını azaltılabilecek, böylelikle de enerji bağımlılığının düşürülebileceği kabul edilmektedir. Bu stratejiler çevresel faydalar sağlamakla birlikte, yeni istihdam imkanları yaratacak ve teknolojik gelişmeleri hızlandıracaktır. Böylelikle bölgesel kalkınma desteklenerek önemli ekonomik kazanımlar yaratacaktır. Çalışmamızda ekonomik verilerle analizler yapılmaya çalışmış, literatür çalışması ile incelemeler yapılmıştır.

Türkiye'nin yeşil enerji stratejileri ile yapılan yatırımlar, bugünümüz ve geleceğimiz için etkili, güçlü ve sürdürülebilir kalkınma modelini oluşturma potansiyeli taşıdığı kabul edilmelidir.

Anahtar Kelime: Makro Ekonomi, Yeşil Enerji, Sürdürülebilir Kalkınma, Ekonomik Büyüme

Risk Perception in Emerging Markets

Gelişen Piyasalarda Yatırımcıların Risk Algısı

Assoc.Prof.Dr. Güzhan GÜLAY
Bahçeşehir Cyprus University
guzhan.gulay@borsaistanbul.com
ORCID: 0000-0002-1714-185X

ABSTRACT

In recent years, emerging markets have attracted significant attention from both domestic and foreign investors due to their high growth potential and attractive returns. However, these markets also encompass various risk factors, such as political uncertainties, exchange rate fluctuations, legal risks, and economic instability, which significantly shape investors' perceptions of risk. Investor risk perception stands out as one of the most critical determinants of the direction and speed of capital flows in emerging markets. In particular, sudden capital outflows can trigger financial vulnerabilities in developing countries and disrupt economic balances. The literature indicates that investor risk perception in emerging markets is not solely based on economic fundamentals but is also strongly influenced by political developments, social instability, and even the flow of information spread through social media, reflecting psychological and behavioral factors. In countries like Turkey, political discourse, concerns about central bank independence, or sudden policy changes can rapidly heighten investors' risk perceptions and increase market volatility. This study examines the factors shaping investor risk perception in emerging markets based on the existing literature and evaluates their potential effects on investment decisions. It emphasizes that investor behavior in emerging markets is influenced not only by economic indicators but also by behavioral tendencies and media impacts, and it suggests that this area requires further empirical investigation.

Keywords: Emerging markets, investor risk perception, capital flows, political risk, volatility, behavioral finance.

ÖZET

Son yıllarda gelişen piyasalar, yüksek büyüme potansiyelleri ve cazip getiri oranları nedeniyle hem yerli hem de yabancı yatırımcıların ilgisini çekmektedir. Ancak bu pazarlar, politik belirsizlikler, döviz kuru dalgalanmaları, hukuki riskler ve ekonomik istikrarsızlık gibi çeşitli risk unsurlarını da bünyelerinde barındırmakta ve yatırımcıların risk algısını önemli ölçüde şekillendirmektedir. Yatırımcı risk algısı, gelişen piyasalarda sermaye akımlarının yönünü ve hızını belirleyen en kritik faktörlerden biri olarak öne çıkmaktadır. Özellikle ani sermaye çıkışları, gelişen ülkelerde finansal kırılganlıkları tetikleyebilmekte ve ekonomik dengeleri bozabilmektedir. Literatür, gelişen piyasalarda yatırımcı risk algısının yalnızca ekonomik

temellere dayanmadığını, aynı zamanda siyasi gelişmeler, sosyal istikrarsızlıklar ve hatta sosyal medyada yayılan haber akışları gibi psikolojik ve davranışsal faktörlerden de güçlü biçimde etkilendiğini ortaya koymaktadır. Türkiye gibi gelişen piyasalarda siyasi söylemler, merkez bankası bağımsızlığına dair endişeler veya ani politika değişiklikleri yatırımcıların risk algısını hızla artırabilmekte ve piyasalarda volatiliteyi yükseltebilmektedir. Bu çalışma, gelişen piyasalarda yatırımcı risk algısını şekillendiren faktörleri literatür temelinde incelemekte ve yatırım kararları üzerindeki olası etkilerini değerlendirmektedir. Çalışma, gelişen piyasalarda yatırımcı davranışlarının yalnızca ekonomik göstergelere değil, aynı zamanda davranışsal eğilimlere ve medya etkilerine de bağlı olduğunu vurgulamakta ve bu alanın ampirik çalışmalarla daha fazla araştırılması gerektiğini önermektedir.

Anahtar Kelimeler: Gelişen piyasalar, yatırımcı risk algısı, sermaye akımları, politik risk, volatilite, davranışsal finans.

Global Trends in Language and Literature Teaching
Dil ve Edebiyyat Ögretmeninde Küresel Eğilimler

Habibe KULİEVA
Azerbaijan State Pedagogical University, Azerbaijani
hebis.selim2013@gmail.com
https://orcid.org/0009-0005-6785-4497

ABSTRACT

The globalization process has led to serious changes in the field of education, as well as in various fields. These changes have brought to the agenda the application of new approaches in the teaching of national languages and literatures, the integration of modern technologies and methodological innovations. The teaching of Azerbaijani language and literature should not lag behind these trends and should be developed in accordance with the changes taking place in the world education system.

The digitalization of education on a global scale is also reflected in the subject of language and literature. In modern times, interactive electronic textbooks, mobile applications, online learning platforms (Zoom, Microsoft Teams, etc.) create more accessible, dynamic and visual learning opportunities for teachers and students. Through these technologies, students can listen to literary texts, watch video analyses and perform interactive tasks.

Modern education systems pay attention to instilling global citizenship and multicultural thinking, along with national values. The rich spiritual and cultural heritage of Azerbaijani literature is taught in this context, both protecting national identity and creating conditions for comparative learning with the literatures of other nations.

Within the framework of global trends, the integration of the STEAM (Science, Technology, Engineering, Art and Mathematics) approach into literature lessons is noteworthy. Connecting literature with art and technology forms deeper analytical and creative thinking skills in students. Now, not only theoretical aspects of linguistics, but also applied areas are included in the curriculum. These areas include translation theory, speech technologies, computational linguistics, and the development of language models for artificial intelligence.

Keywords: Global education trends, digital education, multicultural education, national and human values, integrative education, modern textbook.

ÖZET

Küreselleşme süreci, eğitim alanında ve çeşitli alanlarda ciddi değişikliklere yol açmıştır. Bu değişiklikler, ulusal dillerin ve edebiyatların öğretiminde yeni yaklaşımların uygulanmasını, modern teknolojilerin ve metodolojik yeniliklerin entegrasyonunu gündeme getirmiştir. Azerbaycan dili ve edebiyatının öğretimi bu eğilimlerin gerisinde kalmamalı ve dünya eğitim sisteminde meydana gelen değişikliklere uygun olarak geliştirilmelidir.

Eğitimin küresel ölçekte dijitalleşmesi, dil ve edebiyat konusuna da yansımıştır. Modern zamanlarda, etkileşimli elektronik ders kitapları, mobil uygulamalar, çevrimiçi öğrenme

platformları (Zoom, Microsoft Teams, vb.) öğretmenler ve öğrenciler için daha erişilebilir, dinamik ve görsel öğrenme fırsatları yaratmaktadır. Modern eğitim sistemleri, ulusal değerlerin yanı sıra küresel vatandaşlığı ve çok kültürlü düşünceyi aşılamaya dikkat ediyor. Azerbaycan edebiyatının zengin manevi ve kültürel mirası, hem ulusal kimliği koruyarak hem de diğer ulusların edebiyatlarıyla karşılaştırmalı öğrenme koşulları yaratarak bu bağlamda öğretiliyor.
Küresel eğilimler çerçevesinde, STEAM (Bilim, Teknoloji, Mühendislik, Sanat ve Matematik) yaklaşımının edebiyat derslerine entegre edilmesi dikkat çekicidir. Edebiyatı sanat ve teknolojiyle ilişkilendirmek, öğrencilerde daha derin analitik ve yaratıcı düşünme becerileri oluşturur. Artık müfredata sadece dilbilimin teorik yönleri değil, aynı zamanda uygulamalı alanlar da dahil ediliyor. Bu alanlar arasında çeviri teorisi, konuşma teknolojileri, hesaplamalı dilbilim ve yapay zeka için dil modelleri geliştirme yer alır.

Anahtar Kelimeler: Küresel eğitim eğilimleri, dijital eğitim, çok kültürlü eğitim, ulusal ve insani değerler, bütünleştirici eğitim, modern ders kitabı.

Öğrenmenin Dışsallaştırılması: Yapay Zekâ Kullanımının Bilişsel Çaba ve Eğitim Süreçlerine Etkisi

Hacı Ahmet Şimşek[4], Ayşe Nur Aydemir[5]

ABSTRACT

The study examines the effects of artificial intelligence (AI) technologies on learning within the context of the externalization of learning in education, particularly focusing on the reduction of individuals' cognitive efforts. The concept of learning externalization refers to the delegation of individuals' conceptual and mental activities to technology. This process leads to a gradual decline in mental effort and metacognitive awareness. The increasing prevalence of AI-supported learning tools in educational practices has significant implications for the depth and permanence of learning. In this context, the study addresses the educational reflections of cognitive externalization and the psychological and pedagogical effects of AI usage. Both national and international literature indicate that while AI technologies offer considerable advantages in education, their intensive use may threaten learning depth and cognitive development. Therefore, it is necessary to re-evaluate AI applications within a pedagogical framework and to develop targeted policies aimed at mitigating the negative effects of cognitive externalization. Ultimately, the ethical and conscious use of AI has the potential to enhance learning quality, and future research in this area should be deepened within the axes of pedagogical practices and psychological processes.

Keywords: Artificial intelligence, cognitive externalization, cognitive effort, educational technologies, metacognition

ÖZET

Çalışmada yapay zekâ teknolojilerinin eğitim sürecinde öğrenmenin dışsallaştırılması bağlamında bireylerin bilişsel çabalarının azalmasıyla birlikte öğrenme üzerindeki etkileri incelenmiştir. Öğrenmenin dışsallaştırılması kavramı, bireylerin kavramsal, zihinsel faaliyetlerini teknolojiye devretmeleri anlamına gelmektedir. Bu durum zihinsel çaba ve üstbilişsel farkındalıkta giderek azalmaya yol açmaktadır. Eğitim öğretimde yapay zekâ destekli öğrenme araçlarının giderek yaygınlaşması, öğrenme sürecinin derinliği ve kalıcılığı üzerinde önemli sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Bu bağlamda çalışmada, bilişsel dışsallaştırmanın eğitimdeki yansımaları ile yapay zekâ kullanımının psikolojik ve pedagojik etkileri ele alınmaktadır. Hem yerli hem de yabancı literatür, yapay zekâ teknolojilerinin eğitimde önemli avantajlar sağladığını; ancak bu araçların yoğun kullanımının öğrenme

[4] Dr. Hacı Ahmet Şimşek Kastamonu Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Felsefe Bölümü. simsekahmet@kastamonu.edu.tr. ORCID 0000 0003 1423 2120.

[5] Felsefe Uzmanı Ayşe Nur Aydemir Kastamonu Üniversitesi, Felsefe Bölümü, Yüksek Lisans Mezunu a.aydemir71@hotmail.com ORCID 0009-0002-2674-7965.

derinliğini ve bilişsel gelişimi tehdit edebileceğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla yapay zekâ uygulamalarının pedagojik bir çerçevede yeniden incelenip değerlendirilmesi ve bilişsel dışsallaştırmanın olumsuz tesirlerini azaltmaya yönelik hedef politikalarının geliştirilmesi gerekmektedir. Nihayetinde yapay zekânın etik ve bilinçli kullanımı, öğrenme kalitesini yükseltme gücüne sahiptir ve bu alandaki gelecekteki araştırmaların pedagojik pratikler ve psikolojik süreçler ekseninde derinleştirilmesi önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, öğrenmenin dışsallaştırılması, bilişsel çaba, eğitim teknolojileri, metakognisyon

Distribution Characteristics of Coronary Artery Anomalies Associated with Congenital Heart Defects in Children

Uşaqlarda Anadangəlmə Ürək Qüsurları Ilə Assosiasiyalı Koronar Damar Anomaliyalarının Yayılma Xüsusiyyətləri

Hacıyeva N.A.
Azerbaijan Medical University
dosnargiz1964@gmail.com

ABSTRACT

This article demonstrates that in some children, congenital heart defects (CHD) are accompanied by associated coronary artery anomalies (CAA).
Even minor anomalies of the coronary arteries can influence the prognosis of congenital heart defects and are accompanied by impaired coronary circulation.
CAA associated with CHD is one of the main causes for the development of sudden death syndrome. In this context, early diagnosis of structural changes in the coronary arteries associated with CHD is of great clinical importance.
To diagnose congenital coronary artery anomalies at an early stage, in addition to ECG and EchoCG, the use of multislice coronary angiography is considered purposeful.
The study involved 82 children with CHD, of which 36 had a negative Rh factor. Among the 36, 20 (55.6%) were boys and 16 (44.4%) were girls.
According to our research findings, for the first time, a statistically significant correlation ($p<0.001$) was found between the presence of a negative Rh factor and the development of associated coronary artery anomalies in children with Tetralogy of Fallot.
These children were born in specific geographical zones of the Republic of Azerbaijan and belonged to blood group I (0) or III (B), born mostly during the autumn and winter seasons.
Compared to Rh-positive children with Tetralogy of Fallot, Rh-negative children had a significantly higher incidence of coronary artery developmental anomalies ($p<0.001$). Among Rh-negative children, this was more pronounced.
CAA associated with CHD can be diagnosed 2-3 weeks earlier with appropriate screening.
These findings indicate the necessity for particular attention from physicians to early diagnosis of coronary artery anomalies, especially in children with Tetralogy of Fallot and a negative Rhfactor, and dictate the need for dynamic observation, medical screening, and preventive measures.

Keywords: Congenital heart defects, coronary artery anomalies, Rh-negative factor, child.

The Impact of the Audiobook Boom on Music Consumption Habits
Sesli Kitap Patlamasının Müzik Tüketim Alışkanlıkları Üzerindeki Etkisi

Assoc.Prof.Dr. Hakan Emre ZİYAGİL
Niğde Ömer Halisdemir University
hakanemreziyagil@gmail.com
https://orcid.org/ 0000-0002-2981-2497

Abdullah OKŞEN
Niğde Ömer Halisdemir University
Graduate Student / Institute of Social Sciences
oksen5790@gmail.com
https://orcid.org/0009-0009-1332-0824

ABSTRACT

With the advancement of today's technology, the number of people listening to audiobooks, which has increased significantly in recent years, is attracting attention. This significant increase in audiobook listening is leading to a significant shift in listeners' habits. It's safe to say that audiobooks are now replacing the time traditionally allocated to music. It's been observed that people are starting to adopt the habit of listening to books instead of reading books as part of their daily activities. In short, people are now choosing to listen to books over "free time." These periods, whether during exercise or housework, offer an indispensable opportunity to listen to books. Reflecting on our old habits, we might prefer to listen to a specific genre of music during these periods, but now, a background story or informative narratives may be preferred. The shifts in these preferences have brought both challenges and new opportunities to the music industry. The decrease in potential music listening time, in particular, presents new challenges for revenue and copyrights. Within this framework of what has been described as the attention economy, music's battle with audiobooks has also begun. With even passive music listeners turning to audiobooks, the music industry is heating up even more. As this battle continues, new collaborations and content strategies are also gaining prominence. The fact that audiobooks are now being built with soundtrack-like arrangements is a prime example. This can also be a potential source of income for musicians. Conversely, presenting music-focused documentaries or biographies related to artists in audiobook format can also attract the attention of music lovers. This maintains the overall sense of connection to music. Generally, players in the music industry are encouraged to develop creative solutions, gain a deeper understanding of listener behavior, and collaborate with diverse content formats. To maintain its presence and reach new generations, the concept of music must adapt to these changes.

Key words: Audiobook, Music, Music Industry.

ÖZET

Günümüz teknolojisinin ilerlemesiyle ve son yıllarda önemli ölçüde artış gözlenen "Sesli Kitap" dinleyen kitleler dikkat çekmektedir. Sesli kitapların dinlenmesinde görülen bu belirgin yükseliş ise dinleyicilerin alışkanlıklarında önemli bir değişime yol açmaktadır. Geleneksel olarak müzik dinleme için ayrılan zaman dilimlerinin yerini artık sesli kitaplar almaya başladığını söylemek yerinde olacaktır. İnsanlar kendi yaşam süreleri içerisinde var olan aktivitelerin arasına artık kitap okuma yerine kitap dinleme alışkanlıklarını edinmeye başladıkları gözlemlenmektedir. Kısacası insanlar için artık "boş zaman" olgusu yerine kitap dinlemeyi tercih etmektedir. Gerek spor yaparken gerekse ev işleri ile uğraşılan bu zaman dilimleri tam anlamıyla kitap dinlemek için kaçınılmaz bir fırsatı bizlere sunmaktadır. Eski alışkanlıklarımızı düşündüğümüzde bu zaman dilimlerinde belirli bir müzik türü dinlenirken şimdilerde ise arka planda bir hikâye ya da bilgi dolu anlatılar tercih edilebiliyor. Bu tercihlerin yaratmış olduğu değişim sayesinde müzik endüstrisi için hem zorluklar hem de yeni fırsatları gün yüzüne çıkmaktadır. Özellikle potansiyel müzik dinleme sürelerinin azalmasının getirmiş olduğu gelir ve telif hakları konusu yeni denklemleri bizlere sunuyor. Dikkat ekonomisi olarak nitelendirilen bu denklemler içerisinde müziğin artık sesli kitaplarla olan savaşı da bir yandan başladığı ifade edilebilir. Müziği pasif dinleyenlerin bile sesli kitaplara yönelmesiyle birlikte müzik endüstrisi alanının daha da kızıştığı görülmektedir. Bu savaş sürerken bir yandan yeni iş birlikleri ve içerik stratejilerinin geliştirilmesi de ön plana çıkmaktadır. Sesli kitapların artık altyapılarında film müzikleri tadında aranjelerin kullanılması buna en güzel örnektir. Bu durum aynı zamanda müzisyenler için farklı bir gelir kapısı da olabiliyor. Diğer yandan müzik odaklı belgesellerin ya da sanatçıların hayatları ile ilgili konuların da sesli kitap formatında sunulması da müzikseverlerin dikkatini çekebilmektedir. Böylelikle müziğe olan genel bağlılık hissi de gücünü koruyabilmektedir. Genel anlamda müzik endüstrisinde var olan aktörler yaratıcı çözümler üretmeye, dinleyici davranışlarını daha derinlemesine anlamaya ve farklı içerik formatlarıyla iş birliği yapmaya teşvik edebilmektedir. Müzik kavramı varlığını sürdürebilmek ve yeni nesillere ulaşabilmek için bu tarz değişimlere olan adaptasyonunu mutlaka sağlamak zorundadır.

Anahtar kelimeler: Sesli Kitap, Müzik, Müzik Endüstrisi.

The Legal Framework and Professional Practice Dimension of Carbon Accounting in Turkey

Karbon Muhasebesinin Türkiye'deki Yasal Çerçevesi ve Mesleki Uygulama Boyutu

Dr. Halil EKİCİ
Gaziantep Üniversitesi
halil_ekici@hotmail.com
Orcid: 0009-0000-3121-3760

ABSTRACT

Climate change, whose effects are increasingly felt on a global scale, has made the measurement, reporting, and management of carbon emissions more critical than ever. In this context, carbon accounting practices have emerged as important tools for businesses to monitor, evaluate, and transparently report their environmental sustainability performance. However, in Türkiye, the legal infrastructure related to carbon accounting remains largely underdeveloped, and the relationship between these practices and the accounting profession has not yet been clearly defined. This study aims to evaluate carbon accounting practices within the framework of Law No. 3568 on Certified Public Accountancy and Sworn-in Certified Public Accountancy in Türkiye, and to comparatively analyze national regulations in light of international standards.As a method, a literature-based review was conducted by compiling relevant accounting legislation and recent academic studies. Within this scope, the current legal and institutional framework in Türkiye was examined, and structural deficiencies and regulatory gaps were identified. Based on the findings, the study seeks to offer professional and policy-level recommendations for incorporating carbon accounting into the scope of the accounting profession.

Keywords: Carbon Accounting, Accounting Profession, Law No. 3568, Legal Regulation, Sustainability reporting

JEL Codes: M40, M41, M48

ÖZET

Küresel ölçekte etkilerini giderek daha fazla hissettiren iklim değişikliği, karbon emisyonlarının ölçülmesi, raporlanması ve yönetilmesini giderek daha kritik hale getirmiştir. Bu bağlamda karbon muhasebesi uygulamaları, işletmelerin çevresel sürdürülebilirlik performanslarını izlemeleri, değerlendirmeleri ve bu performansı şeffaf biçimde raporlamaları açısından önemli araçlar olarak öne çıkmaktadır. Ancak Türkiye'de karbon muhasebesine ilişkin yasal altyapı büyük ölçüde gelişmemiş olup, bu uygulamaların muhasebe mesleğiyle ilişkisi henüz net bir şekilde tanımlanmamıştır. Bu çalışma, karbon muhasebesi uygulamalarını Türkiye'de 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu çerçevesinde mesleki sorumluluklar bağlamında değerlendirmeyi ve ulusal düzenlemeleri uluslararası standartlarla karşılaştırmalı olarak analiz etmeyi amaçlamaktadır. Yöntem olarak, ilgili muhasebe mevzuatları ile akademik literatürdeki

güncel çalışmalar esas alınarak bir derleme çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda, Türkiye'deki mevcut yasal ve kurumsal çerçeve analiz edilmiş; yapısal eksiklikler ve düzenleme boşlukları ortaya konmaya çalışılmıştır. Elde edilen bulgular ışığında, karbon muhasebesinin muhasebe mesleği kapsamına alınmasına yönelik mesleki ve politik düzeyde öneriler sunulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Karbon Muhasebesi, Muhasebe Mesleği, 3568 Sayılı Kanun, Yasal Düzenleme, Sürdürülebilirlik raporlaması.

JEL Kodları: M40, M41, M48

Attitudes Towards Elderly Care and Sense of Family Integrity*

Yaşlı Bireyin Bakımına Yönelik Tutumlar ve Aile Bütünlük Duygusu*

Halime DİMLİ
Gazi University
halime.dimli@gazi.edu.tr
Orcid: 0009-0007-0448-8970

Prof. Dr. Fatma ARPACİ
Gazi University
arpacif@gazi.edu.tr
Orcid: 0000-0001-6619-6358

ABSTRACT

Elderly care can be defined as supporting the elderly in the life of the elderly in their loss of psychological, physical, biological and social functions. In the Turkish society structure, due to the importance given to the elderly person and the care given to the elderly person, care has been taken in the family. Thus, the social relations of the elderly individual continued and there was no problem of care within the family. However, the increase of the elderly population in recent years highlights the problem of care. Decreased birth rates due to changes in family structure cause imbalance in care, but reduce the role of the family in elderly care. Decreased birth rates lead to reduced caregiving and increased burden on caregivers. The increased burden of care makes family members more sensitive to stressors. Reactions to stressors and stressors in the life of the individual significantly affect the quality of life. How they respond to these stressors is explained by the concept of a sense of family integrity. The family is made up of a sense of integrity, meaningfulness, comprehensibility and manageability, and increases their ability to cope with stressors. Care of the elderly individual will strengthen the bonds between the family while making life more meaningful and will also improve feelings of family integrity. The higher the sense of family integrity, the healthier posture will be against the negative and unexpected factors in the caregiving process. In this way, they will increase their overall well-being in their lives by maintaining them. The aim of this study is to give information about the attitude towards the care of the elderly individual and the concept of a sense of family integrity and to reveal its relationship.

Keywords: Family, Elderly, Caregivers for Elderly Individuals, Sense of Family Integrity, Attitude towards Elderly Care

ÖZET

Yaşlı bakımı, yaşlının psikolojik, fiziksel, biyolojik, sosyal fonksiyonlarındaki oluşan kayıplarında yaşlının yaşamında ona destek vermek olarak tanımlanabilir. Türk toplum yapısında yaşlı bireye verilen önem ve gösterilen özen nedeniyle bakımını aile içerisinde yapılmasına dikkat edilmiştir. Böylelikle yaşlı bireyin sosyal ilişkileri devam ediyor ve aile

içerisinde bakım problemi söz konusu olmamaktaydı. Ancak son yıllarda yaşlı nüfusun artması bakım sorununu öne çıkarmaktadır. Aile yapısının değişmesiyle azalan doğum oranları bakım konusunda dengesizliğe sebep olmakla birlikte ailenin yaşlı bakımındaki rolünü azaltmaktadır. Doğum oranlarının azalması olası bakım vericilerin azalması ve bakım verenlerin üzerindeki yükün artmasına sebebiyet vermektedir. Bakım yükünün artması aile bireylerini stresörlere karşı daha hassas hale getirmektedir. Bireyin hayatındaki stresörler ve stresörlere karşı verilen tepkiler, yaşam kalitesini önemli ölçüde etkilemektedir. Bu stresörlere karşı nasıl cevap verdikleri aile bütünlük duygusu kavramı ile açıklanmaktadır. Aile bütünlük duygusu, anlamlılık, anlaşılabilirlik ve yönetilebilirlik bileşenlerinden oluşmakta ve stresörlere karşı baş etme yeteneklerini arttırmaktadır. Yaşlı bireyin bakımı aile arasındaki bağları güçlendirirken yaşamı daha anlamlı kılarak aile bütünlük duygularını da geliştirecektir. Aile bütünlük duygusu ne kadar yüksek olur ise bakım verme sürecindeki olumsuz ve beklenmedik etkenlere karşı daha sağlıklı duruş sergileyecektir. Böylelikle yaşamlarındaki genel refah düzeylerini koruyarak arttıracaklardır. Bu çalışmanın amacı yaşlı bireyin bakımına yönelik tutum ve aile bütünlük duygusu kavramı hakkında bilgi vermek ve ilişkisini ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Aile, Yaşlı Birey, Yaşlı Bireye Bakım Verenler, Aile Bütünlük Duygusu, Yaşlı Bakımına Yönelik Tutum

"Money or Its Meaning? The Influence of Income and Money Attitude on Life Satisfaction"

Para mı, Paraya Yüklenen Anlam mı? Gelirin ve Paraya Yönelik Tutumların Hayat Memnuniyetine Etkileri

Res.Asst. Hediye YÜRÜYEN KILIÇ
Gebze Technical University
hyuruyen@gtu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7597-385X

Assoc.Prof.Dr. İnci DURSUN
Gebze Technical University
incidursun@gtu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-9856-3914

Yusuf KILIÇ
Gebze Technical University
y.kilic2025@gtu.edu.tr
ORCID:https://orcid.org/0009-0004-3417-5375

ABSTRACT

The concept of "life satisfaction," which has been the subject of numerous studies across various disciplines for many years, refers individuals' subjective assessment of their quality of life. Empirical findings reveal that individuals with high life satisfaction tend to be more successful in their jobs and relationships, experience better physical and mental health, and live longer. Consequently, numerous studies across various disciplines have focused on the factors that influence life satisfaction, revealing a wide range of factors. However, the relationship between money and life satisfaction is quite complex. This complexity reflects individuals' complicated relationship with money in modern societies, due to the rise of consumer culture, economic uncertainty, and social comparisons. The objective of this research is to examine whether life satisfaction is more strongly influenced by income level or attitudes toward money. In this context, we aimed to uncover the impacts of monthly income and dimensions of attitudes toward money on life satisfaction independent of age, gender, and education level. For this aim, data were collected from 182 participants selected through convenience and snowball sampling using an online survey. Analyses were conducted using structural equation modeling. Research findings indicated that life satisfaction was not affected by income levels, but rather by the anxiety associated with earning less than others, which is a dimension of attitudes toward money. Further exploratory analyses revealed that these concerns were not related to income level but rather influenced by other dimensions of attitude toward money

Keywords: Attitude towards money, Income level, Life satisfaction.

ÖZET

Uzun yıllardır farklı disiplinlerde sayısız araştırmaya konu olmuş "hayattan memnuniyet" kavramı kişinin hayat kalitesine dair subjektif bir değerlendirmeyi temsil etmektedir. Hayattan memnuniyeti yüksek olan bireylerin işlerinde, ilişkilerinde daha başarılı oldukları, fiziksel ve zihinsel olarak daha sağlıklı oldukları ve daha uzun bir ömür sürdüklerine dair bulgular dikkat çekmektedir. Bu sebeple farklı disiplinlerde sayısız araştırma hayattan memnuniyeti etkileyen faktörler üzerine odaklanmış ve çok sayıda faktör ortaya çıkarılmıştır. Paranın hayattan memnuniyetle ilişkine dair ise karmaşık bulgular mevcuttur. Modern toplumlarda tüketim kültürünün, ekonomik belirsizliklerin ve sosyal karşılaştırmaların artması, bireylerin para ile olan ilişkilerini daha karmaşık hale getirmiş, bu karmaşa para-hayat memnuniyeti ilişkisine de yansımıştır. Bu araştırmada temel amaç; hayattan memnuniyetin gelir düzeyinden mi yoksa paraya yönelik tutumlardan mı daha fazla etkilendiğini incelemektir. Bu kapsamda yaş, cinsiyet ve eğitim seviyesinden bağımsız olarak aylık gelir miktarı ve paraya yönelik tutum boyutlarının etkilerinin ortaya çıkarılması hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda, kolayda ve kartopu örnekleme yöntemi ile seçilen 182 katılımcıdan çevrim içi anket yöntemi ile veri toplanmış, yapısal eşitlik modellemesi kullanılarak analizler gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçları hayattan memnuniyetin gelir seviyesinden değil, paraya yönelik tutum boyutlarından biri olan "diğerlerinden daha az kazanma kaygısından" etkilendiği görülmüştür. Yapılan keşif amaçlı ileri analizlerde bu kaygıların gelir düzeyiyle ilişkili olmadığı, paraya yönelik tutumun diğer boyutlarından etkilendiği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Paraya yönelik tutum, Gelir seviyesi, Hayattan memnuniyet.

The Effect of Smart City Perception on Entrepreneurship Tendencies

Akıllı Kent Algısının Girişimcilik Eğilimlerine Etkisi

Asst.Prof.Dr. Hülya ATEŞOĞLU
İstanbul Gelişim University
hatesoglu@gelisim.edu.tr
Orcid: 0000-0003-2116-3821

ABSTRACT

Smart cities are new generation urbanism approaches that aim to create sustainable urban areas with high quality of life and high technological infrastructure. Today, the transformation of cities into smart cities through digitalization and technological infrastructure investments radically changes individuals' lifestyles and ways of doing business. In this context, examining the impact of individuals' perceptions of smart cities on their entrepreneurial tendencies is important in terms of understanding the entrepreneurial potential of the young population. This paper aims to examine the impact of individuals' perceptions of the smart city characteristics of the cities they live in or interact with on their entrepreneurial tendencies. It is aimed to examine the effect of smart city perceptions of university students aged 18-25, studying in İstanbul on their entrepreneurial tendencies. The sub-dimensions of smart city perception are smart transportation, smart people, smart governance, smart life, smart economy and smart environment. The sub-dimensions of entrepreneurial tendencies are evaluated as proactivity, risk-taking and innovation. The research is designed with quantitative method and the data will be obtained by survey method. The study is expected to contribute to entrepreneurship policies and smart city planning by revealing the relationship between young people's urban perceptions and entrepreneurial tendencies. It is aimed that the findings obtained will guide both academic literature and practitioners in the future.

Keywords: Smart City, Entrepreneurship Tendency, Digitalization.

ÖZET

Akıllı kentler, yüksek teknolojik altyapı ile oluşturulmuş, yaşam kalitesi yüksek ve sürdürülebilir kentsel alanlar oluşturmayı hedefleyen, yeni nesil şehircilik yaklaşımlarıdır. Günümüzde şehirlerin dijitalleşme ve teknolojik altyapı yatırımlarıyla akıllı kentlere dönüşümü, bireylerin yaşam biçimlerini ve iş yapma yöntemlerini köklü biçimde değiştirmektedir. Bu bağlamda bireylerin akıllı kent algılarının, girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkisinin incelenmesi, özellikle genç nüfusun girişimci potansiyelini anlamak açısından önem arz etmektedir. Bu çalışma, bireylerin yaşadıkları veya etkileşimde bulundukları şehirlerin akıllı kent özelliklerine ilişkin algılarının, girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. İstanbul'da öğrenim gören 18-25 yaş arası üniversite öğrencilerinin akıllı kent algılarının, girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Akıllı kent algısının alt boyutları; akıllı ulaşım, akıllı insan, akıllı yönetişim, akıllı yaşam, akıllı ekonomi ve akıllı çevre olarak ele alınmaktadır.

Girişimcilik eğilimlerinin alt boyutları ise proaktiflik, risk alma ve yenilikçilik olarak değerlendirilmektedir. Araştırma nicel yöntemle tasarlanmış olup, veriler anket yöntemiyle elde edilecektir. Çalışmanın, gençlerin kentsel algıları ile girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişkiyi ortaya koyarak, girişimcilik politikalarına ve akıllı kent planlamalarına katkı sunması beklenmektedir. Elde edilen bulguların, ilerleyen dönemlerde hem akademik yazına hem de uygulayıcılara rehberlik etmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı Kent, Girişimcilik Eğilimi, Dijitalleşme.

The Mediating Role of Innovative Organizational Climate in the Effect of Transformational Leadership on Frugal Innovation and Digital Communication

Dönüşümsel Liderliğin Tutumlu İnovasyon ve Dijital İletişim Üzerindeki Etkisinde Yenilikçi Örgüt İkliminin Aracı Rolü

Asst.Prof. Dr. Hülya ATEŞOĞLU
İstanbul Gelişim University
hatesoglu@gelisim.edu.tr
Orcid: 0000-0003-2116-3821

ABSTRACT

In today's rapidly changing and digitalized business world, it is vital for organizations to gain competitive advantage and ensure sustainability. In the field of management and strategy, leadership styles are related to the transformation in innovative capacity and communication structures. This paper examines the impact of transformational leadership on frugal innovation and digital communication and investigates the mediating role of innovative organizational climate in this relationship. Transformational leaders should be able to do visionary work by supporting employees' innovative thinking and ensuring more efficient use of resources. This is critical for creating and managing frugal innovation processes. In this context, transformational leaders' having visionary approaches, exhibiting inspiring communication skills and supporting change with their attitudes can pave the way for employees' innovative approaches. At the same time, leadership has a guiding role in the effective use of digital communication technologies. An organizational climate that encourages openness to innovation, supportive attitudes and risk-taking behavior in the organization can support the positive effects of this role. The research model created in this direction aims to examine the effects of transformational leadership on frugal innovation and digital communication and to reveal the mediating role of innovative organizational climate in this interaction. In this quantitative study, data will be collected from middle and senior level managers working in IT firms operating in Türkiye through a questionnaire survey. The study is intended to contribute to the literature at the theoretical level and to guide practitioners in terms of strategic leadership, innovation management and digitalization processes.

Keywords: Transformational Leadership, Frugal Innovation, Digital Communication, Innovative Organizational Climate.

ÖZET

Günümüzün hızla değişen ve dijitalleşen iş dünyasında, örgütlerin rekabet avantajı elde edebilmesi ve sürdürülebilirliğini sağlayabilmesi yaşamsal öneme sahiptir. Yönetim ve strateji alanında; liderlik tarzları, yenilikçi kapasite ve iletişim yapılarındaki dönüşümle ilişkilidir. Bu çalışmada, dönüşümsel liderliğin tutumlu inovasyon ve dijital iletişim üzerindeki etkisi

incelenmekte ve bu ilişkide yenilikçi örgüt ikliminin aracı rolü araştırılmaktadır. Dönüşümsel liderler; çalışanların yenilikçi düşünmesini destekleyerek ve kaynakların daha verimli kullanılmasını sağlayarak vizyoner çalışmalar yapabilmelidirler. Bu durum tutumlu inovasyon süreçlerini oluşturmak ve yönetebilmek açısından kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda dönüşümsel liderlerin vizyoner yaklaşımlara sahip olması, ilham verici iletişim becerileri sergilemesi ve tutumlarıyla değişimi desteklemesi, çalışanların yenilikçi yaklaşımlarına zemin hazırlayabilmektedir. Aynı zamanda dijital iletişim teknolojilerinin etkin kullanımında liderliğin yönlendirici rolü bulunmaktadır. Örgüt içerisinde yeniliğe açıklık, destekleyici tutumlar ve risk alma davranışını teşvik eden bir örgüt iklimi, bu rolün olumlu etkilerini destekleyebilmektedir. Bu doğrultuda oluşturulan araştırma modeli, dönüşümsel liderliğin tutumlu inovasyon ve dijital iletişim üzerindeki etkilerini incelemeyi ve bu etkileşimde yenilikçi örgüt ikliminin aracılık rolünü ortaya koymayı hedeflemektedir. Nicel araştırma yöntemi benimsenen çalışmada, Türkiye'de faaliyet gösteren bilişim firmalarında görev yapan orta ve üst düzey yöneticilerden anket yoluyla veri toplanacaktır. Çalışmanın, hem kuramsal düzeyde literatüre katkı sunması hem de uygulayıcılara stratejik liderlik, inovasyon yönetimi ve dijitalleşme süreçleri açısından yol gösterici olması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dönüşümsel Liderlik, Tutumlu İnovasyon, Dijital İletişim, Yenilikçi Örgüt İklimi.

Examining the Digital Financial Literacy Levels of Generations Y and Z

Y ve Z Kuşağının Dijital Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin İncelenmesi

Assoc.Prof.Dr. Hülya ER
Bolu Abant İzzet Baysal University
hulyaer@ibu.edu.tr
Orcid: 0000-0002-3715-2433

Lecturer Murat ER
Bolu Abant İzzet Baysal University
murat.er@ibu.edu.tr
Orcid: 0000-0001-8945-1323

Prof.Dr. Remzi ALTUNIŞIK
Sakarya University
altunr@sakarya.edu.tr
Orcid: 0000-0001-7934-1841

ABSTRACT

Digitalization, which has developed rapidly in recent years, is profoundly impacting the finance sector, as it does all other sectors, and is transforming it within the framework of digital elements. Innovations in financial technologies and the products and services offered through digital platforms have made individuals' financial and digital literacy levels even more crucial. High levels of individual competence in these area are crucial for the healthy functioning and sustainability of the sector. The purpose of this study is to examine the digital financial literacy levels of individuals in Generations Y and Z. The study assesses digital financial risk and control awareness, basic and advanced digital financial knowledge levels, and digital financial attitudes and behaviors. This study, based on quantitative research methods, employed a random sampling survey. Based on the data obtained so far, significant differences in the digital financial literacy levels of Generations Y and Z have been identified. This study is expected to contribute significantly to both the finance sector and the literature by revealing the current status of these generations.

Keywords: Finance, Financial Literacy, Digital Financial Literacy, Financial Technology.

ÖZET

Son yıllarda hızla gelişen dijitalleşme, tüm sektörleri olduğu gibi finans sektörünü de derinden etkilemekte ve bu sektörü dijital unsurlar çerçevesinde dönüştürmektedir. Finansal teknolojilerdeki yenilikler ve dijital platformlar aracılığıyla sunulan ürün ve hizmetler,

bireylerin finansal ve dijital okuryazarlık düzeylerini daha önemli hâle getirmiştir. Bireylerin bu konudaki yeterliliklerinin yüksek olması, sektörün sağlıklı işleyişi ve sürdürülebilirliği açısından önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı, Y ve Z kuşağında yer alan bireylerin dijital finansal okuryazarlık düzeylerini incelemektir. Araştırmada, dijital finansal risk ve kontrol farkındalığı, temel ve ileri düzey dijital finansal bilgi düzeyleri ile dijital finansal tutum

ve davranışlar değerlendirilmektedir. Nicel araştırma yöntemine dayanan bu çalışmada, tesadüfi örnekleme yöntemiyle anket uygulanmıştır. Araştırma kapsamında şu ana kadar elde edilen veriler doğrultusunda, Y ve Z kuşaklarının dijital finansal okuryazarlık düzeylerinde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu çalışmanın, söz konusu kuşakların mevcut durumunu ortaya koyarak hem finans sektörüne hem de literatüre önemli katkılar sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Finans, Finansal Okuryazarlık, Dijital Finansal Okuryazarlık, Finansal Teknoloji.

The Impact of Social Capital Levels on Change Management Processes: The Case of İBB Spor Istanbul

Sosyal Sermaye Düzeyinin Değişim Yönetimi Süreçlerine Etkisi: İBB Spor İstanbul Örneği

Hümeyre ŞİMŞEK
Marmara University
humeyresimsekk@gmail.com
ORCID: 0000-0002-0690-8883

Assoc.Prof.Dr. Aydın PEKEL
Marmara University
aydin.pekel@marmara.edu.tr

ABSTRACT

This study aims to evaluate the relationship between the concepts of social capital and change management. It is thought that social capital, which is based on the interpersonal relationships of employees, one of the most important elements of organizations, is related to the change management processes of organizations that display a flexible and adaptive structure in the global competitive environment and do not resist change. Data were collected through a survey technique from 239 employees working in sports enterprises under the Istanbul Metropolitan Municipality. The obtained data were analyzed using explanatory and confirmatory factor analyses, as well as correlation analyses, and significant findings were reached as a result of the analyses. According to the research findings, it was observed that there is a high degree of relationship between the levels of social capital of employees and the change management of organizations.

Keywords: Sports enterprises, Social Capital, Organizational Change Management.

ÖZET

Çalışma ile sosyal sermaye ve değişim yönetimi kavramları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Örgütlerin en önemli unsurlarından olan işgörenlerin bireylerarası ilişkilerini temel alan sosyal sermayenin, küresel rekabet ortamında esnek ve adaptif bir yapı sergileyerek değişime direnmeyen örgütlerin değişim yönetimi süreçleri ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Araştırma amacı kapsamında İstanbul Büyükşehir Belediyesi bünyesinde yer alan spor işletmelerinde görevli 239 işgörenden anket tekniği ile veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler, açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri ve korelasyon analiziyleriyle değerlendirilmiş ve analizler sonucunda anlamlı bulgulara ulaşılmıştır. Araştırma bulgularına göre ise işgörenlerin sosyal sermaye düzeyleri ile örgütlerin değişim yönetimlerinin yüksek derecede ilişki olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Spor işletmeleri, Sosyal Sermaye, Örgütsel Değişim Yönetimi.

Tough Question in Tough Times: Does Pandemic Anxiety Increase Organizational Cynicism?

Zor Zamanlarda Zor Soru: Salgın Kaygısı Örgütsel Sinizmi Artırır mı?

Dr. İbrahim Alper GEDİK
Zonguldak Bülent Ecevit University
gedik@beun.edu.tr
ORCID: 0000-0002-9113-0286

Assoc. Prof. Dr. Süleyman AĞRAŞ
Düzce University
suleyman.agras@duzce.edu.tr
ORCID: 0000-0003-0999-0904

Prof.Dr. Said KINGIR
Sakarya University of Applied Sciences
saidkingir@subu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-5459-3484

ABSTRACT

The COVID-19 pandemic has introduced unprecedented psychological stressors into working life, profoundly impacting employee behavior (Yılmaz & Sağlam, 2021). Crises such as pandemics challenge organizational decision-making, and inconsistent decisions may be interpreted differently by employees depending on their attributional perceptions (Kumaş & Sarı Çallı, 2024). Pandemic anxiety is defined as a multidimensional form of anxiety driven by job insecurity, fear of infection, and uncertainty (Yalçınsoy & Sığrı, 2022), while organizational cynicism refers to employees' negative beliefs, emotions, and behaviors toward their organizations (Balay et al., 2013).

This study investigates the role of psychological effects stemming from the pandemic on levels of organizational cynicism. It focuses on hotel employees in the Antalya region, using a sample of 401 participants (200 seasonal employees surveyed during summer and 201 permanent employees surveyed during autumn) from ten five-star hotels. The data were analyzed using confirmatory factor analysis, T-tests, ANOVA, and correlation analyses after normality testing. The findings are expected to offer guidance for human resource management practices during crises. Understanding the influence of employees' pandemic-related stress and psychological resilience on organizational cynicism holds strategic importance for enhancing organizational flexibility and sustainability.

Keywords: COVID-19, Pandemic Anxiety, Organizational Cynicism, Hotel Employees, Human Resources

ÖZET

COVID-19 pandemisi, iş yaşamında eşi benzeri görülmemiş düzeyde psikolojik stresörler meydana getirmiş ve çalışan davranışlarını derinden etkilemiştir (Yılmaz ve Sağlam, 2021). Kriz dönemlerinde örgütlerin karar alma mekanizmaları zorlanmakta ve bu süreçte alınan tutarsız kararlar, çalışanlar tarafından farklı şekillerde algılanarak çeşitli atıflara maruz kalabilmektedir (Kumaş ve Sarı Çallı, 2024). Pandemiye özgü kaygılar; iş güvencesizliği, enfeksiyon korkusu ve belirsizlik gibi faktörlerden kaynaklanan çok boyutlu bir anksiyete olarak tanımlanırken (Yalçınsoy ve Sığrı, 2022), örgütsel sinizm ise çalışanların örgütlerine yönelik olumsuz inanç, duygu ve davranışlarını kapsamaktadır (Balay ve diğ., 2013).

Bu çalışma, COVID-19 pandemisinin oluşturduğu psikolojik etkilerin örgütsel sinizm üzerindeki belirleyici rolünü incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, Antalya bölgesindeki 10 farklı 5 yıldızlı otelde çalışan sezonluk ve daimi personel örneklemiyle yürütülmüştür. Yaz döneminde sezonluk çalışan 200 kişiye ve güz döneminde daimi çalışan 201 kişiye uygulanan anket yoluyla toplamda 401 katılımcıdan veri toplanmıştır. Verilerin analizinde doğrulayıcı faktör analizi, normallik testleri, T-testi, ANOVA ve korelasyon analizleri kullanılmıştır. Araştırma bulgularının, kriz dönemlerinde insan kaynakları yönetimi uygulamaları açısından yol gösterici olması beklenmektedir. Özellikle çalışanların pandemi kaynaklı stres düzeylerinin örgütsel sinizm üzerindeki etkisinin anlaşılması, örgütsel sürdürülebilirlik ve esneklik açısından stratejik önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Pandemi Kaygısı, Örgütsel Sinizm, Otel Çalışanları, İnsan Kaynakları

Urban Planning for Unmanned Aerial Vehicles (Uavs): Urban UAV Hotspots

Asst.Prof.Dr. İlker İbrahim AVŞAR
Osmaniye Korkut Ata University
iibrahimavsar@osmaniye.edu.tr
Orcid: 0000-0003-2991-380X

ABSTRACT

Unmanned aerial vehicles (UAVs) are one of the most innovative technologies developed in recent years. They have become widespread in various sectors. Already used for surveillance, agriculture and distribution, UAVs also offer significant potential for urban transportation. Integrating UAV technologies into human and freight transportation could transform urban mobility. However, a comprehensive regulatory process is needed to ensure the safe and sustainable use of these technologies in urban environments. Firstly, a legal framework for UAV use must be established. Next, the necessary physical infrastructure must be planned. In this context, it is important to establish maintenance and repair centres for UAVs, as well as landing and take-off areas suitable for passenger and freight transportation. Security and operational processes for these infrastructures must be coordinated in collaboration with central and local governments. Emergency landing sites for aircraft with vertical take-off and landing capabilities must also be established and integrated with other modes of transport. Throughout this process, Turkey-specific legal and technical frameworks can be developed based on international regulations such as EU Regulation 2021/664, which was set by the European Commission. Failure to establish this framework in a timely manner could lead to serious problems, such as a lack of suitable land, particularly in urban areas.

Keywords: Unmanned aerial vehicles, city, UAV points

Turkish Validation of the Dutch Boredom Scale

Assoc.Prof.Dr. İlksun Didem ÜLBEĞİ
Çukurova University, Adana, Turkey
idulbegi@cu.edu.tr
Orcid: 0000-0001-6905-2720

Assoc.Prof.Dr. Esengül İPLİK
Adana Alparslan Türkeş Science and Technology University, Adana, Turkey
eiplik@atu.edu.tr
Orcid: 0000-0002-6000-1588

ABSTRACT

The aim of this study is to assess the validity and reliability of the Dutch Boredom Scale in the Turkish context. For this purpose, data would be collected from two different samples using the convenience sampling method. In this study, a questionnaire would be developed using the most appropriate scales identified in the literature to collect the data by survey method. Firstly, an explanatory factor analysis will be performed to reveal the underlying structure of the variables. Reliability coefficients and item analysis methods will be used to assess the reliability of the variables. Subsequently, confirmatory factor analysis will be conducted to test the factors identified by the exploratory factor analysis, in addition to examining divergent, convergent, and nomological validity to reveal the construct validity. The discussion and conclusion will be based on the findings of the present study and recommendations will be provided for future research.

Keywords: Dutch Boredom Scale, Validity, Reliability, Psychometric Examination, Turkey

Perceived Organizational Support: A Meta-Analysis Study

Assoc.Prof.Dr. İlksun Didem ÜLBEĞİ
Çukurova University, Adana, Turkey
idulbegi@cu.edu.tr
Orcid: 0000-0001-6905-2720

Assoc.Prof.Dr. Esengül İPLİK
Adana Alparslan Türkeş Science and Technology University, Adana, Turkey
eiplik@atu.edu.tr
Orcid: 0000-0002-6000-1588

ABSTRACT

This study aims to examine the relationships between perceived organizational support and the related concepts explored in the literature. The psychometric meta-analysis approach will be utilized with this objective. In this process, initially, studies conducted in Turkey on perceived organizational support will be identified from various sources regarding the inclusion criteria of this study. Next, a coding table will be created, and the relevant data will be retrieved. Then, a psychometric meta-analysis method will be conducted to examine these data on perceived organizational support. The current study is intended to contribute to the Turkish literature with this systematic approach to present the effect sizes and their direction with respect to perceived organizational support and its correlates in the Turkish literature. According to the findings, the results will be evaluated in the context of the relevant literature and recommendations will be suggested for further research studies.

Keywords: Perceptions, Perceived Organizational Support, Meta-Analysis, Systematic Review, Turkish Literature.

Unique Foreign Language Mechanism: Universal Grammar

Prof. Dr. İrfan TOSUNCUOĞLU
Karabük University
irtosun@yahoo.com
Orcid: 0000-0002-0213-3574

ABSTRACT

It is known that people need many things to survive. Based on the idea that people make sense of the world through learning, one of the most indispensable elements for human beings is the act of learning. Human being is an entity that can think, make inferences, learn and structure what has learned. Therefore, from the moment a person is born until his/her death, he/she carries out the act of learning – intentionally or unintentionally – at every moment of his/her life. Grammar is used by some as a science that examines language in many ways, and by others as a collection of information or rules whose boundaries are determined as a result of language studies. Universal Grammar shows that all languages have common features (principles) and claims that principles are innate. Differences between languages are called variables. In language acquisition, the principles are ingrained in our cognition from birth, while we learn the variables later. In the Chomskyian approach, syntax constitutes an autonomous component independent of semantics. In these days, the idea that languages spoken in different geographies and belonging to various language families point to a single structure in depth, although they are very different in surface structure, is still open to debate.

Keywords: Universal Grammar, Language Universals, Chomskyian Approach, Foreign Language

Memory Factor in terms of Foreign Language Learning

Prof. Dr. İrfan TOSUNCUOĞLU
Karabük University
irtosun@yahoo.com
Orcid: 0000-0002-0213-3574

ABSTRACT

With the globalizing world, there are developments in economic, political, social and cultural fields all over the world. In line with these developments which are also reflected in the field of education some changes are made in language education. There are new research into some peculiar areas of language which need to be developed for an effective language education. Language is an element that reflects, designs and shapes the feelings and thoughts of a nation. The vocabulary of a nation either increases or decreases the functionality of the language. A language with a rich vocabulary is a language with high expressive and expressive power. As a result, the prestige of the language among other languages increases. In particular, our linguistic achievements which have been put into production turn into discourse with some changes in the use of language. Within the context of linguistic achievements, in order to learn language effectively, we should understand how our brain works during the learning activities. In order to avoid problems in the process of remembering the information, the information must be correctly encoded into the long-term memory. Each foreign language learner should discover his own method and be able to establish a network of systems.

Keywords: Brain, Foreign Language, Learning Mechanism, Linguistics, Memory.

Inquiry and Spatial Analyses through 3D Maps in Smart City: The Case ofGaziosmanpaşa

Akıllı Şehircilikte 3B Haritalar Üzerinden Sorgulama ve Mekânsal Analizler: Gaziosmanpaşa Örneği

Dr. Müh. İsmail BÜYÜKSALİH
PiriReis Harita, Gayrimenkul ve CBS Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı
ibuyuksalih@yahoo.c omOrcid ID:0000-0001-6301-8900

ABSTRACT

With the advancement of technology, the need for cities to become more efficient, livable, andcontinuously monitorable has increased. In response to this need, the concept of "smart city" has emerged, leading to the widespread adoption of data-driven decision-making processes in urban management. This study examines the contribution of inquiries and spatial analyses through 3D maps to urban transformation, focusing specifically on the Gaziosmanpaşa district.Two core technologies have been utilized in this study: the Mobile 360-degree panoramic imaging system and digital twin technology. Thanks to panoramic images obtained via the mobile system vehicle, detailed observation and data collection at the street level have been achieved. This system has enabled the digital transfer of elements such as the physical conditions of buildings, façade structures, and public space usage. Through metricmeasurements, analyses based on 2D maps derived from 3D data have been easily conducted. With Digital Twin technology a virtual replica of the real world—the existing building stock and infrastructure of the Gaziosmanpaşa district can be monitored in real time. By testing different scenarios on this model, solutions for urban transformation have been developed. Particularly in areas where urban renewal is intense, living spaces have been transferred to a virtual environment and subjected to 3D analyses. Additionally, inquiries and spatial analyses via 3D maps, such as building density and layering analysis, have allowed for the identification of risk areas based on the density and height data of structures. Through disaster risk scenarios, areas potentially affected by events such as earthquakes and fires can be

simulated. 3D mapping and digital twin technologies provide a scientific foundation for decision-making processes in urban transformation and enhance transparency. As exemplified in Gaziosmanpaşa, spatial analyses help determine transformation priorities and enable more efficient resource allocation. Therefore, these technologies should become standard in urban management, and interfaces that enhance citizen participation should be developed.

Keywords: 3D, Mobile 360, panoramic, digital twin

ÖZET

Gelişen teknolojiyle birlikte şehirlerin daha verimli, yaşanabilir ve sürekli izlenebilir hale gelmesi ihtiyacı artmıştır. Bu ihtiyaca cevap olarak "akıllı şehircilik" kavramı öne çıkmış, veri tabanlı karar alma süreçlerinin şehir yönetiminde kullanılması yaygınlaşmıştır. Bu çalışma da Gaziosmanpaşa ilçesi özelinde 3B haritalar üzerinden sorgulama ve mekânsal analizlerin kentsel dönüşüme katkısını ele alınmaktadır. Bu analizler için iki temel teknoloji'den yararlanılmıştır. Mobil 360° panoramik görüntüleme sistemi ve dijital ikiz teknolojisi. Mobil sistem aracıyla elde edilen panoramik görüntüler sayesinde, sokak düzeyinde ayrıntılı ölçüm ve veri toplama sağlanmıştır. Bu sistem ile binaların fiziksel durumları, cephe yapıları, kamusal alan kullanımları gibi unsurlar dijital ortama aktarılmıştır. Böylece metrik ölçümler yapılarak, 3B veri üzerinden 2B haritalar üzerinden analizlerin kolaylıkla yapılması sağlanmıştır. Dijital İkiz teknolojisi ile gerçek dünyanın sanal bir kopyası olan dijital ikiz modeli ile Gaziosmanpaşa ilçesinin mevcut yapı stoğu ve altyapısı gerçek zamanlı olarak izlenebilmiştir. Bu model üzerinden farklı senaryolar test edilerek kentsel dönüşüme yönelik çözümler üretilmiştir. Özellikle kentsel dönüşümün yoğun olduğu bölgelerdeki yaşam alanlar sanal ortama aktarılarak ve 3B analizler yapılabilmektedir. Ayrıca; 3B haritalar üzerinden sorgulama ve mekânsal analizler olarak yapı yoğunluğu ve katman analizi yapılarak yapıların yoğunluk ve yükseklik bilgileri kullanılarak riskli alanlar belirlenmiştir. Afet riski senaryoları ile olası deprem ve yangın durumlarında etkilenebilecek bölgeler simüle edilebilmektedir. 3B haritalar ve dijital ikiz teknolojileri kentsel dönüşüme yönelik karar alma süreçlerini bilimsel verilere dayandırmakta ve şeffaflığı artırmaktadır. Gaziosmanpaşa örneğinde olduğu gibi,mekânsal analizler sayesinde dönüşüm öncelikleri belirlenmekte ve kaynaklar daha etkin kullanılabilmektedir. Böylece, bu teknolojilerin şehir yönetiminde standart hale getirilmesi vevatandaş katılımını artıracak ara yüzlerin geliştirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: 3B, Mobil 360, panoramik, dijital ikiz

An Examination of the Perceptions of Generation Y and Z Towards Participation Banking

Y ve Z Kuşağının Katılım Bankacılığına Yönelik Algısının İncelenmesi

Kadir KÜÇÜK
Bolu Abant İzzet Baysal University
kadirkucuk1994@gmail.com
ORCID: 0000-0003-2704-0128

Prof. Dr. Ferudun KAYA
Bolu Abant İzzet Baysal University
ferudunk@ibu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-8930-9711

ABSTRACT

This study aims to measure the perceptions of Generation Y and Z towards participation banks operating in Türkiye. Participation banking, as one of the core components of the interest-free financial system, has shown significant development in Türkiye in recent years. In this context, the levels of knowledge, trust, and usage tendencies of the new generations towards this banking model are of critical importance for the future and functioning of the system. The research also considers intergenerational attitudinal differences and focuses on the opinions of young individuals regarding participation banking.

A quantitative research method was adopted in the study, and data were collected using a survey technique. The sample consisted of 600 individuals from Generation Y and Z who were either studying or working in the province of Bolu. The collected data were analyzed using the SPSS program. The analysis revealed that although most participants had limited knowledge about participation banking, they exhibited a generally positive attitude toward its fundamental principles. However, the insufficient promotion of the products and services offered by participation banks and the inadequacy of their digital infrastructure were identified as key factors limiting the interest of younger generations in this model.

As a result of the study, several recommendations have been proposed, including increasing awareness efforts, improving digital banking services, and diversifying financial products in order to promote participation banking and enhance the interest of young generations. This research presents a comprehensive evaluation of the perceptions of Generation Y and Z regarding participation banking and highlights the interaction between the system and younger generations.

Keywords: Participation Banking, Islamic Finance, Generation Y, Generation Z

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye'de faaliyet gösteren katılım bankalarına yönelik Y ve Z kuşağının algılarını ölçmeyi amaçlamaktadır. Katılım bankacılığı, faizsiz finansal sistemin temel yapı taşlarından biri olarak, Türkiye'de her geçen yıl önemli bir gelişim göstermektedir. Bu bağlamda, yeni kuşakların bu bankacılık modeline yönelik bilgi düzeyleri, güven düzeyleri ve kullanım eğilimleri, sistemin geleceği ve işleyişi açısından kritik bir öneme sahiptir. Araştırma, kuşaklar arası tutumsal farkları da dikkate alarak, özellikle genç bireylerin katılım bankacılığına ilişkin düşüncelerini ortaya koymaktadır.

Araştırma kapsamında nicel yöntem benimsenmiş olup, veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Bolu ilinde öğrenim gören veya çalışan bireylerden araştırmanın hedef kitlesi olan Y ve Z kuşağını kapsayan 600 kişiden elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucunda, Y ve Z kuşağının büyük bir kısmının katılım bankacılığına yönelik bilgi düzeyinin sınırlı olduğu, ancak sistemin temel ilkeleri hakkında olumlu bir tutum sergiledikleri görülmüştür. Bununla birlikte, katılım bankalarının sunduğu ürün ve hizmetlerin yeterince tanıtılamaması ve dijitalleşme düzeyindeki eksiklikler, genç kuşakların bu modele yönelmesini sınırlayan başlıca faktörler arasında yer almaktadır.

Çalışma sonucunda, katılım bankacılığının yaygınlaştırılması ve genç kuşakların bu alana olan ilgisinin artırılması adına, bilinçlendirme çalışmalarının artırılması, dijital bankacılık hizmetlerinin geliştirilmesi ve ürün çeşitliliğinin artırılması yönünde önerileri sunulmuştur. Bu araştırma, Y ve Z kuşağının katılım bankacılığına yönelik algılarını bütüncül bir yaklaşımla ele alarak, sistemin genç kuşaklarla olan etkileşimini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Katılım Bankacılığı, İslami Finans, Y Kuşağı, Z Kuşağı.

The Role of Pragmatics in Translation

Kamola Khujumova
Jizzakh State Pedagogical University
kamolahujumova@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-4959-3041

ABSTRACT

The convergence of pragmatics and linguistic elements is crucial in translation, because meaning is frequently influenced by context rather than by literal interpretation. This study examines how pragmatic principles—such as implicature, speech actions, and contextual inference—improve the precision and efficacy of translation between languages. The research illustrates that by examining use circumstances, such as cultural subtleties, situational environments, and speaker motivations, pragmatic awareness allows translators to more successfully close language and cultural divides. This paper emphasizes the significance of integrating pragmatic ideas into translation techniques through case studies of multilingual literature and real-world translation settings. The results indicate that a comprehensive grasp of context-specific language elements enhances translation quality and promotes cross-cultural communication. This research emphasizes the need to incorporate pragmatics into translation theory and education, providing a foundation for future investigations in this evolving discipline.

New World Order And Changing Values
Yeni Dünya Düzeni ve Değişen Değerler

Dr.Kamran VALIZADA
Nakhchivan State University, Azerbaijan
mr.kamranvalizada@gmail.com
orcid :0009-0006-8999-3388

ABSTRACT

A major transformation has been taking place on a global scale in recent years. Economic, political and social structures are changing rapidly, and one of the most important reflections of these changes is seen in the value system. The new world order is taking shape with the rapid advancement of technology, increasing global connections and societies becoming more complex. This change is causing old values to be questioned and new values to come to the fore.

The impact of technology is one of the biggest driving forces of this change. The widespread use of the internet and the fact that accessing information has become easier than ever before deeply affect the mentality of individuals and the general values of societies. With digitalization, anonymity, speed and information-based ways of thinking have become popular. This has caused traditional values to give way to more pragmatic and individualistic approaches. The social solidarity and collectivist understanding that older generations prioritized have begun to give way to values such as individual rights and freedoms.

As cultural diversity has increased with globalization, different value systems have begun to interact more. This has led to the loss of the dominance of local values and the rise of universal values. For example, concepts such as environmental awareness, human rights, and social equality have become global foundations. The values of a society are no longer limited to that society; a worldwide area of interaction is emerging.

However, this rapid change also brings with it some difficulties. Societies have difficulty establishing a balance between the values of the past and new values. While the increase in individual freedoms leads to the erosion of some social norms, conflicts can also occur regarding the preservation of traditional values.

As a result, the new world order is radically changing the value system. While technological developments, globalization, and individualization lead to the questioning of old values, they pave the way for new and universal values to come to the fore. This transformation makes societies more dynamic and complex and requires a continuous adaptation process.

Keywords: Modern world, values, challenges, perspective ,education

ÖZET

Son yıllarda küresel ölçekte büyük bir dönüşüm yaşanıyor. Ekonomik, politik ve toplumsal yapılar hızla değişiyor ve bu değişimlerin en önemli yansımalarından biri de değer sisteminde görülüyor. Teknolojinin hızla ilerlemesi, küresel bağlantıların artması ve toplumların daha

karmaşık hale gelmesiyle yeni dünya düzeni şekilleniyor. Bu değişim eski değerlerin sorgulanmasına ve yeni değerlerin ön plana çıkmasına neden oluyor.

Teknolojinin etkisi bu değişimin en büyük itici güçlerinden biri. İnternetin yaygınlaşması ve bilgiye ulaşmanın her zamankinden daha kolay hale gelmesi bireylerin zihniyetini ve toplumların genel değerlerini derinden etkiliyor. Dijitalleşmeyle birlikte anonimlik, hız ve bilgiye dayalı düşünme biçimleri popüler hale geldi. Bu durum geleneksel değerlerin yerini daha pragmatik ve bireyselci yaklaşımlara bırakmasına neden oldu. Eski nesillerin öncelik verdiği toplumsal dayanışma ve kolektivist anlayış yerini bireysel haklar ve özgürlükler gibi değerlere bırakmaya başladı.

Küreselleşmeyle birlikte kültürel çeşitlilik arttıkça farklı değer sistemleri daha fazla etkileşime girmeye başladı. Bu durum yerel değerlerin hakimiyetinin kaybolmasına ve evrensel değerlerin yükselişine yol açmıştır. Örneğin çevre bilinci, insan hakları, toplumsal eşitlik gibi kavramlar küresel temeller haline gelmiştir. Bir toplumun değerleri artık o toplumla sınırlı kalmamakta; dünya çapında bir etkileşim alanı ortaya çıkmaktadır.

Ancak bu hızlı değişim beraberinde bazı zorlukları da getirmektedir. Toplumlar geçmişin değerleri ile yeni değerler arasında denge kurmakta zorluk çekmektedir. Bireysel özgürlüklerin artması bazı toplumsal normların aşınmasına yol açarken, geleneksel değerlerin korunması konusunda da çatışmalar yaşanabilmektedir.

Sonuç olarak yeni dünya düzeni değer sistemini kökten değiştirmektedir. Teknolojik gelişmeler, küreselleşme ve bireyselleşme eski değerlerin sorgulanmasına yol açarken, yeni ve evrensel değerlerin ön plana çıkmasının önünü açmaktadır. Bu dönüşüm toplumları daha dinamik ve karmaşık hale getirmekte ve sürekli bir uyum süreci gerektirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yeni dünya, ortak değerler, değişim, ortak gelecek

Distance Learning in Educational Institutions as Factor of Improving the Effectiveness Social Life of Students in the Kyrgyz Republic

Asst.Prof.Dr. Kashmatova Zhamilia Ashirovna
Batken State University, KR
koshmatova73@list.ru
Orcid: 0009-0009-5227-8753

Asst. Prof.Dr. Tursunbekova Caadat Mikaramovna
Batken State University, KR
tursunbekovasaadat@gmail.com
Orcid: 0009-0009-5228-8754

ABSTRACT

The relevance of the research topic is due to the insufficient level of development of distance learning in the higher education system. The purpose of the article is to substantiate the effectiveness of the development of distance learning. The material was prepared using the method of scientific analysis, deduction, extrapolation, forecasting. The article reviews the evolution of the development of distance learning in the world. The types of distance learning are considered. The analysis of the state of distance learning in the Kyrgyz Republic is presented. The reasons and motives of the demand for distance learning are considered. Career growth opportunities for those who study remotely have been identified. The potential demand for distance learning has been identified. The trend of development of distance learning is determined. The article presents a forecast of the development of distance learning in the Kyrgyz Republic for the period from 2021 to 2031 by contingent. The forecast of the development of distance learning in the Kyrgyz Republic for the period from 2021 to 2031 by income is presented. The development of distance learning leads to an increase in the effectiveness of education through of using of modern technical means of training, reducing the labor intensity of the teaching staff. The results of the study can be used by the Ministry of Education, the leadership of universities, as well as the teaching staff.

Keywords: distance learning, distance learning, analysis, trend, forecast, efficiency, education, university, extrapolation, contingent, teaching staff.

Rethinking Entrepreneurship: A Conceptual Evaluation of Entrepreneurial Intelligence

Pazara Giriş Stratejilerinde Dışsal Batık Maliyetlerin Belirleyici Rolü: Oyun Teorisi Açısından Bir Değerlendirme

Dr. Kerem ÖZEN
Bağımsız Araştırmacı
keremozen5@gmail.com
0000-0003-2264-2787

ABSTRACT

This paper examines the strategic effects of external sunk costs in oligopoly markets within the framework of game theory. In particular, it addresses the role of externally originated, non-recoverable investments such as advertising and R&D on firms' market entry decisions and competitive strategies. Based on Sutton's approach to external sunk costs, the study analyzes their impact on market structure through Cournot and Bertrand models. The findings demonstrate that high external sunk costs create entry barriers in favor of incumbent firms, leading to increased market concentration. From a game theory perspective, the analysis highlights the significance of strategic deterrence and entry decisions, emphasizing the critical role of external sunk costs in shaping market dynamics. Consequently, this study reveals that external sunk costs are not merely financial burdens but also crucial determinants of strategic competition and market structure.

Keywords: Game Theory, External Sunk Cost, Sutton.

ÖZET

Bu çalışmada, dışsal batık maliyetlerin oligopol piyasalardaki stratejik etkileri oyun teorisi çerçevesinde incelenmektedir. Özellikle reklam ve Ar-Ge gibi dışsal nitelikli, geri kazanılamayan yatırımların, firmaların pazara giriş kararları ve rekabet stratejileri üzerindeki rolü ele alınmıştır. Sutton'un dışsal batık maliyetler yaklaşımı temel alınarak, Cournot ve Bertrand modelleri kullanılarak piyasa yapısı üzerindeki etkileri analiz edilmiştir. Çalışma, yüksek dışsal batık maliyetlerin yerleşik firmalar lehine giriş engelleri oluşturduğunu ve bunun sonucunda piyasa yoğunlaşmasının arttığını göstermektedir. Oyun teorisi perspektifi, firmaların stratejik caydırma ve giriş kararlarını açıklamada önemli bir araç olarak sunulmakta ve dışsal batık maliyetlerin piyasa dinamiklerini şekillendirmedeki kritik rolüne dikkat çekmektedir. Sonuç olarak, bu analiz, dışsal batık maliyetlerin sadece finansal bir unsur olmayıp aynı zamanda stratejik rekabet ve piyasa yapısı üzerinde belirleyici bir faktör olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Oyun Teorisi, Dışsal Batık Maliyet, Sutton.

An Analysis of Remote Work Practices Resulting from the COVID-19 Pandemic within the Scope of Business Ethics: A Field Study in the Automotive Sector in Bursa Province

PhD. Cand. Kerim KARADAL
Bursa Uludag University
kerimkaradal@gmail.com
Orcid: https://orcid.org/0000-0002-3891-8429

PhD. Cand. İlhan ALYAY
Bursa Uludag University
ilhanalyay@gmail.com
Orcid: 0000-0002-9986-855X

ABSTRACT

The Covid-19 pandemic, which emerged towards the end of 2019 and caused significant changes in business practices, accelerated digitalization, and severe disruption to many sectors, particularly supply chain, was declared a global pandemic by the World Health Organization on March 11, 2020. This epidemic, which rapidly spread worldwide, has escalated into a serious global health crisis with over 175 million cases. To reduce the transmission rate of the pandemic and to bring its spread under control, various measures have been implemented worldwide. Among these measures, the adoption of remote working practices—either on a rotational basis or full-time—in both public and private sector institutions played a significant role. Notably, Türkiye implemented the 'Remote Working Regulation' on March 10, 2021, legally recognizing remote work nationwide for the first time.

This academic article investigates how the actions taken by organizations to create healthy working environments are perceived from an ethical perspective by both white-collar employees working from home and those who, due to the nature of their work, are required to work on-site.

In the research phase of the paper, structured interviews are being conducted with white-collar employees— both those who have worked remotely and those who have never worked remotely —at four factories of a multinational automotive supplier based in Bursa, Türkiye. A total of 20 interviews with white-collar employees are planned (10 with remote workers and 10 with on-site workers). As of now, 7 interviews have been completed, and the rest are ongoing. The interviews so far have been conducted by two researchers together, one of whom asked the questions and the other took notes. Interviews will continue until data saturation is achieved. The interview data will be analyzed using the content analysis method, and it is aimed to reach theoretical inferences within the framework of an inductive approach; in this respect, the study also has the potential to generate theory.

A notable strength of the study is that, to our knowledge, no prior field research has yet been conducted on this topic in Türkiye. Furthermore, the data comprises insights from both remote and on-site employees, enabling a comparative analysis. Furthermore, by analyzing the cognitive, affective, and behavioral states of both home-based workers and those who lack the opportunity to work from home, it is anticipated that the study will make significant contributions to the field and the business practices. An additional strength is that the researchers are employees of the same institution where the data collection takes place, providing insider perspectives.

Keywords: Remote Work, Business Ethics, Covid-19, Telecommuting, Work on-site.

The Geopolitical and Geoeconomic Significance of the Zangezur Corridor for Turkey and Its Gains

Zengezur Koridorunun Türkiye İçin Jeopolitik ve Jeoekonomik Önemi ve Kazanımları

Keyoumars RASHIDI
İstanbul Gelişim University
k.rashidi@hotmail.com

ABSTRACT

This paper aims to analyze the geopolitical and geoeconomic significance of the Zangezur Corridor from Turkey's perspective. Following the Second Karabakh War in 2020, the emerging regional power dynamics in the South Caucasus have highlighted the strategic importance of the Zangezur Corridor for Turkey, Azerbaijan, and regional actors. The corridor offers Turkey a direct land connection with Central Asia, aligning with its goal to diversify trade and energy routes, enhance integration with the Organization of Turkic States, and potentially synchronize with China's Belt and Road Initiative. The study explores Turkey's potential political, economic, and transport-related gains from the project in detail. Additionally, the positions of Armenia, Iran, and Russia towards the corridor are examined in relation to Turkey's broader foreign policy and regional strategic vision.

Keywords: Zangezur Corridor, Türkiye, Geopolitics, Geoeconomics, South Caucasus, Central Asia, Organization of Turkic States.

ÖZET

Bu çalışma, Zengezur Koridoru'nun Türkiye açısından taşıdığı jeopolitik ve jeoekonomik önemi analiz etmeyi amaçlamaktadır. Güney Kafkasya'da 2020 yılında yaşanan İkinci Karabağ Savaşı sonrası oluşan yeni jeopolitik denklemde, Zengezur Koridoru projesi Türkiye, Azerbaycan ve bölge ülkeleri açısından stratejik bir fırsat olarak öne çıkmaktadır. Türkiye'nin Orta Asya ile kesintisiz kara bağlantısı kurma hedefi, enerji ve ticaret hatlarının çeşitlendirilmesi, Türk Devletleri Teşkilatı'nın entegrasyonu ve Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi ile uyumlu hareket etme potansiyeli açısından koridor büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda çalışma, koridorun Türkiye için sağlayabileceği siyasi, ekonomik ve ulaştırma alanlarındaki kazanımları kapsamlı biçimde incelemektedir. Ayrıca Ermenistan, İran ve Rusya'nın projeye dair tutumları analiz edilerek, Türkiye'nin dış politikası ve bölgesel stratejik vizyonu ile bağlantılı olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Zengezur Koridoru, Türkiye, Jeopolitik, Jeoekonomi, Güney Kafkasya, Orta Asya, Türk Devletleri Teşkilatı.

US Middle East Policy: New Geopolitical Realities, "III World War" or illisions come true

ABD'nin Orta Doğu Politikası: Yeni Jeopolitik Gerçeklikler, "Üçüncü Dünya Savaşı" mı, yoksa gerçekleşen illüzyonlar

Khalida MALİKOVA
Academy of Public Administration of **Azerbaijan**
khalidamalikova@yahoo.de

ABSTRACT

Since the early 21st century, developments in the Middle East — including the Gulf crises, the Arab-Israeli conflict, the global economic crisis, the Arab Spring movements, and the Syrian conflict — have led to significant increases in migration from the region. These developments have had considerable impacts on the ethnic composition, socio-political balance, and cultural fabric of countries such as Turkey and members of the European Union, triggering notable processes of change in these societies.

Today, the Middle East is considered one of the most unstable regions in the world. This instability is primarily the result of the difficulty in resolving ongoing crises, the deeply interlinked national interests of regional states, and the geopolitical competition among external global powers striving for influence in the area. This complex and multi-layered rivalry continues to deepen the region's instability and severely limits the prospects for lasting peace and sustainable development.

Key Words: Middle East, Geopolitic situation, Arab Spring, USA, Russia, Turkey, Iran, Israel, diplomasy, energy factor.

ÖZET

21. yüzyılın başlarından itibaren Orta Doğu'da yaşanan gelişmeler — Körfez krizleri, Arap-İsrail çatışması, küresel ekonomik kriz, "Arap Baharı" süreci ve Suriye olayları — bölge ülkelerinden göç dalgalarının artmasına neden olmuştur. Bu gelişmeler, özellikle Türkiye'nin ve Avrupa Birliği'nin etnik yapısı, sosyo-politik dengeleri ve kültürel dokusu üzerinde önemli etkiler yaratmış, bu aktörlerde kayda değer değişim süreçlerini tetiklemiştir.

Günümüzde Orta Doğu, dünyanın en istikrarsız bölgelerinden biri olarak değerlendirilmektedir. Bu durumun başlıca nedeni, bölgede yaşanan krizlerin çözümünün oldukça güç olması, bölge ülkelerinin çıkarlarının birbiriyle sıkı biçimde bağlantılı bulunması ve aynı zamanda bölge dışı büyük güçlerin burada nüfuz mücadelesi yürütmesidir. Bu çok katmanlı jeopolitik rekabet, Orta Doğu'daki istikrarsızlığı derinleştirmekte ve kalıcı barış imkanlarını sınırlamaktadır.

Anahtar Sözler: Orta Dogu, Jeopolitik durum, Arap Baharı ABD, Rusya, Türkiyə, İran, İzrail, diplomatiya, enerji amili.

Reflections On the Problems Faced In Teaching Foreign Languages In Higher Education Institutions and Their Solutions

Assoc.Prof.Dr. Khamidova Nilufar Dzjumavayevna
Tashkent State Technical University named after Islam Karimov
nilufarxamidova26@gmail.com

ABSTRACT

Teaching English as a foreign language in higher education institutions is the most relevant process today and assumes the implementation of effective solutions to solving the problems facing educators and improving the quality of Language Teaching. As the mass demand for knowledge of English continues to grow, higher education institutions play a decisive role in preparing students to participate in global academic and professional processes. This article aims to critically examine the problems encountered in teaching English in higher education institutions as well as proposed strategies and solutions to address these problems, resulting in improved quality of teaching English.

Keywords: Language Teaching, English, higher education institutions, solutions, student-oriented pedagogy, technological integration, skill development, technology.

Synergetic Aspects of Linguistic Diversity In Translation

Asst.Prof.Dr. Khayriniso Bakhtiyarovna Ganiyeva
Jizzakh State Pedagogical University, **Uzbekistan**
khayrinisoganiyeva@gmail.com
ORCID (0000-0003-3945-7262)

ABSTRACT

This abstract explores the different dimensions of this synergy, highlighting its cultural, cognitive and technological implications. Translation is a crucial bridge between different language communities, facilitating intercultural communication and mutual understanding. The synergistic interaction between languages in the translation process enriches cultural contexts by preserving and promoting linguistic heritage. Translators play a crucial role in conveying cultural nuances, idiomatic expressions and contextual meanings, thereby enhancing the cultural depth of the target language.. Also, modern technologies are effective tools for language learning, not only helping people understand the structure and vocabulary of different languages, but also assisting in the translation of texts from different languages. Therefore, this technological translation process socially brings some inconveniences to the open delivery of information for speakers of native languages. It helps build and strengthen communities by enabling people of different languages to share knowledge and experiences. There are also advances in artificial intelligence-assisted translation. Technological advances in natural language processing are related to the need to manage linguistic diversity. These technologies increase the accuracy and efficiency of translation, helping human translators to navigate the complexities of multilingual communication.

Keywords*: Synergetic approach, chaos Translation features, Cultural nuances, Diachronic Linguosynergetics, A Meta scientific mainstream.*

Effective Methods for Teaching English as A Second Language

Khudoyorova SARVINOZ
Jizzakh State Pedagogical University
shamshodbek301@gmail.com
ORCID 0009-0003-1834-1997

ABSTRACT

English is widely recognized as one of the most important international languages in the world today. It is not only used for everyday communication but also plays a major role in global fields such as education, business, science, travel, and cultural exchange. Because of this, teaching English to people who do not speak it as their first language has become increasingly important. As the number of English learners grows around the world, it is necessary to use teaching methods that are suitable for students from different cultures, languages, and learning preferences. This article explores several effective and practical ways to teach English to non-native speakers. It focuses on methods that make learning more interactive and student-centered. One of the key approaches discussed is Communicative Language Teaching (CLT), which helps learners use English for real-life communication rather than just memorizing grammar rules or vocabulary. Another useful approach is Task-Based Learning (TBL), which allows students to learn through meaningful tasks and activities. This method helps learners improve their speaking, listening, reading, and writing skills by using the language in context. Technology also plays a very helpful role in modern English language classrooms. Teachers can use tools such as educational apps, online games, videos, interactive whiteboards, and virtual classrooms to make lessons more engaging and easier to understand. These tools are especially useful for visual and auditory learners. In addition to methods and tools, the article also highlights the importance of learner motivation, feedback, and classroom interaction. When students are motivated and feel supported by their teachers, they are more likely to participate actively and make faster progress. Giving regular and constructive feedback helps learners understand their strengths and areas for improvement. Encouraging students to speak and interact in class builds their confidence and fluency over time.

Keywords: Instructing English, communicative approach, task-based approach, inspiration, input, advances in instruction, dialect learning.

Contemporary Approaches to English Language Instruction

Assoc.Prof. Khulkar MUSTAFAKULOVA
Jizzakh Polytechnic Institute
hulkar_mustafakulova@gmail.com
https://orcid.org/0000-0002-3463-4672

Teacher. Gulnoza YUSUPOVA
Jizzakh State Pedagogical University
yusupovagulnoza000@gmail.com
https://orcid.org/0000-0001-8123-7381

ABSTRACT

The preschool period is very important for the formation of a child as a person. During this period, the child gets acquainted with the world around him, learns new knowledge and develops his own abilities. This article analyzes the games and their importance that help children easily learn English, which is considered a world language, in preschool institutions. The article highlights various methods of teaching English, and also describes the use of innovative methods for teaching students to communicate in English. New methods such as group discussions, role-playing, brainstorming, etc. help students improve their confidence in the process of communicating in English.

Keywords: English, innovations, methods, learning through experience, cross learning.

A path towards sustainable business model innovation improvement: Do strategic renewal, innovation speed, and adaptability culture really matter?

Asst.Prof.Dr. Kolawole IYIOLA
Akdeniz Karpaz Universitesi
Kolawole.iyiola@akun.edu.tr
0000-0001-5167-6498

Instructor Faith Umene Banje
Akdeniz Karpaz Universitesi
faith.banje@akun.edu.tr
0000-0001-9284-5753

ABSTRACT

As pressure mounts for firms to integrate sustainable practices, corporate digital entrepreneurship (CDE) offers a new pathway for innovation; however, many businesses struggle to effectively use digitally driven entrepreneurial activities to achieve sustainable-oriented transformation. Using dynamic capability theory and institutional theory, this study examines the impact of CDE on sustainable business model innovation, as well as the mediating roles of strategic renewal and innovation speed. The moderating role of adaptability culture was also examined. Based on cross-sectional data collected through purposive sampling from managers of manufacturing firms in Nigeria across several sectors, the results indicated that CDE influences sustainable business model innovation. CBE influences strategic renewal and innovation speed. Strategic renewal and innovation speed influence sustainable business model innovation. Strategic renewal mediates the relationship between CBE and sustainable business model innovation. For firms with a high adaptability culture, the relationships between CBE and strategic renewal, as well as CBE and business model innovation, were further strengthened. These unique findings present crucial practical value for firms seeking to develop effective sustainable business model innovation and also provide new insights that contribute to the literature on CBE and sustainable business model innovation from an emerging economy perspective.

Keywords: Corporate digital entrepreneurship, strategic renewal, innovation speed, adaptability culture, sustainable business model innovation.

Sustainable Skills Appearing in Women's Cooperatives and Contributions to the Local Economy: A Discourse Analysis

Kadın Kooperatiflerinde Görünen Sürdürülebilir Beceriler ve Yerel Ekonomiye Katkıları: Bir Söylem Analizi

Kubilayhan GÖÇ
Aksaray University
khangoc@aksaray.edu.tr
0000-0002-7481-0837

ABSTRACT

Although women's participation in the economy is politically supported in Türkiye, women's labor still tends to be limited by traditional gender roles. In recent years, however, women have become visible and decisive actors not only economically but also socially, especially through entrepreneurship. In rural areas, this transformation is manifested chiefly through women's cooperatives. This study examines how women's entrepreneurship in rural areas in Türkiye is portrayed in the media in terms of their sustainable production skills and contribution to the local economy. The data for the study is drawn from episodes of the TRT television series "Hayallerinin Peşinde" (Pursuit of Dreams), which is set in the Central Anatolia Region and features only women's cooperatives. In this study, women's cooperative initiation processes, technical skill development, examples of solidarity, and their contributions to regional development were analyzed through qualitative discourse analysis. The analysis revealed that women were represented as active actors not only in the production process but also in the use of technical knowledge, decision-making, and leadership. Cooperatives have been found to offer women not only economic benefits but also social empowerment and representation. In addition, the support provided through Development Agencies, NGOs, and similar institutions is critical for women's cooperatives and entrepreneurship. In these ways, the study shows that women's cooperatives play an important role in sustainable development, gender equality, and the visibility of women's labor, especially in rural areas.

Keywords: Sustainable Skills, Cooperatives, Women's cooperatives, Local economy, Entrepreneurship, Women entrepreneurship

ÖZET

Türkiye'de kadınların ekonomiye katılımı politik olarak desteklense de halen kadın emeği geleneksel toplumsal cinsiyet rolleriyle sınırlandırılma eğilimindedir. Buna rağmen son yıllarda kadınlar, özellikle girişimcilik yoluyla, yalnızca ekonomik değil sosyal anlamda da görünür ve belirleyici aktörler hâline gelmiştir. Bu dönüşüm, kırsal alanlarda ise çoğunlukla kadın kooperatifleri aracılığıyla kendini göstermektedir. Bu çalışma, Türkiye'de kırsal

alanlarda kadın girişimciliğinin sürdürülebilir üretim becerileri ve yerel ekonomiye katkıları açısından medyada nasıl tasvir edildiğini incelemektedir. Araştırmanın verileri, TRT tarafından hazırlanan ve İç Anadolu Bölgesi'nde geçen "Hayallerinin Peşinde" adlı televizyon dizisinin yalnızca kadın kooperatifçiliği içeren bölümlerinden elde edilmiştir. Çalışmada, kadınların kooperatif kurma süreçleri, teknik beceri gelişimleri, dayanışma örnekleri ve bölgesel kalkınmaya yönelik katkıları nitel söylem analizi yöntemiyle incelenmiştir. Analiz sonucunda, kadınların sadece üretim sürecinde değil; teknik bilgi kullanımı, karar alma ve liderlik alanlarında da aktif birer aktör olarak temsil edildiği görülmüştür. Kooperatiflerin kadınlara sadece ekonomik faydalar değil, aynı zamanda sosyal güçlenme ve temsil imkânı sunduğu görülmüştür. Ayrıca, Kalkınma Ajansları, STK'lar ve benzeri kurumlar aracılığıyla sağlanan desteklerin kadın kooperatifleri ve girişimciliği için kritik öneme sahip olduğu ortaya konmuştur. Bu yönleriyle çalışma, kadın kooperatiflerinin özellikle kırsal bölgelerde sürdürülebilir kalkınma, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın emeğinin görünürlüğü açısından önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir beceri, Kooperatifçilik, Kadın kooperatifleri, Yerel ekonomi, Girişimcilik, Kadın girişimciliği

Modern Methodologies in Teaching English to 5th–6th Grade Students: Approaches for Enhanced Language Acquisition

Kulatova Nargiza
Jizzakh State Pedagogical University
nargiza060491@gmail.com
ORCID 0009-004-4091-5368

Unarova Nozima
School №22, Jizzakh
nozimaunarova2515@gmail.com
ORCID 0009-0007-4644-5020

Toshboeva Flora
School №22, Jizzakh
toshboeva93@mail.ru
ORCID 0009-0001-1180-8780

ABSTRACT

The development of effective English language acquisition strategies for students in the 5th and 6th grades has become a critical focus in global education. This age group, positioned at the transitional stage between childhood and adolescence, possesses unique cognitive and social characteristics that demand tailored pedagogical approaches. This presentation explores contemporary methodologies that enhance English language learning in upper primary education, with particular emphasis on communicative language teaching task-based learning, content and language integrated learning, and the use of digital technologies and gamification. Drawing on recent research and case studies from multilingual classrooms, the study evaluates the impact of interactive learning environments, differentiated instruction, and formative assessment strategies on student motivation and language proficiency. The session also addresses challenges such as varying language backgrounds, teacher preparedness, and resource accessibility, while offering practical recommendations for educators and curriculum developers. The goal is to highlight innovative, student-centered practices that promote engagement, fluency, and confidence in young English learners.

Keywords: English language acquisition, 5th–6th grade learners, Communicative language teaching, Task-based learning, Content and language integrated learning, Digital tools in education, Gamification, Language teaching methodology, Young learners, Student engagement, Differentiated instruction, Formative assessment

Communicative Language Teaching

Lela Datishvili
Georgia School #5 of Telavi, **Georgia**
lela.datishvili@gmail.com

ABSTRACT

Communicative Language Teaching (CLT) has emerged as a predominant pedagogical approach in the realm of language instruction, owing to its emphasis on fostering learners' communicative competence. This paper critically examines CLT, elucidating prevalent misconceptions surrounding its implementation and exploring the factors contributing to these misunderstandings. Specifically, it addresses four key areas of misinterpretation in CLT practice: the scope of communicative skills, the teacher's evolving role in communicative activities, the conflation of fluency and accuracy as primary objectives, and the application of instructional techniques. Additionally, the paper identifies three principal factors that may contribute to teachers' misapprehensions regarding CLT. An informed understanding of ELT methodologies is essential for guiding effective instructional strategies in the classroom. The selection of an appropriate ELT approach is influenced by a range of contextual variables; however, the overarching goal remains the enhancement of learners' linguistic competence. CLT, with its focus on authentic communication, aligns well with the needs of students seeking practical proficiency, particularly in specialized fields such as the tourism and hospitality sectors. In these contexts, the integration of CLT is indispensable, addressing both curriculum demands and the evolving expectations of students.

Keywords: English Language Teaching, Communicative Language Teaching, Pedagogical Approaches, Linguistic Competence.

Where Do We Stand in Technology? Youth Perspectives on Social Media and Artificial Intelligence

Teknolojinin Neresindeyiz? Gençlerin Sosyal Medya ve Yapay Zekaya Bakış Açıları

Asst.Prof.Dr Leyla ERAT
Hitit University
leylaerat@hitit.edu.tr
Orcid: 0000-0002-7136-2493

Assoc.Prof.Dr. Mihriban CİNDİLOĞLU DEMİRER
Hitit Üniversitesi
mihribancindiloglu@hitit.edu.tr
Orcid: 0000-0002-3530-2215

Res. Asst. Z. Umut CİNDİLOĞLU
Gazi Üniversitesi
umutcindiloglu@gazi.edu.tr
Orcid: 0000-0002-1600-2006

ABSTRACT

Social media provides a geographically expansive communication network. In online environments, individuals use web-based applications to share their knowledge and opinions. Through these applications, the creation and sharing of data such as text, audio, video, and images constitute a form of activity and behavior. Artificial intelligence (AI) is an applied technological science capable of integrating data processing and intelligent decision-making processes into various core domains such as production, finance, education, and healthcare. AI is still in its infancy; however, as the field evolves, it is increasingly recognized that AI's greatest potential lies not in replacing humans but in augmenting their capabilities-and it is expected to continue enhancing these abilities. The aim of this study is to determine university students' evaluations regarding their use of social media and artificial intelligence. The sample of the research consists of undergraduate students enrolled in higher education institutions in Turkey. A questionnaire was used as the data collection tool. Various analyses were conducted on the collected data, and different statistical findings were obtained. According to some of these results, Instagram and WhatsApp were identified as the most frequently used social media platforms among students from first to fourth year. In terms of daily social media usage, students from all year levels reported an average of 4-5 hours per day, though a significant portion of first-year students indicated a lower usage of 2-3 hours per day. ChatGPT was reported as the most frequently used AI tool by students across all year levels. When asked about the purpose of using AI, the majority of students indicated "preparing assignments." Regarding the question of which social media platforms are most commonly used by men and women, findings showed that men predominantly use Facebook, YouTube, LinkedIn, and Telegram, while women prefer WhatsApp, X (formerly Twitter), Snapchat, and Instagram. Both male and female participants stated that they spend approximately 4-5 hours per day on social media. ChatGPT emerged as the most commonly used AI tool among both male and female participants, while a considerable proportion also

reported not using any AI tools at all. In terms of purpose, both groups primarily use AI for assignment preparation. When asked whether they find AI beneficial, both men and women expressed a positive opinion. The data were also analyzed based on faculties, and recommendations were developed in light of the findings.

Keywords: Social Media, Artificial Intelligence, University Students.

ÖZET

Sosyal medya coğrafi açıdan geniş bir iletişim ağı sağlamaktadır. Çevrimiçi ortamlarda kişiler bilgi ve düşüncelerini paylaşmak adına web tabanlı uygulamalar kullanmaktadır. Bu uygulamalar ile kelime, ses, video, resim gibi verilerin oluşturulması ve paylaşılması bir faaliyet ve davranışı oluşturur. Yapay zeka (YZ) veri hesaplama ve akıllı karar verme süreçlerini üretim, finans, eğitim, sağlık gibi birçok temel alana uygulayabilen oldukça kapsamlı uygulamalı bir teknoloji bilimidir. Yapay zeka henüz çocukluk çağındadır. Alan ilerledikçe, YZ'nin en büyük potansiyelinin insanların yerini almakta değil, onların yeteneklerini artırmakta yattığı ve bunu geliştirmeye devam edeceği söylenebilir. Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin sosyal medya ve yapay zeka kullanımlarına ilişkin değerlendirmelerini belirlemektir. Araştırmanın örneklemini, Türkiye'de yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Toplanan verilerle farklı analizler yapılarak farklı istatistiksel bulgular elde edilmiştir. Bazı analiz sonuçları incelendiğinde birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf düzeyinde okuyan öğrencilerin en çok bağlantı kurduğu sosyal medya platformu sırasıyla Instagram ve WhatsApp'dır. Günlük sosyal medya kullanım sıklıkları incelediğinde her sınıf genelde 4-5 saat olarak belirtmiştir, birinci sınıflarda en fazla 2-3 saat şeklinde belirtenlerin sayısı da dikkate değerdir. En çok kullandıkları yapay zeka araçları bütün sınıflarda ChatCPT olarak belirtilmiştir. Yapay zekayı hangi amaçla kullandıkları sorulduğunda bütün sınıflar yüksek oranda "ödev hazırlama" olarak ifade etmiştir. "Kadınlar ve erkekler en çok hangi sosyal medya platformunu kullanıyor" sorusu değerlendirildiğinde Facebook'u, Youtube'u, Linkedln'ı, Telegram'ı en çok erkekler; WhatsApp'ı, X (eski adıyla Twitter)'i, Snapchat'ı, Instagram'ı en çok kadınlar kullanmaktadır. Kadınlar ve erkekler sosyal medyada her gün ve genellikle 4-5 saat vakit geçirdiklerini ifade etmişlerdir. Kadınlar ve erkeklerde en çok kullandıkları yapay zeka aracı ChatCPT olarak belirtmişler, bunu takiben en yüksek oran "hiçbir yapay zeka aracını kullanmıyorum" olmuştur. Yapay zekayı hangi amaçla kullandıkları sorulduğunda kadınlarda ve erkeklerde en çok ödev olarak cevaplanmıştır. "Yapay zekayı faydalı buluyor musunuz?" sorusuna kadınlarda ve erkeklerde faydalı bulduklarını ifade etmişlerdir. Analizler fakülteler bazında da değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlar ışığında öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Yapay Zeka, Üniversite Öğrencileri.

Entrepreneurial Mindset: Psychological Traits of Successful Entrepreneurs: The Ugandan Example

Luwemba Musa Maswanku
Islamic University in Uganda, **Uganda**
luwemba.musa@iuiu.ac.ug
https://orcid.org/0009-0005-5859-7449

ABSTRACT

Entrepreneurial success is often linked to specific psychological traits that influence business decision-making, leadership, and adaptability. This study explores the entrepreneurial mindset by identifying the key psychological traits that contribute to entrepreneurial success in Uganda and examining how these traits impact problem-solving, leadership, and adaptability in a competitive market. The study adopted a qualitative and quantitative research approach, utilizing a purposive sampling technique to select 30 respondents from diverse entrepreneurial backgrounds, including entrepreneurs and business owners, small and medium enterprise (SME) owners, corporate intrapreneurs, business mentors and coaches, and entrepreneurship educators and researchers. Data was collected through structured interviews and surveys. The findings reveal that the most prevalent psychological traits among successful Ugandan entrepreneurs include resilience, risk-taking, self-efficacy, creativity, and adaptability. These traits were found to play a crucial role in overcoming business challenges, fostering innovation, and sustaining long-term growth. The study also established that psychological traits significantly influence problem-solving by enabling entrepreneurs to navigate uncertainties, leadership by fostering visionary thinking and team motivation, and adaptability by ensuring business survival amid economic fluctuations and competition. Based on these findings, the study concludes that developing an entrepreneurial mindset is essential for business success in Uganda. Entrepreneurs who cultivate resilience, risk-taking, and adaptability are better equipped to handle market challenges and drive innovation. The study recommends that entrepreneurial training programs in Uganda should emphasize psychological skill development, including stress management, critical thinking, and emotional intelligence. Additionally, mentorship initiatives should be expanded to support emerging entrepreneurs in building the right mindset for business success.

Keywords: Entrepreneurial mindset, psychological traits, entrepreneurship, problem-solving, leadership, adaptability, Uganda.

The Role of Financial Inclusion in Scaling Entrepreneurship: The Mobile Money, Microfinance, And Digital Banking Experience in Uganda

Luwemba Musa Maswanku
Islamic University in Uganda, **Uganda**
luwemba.musa@iuiu.ac.ug
orcid.org/0009-0005-5859-7449

Ashiraf Mabanja
Islamic University in **Uganda**
mabanja.ashiraf@iuiu.ac.ug
orcid.org/0009-0005-9951-5614

ABSTRACT

Financial inclusion has emerged as a critical enabler of entrepreneurship, particularly in developing economies like Uganda, where access to formal financial services remains limited. Mobile money is a financial service that allows users to store, send, and receive money using their mobile phones. It is particularly popular in regions with limited access to traditional banking. The Major providers include MTN Mobile Money and Airtel Money services. Users register by visiting an agent with identification documents. Users can deposit cash with agents, send money to other users via their phone numbers, pay bills, and withdraw cash. Mobile money has significantly increased financial inclusion, especially in rural areas. This study explores the role of financial inclusion in scaling entrepreneurship in Uganda, focusing on how access to credit, savings, insurance, and digital financial services impacts the growth and sustainability of small and medium enterprises (SMEs). Using a mixed-methods approach, the research engaged a sample of 30 respondents, including entrepreneurs, financial institution representatives, and policymakers. Purposive sampling was employed to ensure representation across sectors, regions, and demographics. Data was collected through in-depth interviews and focus group discussions. Key findings revealed that while financial inclusion initiatives such as mobile money have expanded access to financial services, significant barriers persist, including high interest rates, lack of collateral, limited financial literacy, and inadequate infrastructure. Entrepreneurs in rural areas face additional challenges due to poor connectivity and limited outreach by financial institutions. The study concluded that targeted interventions, such as enhancing financial literacy, promoting digital financial services, and fostering public-private partnerships, are essential to scaling entrepreneurship in Uganda. Recommendations include the need for policy reforms to reduce interest rates, expand rural financial infrastructure, and incentivize innovation in financial products tailored to entrepreneurs. By addressing these barriers, Uganda can unlock the full potential of its entrepreneurial ecosystem, driving economic growth and job creation.

Key words: Financial inclusion, Scaling, Uganda

Integrating Pedagogical and Intercultural Competence in English Language Teaching

Maftuna Isomiddinova
Jizzakh State Pedagogical University
maftunaisomiddinova@icloud.com

ABSTRACT

In the context of increasing globalization and cultural diversity in the classroom, English language teachers are expected to go beyond traditional linguistic instruction and foster both pedagogical and intercultural competencies. This paper explores the significance of integrating pedagogical competence—such as effective lesson planning, classroom management, and assessment strategies—with intercultural competence, which includes awareness of cultural differences, empathy, and the ability to communicate appropriately across cultures. The study argues that such integration enhances learners' communicative competence and prepares them for real-world interactions in diverse settings. Through a review of recent literature and practical classroom examples, this paper highlights how teacher training programs and English language curricula can better incorporate intercultural elements into daily teaching practices. Moreover, it discusses challenges teachers face in achieving this integration, particularly in EFL (English as a Foreign Language) contexts such as Uzbekistan, where exposure to diverse cultures may be limited. The findings underscore the need for continuous professional development focused on intercultural awareness and the adoption of learner-centered, culturally responsive teaching methods. The paper concludes by offering practical recommendations for English teachers and educators seeking to develop a more inclusive and globally competent learning environment.

Keywords: Pedagogical competence, intercultural competence, English Language Teaching (ELT), cultural awareness, globalization, learner-centered approach, communicative competence, teacher training, culturally responsive teaching, professional development.

For Some Aspects of Linguistic Characteristics of Language of Gender

Dr. Maia Kobakhidze
Sulkhan-Saba Orbeliani University, Tbilisi, **Georgia**
M.Kobakhidze@sabauni.edu.ge

ABSTRACT

The problem of form and content of the linguistic portraits of men and women put interest in language and gender issues on the agenda. Gender identification can be accomplished through taking the factors of culture, time and space into account. Based on "gender" specificity, the examples of the relationship between language and culture are demonstrated.
The research discusses the advantages of gender for women and men in the languages (Georgian and English) of different systems and gives a brief historical analysis in the study of gender linguistics.

Key words: Gender, Gender Identification, Gender "Preferences", Lexical and Phraseological Units Denoting Female and Male, Anthroponyms, Zoomorphisms.

Morphological Interpretation of Evidentiality in The Sample of English and Uzbek

Assoc.Prof.Dr. Makhzuna Khamrayeva
State Institute of Foreign Languages, Samarkand
Makhzuna69@gmail.com
ORCID 0009-0007-8329-2465

ABSTRACT

In the following article the author investigates the category of evidentiality and its types in Tucano, English and Uzbek languages. Moreover, the types of morphemes are also identified. The morphological evidential elements are also discussed in two languages and analyzed in the sample of fiction.

KEY WORDS: evidentiality, speech morpheme, synthetic morpheme, ordinary morpheme, special morpheme, clitics, affix, particle.

Azərbaycanın Təhsil Xərclərinin Maliyyələşdirilməsi Modelinin Öyrənilməsi

Study of The Financing Model of Education Expenditures in Azerbaijan

PhD. Mammadov Anar Sərraf oglu
Ministry of Science and Education of the Republic of Azerbaijan
Doctoral Candidate at the Institute of Economics (in the field of Doctorate of Sciences)
amammadovsocar@gmail.com
ORCID ID: 0009-0007-6477-7029

ABSTRACT

This article examines the model of financing educational expenditures in Azerbaijan, focusing on the contributions of the state budget, the private sector, and international organizations to the development of the country's educational system. Education is considered a cornerstone of socio-economic progress, and the effective allocation of investments is crucial for enhancing educational quality, modernizing infrastructure, and integrating digital technologies. The study reveals that targeted investments in the education sector promote the professional development of teachers, the updating of curricula, and the creation of a competitive system that meets the demands of the modern labor market. Moreover, the paper discusses the significance of collaboration between public and private entities, as well as the role of international financial support, offering recommendations for further improvement of financing strategies.

Keywords: *education, financing, investment, infrastructure, development.*

A Bibliometric Analysis of Studies Titled "Meaningful Work" Based on the Web of Science Database

İşin Anlamı (Meaningful Work) Başlıklı Yapılan Çalışmaların Web of Science Veri Tabanına Dayalı Bibliyometrik Analizi

Asst.Prof.Dr. Mecbure ASLAN TEKE
Kahramanmaraş Sütçü İmam University
mecbureaslan@ksu.edu.tr
Orcid: 0000-0002-4213-5857

ABSTRACT

The aim of this study is to conduct a bibliometric analysis of studies titled "Meaningful Work" based on the Web of Science (WoS) database. In examining the relevant literature, variables such as publication year, document type, research area, country, most prolific authors, and the most cited studies were analyzed. In addition, co-authorship analysis, author citation analysis, country citation analysis, keyword analysis, and bibliographic coupling analysis of the texts were conducted. Various types of publications indexed in the Web of Science database were taken as units of analysis. VOSviewer software was used for the bibliometric analyses and visualizations.In total, 438 studies with the title "Meaningful Work" published between 1982 and 2025 were examined. The analysis revealed that the highest number of studies were published in 2023 (61), the most prolific author was Allan, Blake A. (14 publications), and the majority of studies were conducted in the field of Business Economics (174). Within the Web of Science categories, the highest number of studies were found in the Management field (112). The United States (USA) was the leading country in terms of the number of publications, and the most common document type was journal articles (359). Additionally, the journal that included the highest number of studies (20) was the Journal of Business Ethics. Considering the significance of meaningful work in terms of work life, individual well-being, and the broader concept of work, the findings indicate that there is a need for further research in this area. The results are also expected to serve as a guide for future researchers.

Keywords: Meaningful Work, Work, Bibliometric Analysis, Web of Science Data Base.

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Web of Science (WoS) veri tabanına dayalı olarak İşin Anlamı (Meaningful Work) başlıklı yapılan çalışmaların bibliyometrik analizini yapmaktır. Konu ile ilgili yapılan çalışmalar incelenirken; çalışmaların yılı, döküman türü, bilim dalı, ülkesi, en fazla yayın yapan araştırmacılar ve en fazla atıf alan çalışmalar incelenmiştir. Bunların yanı sıra ortak yazar analizi, yazarların atıf analizi, ülkelerin atıf analizi, anahtar kelime analizi, metinlerin bibliyografik eşleşme analizi yapılmıştır. Web of Science veri tabanında

indekslenen farklı türdeki yayınlar analiz birimi olarak alınmıştır. Bibliyometrik analizler ve görselleştirmeler için VOSviewer programı kullanılmıştır. Araştırmada 1982-2025 yılları arasında işin anlamı başlıklı 438 yapılan çalışma incelenmiştir. Araştırmaya konu olan çalışmalar incelendiğinde en çok çalışmanın 2023 (61) yılında yapıldığı, en çok yayın yapan yazarın Allan, Blake A. (14) olduğu, en fazla çalışmanın işletme ekonomisi araştırma alanında (174) yapıldığı, web of science kategorisinde yönetim (112) alanında en fazla çalışmanın bulunduğu, en fazla çalışmanın USA (Amerika Birleşik Devletleri)'de yapıldığı, en çok yayın türü olarak makale (359) yazıldığı, en çok çalışmanın (20) Journal and Business Ethics dergisinde yer aldığı görülmüştür. İşin anlamı konusunun iş yaşamı, bireyin yaşamı ve işi açısından dikkate alındığında elde edilen bulgular doğrultusunda daha fazla yayına ihtiyaç olduğu, araştırmacılara yol göstereceği öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İşin Anlamı, İş, Bibliyometrik Analiz, Web of Science Veri Tabanı.

History and Values o Scıence and Culture in West Azerbaıjan

Qərbi Azərbaycanda Elm və Mədəniyyətin Tarixi və Dəyərləri

Mehebbet BABAYEVA
Director of Nakhchivan Music College
mehebbetteacher@gmail.com
Orcid kodu: 0009 0003 2312 0507

ABSTRACT

There are a number of considerations and historical facts about the history and geography of the city of Yerevan. This city, which plays an important role in the life of the Azerbaijani people, has been experiencing historical processes for centuries. Armenians always tried to artificially assimilate the folklore and literature of other peoples, especially the Turkic peoples. In particular, they falsified the stories, poems, and narratives of their border neighbors, which spread quickly and were known in the language.
Lovers and intellectuals who were separated from their homeland from time to time tried to keep the names of historical places and villages alive in their poems and works of art. In 2020, the people of Azerbaijan, which were subjected to genocides and displacements in various directions for nearly two centuries, were able to show their strength by defeating the hated enemy.

Keywords: West Azerbaijan, facts, history, geography, poetry, music.

XÜLASƏ

İrəvan şəhərinin tarixi və coğrafiyası haqqında bir sıra mülahizələr tarixi faktlar mövcuddur. Azərbaycan xalqının həyatında mühüm rol oynayan bu şəhər özündə əsrlərlə tarixi prosesləri yaşatmaqdadır. Ermənilər daima digər xalqların xüsusilə türk xalqlarının folklorunu, ədəbiyyatını, mənimsəyərək sünii şəkildə mənimsəməyə can atmışdılar. Xüsusilə sərhəd qonşularının dildə ən tez yayılan və tanınan–nağıl, şeir, rəvayətlərini öz ədəbiyyatlarına daxil edərək saxtalaşdırmışdılar.
Zaman-zaman öz doğma yurdundan ayrı düşən el aşıqları, ziyalılar şeirlərində bədii əsərlərində tarixi yerlərin obaların adlarını yaşatmağa çalışırdılar. İki əsrə yaxın dövrdə müxtəlif istiqamətlərdə soyqırımlara, köçürülmələrə məruz qalan Azərbaycan xalqı 2020-ci ildə öz gücünü mənfur düşməni məğlub edərək göstərə bildi.

Açar sözlər: Qərbi Azərbaycan, faktlar, tarixi, coğrafi, şeir, musiqi

Current status and future prospects of economic cooperation between Turkish-speaking states

Türkdilli dövlətlər arasında iqtisadi əməkdaşlığın hazırkı vəziyyəti və gələcək perspektivləri

Assoc. Prof. Mehriban IMANOVA
Nakhchivan State University, Nakhchivan, **AZERBAIJAN**
mehriban.i@ndu.edu.az
Orcid: 0000-0003-2210-724X

Assoc. Prof.Dr. Gülşen KIRPIK
Adıyaman University
gkirpik@adiyaman.edu.tr
Orcid: 0000-0003-4785-9624

ABSTRACT

In modern times, globalization has necessitated mutual economic cooperation between Turkic-speaking states with a common history, culture, language, and moral values, and has increased the opportunities for the development of economic relations between them. After states such as Azerbaijan, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Turkmenistan, and Uzbekistan regained their independence, they integrated into the international system, and the Turkic peoples, which had been divided for many years, gained the opportunity to reunite. The purpose of this study is to analyze the state of economic cooperation between Turkic-speaking states, to identify emerging problems and expectations. In this context, data obtained from the World Bank, the Organization of the Nations, the Organization of Turkic States, national statistical bodies of Turkic-speaking countries, literature, and other scientific research results were examined using quantitative and qualitative methods. As a result of the study, although political will and institutional mechanisms have been created to increase economic cooperation between Turkic-speaking states, it was observed that there are a number of significant difficulties in practice. In order to overcome these difficulties, it is necessary to have integrated transport systems, unified customs and tax regimes, financial mechanisms that stimulate trade in national currencies, and a legally strengthened investment environment. Progress in these areas would create conditions for a new stage in economic relations between Turkic-speaking states.

Keywords: Turkish speaking states, Turkish peoples, energy resources, investments, trade relations, strategic cooperation

Xülasə

Müasir dövrdə qloballaşma ortaq tarixə, mədəniyyətə, dilə və mənəvi dəyərlərə malik türkdilli dövlətlərin qarşılıqlı iqtisadi əməkdaşlığını zəruri edib və onlar arasında iqtisadi əlaqələrin inkişafı imkanlarını artırıb. Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Türkmənistan, Özbəkistan kimi dövlətlər müstəqilliklərini bərpa etdikdən sonra beynəlxalq sistemə inteqrasiya etmiş, uzun illər parçalanmış türk xalqları yenidən birləşmək imkanı əldə etmişlər. Bu araşdırmanın məqsədi türkdilli dövlətlər arasında iqtisadi əməkdaşlığın vəziyyətini təhlil etmək, yaranan problemləri və gözləntiləri müəyyən etməkdən ibarətdir. Bu kontekstdə Dünya Bankı, Beynəlxalq Millətlər Təşkilatı, Türk Dövlətləri Təşkilatı, türkdilli ölkələrin milli statistika orqanlarından əldə edilən məlumatlar, ədəbiyyatlar və digər elmi araşdırmaların nəticələri kəmiyyət və keyfiyyət metodlarından istifadə edilməklə araşdırılıb. Araşdırma nəticəsində müşahidə edilib ki, türkdilli dövlətlər arasında iqtisadi əməkdaşlığı artırmaq üçün siyasi iradə və institusional mexanizmlər yaradılsa da, praktikada bir sıra mühüm çətinliklər mövcuddur. Bu çətinliklərin öhdəsindən gəlmək üçün inteqrasiya olunmuş nəqliyyat sistemləri, vahid gömrük və vergi rejimləri, milli valyutalarla ticarəti təşviq edən maliyyə mexanizmləri, hüquqi cəhətdən gücləndirilmiş investisiya mühitinin olması zəruridir. Bu sahələrdə irəliləyişlərin əldə olunması, türkdilli dövlətlər arasında iqtisadi əlaqələrin yeni mərhələyə keçməsinə şərait yaradar.

Açar sözlər: türkdilli dövlətlər, türk xalqları, enerji resursları, investisiyalar, ticarət əlaqələri, strateji əməkdaşlıq

Gamification and Simulation-Based Experiential Learning in Tourism Education: A Proposal for an Applied Skill Development Model

Turizm Eğitiminde Oyunlaştırma ve Simülasyon Temelli Deneyimsel Öğrenme: Uygulamalı Bir Beceri Gelişim Modeli Önerisi

Mehtap ÇATICIOĞLU
İstanbul Beykent University
mehtapcaticioglu@beykent.edu.tr
ORCID: 0009-0007-8021-7988

Ali Kaan KESEN
Yeditepe University
Ali.kesen@yeditepe.edu.tr
ORCID: 0009-0007-7430-4858

ABSTRACT

The tourism sector is compelled to continuously evolve in response to ever-changing customer expectations, demand fluctuations, economic conditions, and various external factors that may impact the industry. Compared to sectors that offer physical products, service enterprises face greater challenges in ensuring customer satisfaction. This is primarily due to the intangible nature of services, where the consumer's perception of quality is directly tied to their experience (Zeithaml et al., 1990). Therefore, rapid adaptation to technological innovations is a critical requirement for service enterprises to maintain a competitive advantage. The integration of technology into service processes not only enhances the customer experience but also improves operational efficiency and supports the sustainability of businesses (Bitner et al., 2000). In this context, the rapid growth of the sector is further increasing the demand for a qualified workforce (Mill, 1990). This study proposes a theoretical and conceptual skill development model for tourism higher education, which is being reshaped by the transformation processes driven by digitalization, artificial intelligence, and gamification. The research is structured based on Kolb's Experiential Learning Theory (1984), Bloom's Cognitive Taxonomy (1956), and Keller's ARCS Motivation Model (1987), in response to the inadequacy of traditional teaching methods in equipping students with sectoral competencies. Within the scope of the study, the theoretical foundations of digital learning environments that could enhance tourism students' skills such as decision-making, problem-solving, digital literacy, and critical thinking have been examined. Gamification strategies are analyzed through Zichermann's "engagement loop" model (2010), Werbach's "6D framework" (2014), and Marczewski's player type classifications (Deterding et al., 2011). Additionally, Huotari and Hamari's (2012) gamification model for the service industry is utilized to emphasize the importance of value-based and user-centered experience design in tourism education. Accordingly, current academic practices in tourism education are comparatively analyzed through mobile gamification applications and virtual simulation examples implemented in various countries. The literature reveals strong evidence that

gamification not only increases motivation but also supports deep learning, self-directed learning, and cognitive engagement (Adukaite et al., 2017; Aguiar-Castillo et al., 2020). In this regard, although not yet implemented, the study aims to provide a solid theoretical foundation for future digital learning scenario designs. This study contributes to the development of gamification-based tourism education in Türkiye and serves as a starting point for design-based projects.

Keywords: Tourism Education, Gamification, Simulation-Based Learning, Experiential Learning, AI-Supported Instruction.

ÖZET

Turizm sektörü, sürekli değişen müşteri beklentileri, talep dalgalanmaları, ekonomik koşullar ve sektöre etki edebilecek çeşitli dış faktörler karşısında kendini sürekli geliştirme zorunluluğundadır. Hizmet işletmeleri, fiziksel ürün sunan sektörlere kıyasla müşteri tatminini sağlamada daha büyük zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu durum, hizmetlerin soyut niteliği nedeniyle tüketicinin kalite algısının doğrudan deneyime bağlı olmasından kaynaklanmaktadır (Zeithaml vd., 1990). Bu nedenle, hizmet işletmelerinin rekabet avantajını sürdürebilmesi için teknolojik yeniliklere hızla uyum sağlaması kritik bir gerekliliktir. Teknolojinin hizmet süreçlerine entegrasyonu, müşteri deneyimini iyileştirmekle kalmayıp aynı zamanda operasyonel verimliliği artırarak işletmelerin sürdürülebilirliğini desteklemektedir (Bitner, vd., 2000). Bu doğrultuda, sektördeki hızlı büyüme nitelikli iş gücüne duyulan ihtiyacı da giderek artırmaktadır (Mill, 1990).

Bu çalışma, dijitalleşme, yapay zekâ ve oyunlaştırma temelli dönüşüm süreçlerinin etkisiyle yeniden şekillenen turizm yükseköğretimine yönelik teorik ve uygulamalı bir beceri gelişim modeli önermektedir. Araştırma, geleneksel öğretim yöntemlerinin sektörel yeterlilikleri kazandırmadaki yetersizliğinden hareketle, Kolb'un Deneyimsel Öğrenme Döngüsü Kuramı (1984), Bloom'un Bilişsel Taksonomisi (1956) ve Keller'in ARCS Motivasyon Modeli (1987) doğrultusunda yapılandırılmıştır. Çalışma kapsamında, özellikle turizm öğrencilerinin karar alma, problem çözme, dijital okuryazarlık ve eleştirel düşünme gibi becerilerinin geliştirilmesine katkı sunabilecek dijital öğrenme ortamlarının kuramsal temelleri incelenmiştir. Oyunlaştırma stratejileri, Zichermann'ın "engagement loop" modeli (2010), Werbach'ın "6D framework" yaklaşımı (2014) ve Marczewski'nin oyuncu tipi sınıflandırmaları doğrultusunda incelenmiş (Deterding vd, 2011); Ayrıca Huotari ve Hamari'nin (2012) hizmet sektörüne yönelik oyunlaştırma modelinden yararlanılarak, turizm eğitiminde değer temelli ve kullanıcı odaklı deneyim tasarımının önemi vurgulanmıştır. Bu doğrultuda, turizm eğitimine yönelik güncel akademik uygulamalar, çeşitli ülkelerdeki mobil oyunlaştırma uygulamaları ve sanal simülasyon örnekleri üzerinden karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Literatürde oyunlaştırmanın sadece motivasyonu artırmakla kalmadığı, aynı zamanda derin öğrenme, öz-yönetimli öğrenme ve bilişsel katılımı desteklediği yönünde güçlü bulgulara rastlanmıştır (Adukaite, vd, 2017; Aguiar-Castillo vd., 2020). Bu bağlamda, çalışmanın amacı, henüz uygulamaya geçmemiş olsa da, ileride geliştirilecek dijital öğrenme senaryoları için sağlam bir kuramsal zemin oluşturmaktır. Çalışma, Türkiye'de oyunlaştırma temelli turizm eğitiminin gelişimi açısından hem literatüre katkı sunmakta hem de tasarım temelli projeler için başlangıç noktası işlevi görmektedir.

Anahtar Kelimeler: Turizm Eğitimi, Oyunlaştırma, Simülasyon Tabanlı Öğrenme, Deneyimsel Öğrenme, Yapay Zekâ Destekli Eğitim.

Mapping Future Skills for 2030: A Multidisciplinary Perspective on AI, Sustainability, and Education

Melinda Timea FÜLÖP
Babeş– Bolyai University, Cluj-Napoca, Romania
melinda.fulop@econ.ubbcluj.ro
ORCID 0000-0002-8972-0826

George Silviu CORDOŞ
Transilvania Business School
Babeş– Bolyai University, Cluj-Napoca, Romania
george.cordos@ubbcluj.ro
ORCID 0000-0003-3239-6743

Constantin Aurelian IONESCU
Valahia University of Targoviște, Targoviste, Romania
Hyperion University of Bucharest, Bucharest, Romania
aurelian.ionescu@valahia.ro
ORCID 0000-0001-6063-2921

Maria Cristina ȘTEFAN
Valahia University of Targoviște, Targoviste, Romania
cristina.stefan@valahia.ro
ORCID 0000-0003-3407-8052

ABSTRACT

This research examines the impact of artificial intelligence (AI) on the development of essential skills in education and the labor market by 2030, employing a mixed-methods approach that combines quantitative analysis with qualitative insights. Grounded in the theoretical frameworks of human capital theory, lifelong learning, and sustainable development, the study explores how emerging technologies are reshaping the competencies required for a dynamic, digital, and inclusive economy. Through semi-structured interviews with HR professionals, tech industry leaders, academics, and students, the research identifies a convergence of perspectives around the importance of transversal skills—such as critical thinking, adaptability, digital literacy, and emotional intelligence—as key assets in the context of AI-driven transformations. The findings also highlight the urgent need for curricular reform, institutional collaboration, and policy alignment with the Sustainable Development Goals (particularly SDGs 4, 8, and 13). Term frequency analysis further reinforces the centrality of AI, education, and digitalization in contemporary discourse while also emphasizing ethical responsibility and national contextualization. Overall, the study contributes to a strategic understanding of how education systems and labor markets must adapt to ensure equitable and sustainable human capital development in the age of artificial intelligence.

Keywords: artificial intelligence, sustainability, skills, education, SDG

Modeling Exchange Rate Dynamics under Regime Switching: Evidence from CHF/TRY and Uncertainty Indices

Asst. Prof. Dr. Mert GÜL
İstanbul Beykent University
mertgul@beykent.edu.tr
Orcid No: 0000-0002-6605-3274

ABSTRACT

This study investigates the dynamic behavior of the Swiss Franc/Turkish Lira (CHF/TRY) exchange rate in response to global and domestic uncertainty indicators within a regime-switching framework. Using monthly data from 2006 to 2024, the analysis incorporates the KOF Global Barometer, the KOF Swiss Economic Sentiment Index, and Türkiye's Economic Policy Uncertainty Index to capture multi-dimensional sources of uncertainty. Descriptive statistics reveal significant non-normality and volatility clustering in the exchange rate series. Unit root tests confirm stationarity, while the Zivot-Andrews test identifies a structural break in September 2021, corresponding to major economic and political developments in Türkiye. To address multicollinearity and explore latent structures, Principal Component Analysis (PCA) is conducted. The Engle-Granger cointegration test provides evidence of a long-term equilibrium relationship between the exchange rate and key variables of uncertainty. The findings highlight the presence of regime-switching dynamics in the CHF/TRY exchange rate, indicating that the influence of uncertainty is state-dependent. These results carry important implications for exchange rate forecasting, monetary policy, and financial risk management in emerging market economies.

Keywords: Foreign exchange, financial markets and the macroeconomy, time-series models, financial policy

JEL Codes: F31, E44, C32, O16

Kadın Çalışanların İş Yerinde Karşılaştığı Sorunlar ve Cam Tavan Engeli

Merve ÖKSÜZ
Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Kocaeli, Türkiye
mervveoksuz@gmail.com

Muhsin HALİS
Kocaeli Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Kocaeli, Türkiye
mimhalis@gmail.com.

ÖZET

Kadınlar, tarihsel ve toplumsal engellere rağmen iş yaşamında varlık göstermeye devam etmektedir. Ancak günümüzde kadın çalışanlar hâlâ ücret eşitsizliği, cinsiyet temelli ayrımcılık, kariyer engelleri, taciz ve iş-aile dengesi gibi çok boyutlu sorunlarla karşı karşıyadır. Bu sorunların temelinde, toplumsal cinsiyet rollerine dayalı kalıp yargılar yer almaktadır. Özellikle "cam tavan" kavramı, kadınların üst düzey pozisyonlara erişimini engelleyen görünmez bariyerleri ifade eder. Kadınlar, yeterli eğitim ve deneyime sahip olsalar dahi bu engeller nedeniyle terfi fırsatlarında geri planda kalmaktadır. Sürdürülebilir bir eşitlik için bireysel çabaların yanı sıra kurumsal ve toplumsal dönüşüm şarttır. Bu bildiri, kadın çalışanların karşılaştığı sorunları ve cam tavan engelini analiz ederek çözüm önerileri sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kadın Çalışanlar, Cam Tavan, Toplumsal Cinsiyet, İş Yaşamı, Eşitlik.

From Individual Careers to National Reputation: Global Turks and Diaspora-Based Soft Power

Bireysel Kariyerden Ulusal İtibara: Global Türkler ve Diaspora Temelli Yumuşak Güç

Asst.Prof.Dr. Mihriban Akyol Akın
Beykent University
Presidency of the Republic of Turkey, Directorate of Communications
Turkey Brand Office
akyolmihriban@gmail.com
0000-0002-2718-6170

ABSTRACT

This study is based on a theoretical framework that identifies the human factor as one of the core dimensions of nation branding. In today's globalized world, nation branding strategies are increasingly shaped not only by cultural and physical symbols but also by human capital, talent management, and career diplomacy. In this context, the *Global Turks par Excellence* initiative is examined as a case study exemplifying a human-centered nation branding strategy.

Led by Ayşegül Dicle Aydın in collaboration with AmCham Turkey and YASED, the initiative aims to highlight the global achievements of Turkish professionals and position these successes as strategic assets for enhancing Turkey's international image. The project analyzes the career stories of 1,500 distinguished Turkish professionals living abroad, focusing on their leadership qualities, public visibility, and impact through social media.

The study reveals that human capital contributes to nation branding not only economically, but also communicatively and symbolically. The international recognition of talented individuals can significantly enhance the brand value of their country of origin, which underscores the importance of integrating career and talent diplomacy into broader strategic communication frameworks.

Global Turks par Excellence stands out as a compelling example of a human-centered approach to nation branding. Integrated with career diplomacy and talent management, the initiative also represents a noteworthy model from the perspective of diaspora strategies. By systematically showcasing the achievements of high-profile Turkish professionals abroad, the project positions the diaspora as a public diplomacy actor capable of contributing to Turkey's international reputation. In doing so, it demonstrates how individual success stories can be transformed into national soft power and offers valuable insights for other countries seeking to develop similar strategies.

Keywords: Nation branding, talent management, career diplomacy, soft power, diaspora strategies.

ÖZET

Bu çalışma, insan faktörünü ulus markalamanın temel boyutlarından biri olarak ele alan kuramsal bir çerçeveye dayanmaktadır. Günümüzde ulus markalama süreçlerinde yalnızca fiziksel ve kültürel unsurlar değil, aynı zamanda insan kaynağı, yetenek yönetimi ve kariyer diplomasisi gibi kavramlar da belirleyici rol oynamaktadır. Bu bağlamda çalışma, *Global Turks par Excellence* girişimini, insan merkezli bir ulus markalama stratejisinin örnek vakası olarak incelemektedir.

Ayşegül Dicle Aydın liderliğinde, AmCham Türkiye ve YASED iş birliğiyle yürütülen bu girişim, küresel ölçekte başarı elde etmiş Türk profesyonelleri görünür kılmayı ve bu başarıları Türkiye'nin uluslararası itibarına katkı sağlayacak şekilde yapılandırmayı amaçlamaktadır. Proje, kariyerlerini yurt dışında sürdüren 1500 seçkin Türk profesyonelin başarı öykülerini incelemiş; liderlik kapasiteleri, sosyal medya temsilleri ve kamuoyu etkileri üzerinden bir analiz gerçekleştirmiştir.

Çalışma, insan sermayesinin yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda iletişimsel ve kültürel bir değer olarak da ulus markasına katkı sunduğunu ortaya koymaktadır. Yetenekli bireylerin küresel düzeyde tanınırlığının artması, ait oldukları ülkenin marka değerini doğrudan etkileyebilmekte; bu da kariyer ve yetenek yönetiminin stratejik iletişim politikalarıyla bütünleşmesini gerekli kılmaktadır.

Global Turks par Excellence, ulus markalamada insan odaklı bir yaklaşımın etkili olabileceğini gösteren nitelikli bir örnek olarak öne çıkmaktadır. Aynı zamanda, kariyer diplomasisi ve yetenek yönetimiyle entegre edilen bu girişim, diaspora stratejileri açısından da dikkat çekici bir model sunmaktadır. Yurt dışında yaşayan yüksek profilli bireylerin sistematik biçimde görünür kılınması, diasporanın Türkiye lehine bir kamu diplomasisi aktörü olarak değerlendirilmesine olanak tanımaktadır. Bu yönüyle proje, hem bireysel başarıların küresel marka değerine dönüşümünü hem de diaspora temelli yumuşak güç üretiminin nasıl mümkün kılınabileceğini ortaya koymaktadır. Benzer stratejiler geliştirmek isteyen ülkeler için önemli bir referans niteliği taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ulus markalama, yetenek yönetimi, kariyer diplomasisi, yumuşak güç, diaspora stratejileri.

The Case of TOGG in the Context of Nation Branding, Digital Communication, and Entrepreneurial Diplomacy

Milli Marka, Dijital İletişim ve Girişimsel Diplomasi Bağlamında TOGG Örneği

Prof. Dr. Mine Demirtaş
Istanbul Beykent University
minedemirtas@beykent.edu.tr
ORCID: 0000-0002-6036-9809

Asst.Prof.Dr. Mihriban Akyol Akın
Istanbul Beykent University, Türkiye
Directorate of Communications, Republic of Türkiye
mihribanakin@beykent.edu.tr
ORCID: 0000-0002-2718-6170

Prof.Dr. Remzi Altunışık
Sakarya University, Türkiye
altunr@sakarya.edu.tr
ORCID: 0000-0001-7934-1841

Lecturer Murat Er
Bolu Abant Izzet Baysal University, Türkiye
murat.er@ibu.edu.tr
ORCID: 0000-0001-8945-1323

ABSTRACT

This study aims to reveal how the brand of Turkey's Automobile Initiative Group (TOGG) is positioned within the context of national brand building and entrepreneurial diplomacy strategies by analyzing its communication activities carried out through digital platforms. TOGG is not only a domestic automobile brand; it is also regarded as a holistic example of a national brand that reflects Turkey's vision of development based on high technology and its representative power on a global scale.

In this context, TOGG not only promotes a product through digital platforms but also transforms into a diplomatic representation tool that carries Turkey’s technological progress, visionary approach, and narrative strategy aimed at the international public. The study employs a qualitative approach to examine TOGG’s communication language, content structures, and brand discourse in the digital environment. The analysis is structured around themes such as national pride, innovation, trust, belonging, and digital citizenship.

Keywords: TOGG, national brand, nation branding, entrepreneurial diplomacy, strategic communication.

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu (TOGG) markasının dijital platformlar üzerinden yürüttüğü iletişim faaliyetlerini analiz ederek, markanın milli marka inşası ve

girişimsel diplomasi stratejileri bağlamında nasıl konumlandığını ortaya koymayı amaçlamaktadır. TOGG, yalnızca yerli bir otomobil markası değil; aynı zamanda Türkiye'nin yüksek teknolojiye dayalı kalkınma vizyonunu ve küresel ölçekteki temsil gücünü yansıtan bütüncül bir milli marka örneği olarak değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda TOGG, dijital platformlar üzerinden yalnızca bir ürünün tanıtımını yapmakla kalmamakta; aynı zamanda Türkiye'nin teknolojik ilerlemesini, vizyoner yaklaşımını ve uluslararası kamuoyuna yönelik anlatı stratejisini taşıyan bir diplomatik temsil aracına dönüşmektedir. Çalışmada TOGG' un dijital ortamda yürüttüğü iletişim dili, içerik yapıları ve marka söylemleri nitel bir yaklaşımla ele alınmıştır. Analiz süreci; millî gurur, yenilikçilik, güven, aidiyet ve dijital vatandaşlık gibi temalar çerçevesinde yapılandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: TOGG, milli marka, ulus markalama, girişimsel diplomasi, stratejik iletişim.

The Ecologıcal Crısıs Of The Dıgıtal Future: Artıfıcıal Intellıgence And Envıronmental Unsustaınabılıty

Dijital Geleceğin Ekolojik Krizi: Yapay Zekâ Ve Çevresel Sürdürülemezlik

Prof. Dr. Mine HALİS
Kocaeli University
mine.halis@kocaeli.edu.tr
0000-0003-4464-1697

Ömer KAYA
Kocaeli University
omerkaya@marka.org.tr
0009-0001-6136-7725

ABSTRACT

This study explores the negative environmental impacts of artificial intelligence (AI) technologies, particularly within the energy and technology sectors. Focusing on high-energy-consuming applications such as large language models, it highlights the growing electricity demands, carbon emissions, and ecological footprint associated with AI training, data centers, and hardware production. The analysis extends beyond direct energy use to include the environmental costs of semiconductor manufacturing, electronic waste (e-waste), and global inequalities. The use of rare earth elements and critical minerals in hardware production is discussed within the context of environmental justice, especially in developing countries, raising concerns around "digital colonialism." The article further examines mitigation strategies, including green AI design, circular economy practices, e-waste management, and policy-based regulatory frameworks. Ultimately, the study argues that AI technologies must be evaluated not only through technical metrics but also through ethical, political, and ecological lenses to ensure a sustainable digital future

Keywords: Artificial intelligence, Environmental impact, Energy consumption, E-Waste, Sustainable technology.

ÖZET

Bu çalışma, yapay zekâ (YZ) teknolojilerinin çevresel sürdürülebilirlik açısından doğurduğu olumsuz sonuçları enerji ve teknoloji sektörleri özelinde incelemektedir. Özellikle büyük dil modelleri gibi enerji yoğun YZ uygulamalarının; veri merkezleri, donanım üretimi ve model eğitimi süreçlerinde yüksek düzeyde elektrik tüketimi ve sera gazı salımına neden olduğu vurgulanmaktadır. Makale, yalnızca doğrudan enerji kullanımı değil, aynı zamanda donanım üretimi, e-atık oluşumu ve çevresel eşitsizlikler üzerinden yapay zekâ sistemlerinin bütüncül

bir yaşam döngüsü analizini sunmaktadır. Donanım üretiminde kullanılan nadir minerallerin çevresel ve sosyal etkileri, özellikle gelişmekte olan ülkeler bağlamında ele alınmakta; bu durum "dijital sömürgecilik" kavramı çerçevesinde sorgulanmaktadır. Ayrıca, döngüsel ekonomi ilkeleri, yeşil YZ tasarımı, e-atık yönetimi ve düzenleyici politika önerileriyle bu etkilerin nasıl azaltılabileceği tartışılmaktadır. Makale, yapay zekâ teknolojilerinin sadece teknik değil aynı zamanda etik, politik ve ekolojik boyutlarıyla da değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, Çevresel etki, Enerji tüketimi, E-Atık, Sürdürülebilir teknoloji.

Performance Measures from Employee Perspective: A Retail Chain Example in Türkiye

Çalışan Perspektifinden Performans Ölçütleri: Türkiye'de Bir Perakende Zinciri Örneği

Prof. Dr. Mine HALİS
Kocaeli University
mine.halis@kocaeli.edu.tr
0000-0003-4464-1697

Prof. Dr. Muhsin HALİS
Kocaeli University
muhsinhalis@gmail.com
Orcid: 0000-0001-9495-5083

ABSTRACT

This study focuses on the application of a scientifically based psychometric measurement tool to evaluate the performance and career development of sales personnel working in retail chain stores in the home improvement retail sector. In this study, the 33-item Performance Evaluation Scale developed by Akalın (2005), consisting of three sub-dimensions, namely job knowledge, personal characteristics, and communication skills, was used. The sample of the study consisted of 167 managers working in retail chain stores. The data were collected based on the performance evaluations of managers towards their sales personnel. The results of the analyses revealed that all sub-dimensions of the scale had high internal consistency ($\alpha > .90$) and were structurally valid (KMO > .90; Bartlett's Test: $p < .001$). The highest evaluation level was observed in the 'job-related knowledge and skills' dimension; it was determined that managers' expectations at the "good" and "very good" levels were high in their performance evaluations. Additionally, according to the Pareto analysis, customer focus, work discipline, problem-solving skills, and sales techniques emerged as the most critical factors in performance evaluations. The study emphasizes the importance of using tools with high scientific validity and reliability in the performance evaluation process of sales personnel in the retail sector; it provides guiding recommendations to practitioners in terms of career development and performance management in human resources applications.

Keywords: Human resource management, performance evaluation, retail sector, sales personnel, Career development, psychometric analysis, Pareto analysis

ÖZET

Bu araştırma, ev geliştirme perakendeciliği sektöründe faaliyet gösteren Perakende Zincir Mağazaları satış personelinin performans ve kariyer gelişimlerini değerlendirmeye yönelik bilimsel temelli psikometrik bir ölçüm aracının uygulanmasını konu edinmektedir. Çalışmada,

Akalın (2005) tarafından geliştirilen ve iş bilgisi, kişisel özellikler ile iletişim becerileri olmak üzere üç alt boyuttan oluşan 33 maddelik Performans Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, Perakende Zincir mağazalarında görev yapan 167 yönetici oluşturmaktadır. Veriler, yöneticilerin satış personeline yönelik performans değerlendirmeleri doğrultusunda toplanmıştır. Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin tüm alt boyutlarının yüksek iç tutarlılığa sahip olduğu ($\alpha > .90$) ve yapısal geçerlik bakımından uygun olduğu (KMO > .90; Bartlett's Test: $p < .001$) tespit edilmiştir. En yüksek değerlendirme düzeyi, "işe yönelik bilgi ve beceriler" boyutunda gözlenmiş; yöneticilerin performans değerlendirmelerinde "iyi" ve "çok iyi" düzeyindeki beklentilerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, Pareto analizine göre müşteri odaklılık, iş disiplini, problem çözme becerileri ve satış tekniklerinin performans değerlendirmesinde en belirleyici unsurlar olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırma, perakende sektöründe çalışan satış personelinin performansını değerlendirme sürecinde bilimsel geçerliği ve güvenirliği yüksek araçların kullanılmasının önemini vurgulamakta; insan kaynakları uygulamalarında kariyer gelişimi ve performans yönetimi açısından uygulayıcılara yol gösterici öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İnsan kaynakları yönetimi, performans değerlendirme, perakende sektörü, satış personeli, kariyer gelişimi, psikometrik analiz, Pareto analizi

Formation of Aspectual Situation Types in Events

Prof.Dr. Mirsanov Gaybullo Qulmurodovich
Samarkand State Institute of Foreign Languages, Uzbekistan
e-mail: gmirsanov@mail.ru
ORCID 0000-0003-0305-340X

ABSTRACT

Aspectology has been a complex and controversial field. Although researches in this area have been conducted in different directions and with different approaches, the researches of this direction have not lost their relevance. Research of aspectual semantic meanings within the framework of pragmalinguistic research conducted on a large scale in modern linguistics shows that aspectological analyzes have reached a new level. It is known that aspectual information is applied to any type of aspectual semantics expressed in the framework of a predicate. A whole harmony of information in a small context or a large text, that is, the description of a certain event and the temporal compatibility of aspectual information in the process of this event constitutes an aspectual discourse. It is proved in the article that aspectual information has its own place within the text. In determining the aspectual semantic types in the discourse, the author referred to the compositional approach. This approach belongs to the field of pragmalinguistics research, which is one of the directions of modern linguistics. This approach to defining the types of aspectual situations is a novelty of the article. The analysis is based on examples taken from modern English literature. The analysis given is clear and has its own proof.

The opinions and views of linguists quoted in the article correspond to the content of the article. The author also expresses his attitude to the ideas of the mentioned linguist scientists and illuminates his ideas with the help of examples taken from fiction.

Keywords: speech situation; punctual situation; dynamic and stative; dynamic process; durative aspectual situation; action phrase; aspect situation; aspectual situation.

Personalization In Accomodatıon Busınesses , Examination Of Artificial Intelligence-Supported Tourist Experience Within The Scope Of Emotional Intelligence Integration

Konaklama İşletmelerinde Kişiselleştirme, Duygusal Zekâ Entegrasyonu Kapsamında Yapay Zekâ Destekli Misafir Deneyiminin İncelenmesi

Prof. Dr. Mithat Zeki Dinçer
İstanbul Nişantaşı University
mithatzeki.dincer@nisantasi.edu.tr
https://orcid.org/0000-0002-4928-8303

Prof. Dr. Fatma Füsun İstanbullu Dinçer
İstanbul Nişantaşı University
istanbul@istanbul.edu.tr
https://orcid.org/0000-0003-2338-2462

Asst.Prof.Dr. Dilbar Guliyeva
İstanbul Nişantaşı University
dilbar.guliyeva@nisantasi.edu.tr
https://orcid.org/0000-0001-9528-8446

ABSTRACT

Technological developments have affected many sectors of life. It is also possible to observe these effects in the tourism industry. It is seen that accommodation businesses are heavily affected by digital transformation and technological developments and that these businesses are being reshaped. In this context, innovative initiatives supported by artificial intelligence are effective in operational efficiency, faster cost optimization and especially service personalization. It is observed that these transformations have positive effects on customer satisfaction. However, there are certain points where the unstoppable speed of digital transformations and technological developments is lacking. Considering the completely data-based approaches and structure of artificial intelligence tools, it is easily determined that the human touch and emotional connection that is the goal of traditional hospitality practices are missing. In particular, the integration of emotional intelligence into artificial intelligence-based systems has given rise to the new concept of "artificial empathy". It should be underlined that there are assumptions, experiments and observations that this artificial empathy is meaningful at a certain level and has a satisfactory effect on guest satisfaction.

This research analyses the applications of artificial intelligence-based personalization and emotional intelligence integration in the accommodation sector, the comprehensive opportunities it offers, and the complex challenges that arise with it, in the light of secondary data. In particular, defining the specific challenges that arise in the process of artificial

intelligence integration in accommodation businesses are an important factor in observing the effects of these challenges in the tourism sector. These problems are defined as data privacy, trust, algorithmic bias, standardization of cultural differences, and violated ethical principles. The main problems focused on in this research are mainly the definition of the ethical dimensions of hyper-personalization and emotional artificial intelligence, and their sectoral reflections are examined in detail.

Keywords: Artificial intelligence, Emotional Artificial İntelligence, Guest Experience, Hyper-Personalization, Artificial Empathy.

ÖZET

Teknolojik gelişmeler yaşamın birçok sektörüne etki göstermiştir. Turizm endüstrisinde de söz konusu etkileri kapsamlı bir şekilde gözlemlemek mümkündür. Konaklama işletmelerinin dijital dönüşüm ve teknolojik gelişmelerden de yoğun bir şekilde etkilendiği, bu işletmeleri yeniden şekillendirdiği gözlemlenmektedir. Bu bağlamda yapay zekâ destekli inovatif girişimler, operasyonel verimlilik, maliyetin optimizasyonunun daha hızlı olması ve bilhassa, hizmetin kişiselleştirilmesinde etkili olmaktadır. Bu dönüşümlerin müşteri memnuniyetine pozitif yönde etkilerinin olduğu gözlemlenmektedir. Yalnız, dijital dönüşümlerin ve teknolojik gelişmelerin karşısı alınmaz hızının eksik olduğu belirli noktalar da bulunmaktadır. Yapay zekâ araçlarının tamamen veri temelli yaklaşımları ve yapısı göz önüne alındığında, geleneksel misafirperverlik pratiklerinin ereği olan insani dokunuş ve duygusal bağlantının eksik olduğu kolaylıkla tespit edilmektedir. Özellikle duygusal zekanın yapay zekâ tabanlı sistemlere entegre edilmesi yeni bir kavram olan "yapay empati" kavramını ortaya çıkarmıştır. Bu yapay empatinin belirli düzeyde anlamlı ve misafir memnuniyetini tatmin edici düzeyde etkilediğine ilişkin varsayım, deneme ve gözlemlerin olduğunun altını çizmek gerekir.

Bu araştırma, konaklama işletmelerinde yapay zekâ temelli kişiselleştirmenin ve Duygusal Zekâ entegrasyonunun konaklama sektöründeki uygulamalarını, sunduğu çok kapsamlı fırsatları ve bununla birlikte ortaya çıkan karmaşık zorlukları ikincil veriler ışığında analiz etmektedir. Özellikle de konaklama işletmelerinin yapay zekâ entegrasyonu sürecinde ortaya çıkan belirli zorlukları tanımlamak, bu zorlukların turizm sektöründeki etkilerini gözlemlemek adına önemli etkendir. Bu sorunlar, veri gizliliği, güven, algoritmik yanlılık, kültürel farklılıkların tekdüzeleştirilmesi ve ihlal edilen etik ilkeler şeklinde tanımlanmaktadır. Bu araştırmada odaklanılan temel sorunlar ağırlıklı olarak, hiper-kişiselleştirme ve duygusal yapay zekanın etik boyutlarının tanımlanması ve sektörel yansımaları detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, Duygusal yapay zekâ, Misafir deneyimi, Hiper-kişiselleştirme, Yapay empati.

Trade Across Continents: Unlocking the Potential of India–Türkiye Economic Relations

Asst.Prof.**Dr. Mohammad Taqi**
Bahrain Polytechnic, Kingdom of Bahrain
mohammad.taqi@polytechnic.bh

Asst.Prof.**Dr. Koteswara Vemavara**
Bahrain Polytechnic, Kingdom of Bahrain
koteswara.vemavara@polytechnic.bh

Asst.Prof.**Dr. Jahangir Chauhan**
Aligarh Muslim University, Aligarh, India
jchauhanmfc@gmail.com

Dr. Mohd Najamul Islam
Aligarh Muslim University, Aligarh, India
mnajamul.islam@gmail.com

ABSTRACT

Türkiye and India have a long and rich history together. The Ottoman Sultans and the Muslim subcontinental kings exchanged diplomatic emissaries for the first time between 1481 and 1482. There is significant cultural overlap between Turkey and India. The Turks had a significant influence on Indian language, culture and civilization, art and architecture, as well as clothes and cuisine. With its own Sufi traditions and the Bhakti movement, the Indian subcontinent naturally resonated with Mevlana Jelaluddin Rumi's Sufi worldview. Additionally, the Turkish and Hindustani languages share more than 9,000 terms. India and Turkey have a long history of cultural and economic interaction because of their strategic location at the meeting point of Asia and Europe. Interest in enhancing bilateral trade connections has increased recently due to both countries' increasing geopolitical and economic importance. This study examines the changing dynamics of trade between India and Türkiye, highlighting important industries with significant growth potential, including information technology, textiles, pharmaceuticals, automotive components, and infrastructure development. It also looks at the obstacles to greater economic cooperation, such as political unpredictability, trade imbalances, and regulatory obstacles. This study attempts to give a thorough grasp of the potential and constraints in the existing trade framework by combining case studies, policy reviews, and trade data analysis. To improve bilateral trade and create a more robust economic cooperation between India and Türkiye, the report ends with strategic recommendations for policymakers and industry players.

Keywords: trade, economy, relations, India, Türkiye, bilateral.

The Effect Of Training And Development Activities Provided To Employees İn Corporations On The Motivation Of Employees: The Case Of Kayseri Furniture

Kurumlarda Çalışanlara Verilen Eğitim ve Geliştirme Faaliyetlerinin Çalışanların Motivasyonları Üzerine Etkisi: Kayseri Mobilya Sektörü Örneği

Muammer ÖZKAN
Kayseri University, Türkiye
ozkanmuammer667@gmail.com
Orcid: 0009-0002-5342-5523

Prof. Dr. Ebru AYKAN
Kayseri University, Türkiye
ebruaykan@kayseri.edu.tr
Orcid: 0000-0003-3537-5235

ABSTRACT

Today, the success of businesses that are constantly changing due to globalization and technological development depends largely on their ability to catch up with this change. This requires technically competent human resources. For this reason, it is inevitable to have quality human resources, to provide development conditions and to make educational activities suitable for this change. Providing this development to employees is possible through "Training and Development" activities. On the other hand, since the main factor of businesses is productivity, highly motivated employees are extremely important. In this context, training and development has taken its place among the factors that increase the motivation of employees as well as increasing productivity in businesses. Many studies on this subject reveal the existence of a significant and positive relationship between training and development and motivation.

The sample of the research consists of 335 white-collar personnel working in X and Y Furniture Companies in Kayseri. The main purpose of the research is to examine the relationship between training and development and motivation. The results show that there is a linear and positive relationship between training and development and motivation. The hypotheses of the research were tested with Correlation Analysis, and a significant relationship was revealed between employees' perceptions of training and development activities and their motivation. Regression Analysis was performed to express this significant relationship as a percentage.

Keywords: Human Resources, Education, Motivation.

ÖZET

Günümüzde küreselleşme ve teknolojik gelişme etkisiyle sürekli değişim gösteren işletmelerin başarılı olabilmesi, büyük oranda bu değişimi yakalayabilmelerinden geçmektedir. Bu da teknik anlamda yetkin bir insan kaynağı donanımı gerektirmektedir. Bu sebeple kaliteli insan kaynağına sahip olmak, gelişim koşullarını sağlamak ve eğitim faaliyetlerini bu değişim için elverişli hale getirmek kaçınılmazdır. Çalışanlara bu gelişimi sağlamak "Eğitim ve Geliştirme" faaliyetleri ile mümkün olmaktadır. Diğer açıdan işletmelerin temel etkeni verimlilik olması sebebiyle yüksek motivasyonlu çalışanlar son derece önemlidir. Bu bağlamda eğitim ve geliştirme işletmelerde, verimliliği arttırdığı gibi çalışanların motivasyonlarının artmasına da etki eden faktörler arasında yerini almıştır. Bu konuda yapılan birçok çalışma da eğitim ve geliştirme ile motivasyon arasında anlamlı ve olumlu bir ilişkinin varlığını ortaya koymaktadır.

Araştırmanın örneklemi Kayseri'de bulunan X ve Y Mobilya Firmalarında çalışan 335 beyaz yaka personeli oluşturmaktadır. Araştırmada temel amaç, eğitim ve geliştirme ile motivasyon arasındaki ilişkiyi incelemektir. Sonuçlar eğitim ve geliştirme ile motivasyon arasında doğrusal ve pozitif yönlü bir ilişki olduğunu göstermektedir. Araştırmanın hipotezleri, Korelasyon Analizi ile test edilmiş, çalışanların eğitim ve geliştirme faaliyetlerine yönelik algıları ile motivasyonları arasında anlamlı bir ilişki ortaya konmuştur. Bu anlamlı ilişkinin yüzdesel olarak ifade edilmesi için Regresyon Analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İnsan Kaynakları, Eğitim, Motivasyon.

The Consequences of the First World War and the Formation of the "Lost Generation" Phenomenon

Assoc.PhD student Muhabbat Qodirova
Jizzakh State Pedagogical University
muhabbatmuhabbat9393@gmail.com
ORCID 0000-0003-0898-174X

ABSTRACT

This article analyzes the consequences of the First World War and the resulting emergence of the phenomenon known as the "Lost Generation." The war affected not only political and economic spheres but also had a profound impact on human psychology and social consciousness. The article explores how the concept of the "Lost Generation" took shape through literature, art, and social attitudes, shedding light on the worldview and outlook on life of this generation. It highlights post-war societal changes within a historical and cultural context.

Keywords: First World War, Lost Generation, trauma, human psyche, war consequences, modernism, society

The Impact of Artificial Intelligence-Based Digital Marketing Strategies on Financial Performance and Sustainability: A Multi-Disciplinary Model Proposal

Yapay Zekâ Tabanlı Dijital Pazarlama Stratejilerinin Finansal Performans ve Sürdürülebilirlik Üzerindeki Etkisi: Çok Disiplinli Bir Model Önerisi

Asst.Prof.Dr. Murat BAŞAL
Istanbul Gelisim University
mbasal@gelisim.edu.tr
ORCID: 0000-0003-1440-659X

Asst.Prof.Dr. Emel SARAÇ
Ostim Technical University
emel.saraç@ostimteknik.edu.tr
0000-0002-6274-5986

ABSTRACT

Artificial intelligence-based digital marketing strategies create personalized, real-time marketing interactions by deeply analyzing customer behavior using big data analytics, machine learning, and automation technologies. These strategies play a critical role in increasing marketing efficiency and optimizing customer experience, thus providing competitive advantage. Financial performance refers to the level of economic success of a business measured by financial indicators such as revenue, profitability, liquidity, and capital efficiency. Effective financial performance management enables sustainable growth and maximizes stakeholder value by ensuring optimal use of resources. Sustainability is a long-term development approach that balances environmental, social, and economic dimensions, ensuring that current resources meet the needs of future generations without depletion. Sustainability in the business world enables companies to increase stakeholder value and gain competitive advantage while fulfilling their corporate responsibilities. Financial performance and sustainability are integrated management approaches that enable businesses to create long-term value by integrating their economic success with their environmental and social responsibilities. The harmony between these two elements creates sustainable competitive advantage by both increasing financial efficiency and strengthening corporate reputation and stakeholder trust. The multidisciplinary model proposal integrates theoretical and methodological perspectives of different academic fields, enabling comprehensive and in-depth examination of complex phenomena. This approach is preferred to go beyond analyses limited to a single discipline, to reveal multidimensional interactions and to develop more robust solutions for implementation. The aim of this study is to analyze the effects of artificial intelligence-based digital marketing strategies on financial performance and sustainability from a multidisciplinary perspective and to develop a holistic conceptual model explaining these relationships. A mixed method approach was used in the research. In the quantitative section, an online survey was applied to 350 business employees and managers from the marketing, finance and sustainability departments of medium and large-scale enterprises operating in Istanbul via Google Form; the data were analyzed using structural equation modeling (SEM). In the qualitative section, in-depth interviews were conducted with 15 marketing and finance experts and were analyzed and interpreted using the MAXQDA

program. The data collection process was carried out over a 2-month period in the first quarter of 2025 using online survey platforms and semi-structured interviews. The analyses showed that AI-supported digital marketing strategies positively affect both financial performance and sustainability practices. In addition, a significant positive relationship was found between financial performance and sustainability; the multidisciplinary model successfully explained the complex interactions between these three variables. It is recommended that businesses simultaneously consider sustainability goals while integrating AI technologies into their digital marketing processes; thus, increasing financial success and environmental-social responsibility together. In addition, it is recommended that academic studies be tested and expanded in different sectors within the framework of this model.

Keywords: AI-supported Digital Marketing, Financial Performance, Sustainability, Multidisciplinary Model, Strategic Management.

ÖZET

Yapay zekâ tabanlı dijital pazarlama stratejileri, büyük veri analitiği, makine öğrenmesi ve otomasyon teknolojilerini kullanarak müşteri davranışlarını derinlemesine analiz ederek kişiselleştirilmiş, gerçek zamanlı pazarlama etkileşimleri oluşturmaktadır. Bu stratejiler, pazarlama verimliliğini artırırken, müşteri deneyimini optimize ederek rekabet avantajı sağlamada kritik bir rol oynamaktadır. Finansal performans, bir işletmenin gelir, kârlılık, likidite ve sermaye verimliliği gibi finansal göstergelerle ölçülen ekonomik başarı düzeyini ifade etmektedir. Etkin finansal performans yönetimi, kaynakların optimal kullanımını sağlayarak sürdürülebilir büyüme ve paydaş değerinin maksimize edilmesine olanak tanımaktadır. Sürdürülebilirlik, çevresel, sosyal ve ekonomik boyutları dengeleyerek mevcut kaynakların tükenmeden gelecek nesillerin ihtiyaçlarını karşılayabilmesini sağlayan uzun vadeli bir kalkınma yaklaşımıdır. İş dünyasında sürdürülebilirlik, şirketlerin kurumsal sorumluluklarını yerine getirirken paydaş değerini artırmalarını ve rekabet avantajı elde etmelerini mümkün kılmaktadır. Finansal performans ve sürdürülebilirlik, işletmelerin ekonomik başarılarını çevresel ve sosyal sorumluluklarıyla bütünleştirerek uzun vadeli değer yaratmalarını sağlayan entegre yönetim yaklaşımlarıdır. Bu iki unsur arasındaki uyum, hem finansal verimliliği artırırken hem de kurumsal itibar ve paydaş güvenini güçlendirerek sürdürülebilir rekabet avantajı oluşturmaktadır. Çok disiplinli bir model önerisi, farklı akademik alanların teorik ve metodolojik perspektiflerini entegre ederek karmaşık olguların kapsamlı ve derinlemesine incelenmesini sağlamaktadır. Bu yaklaşım, tek bir disiplinde sınırlı kalan analizlerin ötesine geçerek, çok boyutlu etkileşimleri ortaya koymak ve uygulamaya yönelik daha sağlam çözümler geliştirmek amacıyla tercih edilmektedir. Bu çalışmanın amacı, yapay zekâ tabanlı dijital pazarlama stratejilerinin finansal performans ve sürdürülebilirlik üzerindeki etkilerini çok disiplinli bir perspektifle analiz etmek ve bu ilişkileri açıklayan bütüncül bir kavramsal model geliştirmektir. Araştırmada karma yöntem yaklaşımı kullanılmıştır. Nicel bölümde, araştırma evreni, İstanbul'da faaliyet gösteren orta ve büyük ölçekli işletmelerde çalışan pazarlama, finans ve sürdürülebilirlik birimlerinde görevli profesyonellerden 350 işletme çalışanı ve yöneticisine Google Form aracılığıyla online anket uygulanmış; veriler yapısal eşitlik modellemesi (SEM) ile analiz edilmiştir. Nitel bölümde ise, 15 pazarlama ve finans uzmanıyla derinlemesine mülakatlar gerçekleştirilmiş ve MAXQDA programı kullanılarak analiz edilerek yorumlanmıştır. Veri toplama süreci, online anket platformları ve yarı yapılandırılmış mülakatlarla 2025 yılı ilk çeyreğindeki 2 aylık sürede gerçekleştirilmiştir. Analizler, yapay zekâ destekli dijital pazarlama stratejilerinin hem finansal performansı hem de sürdürülebilirlik uygulamalarını pozitif yönde etkilediğini

göstermiştir. Ayrıca, finansal performans ile sürdürülebilirlik arasında anlamlı bir pozitif ilişki tespit edilmiş; çok disiplinli model, bu üç değişken arasındaki karmaşık etkileşimleri başarıyla açıklamıştır. İşletmelerin, yapay zekâ teknolojilerini dijital pazarlama süreçlerine entegre ederken sürdürülebilirlik hedeflerini eş zamanlı olarak gözetmeleri; bu sayede finansal başarıyı ve çevresel-sosyal sorumluluğu birlikte artırmaları önerilmektedir. Ayrıca, akademik çalışmaların bu model çerçevesinde farklı sektörlerde test edilmesi ve genişletilmesi tavsiye edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ Destekli Dijital Pazarlama, Finansal Performans, Sürdürülebilirlik, Çok Disiplinli Model, Stratejik Yönetim.

The Role of National Ethical Values in Shaping the Contemporary Young Family: The Azerbaijani model

Assoc.Prof.Dr. Murteza HASANOĞLU
Academy of Public Administration of Azerbaijan
m_hasanoglu@yahoo.com.tr
0000-0003-3734-4045

Rahida ISKANDAROVA
Master's student of the Academy of Public Administration
iskenderovarahide@gmail.com

ABSTRACT

In the contemporary world, national moral values play a crucial role in shaping modern young families by influencing individuals' social behavior and family dynamics. Within Azerbaijani culture, long-standing traditions such as respect for elders, family cohesion, and mutual support between spouses remain fundamental principles. While these values continue to guide young families, globalization and modern lifestyles have introduced new challenges and perspectives.

National moral values help preserve cultural identity and shape children's upbringing within the family. For example, in many cultures, marriage is regarded as a sacred institution, and raising children with a strong moral foundation remains a priority. Furthermore, the involvement of extended family members, including grandparents and other relatives, fosters the intergenerational transmission of values, offering young families stability and support.

However, modernization has brought about shifts in family structures, with more young individuals embracing independent lifestyles. Despite this, core values such as respect, honor, and familial responsibility continue to be essential for the well-being of young families. As societies evolve, it is important for traditional values to adapt while maintaining their fundamental essence, ensuring that young families are built on a strong moral framework that contributes to social harmony and stability.

Keywords: National moral values, Family development, Traditional principles, Modernization, Cultural identity.

Sociology and Effects of Crime Affecting Society in Rapidly Changing Turkey

Hızla Değişen Türkiye'de Toplumu Derinden Etkileyen Suç Sosyolojisi Ve Etkileri

Doç. Dr. Mustafa ÇALIŞKAN
Emniyet Genel Müdür Yardımcısı
mustafacaliskanakademik@gmail.com
ORCİD: 0009-0001-6568-6571

ABSTRACT

Since the foundation of the Republic of Türkiye, cultural, political, social, and global transformations have been among the key factors directly influencing the formation of crime and its impact on society. Behavioral changes occurring on a global and cultural scale have affected every domain of individual and society oriented sociology, thereby giving rise to new focal points within the field of crime sociology. Notably, issues such as migration, terrorism, drug-related crimes, and public order incidents have become prominent. Migration and public order incidents, in particular, have long-lasting effects on cultural change and directly impact society. If not properly analyzed and managed, these phenomena may influence the smallest social unit the family and lead to adverse effects on individual behavior. As the well known proverb suggests: "For want of a nail the shoe was lost, for want of a shoe the horse was lost, for want of a horse the rider was lost, for want of a rider the battle was lost, for want of a battle the kingdom was lost." In this regard, the deterioration of the individual can lead to social decay and a shift in societal perceptions of crime. Economic conditions, collective psychology, cultural structures, and globalization are among the societal dynamics that influence crime sociology. The concept of international migration, which gained prominence in the 1980s and beyond, has had a direct impact on the structural composition of societies. For instance, the Gulf War in the 1990s, followed by the Arab Spring and the Syrian civil war, triggered mass migration movements that significantly affected many countries, particularly Türkiye. In this context, the PKK (Kurdistan Workers' Party), a separatist terrorist organization whose activities intensified in the 1980s, was not initially perceived as a force capable of directly influencing Türkiye's societal and political landscape or affecting its foreign policy at the international level. Another critical factor influencing the formation of crime and crime sociology is drug addiction and drug-related offenses. While the Balkan route was long recognized as the main corridor for drug trafficking, Türkiye was considered merely a transit country. However, over the years, Türkiye has gradually become a target country within the global drug trade a development that demands close sociological examination. This evolution, though somewhat predictable, also defied prior expectations. Moreover, another phenomenon impacting crime sociology is the evolution of techniques used in crimes against property and individuals. Whereas traditional methods prevailed in the past, modern crimes today increasingly involve cybercrime, international criminal networks, and unpredictable tactics, making them harder to detect and analyze. Technological advancements driven by globalization have further complicated crime prevention efforts, necessitating more effective strategies to combat crime. From migration and terrorism to drug related crimes and public safety issues, Türkiye has undergone a period of rapid

transformation since the 1980s. This study analyzes the response and adaptation of both the Turkish National Police and the Turkish public to the swiftly evolving landscape of crime sociology. The phenomenon of crime, which significantly affects Türkiye's social structure, has been evaluated from the dual perspectives of law enforcement and society, and the resulting social developments have been interpreted within this framework.

Keywords: Turkish National Police, Social Incidents, Rapid Transformation, Social Structure, Crime Sociology

ÖZET

Türkiye Cumhuriyeti Devletinin kuruluşundan günümüze kadar olan süreçte kültürel, siyasal, toplumsal ve küresel değişimler suçun oluşumunda toplumu doğrudan etkileyen önemli faktörlerdendir. Küresel ve kültürel çapta gerçekleşen davranışsal değişimler birey ve toplum odaklı sosyolojinin her alanına etki ederek suç sosyolojisi konusunda da yeni konu başlıklarına sebep olmuştur. Bunların başında göç, terör, uyuşturucu ve asayiş olayları gelmektedir. Ana çerçevede göç ve asayiş olayları günümüz kültürel değişimine kalıcı etkileri olan toplumu doğrudan etkileyen doğru analiz ve kontrol edilmediği takdirde toplumun en küçük birimi olan aileyi etkilemekte ve birey davranışları üzerinde olumsuz etkilere sebep olmaktadır. Bir deyimle de özetleyecek olursak Bir çivi bir nalı, bir nal bir atı, at bir komutanı, komutan bir orduyu, ordu koca bir ülkeyi kurtarır. Bu minvalde bireyin bozulması toplumsal çürümeye sebebiyet vererek toplumun suça bakış açısını değiştirecektir. Suç sosyolojisini etkileyen toplumun ekonomik durumu, psikolojisi, kültürel ve küresel yapısı toplumsal olaylardandır. 1980'ler ve daha sonraki süreçlerde ortaya çıkan uluslararası göç kavramı toplumların yapısını doğrudan etkilemiştir. Spesifik olarak örneklendirecek olursak 1990'lı yıllarda yaşanan Körfez Savaşı, akabinde, Arap baharı ve bunun etkisiyle ortaya çıkan Suriye iç savaşı kitlesel göç hareketine sebep olmuş başta Türkiye olmak üzere birçok ülkeyi etkilemiştir. Bu çerçevede 1980'lerde etkinliğini arttıran bölücü terör örgütü PKK'nın Türkiye'nin toplumsal ve siyasal durumunu doğrudan etkileyebileceği, uluslararası ilişkilerde Türkiye'nin dış politikasına etki edecek bir örgüt olarak tanımlanmamaktaydı. Suç sosyolojisi ve toplumda suçun oluşumunda önemli bir etkiye sahip olan bir diğer etken ise uyuşturucu madde bağımlılığı ve uyuşturucu suçudur. Uyuşturucu suçunun yıllarca güzergâhının Balkan rotası üzerinde olduğu, Türkiye'nin transit ülke konumundayken geçen yıllar içinde nasıl hedef ülke konumuna geldiği suç sosyolojisi açısından incelenmesi gereken olaylardandır. Uyuşturucu suçunun Türkiye özelinde hedef ülke haline gelmesi hem hesap edilebilir, hem de gerçekleşebileceği tahmin edilemeyen suç olarak değerlendirilmekteydi. Ayrıca Suç sosyolojisini etkiyen bir diğer örnek olay ise mala ve kişilere karşı işlenen suçlarda geçmiş yıllarda kullanılan yöntem ve tekniklerin günümüzde siber suçlar, uluslararası şebekeler, tahmin ve analiz etmekte zorlanılan suç yöntemlerinin kullanması suçun ortaya çıkışını etkilemektedir. Küreselleşmenin de etkisiyle beraber yaşanan teknolojik değişim ve ilerleme suçun önlenmesinde zorlukların yaşanmasına ve daha etkin mücadele edilmesini gerektirmektedir. Göç, terör, uyuşturucu ile mücadeleden asayiş olaylarına kadar işlenen suçlarda 1980'den günümüze kadar hızlı değişimlerle karşılaşan Türkiye, Türk Emniyet Teşkilatı ve Türk halkının suç sosyolojisindeki bu hızlı değişime karşı mücadelesi ve bir noktada uyumu analiz edilmektedir. Türkiye'nin toplumsal yapısını etkileyen suç olgusu polis-halk perspektifinden bakılarak değerlendirme yapılmış, ortaya çıkan sosyal olaylar bu perspektifte değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler; Türk Polis Teşkilatı, Sosyal Olaylar, Hızlı Değişim, Toplumsal Yapı, Suç Sosyolojisi.

Uncovering the Dimensions of Ritual and Shopping Experiences in Special Day Events Organized for Children Using Mixed Methods Approach: A Scale Development Study in the Turkish Context

Karma Yöntem Yaklaşımıyla Çocuklar İçin Düzenlenen Özel Gün Etkinliklerinde Ritüel ve Alışveriş Deneyimlerinin Boyutlarını Belirleme: Türkiye Bağlamında Bir Ölçek Geliştirme Çalışması

Assoc. Prof. Dr. Mutlu UYGUN
Aksaray University
mutluuygun@aksaray.edu.tr
Orcid: 0000-0002-5878-8430

Dr. Pınar Duygu AKIN
pinarduyguakin@outlook.com
Orcid: 0000-0002-9595-9729

ABSTRACT

Women consumers' interest in child-centered special day rituals—shaped by culture and reflected in their shopping experiences—is steadily increasing. However, there is a lack of sufficient research in the literature that examines these rituals and shopping experiences in detail together (especially within the context of Turkey). The study aims to thematically explore the dimensions of women's subjective rituals and shopping experiences related to special day events they organize for their children in Turkish culture, using a mixed-method research approach, and to develop valid and reliable scales that include the dimensions identified. The two-stage study, conducted using an exploratory sequential mixed-methods research design, involved semi-structured interviews and photo-based storytelling with 17 participants selected through purposive sampling in the qualitative phase. The data collected were analyzed using inductive reasoning. The thematic findings revealed that ritual experiences consist of certain hedonic dimensions, while shopping experiences consist of both hedonic and rational dimensions. These findings formed the input for quantitative research conducted to develop scales with tested validity and reliability. In the first quantitative field study, data was collected from 552 people using a questionnaire containing the initial item pool of the scales, and in the second field study, data was collected from 568 people using a questionnaire reshaped based on item analyses, using convenience sampling. Exploratory and Confirmatory Factor Analysis were used in the data analysis. The results showed that ritual experiences consist of six dimensions: social, symbolic, emotional, aesthetic, escapist, and spiritual experiences; while shopping experiences consist of three dimensions: emotional, symbolic, and rational shopping experiences. It was determined that the scales showed a good fit with the data and largely aligned with the thematic findings from the qualitative phase. These results, which also enrich the literature conceptually, are noteworthy for researchers (especially those using the developed scales) and practitioners conducting research in this area.

Keywords: Ritual Experiences, Shopping Experiences, Mixed-Methods Research Approach, Scale Development, Female Consumers

ÖZET

Kadın tüketicilerin kültüre göre şekillenen ve alışveriş deneyimlerine de yansıyan çocuk eksenli özel gün ritüellerine olan ilgileri her geçen gün daha da artmaktadır. Ancak, alan yazında bu ritüel ve alışveriş deneyimlerinin ayrıntılarını bir arada ele alan yeterli sayıda çalışmaya (özellikle Türkiye bağlamında) rastlanamamaktadır. Çalışmada, karma yöntem araştırma yaklaşımıyla Türk kültüründe kadınların çocukları için düzenledikleri özel gün etkinliklerine yönelik öznel ritüel ve alışveriş deneyimlerinin boyutlarını tüketici deneyimi bakış açısıyla tematik olarak keşfederek, ulaşılan boyutları içeren geçerli ve güvenilir ölçekler geliştirmek amaçlanmıştır. Keşfedici sıralı karma yöntem araştırma deseniyle yürütülen iki aşamalı çalışmanın, nitel aşamasında amaçlı örneklemeden hareketle veri doygunluğuna göre 17 katılımcıdan yarı yapılandırılmış görüşme ve fotoğrafa dayalı öykülemeyle toplanan veri, tümevarım yöntemiyle analiz edilmiştir. Ulaşılan tematik bulgular, ritüel deneyimlerin bazı hazcı boyutlardan; alışveriş deneyimlerinin ise, hazcı ve akılcı boyutlardan oluştuğunu göstermiştir. Bu bulgular, geçerliği ve güvenirliği sınanmış ölçekler geliştirmek amacıyla gerçekleştirilen nicel araştırmanın girdisini oluşturmuştur. Birinci nicel saha çalışmasında ölçeklerin ilk madde havuzunu içeren bir anketle 552 kişiden, ikinci saha çalışmasında madde analizlerine dayalı değerlendirmelerle tekrar şekillendirilen anketle 568 kişiden kolayda örnekleme yöntemine göre veri toplanmıştır. Veri analizinde, Açımlayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi'nden yararlanılmıştır. Sonuçlar, ritüel deneyimlerinin sosyal, sembolik, duygusal, estetik, kaçış ve manevi deneyimler olmak üzere altı boyutlu; alışveriş deneyimlerinin ise, duygusal, sembolik ve akılcı alışveriş deneyimlerini içeren üç boyutlu bir yapıdan oluştuğunu göstermiştir. Ölçeklerin, veriyle oldukça iyi uyum gösterdiği ve nitel aşamadaki tematik bulgularla da büyük ölçüde örtüştüğü belirlenmiştir. Alan yazını kavramsal olarak da zenginleştiren bu sonuçlar, bu konuda araştırma yapacak araştırmacılar (özellikle geliştirilen ölçeklerle) ve uygulayıcılar açısından dikkate değerdir.

Anahtar Kelimeler: Ritüel Deneyimleri, Alışveriş Deneyimleri, Karma Yöntem Araştırma Yaklaşımı, Ölçek Geliştirme, Kadın Tüketiciler.

The City as a Social Experiencescape: An Exploratory Mixed Methods Study

Bir Sosyal Deneyim Mekânı Olarak Kent: Keşfedici Sıralı Karma Bir Araştırma

Assoc.Prof.Dr. Mutlu UYGUN
Aksaray University
mutluuygun@aksaray.edu.tr
Orcid: 0000-0002-5878-8430

Dr. Ebru GÜNER VURGANER
Aksaray University
ebruguner1981@gmail.com
Orcid: 0000-0001-7315-2935

ABSTRACT

Today, cities have transformed into social centers where various social interactions take place, rather than being functional spaces for their residents. However, it is clear that this aspect of the issue has not been sufficiently addressed. In this study, the theory of social servicescape or experiencescape, which has been frequently utilized in the field of marketing in recent years, is examined through the perspectives of the co-creation of experience and consumer interaction conceptualizations. The aim is to explore the themes that constitute the social interaction experiences of city residents in the context of a medium-sized city in Turkey and to uncover the conceptual patterns between these experiences and city satisfaction, city loyalty, willingness to recommend the city, and overall life satisfaction. The study, which utilized an exploratory sequential mixed research design, was conducted in three stages. First, in the qualitative stage, data was collected from 59 participants using semi-structured interviews and photo-based photo-based narrative data collection techniques based on the grounded theory design and maximum diversity sampling method, and analyzed using inductive methods. The findings revealed that social experiences in an urban context occur at the main interaction points of the immediate environment and the general urban environment, and emerge through citizen-citizen interactions and citizen-public and private sector employee interactions. Additionally, it was determined that citizen-citizen interactions occur in the subcategories of local residents and other city dwellers. In the second phase, a quantitative research approach was used to develop scales with proven validity and reliability to measure the social urban experiences identified in the first stage. This was done using a questionnaire based on the initial item pool formed by the qualitative findings, with 669 participants selected using convenience sampling, and a questionnaire reformulated after item analysis with 524 participants, in two consecutive data collection and analysis processes. In the third and final quantitative phase of the study, the citizen urban social experience theory developed in the qualitative phase was tested using the quantitative data (524) collected in the second field study. In the quantitative phases, in addition to various item analyses, exploratory and

confirmatory factor analyses and structural equation modeling were utilized. The findings obtained from the final quantitative phase showed that there are meaningful relationships between city residents' experiences of social interaction in the city and their satisfaction with the city, their loyalty to the city, their tendency to recommend the city to others, and their overall life satisfaction. In addition to the conceptual contribution of the findings to the literature, they are also considered noteworthy for researchers working on the subject and city decision-makers in practice.

Keywords: Social Urbanscape, Citizen Social Urban Experiences, Citizen-Citizen Interactions, Life Satisfaction, Mixed Methods Research Approach

ÖZET

Günümüzde kentler, kent sakinleri açısından işlevsel özelliklerinden çok, çeşitli sosyal etkileşimlerin yaşandığı sosyal bir yaşam merkezine dönüşmüştür. Ancak, konunun bu yönüyle yeterince ele alınmadığı anlaşılmaktadır. Çalışmada; pazarlama alanında son yıllarda sıkça yararlanılan sosyal hizmet ya da deneyim mekanı kuramı, deneyimin ortak yaratılması ve tüketici etkileşim kavramsallaştırmaları bakış açıları ile Türkiye'deki orta ölçekli bir kent bağlamında kent sakinlerinin yaşadıkları sosyal etkileşim deneyimlerinin hangi temalardan oluştuğunu ve bu deneyimlerle kent tatmini, kent sadakati, kenti önerme eğilimi ve genel yaşam doyumu arasındaki kavramsal örüntüleri keşfederek bir kuram oluşturmak ve bu kuramın genellenebilirliğini test etmek amaçlanmıştır. Keşfedici sıralı karma araştırma deseninden yararlanılan çalışma, üç aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk olarak nitel aşamada, gömülü teori deseninden hareketle, maksimum çeşitlilik örneklemesine göre 59 katılımcıdan yarı yapılandırılmış görüşme ve fotoğrafa dayalı öyküleme teknikleriyle veri toplanmış, tümevarım yöntemiyle analiz edilmiştir. Bulgular, bir kent bağlamında yaşanan sosyal deneyimlerin yakın çevre ve kentin genel çevresi ana etkileşim noktalarında yaşandığını ve vatandaş-vatandaş etkileşimi ve vatandaş-kamu ve özel sektör çalışanı etkileşimleriyle ortaya çıktığını göstermiştir. Ayrıca, vatandaş-vatandaş etkileşimlerinin yerel halk ve diğer kent sakinleri alt kategorilerinde yaşandığı da belirlenmiştir. İkinci aşamada, nicel araştırma yaklaşımıyla ilk aşamada boyutları ortaya konan sosyal kent deneyimlerinin ölçülebilmesi için geçerliği ve güvenirliği sınanmış ölçekler geliştirmek amacıyla nitel bulguların girdi oluşturduğu ilk madde havuzundan oluşan bir anketle kolayda örnekleme yöntemine göre 669 ve madde analizleri sonrası tekrar şekillendirilen bir anketle 524 katılımcıdan iki ardışık veri toplama ve analiz süreci işletilmiştir. Çalışmanın üçüncü ve son nicel aşamasında ise, ikinci saha çalışmasında toplanan nicel veri (524) üzerinden nitel aşamada geliştirilen vatandaş kent sosyal deneyim kuramı test edilmiştir. Nicel aşamalarda, çeşitli madde analizlerinin yanısıra, açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizlerinden ve yapısal eşitlik modellemesinden yararlanılmıştır. Nihai nicel aşamadan elde edilen bulgular, kent sakinlerinin kent sosyal etkileşim deneyimleri ile kent tatminleri, kent sadakatleri, kenti başkalarına önerme eğilimleri ve genel yaşam doyumları arasında anlamlı ilişkiler olduğunu göstermiştir. Bulguların alanyazına sağladığı kavramsal katkının yanında, konu üzerine çalışan araştırmacılar ve uygulamadaki kent karar alıcıları açısından da dikkate değer olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Kent Mekanı, Vatandaş Sosyal Kent Deneyimleri, Vatandaş-Vatandaş Etkileşimleri, Yaşam Doyumu, Karma Yöntem Araştırma Yaklaşımı

Examining the Attitudes of Employees Towards Lean Management and Artificial Intelligence Applications

Çalışanların Yalın Yönetim ve Yapay Zekâ Uygulamalarına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Assoc.Prof.Dr. Münevver BAYAR
Social Security Institution
munevverbayar@hotmail.com
Orcid: 0000-0002-8077-2160

ABSTRACT

Lean management emerges as a management approach that aims to reduce waste and increase the efficiency of processes. Today, lean management accelerates the digital transformation process of businesses by combining with artificial intelligence technologies. At the same time, it makes the attitudes of employees towards these applications an important research topic. Especially in production-intensive sectors, the evaluation of these two approaches together is of critical importance in terms of organizational efficiency and employee compliance. In this direction, this research examines the attitudes of individuals working in the automotive sector towards lean management and artificial intelligence applications. In this context, the relational screening model, one of the quantitative research methods, was used in the research. The sample of the research consists of 350 employees working in the automotive and technology sectors in the İvedik and Ostim Organized Industrial Zones in Ankara. In the research, a survey form consisting of three sections was created using the demographic form developed by the researcher, the "Lean Management Scale" and the "Attitude Scale Towards Artificial Intelligence Applications". Data analysis was carried out using SPSS 23 program. Cronbach Alpha values of the scales were examined and it was determined that these values were high. According to the obtained data, it was determined that some demographic variables and attitudes towards lean management artificial intelligence applications differed. It was also determined that there was a relationship between attitudes towards lean management and artificial intelligence applications.

Keywords: Artificial Intelligence, Lean Management, Automotive Sector.

ÖZET

Yalın yönetim, israfın azaltılmasını ve süreçlerin verimliliğinin artırılmasını hedefleyen bir yönetim yaklaşımı olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde yalın yönetim, yapay zekâ teknolojileriyle birleşerek işletmelerin dijital dönüşüm sürecini hızlandırmaktadır. Aynı zamanda çalışanların bu uygulamalara yönelik tutumlarını önemli bir araştırma konusu hâline getirmektedir. Özellikle üretim yoğun sektörlerde bu iki yaklaşımın birlikte değerlendirilmesi, organizasyonel verimlilik ve çalışan uyumu açısından kritik bir önem taşımaktadır. Bu doğrultuda bu araştırmada otomotiv sektöründe çalışan bireylerin yalın yönetim ve yapay

zekâ uygulamalarına yönelik tutumları incelenmektedir. Bu bağlamda araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemi, Ankara İlinde İvedik ve Ostim Organize Sanayi Bölgesinde otomotiv ve teknoloji sektöründe görev yapan 350 çalışandan oluşmaktadır. Araştırmada, araştırmacı tarafından geliştiren demografik form, "Yalın Yönetim Ölçeği" ve "Yapay Zekâ Uygulamalarına Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılarak üç bölümden oluşan bir anket formu oluşturulmuştur. Verilerin analizi SPSS 23 programı kullanılarak yürütülmüştür. Ölçeklerin Cronbach Alfa değerleri incelenmiş ve bu değerlerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Elde edilen verilere göre bazı demografik değişkenler ile yalın yönetim yapay zekâ uygulamalarına yönelik tutumların farklılaştığı belirlenmiştir. Ayrıca yalın yönetim ve yapay zekâ uygulamalarına yönelik tutumlar arasında bir ilişki olduğu da belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Yalın Yönetim, Otomotiv Sektörü.

Emotional Connotations in T. Kasymbekov's Novel *"Synğan Kylych"* (*"The Broken Sword"*)

T. Kasymbekov'un "Sınğan Kılıç" ("Kırık Kılıç") Romanındaki Duygusal Konotasyonlar

Nadırbayeva Kutbü Ozubekovna
Central Asia International Medical University, **Kyrgyzstan**
nadyrbaevakutbu@gmail.com
ORCID 0009-0005-9664-7718

ABSTRACT

This article thoroughly analyzes the lexico-semantic and stylistic features of emotional connotations in T. Kasymbekov's roman "Sınğan kılıç" *(*The broken sword). Emotional connotation is a linguistic phenomenon that, in addition to the primary meaning of a word, includes additional emotional, expressive, and evaluative nuances. It enhances the impact of the literary text and serves as a key tool for uncovering the inner world of the characters.

The study analyzes words and phrases that express emotional connotation in the text of the novel. The author, by using both positive and negative connotations, deeply reveals the emotional state of the characters. Positive connotations emphasize the people's aspiration for freedom and their readiness for struggle, while negative connotations convey the nation's tragedy and the complexity of resisting the invaders. This phenomenon enhances the impact of the literary text, allowing the reader to perceive the work more vividly.

The main objective of the study is to examine the emotional connotation in the roman The "Sınğan kılıç" *(*Broken sword) from a lexico-semantic perspective and to reveal its stylistic and pragmatic significance. To achieve this goal, the study analyzes the use of emotionally connotative words in the context of the novel's text and determines their role as a means of unveiling the inner world of the characters.

The study is based on lexico-semantic, stylistic, and pragmatic methods, which help determine the primary function of emotional connotation in the literary text. Additionally, it analyzes the contextual use of words with connotative nuances, their significance in describing the inner state of the characters, and their role in creating artistic imagery.

In conclusion, it can be stated that emotional connotation in the roman The "Sınğan kılıç" *(*Broken sword) is one of the key means of portraying the inner world of the characters, their emotions, and the social environment. This literary device enhances the expressiveness of the text, deepening the reader's psychological and emotional perception of the work.

Keywords: emotional connotation, stylistics, semantics, expressiveness, lexicology, pragmatics.

Bu akademik çalışma, “T. Kasymbekov’un *Sınğan Kılıç* romanındaki leksik konotasyonların özellikleri” başlıklı devam eden tez çalışması temelinde hazırlanmıştır.

ÖZET

Bu makalede Tölögön Kasymbekov’un "Sınğan kılıç" (‘‘Kırık kılıç”) romanındaki duygusal konotasyonların leksik-semantik ve stilistik özellikleri ayrıntılı olarak incelenmektedir. Duygusal konotasyon; bir kelimenin temel anlamına ek olarak, duygusal, ifadesel ve değerleyici tonlar içeren dilsel bir olgudur. Sanatsal metnin etkisini artıran, karakterlerin iç dünyasını yansıtmada önemli bir araçtır.

Araştırmada romandaki duygusal konotasyon taşıyan kelimeler ve kelime öbekleri duygusal durumlarını derinlemesine yansıtmıştır. Olumlu konotasyonlar halkın özgürlüğe olan özlemini ve mücadeleye hazırlığını vurgularken, olumsuz konotasyonlar halkın trajedisini ve işgale karşı direnişin zorluklarını ortaya koyar. Bu durum metnin etkisini artırır ve okuyucunun eseri imgelerle algılamasını sağlar.

Araştırmanın temel amacı, "Sınğan kılıç" (‘‘Kırık kılıç”) romanındaki duygusal konotasyonları leksik-semantik açıdan inceleyerek, onların stilistik ve pragmatik önemini ortaya koymaktır. Bu amaca ulaşmak için metindeki duygusal konotasyon taşıyan kelimelerin bağlam içindeki kullanımları analiz edilmiş, karakterlerin içsel duygularını yansıtan araçlar olarak işlevleri belirlenmiştir.

Çalışma; leksik-semantik, stilistik ve pragmatik yöntemlere dayanmakta olup, duygusal konotasyonun sanatsal metindeki temel işlevi belirlenmektedir. Ayrıca, konotasyon taşıyan kelimelerin bağlam içindeki kullanımları, karakterlerin içsel durumlarının betimlenmesindeki ve sanatsal imgenin oluşumundaki önemi araştırılmıştır.

Sonuç olarak, "Sınğan kılıç" (‘‘Kırık kılıç”) romanındaki duygusal konotasyon, karakterlerin iç dünyasını, duygularını ve toplumsal durumlarını yansıtan başlıca anlatım araçlarından biridir. Bu sanatsal yöntem, metnin ifadesel gücünü artırarak okuyucunun eseri psikolojik ve duygusal düzeyde algılamasına güçlü bir etki yapmaktadır.

Anahtar kelimeler: duygusal konotasyon, stilistik, semantik, sanatsal metin, ifadesellik (ekspresiflik), değerleme, leksikoloji, pragmatik.

Rural Youth Perspectives on Land Ownership and Decision-Making Power: A Gendered Analysis from Central Asia

Nagima SHUKURBEKOVA
University of Central Asia
nagima.shukurbekova@ucentralasia.org

ABSTRACT

This study explores gender disparities in access to agricultural land and decision-making authority among rural youth in Central Asia, based on data from Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan, and Uzbekistan. Conducted by the University of Central Asia with support from the Food and Agriculture Organization (FAO), the research draws on a phone survey of 4,000 rural youth, equally divided by gender.

Findings indicate that only 48% of rural youth are employed, with a significant gender gap, 64% of the employed are men and 36% are women. Among those working in agriculture (20% of employed youth), 82% are men and 18% are women. Land ownership remains limited; only 22% of agricultural youth own land, and of these, 84% are men and 16% are women. Overall, just 4% of all rural youth report having access to agricultural land, with men representing 67% and women 33% of landholders.

Decision-making power also reflects gendered patterns. In Kazakhstan and Uzbekistan, landholders reported higher autonomy over land use, while Kyrgyzstan and Tajikistan showed lower levels. On average, 83% of male landholders report decision-making power compared to just 17% of women. These findings highlight the urgent need for inclusive, gender-sensitive rural policies.

Keywords: agricultural land, decision-making power, gender disparities, land ownership, rural development, rural youth, youth employment.

The Impact of Remote Working Models on Employee Productivity and Organizational Commitment in Educational Institutions in Türkiye

Türkiye'de Eğitim Kurumlarında Uzaktan Çalışma Modelinin İşgören Verimliliği ve Örgütsel Bağlılık Üzerindeki Etkileri

Najiyeh AKBARİAN KALAJAHİ
İstanbul Beykent University
anaji.akbarian@gmail.com

Asst.Prof.Dr. Aybige ÖZER KOÇAK
İstanbul Beykent University
aybigeozer@beykent.edu.tr
ORCID: 0000-0002-1063-4563

ABSTRACT

Nowadays, especially after the Coronavirus Pandemic, that has been experienced all over the World, with the acceleration of globalization and digitalization, remote working practices have become widespread, and this has caused a radical transformation in every field and every sector. The education sector is one of the sectors, that most affected by this transformation. This study aims to examine the effects of the remote working model on employee productivity and organizational commitment levels because it is based on the experiences of individuals working in educational institutions in Türkiye.

This research will primarily analyze the effects of remote work on employees' individual job performance—the way they perform their duties, their level of compliance with organizational rules, and their propensity for counterproductive behavior. It also aims to explain how individuals' levels of commitment to their organizations (affective commitment, continuance commitment, and normative commitment) are shaped in the context of remote work. In line with these analyses, it is aimed to determine the effects, strengths and weaknesses of the remote working method that affect employee productivity and organizational commitment, and to provide information that can contribute to the restructuring of work environments in firms in this direction.The research follows a quantitative methodology, and data will be collected through a survey administered at educational institutions. Participants will consist of instructors, administrative staff, and managers working in educational institutions across Türkiye. The study ultimately aims to systematically explain the effects of remote working practices on employees' work behaviours and their level of commitment to their institutions. Additionly, the findings aim to identify the contributions and negative effects of remote working models in the education sector and contribute to the sector through the suggestions presented, and lay the groundwork for new academic studies.

Keywords: Remote Work, Productivity, Organizational Commitment.

ÖZET

Günümüzde, özellikle de tüm dünyada yaşanan Korona Virüs Pandemisi sonrasında, küreselleşme ve dijitalleşmenin de hız kazanması ile birlikte, uzaktan çalışma uygulamaları yaygınlaşarak, bu durum, her alanda, her sektörde köklü bir dönüşüme neden olmuştur. Eğitim sektörü de, bu dönüşümden en fazla etkilenen sektörlerden biridir.

Bu çalışmada, Türkiye'de uzaktan çalışma modelini kullanan, çeşitli düzeydeki eğitim kurumlarında çalışan bireylerin uzaktan çalışma modeline ilişkin deneyimlerini temel alarak, bu modelin çalışanların verimliliği ve örgütsel bağlılık düzeyleri üzerindeki etkilerinin incelemesi amaçlanmaktadır. Araştırmada temel olarak, uzaktan çalışmanın, çalışanların bireysel iş performansları, yani görevlerini yerine getirme biçimleri, kurumsal kurallara uyum düzeyleri ve işe zarar verici davranışlara olan eğilimleri üzerindeki etkileri analiz edilecektir. Aynı zamanda, bireylerin kurumlarına karşı geliştirdikleri bağlılık (duygusal bağlılık, devam bağlılığı ve normatif bağlılık) düzeylerinin uzaktan çalışma bağlamında nasıl şekillendiğinin açıklanması amaçlanmaktadır. Bu analizler doğrultusunda çalışan verimliliği ve örgütsel bağlılığa etki eden uzaktan çalışma metodunun yarattığı etkilerin, güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesiyle, işletmelerde çalışma ortamlarının bu doğrultuda yeniden yapılandırılmasına katkı sağlayabilecek bilgiler sunulması hedeflenmektedir.

Araştırma metodu nicel olarak tasarlanmıştır. Veriler, eğitim kurumlarında uygulanacak anket yoluyla toplanacaktır. Katılımcılar, Türkiye'de uzaktan çalışma modelini kullanan çeşitli eğitim kurumlarında görev alan öğretmen, idari personel ve yöneticilerden oluşacaktır. Çalışmanın nihai amacı uzaktan çalışma uygulamasının işgörenin iş yapma biçimlerine ve kuruma bağlılık düzeylerine yönelik etkilerini sistematik bir biçimde açıklanmaya çalışmaktır. Ayrıca elde edilen bulgularla eğitim sektöründe esnek çalışma modellerinin sağladığı katkılar ve negatif etkiler tespit edilerek, sunulan önerilerle sektöre katkı sağlanması, akademik anlamda da yeni çalışmalar için zemin oluşturması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Çalışma, Verimlilik, Örgütsel Bağlılık.

Signals of Sustainability: How Brand Trust Builds Loyalty Among Gen Z Consumers Across Cultures

Nancy Nneoma NWAUKWA
Bahçeşehir Cyprus University
nnancynneoma@baucyprus.edu.tr
0009-0005-8810-801X

Vildan ESENYEL
Bahçeşehir Cyprus University
vildan.esenyel@baucyprus.edu.tr
0000-0003-2162-1554

ABSTRACT

This conceptual paper develops a theoretical framework based on a systematic literature review to examine how perceived sustainability signals influence brand loyalty among Generation Z via brand trust, with cultural orientation (individualism vs collectivism) acting as a moderator. A review of literature from 2019 to 2025 identifies that sustainability cues such as eco-labels and CSR initiatives can enhance brand trust, which is a key antecedent of loyalty. However, this relationship is culturally contingent: collectivist Gen Z responds more strongly to signals endorsed by the community or aligned with national values, while individualist Gen Z is more influenced by personal relevance and authenticity. This paper proposes that trust mediates this link and that cultural orientation moderates its strength. These insights contribute to sustainability marketing by introducing a culturally nuanced model of trust and loyalty. Practical implications include culturally adaptive sustainability strategies, while the study's conceptual scope presents a limitation and invites future empirical validation.

Keywords: Sustainability, Gen Z, Brand Loyalty

Prevalence Characteristics of Coronary Artery Anomalies Associated with Congenital Heart Defects in Children

Assoc.Prof.Dr. Nargis A. HAJIYEVA
Azerbaijan Medical University
email dosnargiz1964@gmail.com

ABSTRACT

This article demonstrates that in some cases, coronary artery developmental anomalies may co-occur with congenital heart defects in children. Identifying associated coronary artery anomalies and their types in children with congenital heart defects is clinically and practically important. Multislice coronary angiography is an effective and purposeful method for the early diagnosis of coronary artery developmental anomalies.
According to the obtained results, among 36 Rh-negative children with congenital heart defects, coronary artery developmental anomalies associated with Tetralogy of Fallot were found in 5.6±3.8 ($p = 0.454$) cases. These children had blood types Rh-negative I (0) and Rh-negative III (B), and were born in the spring season.

Keywords: congenital heart defects, coronary artery developmental anomalies, children.

Integrating Soft Skills Development into English Language Teaching

Nargiza Yakhshibaeva
Presidential School in Jizzakh, **Uzbekistan**
nargizayaxhsibayeva44@gmail.com

Fozil Fozilov
Jizzakh State Pedagogical University, **Uzbekistan**
nishonboyevfozil590@gmail.com

ABSTRACT

In education, we as teachers must focus on developing critical life skills that allow students to prosper in a society that is changing quickly and becoming more interconnected. Soft skills, which include communication, teamwork, critical thinking, and self-management, have been highly valued by most educational institutions. The last educational improvements have made competency-based learning (CBL) and student-centered pedagogy is more important in Uzbekistan. however, few things are known about how to include soft skills into subject instruction, especially in secondary schools. By checking and analysing how development of soft skills can be included into English language teaching (ELT) at the secondary school level in Uzbekistan, this study shares this knowledge with others and provides useful insights derived from classroom-based research.

I implement an intervention to help our pupils improve their soft skills during regular English courses based on my experience as an English teacher at the Presidential School in Jizzakh, Uzbekistan. The reason for this program arises from the inherent relationship between language acquisition and soft skill development. In our language classes, due to students communicative nature, provide fertile ground for developing skills such as teamwork, leadership, and critical thinking. However, without purposeful planning, these opportunities frequently go untapped. The primary goal of this study was to share effective techniques for systematically embedding soft skills into ELT and to assess the effects on personal and academic development of students.

This classroom-based study can offer valuable implications for teachers. Teachers can transform language lessons into holistic learning experiences that prepare students for real-world challenges through adoption relatively simple yet purposeful strategies, such as project work, reflective practice, and peer collaboration, . Importantly, this integration does not need extensive curriculum changes but rather a shift in pedagogical focus towards fostering 21st-century skills within existing frameworks.

How Artificial Intelligence is Transforming Entrepreneurship: A Bibliometric Analysis from 1990 to 2025

Yapay Zeka Girişimciliği Nasıl Dönüştürüyor? 1990–2025 Arası Bibliyometrik Bir Analiz

Dr.Nazik ERDAL AKYÜZ
Gazi University
nazikakyuz@gazi.edu.tr
0000-0001-8792-0376

ABSTRACT

Artificial Intelligence (AI) is a rapidly developing topic in the field of entrepreneurship and is increasingly attracting the attention of researchers. However, the effects of AI on entrepreneurship have not yet been fully explored. In the study, the intersection between AI and entrepreneurship is analyzed within the scope of quantitative data and the aim is to reveal the study trends, gaps and conceptual development in the field. In particular, the research conducted in this field and the evolution of basic concepts over time were examined. 343 articles published between 1990-2025 were used in the study. They were taken from the Web of Science database and evaluated with the bibliometric analysis method. Research trends were examined by creating citation analyses, keyword networks and geographical distribution maps. The VOSviewer program was used in the analysis process. The findings in the study show that AI transforms business models in entrepreneurship and plays an important role in areas such as crowdfunding, decision-making processes and e-health. Key terms have evolved from neural networks to business models, crowdfunding and digital health initiatives over time. While AI helps entrepreneurs make conscious decisions, it accelerates innovation processes. It is thought that the study will contribute to the literature by emphasizing how AI is positioned as a strategic tool in entrepreneurship.
Keywords: Artificial Intelligence, Entrepreneurship, Bibliometric Analysis

ÖZET

Yapay Zekâ (YZ), girişimcilik alanında hızla gelişen bir konu olup, araştırmacıların ilgisini giderek daha fazla çekmektedir. Ancak, YZ' nın girişimcilik üzerindeki etkileri henüz tam olarak keşfedilmemiştir. Çalışmada, nicel veriler kapsamında, YZ ve girişimcilik arasındaki kesişimi analiz edilerek alandaki çalışma eğilimleri, boşlukları ve kavramsal gelişimi ortaya koymak amaçlanmaktadır. Özellikle bu alanda yapılan araştırmalar ve temel kavramların zaman içindeki evrimi incelenmiştir. Çalışmada 1990-2025 yılları arasında yayımlanan 343 makale kullanılmıştır. Web of Science veri tabanından alınarak bibliyometrik analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Atıf analizleri, anahtar kelime ağları ve coğrafi dağılım haritaları oluşturularak araştırma eğilimleri incelenmiştir. Analiz sürecinde VOSviewer programı kullanılmıştır. Çalışmada bulgular; YZ'nin girişimcilikte iş modellerini dönüştürdüğünü, kitlesel fonlama, karar alma süreçleri ve e-sağlık gibi alanlarda önemli rol oynadığını göstermektedir. Anahtar terimler zamanla sinir ağlarından iş modellerine, kitle fonlaması ve dijital sağlık girişimlerine evrilmiştir. YZ, girişimcilerin bilinçli kararlar almasına yardımcı olurken, inovasyon süreçlerini hızlandırmaktadır. Çalışma, YZ'nin girişimcilikte nasıl stratejik bir araç olarak konumlandığını vurgulayarak literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zeka, Girişimcilik, Bibliyometrik Analiz.

Evulaution of Sustainable Development Goals within the Islamic Finance System

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının İslami Finans Sistemi İçerisinde Değerlendirilmesi

Necati ACAR
Bolu Abant İzzet Baysal University
Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş.
acarnecati@hotmail.com
Orcid: 0009-0000-2096-1050

Asst.Prof.Dr. Hasan DURMUŞ
Bolu Abant İzzet Baysal University
hasan.durmus@ibu.edu.tr
Orcid: 0000-0002-0089-5217

ABSTRACT

The concept of sustainable finance started to gain importance as the economic structures shaped after the industrial revolution put environmental, social and economic equality in the background. The negative impacts of the growth-oriented economic system, which became dominant especially after World War II, on the environment and society have become more visible over time. At this point, the capacity of the current system to solve today's problems has been questioned and the need for alternative approaches has increased. In this context, the Islamic finance system, which is based on interest-free banking principles, has the potential to support sustainable development goals with its core values such as justice, ethical investment and risk sharing. In this study, the extent to which the 17 sustainable development goals set out by the United Nations overlap with the principles of Islamic finance is analyzed; it is aimed to evaluate the concrete effects of this relationship, especially through unique financial instruments such as green sukuk, social financing, zakat and waqf. It is aimed to provide a comprehensive perspective on the subject through national and international studies in the literature. The findings support that the Islamic finance system can offer an alternative solution for sustainable development efforts. In our study, firstly, the general framework of sustainable development goals and then the basic principles of the Islamic finance system will be emphasized. Then, it is planned to analyze the impact of Islamic financial instruments such as green sukuk, social financing, zakat and waqf on sustainable development by addressing the points where both structures overlap. Within the scope of the literature review, national and international studies have been analyzed to provide a holistic perspective on the subject.

Keywords: Sustainable finance, Sustainable development Goals, Islamic finance.

ÖZET

Sürdürülebilir finans kavramı, sanayi devrimi sonrası şekillenen ekonomik yapıların çevresel, sosyal ve ekonomik eşitlik gibi unsurları geri plana atmasıyla önem kazanmaya başlamıştır. Özellikle II. Dünya Savaşı sonrasında hâkim olan büyüme odaklı ekonomik sistemin, çevre ve toplum üzerindeki olumsuz etkileri zamanla daha görünür hale gelmiştir. Bu noktada, mevcut sistemin günümüz sorunlarını çözme kapasitesi sorgulanarak ve alternatif yaklaşımlara duyulan ihtiyaç artmıştır. Bu bağlamda, faizsiz bankacılık ilkelerine dayanan İslami finans sistemi, adalet, etik yatırım ve risk paylaşımı gibi temel değerleri ile sürdürülebilir kalkınma hedeflerini destekleyebilecek potansiyele sahip olduğu söylenebilir. Bu çalışmada, Birleşmiş Milletler tarafından ortaya konulan 17 sürdürülebilir kalkınma amacının, İslami finansın ilkeleriyle ne ölçüde örtüştüğü analiz edilmekte; özellikle yeşil sukuk, sosyal finansman, zekât ve vakıf gibi özgün finansal araçlar üzerinden bu ilişkinin somut etkilerinin değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Literatürde yer alan ulusal ve uluslararası çalışmalar aracılığıyla konuya kapsamlı bir perspektif sunulması amaçlanmaktadır. Elde edilen bulgular, İslami finans sisteminin sürdürülebilir kalkınma çabalarında alternatif bir çözüm yolu sunabileceğini desteklemektedir. Çalışmamızda öncelikle sürdürülebilir kalkınma amaçlarının genel çerçevesi, sonrasında ise İslami finans sisteminin temel prensipleri üzerinde durulacaktır. Daha sonra, her iki yapının örtüştüğü noktalar ele alınarak özellikle yeşil sukuk, sosyal finansman, zekât ve vakıf gibi İslami finansal araçların sürdürülebilir kalkınma üzerindeki etkisinin analiz edilmesi planlanmaktadır. Literatür taraması kapsamında, ulusal ve uluslararası düzeyde yapılmış çalışmalar incelenerek konuya bütüncül bir bakış açısı kazandırılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir finans, Sürdürülebilir kalkınma amaçları, İslami finans.

Evaluation of Smart City Applications in the Context of Social Inequality

Akıllı Kent Uygulamalarının Sosyal Eşitsizlik Bağlamında Değerlendirilmesi

Dr. Neslihan DUMAN
Erciyes Üniversitesi, Türkiye
neslihanduman@erciyes.edu.tr
Orcid: 0000-0003-2512-1303

ABSTRACT

The growing density and increasing complexity of urban environments have made it imperative to develop innovative and integrated approaches to urban governance. In this framework, the integration of information and communication technologies into urban governance processes has paved the way for the emergence and development of the concept of 'smart city' in the literature. Smart cities aim to increase sustainability, efficiency and quality of life through the opportunities offered by technology. However, this technological transformation process reshapes power relations and inequality dynamics between different socioeconomic groups living in the city.

This study examines the effects of smart city applications on social inequalities from a theoretical perspective and evaluates them through the concepts of digital divide, spatial justice and social inclusion. The potential of smart cities to make urban life more efficient and sustainable by using information and communication technologies in the digital transformation process is discussed in relation to critical concepts such as digital inequality, spatial justice and social integration. The increasing role of technology in urban governance is examined in the context of its effects on social structure and in this context, the necessity of integrating a social equity perspective into urban policies is emphasized.

Keywors: Smart city, social inequality, digital divide, spatial justice, inclusion, social exclusion.

ÖZET

Kentsel alanların yoğunlaşması ve karmaşıklığı, kent yönetiminde yeni yaklaşımların geliştirilmesini zorunlu kılmıştır. Bu çerçevede, bilgi ve iletişim teknolojilerinin kentsel yönetişim süreçlerine entegre edilmesi, literatürde "akıllı kent" kavramının ortaya çıkmasına ve gelişimine zemin hazırlamıştır. Akıllı kentler, teknolojinin sunduğu olanaklar sayesinde sürdürülebilirlik, etkinlik ve yaşam kalitesini artırmayı hedeflemektedir. Ancak, bu teknolojik dönüşüm süreci, kentte yaşayan farklı sosyoekonomik gruplar arasındaki güç ilişkilerini ve eşitsizlik dinamiklerini yeniden şekillendirmektedir.

Bu çalışma, akıllı kent uygulamalarının sosyal eşitsizlikler üzerindeki etkilerini teorik bir perspektifle irdelemekte, dijital bölünme, mekânsal adalet ve toplumsal kapsayıcılık kavramları üzerinden değerlendirmektedir. Dijital dönüşüm sürecinde akıllı kentlerin, bilgi ve iletişim teknolojileri kullanarak kent yaşamını daha verimli ve sürdürülebilir hâle getirme potansiyeli; dijital eşitsizlik, mekânsal adalet ve toplumsal bütünleşme gibi kritik kavramlarla ilişkilendirilerek tartışılmıştır. Teknolojinin kent yönetimindeki artan rolü, toplumsal yapı üzerindeki etkileri bağlamında incelenmiş ve bu bağlamda, sosyal eşitlik perspektifinin kent politikalarına entegrasyonunun gerekliliği vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Akıllı kent, sosyal eşitsizlik, dijital bölünme, mekânsal adalet, kapsayıcılık, toplumsal dışlanma.

Examining the Competitive Power of Selected Automotive Supplier Companies within the Framework of a Competitive Power Analysis of Turkey's Automotive Suppliers Industry Exports to the European Union.

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Otomotiv Yan Sanayi İhracatında Rekabet Gücü Analizi Çerçevesinde Seçili Otomotiv Yan Sanayi Firmalarının Rekabet Gücünün İncelenmesi

Asst.Prof.Dr. Numan Sait EREN
İstanbul Beykent University
saiteren@beykent.edu.tr
Orcid: 0000-0003-2616-1905

ABSTRACT

The Turkish automotive industry, which has been ranked first in Turkish exports for the last 17 years, is ranked 4th in the EU and 13th in the world with a capacity exceeding 2 million and employment exceeding 550 thousand people. (Online, https://osd.org.tr/. 20.05.2025). In my doctoral thesis titled *"Türkiye's Competitive Power in Exporting Automotive Supplier Products to European Union: Large Scale Companies"*, the competitive power of the automotive main sector and supplier-industry, which ranks first in Turkey's economic development and exports, was investigated for the years 2016-2020 within the framework of the World, EU and Turkey using Bela Balassa's "Revealed Comparative Advantages RCA" approach, while the opinions of selected companies were also obtained using Porter's "Diamond Model". The information gathered through an online remote survey conducted during the Covid-19 Pandemic in 2021 was evaluated in accordance with the Porter's "Diamond Model" method. All questions and answers within the scope of the research were graphed and commented on. The turbulent period that began in the automotive and supplier-industry in 2020 continues today with the introduction of electric vehicles in the meantime. Considering that the validity of the results collected is still ongoing, the content of the research conducted with a selected group of companies has been shared within the framework of this report.

Keywords: Automotive, Suppliers, Export, Competition, EU.

ÖZET

17 yıldır Türkiye ihracatında ilk sırada yer alan Türk otomotiv sanayi, 2 milyonu aşan kapasitesi ve 550 bin kişiyi aşan istihdamıyla AB'de 4., dünyada ise 13. sırada yer almaktadır. (Çevrimiçi, https://osd.org.tr/. 20.05.2025). "Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Otomotiv Yan Sanayi İhracatında Rekabet Gücü: Büyük Ölçekli İşletmelerden Örnekler" başlıklı doktora tezimde, Türkiye'nin ekonomik kalkınmasında ve ihracatında ilk sırada yer alan otomotiv ana sektörü ve yan sanayinin rekabet gücü, Bela Balassa'nın "Açıklanmış Karşılaştırmalı Avantajlar AKÜ" yaklaşımı kullanılarak 2016-2020 yılları arasında Dünya, AB ve Türkiye çerçevesinde araştırılmış, ayrıca Porter'ın "Elmas Modeli" kullanılarak seçilmiş şirketlerin görüşleri alınmıştır. 2021 yılında Covid-19 Pandemisi sırasında yapılan online uzaktan anketle elde edilen bilgiler "Elmas Model" yöntemine göre değerlendirildi. Araştırma kapsamındaki tüm soru ve cevaplar grafikleştirilerek yorumlandı. Otomotiv ve yan sanayisinde 2020 yılında başlayan çalkantılı dönem, günümüzde elektrikli araçların devreye girmesiyle devam ediyor. Elde edilen sonuçların geçerliliğinin hala devam ettiği düşünülerek, seçilmiş bir şirketler grubuyla yapılan araştırmanın içeriği bu bildiri çerçevesinde paylaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Otomotiv, Yan sanayi, İhracat, Rekabet, AB.

Basic Concepts on Cognitive Linguistics

Numonova Ruhshona Golib kizi
Jizzakh State Pedagogical University
ruxxshona20050@icloud.com
ORCID 0009-0008-6075-0328

ABSTRACT

This study explores the connection between language and cognitive processes, emphasizing how language shapes our understanding of the world. Unlike traditional approaches that treat language as an independent system, this research highlights its role in organizing knowledge, categorizing experiences, and facilitating communication. Cognitive linguistics serves as the foundation for analyzing how people perceive and interpret reality through linguistic structures. The paper also discusses the interdisciplinary nature of cognitive linguistics, linking it to fields like psychology, philosophy, and cultural studies. Special attention is given to the formation of concepts and their influence on language, as well as how cultural and mental frameworks shape meaning. The study argues that examining language alongside cognition provides deeper insights into human thought and interaction. Key topics include knowledge structures (such as frames and scripts), the cultural dimensions of language, and the mechanisms behind meaning construction. Ultimately, the research advocates for a unified approach to studying language, cognition, and culture.

Keywords: cognitive linguistics, language and thought, knowledge organization, conceptual structures, interdisciplinary studies, cultural cognition, meaning in language.

The Effects of Digital Leadership on Innovative Work Behavior

Dijital Liderliğin Yenilikçi İş Davranışına Olan Etkileri

Assoc.Prof.Dr.Nuran VARIŞLI
Social Security Institution
gulmennuran@hotmail.com
Orcid: 0000-0002-0657-756X

ABSTRACT

This research conducted a document review to examine the effects of digital leadership on innovative work behavior. Academic resources such as Scirp, Dergipark, Google Scholar, and YÖK Thesis were reviewed.

Leadership is a dynamic process that involves guiding, motivating, and effectively coordinating individuals toward a specific goal to achieve organizational objectives. While traditional leadership approaches are generally structured around authority, experience, and charisma, the transformations brought about by the digital age have brought about radical changes in leadership styles.

In this context, as digitalization accelerates, the concept of leadership is also undergoing a radical transformation today. The emerging concept of digital leadership refers to the integration of digital technologies into leadership processes and plays a key role in helping organizations adapt to changing environmental conditions. Digital leadership is a leadership style that is not limited to technological competence but also supports employee development through a transformational approach, fosters innovative processes, and enhances organizational efficiency. With digital intelligence, strategic thinking, transparent communication, egalitarian attitudes, and innovative vision, digital leaders contribute to organizations building competitive structures that are open to change.

One of the most striking aspects of digital leadership is its role in encouraging innovative work behaviors among employees. Innovative work behavior is a multidimensional behavioral pattern shaped by employees bringing new ideas to work processes, championing these ideas, and implementing them. This behavior is one of the fundamental elements that ensure the sustainability of organizations and directly contributes to increased productivity and performance in the workplace. Innovative work behaviors include processes such as generating ideas, developing collaboration, testing the feasibility of ideas, and integrating these ideas into the organizational structure. The literature emphasizes that individual innovation contributes both to organizational success and facilitates employee development.

This study examined the effects of digital leadership on innovative work behavior. Empirical studies in the literature reveal that digital leadership positively impacts employees' innovative behavior. Digital leaders create a leadership culture that supports team members' creative thinking, provides learning and development opportunities, integrates digital tools and applications into work processes, and rewards innovation. This approach enables employees to participate more actively and creatively in business processes, thus contributing to the development of innovative work behaviors. In general, the relationship between digital leadership and innovative work behavior is bidirectional and reinforcing. Digital leaders are actors who not only manage technological transformation but also transform it into organizational innovation with the participation of employees. Therefore, for modern

organizations to succeed, simply investing in technology is not enough; they also need managers with digital leadership skills and an innovative work culture. In this context, digital leadership plays a critical role both in the strategic success of organizations and in unleashing the creative potential of employees.

Keywords: Leadership, Digital Leadership, Innovative Work Behavior

ÖZET

Bu araştırmada dijital liderliğin yenilikçi iş davranışına olan etkileri incelemek amacıyla doküman araştırması yapılmıştır. Scirp, Dergipark, Google Akademik ve YÖK Tez gibi akademik kaynaklar taranmıştır.

Liderlik, bireylerin belirli bir amaç doğrultusunda yönlendirilmesini, motive edilmesini ve örgütsel hedeflere ulaşmak için etkili biçimde koordine edilmesini kapsayan dinamik bir süreçtir. Geleneksel liderlik anlayışları genellikle otorite, deneyim ve karizma temelli yapılandırılmış olsa da, dijital çağın getirdiği dönüşümler liderlik biçimlerinde köklü değişimleri beraberinde getirmiştir.

Bu bağlamda dijitalleşmenin hız kazandığı günümüzde liderlik anlayışı da köklü bir dönüşüm geçirmektedir. Bu bağlamda ortaya çıkan dijital liderlik kavramı, dijital teknolojilerin liderlik süreçlerine entegrasyonunu ifade etmekte ve örgütlerin değişen çevresel koşullara uyum sağlamasında kilit rol üstlenmektedir. Dijital liderlik, yalnızca teknolojik yeterlilikle sınırlı kalmayıp aynı zamanda dönüşümcü bir yaklaşımla çalışanların gelişimini destekleyen, yenilikçi süreçleri teşvik eden ve kurumsal verimliliği artıran bir liderlik biçimidir. Dijital liderler, dijital zekâ, stratejik düşünme, şeffaf iletişim, eşitlikçi tutumlar ve yenilikçi vizyonlarıyla örgütlerin değişime açık ve rekabetçi yapılar inşa etmelerine katkı sağlamaktadır.

Dijital liderliğin en dikkat çeken yönlerinden biri, çalışanların yenilikçi iş davranışlarını teşvik edici bir rol üstlenmesidir. Yenilikçi iş davranışı, çalışanların iş süreçlerine yeni fikirler getirmesi, bu fikirleri savunması ve uygulamaya geçirmesiyle şekillenen çok boyutlu bir davranış örüntüsüdür. Bu davranış biçimi, örgütlerin sürdürülebilirliğini sağlayan temel unsurlardan biri olup, iş yerinde verimliliğin ve performansın artmasına doğrudan katkı sunmaktadır. Yenilikçi iş davranışları; fikir üretme, iş birliği geliştirme, fikirlerin uygulanabilirliğini test etme ve bu fikirleri kurumsal yapıya entegre etme gibi süreçleri içermektedir. Literatürde, bireysel yenilikçiliğin hem örgütsel başarıya katkı sunduğu hem de çalışanların gelişimine olanak sağladığı vurgulanmaktadır.

Bu çalışma kapsamında dijital liderliğin yenilikçi iş davranışları üzerindeki etkileri ele alınmıştır. Alan yazında yer alan ampirik çalışmalar, dijital liderliğin çalışanların yenilikçi davranışlarını olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Dijital liderler, ekip üyelerinin yaratıcı düşüncelerini destekleyen, öğrenme ve gelişim fırsatları sunan, dijital araç ve uygulamaları iş süreçlerine entegre eden ve yeniliği ödüllendiren bir liderlik kültürü oluşturmaktadır. Bu yaklaşım, çalışanların iş süreçlerine daha aktif ve yaratıcı biçimde katılmasını sağlamakta; böylece yenilikçi iş davranışlarının gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Genel olarak dijital liderlik ile yenilikçi iş davranışı arasındaki ilişki çift yönlü ve pekiştirici bir yapıya sahiptir. Dijital liderler, teknolojik dönüşümü yalnızca yöneten değil, aynı zamanda bu dönüşümü çalışanların katılımıyla kurumsal yeniliğe dönüştüren aktörlerdir. Bu nedenle, çağdaş örgütlerin başarılı olabilmeleri için sadece teknolojik yatırımlar yapmaları yeterli değildir; aynı zamanda dijital liderlik becerilerine sahip yöneticilere ve yenilikçi bir iş kültürüne de ihtiyaçları vardır. Bu bağlamda dijital liderlik, hem örgütlerin stratejik başarısı hem de çalışanların yaratıcı potansiyelinin ortaya çıkarılması açısından kritik bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, Dijital Liderlik, Yenilikçi İş Davranışı.

The Etymological Dictionary: Norms, Structure, and Strategy

Nuranə Abas Ağa qızı Hüseynova
PhD Candidate, Institute of Linguistics named after Nasimi
Head of the Pedagogical Practice and Development Center at Erika Lyceum
nuranateacher@gmail.com

ABSTRACT

This article discusses the principles, criteria, and theoretical-methodological foundations for compiling etymological dictionaries. Etymological dictionaries should be based on a consistent principle, with dictionary entries grounded in accurate facts. Alongside universal features, these dictionaries must reflect the ethnopsychological and ethnolinguistic characteristics of the language they represent. The article also explores the historical development of etymological lexicography, structural varieties of etymological dictionaries, and the challenges involved in their compilation.

Keywords: Etymology, dictionary, language, history, lexicography.

The Relationship Between Sustainability and Transparency Ratio and Stock Market Performance

Sürdürülebilirlik ve Halka Açıklık Oranının Borsa Performansı ile İlişkisi

Lect.Dr. Nurcan Günce
Kocaeli University
nurcan.gunce@kocaeli.edu.tr
Orcid: 0000-0003-0065-6694,

Assoc.Prof. Cengiz Güney
Kocaeli University
cengiz.guney@kocaeli.edu.tr
Orcid: 0000-0001-5703-6176

Assoc.Prof Gönül Konakay
Kocaeli University
gkonakay@kocaeli.edu.tr
Orcid: 0000-0002-4113-8992.

ABSTRACT

This study aims to examine the effects of the sustainability level and public disclosure rates of companies traded on the Istanbul Stock Exchange on their stock market performance. The study uses data from 2024 on sustainability index status, public disclosure rates, and financial performance indicators. The valid data set for the analysis was limited to 226 companies after excluding meaningless data from 574 companies.

Stock market performance was evaluated based on four key indicators: stock return, market value, price/earnings ratio, and earnings per share. Pearson correlation analysis was used in the study to test the relationships between sustainability, public disclosure ratio, and stock market performance indicators.

The findings revealed that sustainability and public disclosure levels exhibit positive and significant relationships with all performance indicators. In particular, it was observed that these two variables form stronger correlations when analyzed together. This situation demonstrates that corporate sustainability and transparency practices play a role in enhancing capital market performance. The results contribute to strategic assessments for investors and regulatory institutions.

Keywords: Sustainability, Public Disclosure Ratio, Stock Market Performance, Financial Indicators, Correlation Analysis

Jel kod: G14, G30, M14

ÖZET

Bu çalışma, Borsa İstanbul'da işlem gören firmaların sürdürülebilirlik düzeyi ile halka açıklık oranlarının borsa performansları üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada 2024 yılına ait, sürdürülebilirlik endeksinde olma durumu, halka açıklık oranı ve finansal performans göstergelerine dair veriler kullanılmıştır. Analiz kapsamında geçerli veri seti, 574 şirketten anlamsız verileri elenen 226 şirket ile sınırlandırılmıştır.

Borsa performansı; hisse senedi getirisi, piyasa değeri, fiyat/kazanç oranı ve hisse başına kazanç gibi dört temel gösterge üzerinden değerlendirilmiştir. Araştırmada Pearson korelasyon analizi kullanılarak sürdürülebilirlik ve halka açıklık oranı ile borsa performans göstergeleri arasındaki ilişkiler test edilmiştir.

Elde edilen bulgular, sürdürülebilirlik ve halka açıklık düzeylerinin tüm performans göstergeleriyle pozitif ve anlamlı ilişkiler sergilediğini ortaya koymuştur. Özellikle bu iki değişkenin birlikte analiz edildiğinde daha güçlü korelasyonlar oluşturduğu görülmüştür. Bu durum, kurumsal sürdürülebilirlik ve şeffaflık uygulamalarının sermaye piyasası performansını artırıcı rol oynadığını göstermektedir. Sonuçlar, yatırımcılar ve düzenleyici kurumlar açısından stratejik değerlendirmeler yapılmasına katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Halka Açıklık Oranı, Borsa Performansı, Finansal Göstergeler, Korelasyon Analizi

Jel kod: G14, G30, M14

Effect of Brand Communication on the Preference of Airline Companies in the Context of Kenya*

Oguzcan Yerli, PhD Student
Maltepe University
THY, **Kenya**
oguzcan.yerli@gmail.com
ORCID: 0009-0007-8739-0046

Asst. Prof.Dr. Belis Gülay
Maltepe University
belisgulay@maltepe.edu.tr
ORCID: 0000-0002-0204-5507

ABSTRACT

This study critically investigates the role of brand communication on airline preference in the Kenyan aviation market through the lens of the Rossiter-Percy Grid Theory, which categorizes advertising strategies based on consumer motivation and involvement. Focusing specifically on social media as a branding instrument, the research adopts a robust quantitative methodology, drawing from a sample of 412 airline consumers via structured online surveys. Despite the high engagement rates on digital platforms, statistical analysis revealed no significant direct relationship between social media brand communication and airline preference. However, this finding does not negate the strategic value of social media. Rather, it highlights its indirect yet pivotal role in fostering brand awareness, emotional engagement, and perceived brand credibility. The study offers a nuanced interpretation: while rational factors such as affordability and service reliability dominate consumer decision-making in the airline sector, emotional and experiential elements—when communicated effectively—serve as crucial differentiators. In alignment with the Rossiter-Percy framework, the research advocates for an integrated branding strategy that combines both informational and transformational appeals. Key managerial implications underscore the need for airlines to move beyond isolated digital campaigns and instead adopt a hybrid communication model—one that synergizes social media with CSR initiatives, traditional advertising, and brand storytelling. This integrative approach enhances emotional resonance and long-term brand equity. Ultimately, the study contributes a fresh theoretical and empirical lens to brand communication literature in emerging markets, offering actionable insights for positioning airline brands in a hypercompetitive, digitally mediated consumer landscape.

Keywords: Brand Communication, Airline Preference, Rossiter-Percy Grid Theory, Social Media Marketing, Consumer Behavior, Brand Positioning, Kenya Airline Industry, Emotional Branding, Rational Appeal, Integrated Marketing Communication.

---

*Bu Çalışma, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Bilimleri Doktora Programı, "Marka İletişiminin Havayolu Şirketlerinin Tercih Edilmesinde Marka Algısı ve Demografik Değişkenlerin Etkisi" başlıklı, 8 Temmuz 2025 tarihli yayınlanmamış doktora tezinden üretilmiştir.

Content Analysis of the Websites of Technoparks in Türkiye
Türkiye'deki Teknoparkların Web Sitelerinin İçerik İncelemesi

Oğuzhan KAYMAZ
Trakya University
oguzhankaymaz@trakya.edu.tr
Orcid: 0009-0001-4077-625

Assoc.Prof.Dr. İlknur TAŞTAN
Trakya University
ilknurtastan@trakya.edu.tr
Orcid: 0000-0002-3214-9403

ABSTRACT

The main purpose of this study is to evaluate the content of the official websites of Technology Development Zones (TDZs) in Turkey, commonly known as Technoparks, by considering certain criteria. This is because today, the digital visibility of technoparks undertakes many critical functions such as not only promotion but also entrepreneur applications, investor communication, university collaborations and interaction with the public. Websites are also tools that reflect the level of transparency and public accountability of a technopark.

In this study, the websites of 106 different technoparks published on the website of the Ministry of Industry and Technology were analyzed using an 8-category evaluation scale based on Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.1: "Corporate Introduction", "Contact Information", "Company Information", "R&D and Innovation Headings", "Announcements, Events, News", "Application Process", "Legislation and Legal Basis", "Multilingual Support". Each criterion was scored and a total accessibility index called "Access Score" was created.

According to the findings, some technoparks were excluded from the list published by the Ministry of Industry and Technology due to the fact that they were not yet in operation (such as Ankara Yıldırım Beyazıt University Technology Development Zone). In general, technopark websites are above a certain standard, but there are also advanced examples such as METU Teknokent, Bilkent Cyberpark and ITU ARI Teknokent.

Technoparks are strategic areas that aim to strengthen cooperation between universities, research institutions and industry, commercialize innovative ideas and support knowledge-based development. Established under the 4691 numbered "Technology Development Zones Law", these zones play a vital role in Turkey's technology ecosystem as centers where R&D, innovation and entrepreneurship activities are clustered.

As a result, this study emphasizes that technoparks should be evaluated not only through physical infrastructure and project production, but also through digital access and communication strategies. Ensuring digital equity is critical for barrier-free information provision to entrepreneurs and investors. In this context, periodic digital audits and accessibility guidelines for technoparks are recommended.

Keywords: Website, Content Review, Technopark.

ÖZET

Bu çalışmanın temel amacı, Türkiye'deki Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (TGB) ya da yaygın bilinen adıyla Teknopark ya da Teknokent ait resmî web sitelerinin, belirli kriterler göz önüne alınarak içeriklerinin değerlendirilmesidir. Çünkü günümüzde teknoparkların dijital görünürlüğü, yalnızca tanıtım değil aynı zamanda girişimci başvuruları, yatırımcı iletişimi, üniversite iş birlikleri ve kamu ile etkileşim gibi birçok kritik işlevi üstlenmektedir. Web siteleri, aynı zamanda bir teknoparkın şeffaflık ve kamuya hesap verebilirlik düzeyini de yansıtan araçlardır.

Çalışmada, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın sitesinde yayınlanan 106 farklı teknoparkın web siteleri, Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.1 temel alınarak yapılandırılan teknopark web sitelerine özel "Kurumsal Tanıtım", "İletişim Bilgileri", "Firma Bilgileri", "Ar-Ge ve İnovasyon Başlıkları", "Duyurular, Etkinlikler, Haberler", "Başvuru Süreci", "Mevzuat ve Yasal Dayanaklar", "Çoklu Dil Desteği" 8 kategorilik bir değerlendirme ölçeği ile incelenmiştir. Her kriter puanlanmış ve her biri toplamda "Erişim Skoru" adı verilen bir erişilebilirlik endeksi oluşturulmuştur.

Elde edilen bulgulara göre, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın yayınladığı listede bazı teknoparkların henüz faaliyette olmamasına bağlı olarak (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversite Teknoloji Geliştirme Bölgesi gibi) web sitelerinin bulunmamasına bağlı olarak inceleme dışında bırakılmıştır. Genel olarak teknopark siteleri belli bir standart üzerinde olmakla birlikte ODTÜ Teknokent, Bilkent Cyberpark ve İTÜ ARI Teknokent gibi ileri düzey örnekleri de bulunmaktadır.

Teknoparklar, üniversiteler, araştırma kurumları ve sanayi arasındaki iş birliklerini güçlendirmeyi, yenilikçi fikirleri ticarileştirmeyi ve bilgi temelli kalkınmayı desteklemeyi amaçlayan stratejik alanlardır. 4691 sayılı "Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu" kapsamında kurulan bu bölgeler, Ar-Ge, inovasyon ve girişimcilik faaliyetlerinin kümelendiği merkezler olarak Türkiye'nin teknoloji ekosisteminde hayati rol oynamaktadır.

Sonuç olarak bu çalışma, teknoparkların yalnızca fiziksel altyapı ve proje üretimiyle değil, dijital erişim ve iletişim stratejileri yoluyla da değerlendirilmeleri gerektiğini vurgulamaktadır. Dijital eşitliğin sağlanması, girişimcilere ve yatırımcılara engelsiz bilgi sunumu açısından kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda, teknoparklara yönelik periyodik dijital denetimler ve erişilebilirlik rehberleri hazırlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Web Sitesi, İçerik İncelemesi, Teknopark.

An Examination of Technically-Induced Safety Risks in Aviation: A Conceptual Approach Based on Case Studies

Havacılıkta Teknik Kaynaklı Emniyet Risklerinin İncelenmesi: Vaka Tabanlı Kavramsal Bir Yaklaşım

Okan İrem POLAT
Kocaeli University
226271003@kocaeli.edu.tr

Assoc.Prof.Dr. Didem RODOPLU ŞAHİN
Kocaeli University
didem.rodoplu@kocaeli.edu.tr
Orcid: 0000-0000-2177-9847

ABSTRACT

The increasing complexity of technological systems in the aviation industry has made the impact of technically-induced failures on flight safety more evident. Hardware design flaws, incompatibilities in software-based control systems, and deficiencies in maintenance processes have become major contributing factors in several severe aviation accidents in recent years (ICAO, 2023; EASA, 2022; Leveson, 2015). The rapid proliferation of advanced automation systems has also introduced new generations of risk types, which necessitates a more systematic evaluation of technical risks within safety management frameworks (Reason, 1997; EUROCONTROL, 2019). This study aims to develop a proactive approach to safety management through the classification and assessment of technical risks in aviation accidents. The research will analyze three critical cases where technical factors were reported as primary causes between 2015 and 2020: Lion Air Flight 610 (2018), Ethiopian Airlines Flight 302 (2019), and Pegasus Flight 2193 (2020). This period represents a transitional phase in which digitalization of flight control systems and system-design-based failures became more frequently reported (Dekker, 2014; FAA, 2019; Boeing, 2020). Data will be obtained from official accident investigation reports published by authorities such as ICAO, NTSB, FAA, and SHGM. Technical factors will be thematically categorized using qualitative content analysis. Subsequently, a 5×5 risk matrix—based on the ICAO Safety Management Manual (Doc 9859)—will be used to score the risks according to their likelihood and impact (ICAO, 2018). The study represents a preliminary investigation with a structured methodological foundation. The paper will present the conceptual framework, rationale for case selection, and the planned analytical method. The anticipated findings are expected to contribute to the early identification of technical risks and the development of preventive strategies within the scope of Safety Management Systems (SMS) (ICAO Annex 19, 2nd Ed.; Stolzer et al., 2017).

Keywords: Technical Risks, Aviation Safety, Accident Investigation, Risk Assessment, Safety Management Systems (SMS).

ÖZET

Havacılık sektöründe teknolojik sistemlerin karmaşıklığının artması, teknik kaynaklı arızaların uçuş emniyeti üzerindeki etkilerini daha belirgin hâle getirmiştir. Donanımsal tasarım hataları, yazılım tabanlı kontrol sistemlerindeki uyumsuzluklar ve bakım

süreçlerindeki yetersizlikler, son yıllarda meydana gelen ciddi havacılık kazalarının başlıca nedenleri arasında yer almaktadır (ICAO, 2023; EASA, 2022; Leveson, 2015). Özellikle gelişmiş otomasyon sistemlerinin hızla yaygınlaşması, yeni nesil risk türlerinin ortaya çıkmasına neden olmakta; bu da emniyet yönetim sistemlerinde teknik risklerin daha sistematik biçimde ele alınmasını gerekli kılmaktadır (Reason, 1997; EUROCONTROL, 2019). Bu çalışma, havacılık kazalarında teknik risklerin sınıflandırılması ve değerlendirilmesi yoluyla, emniyet yönetimine yönelik proaktif bir yaklaşım geliştirmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, 2015–2020 yılları arasında meydana gelen ve teknik nedenlerin belirleyici olduğu üç kritik vaka analiz edilecektir: Lion Air Flight 610 (2018), Ethiopian Airlines Flight 302 (2019) ve Pegasus Flight 2193 (2020). Söz konusu dönem, uçuş kontrol sistemlerinin dijitalleştiği ve sistem-tasarım temelli hataların daha sık raporlandığı bir dönüşüm sürecidir (Dekker, 2014; FAA, 2019; Boeing, 2020). Veriler, ICAO, NTSB, FAA ve SHGM gibi yetkili kurumlarca yayımlanan resmî kaza raporlarından temin edilecek; teknik faktörler nitel içerik analizi ile tematik olarak sınıflandırılacaktır. Ardından olasılık ve etki düzeylerine göre, ICAO Doc 9859'da tanımlanan 5×5 risk matrisi yaklaşımıyla puanlama yapılacaktır (ICAO, 2018). Çalışma, metodolojik altyapısı oluşturulmuş bir ön inceleme niteliğindedir. Bildiri kapsamında araştırmanın kuramsal çerçevesi, vaka seçimine ilişkin bilimsel gerekçeler ve planlanan analiz yöntemi sunulacaktır. Elde edilmesi hedeflenen bulguların, emniyet yönetim sistemleri (SMS) kapsamında teknik risklerin daha erken aşamada tanımlanmasına ve önleyici stratejilerin geliştirilmesine katkı sağlaması beklenmektedir (ICAO Annex 19, 2nd Ed.; Stolzer et al., 2017).

Anahtar Kelimeler: Teknik Riskler, Uçuş Emniyeti, Kaza İnceleme, Risk Değerlendirmesi,Emniyet Yönetim Sistemi (SMS).

Understanding the Concept of Environmental Entrepreneurship: A Global Perspective

Asst.Prof.Dr. Oluwatoyin Abidemi Somoye
Near East University, TRNC
abidemi.somoye@neu.edu.tr
Orcid: 0000-0002-8241-9483

(PhD Candidate) **Toluwalope Seyi Akinwande**
Near East University, TRNC
akinwandetoluwa@gmail.com
Orcid: 0009-0002-9415-5224

ABSTRACT

Entrepreneurship, often referred to as the fourth factor of production, plays a significant role in a nation's economic progress, and this has been scientifically proven in diverse studies. However, in times past, little attention has been given to how entrepreneurial activities affect the ecosystem. Thus, the concept of Environmental Entrepreneurship, Ecopreneurship, or Green Entrepreneurship sprang up. Environmental entrepreneurship is a field that is growing rapidly, and best captures the triple bottom line framework (social, economic, and environmental) introduced by (Elkington & Rowlands, 1999). This means that environmental entrepreneurship has great potential to address urgent environmental issues across various parameters. Even while its significance is becoming more widely acknowledged, not much is known about its core meaning, its determinants, or factors influencing it, and the significant obstacles that prevent it from spreading widely. By methodologically dissecting the idea of environmental entrepreneurship, this exploratory study seeks to go beyond a narrow perspective and take into account its many expressions in many fields and situations. Conclusively, understanding the concept of environmental entrepreneurship will be useful to policymakers, investors, aspiring entrepreneurs, and all relevant stakeholders. Thus, accelerating the shift towards a greener economy and creating an environment that is favourable to the scaling of sustainable solutions.

Keywords: Entrepreneurship; Environmental entrepreneurship; Ecopreneurship; Sustainable development; Sustainability.

11th International EMI Entrepreneurship & Social Sciences Congress,
July 31-August 3, 2025, Istanbul / Türkiye

The Development Stage of Digital Education in Azerbaijan

Ophelya Mazanova
Azerbaijan State Economic University (UNEC), Baku, **Azerbaijan**
ofelya.mazanova@unec.edu.az

ABSTRACT

The article deals with the application of electronic management systems in the higher education system, the increase of electronic resources, the ways to ensure employment and convenience for teachers and students, the implementation of social reading programs apart from traditional lectures in the training classes, provision of information security, and elimination of electronic backwardness.
The article also discusses the use of analysis in the electronic education system of Azerbaijani higher education institutions and methods for assessing economic efficiency. Created a questionnaire to analyse digital traditional training and mixed learning.
Cluster, regression, SWOT, and PEST analysis methods were used in query processing. As a result, it was recommended that a strategy for the electronic education system and a human resources training system for innovative technologies be developed.

Key Words: Digital Education, SWOT, PEST, LMS, Azerbaijan, Cluster,

Key Principles and Theories of Effective Language Teaching

Orzikulova Dilobar Rustam qizi,
Jizzakh State Pedagogical University
dilobarorz@gmail.com
ORCID 0009-0000-0349-0170

ABSTRACT

Language teaching is a dynamic field that integrates multiple theoretical perspectives to optimize instructional approaches and enhance learning outcomes. This article provides a comprehensive examination of three fundamental principles that form the cornerstone of effective language pedagogy: meaningful interaction, comprehensible input, and active learner engagement. These principles are analyzed through the lens of three influential theoretical frameworks: Krashen's Input Hypothesis, which emphasizes the importance of exposure to slightly challenging linguistic material; Vygotsky's Sociocultural Theory, highlighting the social nature of language learning; and Communicative Language Teaching (CLT), which prioritizes authentic communication as both the means and goal of instruction. The study demonstrates how these interconnected principles facilitate language acquisition by creating opportunities for genuine communication, implanting learning in meaningful contexts, and fostering collaborative learning environments. A particular focus is placed on the practical implementation of these theories in diverse educational settings. The article explores several research-based instructional strategies, including task-based learning approaches that emphasize real-world language use, the incorporation of authentic materials to bridge classroom learning with actual language contexts, and interactive techniques that promote student participation and engagement.

Keywords: Language education, second language acquisition, teaching methodologies, communicative competence, interaction strategies, comprehensible input, sociocultural learning theory, task-based instruction, authentic materials, pedagogical approaches, classroom engagement, curriculum design.

The Importance of Human Resource Succession Planning: A Research

İnsan Kaynağı Yedekleme Planlamasının Önemi: Bir Araştırma

Ömer Faruk EROL
Kocaeli University
tepeustu2015@gmail.com
0009-0007-1707-614X

Prof Dr.Muhsin HALİS
Kocaeli University
mimhalis@gmail.com

ABSTRACT

This study explores the strategic role of Human Resource Management (HRM) in the context of institutional sustainability. Traditionally perceived as an operational function, HRM is increasingly recognized as a fundamental system that must align with corporate social responsibility, ethical governance, and environmental awareness. The paper discusses how recruitment, training, performance management, and reward systems can be integrated with sustainability principles. Key themes include inclusiveness, organizational justice, ethical standards, and employee engagement. Through a conceptual analysis supported by sectoral references, the study identifies implementation challenges and offers actionable policy recommendations for both public and private institutions. The findings emphasize that human resources should be considered not only as a managerial tool but also as a vital actor in organizational value creation.
Keywords: Human Resource Management, Sustainability, Strategic HRM, Corporate Responsibility, Ethical Governance

ÖZET

Bu çalışma, insan kaynakları yönetiminin (İKY) kurumsal sürdürülebilirlik bağlamındaki stratejik rolünü ele almaktadır. Geleneksel olarak operasyonel bir işlev olarak görülen İKY, artık kurumların sosyal sorumluluk, etik yönetim ve çevresel duyarlılıkla uyumlu şekilde yapılandırılması gereken temel bir sistem olarak değerlendirilmektedir. Çalışmada; işe alım, eğitim, performans ve ödül süreçlerinin sürdürülebilirlik ilkeleriyle entegrasyonu tartışılmış, özellikle kapsayıcılık, örgütsel adalet, etik ilkeler ve çalışan bağlılığı gibi kavramlar öne çıkarılmıştır. Kavramsal düzeyde yürütülen çalışmada sektörel örnekler ve mevcut uygulama sorunları üzerinden analizler yapılmış, kamu ve özel sektör için uygulanabilir politika önerileri sunulmuştur. İnsan kaynaklarının yalnızca bir yönetim aracı değil, aynı zamanda kurumsal değer üretiminin temel bir aktörü olduğu vurgulanmıştır.
Anahtar Kelimeler: İnsan Kaynakları Yönetimi, Sürdürülebilirlik, Stratejik İKY, Kurumsal Sorumluluk, Etik Yönetim

The Impact of Artificial Intelligence-Enabled Knowledge Sharing and ESG-Focused Human Resources Strategies on Employee Well-being and Performance: A Holistic Model Proposal for Sustainable Organizational Value Creation

Yapay Zekâ Destekli Bilgi Paylaşımı ve ESG Odaklı İnsan Kaynakları Stratejilerinin Çalışan Refahı ve Performansı Üzerindeki Etkisi: Sürdürülebilir Örgütsel Değer Yaratımı İçin Bütüncül Bir Model Önerisi

Asst.Prof.Dr. Ömer Faruk ŞARKBAY
Istanbul Gelisim University
ofsarbay@gelisim.edu.tr
Orcid: 0000-0001-9360-7634

Asst.Prof.Dr. Aslı KAYA
Istanbul Gelisim University
akaya@gelisim.edu.tr
Orcid: 0009-0009-3648-6608

ABSTRACT

AI-supported information sharing uses technologies such as machine learning, natural language processing and decision support systems to optimize the flow of information between individuals, teams and systems within the organization, ensuring that information is delivered in a timely, personalized and process-sensitive manner. This approach not only increases organizational learning capacity, but also accelerates information-based decision-making processes, contributing to strategic agility and innovation performance. ESG-focused human resources strategies aim to create an organizational structure based on sustainability, ethical responsibility and employee well-being by integrating environmental, social and governance principles into human resources management processes. These strategies contribute to long-term corporate value creation and stakeholder trust by considering ESG criteria in all HR practices, from recruitment to talent management, from performance evaluation to workplace diversity and inclusiveness. Employee well-being is a multidimensional concept encompassing the physical, mental and emotional health of the individual, and is directly related to psychosocial conditions in the work environment, work-life balance and organizational support. A high level of well-being significantly improves individual performance and corporate efficiency by increasing employee motivation and organizational commitment. A holistic model for sustainable organizational value creation refers to a systematic approach that aims to produce long-term stakeholder value by integrating environmental, social, technological and managerial factors. This model aims to simultaneously optimize both economic performance and corporate responsibility by bringing together multidisciplinary elements such as ESG principles, digital transformation, employee well-being and information management. This study aims to develop a holistic model for

sustainable organizational value creation by examining the effects of artificial intelligence-supported information sharing and ESG-focused human resources strategies on employee well-being and performance. A mixed method approach was adopted in the study; quantitative data were collected from 300 corporate employees in Istanbul through a survey, and qualitative data were evaluated with structural equation modeling (SEM) and SPSS analysis techniques, supported by in-depth interviews. The study concluded that AI-based knowledge sharing increases organizational learning, and ESG-focused human resources practices significantly increase employee well-being and individual performance, indicating the necessity of a multidimensional and strategic model for sustainable value creation. The model reveals the impact of interactions between components on organizational performance and learning processes with a systematic approach.

Keywords: AI-Supported Knowledge Sharing, ESG-Focused Human Resources Strategies, Employee Well-being, Employee Performance, Sustainable Organizational Value.

ÖZET

Yapay zekâ destekli bilgi paylaşımı, örgüt içerisinde bireyler, ekipler ve sistemler arasında bilgi akışını optimize etmek amacıyla makine öğrenmesi, doğal dil işleme ve karar destek sistemleri gibi teknolojileri kullanarak, bilginin sürece duyarlı, zamanında ve kişiselleştirilmiş şekilde iletilmesini sağlamaktadır. Bu yaklaşım, örgütsel öğrenme kapasitesini artırmakla kalmaz, aynı zamanda bilgiye dayalı karar alma süreçlerini hızlandırarak stratejik çevikliğe ve yenilik performansına katkı sunmaktadır. ESG odaklı insan kaynakları stratejileri, çevresel (Environmental), sosyal (Social) ve yönetişim (Governance) ilkelerini insan kaynakları yönetimi süreçlerine entegre ederek, sürdürülebilirlik, etik sorumluluk ve çalışan refahı temelli bir organizasyonel yapı oluşturmayı hedeflemektedir. Bu stratejiler, işe alımdan yetenek yönetimine, performans değerlendirmeden işyeri çeşitliliği ve kapsayıcılığına kadar tüm İK uygulamalarında ESG kriterlerini gözeterek, uzun vadeli kurumsal değer yaratımına ve paydaş güveninin inşasına katkı sağlamaktadır. Çalışan refahı, bireyin fiziksel, zihinsel ve duygusal sağlığını kapsayan çok boyutlu bir kavram olup, iş ortamındaki psikososyal koşullar, iş-yaşam dengesi ve örgütsel destek ile doğrudan ilişkilidir. Yüksek refah düzeyi, çalışan motivasyonunu ve örgütsel bağlılığı artırarak bireysel performansı ve kurumsal verimliliği anlamlı şekilde iyileştirmektedir. Sürdürülebilir örgütsel değer yaratımı için bütüncül bir model, çevresel, sosyal, teknolojik ve yönetsel faktörleri entegre ederek uzun vadeli paydaş değeri üretmeyi hedefleyen sistematik bir yaklaşımı ifade etmektedir. Bu model, ESG ilkeleri, dijital dönüşüm, çalışan refahı ve bilgi yönetimi gibi çok disiplinli unsurları bir araya getirerek hem ekonomik performansı hem de kurumsal sorumluluğu eş zamanlı olarak optimize etmeyi amaçlamaktadır. Yapılan bu çalışma ile, yapay zekâ destekli bilgi paylaşımı ve ESG odaklı insan kaynakları stratejilerinin çalışan refahı ve performansı üzerindeki etkilerini inceleyerek, sürdürülebilir örgütsel değer yaratımına yönelik bütüncül bir model geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmada karma yöntem yaklaşımı benimsenmiş; nicel veriler anket yoluyla İstanbul ilinde 300 kurumsal çalışandan toplanmış, nitel veriler ise derinlemesine mülakatlarla desteklenerek yapısal eşitlik modellemesi (SEM) ve SPSS analiz teknikleriyle değerlendirilmiştir. Çalışma, yapay zekâ tabanlı bilgi paylaşımının örgütsel öğrenmeyi artırdığını, ESG odaklı insan kaynakları uygulamalarının ise çalışan refahını ve bireysel performansı anlamlı düzeyde yükselttiğini ortaya koyarak, sürdürülebilir değer yaratımı için çok boyutlu ve stratejik bir modelin gerekliliğini sonucuna ulaşılmıştır. Model, bileşenler arasındaki karşılıklı etkileşimlerin örgütsel performans ve öğrenme süreçleri üzerindeki etkisini sistematik bir yaklaşımla ortaya koymaktadır

Anahtar kelimeler: Yapay Zekâ Destekli Bilgi Paylaşımı, ESG Odaklı İnsan Kaynakları Stratejileri, Çalışan Refahı, Çalışan Performansı, Sürdürülebilir Örgütsel Değer.

The Antipsychiatry Movement, Its Arguments, And Its Reflections On The Present Day

Antipsikiyatri Hareketi, Kullandığı Argümanlar ve Günümüze Yansımaları

Dr. Özlem ÇAVUŞ
ozlemakbulut59@gmail.com
https://orcid.org/0000-0002-7405-6766

ABSTRACT

This study examines the historical perception of mental illnesses and the transformation of treatment approaches, addressing the fundamental arguments of the anti-psychiatry movement that rose from the 1960s onward, and its impact on the present day. While in ancient times, mental disorders were explained by magical and religious factors, modern medicine has brought biological and psychological explanations to the forefront. However, over time, criticism has increased that psychiatry has become a discipline that suppresses individuals who do not conform to social norms. The aim of this study is to understand criticisms of psychiatry, introduce alternative approaches developed based on individual rights, and question the ethical dimension of modern psychiatry. The anti-psychiatry approach, shaped particularly by the views of thinkers such as Thomas Szasz, Michel Foucault, R.D. Laing, and David Cooper, argues that "mental illness" is a social and cultural construct, not a scientific one. Modern critical approaches such as feminist theory, post-psychiatry, and identity politics, on the other hand, expose the sexist, biomedical, and discriminatory aspects of psychiatry and propose more participatory and human-centered models. The study also examines in detail the criticisms surrounding the use of psychiatric medications. Serious side effects caused by antidepressants and antipsychotics, such as weight gain, dermatological problems, sexual dysfunction, and suicidal tendencies, are explained with examples; the pharmaceutical industry's interference in academic research, conflicts of interest, and unethical practices are exposed through concrete examples. Ultimately, this study emphasizes that psychiatric knowledge and practices should be evaluated within social and cultural contexts, as well as neurobiological foundations, and that centering the individual's consent, subjectivity, and experiences in treatment processes is both an ethical and humane approach.

Keywords: Anti-psychiatry; Psychiatric medications and their side effects; Pharmaceutical industry and ethical debates

ÖZET

Bu çalışma, tarihsel süreçte ruhsal hastalıkların algılanış biçimini ve tedavi yaklaşımlarının geçirdiği dönüşümü inceleyerek, 1960’lardan itibaren yükselen anti-psikiyatri hareketinin

temel argümanlarını ve bu hareketin günümüze yansımalarını ele almaktadır. Antik çağlarda ruhsal bozukluklar büyüsel ve dini etkenlerle açıklanırken, modern tıp ile birlikte biyolojik ve psikolojik açıklamalar öne çıkmıştır. Ancak zamanla psikiyatrinin toplumsal normlara uymayan bireyleri bastıran bir disipline dönüştüğü yönünde eleştiriler artmıştır. Çalışmanın amacı, psikiyatriye yönelik eleştirileri anlamak, birey hakları temelinde geliştirilen alternatif yaklaşımları tanıtmak ve modern psikiyatrinin etik boyutunu sorgulamaktır. Özellikle Thomas Szasz, Michel Foucault, R.D. Laing ve David Cooper gibi düşünürlerin görüşleriyle şekillenen anti-psikiyatri yaklaşımı, "akıl hastalığı"nın bilimsel değil, toplumsal ve kültürel bir inşa olduğunu savunur. Feminist teori, post-psikiyatri ve kimlik siyaseti gibi modern eleştirel yaklaşımlar ise psikiyatrinin cinsiyetçi, biyomedikal ve ayrımcı yönlerini ifşa ederek daha katılımcı ve insan odaklı modeller önermektedir. Ayrıca çalışmada, psikiyatrik ilaçların kullanımına yönelik eleştiriler detaylı biçimde ele alınmıştır. Antidepresan ve antipsikotiklerin neden olduğu kilo artışı, dermatolojik sorunlar, cinsel işlev bozukluğu, intihar eğilimi gibi ciddi yan etkiler örneklerle açıklanmış; ilaç endüstrisinin akademik araştırmalara müdahalesi, çıkar çatışmaları ve etik dışı uygulamaları somut olaylarla gözler önüne serilmiştir.

Sonuç olarak bu çalışma, psikiyatrik bilgi ve uygulamaların nörobiyolojik temeller kadar toplumsal ve kültürel bağlamlar içinde de değerlendirilmesi gerektiğini; tedavi süreçlerinde bireyin onayı, öznelliği ve deneyimlerinin merkeze alınmasının hem etik hem insancıl bir yaklaşım olduğunu vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler : Anti-psikiyatri; Psikiyatrik ilaçlar ve yan etkileri; İlaç endüstrisi ve etik tartışmalar

Digitalization and Management: SWOT Analysis

Dijitalleşme ve Yönetim: SWOT Analizi

Asst.Prof.Dr. Özlem GÜLERYÜZ
Dokuz Eylül Universty
ozlem.guleryuz@deu.edu.tr
Orcid: 0000-0003-2788-358X

ABSTRACT

The digital world is effective in every field today. The field of management and organization is also affected by digitalization. As everything becomes increasingly digital, managers have started to use digital technologies in business life. The aim of the study is to present the SWOT analysis of digitalization in the field of management and to support managers in making correct and effective decisions. With the SWOT analysis, it was investigated whether digitalization in the field of management and organization is advantageous or not. 125 articles were reviewed on the subject. The number of articles was limited to 29 when creating the SWOT table. A qualitative study was conducted. The SWOT table was created on the subject, and the need for further studies in the management and organization field was revealed. In addition, it was discovered that digitalization in the field of management and organization offers opportunities rather than threats, and has more strengths than weaknesses. Digitalization is a subject that should be emphasized especially today.

Keywords: Digitalization, Management, Digital Management, SWOT Analysis.

ÖZET

Dijital dünya günümüzde her alanda etkili olmaktadır. Yönetim ve organizasyon alanı da dijitalleşmeden etkilenmektedir. Her şey giderek dijitalleşirken, yöneticiler dijital teknolojileri iş yaşamında kullanır hale gelmiştir. Çalışmanın amacı, yönetim alanında dijitalleşme konusuna ait SWOT analizini sunmak ve yöneticilerin verecekleri kararların doğru ve etkin olmasına destek olmaktır. SWOT analizi sayesinde yönetim ve organizasyon alanında dijitalleşmenin avantajlı olup olmadığı araştırılmıştır. Konu ile ilgili 125 makale taranmıştır. SWOT tablosu oluşturulurken makale sayısı 29 ile sınırlandırılmıştır. Nitel bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Konu ile ilgili SWOT tablosu oluşturulmuş, yönetim ve organizasyon alan yazında daha fazla çalışma yapılması gerekliliği ortaya koyulmuştur. Ayrıca yönetim ve organizasyon alanında dijitalleşmenin, tehditten ziyade fırsat sunduğu, zayıf yanlarından ziyade güçlü yanlarının daha fazla olduğu keşfedilmiştir. Dijitalleşme, özellikle günümüzde üzerinde önemle durulması gereken bir konudur.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Yönetim, Dijital Yönetim, Swot Analizi.

Examination of Community Pharmacists' Experiences and Crisis Management Success Regarding the February 6 Earthquake: A Cross-Sectional Study in Adıyaman Province*

6 Şubat Depremine İlişkin Eczacıların Deneyimleri ve Kriz Yönetimi Başarısının İncelenmesi: Adıyaman İlinde Kesitsel Bir Çalışma

Pharmacist Özlem BONCUK
Adıyaman University
ozlemboncuk63@gmail.com
0009-0000-7800-6259

Assoc.Prof.Dr. Gülşen KIRPIK
Adıyaman University
gkirpik@adiyaman.edu.tr
Orcid: 0000-0003-4785-9624

ABSTRACT

In this study, the crisis created by the February 6 earthquake centered in Kahramanmaraş in community pharmacies, the experiences of pharmacists regarding the earthquake and the success levels of community pharmacists in crisis management were examined. Data were obtained through a simple random method, face-to-face survey applied to 165 community pharmacy owners and/or responsible managers acting on behalf of the owners, operating under the Adıyaman Chamber of Pharmacists. In the survey of the research, the Crisis Management Success Scale, consisting of 28 questions and whose reliability and validity in Turkish have been previously established, was used. The survey was applied between 01.02.2025-28.02.2025, following the approval of the Adıyaman University Social Sciences Ethics Committee (13.12.2024-153). 120 community pharmacies operating in Adıyaman province and districts were reached, and 109 pharmacy employees constituted the sample of this research. The obtained data set was analyzed with SPSS program and reliability analysis, frequency distribution and normality test were applied. The fact that all community pharmacists received a score of 50 or above (out of 100) from the crisis management success test and the average crisis management success was 82.69, shows that successful crisis management was achieved. No significant difference was found between the crisis management success levels of pharmacy owners and/or responsible managers in terms of gender, marital status, generation status and work experience ($p=0.940$; 0.847; 0.289; $0.665>0.05$). In addition, it was observed that earthquake experiences of community pharmacies differed according to their damage, destruction or no damage status. However, the crisis management success levels of community pharmacists did not show a significant difference in terms of whether their pharmacies were damaged in the earthquake ($p=0.586>0.05$). The findings indicate that crisis management requires a systematic preparation process rather than personal characteristics.

Keywords: 6 February Earthquake, Community Pharmacists, Crisis Management Success.

ÖZET

Bu araştırmada Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depreminin serbest eczanelerde oluşturduğu kriz, eczacıların depreme ilişkin deneyimleri ve serbest eczacıların kriz yönetimi başarı düzeyleri incelenmiştir. Adıyaman Eczacı Odası'na bağlı faaliyet gösteren 165 serbest eczane sahibi ve/veya sahibi adına hareket eden mesul müdürlerine basit tesadüfi yöntemle yüz yüze uygulanan anket ile verilere ulaşılmıştır. Araştırmanın anketinde, 28 sorudan oluşan ve Türkçe güvenilirlik ve geçerliliği daha önce sağlanmış olan Kriz Yönetimi Başarısı ölçeği kullanılmıştır. Araştırma anketi, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurul iznini (13.12.2024-153) takiben 01.02.2025-28.02.2025 tarihlerinde uygulanmıştır. Adıyaman il ve ilçelerinde faaliyet gösteren 120 serbest eczaneye ulaşılmış olup, 109 eczane çalışanı bu araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Elde edilen veri seti SPSS programı ile çözümlenmiş olup, güvenirlik analizi, frekans dağılım ve normallik testi uygulanmıştır. Kriz yönetimi başarı testinden tüm serbest eczacıların (100 puan üzerinden) 50 ve üzeri not alması ve kriz yönetimi başarısı ortalamasının 82,69 olması başarılı bir kriz yönetimi sağlandığını göstermektedir. Eczane sahibi ve veya mesul müdürlerin cinsiyet, medeni durum, kuşak durumu ve iş deneyimi açısından kriz yönetimi başarı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p=0.940$; 0.847; 0.289; $0.665>0.05$). Ayrıca, serbest eczanelerin hasar, yıkım veya hasar almama durumlarına göre deprem deneyimlerinin farklılık gösterdiği gözlenmiştir. Ancak, serbest eczacıların kriz yönetimi başarı düzeyleri, depremde eczanelerinin hasar alıp almaması açısından anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($p=0.586>0.05$). Elde edilen bulgular, kriz yönetiminin kişisel özelliklerden ziyade sistematik bir hazırlık süreci gerektirdiğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: 6 Şubat Depremi, Serbest Eczacılar, Kriz Yönetimi Başarısı.

A Research Study Aımed At Determınıng The Relatıonshıp Between Work-Lıfe Balance And Intentıon To Quıt The Job

İş Yaşam Dengesi ile İşten Ayrılma Niyeti Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma

Pınar ALTAŞ
Kocaeli University
pinar.altas@baroto.com.tr

Prof.Dr. Ali Talip AKPINAR
Kocaeli University

ABSTRACT

In today's competitive and rapidly changing business world, one of the most effective ways to increase employee productivity, motivation, and overall quality of life is to achieve work-life balance. A balanced work life reduces the risk of burnout while positively affecting creativity and job satisfaction. Therefore, it is crucial for businesses to develop strategies that support the balance between their employees' professional and personal lives in order to achieve sustainable success. The concept of intention to leave refers to the situation where employees consider quit their current jobs and show a tendency in that direction. This intention can be influenced by various factors such as job dissatisfaction, career development, salary expectations, and work-life balance. For businesses, understanding employees' intention to quit and developing preventive strategies is critical to preventing talent loss and ensuring organizational sustainability. The primary objective of this study is to examine the relationship between work-life balance and intention to quit among white-collar employees. In today's business world, the impact of work-life balance on employees' overall satisfaction and tendency to quit is becoming increasingly important. The study was conducted in 2024 by administering a survey to 198 volunteer white-collar employees working in the private sector in Kocaeli.

There is a moderate (r=-0.556) negative relationship between the personal life dimension of work-life balance and intention to quit. As the personal life dimension of employees increases, their intention to quit decreases. There is a weak negative correlation (r=-0.230, p=0.001) between the work life dimension and the intention to leave the job. This indicates that an increase in the work life dimension of employees also reduces their intention to leave the job. There is a moderate negative relationship (r=-0.300) between the work-life balance improvement dimension and the intention to quit the job. Improving work-life balance reduces the intention to quit the job. Implementing practices that enhance employees' work-life balance will contribute to a decrease in turnover intention. Successful implementation of work-life balance will also increase employee satisfaction, productivity, and efficiency.

Keywords: Work-Life Balance, Turnover Intention, White-Collar Employees.

ÖZET

Günümüzün rekabetçi ve hızla değişen iş dünyasında, çalışanların verimliliğini, motivasyonunu ve genel yaşam kalitesini artırmanın en etkili yollarından biri iş yaşam dengesini sağlamaktır. Dengeli bir çalışma hayatı, çalışanların tükenmişlik sendromuna yakalanma riskini azaltırken, yaratıcılığı ve iş tatminini de olumlu yönde etkiler. Bu nedenle, işletmelerin sürdürülebilir başarıya ulaşabilmesi için çalışanlarının profesyonel ve özel hayatları arasındaki dengeyi destekleyen stratejiler geliştirmesi büyük önem taşır. İşten ayrılma niyeti kavramı, çalışanların mevcut işlerinden ayrılmayı düşünme ve bu yönde eğilim gösterme durumunu ifade eder. Bu niyet, iş tatminsizliği, kariyer gelişimi, ücret beklentileri, iş yaşam dengesi gibi çeşitli faktörlerden etkilenebilir. İşletmeler için çalışanların ayrılma niyetini anlamak ve buna yönelik önleyici stratejiler geliştirmek, yetenek kaybını önlemek ve kurumsal sürdürülebilirliği sağlamak açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu araştırmanın temel amacı, beyaz yakalı çalışanların iş yaşam dengesi ile işten ayrılma niyeti arasındaki ilişkiyi incelemektir. Günümüz iş dünyasında, iş yaşam dengesinin çalışanların genel memnuniyeti ve işten ayrılma eğilimleri üzerindeki etkisi giderek önem kazanmaktadır. Araştırma 2024 yılında Kocaeli'nde özel sektörde beyaz yakalı olarak çalışan 198 gönüllü çalışana anket uygulanarak gerçekleştirilmiştir.

İş yaşam dengesinin kişisel yaşam boyutu ile işten ayrılma niyeti arasında orta düzeyde (r=-0,556) negatif bir ilişki vardır. Çalışanların kişisel yaşam boyutu arttıkça işten ayrılma niyetinin azaldığını göstermektedir. İş hayatı boyutunun işten ayrılma niyeti ile arasında zayıf düzeyde (r=-0,230, p=0,001) negatif bir ilişki vardır. Çalışanların iş hayatı boyutunun artmasının da işten ayrılma niyetini azalttığını ifade etmektedir. İş yaşam dengesinin iyileştirme boyutu ile işten ayrılma niyeti arasında orta düzeyde(r=-0,300) negatif bir ilişki bulunmaktadır. İş yaşam dengesini iyileştirme işten ayrılma niyetini azaltmaktadır. İşletmelerin çalışanlarının iş yaşam dengesi düzeyinin artmasını sağlayacak uygulamaları gerçekleştirmeleri işten ayrılma niyetinin azalmasına katkı sağlayacaktır. İşletmelerin iş yaşam dengesini sağlamada başarılı olmaları; çalışanlarının memnuniyet, verimlilik ve etkinlik düzeylerini de artıracaktır.

Anahtar Kelimeler: İş Yaşam Dengesi, İşten Ayrılma Niyeti, Beyaz Yakalı Çalışan.

The Role Of Job Satisfaction In The Effect Of Ethical Leadership Behaviors On Cyberloafing Behaviors: A Study in the Manufacturing Sector

Etik Liderlik Davranışlarının Sanal Kaytarma Davranışlarına Etkisinde İş Tatmininin Rolü: İmalat Sektöründe Bir Araştırma

Assoc.Prof.Dr. Polat YÜCEKAYA
Çanakkale Onsekiz Mart University
polatyucekaya@comu.edu.tr
Orcid ID: 0000-0002-5000-9711

Prof.Dr. Himmet KARADAL
Bolu Abant İzzet Baysal University
himmetkaradal@ibu.edu.tr
Orcid Id: 0000-0002-8050-5564

Asst.Prof.Dr. Özkan İMAMOĞLU
Amasya University
ozkan.imamoglu@amasya.edu.tr
Orcid ID: 0000-0002-1646-9781

Abstract

The purpose of this study is to determine the role of job satisfaction in the effect of managers' ethical leadership behaviors on employees' virtual slacking behaviors. The population of the study consists of employees working in the manufacturing sector in Bursa. Due to the large size of the population, data was collected from 680 individuals through a questionnaire using the convenience sampling method based on voluntary participation. The questionnaires consisted of four sections. The first section contained five questions aimed at determining the demographic characteristics of the participants. The other sections of the questionnaire consisted of statements related to the scales used. The ethical leadership scale consisted of 10 statements; the virtual slacking scale consisted of 12 statements; and the job satisfaction scale consisted of five statements. Hypotheses were tested using Smart PLS, a statistical analysis method. The findings indicate that job satisfaction plays a full mediating role in the effect of ethical leadership behaviors on both positive and negative virtual slacking behaviors.

Keywords: Ethical Leadership, Cyberloafing, Job Satisfaction, Smart PLS

Özet

Bu araştırmanın amacı, yöneticilerin etik liderlik davranışlarının çalışanların sanal kaytarma davranışlarına etkisinde, iş tatmininin rolünü belirlemektir. Araştırmanın evrenini, Bursa'da imalat sektöründe çalışanlar oluşturmaktadır. Evrenin büyük olmasından dolayı örneklem yöntemlerinden kolayda örneklem yöntemi kullanılarak gönüllülük esasına göre 680 kişiden anket aracılığı ile veri toplanmıştır. Anketler dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik beş soru bulunmaktadır. Anketin diğer bölümleri kullanılan ölçeklere ait ifadelerden oluşmaktadır. Etik liderlik ölçeği 10 ifadeli; sanal kaytarma ölçeği 12 ifadeli; iş tatmini ölçeği beş ifadeli ölçektir. Analizlerde istatistiki analiz yöntemlerinden Smart PLS kullanılarak hipotezler test edilmiştir. Etik liderlik davranışlarının, hem olumlu sanal kaytarma davranışlarına hem de olumsuz sanal kaytarma davranışlarına etkisinde, iş tatmininin tam aracılık rolü olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Etik Liderlik, Sanal Kaytarma, İş Tatmini, Smart PLS.

A Linguistic Analysis of Idiomatic Expressions as Phraseological Units in Contemporary English

Pulatova Khilola G`ayrat qizi
Jizzakh State Pedagogical University, Uzbekistan

ABSTRACT

This article presents a linguistic analysis of idiomatic expressions viewed as phraseological units in contemporary English. It explores their syntactic, semantic, and pragmatic features, while highlighting their role in everyday communication and language acquisition. Drawing on both theoretical frameworks and real-life examples, the study analyzes the structural fixedness, non-compositional meaning, and contextual variability of idioms. The findings underscore the importance of idiomatic competence in achieving fluency and native-like proficiency. This research also discusses the cognitive and cultural aspects of idioms, providing insights into their use in spoken and written discourse.

Keywords: idiomatic expressions, phraseological units, linguistic analysis, contemporary English, semantics, syntax, pragmatics, collocations, cognitive linguistics, language acquisition.

Managing Education through LMS Platforms: A Close Look at Hemis at Jizzakh State Pedagogical University (JSPU)

Methodologist, Mr. Qahramon Kushbakov
Jizzakh State Pedagogical University
Department of Organization of the Educational Process
kushbakovqahramon@gmail.com
ORCID 0009-0000-3153-5284

ABSTRACT

Modern education requires modern solutions. Learning Management Systems (LMS) have become essential tools for universities around the world, helping institutions organize academic processes, improve communication, and support students and teachers alike. This article explores the role of LMS platforms in managing educational systems, focusing on the Hemis platform at Jizzakh State Pedagogical University (JSPU). As an evolving and locally adapted system, Hemis is not only transforming how education is managed at JSPU, but also showing how LMS platforms can be tailored to support continuous institutional growth and modernization.

Key words: Hemis, LMS, Jizzakh State Pedagogical University, educational management, digital transformation, student data, faculty development, higher education in Uzbekistan.

The Relationship Between Sustainability Consciousness and Financial Well-being: A Study on Community Pharmacy Personnel in TRC12 Region*

Sürdürülebilir Bilinç ile Finansal İyilik Arasındaki İlişki: TRC12 Bölgesinde Serbest Eczane Personeli Üzerinde Bir Çalışma

Pharmacist Rabia ÇEKİÇ
Adıyaman University
rabiacekic02@gmail.com
0009-0000-4049-4541

Assoc. Prof. Gülşen KIRPIK
Adıyaman University
gkirpik@adiyaman.edu.tr
Orcid: 0000-0003-4785-9624

ABSTRACT

In recent years, the concept of sustainability has become a fundamental principle that guides individuals' lifestyles, along with its environmental, economic and social dimensions. The concept of sustainable consciousness, expressed as a state of awareness, encompasses perceptions and experiences related to emotions, beliefs and actions. The concept of financial well-being, defined as an individual's perception of being financially secure or feeling in a safe haven, is affected by many factors. Individuals who adopt sustainable budgeting and investment strategies can promote both financial stability and ecological responsibility by aligning their financial goals with environmental values. Research shows that adopting sustainable practices not only improves individual financial health but also contributes positively to corporate profitability. Therefore, it is predicted that an employee who feels financially well will also have high sustainability awareness, and thus will have an important place in the success of the community pharmacy. This study examines the relationship between the sustainable awareness levels and financial well-being of community pharmacy personnel in the TRC12 region. In this context, pharmacy personnel, including the pharmacy owner pharmacist, operating in the province and districts of Adıyaman, constituted the universe of this study. Following the approval of the Adıyaman University Social Sciences Ethics Committee (23.12.2024-165), a face-to-face survey was conducted between 01.02.2025 and 28.02.2025 by reaching 135 volunteer participants using a simple random method. Reliability analysis and normality test were performed on the obtained data set. Non-parametric methods were used to test the research hypotheses. When the findings were examined, it was observed that the sustainable consciousness levels of the pharmacy personnel showed a significant difference in terms of generation status ($p=0.01<0.05$). The sustainable consciousness level of the Y generation pharmacy personnel was higher than both the X generation and Z generation personnel. However, no significant differences were observed between both the sustainable consciousness levels and the financial well-being levels in terms of some demographic characteristics such as gender, marital status, education status, work experience status, and status in the pharmacy ($p>0.05$). In addition, no significant

relationship was found between sustainable consciousness and financial well-being (p=0.183>0.05).

Keywords: Sustainable consciousness, financial well-being, community pharmacy personnel.

ÖZET

Son yıllarda sürdürülebilirlik kavramı, çevresel, ekonomik ve toplumsal boyutlarıyla birlikte bireylerin yaşam tarzlarına da yön veren temel bir ilke hâline gelmiştir. Farkında olma durumu olarak ifade edilen sürdürülebilir bilinç kavramı, duygular, inançlar ve eylemlerle ilişkili algıları ve deneyimleri kapsamaktadır. Bir bireyin finansal olarak güvenli olma algısı ya da bireyin kendisini güvenli bir limanda hissetmesi olarak tanımlanan finansal iyilik kavramı, çok sayıda faktörden etkilenmektedir. Sürdürülebilir bütçeleme ve yatırım stratejileri benimseyen bireyler, finansal hedeflerini çevresel değerlerle uyumlu hale getirerek hem finansal istikrarı hem de ekolojik sorumluluğu teşvik edebilirler. Araştırmalar, sürdürülebilir uygulamaları benimsemenin sadece bireysel finansal sağlığı geliştirmekle kalmayıp aynı zamanda kurumsal karlılığa da olumlu katkıda bulunduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, finansal açıdan kendisini iyilik halinde hisseden bir çalışanın sürdürülebilirlik bilincinin de yüksek olacağı ve böylece serbest eczanenin başarısında önemli bir yere sahip olacağı öngörülmektedir. Bu çalışma, TRC12 bölgesindeki serbest eczane personelinin sürdürülebilir bilinç düzeyleri ile finansal iyilik halleri arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Bu bağlamda, Adıyaman il ve ilçelerinde faaliyet gösteren serbest eczanelerdeki eczane sahibi eczacı da dahil olmak üzere eczane personeli bu çalışmanın evrenini oluşturmuştur. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurul iznini (23.12.2024-165) takiben, 01.02.2025-28.02.2025 tarihleri arasında, basit tesadüfi rastgele yöntemle 135 gönüllü katılımcıya ulaşılarak yüz yüze anket uygulanmıştır. Elde edilen veri setine güvenirlik analizi ve normallik testi yapılmıştır. Araştırma hipotezlerinin test edilmesinde non-parametrik yöntemlerden yararlanılmıştır. Bulgular incelendiğinde, eczane personelinin sürdürülebilir bilinç düzeylerinin kuşak durumu açısından anlamlı farklılık gösterdiği gözlenmiştir (p=0.01<0.05). Y kuşağı eczane personelinin hem X kuşağı hem Z kuşağı personele göre sürdürebilir bilinç düzeyi daha yüksektir. Ancak, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, iş deneyim durumu ve eczanedeki statü gibi bazı demografik özellikler açısından hem sürdürülebilir bilinç düzeyleri hem finansal iyilik düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar gözlenmemiştir (p>0.05). Ayrıca, sürdürülebilir bilinç ile finansal iyilik arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (p=0,183>0,05).

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir bilinç, finansal iyilik, serbest eczane personeli.

Impact of Artificial Intelligence on Human Capital in the Context of Sustainable Development

Dr Raikhan Sutbayeva
Yessenov University, Aktau, Kazakhstan
Raikhan2008@yandex.ru
Orcid: 0000-0001-5913-1038

Prof.Dr Hummet Karadal
Bolu Abant Izzet Baysal University, Turkey
hkaradal@gmail.com
Orcid: 0000-0002-8050-5564

ABSTRACT

Human capital management mechanisms are actively developing in response to rapid socio-economic changes and the emergence of new technological solutions. The transition to the next stage of civilisational development implies a change in people's views on creating a material base and ensuring their existence. In the future, the majority of people's functions will be related not to direct participation in these processes, but to creative creation and management of them. These trends are intensifying with the development of artificial intelligence, which takes on more and more functions, providing the material basis for human existence and development. This changes the nature of labour and, consequently, the requirements for human capital. The study of human capital as a self-growing value and the identification of the laws of innovative development make it possible to create a sustainability-oriented human resource management system. This approach helps to identify the core of the system, the internal impulse and mechanism of its dynamic growth, which is important for minimising risks and preventing negative consequences of new challenges. The transformation of modern society from this point of view is a transition to a new perception of man and his interactions with the environment, including personal and business relations, relations with nature, the state and the world order.

Research of the Problems Faced by Entrepreneurs When Starting A Business: Field Study in Kyrgyzstan

İş Kurma Sürecinde Girişimcilerin Karşılaştığı Sorunların Araştırılması: Kırgızistan Alan Çalışması

Prof. Dr. Ramazan UYGUN
Karabük University
ramazanuygun@karabuk.edu.tr
Orcid: 0000-0003-3240-9874

ABSTRACT

Kyrgyzstan, transitioning from socialism to a market economy, faces challenges in competing with more developed countries that have already established a presence in the market. Additionally, a lack of knowledge about the nuances of a market economy has made the country's development time-consuming since gaining independence. Therefore, rapid growth and development have become a priority for Kyrgyzstan. In this context, SME's provide an effective solution by creating new employment opportunities, raising living standards, and strengthening the economy, thus contributing to the country's swift growth and development.

Within the scope of this research, a survey consisting of 18 questions was conducted with small and medium-sized entrepreneurs in Kyrgyzstan. Additionally, research reviews and discusses three scholarly studies on the challenges faced by entrepreneurs in Turkey. The difficulties experienced by entrepreneurs in Turkey share similarities with those faced by entrepreneurs in Kyrgyzstan, which makes it possible to conduct a comparative analysis between the two countries. The experiences of Turkish entrepreneurs, along with the strategies they have developed to address these challenges, may offer valuable recommendations for Kyrgyzstan's entrepreneurs. Therefore, the lessons drawn from the challenges faced by entrepreneurs in Turkey can serve as a significant guide for addressing similar issues encountered by entrepreneurs in Kyrgyzstan.

According to the research findings, entrepreneurs in Kyrgyzstan face issues such as lack of financing, bureaucracy, and corruption. Additionally, data from the Doing Business and Global Entrepreneurship Index reports illustrated practical entrepreneurship problems, including an inadequate credit system and tax system.

Keywords: Entrepreneurship, SME's, Entrepreneurship Problems, Kyrgyzstan.

ÖZ

Sosyalizmden piyasa ekonomisine geçiş yapan Kırgızistan, zaten piyasada yer edinmiş daha gelişmiş ülkelerle rekabet etme zorluklarıyla yüzleşmektedir. Aynı zamanda piyasa ekonomisinin inceliklerini bilmemek de, bağımsızlık kazanıldığından bu yana ülkenin gelişimini zaman alıcı hale getirmiştir. Bu nedenle, hızlı büyüme ve gelişme, Kırgızistan için öncelikli bir hedef olmuştur. Bu bağlamda, KOBİ'ler, yeni istihdam olanakları yaratma,

yaşam standartlarını artırma ve ekonomiyi güçlendirme açısından etkili bir çözüm sunarak ülkenin hızlı bir şekilde büyümesine ve gelişmesine katkıda bulunmaktadır.

Araştırma kapsamında, Kırgızistan'daki küçük ve orta ölçekli işletme sahibi girişimcilerle 18 sorudan oluşan bir anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Türkiye'deki girişimcilerin karşılaştığı sorunlara ilişkin üç bilimsel çalışma ele alınmış, incelenmiş ve yorumlanmıştır. Türkiye'deki girişimcilerin yaşadığı zorluklar, Kırgızistan'daki girişimcilerin karşılaştığı sorunlarla benzerlikler göstermektedir ve bu durum, iki ülke arasındaki kıyaslamalı bir analiz yapmayı mümkün kılmaktadır. Türkiye'deki girişimcilerin deneyimleri ve bu deneyimlere dayanarak geliştirdikleri çözüm stratejileri, Kırgızistan'daki girişimciler için de faydalı öneriler sunabilir. Dolayısıyla, Türkiye'deki girişimcilerin karşılaştığı zorluklardan çıkarılacak dersler, Kırgızistan'daki girişimcilerin karşılaştığı benzer sorunların çözümüne yönelik önemli bir rehber işlevi görebilir.

Araştırma bulgularına göre, Kırgızistan'daki girişimcilerin finansman eksikliği, bürokrasi, yolsuzluk gibi sorunlarla karşılaştığı ve Doing Business ile Global Entrepreneurship Index raporlarından elde edilen verilerle, yetersiz kredi sistemi ve vergi sistemi gibi girişimcilik sorunlarının pratikte gösterildiği tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Girişimcilik, KOBİ, Girişimcilik Sorunları, Kırgızistan.

Researching The Challenges Faced by Yemeni Women Entrepreneurs and the Impact of the War in the Country on Them

Yemenli Kadın Girişimcilerin Karşılaştığı Zorluklar ve Ülkedeki Savaşın Onlara Olan Etkisinin Araştırılması

Prof. Dr. Ramazan UYGUN
Karabük University
ramazanuygun@karabuk.edu.tr
Orcid: 0000-0003-3240-9874

ABSTRACT

This study highlights the impact of Yemeni society, the war and instability in Yemen on Yemeni women as the most affected segment of society, whether in the city or the countryside. In addition to studying the challenges and difficulties faced by Yemeni women entrepreneurs in light of the weakness of state institutions and insecurity in the country, and the lack of acceptance of women's work by Yemeni society. The research in this study aims to access up-to-date information and data on the current situation of Yemeni women entrepreneurs. Important problems that women entrepreneurs face during their entrepreneurial process are identified, so that they can form the basis for the preparation of future business plans. Determining the extent to which factors influence the process of women's entrepreneurship in Yemen also helps to make more accurate decisions about appropriate solutions.

The direct interview method was used in this study, where demographic questions specific to women entrepreneurs were asked as well as questions related to their entrepreneurial projects. The answers were analyzed and then the data was organized in to arrive at the results. At the last stage of the research, predictions about the future were made based on the explanations drawn, and an attempt was made to come up with new insights.

Keywords: Entrepreneurship, Women Entrepreneurship, Yemen

ÖZ

Bu çalışma, Yemen toplumunun, savaşın ve ülkedeki istikrarsızlığın kentte veya kırsalda toplumun en fazla etkilenen kesimi olarak Yemenli kadınlar üzerindeki etkisini incelemektedir. Ayrıca, devlet kurumlarının zayıflığı, ülkede güvenliğin olmayışı ve Yemen toplumunun kadınların çalışmasına yönelik kabul eksikliği gibi koşullar altında Yemenli kadın girişimcilerin karşılaştığı zorluklar ve engeller ele alınmaktadır. Bu araştırma, Yemenli kadın girişimcilerin mevcut durumuna ilişkin güncel bilgi ve verilere ulaşmayı

hedeflemektedir. Çalışmada, kadın girişimcilerin süreçte karşılaştığı önemli sorunlar belirlenmiş olup, bu sorunlar gelecekteki eylem planlarının temelini oluşturabilecek niteliktedir. Ayrıca, Yemen'de kadın girişimciliği sürecini etkileyen faktörlerin derecesinin tespiti, uygun çözümlere yönelik daha doğru kararlar alınmasına yardımcı olabilir.
Bu çalışmada mülakat yöntemi kullanılmıştır, Kadın girişimcilere demografik soruların yanı sıra girişimcilik projeleriyle ilgili sorular da yöneltilmiştir. Cevaplar analiz edilmiş ve veriler düzenlenerek sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırmanın son aşamasında, elde edilen bulgulara dayalı olarak geleceğe yönelik öngörüler sunulmuş ve yeni bakış açıları geliştirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Kadın Girişimcilik, Yemen**.**

The Impact of AI-Enhanced Digital Tools and Social Media on Teenagers in Pakistan: Evaluating Benefits and Challenges

Rao Afeefa Faisal
Girne American University, North Cyprus
afeefacyp23@gmail.com

ABSTRACT

This proposed research examines the effects of AI-based digital tools and social media on teenagers living in Pakistan using social media platforms both on social and psychological levels. Because artificial intelligence is rapidly growing while shaping digital experiences through content that is personalized with analytics that are predictive, people become concerned about its impact on the self-perception, resilience, and health of young users. In order to evaluate how these tools affect the emotional and the psychological well-being of adolescents, a mixed-method comparative research design will be adopted in this study. To ensure youth have safer and more constructive digital environments, the research currently in the planning phase seeks to generate evidence-based recommendations for educators, policymakers, parents, as well as tech developers. AI tools promote autonomy, engagement, and learning, according to preliminary reviews and based on observations. These reviews also suggest that AI tools can increase some form of anxiety, a distortion of sense of identity, and fatigue in the emotional sense. Investigating opportunities and threats of AI-driven media exposure helps the study aspire to bridge innovation and well-being of teenagers in Pakistan and in the broader region.

Verbs in Dialects and Varieties of Turkic Languages

Rena HALİLBEYLİ
Azerbaijan Languages University
xelilovarena62@gmail.com
ORCID 0009-0005-6885-4496

ABSTRACT

In Turkic languages, word formation is approached as an independent linguistic mechanism. Verbs express every event understood as the movement and state of reality, including actions and conditions. Turkic verbs are morphologically simple, derived, or compound. Common features of verbs in the dialects and varieties of Turkic languages generally correspond to these categories. Verbs usually consist of monosyllabic roots such as *git* (go), *al* (take), *ver* (give), *bak* (look), *sal* (release), *gel* (come), and others. In Turkic languages, verbs can be formed from the same root with different suffixes conveying similar meanings. Each dialect has different tense and mood suffixes. For example, in Turkish: *geliyorum* (I am coming), *geldim* (I came); in Kazakh: *келемін* (I am coming), *келдім* (I came); in Uzbek: *kelayapman* (I am coming), *keldim* (I came). There are differences among Turkic dialects. The Oghuz group, including Turkish and Azerbaijani, primarily uses simple conjugations, while the Kipchak group (Kazakh, Kyrgyz) employs multiple auxiliary verbs. The Karluk group, including Uzbek and Uyghur, has rich compound tense constructions. Yakut and Chuvash exhibit some morphological differences. Overall, Turkic languages share a similar morphological base for verbs, typically root + tense/mood + person suffixes. Tense categories include present, past, continuous, and future, although suffixes vary.
Keywords: Turkic language group, dialect, verbs.

The New Generation Womens' Entrepreneurship: The Role of The Use of Artificial Intelligence (AI) Technologies

Yeni Nesil Kadın Girişimciliği: Yapay Zekâ (YZ) Teknolojilerinin Kullanımlarının Rolü

Prof.Dr.Reyhan Ayşen WOLFF
Giresun University
aysen.wolff@giresun.edu.tr
Orcid:0000-0001-9496-9944

Asst.Prof.Dr Deniz YILDIZ
Ordu University
denizyildiz1990@gmail.com
Orcid: 0000-0003-3090-8872

Asst.Prof.Dr Murat AYAR
Giresun University
muratayar.71@gmail.com
Orcid:0000-0001-7124-0325

ABSTRACT

With the digitalization experienced in the world and in Turkey, the transformation of the new generation's entrepreneurship ecosystem into technology and innovation is also being experienced. Entrepreneurship, which is one of the foundations of sustainable economic development, plays a major role in increasing the welfare and employment of a country. However, it is observed that it depends on the country's capacity to innovate and adapt. According to the OECD's 2023 SME and Entrepreneurship Outlook Report; It is stated that most Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs) still have difficulties in digitalization, and that the COVID-19 pandemic, the war between Ukraine and Russia and other global problems have had a negative impact. International trade is an important driver of economic growth. Firms that trade internationally tend to be more productive because it leads to international market expansion and sales growth, while helping to reduce import costs and facilitate technology transfer. SMEs export less than large firms, in part due to fixed costs, lack of knowledge and risks associated with accessing international markets. In addition, in the gender discrimination section of the same report regarding "Women-led firms in international trade": according to a survey conducted on companies in OECD countries with a presence on Facebook "Women-led companies that use digital technology in their export processes export only 11% of the time, while this rate is 19% for men-led companies." The main challenges that particularly affect women-led companies are the need for technical skills and knowledge, paying access fees, accessing financial resources, complying with legal standards, and coping with extreme competition on digital platforms. According to TÜİK data: while the rate of women entrepreneurs was 13.1% in 2002, it will increase to 18.2% in 2024, and this is

happening within the scope of policies and programs implemented to empower women in the labor market and increase their participation. In Turkey, the investment amount in technology entrepreneurship exceeds 5.1 billion dollars, and 4 out of 7 technology startups were founded by women entrepreneurs. There is an increase in the number of women who have received education in engineering and STEM fields.

This study aims to reveal that increasing the awareness of women entrepreneurs about artificial intelligence both strengthens their competitiveness at an individual level and contributes to sustainable development goals at a national level. As one of the most fundamental components of the entrepreneurship ecosystem, "Third Generation Universities" are expected to play a leading role in developing the technology-focused entrepreneurship capacities of women entrepreneurs by establishing effective collaborations with industry in knowledge production and technological innovation processes.

Keywords: Women, Artificial Intelligence (AI), Womens' Entrepreneurship,

ÖZET

Dünya'da ve Türkiye'de yaşanan dijitalleşme birlikte yeni nesil girişimcilik ekosisteminin teknoloji ve inovasyona dönüşümü de yaşanmaktadır. Sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın temellerinden biri olan girişimcilik, bir ülkenin refahın ve istihdamın artmasında büyük rolü vardır. Ancak ülkenin inovasyon yapma ve adapte etme kapasitesine bağlı olduğu görülmektedir. OECD'nin 2023 KOBİ ve Girişimcilik Görünümü Raporuna göre; Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler (KOBİ) in çoğunun halen dijitalleşmede zorluklar yaşadığı, COVID-19 pandemisi ve Ukrayna-Rusya arasındaki savaş ile diğer küresel sorunların olumsuz etkisi olduğu belirtilmiştir. Uluslararası ticaret ekonomik büyümenin önemli bir itici gücüdür. Uluslararası ticaret yapan firmalar daha üretken olma eğilimindedir çünkü uluslararası pazar genişlemesine ve satış büyümesine yol açarken ithalat maliyetleri düşürmeye ve teknoloji transferinin gerçekleşmesine yardımcı olabilir. KOBİ'ler kısmen sabit maliyetler, bilgi eksikliği ve uluslararası pazarlara erişimle ilişkili riskler nedeniyle büyük firmalardan daha az ihracat yaparlar. Ayrıca aynı raporun "Uluslararası ticarette kadın liderliğindeki firmalar" ile ilgili cinsiyet ayrımcılığı bölümünde; Facebook'ta varlığı olan OECD ülkelerindeki firmalara yönelik bir ankete göre; "ihracat süreçlerinde dijital teknoloji kullanan kadın liderliğindeki firmalar sadece %11 ihracat yaparken bu oran erkek liderliğindeki firmalarda %19 dur". Özellikle kadın liderliğindeki firmaları etkileyen başlıca zorluklar, teknik beceri ve bilgiye ihtiyaç duymak, erişim ücretlerini ödemek, finans kaynaklarına erişim, yasal standartlara uymak ve dijital platformlardaki aşırı rekabetle başa çıkmaktır. TÜİK verilerine göre; kadın girişimci oranı 2002'de % 13.1 iken 2024'de %18.2 yükselerek kadınların işgücü piyasasında güçlenmesi ve katılımlarının arttırılmasında uygulanan politika ve programlar dahilinde gerçekleşmektedir. Türkiye'de teknoloji girişimciliğinde yatırım tutarı 5,1 milyar doları aştığı, 7 teknoloji girişimizin 4'ü kadın girişimciler tarafından kurulmuştur (https://www.sanayi.gov.tr). Mühendislik ve STEM alanlarında eğitim almış olan kadınların sayında artış gözlenmektedir.

Bu çalışma, girişimci kadınların yapay zekâ farkındalığının artırılmasının hem bireysel düzeyde rekabetçiliklerini güçlendirdiğini hem de ulusal düzeyde sürdürülebilir kalkınma hedeflerine katkı sağladığını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Girişimcilik ekosisteminin en temel bileşenlerinden biri olan "Üçüncü Kuşak Üniversiteler" in, bilgi üretimi ve teknolojik yenilik süreçlerinde sanayi ile etkin iş birlikleri kurarak, kadın girişimcilerin teknoloji odaklı girişimcilik kapasitelerini geliştirmede öncü rol üstlenmeleri beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Yapay Zekâ (YZ), Kadın Girişimci.

The Impact of Attitude Towards Telemedicine Services on Entrepreneurial Intention

Teletıp Hizmetlerine Yönelik Tutumun Girişimcilik Niyetine Etkisi

Reyhan ÖZGÜLEŞ
İstanbul Nişantaşı University
reyhan.ozgules@nisantasi.edu.tr
Orcid: 0009-0003-0815-2068

Assoc. Prof. Dr. Gözde MERT
İstanbul Nişantaşı University
gozde.mert@nisantasi.edu.tr
Orcid: 0000-0002-9314-0242

ABSTRACT

This study aims to examine the effect of attitudes towards the use of remote healthcare services on entrepreneurial and investment decisions within the rapidly growing telemedicine market. Within the context of opportunities presented by telemedicine and its potential in Turkey, the research investigates how a positive attitude towards these services influences entrepreneurial intention.The study surveyed 393 angel investors and entrepreneurs residing in Istanbul using a questionnaire method (Microsoft Forms). SPSS 26 statistical software was utilized for data analysis to test the hypotheses. The study employed scales for entrepreneurial intention in the healthcare sector and attitudes towards the use of remote healthcare services. The analyses revealed a direct, significant, and positive effect of attitude towards remote healthcare services on entrepreneurial intention ($\beta=0.24;p=0.000$). This finding indicates participants' willingness to evaluate new business opportunities in the field of telemedicine and their openness to investing in this area. The results demonstrate that innovative healthcare services like telemedicine support entrepreneurial potential and offer an attractive field for investors. This study may lay the groundwork for developing new policies to foster innovative solutions in the healthcare sector and strengthen the entrepreneurial ecosystem. Furthermore, it is recommended that future studies conduct similar research in different sectors and provide concrete information through qualitative/quantitative studies to encourage financial support in the field of telemedicine.

Keywords: Telemedicine, Remote Healthcare Services, Entrepreneurial Intention, Telemedicine Investment, Entrepreneurship in Healthcare

ÖZET

Bu çalışma, hızla büyüyen teletıp pazarında uzaktan sağlık hizmetlerinin kullanımına yönelik tutumun girişimcilik ve yatırım yapma kararları üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Teletıbbın sunduğu fırsatlar ve Türkiye'deki potansiyeli bağlamında, bu hizmetlere yönelik olumlu tutumun girişimcilik niyetini nasıl etkilediği araştırılmıştır.

Araştırma, İstanbul'da yaşayan 393 melek yatırımcı ve girişimci, anket yöntemiyle (Microsoft Forms) incelenmiştir. Veri analizi için SPSS 26 istatistik programı kullanılarak hipotezler test edilmiştir. Çalışmada, sağlık sektöründe girişimcilik niyeti ve uzaktan sağlık hizmetlerinin kullanımına yönelik tutum ölçekleri kullanılmıştır. Analizler sonucunda, uzaktan sağlık hizmetlerine yönelik tutumun, girişimcilik niyeti üzerinde doğrudan, anlamlı ve pozitif bir etkisi olduğu (β=0,24; p=0,000) tespit edilmiştir. Bu bulgu, katılımcıların teletıp alanındaki yeni iş fırsatlarını değerlendirmeye istekli olduklarını ve bu alana yatırım yapmaya sıcak baktıklarını göstermektedir. Elde edilen bulgular, teletıp gibi yenilikçi sağlık hizmetlerinin girişimcilik potansiyelini desteklediğini ve yatırımcılar için cazip bir alan sunduğunu ortaya koymaktadır. Bu çalışma, sağlık sektöründe yenilikçi çözümlerin ortaya çıkması ve girişimcilik ekosisteminin güçlenmesi için yeni politikaların geliştirilmesine zemin hazırlayabilir. Ayrıca, gelecek çalışmalara farklı sektörlerde benzer araştırmaların yapılması ve nitel/nicel çalışmalarla somut bilgilerin sunularak teletıp alanındaki finansal desteklerin teşvik edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Teletıp, Uzaktan Sağlık Hizmetleri, Girişimcilik Niyeti, Teletıp Yatırımı, Sağlık Alanında Girişimcilik.

The Role of AI-Powered Visual Filters on Social Media: Perception of Reality and Identity

Sosyal Medyada Yapay Zekâ Destekli Görsel Fitrelerin Rolü: Gerçeklik Algısı ve Kimlik

Dr. Mustafa Orhan YALINIZ
Bolu Abant İzzet Baysal University
m.orhanyaliniz@ibu.edu.tr
0000-0003-1508-0974

Dr. Mahmut Rıfkı ÜNAL
Bolu Abant İzzet Baysal University
mahmutrifkiunal@ibu.edu.tr
0000-0002-2791-9303

ABSTRACT

Social media platforms have evolved into spaces where individuals consciously construct and perform their identities. At the center of this performance lie visual filters developed through artificial intelligence, offering highly realistic visual transformations. Initially limited to aesthetic enhancements, these tools have, with advances in technology and increased user accessibility, created a new visual aesthetic norm within social media environments. As a result, they significantly influence both how users present themselves and how they perceive reality. The increasingly blurred boundaries between physical reality and digital representation have led to a redefinition of identity construction and strategies for social acceptance.

This study aims to examine, from a conceptual and critical perspective, the impact of AI-powered visual filters on individuals' digital self-presentation and the reflections of this impact on their perception of reality. It is based on the premise that these filters not only serve aesthetic functions but also reshape the cultural and psychological norms that govern individuals' perceptions of reality and digital identity formation. Using semiotic analysis, the study analyzes images shared under popular hashtags such as *#AI-filter*, particularly on Instagram, and investigates how these images reflect shifting perceptions of reality. The findings highlight how AI-powered filters influence users' positioning within digital culture, while also revealing their determining effect on identity construction, societal norms, and expectations of social interaction. Ultimately, the study contributes to the literature on digital identity, aesthetic norms, and perceptions of reality, offering a comprehensive framework for analyzing transformations on both individual and societal levels.

Keywords: Artificial Intelligence, Visual Filters, Identity, Perception of Reality, Social Media

ÖZET

Sosyal medya platformları, kullanıcı bireyin kendi kimliğini bilinçli biçimde inşa ettiği ve sergilediği performans alanlarına dönüşmüştür. Bu performansın merkezinde, yapay zekâ teknolojisiyle geliştirilen ve gerçekçi görsel dönüşümler sunan filtreler yer almaktadır. Başlangıçta estetik eklentilerin ötesine geçemeyen bu araçlar, gelişen teknoloji ve kullanıcının erişebilirliğinin kolaylaşması sonrasında sosyal medya ortamlarında yeni bir görsel estetik normu oluşturmakta ve böylece kullanıcıların hem kendilerini sunma biçimlerini hem de gerçeklik algılarını derinden etkilemektedir. Fiziksel gerçeklik ile dijital temsiller arasında giderek iç içe geçmekte olan sınırlar, bireylerin kimlik inşasını ve sosyal kabul stratejilerini yeniden tanımlamaktadır.

Bu çalışmanın amacı, yapay zekâ destekli görsel filtrelerin bireylerin dijital ortamlarda kimlik sunumlarına olan etkisini ve bu etkinin gerçeklik algısı üzerindeki yansımalarını kavramsal ve eleştirel bir perspektifle incelemektir. Ayrıca çalışma, bu söz konusu filtrelerin yalnızca estetik düzenlemeler yapmakla kalmayıp, bireylerin gerçeklik algısını ve dijital kimlik inşasını belirleyen kültürel ve psikolojik normları yeniden şekillendirdiği varsayımına dayanmaktadır. Araştırmada, göstergebilimsel analiz yöntemi kullanılarak, özellikle Instagram paylaşımları için yaygın kullanılan *#AI-filter* gibi etiketlerle paylaşılan görseller ve görsellerdeki değişen gerçeklik algısı incelenmiştir. Elde edilecek bulgular sonucunda, kullanıcının görsellere uyguladığı yapay zekâ destekli filtrelerin dijital kültürde kullanıcının kendini konumlandırmasına nasıl etki ettiğini ortaya koyarken, aynı zamanda bu filtrelerin bireysel kimlik inşası, toplumsal normlar ve sosyal etkileşim beklentileri üzerindeki belirleyici etkisini de gözler önüne sermektedir. Sonuç olarak çalışma, dijital kimlik, estetik normlar ve gerçeklik algısı literatürüne katkı sağlamakla birlikte, bireysel ve toplumsal düzeydeki dönüşümleri analiz eden bütüncül bir çerçeve sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Görsel Filtreler, Kimlik, Gerçeklik Algısı, Sosyal Medya.

The Role of Digital Literacy in English Language Learning

Assoc.Prof. Rokhila BOKIYEVA
Jizzakh Polytechnic Institute
boqiyevaroxila@gmail.com

Assoc.Prof. Zukhra KUYCHIYEVA
Jizzakh Polytechnic Institute
zuxraquychiyeva@gmail.com
https://orcid.org/0000-0003-0374-4358

Assoc.Prof. Gavhar MADIYEVA
Jizzakh Polytechnic Institute
gavharmadiyeva@gmail.com
https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0001-9396-1596

Assoc.Prof. Nazira DUSBAYEVA
Jizzakh Polytechnic Institute
naziradusbaeva8@gmail.com
https://orcid.org/0000-0001-7007-277X

ABSTRACT

This article examines the importance of digital literacy in English language learning. In today's world, digital literacy is not only a personal development tool but also a crucial skill in education. In the process of learning English, digital literacy provides learners with a range of resources and opportunities, including online dictionaries, educational platforms, audiobooks, video resources, and other digital tools that can enhance their language acquisition. This article explores how digital literacy impacts listening, reading, writing, and vocabulary development, as well as how it improves learners' communication skills in English. Additionally, it addresses challenges associated with the use of technology and offers potential solutions.

Keywords: digital literacy, English language education**,** online resources, language learning technologies, communication skills, learning platforms.

A Qualitative Study on the Effects of Travel Experience on the Psychological Well-Being and Life Satisfaction of Retirees in the Context of Genotourism

Seyahat Deneyiminin Emeklilerin Psikolojik İyi Oluş ve Yaşam Doyumu Üzerindeki Etkilerinin Gerontoturizm Açısından Nitel Bir İncelemesi

Rukiye SAYDAM ŞAŞI
Kocaeli University
rukiyesaydamsasi@gmail.com
ORCID:0009-0006-8081-8436

Prof. Dr. Bilsen BİLGİLİ
Kocaeli University
bilsen.bilgili@kocaeli.edu.tr
ORCID:0000-0002-8454-8318

ABSTRACT

The global aging population increasingly places gerontotourism, or senior tourism, at the forefront of social sciences and tourism studies. This demographic shift necessitates examining the post-retirement phase as a stage offering individuals new lifestyles and diverse experience-seeking behaviors. In this regard, it is of great importance to identify and analyze the multidimensional effects of retired individuals' travel experiences on their life satisfaction and psychological well-being.

The current study aims to comprehensively investigate the travel habits, destination preferences, and experiences of senior tourists. The potential positive effects of these experiences on individuals' mental health, social circles, self-esteem, and overall life satisfaction will also be considered. Using qualitative research methods, through in-depth interviews, the study will explore aspects of retirees' travels such as escaping daily routines, engaging with new cultures, expanding social connections, and continuing personal development.

The core assumption of this research is that regular and meaningful travel experiences can mitigate the existing negative aspects of the aging process by enhancing older adults' cognitive flexibility, emotional vitality, and social participation. Simultaneously, challenges encountered during travel, such as physical, economic, or accessibility barriers, will also be analyzed, and their impact on life satisfaction will be assessed. The data obtained will provide significant contributions to developing more effective tourism policies and services tailored to the needs of older individuals, and will offer an interdisciplinary perspective to the fields of gerontology, tourism sociology, and positive psychology.

Key Words: Retirement, Old Turist, Gerontotourism.

ÖZET

Günümüzde küresel nüfusun yaşlanması, gerontoturizm veya yaşlı turizmi kuramına sosyal bilimlerin ve turizm çalışmalarının odağına taşımaktadır. Bu demografik değişim, emeklilik sonrasında, kişiler için yeni yaşam tarzı ve farklı tecrübe arayışları sunduğu bir aşama olarak incelenmesini gerektirmektedir. Bu açıdan, emekli kişilerin gezi deneyimlerinin, onların yaşam doyumu ve psikolojik iyi oluş halleri üzerindeki çok boyutlu etkilerini ortaya koyup incelemek büyük önem taşımaktadır.

Mevcut çalışma, yaşlı turistlerin seyahat alışkanlıklarını, destinasyon tercihlerini ve seyahat esnasında yaşadıkları tecrübeleri kapsamlı bir şekilde araştırmayı hedeflemektedir. Bu tecrübelerin, kişilerin ruhsal sağlıkları, sosyal çevreleri, öz saygıları ve genel yaşam memnuniyetleri üzerindeki potansiyel olumlu etkileri de alınacaktır. Niteliksel araştırma metotlarıyla, derinlemesine mülakatlar aracılığıyla, emeklilerin seyahatlerinin günlük rutinlerden uzaklaşma, yeni kültürlerle iletişime geçme, sosyal bağlantılarını genişletme ve bireysel gelişimlerini sürdürme gibi boyutları incelenecektir.

Araştırmanın temel varsayımı, düzenli ve anlamlı seyahat tecrübelerinin, yaşlı bireylerin bilişsel esnekliklerini, duygusal zindeliklerini ve sosyal katılımlarını artırarak, yaşlanma sürecinin getirdiği mevcut olumsuzlukları azaltabileceği yönündedir. Aynı zamanda, seyahat ederken karşılaşılan fiziksel, ekonomiksel veya ulaşılabilirlik gibi, zorluklar da analiz edilerek, bu engellerin yaşam doyumu üzerindeki etkileri değerlendirilecektir. Elde edilecek veriler, yaşlı bireylerin ihtiyaçlarına yönelik daha etkili turizm politikaları ve hizmetleri geliştirmesi için önemli katkılar sunacak ve gerontoloji, turizm sosyolojisi ve pozitif psikoloji alanlarına disiplinler arası bir bakış açısı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Emeklilik, Yaşlı Turist, Gerontoturizm.

Perceptions of Higher Education Students in the Field of Management Regarding Artificial Intelligence Literacy and Basic Digital Competencies: An Assessment Based on MAILS and COBADI Scales

Yönetim Alanında Yükseköğretim Gören Öğrencilerin Yapay Zekâ Okuryazarlığı ve Temel Dijital Yeterliliklerine İlişkin Algıları: MAILS ve COBADI Ölçeklerine Dayalı Bir Değerlendirme

Asst.Prof.Dr. Saadet KARAKUŞ
University of Health Sciences
saadet.karakus@sbu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-6326-5941

ABSTRACT

This study aims to examine the artificial intelligence literacy (MAILS) and digital competency (Basic Digital Competencies 2.0 – COBADI®) levels of 478 undergraduate and graduate students studying management at various public and private universities in Istanbul, as well as to analyze the relationship between these two variables. Both scales used in the study have previously undergone validity and reliability analyses and have gained a significant place in academic literature.

The Meta AI Literacy Scale (MAILS) was developed by Carolus, Muench, and Schulz (2023) and was adapted into Turkish by Uluğ, Öner, Arslantaş, and Tatlı Harmancı (2025). The scale assesses individuals' competencies related to artificial intelligence across four primary dimensions: ethical sensitivity, awareness, technical knowledge, and application skills. It includes a total of 34 items and is rated on an 11-point Likert scale. The "Basic Digital Competencies 2.0 – COBADI®" scale, originally developed by López-Meneses, Torres-Ramírez, Aznar-Díaz, and Romero-Rodríguez (2013), was implemented in Italy and Spain in 2020 and later adapted into Turkish by Afacan Adanır and Güven (2022). The scale consists of 31 items rated on a 4-point Likert scale and includes five dimensions: Digital Content Creation, Information and Data Literacy, Communication, University Virtual Tools and Social Interaction, and Problem Solving.

This research represents the first study in Turkey to simultaneously apply and analyze the MAILS and COBADI® scales within the context of management education, thereby contributing a novel perspective to the literature.
The study was conducted using a quantitative cross-sectional model, and data were analyzed through statistical techniques such as Cronbach's Alpha, CFA, correlation, regression, and structural equation modeling using SPSS 26 and AMOS 24 software.

The findings revealed that AI ethical sensitivity (β = .30) and application skills (β = .35) significantly predict digital competency perception, with the model explaining 38% of the variance ($R^2 = 0.38$). A strong positive correlation was also found between the two scales ($r = 0.61$; $p < 0.001$). Female students scored significantly higher on both scales compared to males, and perceptions of AI and digital competence increased with academic level.

The results demonstrate that artificial intelligence literacy has a significant and positive effect on digital competency. The strong predictive power of subdimensions such as ethical sensitivity and application skills suggests an integrative relationship between these two domains. This integrated structure stems from the overlap of AI-related ethical and technical competencies with skills such as digital tool usage and problem-solving, further supported by the way data-driven AI applications directly nourish areas of digital literacy.

These findings indicate that improving AI literacy among management students can also foster the development of digital skills. Accordingly, it is recommended that higher education curricula incorporate both AI awareness and digital competency-based content. Developing educational programs that promote multidimensional literacy is critical for preparing future managers to navigate digital transformation processes more effectively.

Keywords: Artificial Intelligence Literacy, Digital Competency, MAILS, COBADI®, Management Students.

ÖZET

Bu araştırma, İstanbul'da farklı vakıf ve devlet üniversitelerinde lisans ve lisansüstü düzeyde yönetim eğitimi alan 478 öğrencinin yapay zekâ okuryazarlığı (MAILS) ve dijital yeterlilik (Temel Dijital Yeterlilikler 2.0 – COBADI®) düzeylerini incelemek ve bu iki değişken arasındaki ilişkiyi analiz etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmada kullanılan her iki ölçek, daha önce geçerlik ve güvenirlik analizlerinden geçip, akademik literatürde önemli yer edinmişlerdir.

Yapay Zekâ Okuryazarlığı Ölçeği (MAILS - Meta AI Literacy Scale), Carolus, Muench ve Schulz (2023) tarafından geliştirilmiş; Uluğ, Öner, Arslantaş ve Tatlı Harmancı (2025) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek, bireylerin yapay zekâya ilişkin yeterliliklerini; etik duyarlılık, farkındalık, teknik bilgi ve uygulama becerisi olmak üzere dört ana boyutta değerlendirilip, 34 madde ve 11'li Likert tipi ile derecelendirilmektedir. Üniversite Öğrencilerinin Temel Dijital Yeterlikleri 2.0 – COBADI® ölçeği ise ilk olarak López-Meneses, Torres-Ramírez, Aznar-Díaz ve Romero-Rodríguez (2013) tarafından geliştirilmiş, 2020 yılında İtalya ve İspanya'da uygulanmış ve Afacan Adanır ve Güven (2022) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. 4'lü Likert tipi derecelendirmesine sahip ve 31 maddeden oluşan ölçek, Dijital İçerik Geliştirme, Bilgi ve Veri Okuryazarlığı, İletişim, Üniversitenin Sanal Araçları ve Sosyal İletişimi, Problem Çözme. başlıklı beş ana boyututtan oluşmaktadır.Araştırma, yönetim eğitimi bağlamında MAILS ve Temel Dijital Yeterlilikler 2.0 – COBADI® ölçeklerinin birlikte uygulanması ve analiz edilmesi yönüyle literatüre özgün bir katkı sunacaktır.

Nicel kesitsel modelle yürütülen çalışmada veriler SPSS 26 ve AMOS 24 programlarıyla analiz edilmiş; Cronbach Alfa, DFA, korelasyon, regresyon ve yapısal eşitlik modellemesi gibi istatistiksel teknikler kullanılmıştır.

Bulgulara göre, YZ etik duyarlılığı ($\beta = .30$) ve YZ uygulama becerisi ($\beta = .35$), dijital yeterlilik algısını anlamlı düzeyde yordamakta; modelin açıklayıcılık gücü toplamda %38 olarak hesaplanmıştır ($R^2 = 0.38$). Ayrıca, iki ölçek arasında yüksek düzeyde pozitif bir korelasyon ($r = 0.61$; $p < 0.001$) tespit edilmiştir. Kadın öğrenciler her iki ölçekte erkeklere kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek puan alırken, sınıf düzeyi yükseldikçe YZ ve dijital yeterlilik algılarında da artış gözlemlenmiştir.

Elde edilen bulgular, yapay zekâ okuryazarlığının dijital yeterlilik üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle etik duyarlılık ($\beta = .30$) ve uygulama becerisi ($\beta = .35$) gibi alt boyutların dijital yeterlilik düzeylerini güçlü bir şekilde yordaması, bu iki alan arasında bütünleyici bir ilişki bulunduğunu göstermektedir. Bu bütünleyici yapı, yapay zekâya dair etik ve teknik yeterliliklerin; dijital araç kullanımı ve problem çözme gibi becerilerle örtüşmesinden kaynaklanmakta; ayrıca, veri temelli yapay zekâ uygulamalarının dijital okuryazarlık alanlarını doğrudan beslediğini göstermektedir.

Bu sonuç, yönetim alanında öğrenim gören üniversite öğrencileri için yapay zekâ okuryazarlığının artırılmasının, dijital becerilerdeki gelişimi de destekleyeceğini göstermektedir. Bu bağlamda, yükseköğretim kurumlarının müfredatlarına hem yapay zekâ farkındalığına hem de dijital yeterlilik temelli içeriklere yer vermesi önerilmektedir. İlgili alanlarda çok boyutlu okuryazarlığı geliştiren eğitim programlarının oluşturulması, geleceğin yöneticilerini dijital dönüşüm sürecine daha donanımlı şekilde hazırlamak açısından çalışmamız önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ Okuryazarlığı, Dijital Yeterlilik, MAILS, COBADI®, Yönetim Öğrencileri.

The Effect of Academic Career Awareness on Career Decision Competence: The Example of Hamidiye Health Sciences Faculty of Health Sciences University

Akademik Kariyer Farkındalığının Kariyer Kararı Yetkinliğine Etkisi: Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi Örneği

Asst.Prof.Dr. Saadet KARAKUŞ
University of Health Sciences
saadet.karakus@sbu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-6326-5941

ABSTRACT

This study aims to measure the effect of academic career awareness levels on the career decision-making self-efficacy of senior students studying at the Hamidiye Faculty of Health Sciences, University of Health Sciences, Istanbul. Designed as a cross-sectional study utilizing quantitative research methods, this research employed a survey model. During the data collection process, in addition to a demographic information form, the Academic Career Awareness Scale (ACAS) developed by Dağyar et al. and the Career Decision-Making Self-Efficacy Scale - Short Form (CDMSE-SF), developed by Betz et al. (1996) and based on Crites' (1976) career maturity model, were administered.

The ACAS is a validated and reliable 31-item instrument with four sub-dimensions, developed for Turkish university students. The scale utilizes a 4-point Likert system ranging from "I have never heard of it" to "I know and can explain it in detail," aiming to assess students' knowledge levels regarding academic career-related concepts. The scale development process was guided by various sources including Balcı (2014), Çetinsaya (2014), Gömleksiz & Yıldırım (2013), MBS (2019), Nas, Peyman & Arat (2016), and YÖK (2019).

The CDMSE-SF consists of 25 items and is structured on a 5-point Likert scale ranging from "Not at all confident" to "Completely confident." It assesses individuals' perceived competence in carrying out tasks related to the career decision-making process across five sub-dimensions: self-appraisal, occupational information gathering, goal selection, planning, and problem-solving. Higher total scores indicate higher levels of career decision-making self-efficacy.

The study sample consisted of 335 senior students enrolled in various departments of the Hamidiye Faculty of Health Sciences. Data were analyzed using SPSS 26.0. The internal consistency (Cronbach's alpha) was found to be 0.91 for the ACAS and 0.94 for the CDMSE-SF. Correlation analysis revealed a significant positive relationship between academic career awareness and career decision-making self-efficacy ($r = 0.58$, $p < .001$). Regression analysis showed that academic career awareness significantly predicted career decision-making self-

efficacy ($R^2 = 0.34$, $F(1,333) = 55.02$, $p < .001$), explaining 34% of the total variance. Furthermore, an independent samples t-test indicated that female students had significantly higher academic awareness levels compared to male students ($t = 2.48$, $p < .05$).

These findings suggest that having a higher level of knowledge about academic career pathways contributes positively to students' ability to make sound career decisions. The primary goal of this study is to demonstrate that increasing awareness regarding academic career concepts not only enhances academic motivation but also supports students in recognizing their potential, planning for the future, and preparing more consciously for the labor market. In terms of its contribution to the literature, this study provides robust empirical evidence from the Turkish context, addressing the limited number of studies on the influence of academic career awareness on career decision-making. It also highlights the need to restructure career planning support and academic advising services in higher education institutions.

Keywords: Academic career awareness, career decision-making self-efficacy, health management, career planning, university students

ÖZET

Bu çalışma, İstanbul Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin akademik kariyer farkındalık düzeylerinin kariyer kararı yetkinlikleri üzerindeki etkisini ölçmeyi amaçlamaktadır. Nicel araştırma yöntemlerinden kesitsel araştırma olarak planlanan bu çalışmada, tarama (survey) deseni kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama sürecinde, demografik bilgi formuna ek olarak, Dağyar ve arkadaşları tarafından geliştirilen Akademik Kariyer Farkındalığı Ölçeği (AKFÖ) ile Betz ve arkadaşları (1996) tarafından geliştirilen ve Crites'in (1976) kariyer olgunluk modeline dayanan Kariyer Kararı Yetkinlik Beklentisi Ölçeği - Kısa Formu (KKYBÖ-KF) kullanılmıştır. AKFÖ, 31 maddeden ve dört alt boyuttan oluşan, Türk öğrenciler üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmış bir ölçme aracıdır. Ölçek, "hiç duymadım"dan "biliyorum, ne olduğunu detaylı açıklayabilirim"e kadar uzanan 4'lü Likert tipi yapıdadır ve öğrencilerin akademik kavramlara ilişkin bilgi düzeylerini ölçmektedir. Ölçeğin geliştirilmesinde Balcı (2014), Çetinsaya (2014), Gömleksiz ve Yıldırım (2013), MBS (2019), Nas, Peyman ve Arat (2016) ve YÖK (2019) gibi kaynaklardan yararlanılmıştır. KKYBÖ-KF ise toplam 25 maddeden oluşmakta olup, "Hiç güvenmiyorum"dan "Çok güveniyorum"a kadar uzanan 5'li Likert tipi yapıdadır. Ölçek, bireylerin kariyer sürecine dair görevleri yerine getirme konusundaki yeterlik düzeylerini beş alt boyutta ölçmektedir: kendini değerlendirme, meslek bilgisi toplama, hedef belirleme, plan yapma ve problem çözme. Ölçekten elde edilen yüksek puanlar, bireyin kariyer kararı alma konusunda daha yetkin olduğunu göstermektedir.

Araştırma Örneklem grubunu Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi'nin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören 335 son sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Verilerin analizi SPSS 26.0 programında yapılmıştır. AKFÖ'nün iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alpha) 0.91, KKYBÖ-KF'nin güvenirlik katsayısı ise 0.94 olarak bulunmuştur. Ölçekler arası korelasyon analizi,

akademik kariyer farkındalığı ile kariyer kararı yetkinliği arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur ($r = 0.58$, $p < .001$). Regresyon analizi sonucunda, akademik kariyer farkındalığının kariyer kararı yetkinliğini anlamlı düzeyde yordadığı belirlenmiş ($R^2 = 0.34$, $F(1,333) = 55.02$, $p < .001$) ve bu durum toplam varyansın %34'ünü açıklamıştır. Ayrıca, cinsiyet değişkenine göre yapılan bağımsız örneklem t-testinde kadın öğrencilerin akademik farkındalık düzeylerinin erkek öğrencilere göre anlamlı şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür ($t = 2.48$, $p < .05$).

Bu bulgular doğrultusunda, üniversite öğrencilerinin akademik kariyer süreçleri hakkında bilgi sahibi olmalarının, kariyer kararı verme süreçlerinde daha sağlam adımlar atmalarına katkı sunduğu söylenebilir. Bu çalışmayla hedeflenen, akademik kariyer kavramına dair farkındalık düzeyinin yükseltilmesinin yalnızca akademik motivasyonu değil aynı zamanda öğrencilerin kendi potansiyellerini tanıma, geleceğe dair plan yapma ve iş gücü piyasasına daha bilinçli hazırlık yapma süreçlerini de desteklediğini ortaya koymaktır. Literatüre katkı bağlamında ise, bu çalışma akademik farkındalığın kariyer kararları üzerindeki etkisine ilişkin Türkiye bağlamında yapılmış sınırlı sayıdaki ampirik çalışmalara güçlü bir örnek sunmakta; aynı zamanda yükseköğretim kurumlarında öğrencilere yönelik kariyer planlama desteklerinin ve akademik danışmanlık hizmetlerinin yeniden yapılandırılması gerekliliğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akademik kariyer farkındalığı, kariyer kararı yetkinliği, sağlık yönetimi, kariyer planlama.

Determination of the Protection-use Balance of Tarakli Destination in the Context of Sustainability and Rural Tourism

Sürdürülebilirlik ve Kırsal Turizm Bağlamında Taraklı Destinasyonunun Koruma-Kullanma Dengesinin Tespiti

Prof.Dr. Said KINGIR
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
saidkingir@subu.edu.tr
ORCİD ID:0000-0002-5459-3484

Selin USTA
y215026003@subu.edu.tr
ORCİD ID:0009-0006-2969-831X

ABSTRACT

The concept of sustainability, which has recently become one of the important concerns in every sense, is frequently the subject of research. The thoughts of the local people regarding the sustainability of tourism activities are of great importance especially in rural tourism destinations. Therefore, this study focuses on the tourism potential of Taraklı district of Sakarya province and the changes experienced in the district after it was opened to tourism. The tourism potential of Taraklı district of Sakarya province has been researched and by touching on sustainable rural tourism practices, it looks at tourism and rural tourism from a critical perspective in the dilemma of protection and use, and examines how tourism can be done while protecting the natural and socio-cultural environment. Answers are sought for questions such as should rural areas be opened to tourism within the scope of sustainable tourism? Can the concept of sustainability in rural tourism be successful? While some experts who have done studies on this subject (urban planners, architects) defend the idea that rural areas will be destroyed within the scope of sustainable tourism, they say that they should not be opened to tourism, and some experts say; They advocate the realization of rural tourism, thinking that it will contribute to rural development, agricultural support, employment, development of local people, survival and protection of existing cultures. At this point, the issue that divides experts and the public is described as the balance between protection and use. Rural areas need to be put into practice with the correct definition in terms of content and scope in accordance with sustainable conditions. Qualitative research method was used in the study. For protection purposes, zoning plans should be made in a way that includes concrete cultural values. Investments in tourism should be made in a coordinated manner and planned actions should be taken to respond to current problems and needs.

As a result of the interviews and observations, considering the findings; it was concluded that the local people will be pleased with the development of tourism and will support tourism mobility. People living in the Taraklı destination support the increase in the number of tourists for the future and stated that contributions should be made for this.

Keywords: Sustainability, rural tourism, Taraklı, protection and use.

ÖZET

Son zamanlarda her anlamda önemli kaygılarından biri haline gelmiş olan sürdürülebilirlik kavramı, sıkça araştırmalara konu olmaktadır. Turizm faaliyetlerinin sürdürülebilirliğine ilişkin yöre halkının düşünceleri özellikle kırsal turizm destinasyonlarında büyük önem arz etmektedir. Dolayısıyla bu çalışma; Sakarya ili Taraklı ilçesi turizm potansiyeline ve turizme açıldıktan sonra ilçe de yaşanan değişimler üzerine odaklanmıştır. Sakarya ili Taraklı ilçesi turizm potansiyeli araştırılmış sürdürülebilir kırsal turizm uygulamalarına değinilerek koruma kullanma ikileminde turizme ve kırsal turizme eleştirel bir bakış açısıyla bakmakta, turizmin doğal ve sosyo-kültürel çevrenin korunarak nasıl yapılacağını irdelemektedir. Sürdürülebilir turizm kapsamında kırsal alanlar turizme açılmalı mı? Kırsal turizmde sürdürülebilirlik kavramında başarıya ulaşılabilir mi? gibi sorular için karşılık aranmaktadır. Bu konuda çalışmalar yapmış olan kimi uzmanlar (şehir planlamacıları, mimarlar) sürdürülebilir turizm kapsamında kırsal alanların tahribata uğrayacağını düşüncesini savunurken, turizme açılmaması gerektiğini, kimi uzmanlar ise; kırsal kalkınmaya, tarımsal desteklemeye, istihdama, yerel halkın kalkınmasına, var olan kültürlerin yaşatılmasına ve korunmasına katkı sağlayacağını düşünerek kırsal turizmin gerçekleşmesini savunmaktadırlar. İşte bu noktada, uzmanları ve halkı ikiye bölen konu koruma-kullanma dengesi olarak nitelendirilmektedir. Kırsal alanların sürdürülebilir koşullara uygun bir şekilde içerik kapsam bakımından doğru tanımlama ile uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Koruma amaçlı olarak imar planlarının somut kültürel değerleri de kapsayacak biçimde yapılması gerekmektedir. Turizmde yatırımlar gerçekleştirilirken koordinasyonlu bir şekilde yapılmalı ve mevcut problemlere ve ihtiyaçlara cevap verilmesi için planlı hareket edilmesi gerekmektedir.

Yapılan görüşmeler ve gözlemler neticesinde, ortaya çıkan bulgular düşünüldüğünde; bölge halkının turizmin gelişmesinden memnuniyet duyacağı ve turizm hareketliliğine destek verecekleri sonucuna varılmıştır. Taraklı destinasyonunda yaşayan insanlar gelecek için turist sayısının artmasını desteklemekte ve bunun için katkıda bulunulması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, kırsal turizm, Taraklı, koruma-kullanma.

Package Tour And Experience Marketing

Paket Tur ve Deneyim Pazarlaması

Prof. Dr. Said KINGIR
Sakarya University of Applied Sciences
saidkingir@subu.edu.tr

Orkhan HASANOV
Sakarya University of Applied Sciences
Orkhanhsnov28@gmail.com

ABSTRACT

Today, the tourism sector is experiencing a significant transformation process due to rapidly changing consumer preferences and digitalization. This transformation has caused the traditional package tour concept to be replaced by more flexible, individualized and experience-based tour products. In this context, the concept of experience marketing has gained a strategic period in tourism marketing as an approach that appeals to the emotions, perceptions and participation of tourists. In this study, the basic components and historical development of the package tour concept are discussed, and how these tours are reshaped in the context of experience marketing is analyzed. Experience-oriented tour products developed as an alternative to classical tour structures are evaluated through a literature-based review, and the sectoral reflections of this strategy are revealed through different application examples. The obtained data explain that experience-based marketing increases tourist satisfaction and provides sustainable competitive advantage to businesses. In this context, it is recommended that tourism businesses redesign their products in an experience-oriented manner and develop strategies that allow them to establish an emotional bond with the customer.

Keywords: Tourism marketing, experience-based marketing, strategic applications, package tour, consumer trends.

ÖZET

Günümüzde turizm sektörü, hızla değişen tüketici tercihleri ve dijitalleşmenin etkisiyle önemli bir dönüşüm süreci yaşamaktadır. Bu dçnüşüm geleneksel paket tur anlayışının yerini daha esnek bireyselleştirilmiş ve deneyim temelli tur ürünlerine bırakmasına neden olmuştur. Bu çerçevede, deneyim pazarlaması kavramı turistlerin duygularına, algılarına ve katılımlarına hitap eden yaklaşım olarak turizm pazarlamasında stratejik bir dönem kazanmıştır. Bu çalışmada paket tur kavramının temel bileşenleri ve tarihsel gelişimi ele alınmış, bu turların deneyim pazarlaması bağlamında nasıl yeniden şekillendiği analiz edilmiştir. Literatür temelli inceleme yoluyla klasik tur yapılarına alternatif olarak geliştirilen deneyim odaklı tur ürünleri değerlendirilmiş, farklı uygulama örnekleri aracılığıyla bu

stratejinin sektörel yansımaları ortaya konmuştur. Elde edilen veriler deneyim temelli pazarlamanın turist memnuniyetini artırmakla birlikte işletmelere sürdürülebilir rekabet avantajı sunduğunu açıklamaktadır. Bu kapsamda turizm işletmelerinin ürünlerini deneyim odaklı şekilde yeniden tasarlamaları ve müşteriyle duygusal bağ kurmalarına olanak tanıyan stratejiler geliştirmeleri önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Turizm pazarlaması, deneyim temelli pazarlama, stratejik uygulamalar, paket tur, tüketici eğilimleri.

The First Piece Of Satire Poetry in Azerbaijan and Turkish Literature

Azerbaycan ve Türkiye Edebiyyatında Hiciv Şiirinin İlk Ruşeymleri

Assos.Prof.Dr. Sakine BAYRAMOVA
Azerbaijan National Academy of Sciences Nizami Ganjavi Literature Institute, Azerbaijan
sakina.bayramova.z@gmail.com
https://orcid.org/0000-0003-3737-7674

ABSTRACT

The first examples of Turkish humor and satirical literature are found in the 13th-14th centuries. Since the works of that period were mainly of a religious-spiritual nature, the number of works written in the satire genre is not very large. Nevertheless, the first elements of satire can be seen in a number of works. From this perspective, some of Yunus Emre's poems can be considered among the first important works written in the genre of satire and humor.

His poem, which begins with the line "I came out of the plum branch and ate my grapes," attracts attention as one of the first examples of satire. Although such poems may seem contrary to the laws of Sharia at first glance, they have a mocking style. In Yunus Emre's satirical poems, those who are incapable of divine love become the target of laughter and are condemned. Yunus Emre's "story of the thief who climbed over the wall" taken from Mevlana attracts attention as a humorous work. Mevlana's works "Masnavi", "Majalis-i Saba" and "Fihi Mafih" are also rich in small, quite humorous and educational-instructive moments.

In the 14th century, Shamsi's "Deh-murgh" (1315) masnavi is considered a nasihetnameh rich in humorous elements. Gulshehri's story "Mantiku't-Tayr" taken from Mevlana; "Arslan ve Dovshan haşvatı" taken from Kalila and Dimna, "Dastan-ı Rustam" and "Gurd" which have both educational and humorous aspects were also written during this period.

Keywords: satire, humor, criticism, irony, poetry

ÖZET

Türk mizahının ve hiciv edebiyatının ilk örneklerine 13.-14. yüzyıllarda rastlanır. O dönemin eserleri çoğunlukla dini-manevi nitelikte olduğundan hiciv türünde yazılmış eser sayısı çok fazla değildir. Bununla birlikte hicvin ilk unsurları birçok eserde görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında Yunus Emre'nin bazı şiirleri hiciv ve mizah türünde yazılmış ilk önemli eserler arasında sayılabilir.

"Erik dalından çıktım üzümlerimi yedim" dizesiyle başlayan şiiri hicvin ilk örneklerinden biri olarak dikkat çekmektedir. Bu tür şiirler ilk bakışta şeriat kanunlarına aykırı görünse de alaycı bir üsluba sahiptir. Yunus Emre'nin hiciv şiirlerinde ilahi aşka eremeyenler kahkahaların hedefi olur ve kınanırlar. Yunus Emre'nin Mevlana'dan aldığı "Duvardan Aşan Hırsızın Hikâyesi" mizahi bir eser olarak dikkat çekmektedir. Mevlana'nın "Mesnevi", "Mecâlis-i Saba" ve "Fihi Mafih" adlı eserleri de küçük, oldukça mizahi ve eğitici-öğretici anlarla doludur.

14. yüzyılda Şemsi'nin "Deh-murg" (1315) mesnevisi mizah öğeleriyle zengin bir nasihetname olarak kabul edilir. Mevlana'dan alınan Gülşehri'nin "Mantıku't-Tayr" hikayesi; Kelila ve Dimne'den alınan "Arslan ve Dovşan Haşvatı", hem eğitici hem de mizahi yönleri olan "Dastan-ı Rüstem" ve "Gurd" da bu dönemde yazılmıştır.

Anahtar kelimeler: hiciv, mizah, eleştiri, ironi, şiir

Education is not preparation for life, education is life itself.

Təhsil həyata hazırlıq deyil, təhsil həyatın özüdür

Salmanli Fidan Namik gizi
Guba branch of ADPU
fidan.salmanli1994@mail.ru
https://orcid.org/0009-0007-5307-6198

ABSTRACT

This study examines the role of education in human life, the characteristics of education, the stages of education, the importance of each stage, the interaction between educational institutions and the family in the development of education, and the importance of education for the development of society.

Education prepares us for life. Education is the purposeful formation of knowledge, skills and habits. Education forms intellectual skills and habits, cognitive and creative activity, economic, political, scientific, technical, cultural development levels in people. Education that forms respect for the environment, society, moral norms, national - spiritual, cultural values of the people, universal values, and self-respect educates independent and potentially democratic citizens who live and work for the homeland.

Education should be aimed at the maximum development of the mental and physical abilities of the individual. Currently, the quality of education is the main indicator ensuring the development of society. Each of us must do our best to establish a quality education system. This includes students, teachers, parents, and everyone involved in the effective management of the education system.

The results of education are characterized by our knowledge, skills and habits, personal development indicators, level of competence and culture, high education and civic position, the need for self-education, moral development and values.

Thus, each of us must work for the development of education. Education is not only provided in any educational institution for a certain period of time. Education is not just a process of memorizing ready-made materials on any subject by highly educated people. Education ensures our development by applying the knowledge we learn in practice at any moment.

Key words: Education, education system, development, result.

The Role of Consumer's Ethıcal Perceptıons in Value Co-Creatıon on Sharıng Economy Platforms

Sara Salehi Moghadam
Cyprus International University, **KKTC**
salehisara360@gmail.com
ORCID 0009-0001-5892-0921

Dr. Iman AGHAEI
Department of Marketing, Strategy and Innovation,
Bournemouth University Business School, Poole, **UK**.
iaghaei@bournemouth.ac.uk
ORCID 0000-0003-0094-5146

Assoc. Prof. Dr. FİGEN YEŞİLADA
Department of Business Administration
Cyprus International University, **KKTC**
fyesilada@ciu.edu.tr
ORCID 0000-0002-1407-9915

ABSTRACT

This research explores the intersection of consumer ethical perceptions and value co-creation intentions within the context of sharing economy platforms (SEPs), focusing specifically on car rental services in North Cyprus. The proliferation of SEPs has transformed consumer behavior by enabling peer to peer resource sharing and decentralizing service provision. However, this shift has introduced a complex set of ethical considerations, particularly in environments where institutional regulations are underdeveloped or ambiguous. Drawing upon Service-Dominant Logic (S-D Logic), Uses and Gratifications Theory (UGT), and Social Support Theory (SST), this research investigates the role of six ethical dimensions' privacy, security, fulfillment/reliability, non-deception, shared value, and service recovery in shaping users' intention to engage in co-creation activities.

Additionally, the study evaluates how emotional and informational support, as components of perceived social support, moderate the relationship between ethical perceptions and co-creation behaviors. A quantitative research design was employed, utilizing a structured online questionnaire administered to some sample users of car sharing platforms in North Cyprus. The data were analyzed using established statistical methods to assess the direct and moderating relationships among variables by SPSS.

The findings indicate a significant positive relationship between consumer ethical perceptions and value co-creation intention. Specifically, users who perceive platforms as ethically aligned through transparency, data protection, reliable service, and recovery mechanisms are more likely to participate actively in value generating interactions. Moreover, emotional and informational support were found to enhance this relationship, suggesting that communal trust and peer validation act as catalysts for ethical engagement.

This research contributes to the growing body of literature on ethical digital engagement and provides valuable insights for SEP developers, marketers, and policymakers. It underscores the necessity of designing platforms that not only comply with ethical standards but also foster community based support systems. By aligning technological design with social and ethical expectations, SEPs can cultivate sustained participation, consumer loyalty, and long-term viability.

Keywords: sharing economy, ethical perceptions, value co-creation, social support, consumer behavior, digital trust.

Integrating 3D Printing Technology in Education: Insights from a Makerspace Case Study in Kuwait

Asst.Prof.Dr. Sayed Mahmoud
Zayed University, UAE
sayed.mahmoud@zu.ac.ae
0000-0002-2917-3488

Asst.Prof.Dr. Mostafa Mohamad
Zayed University, UAE
Mostafa.Mohamad@zu.ac.ae

ABSTRACT

The development of 3D printing has created an opportunity for educators to utilise such technology in teaching and learning. However, a lack of training and other challenges may prevent schools from adopting this new method successfully. This study presents an overview of current 3D printing technology usages in a makerspace at a school in Kuwait. Twenty-seven teachers participated in this study, primarily recruited, and selected based on their prior experience using a 3D printing station in the makerspace. This paper is a case study based on two data sources: observations and questionnaires. The integration of 3D printing is being analysed through the lens of the High Possibility Classrooms (HPC) model, providing a theoretical framework for the study. The results indicated that using 3D printing was effective education, but there were specific areas that required improvement. Several insights emerged: 3D printing prepares students for the future, promotes student-centred learning, and accommodates various subjects and contexts. The findings of this study contribute valuable insights to fill an existing gap in the literature, specifically within the context of Kuwaiti schools. Furthermore, the findings can inform administrators who are considering the adoption of 3D printing devices in their schools, providing valuable guidance for successful implementation.

Ensuring the Sustainability of Corporate Memory Through Reporting and Human Resource Strategies in Companies: The Case of Port Operations

Şirketlerde Kurumsal Hafızanın Raporlama ve İnsan Gücü Stratejileri İle Sürdürülebilirliğinin Sağlanması: Liman İşletmesi Örneği

Dr. Seçkin GÜN
Asyaport Liman Anonim Şirketi
gun.seckin.doktora@gmail.com
0000-0003-3637-5333

ABSTRACT

Traditionally, reporting has been considered under the finance department, primarily focused on the preparation and interpretation of financial statements. However, in today's structural and matrix organizations, reporting is evaluated as an analysis of each department's internal business plans, interpretation of daily business processes, and data analysis for future strategic studies. The human resources that will maintain corporate memory in line with the operational goals of the company must assess reporting strategies cumulatively. This cumulative approach will serve as a guide in analyzing numerical variations during transitional periods. Corporate memory represents the presence of a stable human resource. Structures that can clearly define the company's strengths and weaknesses from past years are typically found in organizations with strong corporate memory. Changes in the human population are inevitable. However, during such periods of transition, it is the reporting efforts that will analyze the business and contribute to its assessment. New human resources joining the organization may wish to establish their own systems. Yet, any initiative that does not consider the previous period will not result in a comprehensive evaluation or implementation. With proper analysis, the importance of sustainable and innovative organizations is supported within top management structures. Strategic initiatives that prioritize corporate memory are gaining increasing importance in organizational structures day by day. Port operations, with their broad organizational structures and large-scale budget management, are organizations where corporate memory is of significant value. These enterprises engage in strategic reporting and sectoral benchmarking activities. Ports, which play a critical role for countries and the logistics sector, continue their operations through evaluations from different perspectives to ensure sustainability.

Keywords: Corporate Memory, Logistics, Reporting, Port Operations.

ÖZET

Raporlama geleneksel anlayışta mali işler çatısı altında finansal tabloların hazırlanması ve yorumlanması olarak değerlendirilirken, günümüzde yapısal ve matris organizasyonlarda her departmanın kendi içerisindeki iş planlarının analizi ile günün iş süreçlerinin yorumlanması ve gelecek stratejik çalışmalarda verilerin analizi olarak değerlendirilmektedir. İşletmelerdeki kurumsal hafızayı işletmenin faaliyet amaçlarına yönelik devam ettirecek olan insan kaynağının raporlama stratejisini kümülatif olarak değerlendirmesi geçiş yıllarında rakamsal farklılıkların analizinde kılavuzluk edecektir. Kurumsal hafıza istikrarlı bir insan kaynağının varlığını temsil etmektedir. İşletmenin geçmiş yıllardaki güçlü ve zayıf yönlerini iyi tanımlayan yapılar bu hafızaya sahip organizasyonlarda bulunmaktadır. İnsan popülasyonunda değişimler kaçınılmaz olabilir, ancak bu değişim süreçlerinde işletmeyi analiz edecek ve edilmesine katkı sağlayacak olan raporlama çalışmalarıdır. Organizasyonda yer alacak yeni insan kaynağı kendi sistemini kurmak isteyebilir. Bu yönde yapılan her bir girişim önceki dönemi dikkate almadan yapıldığında tam kapsamlı bir değerlendirme ve uygulama olmayacaktır. Doğru analizler ile sürdürülebilir bir yenilikçi organizasyonların önemi işletmelerde üst yönetim yapılarında desteklenmektedir. Farkındalığı yakalamak kurumsal hafızaya önem veren stratejik kapsamdaki çalışmalar işletmelerin organizasyon yapılarında her geçen gün önem kazanmaktadır. Liman İşletmeleri geniş organizasyon yapılanmaları ve büyük ölçekli bütçe yönetimleri ile kurumsal hafızanın önemli olduğu, stratejik raporlamalar ile sektörel benchmark çalışmalarında bulunmaktadır. Ülkeler ve lojistik sektörü için önemli rol oynayan limanlar, sürdürülebilir olmaları için farklı bakış açılarından değerlendirmeler ile faaliyetlerine devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Hafızai Lojistik, Raporlama, Liman İşletmeleri.

Esnek Çalışma Sisteminin İş Performansına Etkisi ve Bir Araştırma Örneği

Seher KÜN
Kocaeli Üniversitesi,
Sosyal Bilimler Enstitüsü Kocaeli, Türkiye
kunseher@gmail.com.

Muhsin HALİS
Kocaeli Üniversitesi,
İşletme Fakültesi, Kocaeli, Türkiye
mimhalis@gmail.com.

ABSTRACT

This study investigates the impact of flexible working systems—an increasingly prevalent practice in today's business world—on employee job performance. Especially following the COVID-19 pandemic, remote and hybrid work models have become widespread, prompting a shift from traditional working paradigms and making it essential to explore how this shift affects performance. The study conceptualizes flexibility not merely as an operational model but as a strategic human resources tool that is closely related to employee motivation, work-life balance, and psychological well-being. The research was conducted using a correlational survey design, with data collected through structured questionnaires from 300 white-collar employees across Turkey. Data were analyzed via SPSS software using reliability, validity, correlation, and regression analyses. The findings reveal a statistically significant positive effect of flexible working on job performance. In particular, factors such as autonomy over working hours and managerial support emerged as key determinants of performance enhancement. In addition to job performance, the study also examines the broader organizational impacts of flexible work arrangements, including employee satisfaction, motivation, and commitment. The findings suggest that organizations should regard flexible work not merely as a necessity driven by crisis but as a strategic opportunity to enhance long-term sustainability and competitive advantage. Recommendations for managerial practice emphasize the integration of flexible work into organizational culture, the development of models tailored to individual needs, and the reinforcement of digital infrastructure. In conclusion, the study asserts that flexible working should be considered a contemporary management approach that supports both individual productivity and organizational sustainability. It contributes to the growing body of literature by providing empirical evidence for the strategic value of flexibility in human resource management and organizational behavior.

Keywords: Flexible Work, Job Performance, Human Resources, Motivation, Work-Life Balance

ÖZET

Bu çalışma, çağdaş iş dünyasında giderek daha fazla benimsenen esnek çalışma sistemlerinin çalışan iş performansı üzerindeki etkilerini incelemektedir. Özellikle COVID-19 pandemisi sonrasında zorunlu hale gelen uzaktan ve hibrit çalışma modelleri, klasik çalışma anlayışını dönüştürmüş ve bu dönüşümün performansa yansımaları araştırılmaya değer hale gelmiştir.

Çalışma, esnekliğin yalnızca bir çalışma biçimi değil, aynı zamanda bir insan kaynakları stratejisi olduğunu ileri sürmekte; çalışan motivasyonu, iş-yaşam dengesi ve psikolojik iyi oluş gibi faktörlerle ilişkisini değerlendirmektedir. Araştırma, ilişkisel tarama modeliyle yürütülmüş; veriler Türkiye genelinden seçilen 300 beyaz yakalı çalışandan anket yoluyla toplanmıştır. Veri analizinde SPSS programı kullanılarak güvenilirlik, geçerlilik, korelasyon ve regresyon testleri uygulanmıştır. Bulgular, esnek çalışma uygulamalarının iş performansını anlamlı şekilde artırdığını göstermektedir. Özellikle zaman üzerinde kontrol sahibi olmanın ve yönetsel desteğin, performans üzerinde belirleyici etkileri olduğu saptanmıştır. Çalışma ayrıca esnek çalışmanın çalışan memnuniyeti, motivasyon ve bağlılık gibi unsurlar üzerindeki etkilerini de çok boyutlu olarak ele almakta; kurumların bu sistemleri yalnızca bir zorunluluk olarak değil, sürdürülebilirlik ve rekabet avantajı bağlamında stratejik bir fırsat olarak değerlendirmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Araştırmanın sonunda yöneticilere yönelik öneriler sunulmuş; esnek çalışmanın kurumsal kültüre entegre edilmesi, bireysel farklılıklara göre modeller geliştirilmesi ve dijital altyapının güçlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu bağlamda çalışma, esnek çalışma sisteminin hem bireysel verimliliği hem de örgütsel sürdürülebilirliği artıran çağdaş bir yönetim yaklaşımı olarak değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Esnek Çalışma, İş Performansı, İnsan Kaynakları, Motivasyon, İş-Yaşam Dengesi

Structural Topic Modeling (STM) of Entrepreneurial Capabilities Research: Emerging Themes and Future Directions

Girişimcilik Yetenekleri Araştırmalarının Yapısal Konu Modellemesi (STM): Yükselen Temalar ve Gelecek Yönelimler

Arş. Gör. Mustafa YILMAZ
Yalova Üniversitesi, Türkiye
mustafa.yilmaz@yalova.edu.tr
ORCID: 0000-0001-7706-676X

Prof. Dr. Selami ÖZCAN
Yalova Üniversitesi, Türkiye
sozcan@yalova.edu.tr
ORCID: 0000-0002-0882-427X

ABSTRACT

Entrepreneurial capabilities play a critical role in enabling firms to gain a competitive advantage and adapt to changing environmental conditions. This study aims to explore how this concept has been addressed in the literature, how it has evolved over time and with which conceptual frameworks it is associated. To this end, the machine learning–based structural topic modeling (STM) technique will be employed. The dataset consists of publications retrieved from the Scopus database using the keywords "entrepreneur* capabilit*". STM analysis conducted in the R programming environment will reveal latent themes in the literature and their thematic transformations over time. The study will examine how literature on entrepreneurial capabilities intersects with various theoretical approaches, application domains and sectoral contexts from an interdisciplinary perspective. The findings are expected to make theoretical and practical contributions to the work of scholars, researchers and policymakers in the field of entrepreneurship.

Keywords: Entrepreneurial Capabilities, Structural Topic Modeling, STM, Machine Learning, Scopus

ÖZET

Girişimcilik yetenekleri, girişimlerin rekabet avantajı elde etmesinde ve dinamik çevresel koşullara uyum sağlamasında kritik bir rol oynamaktadır. Kavramın literatürde nasıl ele alındığını, zaman içerisindeki evrimini ve hangi kavramsal çerçevelerle ilişkilendirildiğini ortaya koymak amacıyla yürütülen bu çalışmada, makine öğrenmesi tabanlı yapısal konu modellemesi (STM) tekniği kullanılacaktır. Çalışmanın veri setini, Scopus veri tabanında

“entrepreneur* capabilit*” kelimelerini içeren yayınlar oluşturmaktadır. Veri seti R programı ile gerçekleştirilecek STM analizi ile literatürdeki örtük temalar ve zaman içerisindeki tematik dönüşümler ortaya konulacaktır. Bu kapsamda, çalışma girişimcilik yetenekleri literatürünün zaman içinde hangi teorik yaklaşımlar, uygulama alanları ve sektörel bağlamlarla kesiştiğini disiplinler arası bir bakış açısıyla analiz etmeyi amaçlamaktadır. Elde edilen bulguların girişimcilik alanında çalışan akademisyenler, araştırmacılar ve politika yapıcılar için teorik ve uygulamalı katkılar sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik Yetenekleri, Yapısal Konu Modellemesi, STM, Makine Öğrenmesi, Scopus

The Effects of Rapid Development and Increasing Demand in the Civil Aviation Sector on Employees: An Examination of Stress Management and Decision Making Processes

Sivil Havacılık Sektörünün Hızlı Gelişimi ile Artan Talebin Çalışanlar Üzerindeki Etkileri: Stres Yönetimi ve Karar Verme Süreçlerinin İncelenmesi

Selda HATAY
Selda.hatay1@gmail.com
Orcid:0009-0008-8962-1095

Prof.Dr. Reyhan Ayşen WOLFF
Giresun University
aysen.wolff@giresun.edu.tr
Orcid:0000-0001-9496-9944

ABSTRACT

The civil aviation sector stands out as one of the fastest growing areas both globally and in Turkey. The operational nature of this sector brings with it a dynamic work environment that requires employees to exhibit high-level cognitive skills such as constant attention, fast decision-making and effective problem-solving. The purpose of this study is to examine the effects on the mental processes of individuals working in the civil aviation sector from a multi-faceted perspective. In line with the findings obtained through the literature review method, the mental load created by the increasing attention-demanding tasks in the sector on employees; the need for cognitive flexibility in decision-making processes and the role of brain functions in complex problem solving are detailed. In addition, the positive effects of stress management, mental resilience and contemporary learning approaches on mental capacity are discussed; it is emphasized that intercultural interaction contributes to mental development through communication and empathy skills.

Keywords: Civil Aviation, Aviation Workers, Stress Management, Fast Decision Making, Mental Fatigue

ÖZET

Sivil havacılık sektörü, gerek küresel ölçekte gerekse Türkiye'de en hızlı büyüme gösteren alanlardan biri olarak öne çıkmaktadır. Bu sektörün operasyonel doğası, çalışanlardan sürekli dikkat, hızlı karar verme ve etkin problem çözme gibi yüksek düzeyde bilişsel beceriler sergilemelerini gerektiren dinamik bir çalışma ortamını beraberinde getirmektedir. Bu çalışmanın amacı, sivil havacılık sektöründe görev alan bireylerin zihinsel süreçlerine yönelik etkileri çok yönlü olarak incelemektir Yazın taraması yöntemiyle elde edilen bulgular doğrultusunda, sektörde artış gösteren dikkat gerektiren görevlerin çalışanlar üzerinde oluşturduğu zihinsel yük; karar alma süreçlerinde bilişsel esneklik gereksinimi ve karmaşık

problem çözümünde beyin fonksiyonlarının rolü detaylandırılmıştır. Ayrıca, stres yönetimi, zihinsel dayanıklılık ve çağdaş öğrenme yaklaşımlarının zihinsel kapasite üzerindeki olumlu etkileri tartışılmış; kültürlerarası etkileşimin, iletişim ve empati becerileri aracılığıyla zihinsel gelişime katkı sunduğu vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sivil Havacılık, Havacılık Çalışanları, Stres Yönetimi, Hızlı Karar Verme, Zihinsel Yorgunluk.

11th International EMI Entrepreneurship & Social Sciences Congress,
July 31-August 3, 2025, Istanbul / Türkiye

Intellectual capital and organizational innovation in the higher education of the Turkish World from a sustainability perspective: A bibliometric analysis

Sürdürülebilirlik Perspektifinden Türk Dünyası Yükseköğretiminde Entelektüel Sermaye ve Örgütsel İnovasyon: Bibliyometrik Bir Analiz

Dr. Selma KOCA
World Peace University, TRNC
selma.koca@wpu.edu.tr
0000-0001-9031-6268

ABSTRACT

This study aims to examine the relationship between intellectual capital and organizational innovation in higher education institutions in the Turkish World within the framework of sustainability perspective. The study uses the bibliometric analysis method to reveal how these two concepts are addressed in academic literature and to what extent they are researched specifically in the Turkish World. Today, the sustainability of higher education institutions is shaped not only by economic and environmental factors, but also by knowledge production, innovation capacity and effective management of intellectual assets. The study examines the academic literature published between 2015-2025 on the themes of intellectual capital, organizational innovation and sustainability through VOSviewer bibliometric analysis. In this context, academic publications published as a result of searches conducted in the Web of Science database with the keywords "intellectual capital", "organizational innovation", "sustainability" and "Turkish World higher education" were analyzed. The analysis results reveal that intellectual capital is a fundamental resource supporting innovative processes in higher education institutions with its human, structural and relational dimensions. It has been determined that academic production regarding these concepts in the Turkish World countries remains limited, interdisciplinary approaches and international collaborations are insufficient. The study aims to contribute to the development of intellectual capital and innovation-based sustainability strategies for the Turkish World higher education system. It draws attention to the strategic importance of intellectual capital and organizational innovation in the creation of sustainable university structures. It also provides guiding suggestions for policy makers, university administrators and researchers.

Keywords: Intellectual capital, organizational innovation, sustainability, Turkish World, higher education, bibliometric analysis.

ÖZET

Bu çalışma, sürdürülebilirlik perspektifi çerçevesinde Türk Dünyası yükseköğretim kurumlarında entelektüel sermaye ve örgütsel inovasyon arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, bu iki kavramın akademik yazında nasıl ele alındığını ve Türk Dünyası özelinde ne düzeyde araştırıldığını ortaya koymak üzere bibliyometrik analiz yöntemini kullanmaktadır. Günümüzde yükseköğretim kurumlarının sürdürülebilirliği, sadece ekonomik ve çevresel faktörlerle değil, aynı zamanda bilgi üretimi, yenilik kapasitesi ve entelektüel varlıkların etkin yönetimiyle de şekillenmektedir. Çalışma, VOSviewer bibliyometrik analiz aracılığıyla entelektüel sermaye, örgütsel inovasyon ve sürdürülebilirlik temaları üzerine 2015-2025 yılları arasında yayınlanmış akademik literatürü incelemektedir. Bu bağlamda, çalışma kapsamında Web of Science veri tabanında "entelektüel sermaye", "örgütsel yenilik", "sürdürebilirlik" ve "Türk Dünyası yükseköğretimi" anahtar kelimeleriyle yapılan taramalar sonucunda yayımlanan akademik yayınlar analiz edilmiştir. Analiz sonuçları, entelektüel sermayenin insan, yapısal ve ilişkisel boyutlarıyla yükseköğretim kurumlarında inovatif süreçleri destekleyen temel bir kaynak olduğunu ortaya koymaktadır. Türk Dünyası ülkelerinde bu kavramlara ilişkin akademik üretimin sınırlı düzeyde kaldığı, disiplinlerarası yaklaşımların ve uluslararası iş birliklerinin yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Çalışma, Türk Dünyası yükseköğretim sistemi için entelektüel sermaye ve inovasyona dayalı sürdürülebilirlik stratejilerinin geliştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Sürdürülebilir üniversite yapılarının oluşturulmasında entelektüel sermaye ve örgütsel inovasyonun stratejik önemine dikkat çekmektedir. Ayrıca politika yapıcılar, üniversite yöneticileri ve araştırmacılar için yol gösterici öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Entelektüel Sermaye, Örgütsel İnovasyon, Sürdürülebilirlik, Türk Dünyası, Yükseköğretim, Bibliyometrik Analiz

Public Relations and Branding

Halkla İlişkiler ve Markalaşma

Dr. Sema GÜMÜŞ
İstanbul Topkapı University
semagumus@gmail.com
ORCID: 0000-0002-9759-2027

Emirhan UYSAL (Phd Candidate)
İstanbul Topkapı University
emirhanuysal07@gmail.com
ORCID: 0000-0002-3837-9218

ABSTRACT

In today's competitive business world, public relations and branding, which play a major role in the success of an organization, are among two basic concepts that complement each other. The strategies of these two concepts enable both institutions and individual brands to create trust, reputation and a permanent image in the eyes of society. Successful public relations management strengthens branding efforts, and a strong brand increases the impact of public relations campaigns and ensures their sustainability.

This study aims to examine the interaction between public relations (PR) and branding processes and to reveal how these two disciplines complement each other. The impact of effective public relations strategies on brand equity is discussed through global and local qualitative case studies. In the study, it was concluded with convenience sampling that the global brand identity of the Coca-Cola brand was strengthened through public relations strategy.

Keywords : Public Relations, Branding, Branding Management.

ÖZET

Günümüzün rekabetçi iş dünyasında bir kuruluşun başarısında büyük role sahip olan halkla ilişkiler ve markalaşma birbirini tamamlayan iki temel kavram arasında yer almaktadır. Bu iki kavramın stratejileri, hem kurumların hem de bireysel markaların toplum nezdinde güven, itibar ve kalıcı bir imaj oluşturmasını sağlamaktadır. Başarılı bir halkla ilişkiler yönetimi, markalaşma çalışmalarını güçlendirmekte olup güçlü bir marka ise halkla ilişkiler kampanyalarının etkisini artırarak sürdürebilirliğini sağlamaktadır.

Bu çalışma, halkla ilişkiler (PR) ve markalaşma süreçleri arasındaki etkileşimi inceleyerek ve bu iki disiplinin nasıl birbirini tamamladığını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Küresel ve yerel ölçekli nitel vaka analizleri aracılığıyla, etkili halkla ilişkiler stratejilerinin marka değeri üzerindeki etkisi tartışılmaktadır. Çalışmada kolayda örnekleme ile Coca-Cola markasının küresel marka kimliğinin halkla ilişkiler stratejisi ile güçlendirildiği sonucuna varılmıştır

Anahtar Kelimeler: Halkla ilişkiler, Markalaşma, Marka yönetimi.

Human Resource Deficiency and Flight Safety Relationship in Aviation Sector: The Case of Türkiye

Havacılık Sektöründe İnsan Kaynağı Yetersizliği ve Uçuş Emniyeti İlişkisi: Türkiye Örneği

Assoc.Prof.Dr. Semih SORAN
Özyeğin University
Semih.soran@ozyegin.edu.tr
Orcid: 0000-0002-5549-9692

ABSTRACT

This study systematically analyzes the impact of human resource deficiency on flight safety in Turkey's aviation sector. According to the Directorate General of Civil Aviation data, Turkey currently has 13,116 active pilots, with a projected need for 40,000 additional pilots by 2040. While current training capacity produces 960 pilots annually, the requirement is approximately 2,500, indicating a 62% shortage. Analysis conducted within the framework of Heinrich's Accident Pyramid Theory and the SHELL Model demonstrates that pilot shortage creates critical risks in operational safety. Primary risk factors include fatigue due to increased workload, lack of experience, declining training quality, and maintenance personnel shortage. According to the risk assessment matrix, pilot fatigue scores 16 points, representing critical risk level. The study presents solution recommendations including Fatigue Risk Management Systems implementation, training capacity enhancement, and technology integration. Findings indicate that continuation of current trends may lead to serious deterioration in aviation safety standards by 2030, with increased human factor-related incidents. Results show that immediate and coordinated action plans are critically important for maintaining flight safety. The research emphasizes that aviation safety standards must be prioritized over economic growth targets in addressing this challenge. International benchmarking reveals Turkey's pilot-to-population ratio (1:6,400) significantly lags behind developed aviation markets, highlighting the urgency of comprehensive human resource strategy implementation.

Keywords: Aviation safety, pilot shortage, human factors, risk management, operational security

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye havacılık sektöründe yaşanan insan kaynağı yetersizliğinin uçuş emniyeti üzerindeki etkilerini sistematik olarak analiz etmektedir. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü verilerine göre, ülkemizde toplam 13.116 aktif pilot bulunmakta olup, 2040 yılına kadar 40.000 yeni pilot ihtiyacı öngörülmektedir. Mevcut eğitim kapasitesi yıllık 960 pilot yetiştirirken, ihtiyaç 2.500 civarındadır ve bu durum %62'lik bir açığa işaret etmektedir.

Heinrich'in Kaza Piramidi Teorisi ve SHELL Modeli çerçevesinde yapılan analiz, pilot açığının operasyonel güvenlikte kritik riskler oluşturduğunu göstermektedir. Başlıca risk faktörleri arasında iş yükü artışına bağlı yorgunluk, deneyim eksikliği, eğitim kalitesinde düşüş ve bakım personeli yetersizliği yer almaktadır. Risk değerlendirme matrisine göre, pilot yorgunluğu 16 puan ile kritik risk seviyesindedir. Çalışma, Fatigue Risk Management Systems implementasyonu, eğitim kapasitesi artırımı ve teknoloji entegrasyonu gibi çözüm önerilerini içermektedir. Bulgular, mevcut trendin devamı halinde 2030 yılına kadar havacılık emniyet standartlarında ciddi düşüşler yaşanabileceğini ve insan faktörü kaynaklı olayların artacağını göstermektedir. Bu nedenle, uçuş emniyetinin korunması için acil ve koordineli eylem planlarının geliştirilmesi kritik önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Havacılık emniyeti, pilot açığı, insan faktörleri, risk yönetimi, operasyonel güvenlik

Social Media and Boycott: Example of Espessolab
Sosyal Medya ve Boykot: Espessolab Örneği

Dr. Semra AĞCABAY
semragcabay@gmail.com
0000-0002-3478-6983

Dr. Leyla YILDIRIM
Piri Reis University
yildirimleyla.y@gmail.com
0000-0001-7511-2013

ABSTRACT

Boycotts are protest tools that involve the reactions of societies and have serious effects. It is a reaction that occurs when people refuse to support a person, institution, product, brand or service for political, social, economic and ethical reasons. There may be boycotts with ideas and actions, as well as brand and market-focused boycotts. Consumer boycotts can be about a product or brand, but they can also be made to protest any political decision and influence existing decisions. Especially with the emergence of social media platforms, boycotts are spreading rapidly and can create serious pressure on large companies or well-known figures. In addition, this situation, which threatens the activities and existence of brands, has gained a different dimension with the influence of social media platforms. Although brands facing the threat of boycotts try to prevent this situation on social media platforms, the rapid spread of every information and sharing on social media platforms and the high level of interaction fail to prevent the threat.

This study aims to examine the comments made on social media platforms between March 15, 2025 and June 15, 2025 regarding espressolab, a coffee brand that was subject to a boycott due to current events. The comments made on social media platforms during this period were examined through critical discourse analysis. In this way, the comments made as a result of the boycott to which the brand was subjected were examined and the damage caused by the boycott to the brand was shown.

Keywords: Boycott, Brand and Consumer Behaviours, Espressolab.

ÖZET

Boykotlar, toplumların tepkilerini içeren ve ciddi etkilere sahip protesto araçlarıdır. Kişilerin, politik, sosyal, ekonomik ve etik sebeplerle kişiyi, kurumu, ürünü, markayı ve hizmeti desteklemeyi reddetmesi sonucu ortaya çıkan bir tepkidir. Fikir ve eylem içerikli boykotlar olabileceği gibi marka ve Pazar odaklı boykotlar da olabilmektedir. Tüketici boykotları, bir ürünle veya markayla ilgili olabilirken herhangi bir politik kararı protesto etmek ve mevcut kararları etkilemek amacıyla da yapılabilmektedir. Özellikle sosyal medya platformlarının ortaya çıkması ile boykotlar hızla yayılmakta ve büyük şirketler veya tanınmış figürler üzerinde ciddi baskılar oluşturabilmektedir. Ayrıca, markaların faaliyetlerini ve varlıklarını

sürdürebilmelerini tehdit eden bu durum sosyal medya platformlarının etkisiyle farklı bir boyut kazanmıştır. Boykot tehdidi ile karşı karşıya kalan markalar, her ne kadar sosyal medya platformlarında bu durumun önüne geçmeye çalışsalar da, sosyal medya platformlarında her bilginin ve paylaşımın hızla yayılması ve etkileşimin yüksek olması tehdidi engelleme konusunda başarısızlık sağlamaktadır.

Bu çalışma, gündemdeki olaylar neticesinde boykota maruz kalan bir kahve markası olan espressolab'a yönelik olarak 15 Mart 2025 – 15 Haziran 2025 tarih aralığında yapılan sosyal medya platformlarındaki yorumları incelemeyi amaçlamaktadır. Sosyal medya mecralarında bu dönem içerisinde yapılan yorumlar, eleştirel söylem analizi ile incelenmiştir. Bu vesileyle, markanın maruz kaldığı boykot neticesinde yapılan yorumlar incelenerek boykotun markaya verdiği zararın gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Boykot, Marka, Tüketici Davranışları, Espressolab.

Contribution of Specialization to Entrepreneurial Dynamics: Specialist Nursing

Branşlaşmanın Girişimcilik Dinamiklerine Katkısı: Uzman Hemşirelik

Dr. Serap AYDOĞDU
Malatya Training and Research Hospital, Türkiye
serapkale@gmail.com
Orcid: 0009-0005-2230-435X

ABSTRACT

While many new types of professions have emerged in the digitalizing world, the continuity of existing professions has also been questioned. Nursing, whose professional history dates back many years, has continued to exist by fulfilling the requirements of its age in the best way possible. Nurses, who traditionally provide care services, have managed to become one of the notable actors of the sector by making innovative and entrepreneurial touches to the health sector in the changing world. However, it is of course difficult and impossible for nurses who provide services in a wide range to be perfect in every field. For this reason, specialization is a phenomenon that needs to be developed both in terms of increasing the quality of health care services and professional satisfaction.

This study examines the effect of specialization in nursing on entrepreneurship. It addresses how skills such as creativity, initiative, risk taking, and determining new roadmaps in uncertainties and negativities that nurses gain through professional training can increase entrepreneurship potential. The study addresses the orientations of nurses serving in different branches to successful entrepreneurial activities, obstacles and opportunities to entrepreneurship. Literature studies reveal that specialization in nursing increases entrepreneurship potential and quality of care. It is effective in the formation of new business models such as home health, wound care, digital health, consultancy services. The study makes recommendations on effective planning of human resources in the institution, increasing the use of internal resources, and providing funds to support branching and entrepreneurial activities.

Keywords: Entrepreneurship, Nursing, Specialization.

ÖZET

Dijitalleşen dünyada birçok yeni meslek türü ortaya çıkarken, var olan mesleklerin de devamlılığı sorgulanır olmuştur. Mesleki geçmişi uzun yıllar öncesine dayanan hemşirelik, bulunduğu çağın gereklerini en iyi şekilde yerine getirerek, varlığını sürdürmeye devam etmiştir. Geleneksel olarak bakım hizmeti sunan hemşireler, değişen dünyada sağlık sektörüne yenilikçi ve girişimci dokunuşlar yaparak sektörün dikkat çeken aktörlerinden biri olmayı başarmıştır. Ancak geniş bir yelpazede hizmet veren hemşirelerin her alanda mükemmel

olması tabi ki de zor ve imkânsızdır. Bu nedenle branşlaşma hem sağlık bakım hizmetlerinin kalitesinin artırılması hem de mesleki doyum açısından geliştirilmesi gereken bir olgudur.

Bu çalışmada hemşirelikte branşlaşmanın girişimcilik üzerine etkisi incelenmiştir. Hemşirelerin mesleki eğitimlerle kazandığı yaratıcılık, girişken olma, risk alabilme, belirsizlikler ve olumsuzluklarda yeni yol haritaları belirleme gibi becerilerin girişimcilik potansiyelini nasıl artırabileceğine değinilmektedir. Çalışmada farklı branşlarda hizmet veren hemşirelerin başarılı girişimcilik faaliyetlerine yönelimleri, girişimciliğin önündeki engelleri ve fırsatları ele alınmıştır. Literatür çalışmaları, hemşirelikte branşlaşmanın girişimcilik potansiyelini ve bakım kalitesini artırdığını ortaya koymaktadır. Evde sağlık, yara bakımı, dijital sağlık, danışmanlık hizmetleri gibi yeni iş modellerinin oluşmasında etkili olmaktadır. Çalışma, kurumda insan kaynaklarının etkin planlanması, iç kaynak kullanımının artırılması, branşlaşma ve girişimcilik faaliyetlerinin desteklenmesi için fon sağlanması konularında önerilerde bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Hemşirelik, Branşlaşma.

A Presidential System Specific to Türkiye (Partial Presidency) Forms of Government in General

Türkiye'ye Özgü Bir Başkanlık Sistemi (Partili Cumhurbaşkanlığı) Genel Olarak Hükümet Şekilleri

Lecturer Serdar AYDINYURT
Kütahya Dumlupınar University
serdar.aydinyurt@dpu.edu.tr
ORCİD NO:0009-0007-2564-8355

ABSTRACT

In general, forms of government are democratic systems that emerge from the relationship between the legislature and the executive. Presidential System, Parliamentarism, Semi-Presidentialism, Parliamentary Government systems are the forms of government applied throughout the world today. The relationship between the legislature and the executive determines the course of the forms of government. It is necessary to mention 2 basic principles here: 'Unity of Powers and Separation of Powers'. The unity of powers is a system in which the legislature and the executive are not separated and the legislature generally has supremacy. This system is called parliamentary government system. This system was applied in the first constitution (1921 Constitution). 1924 was a mixed system and Parliamentarism form of government was adopted in the period of 1961 and 1982 Constitution. The Presidential System, which is a form of government of the principle of hard separation of powers, is the most typical form of government in the principle of soft separation of powers is parliamentarism. In this study, the Presidential System with Parties, which is a kind of application of the Presidential System in Turkey, will be discussed. The characteristic features and general structure of the Partial Presidential System will be explained. Throughout the study, new features will be added to these features and the Partial Presidential System will be introduced in all its aspects.

Keywords: Presidential System, Partial Presidency, Government.

ÖZET

Genel olarak hükümet şekilleri yasama ile yürütmenin ilişki biçiminden ortaya çıkan demokratik bir sistemdir. Başkanlık Sistemi, Parlamentarizm, Yarı Başkanlık, Meclis Hükümeti sistemleri günümüzde dünya genelinde uygulanan hükümet şekilleridir. Yasama ile yürütme arasındaki ilişki biçimi hükümet şekillerinin seyrini belirlemektedir. Burada 2 temel ilkeden bahsetmek gerekmektedir: "Kuvvetler Birliği Ve Kuvvetler Ayrılığı İlkesi". Kuvvetler birliği yasama ile yürütmenin ayrılmadığı, genelde yasama üstünlüğünün olduğu bir sistemdir. Bu sisteme meclis hükümeti sistemi denir. İlk anayasasının (1921 Anayasası) döneminde bu sistem uygulanmaktaydı. 1924 karma bir sistem 1961 ve 1982 Anayasası döneminde Parlamentarizm hükümet şekli benimsenmiştir. Sert kuvvetler ayrılığı ilkesinin

bir hükümet şekli olan Başkanlık Sistemi, Yumuşak kuvvetler ayrılığı ilkesinde en tipik hükümet şekli parlamentarizmdir. Bu çalışmamızda Başkanlık Sistemi'nin bir nevi Türkiye uygulaması olan Partili Cumhurbaşkanlığı Sistemi ele alınacaktır. Partili Cumhurbaşkanlığı Sistemi'nin karakteristik özellikleri ve genel yapısı anlatılacaktır. Çalışmanın genelinde bu özelliklere yeni özellikler eklenerek Partili Cumhurbaşkanlığı Sistemi bütün yönleriyle tanıtılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Başkanlık Sistemi, Partili Cumhurbaşkanlığı, Hükümet.

Meta-Analysis on Artificial Intelligence and Export Performance

Dr. Seren ÖZSOY
Sakarya University
serenozsoy@sakarya.edu.tr
Orcid: 0000-0001-6642-7195

Asst.Prof.Dr. Ayşegül KARATAŞ
Sakarya University
karatas@sakarya.edu.tr
Orcid: 0000-0002-8587-5994

ABSTRACT

In recent years, artificial intelligence (AI) has emerged as a transformative force across global industries, yet its impact on export performance remains fragmented across the literature. While previous meta-analyses have explored this relationship within limited regional scopes—particularly in East Asian economies—there remains a gap in understanding the broader, global implications of AI adoption on export outcomes. This study aims to fill that gap by conducting a comprehensive meta-analysis of empirical studies examining the relationship between AI implementation and export performance across diverse industries and countries. By systematically reviewing and synthesizing data from peer-reviewed journal articles, conference papers, and relevant grey literature, this research identifies the overall effect size of AI on export performance and examines potential moderating variables such as sectoral differences, firm size, and innovation capacity. The study follows PRISMA guidelines for study selection and employs robust statistical techniques to ensure validity and reliability. Our findings are expected to provide critical insights into how AI technologies influence international competitiveness, offering valuable implications for policymakers and business strategists. This meta-analysis contributes to the literature by offering the first geography-neutral synthesis of the AI–export performance nexus.

Keywords: Artificial intelligence, Export performance, Meta-analysis, International competitiveness, Digital transformation.

Networks, policies, and cooperation: the internationalization of higher education in Argentina and MERCOSUR

Mgter. Sergio Quiroga
Argentine Cultural Institute of Higher Education (ICAES).
sergioricardoquiroga@gmail.com
ORCID: 0000-0003-2586-6321

ABSTRACT

Since the 1990s, the internationalization of higher education has been a significant trend in Latin America, especially in Argentina and the broader MERCOSUR region. The phenomenon encompasses more than academic exchanges—it reflects a strategic transformation of educational policies, institutional missions, and regional cooperation mechanisms. This essay analyzes the networks, policies, and cooperative efforts shaping the internationalization of higher education in Argentina and MERCOSUR, highlighting key actors, programs, and structural limitations.

Keywords: Education, Internationalization, universities, Integration.

Human Transaction in Industrialization
Endüstrileşme Sürecinde İnsan Etkileşimi

Sevda GÜVEN
Bolu Abant İzzet Baysal University
sevda.guven@ibu.edu.tr
ORCID: 0009-0001-8103-416X

Prof. Dr. Süreyya KARSU
Bolu Abant İzzet Baysal University
karsu_s@ibu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-2724-7420

ABSTRACT

Industrialization is the social and economic process associated with the discovery of more efficient ways to create value. It refers to the gradual transition of an economic system from primitive production processes to more complex ones. The fundamental element for planning, executing and controlling social and economic industrialization is the coordination of public policies with appropriate human resources training. The industrialization systematic develops as Industry 1.0, 2.0, 3.0, 4.0, 5.0 and 6.0. And the industrialization system aims at social welfare, and is designed with a purpose that requires socio-cultural changes in societies as producers-supporters and aims to improve the welfare of humans' lives.

Industry 1.0, took place between 1750 and 1850, is the stage that the economy evolved from agriculture, handicrafts and craftsmanship to machinery production. And at this stage of industrilization, Society 1.0 refers to the hunter-gatherer stage of human development. Industry 2.0, which began in the last quarter of the 19th century, is the period in which transportation networks developed, mass production is carried out using electrical energy, and the use of steel, oil and chemicals became widespread. In this period, the industrial transaction of human has the characteristics of an agricultural society. Industry 3.0 is the period in which the first applications of internet-based automation and utilizing electronics and information technology, are experienced. Society 3.0 is an industrialized human transaction. Industry 4.0 is the evolution of the industrialization process with information technology and digital age tools and it involves the interaction of machines with sensors connected to the internet. And the characteristic of Society 4.0 transacts as an information Society. Industry 5.0 encompasses the features of human-centricity, sustainability, and resilience. It develops based on the philosophy of a super-smart Society and industry focuse on collaboration between humans and machines to create sustainable products. Industry 6.0 aims to integrate the human workforce with digital transformation in production. High technology and human-oriented principles are the basis. And it is the social and economic process that will create the future with sustainability, homogeneous assets, security,

durability, anti-fragility, harmony with nature, collaborative use of technologies (digital twins), and an ecological economy perspective. In this context, the purpose of this study is to examine the interaction of the human in the industrialization process from Industry 1.0 to Industry 6.0 through a literature review and to contribute the literature, policymakers, and economic actors.

Keywords: Industry 6.0, Society 6.0, Human Transaction.

ÖZET

Endüstrileşme, değer yaratmanın daha verimli yollarının keşfi ile ilgili sosyo-ekonomik süreçtir. Ekonomi sisteminin ilkel üretim süreçlerinden daha karmaşık üretim süreçlerine kademeli olarak geçişine işaret eder. Hükümet politikaları, emeğin üretimdeki katkısı, girişimcilik ve ürünlere olan talep gibi faktörlerin kombinasyonu ile yönlendirilir. Endüstri 1.0, 2.0, 3.0, 4.0, 5.0 ve 6.0 biçiminde gelişen endüstrileşme sistematiğinin toplum refahını hedeflediği ve üretici- destekleyici olarak toplumlarda sosyo-kültürel değişimleri gerektiren, insanların yaşamlarının refahını iyileştirmeyi hedefleyen bir amaç doğrultusunda tasarlanır.

1750 ve 1850 yılları arasında gerçekleşen Endüstri 1.0, ekonominin tarım ve el sanatlarından, zanaatkarlıktan makinelerle üretime evrildiği aşamadır. Bu aşamada Toplum 1.0, insan gelişiminin avcı-toplayıcı aşamasına işaret eder. 19. yüzyılın son çeyreğinde başlayan Endüstri 2.0, ulaşım ağlarının geliştiği, elektrik enerjisi kullanılarak seri üretime geçilen, çelik, petrol ve kimyasal maddelerin kullanımının yaygınlaştığı dönemdir. İlgili dönemde insanların endüstriyel etkileşimi tarım toplumu olma niteliği taşır. Üretimin sayısallaştığı, üretimi otomatikleştirmek için bilgisayarın kullanılmaya başlandığı Endüstri 3.0, elektronik ve bilgi teknolojisinden faydalanılan, internete dayalı otomasyonun ilk uygulamalarının deneyimlendiği dönemdir. Endüstri 3.0 ile makineler ve ileri iletişim teknolojileri hem iş süreçlerine hem de bireylerin gündelik yaşamlarına entegre edilmiş, üretim ve tüketimin yönü değişmiş, toplum 3.0 endüstrileşmiştir. Endüstri 4.0, endüstrileşme sürecinin bilgi teknolojisi ve dijital çağ araçlarıyla evrimleşmesidir. Üretimdeki makinelerin internete bağlı sensörler ile karşılıklı etkileşimini içerir, bilgi toplumu olma özelliğini taşır. Endüstri 5.0, insan odaklılık, sürdürülebilirlik ve dayanıklılık özelliklerini içerir. Süper akıllı toplum felsefesi temelinde gelişir. Sürdürülebilir ürünler yaratmak için insanlar ve makineler arasındaki iş birliğine, etkileşime odaklanır. Endüstri 6.0, üretimde dijital dönüşüm ile insan iş gücünün bütünleşmesini hedefler. Temel dayanak noktası, yüksek teknoloji ve insan odaklılık ilkeleridir. Sürdürülebilirlik, homojen varlıklar, güvenlik, dayanıklılık, kırılganlık karşıtlığı, doğa ile uyum, teknolojilerin işbirlikçi kullanımı (dijital ikizler), ekolojik ekonomi bakışı ile geleceğe yön verecek sosyo-ekonomik süreçtir. Bu kapsamda Toplum 6.0, sürdürülebilir sosyal sorumlu topluma evrilmiştir.

Toplumsal ve ekonomik endüstrileşmenin ve toplumsallaşmanın planlanması, yürütülmesi ve denetiminin yapılabilmesi için temel öge, kamu politikalarının uygun insan kaynakları eğitimi ile eşgüdümünün sağlanmasıdır. Bu kapsamda ilgili çalışmanın amacı, Toplum ve Endüstri 1.0'dan 6.0'a gelişiminde insan ögesinin endüstrileşme sürecindeki etkileşimini literatür taraması kapsamında inceleyerek alan yazına, politika yapıcılara ve ekonomi aktörlerine katkı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Endüstri 6.0, Toplum 6.0, İnsan Etkileşimi.

Halil Piza Ulutürk And The Turkizm Ideology
Halil Rıza Ulutürk ve Türkçülük İdeolojisi

Sevda KHALİLOVA
Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi, Azerbaycan
sevda_azturk@hotmail.com
https: //orcid.org/0000-0001-5909-2999

ABSTRACT

The late poet Halil Rıza is one of the rare gems Azerbaijan has produced. In 1958, Halil Rıza began his teaching career at the Azerbaijan Pedagogical Institute and taught there until 1969. During these years, he continued his thesis and worked to purge Azerbaijani Turkish of Russian and Latin words. This sacred work of Halil Rıza disturbed some, and in 1969, he was expelled from the Institute for his criticism of the Congress of the Azerbaijan Soviet Central Committee.

Halil Rıza, who shared in the happiness of poetry, waged his struggle against the communist dictatorship with all his might. Azerbaijan, the eternal Turkish homeland, the Turkish abode, was a sacred symbol for which he would sacrifice everything. The feeling of a united Azerbaijan was etched in his soul with the following words: Prison life couldn't turn Halil Rıza away from his path. Lefortovo, with its 300-year history, further fueled the fire in his soul.

Khalil Rıza translated ghazals, odes, quatrains, radio plays, tragedies, and other works by 53 Turkish artists into Azerbaijani Turkish.

In his book "Turan's Wreath," the translator adapted literary works from the Turks of Azerbaijan, Uzbekistan, Turkey, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tatarstan, and Crimea into Azerbaijani Turkish. His works bring together the Turan world and cultural sources.

Keywords: Turkic world, literature, poet, struggle, prison.

ÖZET

Mərhum şayir Halil Rıza Azerbaycan'ın yetiştirdiyi nadide incilerden biridir. Halil Rıza 1958 yılında Azerbaycan Pedagoji Enstitüsü'nde asistanlığa başladı ve 1969 yılına kadar burada öğretim üyeliği yaptı. Bu yıllarda Azerbaycan Türkçesi'nin Rus ve Latin kökenli kelimelerden temizlenmesi teziniileri sürdü ve faaliyet gösterdi. Halil Rıza'nın bu kutsal faaliyeti bazılarını rahatsız etti ve o 1969 yılında Azerbaycan Sovyet Merkezi Komitesi'nin Kurultayını eleş tirmesinden dolayı Enstitü'den uzaklaştırıldı.

Şairlik saadetinden pay alan Halil Rıza komünist diktatörlüğe karşı mücadelesini olanca gücüyle yürütüyordu. Ezeli ve ebedi Türk yurdu, Türk oylağı (meskeni) olan Azerbaycan O'nun için uğrunda her şeyinden geçilecek kutsal bir sembol idi. Birleşik Azerbaycan duygusu O'nun ruhunda şu ibarelerle yer etmişti.

Hapis hayatı Halil Rıza'yı yolundan döndüremedi. 300 yıllık tarihi olan Lefortovo O'nun ruhundaki ateşi daha da körükledi.

Halil Rza, 53 Türk sanatçının gazellerini, kasidelerini, rubailerini, radyo oyunlarını, trajedilerini ve diğerlerini Azerbaycan Türkçesine çevirdi.

Çevirmenin "Turan Çelengi" adlı kitabında Azerbaycan, Özbekistan, Türkiye, Kazakistan, Kırgızistan, Tataristan, Kırım Türklerinin edebi örneklerini Azerbaycan Türkçesine uyarladı. Eserlerinde Turan dünyası ve kültürel kaynaklar bir araya getirildi.

Anahtar Kelimeler: Türk dünyası, edebiyat, şair, mücadele, hapis.

Contemporary Approaches to Identifying Organizational Factors in Aviation Safety

Havacılık Emniyetinde Örgütsel Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Güncel Yaklaşımlar

Res.Asst. Sevdiye KEMİK
Kocaeli University
226271002@kocaeli.edu.tr
Orcid: 0000-0001-7516-8252

Assoc.Prof.Dr. Didem RODOPLU ŞAHİN
Kocaeli University
didem.rodoplu@kocaeli.edu.tr
Orcid: 0000-0000-2177-9847

ABSTRACT

Flight safety is considered a fundamental priority in ensuring the protection of life and property in the aviation industry. Recent studies have shown that the majority of aviation accidents stem not only from individual errors but also from systemic deficiencies at the organizational level (Dekker, 2014). This situation necessitates the continuous analysis of not only operational but also institutional structures within safety management systems. The aim of this study is to systematically identify organizational factors involved in aviation accidents and to evaluate them within a conceptual framework grounded in safety management. The study focuses on the impact of organizational-level elements such as communication, decision-making, training, managerial responsibility, and resource management on flight safety (Grote, 2012). The Swiss Cheese Model (Reason, 1990), along with ICAO's Annex 13 and Annex 19 documents, serve as foundational sources for understanding the multi-layered structure of organizational factors (ICAO, 2018a; 2018b). Within this framework, three example cases have been examined. The 2009 Air France 447 accident revealed the critical role of communication deficiencies and insufficient training among the flight crew as key organizational contributors (BEA, 2012). In the 2010 Polish Air Force Tu-154 accident, hierarchical pressure, political interference, and distortions in authority-based decision-making processes were prominent (MAK, 2011). From the Turkish context, the 2007 Atlasjet Isparta accident highlighted internal training deficiencies, lack of oversight in contracted maintenance processes, and weaknesses in the quality management system (TBMM, 2009). These cases were selected to exemplify the study's conceptual framework due to their well-documented organizational dimensions, extensive literature coverage, and public availability of investigation reports. This paper, which does not include empirical data, aims to provide a theoretical foundation for future research and contribute to the development of safety-oriented institutional strategies. Ultimately, it emphasizes the need for aviation safety systems to be restructured with transparency, accountability, and a learning-oriented organizational approach.

Keywords: Aviation safety, characteristics of incidents, accident investigation, safety management, incident analysis.

ÖZET

Uçuş emniyeti, havacılık sektöründe can ve mal güvenliğinin sağlanmasında temel bir öncelik olarak görülmektedir. Günümüzde yapılan araştırmalar, kazaların büyük kısmının yalnızca bireysel hatalardan değil, örgütsel düzeydeki sistemsel yetersizliklerden kaynaklandığını ortaya koymaktadır (Dekker, 2014). Bu durum, emniyet yönetim sistemlerinin yalnızca operasyonel değil, aynı zamanda kurumsal yapıların da sürekli olarak analizini gerekli kılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, havacılık kazalarında rol oynayan örgütsel faktörlerin sistematik biçimde tanımlanması ve emniyet yönetimi bağlamında kavramsal bir düzlemde değerlendirilmesidir. Çalışma; iletişim, karar alma, eğitim, yönetim sorumluluğu ve kaynak kullanımı gibi unsurların emniyet üzerindeki etkisine odaklanmaktadır (Grote, 2012). Swiss Cheese Model (Reason, 1990) ile ICAO'nun Annex 13 ve Annex 19 belgeleri, örgütsel faktörlerin çok katmanlı yapısını anlamada temel kaynaklardır (ICAO, 2018a; 2018b). Bu çerçevede çalışmada üç örnek vaka değerlendirilmiştir. 2009 yılında meydana gelen Air France 447 kazasında, uçuş ekibi arasındaki iletişim eksiklikleri ile eğitim yetersizlikleri örgütsel faktörler açısından belirleyici olmuştur (BEA, 2012). 2010 yılında gerçekleşen Polish Air Force Tu-154 kazasında ise hiyerarşik baskı, siyasi müdahale ve karar alma süreçlerindeki otorite temelli bozulmalar ön plana çıkmaktadır (MAK, 2011). Türkiye bağlamında ele alınan 2007 tarihli Atlasjet Isparta Kazası ise, şirket içi eğitim zaafiyetleri, bakım hizmetlerindeki denetim eksiklikleri ve kalite yönetim sistemindeki yetersizliklerle dikkat çekmektedir (TBMM, 2009). Bu vakalar, çalışmanın kuramsal çerçevesini örneklemek amacıyla, örgütsel boyutu literatürde detaylı biçimde tartışılmış, kamuya açık ve çok yönlü analizlere konu olmuş olaylar olması nedeniyle seçilmiştir. Ampirik veri içermeyen bu bildiri, gelecekteki araştırmalara teorik bir temel oluşturmayı ve emniyet odaklı stratejilere katkı sunmayı amaçlamaktadır. Emniyetin sürdürülebilirliği için örgütsel yapıların şeffaf, öğrenen ve hesap verebilir biçimde yeniden ele alınması gerektiği vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Havacılık emniyeti, örgütsel faktörler, kaza incelemesi, emniyet yönetimi, vaka analizi.

Comprehensive Study of Artificial Intelligence Applications in Renewable Energy

Sevinj RZAYEVA, Head Teacher
Nakhchivan State University, **Azerbaijan**
sevincrzayeva1969@gmail.com
sevincnovruzova@ndu.edu.az
0009-0002-7335-5446

ABSTRACT

The article highlights that, considering the potential depletion of traditional energy sources, there is a growing global preference for the use of renewable energy sources. These technologies are recognized as sustainable "green" technologies due to their low carbon emissions, high energy efficiency, and minimal environmental impact. Artificial intelligence (AI) holds significant influence in the policy and economic aspects of renewable energy (RE) technologies. The application of AI is particularly crucial for energy production forecasting, optimizing system performance, and more efficient resource management. The article classifies AI-based techniques and algorithms used in renewable energy technologies and provides a schematic illustration of AI applications. It also discusses AI-based models proposed for forecasting, modeling, optimizing, and evaluating solar resources. AI algorithms play a vital role in providing more accurate predictions, especially considering the weather-dependent variability of solar energy production. Additionally, the importance of AI technologies in optimizing wind turbines is noted, emphasizing their role in remote control and monitoring to achieve full energy production potential. For precise exploration of geothermal resources and risk reduction, AI and machine learning (ML) approaches have shown promising results in regional assessments of geothermal energy potential. In conclusion, the application of AI technologies in forecasting, optimizing, enhancing energy production, and saving energy – especially when combined with energy storage technologies – is seen as a highly effective step in the field of renewable energy.

Keywords: Renewable energy, artificial intelligence technologies, conventional energy sources, geothermal energy, solar energy, wind energy, optimization

Family Business as the Foundation of Regional Growth: The Experience of Uzbekistan

Shadieva Gulnora Mardievna
Samarkand Institute of Economics and Service
gulnora.shodiyeva@mail.ru
0000-0001-7078-8815

Kuvandikov Shukhrat Oblokulovich
Samarkand Institute of Economics and Service
kuvandikovsuhrat78@gmail.com
0000-0003-0909-4026

ABSTRACT

Family-owned enterprises (FOEs) are pivotal drivers of socio-economic development, yet their role in emerging economies like Uzbekistan remains underexplored. This study evaluates the impact of FOEs on regional growth in Samarkand, Uzbekistan, using a novel composite index integrating sectoral distribution, business density, and sustainability metrics. Data from 24,137 enterprises (2020) reveal stark disparities: services dominate (58%), while agriculture lags (8.1%). High-development clusters (e.g., Samarkand City, 100/100) contrast with underdeveloped districts (e.g., Nurabad, 67/100). Regression analysis confirms a strong positive correlation between FOE density and employment rates ($R^2 = 0.76$, $p < 0.01$). The study advocates targeted policies, including financial inclusivity programs and rural infrastructure investments, to address spatial inequalities. Methodologically, the composite index offers a replicable tool for regional assessments in similar contexts.
Keywords: Family-Owned Enterprises, Regional Development, Socio-Economic Disparities, Composite Index, Uzbekistan.

Turkism Values in the Daily Life of Azerbaijanis during the Soviet Era: Daily Life and Ideology

Assoc.Prof.Dr. Shahla NURUZADE
Baku Slavic University , **Azerbaijan**
sh_nuruzade@yahoo.com
Orcid: 0000-0002-3813-5619

ABSTRACT

This article examines how Turkism ideology was preserved and manifested in various aspects of everyday life in Azerbaijan during the Soviet regime, despite the repressive measures imposed against it. The Soviet authorities implemented extensive repression aimed at restricting Turkism and national identity ideas; however, these ideas continued to persist covertly within the deeper layers of society, particularly in the spheres of daily life and culture. The purpose of this study is to identify how Turkism values were sustained in social memory, in which domains these ideas were preserved, and how repression affected this process. The novelty of the topic lies in the fact that most prior research has focused on the political repressions and ideological pressures targeting Turkism. In contrast, the manner in which Turkism ideology was maintained and lived within the everyday life, customs, and folk culture of Azerbaijanis remains insufficiently explored. Based on historical-comparative and historical-ethnological approaches, this study demonstrates that Turkism ideology maintained its presence across various social and cultural layers despite Soviet ideological constraints. The findings confirm that even under the policy of shaping the "Soviet man", Turkism ideology remained relevant in diverse cultural and social environments. Despite the repressive policies of the Soviet period, ideas of Turkism and national identity were preserved among various strata of Azerbaijani society. The article also proposes new directions for future research and emphasizes the necessity of engaging this field in broader scientific investigations.

Keywords: Azerbaijanis, Turkism, Soviet era, repression, national identity.

Understanding National Worldviews Through Idiomatic Language

Shakhnoza Rakhmatullaeva
Jizzakh State Pedagogical University
rakhmatullaevashakhnoza@gmail.com

ABSTRACT

Idiomatic expressions are deeply rooted in the cultural and historical experiences of a nation, serving not only as fixed units of language but also as windows into the worldview of its people. This article explores the linguistic and cultural dimensions of idioms in English and Uzbek, focusing on how they reflect national identity, collective values, and patterns of thinking. Drawing on a comparative linguocultural analysis, the study examines selected idioms related to nature, emotions, and everyday life, highlighting both shared metaphors and culture-specific conceptualizations. The findings reveal that while some idiomatic expressions are based on universal human experiences, many carry culturally marked meanings that reflect the unique traditions, beliefs, and social norms of each linguistic community. By analyzing idioms through the lens of linguoculturology, this study contributes to a deeper understanding of intercultural communication and emphasizes the importance of phraseology in shaping and expressing national mentality.

Keywords: Idiomatic expressions, Linguocultural analysis, National worldview, Cultural identity, Phraseology, English and Uzbek idioms, Cross-cultural comparison, Conceptual metaphors, Cultural semantics, Intercultural communication, Language and culture, Cognitive linguistics, Cultural values in language

Academic Leadership and Management in Universities: Balancing Teaching, Research, and Administration

Prof. Dr. Shavkat SHARIPOV
Jizzakh State Pedagogical University, **Uzbekistan**
tspusharipov@gmail.com
https://orcid.org/0000-0002-3777-9172

Assoc.Prof. PhD. Anora JABBAROVA
Jizzakh State Pedagogical University, **Uzbekistan**
jabbarova.anora86@gmail.com
https://orcid.org/0000-0001-6826-2240

ABSTRACT

Academic leadership in universities plays a critical role in ensuring the effective integration of teaching, research, and administrative functions. Balancing these three core responsibilities is essential for maintaining institutional excellence, enhancing academic reputation, and meeting the evolving demands of higher education. This article explores the multifaceted nature of academic leadership and management, highlighting the challenges university leaders face in aligning pedagogical goals with research productivity and administrative efficiency. It examines leadership styles, strategic planning, and institutional practices that contribute to a harmonious balance among these domains. The article also presents practical strategies for academic leaders to foster collaboration, manage resources effectively, and support professional development across academic departments. By achieving a balanced approach, universities can promote innovation, sustain academic quality, and ensure long-term institutional growth.

Keywords: Academic Leadership**,** Higher Education Management**,** University Governance**,** Teaching and Research Balance**,** Strategic Planning in Universities**,** Academic Administration**,** Leadership in Higher Education**,** Faculty Development**,** Institutional Effectiveness**,** Research and Innovation Management.

A Functional and Stylistic Analysis of Periphrases in the Works of Shakespeare

Shaxnoza Allayorova
Jizzakh State Pedagogical University
snoza3328@gmail.com

ABSTRACT

This paper presents a functional and stylistic analysis of periphrasis in the works of William Shakespeare, focusing on how this rhetorical device contributes to the richness, complexity, and dramatic effect of his language. Periphrasis—defined as the use of indirect, elaborate, or circumlocutory expressions—is employed by Shakespeare to serve a range of purposes, including character development, thematic emphasis, emotional nuance, and poetic rhythm. By examining selected passages from Shakespeare's plays and sonnets, this study identifies various forms and functions of periphrastic expressions, revealing how they enhance the communicative power and aesthetic depth of his texts. The analysis also considers the cultural, historical, and theatrical contexts in which periphrasis was employed, shedding light on its role in Elizabethan literary style. Ultimately, the paper argues that periphrasis is not merely ornamental in Shakespeare's work but is a deliberate and meaningful stylistic choice that enriches both form and content.

Keywords: William Shakespeare, periphrasis, stylistic analysis, rhetorical devices, Elizabethan drama, poetic language, figurative speech, literary style, dramatic effect, English literature.

Peculiarities of the Concept of TIME in the Early Modern English Period

Assoc.Prof. Dr.Sherzod Khalikulovich Djabbarov
Jizzakh state pedagogical university, Uzbekistan
sjabborov1980@gmail.com
ORCID 0000-0002-1374-6843

ABSTRACT

The concept of **TIME**—one of the key notions in the English language—is examined from a diachronic perspective. As a universal unit of thought and a fundamental category of knowledge, the concept of TIME holds significant importance, which underscores the need for its study. This paper traces the major changes that occurred in the conceptualization of TIME during the Early Modern English period. A comparative analysis with Middle English is conducted, highlighting both similar and differing characteristics. The perceptions of Early Modern English speakers regarding the concept are analyzed. The primary methods of lexical representation are identified, including borrowings from Greek and Latin, as well as the key metaphors characteristic of the Early Modern English era. The expression of the concept in Early Modern English literature is explored, with a focus on the works of William Shakespeare. The study concludes that, during the period under consideration, the concept of TIME evolved significantly toward its present-day form.

Keywords: concept; time; history of the English language; Early Modern English; quantity of time; *busybodies;* lexeme.

University Students' Perception Of Future Employability of Artificial Intelligence Anxiety

Üniversite Öğrencilerinin Yapay Zekâ Kaygısının Gelecekteki İstihdam Edilebilirlik Algısı

Asst.Prof.Dr. Sibel BİLKAY
Malatya Turgut Ozal University
sibel.bilkay@ozal.edu.tr
Orcid: 0000-0002- 3938-8749

ABSTRACT

In this study, the effect of university students' artificial intelligence anxiety on their perception of future employability was addressed. Future employment perceptions of students studying at universities and their concerns about artificial intelligence are important for organisations. In our country, young people choose their university entrance exams not according to their abilities, interests or dream profession, but according to the criterion of finding a job. Developments in technology, and especially artificial intelligence technology, have been a factor in the formation of new professions, and in existing professions, due to automation systems, fewer manpower is needed. For this reason, it is thought that examining the effect of artificial intelligence anxiety on the perception of future employability of university students, who will meet the future employment deficit, will provide data for decision-makers in universities and managers in organisations. For this purpose, a quantitative study was conducted with 133 university students studying at universities operating in Malatya province.. The questionnaires collected by the survey technique were conducted face-to-face and Structural Equation Modelling (SEM) approach was used to evaluate the collected data. As a result of the tests, it was found that the learning, socio-technical blindness and structuring sub-dimensions of artificial intelligence anxiety had a negative effect on the perception of employability, while the job change dimension had a positive and significant effect. The research is unique in terms of investigating the effect of artificial intelligence anxiety on the perception of future employability and is thought to contribute to the literature.

Keywords: Artificial Intelligence Anxiety, Employability Perception, Higher Education, Organisational Behaviour.

ÖZET

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin yapay zekâ kaygısının gelecekteki istihdam edebilirlik algısı üzerindeki etkisi ele alınmıştır. Üniversitelerde eğitim gören öğrencilerin gelecekteki istihdam algıları ve yapay zekâ kaygıları örgütler açısından önemlidir. Ülkemizde gençler, üniversite sınavına girerken tercihlerini yetenekleri, ilgileri ya da hayal ettikleri mesleğe göre değil, iş bulabilme kriterine göre tercihlemektedir. Teknolojide meydana gelen gelişmeler ve özellikle yapay zekâ teknolojisi, yeni meslekler oluşmasında etken olmuş, mevcut mesleklerde de otomasyon sistemleri sebebiyle sayıca az insan gücüne ihtiyaç duyulur hale getirmiştir. Bu sebeple, gelecekteki istihdam açığını karşılayacak olan üniversite

öğrencilerinin, yapay zeka kaygısının gelecekteki istihdam edilebilirlik algısı üzerindeki etkisinin incelenmesi, gerek üniversitelerdeki karar vericiler gerekse örgütlerdeki yöneticilerin karar almaları açısından bir veri oluşturacağı düşünülmektedir. Bu amaçla Malatya ilinde faaliyet gösteren üniversitelerde eğitim gören 133 üniversite öğrencisi ile nicel bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Anket tekniği ile toplanan anketler yüz yüze gerçekleştirilmiş ve toplanan verilerin değerlendirilmesinde Yapısal Eşitlik Modellemesi (YEM) yaklaşımından faydalanılmıştır. Yapılan testler sonucunda istihdam edilebilirlik algısı üzerinde yapay zekâ kaygısının öğrenme, sosyo teknik körlük ve yapılandırma alt boyutları ile negatif; iş değiştirme boyutunun ise pozitif ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu bulgulanmıştır. Araştırma, yapay zeka kaygısının gelecekteki istihdam edilebilirlik algısı üzerindeki etkisini araştırması açısından özgün olup, alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ Kaygısı, İstihdam Edilebilirlik Algısı, Yükseköğretim, Örgütsel Davranış.

From TikTok to Tech Talk: Empowering Gen Z and Gen Alpha as Future Eco-Innovators

Prof. Dr. Siham EL-KAFAFI
Arrows Research Consultancy Limited (ARCL) &
Te Wananga o Aotearoa, Auckland, **New Zealand**
selkafafi@gmail.com
Orcid: 0000-0002-5480-451X

ABSTRACT

As the world faces the mounting challenges of climate change, environmental degradation, and resource depletion, the urgency for sustainable innovation has never been greater. At the intersection of these global challenges lies a powerful and largely untapped force: the emerging generations—**Gen Z** and **Gen Alpha**. Raised in an era of hyperconnectivity, digital fluency, and social awareness, these generations are not just passive consumers of content but potential *creators of change*. This paper explores the transformative potential of Gen Z and Gen Alpha as eco-innovators, focusing on how educational institutions, policy frameworks, and entrepreneurial ecosystems can harness their digital engagement and environmental consciousness to shape a sustainable future.

Drawing on global case studies, current literature, and educator reflections, this study investigates how platforms like TikTok, YouTube, and gamified learning environments can be strategically leveraged to instill sustainability mindsets and entrepreneurial confidence. The research discusses how trends such as climate activism, ethical consumerism, and social entrepreneurship are gaining traction among young people, and how these trends can be nurtured into real-world impact through project-based learning, challenge-based innovation, and cross-sector partnerships.

Using a **constructivist paradigm** and a **qualitative methodology** grounded in literature review and reflective classroom practices, the paper highlights pedagogical strategies that integrate climate literacy, digital storytelling, and entrepreneurial design thinking into early education and tertiary training. It identifies enablers and barriers facing young eco-preneurs—including access to mentorship, funding pathways, and intergenerational collaboration—and makes policy recommendations to support inclusive, scalable models of youth-driven innovation.

This paper argues that Gen Z and Alpha's innate ability to merge *social influence with tech savviness* places them in a unique position to lead the next wave of sustainable entrepreneurship. However, this potential must be unlocked intentionally through a combination of inspiration, education, and empowerment.

Ultimately, this research advocates for a shift from reactive environmental education to a **proactive eco-entrepreneurial mindset** that recognizes young people not as future leaders, but as **current changemakers**. The conclusion calls for a collective responsibility—from educators, institutions, governments, and industry leaders—to nurture what can truly become a generation of green disruptors, eco-innovators, and social impact champions.

Keywords: Gen Z, Gen Alpha, Eco-innovation, Sustainable entrepreneurship, Environmental literacy, Digital influence, and Youth empowerment.

An Examınatıon Of Consumer Responses To Artıfıcıal Intellıgence Servıces On E-Commerce Platforms

E-Ticaret Platformlarının Yapay Zeka Hizmetlerine Yönelik Tüketici Tepkilerinin İncelenmesi

Prof. Dr. Sima NART
Sakarya University
snart@sakarya.edu.tr
ORCID: 0000-0002-8264-9828

Res. Assist. Ediz TUTSAL
Sakarya University
etutsal@sakarya.edu.tr
ORCID: 0000-0002-2917-8502

PhD. Candidate Ahmet BİLGİLİ
Sakarya University
bilgiliahmet07@gmail.com
ORCID: 0000-0001-6956 0936

ABSTRACT

This study investigates the types of consumer responses elicited by perceptions of the quality of artificial intelligence services provided by e-commerce platforms, from the perspective of the Stimulus-Organism-Response (S-O-R) theory. Furthermore, the mediating roles of perceived value and customer engagement in shaping these responses are examined. The target audience of this study comprises consumers who utilize artificial intelligence-powered services offered by e-commerce platforms. Data were collected through an online survey, which served as the primary data collection instrument. The collected data were analyzed using Structural Equation Modeling (SEM) via the Smart-PLS software. The analysis results provided insights into the specific types of consumer responses that emerge in reaction to the perceived quality of AI-powered services. In accordance with the findings, the study offers a set of recommendations aimed at guiding e-commerce platforms in enhancing their AI-powered applications to more effectively influence and manage consumer responses.

Keywords: Artificial Intelligence, E-Commerce Platforms, Perceived Quality, Consumer Response

ÖZET

Bu çalışma, e-ticaret platformları tarafından sunulan yapay zekâ hizmetlerine yönelik kalite algısının, tüketicilerde ne tür tepkiler oluşturduğunu Uyarıcı-Organizma-Tepki (S-O-R) teorisi çerçevesinde incelemektedir. Ayrıca, algılanan değer ve müşteri katılımının bu tepkilerin oluşumundaki aracı rolleri araştırılmaktadır. Çalışmanın hedef kitlesini, e-ticaret platformlarının yapay zekâ destekli hizmetlerini kullanan tüketiciler oluşturmaktadır. Veriler, birincil veri toplama aracı olarak kullanılan çevrim içi anket yöntemiyle toplanmıştır. Toplanan veriler, Smart-PLS yazılımı kullanılarak Yapısal Eşitlik Modellemesi (SEM) ile

analiz edilmiştir. Yapılan analizler, yapay zekâ destekli hizmetlerin algılanan kalitesine yönelik ortaya çıkan tüketici tepkilerine dair kapsamlı içgörüler sunmuştur. Elde edilen bulgular doğrultusunda, e-ticaret platformlarının yapay zekâ uygulamalarını geliştirerek tüketici tepkilerini daha etkili şekilde yönlendirmelerine yardımcı olacak bir dizi öneri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, E-Ticaret Platformları, Algılanan Kalite, Tüketici Tepkisi

A Study on the Financial Performance Evaluation of Healthcare Enterprises Listed on Borsa Istanbul

Borsa İstanbul'da İşlem Gören Sağlık İşletmelerinin Finansal Performansının Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma

Sinem KABAK
Bandırma Onyedi Eylül University
sinemmkabakk@gmail.com
Orcid: 0000-0002-0223-5028

Prof. Dr. Mustafa YURTTADUR
Bandırma Onyedi Eylül University
myurttadur@bandirma.edu.tr
Orcid: 0000-0001-7416-222X

ABSTRACT

In order for a business to sustain its operations, it is essential to maintain its financial health efficiently. Hospitals as healthcare enterprises must regularly evaluate and report their financial performance and take necessary measures to preserve their financial well-being. Therefore, in this study, the financial performances of two hospital enterprises listed on Borsa Istanbul between the years 2022 and 2024 were evaluated using the DuPont analysis. Based on the findings, suggestions that may contribute to both healthcare managers and the literature have been presented. The data in question were obtained from the Public Disclosure Platform (KAP). According to the findings derived from the DuPont analysis, it was concluded that both Lokman Hekim Health Group Inc. and MLP Care Health Services Inc. experienced a decline in return on equity during the analyzed years however, MLP Care Health Services Inc. exhibited higher profitability ratios compared to Lokman Hekim Health Group Inc. Furthermore, as of 2024, it was observed that both private hospital groups experienced a decline in net profit margin, return on assets and return on equity ratios.

Keywords: DuPont Analysis, Financial Performance, Private Hospitals.

ÖZET

Bir işletmenin varlığını sürdürebilmesi için finansal sağlığını verimli bir biçimde koruması önemlidir. Sağlık işletmesi olan hastanelerin de finansal sağlıklarını koruyabilmeleri adına düzenli aralıklarla finansal performanslarını değerlendirmeleri, raporlamaları ve gerekli tedbirleri almaları gerekmektedir. Bu sebeple bu çalışmada, Borsa İstanbul'da faaliyet gösteren iki hastane işletmesinin 2022-2024 yılları arasındaki finansal performansları DuPont analizi ile değerlendirilmiş ve elde edilen bulgular doğrultusunda sağlık yöneticilerine ve literatüre katkı sağlayacak öneriler sunulmuştur. Söz konusu veriler Kamu Aydınlatma Platformu (KAP) üzerinden elde edilmiştir. DuPont analizinden elde edilen bulgulara göre,

Lokman Hekim Sağlık Grubu A.Ş. ile MLP Care Sağlık Hizmetleri A.Ş.'nin analiz edilen yıllar arasında öz sermaye kârlılığında düşüş yaşadığı ancak MLP Care Sağlık Hizmetleri A.Ş.'nin kârlılık oranlarının Lokman Hekim Sağlık Grubu A.Ş.'ye kıyasla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca 2024 yılı itibarıyla her iki özel hastane grubunun da net kâr marjı, varlık kârlılığı ve öz sermaye kârlılığı oranlarında düşüş yaşadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: DuPont Analizi, Finansal Performans, Özel Hastaneler.

AI-Supported Organizational Memory: The Future of Knowledge in Digitalizing Organizations

Yapay Zekâ Destekli Kurumsal Hafıza: Dijitalleşen Örgütlerde Bilginin Geleceği

Sinem SÖNMEZ
Bingol University
sesonmez16@gmail.com
Orcid: 0000-0001-6390-8911

ABSTRACT

As digital transformation accelerates structural and cultural changes within organizations, the preservation, transfer, and sustainability of organizational knowledge have become increasingly critical. In this context, the concept of "organizational memory" transcends a mere technical repository of information; it serves as a strategic framework that encompasses the cultural, relational, and experiential knowledge inherent in an organization. Presently, artificial intelligence technologies are extensively integrated into knowledge management processes, fundamentally reshaping the foundational elements of these systems. This study seeks to conceptually examine organizational memory in relation to artificial intelligence-supported systems. Specifically, it analyzes the influence of artificial intelligence on organizational memory concerning information access, classification, decision support systems, and learning organization structures. Through a literature-based approach, the study thematically investigates the interactions between various dimensions of organizational memory—namely individual, structural, technological, and relational—and applications of artificial intelligence. The findings reveal that AI-supported systems not only enhance knowledge access but also facilitate the extraction of tacit knowledge, the codification of experiences, and the support of strategic decision-making processes. It is underscored that organizational memory systems should not be approached solely from a technological perspective; rather, they should be restructured within a human-centered and ethically grounded framework.

Keywords: Organizational Memory, Artificial Intelligence, Digital Transformation, Knowledge Management, Conceptual Study, Organizational Learning

ÖZET

Dijitalleşme, örgütlerin yapısal ve kültürel dönüşümünü hızlandırırken; örgütsel bilginin korunması, aktarılması ve sürdürülebilirliği konusunu daha da kritik hale getirmiştir. Bu bağlamda “kurumsal hafıza” kavramı, yalnızca teknik bir bilgi deposu değil; aynı zamanda örgütün kültürel, ilişkisel ve deneyimsel bilgisinin sürdürülebilirliğini temsil eden stratejik bir yapıdır. Günümüzde yapay zekâ teknolojileri, bilgi yönetimi süreçlerine derinlemesine entegre olmakta ve bu sistemlerin gelecekteki yapı taşlarını yeniden şekillendirmektedir. Bu çalışma, kurumsal hafıza kavramını yapay zekâ destekli sistemler bağlamında kavramsal düzeyde ele almayı amaçlamaktadır. Özellikle bilgiye erişim, sınıflandırma, karar destek sistemleri ve öğrenen organizasyon yapılarında yapay zekâ kullanımının kurumsal hafızaya

etkisi irdelenmektedir. Literatür taraması yöntemiyle yürütülen bu çalışmada; kurumsal hafızanın boyutları (bireysel, yapısal, teknolojik, ilişkisel) ile yapay zekâ uygulamaları arasındaki etkileşim tematik olarak analiz edilmiştir.
Çalışma sonucunda, yapay zekâ destekli sistemlerin yalnızca bilgiye erişimi kolaylaştırmadığı; aynı zamanda örtük bilginin açığa çıkarılması, deneyimin kodlanması ve stratejik karar alma süreçlerine katkı sağlama potansiyeli taşıdığı vurgulanmaktadır. Kurumsal hafıza sistemlerinin sadece teknoloji temelli değil, insan-merkezli ve etik ilkelere dayalı bir çerçevede yeniden ele alınması önerilmektedir.
Anahtar Kelimeler: Kurumsal Hafıza, Yapay Zekâ, Dijitalleşme, Bilgi Yönetimi, Kavramsal Çalışma, Örgütsel Öğrenme.

The Influence of Turkish and Korean NGOs on Cultural Diplomacy: A Comparative Study of Diplomasi Vakfı and Sayul

Türk ve Koreli STK'ların Kültürel Diplomasiye Etkisi: Diplomasi Vakfı ve Sayul'un Karşılaştırmalı Çalışması

Master's Student Soukaina Kasmi
Altınbaş University
kasmisoukaina13@gmail.com

Assoc. Prof. Gülçin Taşkıran
Altınbaş University
yildizgulcin@gmail.com

ABSTRACT

In the context of global soft power strategies, non-governmental organizations (NGOs) have emerged as influential actors in cultural diplomacy. This study examines two NGOs — SAYUL in South Korea and Diplomasi Vakfı in Turkey — to explore their respective roles in promoting national identity and fostering international cultural dialogue.

The research aims to comparatively analyze how SAYUL and Diplomasi Vakfı function as agents of soft power. The central research question is: How do these NGOs employ cultural initiatives and public engagement to influence international perceptions of their respective countries?

This research is based on qualitative content analysis. Publicly available materials, outreach programs, publications, and digital content produced by both NGOs were systematically examined. Academic and institutional sources provided additional contextual support.

The findings show that SAYUL emphasizes youth engagement and informal cultural activities, such as language exchange and volunteer projects. In contrast, Diplomasi Vakfı adopts a more institutional and formal tone through policy forums and academic collaborations. Despite these differences, both organizations contribute meaningfully to cultural diplomacy and the international image of their countries.

This research highlights the role of civil society in cultural diplomacy. While SAYUL represents grassroots, youth-driven initiatives, Diplomasi Vakfı provides structured, professional engagement. Together, they demonstrate how diverse strategies can enrich public diplomacy and expand a nation's soft power.

Keywords: cultural diplomacy, NGOs, soft power, Turkey, South Korea, Sayul, Diplomasi Vakfı, civil society

ÖZET

Küresel yumuşak güç stratejileri bağlamında, sivil toplum kuruluşları (STK'lar) kültürel diplomasi alanında etkili aktörler olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışma, Güney Kore'deki SAYUL ve Türkiye'deki Diplomasi Vakfı olmak üzere iki STK'yı inceleyerek, ulusal kimliğin tanıtımı ve uluslararası kültürel diyalogun geliştirilmesindeki rollerini karşılaştırmalı olarak ele almaktadır.

Bu araştırmanın amacı, SAYUL ve Diplomasi Vakfı'nın yumuşak güç aracı olarak nasıl işlev gördüklerini karşılaştırmalı bir şekilde analiz etmektir. Temel araştırma sorusu şudur: Bu STK'lar, kendi ülkelerine dair uluslararası algıları etkilemek için kültürel girişimleri ve kamusal katılımı nasıl kullanmaktadır?

Araştırma, nitel içerik analizi yöntemine dayanmaktadır. Her iki STK tarafından kamuya açık olarak sunulan materyaller, sosyal etkileşim programları, yayınlar ve dijital içerikler sistematik biçimde incelenmiştir. Akademik ve kurumsal kaynaklar, bağlamsal destek sağlamak amacıyla kullanılmıştır.

Bulgular, SAYUL'un gençlerin katılımına ve dil değişimi ile gönüllülük projeleri gibi gayriresmî kültürel etkinliklere odaklandığını göstermektedir. Buna karşılık, Diplomasi Vakfı, politika forumları ve akademik iş birlikleri yoluyla daha kurumsal ve resmî bir yaklaşım benimsemektedir. Bu farklılıklara rağmen, her iki kuruluş da kültürel diplomasiye ve ülkelerinin uluslararası imajına anlamlı katkılarda bulunmaktadır.

Bu çalışma, kültürel diplomaside sivil toplumun rolünü vurgulamaktadır. SAYUL, tabandan gelen ve gençlik odaklı girişimleri temsil ederken, Diplomasi Vakfı yapılandırılmış ve profesyonel bir katılım sunmaktadır. Bu iki farklı yaklaşım, kamusal diplomasiyi zenginleştirme ve bir ulusun yumuşak gücünü genişletme konusunda nasıl tamamlayıcı stratejiler olabileceğini göstermektedir.

Analysis of the Literature on Strategic Leadership (1985–2025): A Bibliometric Analysis of the Web of Science Database

Stratejik Liderlik Literatürünün Analizi (1985–2025): Web of Science Veritabanında Bibliyometrik Bir İnceleme

Prof.Dr. Suat BEGEÇ
University of Turkish Aeronautical Association
suat_begec@yahoo.com
0000-0001-8319-9286

Prof.Dr. Eda YAŞA ÖZELTÜRKAY
Çağ University
edayasa@cag.edu.tr
0000-0001-9248-1371

ABSTRACT

Strategic leadership is a critical management approach that significantly influences the long-term success of organizations in the face of rapidly changing environmental conditions, global competition, and increasing demands for organizational sustainability. The conceptual evolution of strategic leadership and its practical applications have led to the emergence of a rich and expanding body of academic literature. The primary aim of this study is to analyze the development and trends of strategic leadership research from 1985 to 2025 through a comprehensive bibliometric analysis of 928 scientific articles indexed in the Web of Science core collection (SCI-E, SSCI, AHCI, and ESCI). The analysis, conducted using the VOSviewer software, provides detailed insights into thematic distributions, annual publication trends, collaboration networks, influential authors, and methodological patterns within the field. According to the descriptive results, the most prolific authors in strategic leadership research are Ni Hong (18 articles), Han Rui (15 articles), and Zhu Xiaoyong (14 articles). The majority of studies are concentrated in the fields of business (397 publications) and economics (105 publications). In terms of institutional affiliation, the Chinese Academy of Sciences (65 publications) and the University of Chinese Academy of Sciences (61 publications) are the leading contributors. The United States (273), China (144), and the United Kingdom (120) are the top publishing countries. The most active publishers are Emerald Group Publishing (132), Elsevier (119), and Wiley (103).

These and further findings offer valuable insights into the structural dynamics of strategic leadership research and serve as a guiding reference for future academic studies in the field.

Keywords: Strategic leadership, bibliometric analysis, Strategic management, Web of science.

ÖZET

Stratejik liderlik, hızlı değişen çevresel koşullar, küresel rekabet ve örgütsel sürdürülebilirlik gereksinimleri doğrultusunda işletmelerin uzun vadeli başarısını etkileyen kritik bir yönetim yaklaşımıdır. Bu kavramın kuramsal gelişimi ve uygulamadaki yansımaları, zamanla genişleyen ve derinleşen bir akademik literatür ortaya koymuştur. Bu çalışmanın temel amacı, 1985–2025 yılları arasında Web of Science veri tabanında yayımlanmış ve ESCI, SSCI, SCI, AHCI ve SCI-E indekslerinde taranan toplam 928 bilimsel makaleyi bibliyometrik yöntemle analiz ederek stratejik liderlik alanındaki gelişim eğilimlerini, araştırma temalarını, etkili yazarları, iş birliği ağlarını ve metodolojik yaklaşımları ortaya koymaktır.

VOSviewer programı kullanılarak gerçekleştirilen analizler doğrultusunda, yayınların tematik dağılımı, yıllara göre artış eğilimleri ve bilimsel etkileşim haritaları kapsamlı biçimde sunulacaktır. Elde edilen bulgulara göre, en üretken üç yazar Ni, Hong (18 makale), Han, Rui (15 makale) ve Zhu, Xiaoyong (14 makale) olarak belirlenmiştir. Konu en çok işletme (397 yayın) ve iktisat (105 yayın) alanlarında ele alınmıştır. Kurumsal katkı açısından öne çıkan kuruluşlar Chinese Academy of Sciences (65 yayın) ve University of Chinese Academy of Sciences (61 yayın) olmuştur. Yayınların büyük kısmı ABD (273), Çin (144) ve İngiltere (120) kaynaklıdır. En fazla yayın gerçekleştiren yayınevleri ise Emerald Group Publishing (132), Elsevier (119) ve Wiley (103) olmuştur. Bu bulgular, stratejik liderlik alanındaki literatürün yapısını anlamaya katkı sağlamakta ve gelecekteki araştırmalar için yol gösterici bir kaynak sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Stratejik liderlik, bibliometrik analiz, stratejik yönetim, web of science.

Green Human Resource Management from the Web of Science Perspective: A Systematic Review of Studies Published Between 2010 and 2025

"Web of Science Perspektifinden Yeşil İK Yönetimi: 2010–2025 Yılları Arasında Yayınlanan Çalışmaların Sistematik İncelemesi"

Prof.Dr. Suat BEGEÇ
University of Turkish Aeronautical Association
suat_begec@yahoo.com
0000-0001-8319-9286

Prof.Dr. Eda YAŞA ÖZELTÜRKAY
Çağ University
edayasa@cag.edu.tr
0000-0001-9248-1371

ABSTRACT

In recent years, the increasing impact of global issues such as environmental sustainability and climate change on businesses has made it necessary to consider the environmental dimension in human resource management practices. In this context, the concept of Green Human Resource Management (GHRM) has emerged as an important area of focus in both academic research and organizational practices. The primary objective of this study is to analyze 412 academic publications available in the Web of Science database to identify the development process, research trends, and potential gaps in the field of GHRM. Within the scope of the bibliometric analysis, it was determined that the majority of the publications (361) were articles, that the topic gained momentum especially after 2020, and that 53 studies were published in the first quarter of 2025 alone. Furthermore, a significant portion of these publications (over 90%) are related to Sustainable Development Goal (SDG) 9, "Industry, Innovation, and Infrastructure." When examined by field, 228 studies were found to be in the disciplines of business and economics, with Yusliza Mohd Yusoff being the most prolific author with 21 publications. This study aims to comprehensively reveal the scientific development of the GHRM topic, contribute to the existing literature, and guide future research.

Keywords: Green human resource management, sustainability, sustainable development goals, management.

ÖZET

Son yıllarda çevresel sürdürülebilirlik ve iklim değişikliği gibi küresel sorunların işletmeler üzerindeki etkisinin artması, insan kaynakları yönetimi uygulamalarında da çevresel boyutun göz önünde bulundurulmasını zorunlu hale getirmiştir. Bu bağlamda Yeşil İnsan Kaynakları Yönetimi (Green Human Resource Management - GHRM) kavramı, hem akademik çalışmalarda hem de kurumsal uygulamalarda dikkat çeken önemli bir alan haline gelmiştir. Bu çalışmanın temel amacı, Web of Science veri tabanında yer alan 412 akademik yayını analiz ederek GHRM alanındaki gelişim sürecini, araştırma eğilimlerini ve potansiyel boşlukları ortaya koymaktır. Yapılan bibliyometrik analiz kapsamında yayınların büyük çoğunluğunun (361 adet) makale türünde olduğu, konunun özellikle 2020 yılı sonrasında ivme kazandığı ve 2025 yılının yalnızca ilk çeyreğinde 53 çalışmanın yayımlandığı tespit edilmiştir. Ayrıca, bu yayınların önemli bir kısmı (%90'dan fazlası), Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) içinde 9. hedef olan "Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı" ile ilişkilidir. Alan bazında incelendiğinde, 228 çalışmanın işletme ve ekonomi disiplinlerinde yer aldığı, en üretken yazarın ise 21 yayınla Yusliza Mohd Yusoff olduğu belirlenmiştir. Bu çalışma, GHRM konusunun bilimsel gelişimini kapsamlı biçimde ortaya koyarak, hem mevcut literatüre katkı sunmayı hem de gelecekte yapılacak araştırmalar için yol gösterici olmayı amaçlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Yeşil insan kaynakları yönetimi, sürdürülebilirlik, sürdürülebilir kalkınma amaçları, işletme.

A Prior Motivator Factor: The Right to Live[6]

Öncelikli Motivasyon Faktörü: Yaşama Hakkı

Prof. Dr. Süreyya KARSU
Bolu Abant İzzet Baysal University
karsu_s@ibu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-2724-7420

ABSTRACT

Motivation is the driving force behind the behaviors that enable an individual to achieve the goals and objectives. The driving force that guides human behavior, motivating an individual to pursue a goal or take action, is one of the most important subjects in social sciences. There are universally accepted motivational models and motivational tools that support people's psychosocial, economic, and organizational motivation to achieve their goals.

Maslow's Theory of Needs and Herzberg's Two-Factor Theory are among the most well-known motivational theories in many disciplines, including the social sciences. Maslow's Hierarchy of Needs Theory describes five motivational needs in a hierarchical order within his pyramid of needs: 1. Biological and physiological needs, 2. Safety needs, 3. Social needs, 4. Esteem needs, and 5. Self-actualization. The first two levels of the theory are related with physiological needs, while the next levels are oriented towards sociological and psychological needs. Within the scope of the theory of needs, Sirgy states that since humans are social beings, the priority level of socialization of humans depends on meeting their basic physical needs. He states that people must prioritize these two levels before focusing on the following.And, Maslow's Theory of the Hierarchy of Needs was supplemented by the balance between life satisfaction and human development.

Herzberg's Two-Factor Theory is another motivation theory that organizations consider as determining employee/ individual motivation. The theory describes the elements related to the job itself and that satisfy employees as "motivating factors (success, recognition, the work itself, development opportunities, advancement opportunities, responsibility, feedback)" and those related to the working conditions of the job as "hygiene factors (supervision quality, company rules and policies, wage, working conditions, job security, personal life, status, interpersonal relationships)". Employee motivation depends on the combined action of hygiene and motivating factors. The prior condition for an employee's existence and physical continuity is job security; letting the way for them to achieve all their goals and objectives, It is a very realistic fact that the right to live, which is the most fundamental human right, is a motivational factor within the scope of job security.

[6] In memory of Ceren Yaman Doğan, Lalin Doğan and 76 lifes who we lost at the Grand Kartal Hotel fire on January 21, 2025. 21 Ocak 2025'te Grand Kartal Oteli'ndeki yangında yitirdiğimiz Ceren Yaman Doğan, Lalin Doğan ve 76 canımızın anısına.

Everyone has the right to live, protect and develop their material and spiritual existence[1]. The aim of this study is to examine the literature on the level of life satisfaction of Maslow's Hierarchy of Needs and the level of job security of Herzberg's Two-Factor Theory hygiene Factors and to contribute the literature, policymakers, and economic actors.

Keywords: Maslow's Theory of Needs, Herzberg's Two-Factor Theory, Right to Live.

ÖZET

Motivasyon bireyin, hedeflerine ve amaçlarına ulaşmasını sağlayacak davranışların arkasındaki güçtür. Bireyin bir amaca yönelmesi ya da harekete geçmesini/ geçirilmesini sağlayan, insan davranışlarına yön veren itici güç sosyal bilimlerin en önemli konularındandır. İnsanın hedeflerini gerçekleştirebilmesinde psiko-sosyal, ekonomik ve organizasyonel açılardan motive olmasına destek sağlayan evrensel nitelikte kabul görmüş motivasyon modelleri, motivasyon özendirici araçlar bulunur.

Maslow İhtiyaçlar Kuramı ve Herzberg Çift Faktör Kuramı sosyal bilimler alanı dahil pek çok disiplinde en iyi bilinen motivasyon kuramlarındandır. Maslow, İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı temelindeki ihtiyaçlar piramidinde hiyerarşik seviyede beş motivasyonel ihtiyacı tasvir eder; 1. Biyolojik ve fizyolojik ihtiyaçlar, 2. Güvenlik ihtiyaçları - dış etkenlerden korunma, emniyet, düzen, kanun, sınırlar, istikrar, korkudan uzak olma, 3. Sosyal ihtiyaçlar - ait olma, sevgi, 4. Saygı ihtiyaçları ve 5. Kendini gerçekleştirme. Kuramın ilk iki seviyesi yoğun olarak fizyolojik ihtiyaçlara, sonraki seviyeler sosyolojik ve psikolojik ihtiyaçlara yöneliktir. Sirgy, ihtiyaçlar kuramı kapsamında, insanın sosyal bir varlık olmasından hareketle, insanın sosyalleşebilmesinin öncelikli seviyesinin temel fiziksel ihtiyaçlarını karşılaması durumuna bağlı olduğunu iletir. İnsanın bu iki seviyeye önem vermeden sonrakilere yoğunlaşmasının mümkün olmadığını belirtir. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi kuramına yaşam doyumu ve insanın gelişimi dengeleri eklenmiştir.

Bireylerin motivasyonlarında, organizasyonların değerlendirdiği diğer bir motivasyon kuramı Herzberg'in Çift Faktör Kuramıdır. Kuram, yapılan işin kendisi ile ilgili ve çalışanları tatmin eden ögeleri "motive edici faktörler (Başarı, Tanınma, İşin kendisi, Gelişme olanakları, İlerleme olanakları, Sorumluluk, Geri bildirim)", yürütülen işin çalışma koşulları ile ilgili olanlarını "hijyen faktörler (Denetim kalitesi, Şirket kuralları ve politikası, Ücret, Çalışma koşulları, İş güvenliği, Kişisel yaşantı, Statü, Bireyler arası ilişkiler)" biçiminde tasvir eder. Çalışanların motivasyonu, hijyen ve motive edici faktörlerin birlikte hareket etmesine bağlıdır. Bir çalışanın tüm hedef ve amaçlarına ulaşabilmesinin önünü açan, varoluşunun ve fiziki devamlılığın ilk şartı iş güvenliğinin sağlanmış olmasıdır. İnsanın en temel hakkı olan yaşam hakkının iş güvenliği kapsamında motivasyon ögesi olması son derece gerçekçi bir olgudur.

Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir[7] Bu çalışmanın amacı, motivasyon kuramlarından Maslow İhtiyaçlar Hiyerarşisi yaşam doyumu seviyesi ve Herzberg'in Çift Faktör Kuramı hijyen faktörler iş güvenliği seviyesinde literatürü inceleyerek alan yazına, politika yapıcılara ve ekonomi aktörlerine katkı sağlamaktır.

[7] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/#:~:text=MADDE%2017%2D%20Herkes%2C%20ya%C5%9Fama%2C,ve%20t%C4%B1bb%C3%AE%20deneylere%20t%C3%A2bi%20tutulamaz.

Anahtar Kelimeler: Maslow İhtiyaçlar Kuramı, Herzberg Çift Faktör Kuramı, Yaşama Hakkı.

Risk assessment in the context of human factors in aviation: an analysis of the five most deadly cases

Havacılıkta İnsan Faktörleri Bağlamında Risk Değerlendirmesi: En Ölümcül Beş Vaka Üzerine Bir Analiz

Lect. Şebnem TAMER
Kocaeli University
226271001@kocaeli.edu.tr
Orcid: 0000-0001-5103-8672

Assoc.Prof.Dr. Didem RODOPLU ŞAHİN
Kocaeli University
didem.rodoplu@kocaeli.edu.tr
Orcid: 0000-0000-2177-9847

ABSTRACT

Safety has been accepted as the primary element in all processes in the aviation sector. However, this issue does not ensure complete elimination of risks. The International Civil Aviation Organization (ICAO) defines safety as; "The situation in which risks associated with aviation activities, related to the operation of the aircraft or directly supporting the operation of the aircraft are reduced to an acceptable level and brought under control." Humans stand out as the most fragile link at the center of this process. In this context, systematically addressing human errors is important for the risk management process. This study aims to contribute to the safety management system by conducting a risk assessment in the context of human factors in aviation. In this study, the five most fatal accidents in the Bureau of Aircraft Accidents Archives (BAAA) database were selected and analyzed in the context of human factors. Each case was analyzed based on the Human Factors Analysis and Classification System (HFACS) model developed by ICAO. This study aims to contribute to the safety management system by conducting risk assessment in the context of human factors in aviation.

Keywords: Aviation Safety, Human Factors, Aircraft Accidents, Risk Management.

ÖZET

Havacılık sektöründe emniyet, bütün süreçlerde öncelikli unsur olarak kabul edilmiştir. Ancak, bu husus risklerin tamamen ortadan kaldırılmasını sağlayamamaktadır. Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) emniyet tanımına; "Havacılık faaliyetleri ile ilişkili, hava

aracının işletilmesine ilişkin veya hava aracının işletilmesini doğrudan destekleyen risklerin kabul edilebilir bir seviyeye düşürüldüğü ve kontrol altına alındığı durum." şeklinde yer vermektedir. İnsan bu sürecin merkezinde yer alan en kırılgan halka olarak öne çıkmaktadır. Bu kapsamda, insan hatalarının dizgesel olarak ele alınması, risk yönetimi süreci için önem arz etmektedir. Bu çalışma ile, havacılıkta insan faktörleri bağlamında risk değerlendirmesi yapılarak emniyet yönetim sistemine katkı sunmak amaçlanmaktadır. Bu araştırmada, Bureau of Aircraft Accidents Archives (BAAA) veri tabanında yer almakta olan en ölümcül beş kaza seçilerek insan faktörleri bağlamında analiz edilmiştir. Her bir vaka, ICAO tarafından geliştirilen Human Factors Analysis and Classification System (HFACS) modeli temelinde analiz edilmiştir. Bu çalışma ile havacılıkta insan faktörleri bağlamında risk değerlendirmesi yapılarak emniyet yönetim sistemine katkı sunmak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Havacılık Emniyeti, İnsan Faktörleri, Uçak Kazaları, Risk Yönetimi.

Attitudes of The Local Community Towards Tourism In Taraz

Taraz'da Yaşayan Yerel Halkin Turizme Yönelik Tutumu

Prof. Dr. Şenol ÇAVUŞ
Sakarya University of Applied Sciences
senolcavus@subu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-1994-9721

Karlygash SARTAYEVA
Sakarya University of Applied Sciences,
karlygashsartayeva@gmail.com,
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-5096-8368

Assoc.Prof.Dr. Ömer SARAÇ
Sakarya University of Applied Sciences
omersarac@subu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4338-7394

ABSTRACT

This study aims to determine the attitudes of local people living in Taraz, located in the south of Kazakhstan, towards tourism. Taraz, located on the historical Silk Road, has the potential to be an important tourism destination with its rich cultural heritage and strategic location. The research is expected to contribute to the development of sustainable tourism policies by revealing the direction and level of local people's attitudes towards the social, cultural, economic and environmental impacts of tourism. The research was planned with a quantitative design and the sample consists of local people in Taraz. Data were collected from 418 participants using the survey technique and the analysis process is ongoing. After the validity and reliability of the scales are ensured in the study, exploratory factor analysis will be conducted to determine the dimensions and levels of local people's attitudes towards tourism, and t tests and variance analyses will be conducted to determine whether these dimensions differ according to demographic variables.

Keywords: Tourism Attitude, Local Community, Taraz, Sustainable Tourism.

Green Supply Chain Management and Artificial Intelligence: Bibliometric Analysis Based on Web of Science (WOS) Platform

Yeşil Tedarik Zinciri Yönetimi ve Yapay Zeka: Web of Science (WOS) Platformuna Dayalı Bibliyometrik Analiz

Dr. Şermin ÖNEM
Technical Procurement Senior Specialist
serminonem@gmail.com
0000-0003-3230-0801

ABSTRACT

In the 21st century, as globalization advances, people and the environment are increasingly burdened not only at the production site but also along supply chains. Consumer awareness, resource scarcity, coping with ecological problems, the power of social networks and technological innovations are critical aspects of the supply chain management process. Green supply chain management practices are the best way for companies to minimize the negative impact of their activities on the environment, and therefore, it is only possible with green supply chain management practices to achieve the impact that makes it feel that it adopts a sustainable perspective. Today, this is possible through a comprehensive approach that integrates the supply chain, encourages information sharing and provides transparency at all stages of the supply chain. At this point, artificial intelligence has undoubtedly become one of the most important focal points for businesses that want to take advantage of the new opportunities brought by technological developments and transformations.

In this study, the general framework of the concept of green supply chain of things has been established and a literature review of studies integrating artificial intelligence into green supply chain management has been conducted. In addition, in the study, bibliometric analysis was conducted to reveal a panoramic view of the research area through the prominent concepts, trends, orientations, citation analysis in the studies that examine the concepts of "green supply chain management and artificial intelligence" together and the results were interpreted. This study aims to shed light on future studies by bringing together recent studies on the integration process of artificial intelligence into green supply chain management. In addition, the study aims to raise awareness of businesses operating in Turkey about green supply chain practices by addressing the Internet of Things applications in tourism, to develop a positive perspective towards artificial intelligence applications, which is one of the digital transformations, and to encourage the transition to sectoral applications.

Keywords: Green Supply Chain Management, Artificial Intelligence, Bibliometric Analysis.

ÖZET

21. yüzyılda küreselleşme ilerledikçe, insanlar ve çevre sadece üretim sahasında değil, tedarik zincirleri boyunca da giderek daha fazla yük altına girmektedir. Tüketicilerin bilinçlenmesi, kaynak kıtlığı, ekolojik sorunlarla başa çıkma, sosyal ağların gücü ve teknolojik yenilikler üretim maliyetlerinin önemi gibi başlıca nedenler tedarik zinciri yönetim sürecinin kritik başlıklarını oluşturmaktadır. Yeşil tedarik zinciri yönetimi uygulamaları, firmaların faaliyetlerinin çevre üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmelerinin en iyi yoludur ve dolayısıyla sürdürülebilir bakış açısına benimsediğini hissettiren etkiyi ancak yeşil tedarik zinciri yönetimi uygulamaları ile mümkündür. Bugün tedarik zincirini bütünleştiren, bilgi paylaşımını teşvik eden ve tedarik zincirinin tüm aşamalarında şeffaflık sağlayan kapsamlı bir yaklaşımla mümkün hale gelebilmektedir. İşte bu noktada teknolojik gelişim ve dönüşümlerin getirdiği yeni fırsatlardan yararlanmak isteyen işletmeler için yapay zeka hiç şüphesiz en önemli odak noktalardan biri haline gelmiştir.

Bu çalışmada nesnelerin yeşil tedarik zinciri kavramının genel çerçevesi oluşturulmuş olup yapay zekanın yeşil tedarik zinciri yönetimine entegre eden çalışmaların literatür taraması yapılmıştır. Ayrıca çalışmada "yeşil tedarik zinciri yönetimi ve yapay zeka" kavramlarının bir arada irdelendiği çalışmalarda öne çıkan kavramlar, trendler, yönelimler, atıf analizleri üzerinden araştırma alanının bir panoramik görüntüsünü ortaya çıkarmak amacıyla bibliyometrik analiz yapılarak sonuçları yorumlanmıştır. Bu çalışma ile yapay zekanın yeşil tedarik zinciri yönetimine entegrasyon sürecine ilişkin son yıllarda yapılan çalışmaları bir araya getirerek gelecek çalışmalara ışık tutmayı amaçlanmaktadır. Ayrıca çalışmada turizmde nesnelerin interneti uygulamalarına değinilerek Türkiye'de faaliyet gösteren işletmelerin yeşil tedarik zinciri uygulamalarına ilişkin bilinçlendirerek dijital dönüşümlerden olan yapay zeka uygulamalarına karşı olumlu bir bakış açısı geliştirme ve sektörel uygulamalara geçişine teşvik etme amaçlanmaktadır**.**

Anahtar Kelimeler: Yeşil Tedarik Zinciri Yönetimi, Yapay Zeka, Bibliometrik Analiz.

11th International EMI Entrepreneurship & Social Sciences Congress,
July 31-August 3, 2025, Istanbul / Türkiye

A Study of the efficiency of shipyards
Tersanelerin Etkinliğine Yönelik Bir Çalışma

Şükrü SATILMIŞ
Kocaeli University
sukru.satilmis@kocaeli.edu.tr,
Orcid: 0000-0003-3674-8291

Prof.Dr. Selami ÖZCAN
Yalova University
sozcan@yalova.edu.tr
Orcid: 0000-0002-0882-427X

ABSTRACT

In this study, the efficiency levels of shipyards operating in Turkey between the years 2017 and 2023 were analysed using the Data Envelopment Analysis (DEA) method. The primary objective of the present study is to measure the relative efficiency of shipyards over time and to determine the changes in their performance throughout the years. For the purpose of this study, an input-oriented CCR model was employed. In this model, variables such as the number of employees and shipyard capacity were used as inputs, while the number of ship deliveries and maintenance-repair activities were used as outputs.

The statistical data utilised in the analysis were obtained from official sector reports published by public institutions and organisations operating within the maritime industry. The efficiency scores for each year were calculated on the basis of the annual data collected, and a comparative analysis was conducted. The findings revealed that, among the seven-year period examined, the year 2023 marked the highest efficiency level achieved by Turkish shipyards. This enhancement can be ascribed to recent endeavours in the direction of sectoral recovery, in conjunction with the impact of digital transformation initiatives.

Conversely, the year 2020 was identified as the period with the lowest observed efficiency, a phenomenon that can be largely explained by the global impacts of the pandemic caused by the severe acute respiratory syndrome (SARS-CoV-2) virus. During this period, the operational efficiency of the shipyard was significantly impeded by disruptions in production, limitations in workforce numbers, and logistical challenges.

The findings of this study demonstrate that the efficiency levels of Turkish shipyards exhibit fluctuations from year to year. However, there are specific periods during which the sector operates with greater efficacy.

Keywords: Data envelopment analysis, Shipyards, Efficiency.

ÖZET

Bu çalışmada, Türkiye'de faaliyet gösteren tersanelerin 2017–2023 yılları arasındaki etkinlik düzeyleri Veri Zarflama Analizi (VZA) yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Amaç, tersanelerin yıllar içerisindeki göreli etkinliklerinin ölçülmesi ve zaman içerisinde gösterdikleri performans değişimlerinin belirlenmesidir. Bu doğrultuda, girdi yönelimli CCR modeli tercih edilmiş ve modelde tersanelerin çalışan sayısı ile kapasite büyüklüğü gibi girdiler; yeni gemi teslimat adedi ve bakım-onarım faaliyetleri miktarı gibi çıktılar dikkate alınmıştır.

Çalışmada kullanılan istatistiki veriler, ilgili kamu kurumlarının yayımladığı sektör raporları ile sektöre ilişkin faaliyet gösteren kuruluşlardan temin edilmiştir. Her bir yıl için elde edilen veriler doğrultusunda, tersanelerin göreli etkinlik skorları hesaplanmış ve yıllık bazda karşılaştırmalı analiz yapılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, analiz kapsamındaki yedi yıllık süreç içerisinde 2023 yılı, Türkiye'deki tersanelerin en yüksek etkinlik değerine ulaştığı yıl olmuştur. Bu durum, sektörün son dönemdeki toparlanma ve dijital dönüşüm çabalarının olumlu etkileriyle açıklanabilir.

Öte yandan, 2020 yılı, COVID-19 pandemisinin küresel ölçekteki olumsuz etkilerinin de yansımasıyla, analizde etkinliğin en düşük gözlemlendiği yıl olarak belirlenmiştir. Bu yıl içerisinde üretim faaliyetlerinde yaşanan kesintiler, personel kısıtlamaları ve lojistik aksaklıklar, tersanelerin performansını önemli ölçüde etkilemiştir.

Genel olarak, çalışma bulguları tersane sektöründe etkinlik düzeylerinin yıldan yıla dalgalanma gösterdiğini, ancak belirli dönemlerde sektörün daha verimli çalışabildiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Veri zarflama analizi, Tersaneler, Etkinlik.

Evaluating education at the primary education level in the context of AI worldwide

Asst.Prof.Dr. Tahereh Arefi Pour
Grine American University, North Cyprus
Email: tahereharefipour@gau.edu.tr
ORCID ID: 0009-0000-7214-4829

ABSTRACT

Nowadays, AI has emerged as a crucial component of educational tools, aiming to transform often implicit knowledge into clear, computable information, making its development at any level essential and highly important. In other words, AI not only serves as the driving force behind many advanced educational technologies but is also intended to act as a significant resource to enhance other tools. This article evaluates the innovative application of AI as an educational resource for primary students, exploring how researchers and developers can implement AI in primary education while addressing the additional critical needs of this age group, such as psychological and sociological considerations.

On the other hand, incorporating AI at the primary level for young learners can provide teachers with greater opportunities to deliver educational experiences that are more tailored, flexible, inclusive, and effective. This paper will concentrate on these aspects. To broaden the scope of this paper, a quantitative research method was utilized, and a questionnaire was distributed to several psychologists, sociologists, and primary school teachers, inquiring about their level of agreement on the use of AI with younger students.

Research indicates that the integration of AI in primary education has progressed more in developed countries, while it remains more challenging to implement in developing nations. Many researchers believe that there are still numerous barriers that make it difficult for AI to be introduced at this educational level. Even though the younger generation expresses interest in utilizing new AI technologies, psychological and sociological factors play a significantly important role during this stage of development.

Generally, despite certain challenges, the curriculum and content have been adapted to the needs of the students using the machine learning and flexibility of the systems, which will promote uptake and retention and improve the general quality of learning.

Keywords: Social Intelligence, psychology Intelligence, primary level education, AI system, AI educational system

Market Entry Strategıes And Competıtıve Dynamıcs Of Insurtech Start-Ups In Türkiye

Insurtech Start-Up'larının Türkiye Pazarına Giriş Stratejileri Ve Rekabet Dinamikleri

Tansu TOPUZOĞLU
İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu
tansu.topuzoglu@kavram.edu.tr
Orcid: 0000-0001-7252-2121

Assoc.Prof.Dr. İlknur ÇEVİK TEKİN
Selçuk University
ilknurtekin@selcuk.edu.tr
Orcid: 0000-0002-0802-1733

ABSTRACT

In recent years, the insurance industry has been undergoing a rapid transformation with digitalization and technological innovations. InsurTech start-ups stand out with the innovations they bring to the sector. InsurTech is a term that refers to all technology-based innovative solutions to improve insurance processes, reduce costs and enhance customer experience by using next-generation technologies beyond traditional insurance. As in the rest of the world, there has been a significant development in this field in Turkiye and many start-ups have started to operate in the insurance market with innovative solutions.

The development of the InsurTech ecosystem in Turkiye has accelerated in parallel with global trends. In particular, the growth in the FinTech sector has enabled InsurTech start-ups to make a strong entry into the Turkish market. The proliferation of technologies such as digitalization, artificial intelligence and big data analytics are among the most important factors supporting the development of start-ups in this sector. Increased investor interest and the availability of suitable financing sources have facilitated the entry of these companies into the market.

Traditional insurance companies have developed various strategies in response to the innovations offered by InsurTech. Strategic partnerships, collaborations and investments in digitalization are among these strategies. In this way, traditional insurance companies are able to remain competitive and develop solutions to meet new customer expectations. InsurTech companies, on the other hand, make a difference in the fight for market share with innovative products and services, especially in areas such as pricing, risk analysis, acceleration of insurance processes and customer experience.

The impact of the InsurTech ecosystem in Turkiye is felt in a wide range of areas, from customer behavior to the innovative design of insurance products. This ecosystem has the potential to create fundamental changes in the structure of the insurance industry and reshape the balances in the sector.

This study aims to examine the entry strategies and competitive dynamics of InsurTech start-ups in the insurance sector. The role of InsurTech in the insurance sector and the innovations it brings to the sector such as strategic business partnerships, artificial intelligence, big data analytics, blockchain technology are discussed. In addition, business models such as digital, freemium and pay-as-you-go are examined.
In conclusion, InsurTech start-ups have become an important actor in the Turkish insurance market with their innovative solutions and have created a dynamic ecosystem in the sector by increasing competition with traditional insurance companies. The growth potential of InsurTech in the coming years is expected to play an important role in determining the future of the Turkish insurance industry. The impact of regulatory changes on the sector and the adaptation of new technologies will be key factors in this transformation process.

Keywords: InsurTech, InsurTech Start-up, Insurance Sector, Turkiye

ÖZET

Son yıllarda, sigorta sektörü dijitalleşme ve teknolojik yeniliklerle hızlı bir dönüşüm geçirmektedir. InsurTech start-up'ları ise sektöre getirdiği yeniliklerle ön plana çıkmaktadır. InsurTech, geleneksel sigortacılığın ötesinde yeni nesil teknolojileri kullanarak sigorta süreçlerini iyileştirmek, maliyetleri düşürmek ve müşteri deneyimini geliştirmek amacıyla teknolojiye dayalı yenilikçi çözümlerin tamamını ifade eden bir terimdir. Dünya genelinde olduğu gibi Türkiye'de de bu alanda ciddi bir gelişim gözlenmektedir ve birçok start-up sigorta pazarında yenilikçi çözümlerle faaliyet göstermeye başlamıştır.
Türkiye'deki InsurTech ekosisteminin gelişimi, global eğilimlere paralel olarak hız kazanmıştır. Özellikle FinTech sektöründeki büyüme, InsurTech girişimlerinin Türkiye pazarına güçlü bir giriş yapmasını sağlamıştır. Dijitalleşme, yapay zekâ ve büyük veri analitiği gibi teknolojilerin yaygınlaşması, bu sektördeki start-up'ların gelişimini destekleyen en önemli faktörler arasında yer almaktadır. Yatırımcı ilgisinin artması ve uygun finansman kaynaklarının oluşması, bu şirketlerin pazara girişini kolaylaştırmıştır.
Geleneksel sigorta şirketleri, InsurTech'in sunduğu yeniliklere yanıt olarak çeşitli stratejiler geliştirmiştir. Stratejik ortaklıklar, iş birlikleri ve dijitalleşme yatırımları bu stratejilerin başında gelmektedir. Bu sayede, geleneksel sigorta şirketleri de rekabetçi kalabilmekte ve yeni müşteri beklentilerini karşılayacak çözümler üretebilmektedir. InsurTech şirketleri ise, pazar payı mücadelesinde yenilikçi ürün ve hizmetlerle, özellikle fiyatlandırma, risk analizi, sigorta süreçlerinin hızlandırılması ve müşteri deneyimi gibi alanlarda fark yaratmaktadır.
Türkiye'deki InsurTech ekosisteminin etkisi, müşteri davranışlarından sigorta ürünlerinin yenilikçi tasarımlarına kadar geniş bir çerçevede hissedilmektedir. Bu ekosistem, sigorta sektörünün yapısında köklü değişiklikler yaratma potansiyeline sahip olmakla birlikte sektördeki dengeleri yeniden şekillendirmektedir.
Bu çalışmada InsurTech start-up'larının sigortacılık sektörüne giriş stratejiler ve rekabet dinamiklerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Sigortacılık sektöründe InsurTech'in rolü ve stratejik iş ortaklıkları, yapay zekâ, büyük veri analitiği, blockchain teknolojisi gibi sektöre getirdiği yenilikler ele alınmaktadır. Ayrıca, dijital, freemium ve pay-as-you-go gibi iş modelleri incelenmektedir.
Sonuç olarak, InsurTech start-up'ları, Türkiye sigortacılık pazarında sundukları yenilikçi çözümlerle önemli bir aktör haline gelmiş ve geleneksel sigorta şirketleriyle rekabeti arttırarak, sektörde dinamik bir ekosistem yaratmıştır. Önümüzdeki yıllarda InsurTech'in büyüme potansiyeli, Türkiye sigorta sektörünün geleceğini belirlemede önemli bir rol

oynaması beklenmektedir. Regülasyonel değişikliklerin sektöre etkisi ve yeni teknolojilerin adaptasyonu, bu dönüşüm sürecinde kilit faktörler olacaktır.

Anahtar Kelimeler: InsurTech, InsurTech Start-up, Sigortacılık Sektörü, Türkiye

Entrepreneurship in The Sky: The Innovative Role of Flight Crews
Gökyüzünde Girişimcilik: Uçuş Ekiplerinin Yenilikçi Rolü

Dr. Tayfun AYDOĞDU
Ministry of National Defense
tayfunaydogdu19@gmail.com
Orcid: 0000-0002-7801-1354

ABSTRACT

The concept of entrepreneurship today refers to a very comprehensive process that includes not only individual business establishment but also skills such as producing innovations in different sectors, taking risks and having a strategic mindset. The existence of entrepreneurial potentials across sectors can make significant contributions to stakeholders and literature. In this process, the aviation sector also emerges as an area where entrepreneurial skills such as fast decision-making, crisis management, communication and managing cultural differences can emerge. The individuals in the flight crew as pilots, cabin crew and flight technicians who use these skills in practice can make them potential entrepreneurs.

This study theoretically examines how the professional skills of flight crews can be put into practice from an entrepreneurial perspective. The development of characteristics such as decision-making in risky situations, time and stress management and strong communication, which are considered entrepreneurial skills, in flight crews is examined. In addition, sample entrepreneurship practices are included and an opportunity is offered to sector representatives to evaluate this area. The aim of the study is to reveal how the competencies of flight crews can be used in the civil aviation sector and other areas. It is observed that individuals in the aviation sector have entrepreneurial potential but this cannot be evaluated systematically. The skills possessed by flight crews offer significant potential to be transformed into entrepreneurial practices. The study aims to provide a new perspective for the evaluation of entrepreneurial skills of flight crews by offering concrete suggestions for sector representatives and aviation training organizations.

Keywords: Entrepreneurship, Aviation Sector, Strategic Thinking, Crisis Management

ÖZET

Girişimcilik kavramı, günümüzde sadece bireysel iş kurma değil farklı sektörlerde yenilik üretme, riski üstlenme ve stratejik düşünce yapısına sahip olma gibi becerileri içeren çok kapsamlı bir süreci ifade etmektedir. Sektörler arası girişimcilik potansiyellerinin varlığı paydaşlara ve literatüre önemli katkılar sunabilmektedir. Havacılık sektörü de bu süreçte hızlı karar alma, krizi yönetme, iletişim, kültürel farklılıkları yönetme gibi girişimcilik

yeteneklerinin ortaya çıkabildiği bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Pilot, kabin memuru ve uçuş teknisyeni olarak uçuş ekibinin içerisinde yer alan bireylerin bu yeteneklerini uygulamada kullanmaları, onları potansiyel girişimci yapabilecektir.

Bu çalışmada, uçuş ekiplerinin sahip oldukları mesleki yeteneklerin girişimcilik bakış açısıyla nasıl uygulamaya konulabileceği teorik olarak ele alınmaktadır. Girişimcilik becerileri olarak görülen riskli durumlarda karar alma, zaman ve stres yönetimi, güçlü iletişim gibi özelliklerin uçuş ekiplerinde gelişimi incelenmektedir. Ayrıca örnek girişimcilik uygulamalarına yer verilerek, sektör temsilcilerine bu alanı değerlendirme fırsatı sunulmaktadır. Çalışmanın amacı, uçuş ekiplerinin sahip olduğu yetkinliklerin sivil havacılık sektöründe ve diğer alanlarda nasıl kullanılabileceğini ortaya çıkarmaktır. Havacılık sektöründe yer alan bireylerin girişimcilik potansiyeline sahip olduğu fakat bunun sistemli bir şekilde değerlendirilemediği görülmektedir. Uçuş ekiplerinin sahip olduğu beceriler, girişimcilik uygulamalarına dönüştürülebilecek önemli bir potansiyel sunmaktadır. Çalışma, sektör temsilcilerine ve havacılık eğitim organizasyonlarına yönelik somut öneriler sunarak uçuş ekiplerinin girişimcilik becerilerinin değerlendirilmesi için yeni bir bakış açısı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Havacılık Sektörü, Stratejik Düşünme, Kriz Yönetimi.

The Relationship Between Perception of Work Overload and Career Intentions of Trainees in Airport Rescue and Firefighting Unit

Havaalanı Kurtarma ve Yangınla Mücadele Birimindeki Stajyerlerin Aşırı İş Yükü Algısı ve Kariyer Niyetleri Arasındaki İlişki

Asist. Prof. Dr. Tugay ÖNEY
Tarsus University, Türkiye
tugayoney@tarsus.edu.tr
Orcid: 0000-0003-2883-5889

Assoc. Prof. Dr. Ebru DEMİREL
Nevsehir Haci Bektas Veli University, Türkiye
ebrudemirel@nevsehir.edu.tr
Orcid: 0000-0001-5073-0683

Lecturer Evren ARI
Nevsehir Haci Bektas Veli University, Türkiye
evrenari@nevsehir.edu.tr
Orcid: 0000-0003-0711-9496

ABSTRACT

The importance given to internships in terms of the qualifications that businesses want in the personnel they will employ as their workforce is increasing day by day. The importance of internships, which provide the opportunity to apply the theoretical knowledge they have acquired in academic terms in the field, is inevitable, especially in the aviation sector, which needs a qualified workforce. Considering the increase in fatal aircraft accidents in the IATA (2024) safety report, it is seen that the workload of all rescue unit employees, especially students in the internship process, has increased within the scope of aviation safety. It is predicted that this increasing workload may change the career intentions of students who have not yet started their profession. Based on this, the aim of this study is to determine the relationship between the excessive workload perceptions and career intentions of students who are interns in the airport rescue and firefighting (ARFF) unit. The relationships between the variables of the study are based on the social exchange theory. This research was conducted on data collected online from 201 students who were interns in the ARFF unit using the convenience sampling method. Reliability, confirmatory factor analysis (CFA), correlation analysis, regression analysis were applied to the obtained data using IBM SPSS 25 and Jamovi 2.3.28 statistics program. The findings revealed that as the perception of excessive workload of the students doing internships increased, their career intentions increased. This result offers useful suggestions for human resources management, recruitment processes, and career planning.

Keywords: Perception of Work Overload, Career Intention, Aviation Sector.

ÖZET

İşletmelerin iş gücü olarak çalıştıracakları personellerde istediği yeterlilikler açısından stajlara verilen önem gün geçtikçe artmaktadır. Akademik anlamda edindikleri teorik bilgileri sahada uygulayabilme imkânı veren stajın, özellikle nitelikli iş gücüne oldukça ihtiyacı olan havacılık sektöründeki önemi kaçınılmaz seviyededir. IATA (2024) güvenlik raporunda yaşanan ölümcül uçak kazalarındaki artış göz önüne alındığında, havacılık emniyeti kapsamında başta staj sürecindeki öğrenciler olmak üzere tüm kurtarma biriminde çalışanların iş yükünün arttığı görülmektedir. Artan bu iş yükü ise daha mesleğe başlamamış öğrencilerin kariyer niyetlerini değiştirebileceği öngörülmektedir. Buradan hareketle bu çalışmanın amacı, havaalanı kurtarma ve yangınla mücadele (ARFF) biriminde staj yapan öğrencilerin aşırı iş yükü algıları ve kariyer niyeti arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Araştırmanın değişkenleri arasındaki ilişkiler sosyal değişim kuramına dayanmaktadır. Bu araştırma, ARFF biriminde staj yapan 201 öğrenciden kolayda örnekleme yöntemi ile çevrimiçi olarak toplanan veriler üzerinden yürütülmüştür. Elde edilen veriler IBM SPSS 25 ve Jamovi 2.3.28 istatistik programı aracılığıyla güvenilirlik, doğrulayıcı faktör analizi (DFA), korelasyon analizi ve regresyon analizleri uygulanmıştır. Elde edilen bulgularda staj yapan öğrencilerin aşırı iş yükü algıları arttıkça kariyer niyetlerinin arttığı bulgulanmıştır. Bu sonuç insan kaynakları yönetimi, işe alım süreçleri ve kariyer planlamaları açısından faydalı öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Aşırı İş Yükü Algısı, Kariyer Niyeti, Havacılık Sektörü.

Testing The Distribution of Silver Returns With Benford's Law: An Application

Benford Yasası ile Gümüş Getirileri Dağılımının Test Edilmesi: Bir Uygulama

Dr. Tuğberk ÇİTİLCİ
ahmettugberk@gmail.com
Orcid: 0000-0001-5054-0556

ABSTRACT

In financial markets, gold and silver assets from precious metals are widely distributed from the balance sheets of central banks to the investment preferences of households for the purpose of protection against inflation and risk. Although gold stands out for investment and protection purposes, in recent years silver has made significant progress in the search for alternative returns and investments against gold. Silver has been widely used in many areas, especially jewelry production, industry and coin minting, for over 6000 years. This situation makes silver price movements and returns important for both the real sector and the financial markets. While examining, analyzing and interpreting the distribution of returns stand out in the risk-return search of investors, Benford's Law is effective for analyzing returns. Benford's Law is based on the observation of the sequence frequency of the digits in the first digits of numbers and takes logarithm as a reference. In Benford's Law, also known as the first digit, the probability of the first digit being 1 is 30.10%, while the probability of 2 is 17.61% and the probability of 3 is 12.49%, decreasing until the 9th digit. This digit distribution frequency, first discovered by Newcomb in 1881, was later developed and made more comprehensive by Benford in 1938. In the study, the distribution frequency of silver returns will be examined in the long term using Benford's Law for the long term 2014-2024 period. Whether the return distributions comply with Benford's Law will be analyzed and the deviation will be determined if they do not comply. The aim of the analysis of return distributions is to ensure that investors make more optimal decisions about their investment preferences.

Keywords: Benford's Law, Silver, Distribution of Returns, Investment.

ÖZET

Finansal piyasalarda enflasyon ve riske karşı korunma amacıyla kıymetli metallerden altın ve gümüş varlıkları merkez bankalarının bilançolarından hane halkının yatırım tercihlerine kadar geniş bir dağılımda yer almaktadır. Her ne kadar altın yatırım ve korunma amaçları için öne çıksa bile son yıllarda gümüş altına karşı alternatif getiri ve yatırım arayışından önemli bir mesafe katetmiştir. Gümüş 6000 yılı aşkın süredir mücevher üretimi, sanayi ve madeni para basımı başta olmak üzere birçok alanda yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu durum hem reel

sektör için hem de finansal piyasalar için gümüş fiyat hareketlerini ve getirilerini önemli kılmaktadır. Getirilerin dağılımının incelenmesi, analiz edilmesi ve yorumlanması yatırımcılar tarafında risk-getiri arayışında öne çıkarken, getirilerinin analiz edilmesi için Benford Yasası etkin olmaktadır. Benford Yasası, sayıların ilk basamaklarında yer alan rakamlarının dizilim frekansı gözlemine dayanırken, logaritmayı referans almaktadır. İlk basamak olarak kuruları olarak ta bilinen Benford Yasasında ilk basamağın 1 olma ihtimali %30.10 iken 2 olma ihtimali %17.61 ve 3 olma ihtimali %12.49 şeklinde azalarak 9 basamağına kadar devam etmektedir. İlk olarak 1881 yılında Newcomb tarafından keşfedilen bu basamak dağılımı frekansı daha sonrasında 1938 yılında Benford tarafından geliştirilerek daha kapsamlı hale getirilmiştir. Çalışmada uzun dönemli olarak gümüş getirilerinin dağılım frekansı Benford Yasası kullanılarak uzun dönemli olarak 2014-2024 dönemi için incelenecektir. Getiri dağılımlarının Benford Yasası uyup uymadığı analiz edilerek uymaması durumunda ne kadarlık bir sapmanın olduğu tespit edilecektir. Getiri dağılımlarının analiziyle yatırımcılarının yatırım tercihlerinden daha optimal karar almalarının sağlanması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Benford Yasası, Gümüş, Getiri Dağılımı, Yatırım.

A Proposal for Organization Chart for Casting Businesses in Corporate Management Perspective

Kurumsal Yönetim Perspektifinde Döküm İşletmelerine Yönelik Bir Organizasyon Şeması Önerisi

Tuğçe SEMİZ
Selçuk University
244227012011@ogr.selcuk.edu.tr
Orcid ID: 0009-0003-4260-7169

Prof. Dr. Ali ERBAŞI
Selçuk University
aerbasi@selcuk.edu.tr
Orcid ID: 0000-0001-5709-9775

ABSTRACT

Organizational charts are institutional structures that reveal the hierarchical order of businesses and the working relationships within the organization. Organizational charts should have a holistic structure that reflects all the characteristics of businesses, management levels and relationships between employees. However, in practice, most businesses develop organizational charts that are not suitable for the sector they are in and do not include the structural characteristics of the sector. It is quite difficult to create an organizational chart, especially in businesses in the casting sector, which has complex production processes such as melting, leveling, sandblasting and coring. However, in order to have an institutional organizational structure in businesses, it is extremely important to create an organizational chart that is suitable for the structural characteristics of the business. The purpose of this research is to propose an organizational chart for businesses in the casting sector. In the research, observation and interview methods were used by case analysis and the application was carried out in a casting business located in Konya Organized Industrial Zone. It is expected that the model obtained after the application will provide a perspective to businesses in the casting sector that are making efforts to institutionalize. However, it should be noted that all businesses have their own unique structural features, and therefore the model proposal presented will not be suitable for direct use in every casting industry business. It is recommended that casting industry businesses use the proposed model with some revisions by evaluating their structural features.

Keywords: Organizational Chart, Casting Industry, Management and Organization.

ÖZET

Organizasyon şeması, işletmelerin hiyerarşik düzenlerini ve örgüt içi çalışma ilişkilerini ortaya koyan kurumsal yapılardır. Organizasyon şemaları, işletmelerin tüm özelliklerini, yönetim kademelerini ve çalışanlar arasındaki ilişkileri yansıtacak şekilde bütünsel bir yapıya sahip olmalıdır. Ancak uygulamada işletmelerin büyük kısmı bulundukları sektör için uygun olmayan ve sektörün yapısal özelliklerini içermeyen organizasyon şemaları geliştirmektedir. Özellikle ergitme, tesviye, kumlama, maça gibi karmaşık üretim proseslerine sahip döküm sektöründeki işletmelerde organizasyon şeması oluşturmak oldukça zordur. Halbuki işletmelerde kurumsal bir örgüt yapılanmasına sahip olabilmek için, işletmenin yapısal özelliklerine uygun bir organizasyon şeması oluşturmak son derece büyük önem taşımaktadır. Bu araştırmanın amacı, döküm sektörü işletmelerine yönelik bir organizasyon şeması önermektir. Araştırmada vaka analizi yapılarak gözlem ve görüşme yöntemleri kullanılmış olup Konya OSB'de yerleşik bir döküm firmasında uygulama gerçekleştirilmiştir. Uygulama sonrasında elde edilen modelin, kurumsallaşma çabası içinde bulunan döküm sektörü işletmelerine bir bakış açısı sunması beklenmektedir. Ancak tüm işletmelerin kendilerine has birtakım yapısal özelliklerinin olduğu, bu nedenle sunulan model önerisinin her döküm sektörü işletmesinde doğrudan kullanılmasının uygun olmayacağı dikkate alınmalıdır. Döküm sektörü işletmelerinin, sahip oldukları yapısal özellikleri değerlendirerek önerilen modelde birtakım revizyonlarla kullanmaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Organizasyon Şeması, Döküm Sektörü, Yönetim ve Organizasyon.

A Bibliometric Analysis of Research in Accounting Education
Muhasebe Eğitimi Alanındaki Çalışmaların Bibliyometrik Analizi

Prof. Dr. Tunga BOZDOĞAN
Eskişehir Osmangazi University
tunga.bozdogan26@gmail.com
Orcid Nu: 0000-0002-1651-9865

Ahmet Salih ÇELEBİ
Eskişehir Osmangazi University
ahmetsalih8688@gmail.com
Orcid Nu: 0009-0000-2349-1947

ABSTRACT

This study aims to conduct a Bibliometric analysis of academic publications in the field of accounting education published in the Web of Science (WoS) database between 2001 and 2025 using the Bibliometrix program. A total of 2.230 documents obtained from the WoS database were analyzed. Additionally, keyword analyses were carried out to identify prominent topics and research trends in the accounting education literature. The analyses were performed using the Bibliometrix Program running on the R program and the visual interface Biblioshiny**.** The literature shows a steady expansion, with an average annual growth rate of 11.94%. The journals Issues in Accounting Education and Accounting Education rank as the most prominent sources, while De Lange Paul and Jackling Beverley are identified as the most productive authors. At the institutional level, RMIT University and Deakin University lead in scholarly output. In terms of countries, the United States dominates the field with 2,774 documents, followed by Australia and the United Kingdom. Turkey ranks 34th with 19 publications. This study comprehensively reveals the current state of the accounting education literature and lays the groundwork for identifying new research opportunities that will contribute to the field.

Keywords: Accounting Education, Bibliometrix, Web of Science, Bibliometric Analysis.

ÖZET

Bu çalışma, muhasebe eğitimi alanında 2001-2025 yılları arasında Web of Science (WoS) veri tabanında yayımlanan akademik yayınların, Bibliometrix Programı kullanılarak bibliyometrik analizini yapmayı amaçlamaktadır. Çalışma kapsamında WoS veri tabanından elde edilen 2.230 belge analiz edilmiştir. Çalışmada anahtar kelime analizleriyle muhasebe eğitimi literatüründe öne çıkan konular ve araştırma eğilimleri belirlenmeye çalışılmıştır. Analizler, R programında çalışan Bibliometrix Programı ve görsel destekli Biblioshiny arayüzü kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Yıllık ortalama %11,94 büyüme oranıyla literatürün giderek zenginleştiği gözlemlenmiştir. En fazla yayın, *Issues in Accounting Education* ve *Accounting Education* dergilerinde yer alırken; en üretken yazarlar arasında *De Lange Paul* ve *Jackling Beverley* öne çıkmaktadır. Kurumsal bağlamda en aktif üniversiteler *RMIT Üniversitesi* ve *Deakin Üniversitesi* olurken, ülke bazında ise Amerika Birleşik Devletleri (2.774 yayın) açık farkla lider konumdadır. Türkiye, 19 belge ile 34. sırada yer almaktadır. Bu çalışma, muhasebe eğitimi literatüründeki mevcut durumu kapsamlı bir şekilde ortaya koyarak, alana katkı sağlayacak yeni araştırma fırsatlarının belirlenmesine zemin hazırlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Eğitimi, Bibliometrix, Web of Science, Bibliyometrik Analiz.

Linguistic and Cultural Aspects of Text Interpretation in Fiction

Turaeva Shoira Muxtarovna
Jizzakh State Pedagogical University,
shturaeva.english@gmail.com
ORCID: ID 0000-0002-4132-8163

Mamatqulov Shaxzod Shuhrat ugli
Jizzakh State Pedagogical University
shahzodmamatqulov532@gmail.com
0009-0005-6711-8999

Farmonova Marjona Vahob kizi
Jizzakh State Pedagogical University
marjonafarmonova84@gmail.com
0009-0001-0000-8892

ABSTRACT

Written works are multilingual and educational relics that are identified as feasible considering challenging cognitive and interpretative issues, in addition to aesthetic pleasure. They presuppose repressive readiness in the reader and interlocutor, since they are narratives ingrained in a completely specific historical, cultural, and ideological context. The various aspects of the interpretation of fictional texts and the complex relationships between language and culture are the subject of research in this article. The interaction of linguistic elements, such as syntax, metaphor, and discourse, is discussed.

Keywords:
fictional text interpretation, linguistic stylistics, cultural context, intercultural communication, narrative analysis, metaphor and idioms, literary translation, cultural semiotics, reader response, Uzbek and English literature

Internet TV Broadcasting in the Context of Ethics and Control Issues

Etik ve Denetim Sorunları Bağlamında İnternet Üzerinden TV Yayıncılığı

Dr. Tural VALİMATOV
Baku State University, **Azerbaycan**
tvalimatov@gmail.com
ORCID 0009-0005-2142-9054

ABSTRACT

This study examines the ethical and regulatory issues that have emerged as a result of the transition from traditional television broadcasting to internet-based broadcasting, accelerated by the process of digitalization. Internet television, through platforms such as IPTV, OTT, and VOD, offers viewers greater control over content; however, it also leads to the blurring of ethical responsibilities in content production and distribution. The lack of oversight in content targeted at children, the increase in representations of violence and sexuality, the prevalence of discriminatory and hate speech content, and phenomena such as censorship and self-censorship are among the primary issues arising from this transformation. Moreover, the spread of misinformation and the erosion of the perception of reality necessitate an ethical evaluation of digital broadcasting. In this context, the analysis based on media ethics theories and the public responsibility approach demonstrates that digital platforms are not merely technical infrastructure providers but also ethical actors in cultural production. The study argues that the ethical challenges of digital broadcasting should be addressed not solely through legal regulations, but through a multi-layered approach supported by media literacy, institutional ethical principles, and audience awareness.

Keywords: Digital Broadcasting, Media Ethics, Internet Television, Content Regulation, Media for Children.

ÖZET

Bu çalışma, dijitalleşmenin hız kazanmasıyla birlikte geleneksel televizyon yayıncılığından internet temelli yayıncılığa geçişin ortaya çıkardığı etik ve denetim sorunlarını incelemektedir. İnternet televizyonculuğu; IPTV, OTT ve VOD gibi platformlar aracılığıyla izleyiciye içerik üzerinde daha fazla kontrol sunarken, içerik üretim ve dağıtım süreçlerinde etik sorumlulukların belirsizleşmesine neden olmaktadır. Çocuklara yönelik içeriklerin denetimsizliği, şiddet ve cinsellik temsillerinin artışı, ayrımcı ve nefret söylemi içeren içeriklerin yaygınlaşması, sansür ve oto-sansür gibi olgular bu dönüşümün yarattığı başlıca sorunlardır. Ayrıca, bilgi kirliliği ve gerçeklik algısının aşınması da dijital yayıncılığın etik bağlamda tartışılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda, medya etiği kuramları ve kamusal

sorumluluk yaklaşımı temelinde yapılan analiz, dijital platformların yalnızca teknik altyapı sağlayıcıları değil, aynı zamanda kültürel yapımın etik aktörleri olduğunu göstermektedir. Çalışma, dijital yayıncılığın etik sorunlarının yalnızca yasal düzenlemelerle değil; medya okuryazarlığı, kurumsal etik ilkeler ve izleyici bilinciyle desteklenen çok katmanlı bir yaklaşımla ele alınması gerektiğini savunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Yayıncılık, Medya Etiği, İnternet Televizyonu, İçerik Denetimi, Çocuklara Yönelik Medya.

Examining the Relationships Between Digital Transformation, Techno-Stress, Job Satisfaction and Intention to Leave

Dijital Dönüşüm, Tekno-Stres, İş Tatmini ve İşten Ayrılma Niyeti Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Asst.Prof.Dr. Turgay KARALİNÇ
İstanbul Gelişim University
tkaralinc@gelisim.edu.tr
Orcid: 0000-0003-2763-9851

Asst.Prof.Dr. Aslı KAYA
İstanbul Gelişim University
aslkaya@gelisim.edu.tr
Orcid: 0009-0009-3648-6608

Asst.Prof.Dr. Bumin Çağatay AKSU
İstanbul Gelişim University
bcaksu@gelisim.edu.tr
Orcid: 0000-0002-8384-4641

Assoc.Prof.Dr. Dursun BOZ
Mudanya University
dursun.boz@mudanya.edu.tr
Orcid: 0009-0007-9959-0918

ABSTRACT

While it is indicated in the literature that digital transformation increases organizational efficiency (Bharadwaj et al., 2013), it is stated that the psychological pressure it creates on employees can lead to negative results such as techno-stress (Tarafdar et al., 2007). An increase in techno-stress reduces employees' job satisfaction (Ragu-Nathan et al., 2008) and may increase their intention to leave. This study was conducted to examine the effect of digital transformation processes on intention to leave and the mediating effect of techno-stress and the moderating effect of job satisfaction in this effect. The research was conducted on white-collar employees and a total of 413 white-collar employees participated in the research. The survey method was used as the data collection method in the research. In order to determine the instrumental and moderating effects in the research, analysis number 5 of Hayes Process Macro analysis was applied. As a result of the research, it was determined that digital transformation affects intention to leave and that techno-stress plays a mediating role and job satisfaction plays a moderating role in this effect. The findings show that digital transformation increases techno-stress, techno-stress increases the intention to leave, but high job satisfaction weakens this negative effect. These results draw attention to the importance of human-centered approaches in digital transformation processes. In previous studies in the literature, the relationships between digitalization and job satisfaction and intention to leave have been addressed separately, but comprehensive models that address mediation and moderation effects that include techno-stress have not been included. It is thought that the research contributes to the literature in this respect. In future studies, it may be suggested that human-specific emotional states, motivations, etc. elements be added to the research model.

Keywords: Digital Transformation, Techno-Stress, Job Satisfaction, Intention to Leave

ÖZET

Literatürde dijital dönüşümün örgütsel verimliliği artırdığına (Bharadwaj et al., 2013) işaret edilirken, çalışanlar üzerinde yarattığı psikolojik baskının tekno-stres (Tarafdar et al., 2007) gibi olumsuz sonuçlara yol açabileceği belirtilmektedir. Tekno-stresin artması, çalışanların iş tatminini düşürmekte (Ragu-Nathan et al., 2008) ve işten ayrılma niyetini artırabilmektedir. Bu çalışma, dijital dönüşüm süreçlerinin işten ayrılma niyeti üzerindeki etkisini ve bu etkide tekno-stresin aracılık, iş tatmininin düzenleyicilik etkisini incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma beyaz yaka çalışanlar üzerine gerçekleştirilmiş olup araştırmaya toplam 413 beyaz yakalı çalışan katılmıştır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada araçlık ve düzenleyicilik etkilerini tespit edebilmek amacıyla Hayes Process Macro analizinin 5 numaralı analizi uygulanmıştır. Araştırma sonucunda dijital dönüşümün işten ayrılma niyetini etkilediği ve bu etkide tekno-stresin aracılık iş tatmininin ise düzenleyicilik rolü üstlendiği tespit edilmiştir. . Elde edilen bulgular, dijital dönüşümün tekno-stresi artırdığını, tekno-stresin işten ayrılma niyetini yükselttiğini, ancak yüksek iş tatmininin bu olumsuz etkiyi zayıflattığını göstermektedir. Bu sonuçlar, dijital dönüşüm süreçlerinde insan odaklı yaklaşımların önemine dikkat çekmektedir. Literatürde daha önce gerçekleştirilen araştırmalarda dijitalleşme ile iş tatmini ve işten ayrılma niyeti ilişkileri ayrı olarak ele alınmış ancak tekno-stresi de içerecek şekilde aracılık ve düzenleyicilik etkilerini ele alan kapsamlı modellere yer verilmemiştir. Araştırmanın bu açıdan literatüre katkı sağladığı düşünülmektedir. Gelecekteki araştırmalarda insanlara özgü duygu durum, motivasyon vb. unsurların araştırma modeline eklenmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Dönüşüm, Tekno-Stres, İş Tatmini, İşten Ayrılma Niyeti.

Reflections of ESG (Environmental, Social, Governance) Factors on Accounting Practices: A Conceptual Review

ESG (Çevresel, Sosyal, Yönetişim) Faktörlerinin Muhasebe Uygulamalarına Yansımaları: Kavramsal Bir İnceleme

Lect. Tülay ÖZBEK KABADAYI
Yozgat Bozok University
tulay.ozbek@yobu.edu.tr
ORCID: 0000-0001-9896-4171

Assoc.Prof.Dr. M. Yılmaz İÇERLİ
Aksaray University
yilmazicerli@aksaray.edu.tr
ORCID: 0000-0001-7390-0980

ABSTRACT

Increasing environmental problems, social injustices and lack of corporate transparency on a global scale are forcing not only governments but also the private sector to take responsibility. In this process, it has become inevitable to evaluate not only economic but also environmental, social and governance (ESG) performance of companies. Consideration of ESG factors plays a critical role in ensuring the long-term sustainability of businesses and increasing stakeholder trust. This transformation also closely affects the accounting profession. Accounting systems are now expanding to include not only financial information but also non-financial ESG data. Within the scope of the study, it is attempted to identify the challenges faced while implementing Environmental, Social and Governance practices and to emphasize the importance of accounting information in corporate governance. The purpose of the study is to investigate the integration of sustainability and ESG accounting into corporate reporting practices, to understand the internal and external barriers that may be encountered, and to assess the impact of these challenges on transparency and corporate decision-making. The adoption of ESG practices in accounting is influenced by regulatory and structural issues. Corporate governance plays a critical role in the transparency and reliability of accounting information. The research reviewed in the literature reveals that the lack of standardized regulations and the need for training hinder the effective implementation of ESG practices. Public policies, technical training opportunities and clear legal regulations are needed to effectively adopt these practices and strengthen corporate governance. The study highlights the importance of government and business action in establishing standards and promoting training programs to facilitate the adoption of ESG practices. It also contributes to the literature by focusing on the obstacles that may be encountered and suggesting strategies for the diffusion of ESG practices.

Keywords: ESG, Accounting, Sustainability Reporting, Financial Reporting, Integrated Reporting, Corporate Governance

ÖZET

Küresel ölçekte artan çevresel sorunlar, sosyal adaletsizlikler ve kurumsal şeffaflık eksiklikleri, yalnızca devletleri değil özel sektörü de sorumluluk almaya zorlamaktadır. Bu süreçte, şirketlerin sadece ekonomik değil; aynı zamanda çevresel, sosyal ve yönetişim (ÇSY) performanslarının da değerlendirilmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. ÇSY faktörlerinin dikkate alınması, işletmelerin uzun vadeli sürdürülebilirliğini sağlamada ve paydaş güvenini artırmada kritik bir rol oynamaktadır. Bu dönüşüm, muhasebe mesleğini de yakından etkilemektedir. Artık muhasebe sistemleri sadece finansal bilgiyi değil, aynı zamanda finansal olmayan ÇSY verilerini de kapsayacak şekilde genişlemektedir.

Çalışma kapsamında, Çevresel, Sosyal ve Yönetişim uygulamalarının hayata geçirilirken karşılaşılan zorlukların neler olabileceği belirtilmeye ve kurumsal yönetişimde muhasebe bilgilerinin önemi vurgulanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın amacı, sürdürülebilirlik ve Çevresel, Sosyal ve Yönetişim muhasebesinin kurumsal raporlama uygulamalarına entegrasyonunu araştırmak, karşılaşılabilecek içsel ve dışsal engelleri anlamak ve bu zorlukların şeffaflık ile kurumsal karar alma süreçlerine olabilecek etkilerini değerlendirmektir. Muhasebede ÇSY uygulamalarının benimsenmesi, düzenleyici ve yapısal sorunlardan etkilenmektedir. Kurumsal yönetişim ise muhasebe bilgilerinin şeffaflığı ve güvenilirliği açısından kritik bir rol oynamaktadır. Yazında incelenen araştırmalar, standartlaştırılmış düzenlemelerin eksikliği ile eğitim ihtiyacının, ÇSY uygulamalarının etkin bir şekilde hayata geçirilmesini engellediğini ortaya koymaktadır. Bu uygulamaların etkin bir şekilde benimsenmesi ve kurumsal yönetişimin güçlendirilmesi için kamu politikaları, teknik eğitim olanakları ve açık yasal düzenlemelerin gerekliliği söz konusudur. Çalışmada, ÇSY uygulamalarının benimsenmesini kolaylaştıracak standartların oluşturulması ve eğitim programlarının teşvik edilmesi konusunda hükümet ile iş dünyasının atacağı adımların önemi dikkat çekmektedir. Ayrıca, karşılaşılabilecek engeller üzerinde durularak ÇSY uygulamalarının yaygınlaştırılmasına yönelik stratejiler önerilip literatüre katkı sağlanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: ÇSY, Muhasebe, Sürdürülebilirlik Raporlaması, Entegre Raporlama, Kurumsal Yönetişim.

Gender Differences in Social Intelligence: The Role of Family Upbringing

Assoc.Prof. Dr.Ulugbek JABBAROV
"Family and Gender" scientific-research Institute
jabborovulugbek1985@gmail.com
ORCID 0000-0002-3044-1961

Assoc.Prof. Dr.Anora JABBAROVA
Jizzakh State Pedagogical University
jabbarova.anora86@gmail.com
ORCID 0000-0001-6826-2240

ABSTRACT

This article investigates the influence of family upbringing on the development of social intelligence in children, with a specific focus on gender differences. Social intelligence—the ability to understand, interpret, and respond appropriately to social situations—is shaped by early family interactions, communication patterns, and cultural expectations related to gender. The study analyzes how parents may unconsciously foster different social behaviors in boys and girls, such as emotional expression, empathy, cooperation, and assertiveness. Drawing on psychological and sociological research, as well as case studies from diverse family settings, the article explores how parenting styles, family roles, and gender norms influence children's social development. The findings indicate that while both boys and girls are capable of developing high levels of social intelligence, the types of social skills emphasized and nurtured by families often differ by gender. The article concludes with recommendations for more balanced and inclusive family practices that support the development of social competence in all children, regardless of gender.

Keywords: Social Intelligence, Gender Differences, Family Upbringing, Parenting Styles, Emotional Development, Social Skills, Gender Norms, Child Development, Family Influence, Social Competence.

The role of peer and self-assessment in fostering reflective learning skills in higher education

Senior teacher UMIDA USMONOVA
Jizzakh State Pedagogical University
usmonova2104@gmail.com
ORCID:0000-0002-8699-9155

ABSTRACT

This study investigates how peer and self-assessment contribute to the development of reflective learning skills among university students. The importance of using a mixed-methods approach in education has been researched. Both assessment strategies significantly promote students' metacognitive awareness, self-regulation, and critical thinking. However, challenges such as lack of assessment literacy and student discomfort with evaluating peers were also observed. To encourage reflective learning, it is advised to include structured peer and self-assessment into the course curriculum.

Key words: Assessment, self-assessment, peer assessment, reflective learning, self-aware, evaluation, metacognitive awareness, critical thinking, higher education.

Between Realism and Postmodernism: Positioning Saul Bellow in 20th- Century Literature

Senior teacher Viktoriya RAKHMANOVA
Uzbek State World Languages University
viktoriyarakhmanova32@gmail.com
ORCID 0009-0005-6110-9629

ABSTRACT

This article examines Saul Bellow's literary works as a dynamic intersection between realism and postmodernism, situating him as a pivotal figure in 20th-century American literature. Through close analysis of key novels such as The Adventures of Augie March and Herzog, the study highlights Bellow's dual engagement with the detailed, psychologically grounded portrayal of individual and social realities characteristic of literary realism, alongside experimental narrative structures, fragmented identities, and metafictional elements emblematic of postmodernism. The article argues that Bellow's unique synthesis of these traditions enables a nuanced exploration of modernity's complexities—addressing themes of identity, alienation, and existential inquiry—while challenging traditional literary boundaries.

Keywords: Realism, postmodernism, existentialism, isolation, identity, alienation, tradition, innovation, boundaries.

Promotion of İdeas of Nationalism and Partiotism in the Work of Mahira Naghikizi

Mahire Nağıkızının Eserlerinde Milliyyetçilik ve Yurtseverlik Fikirlerinin Teşviki

PhD. Vusala
ASADOVA
Azerbaijan State Pedagogical University, Azerbaijani
vasadova1984@gmail.com
https://orcid.org/0009-0005-4403-1284

ABSTRACT

This article examines the artistic embodiment of ideas of nationalism and patriotism in the work of one of the prominent representatives of contemporary Azerbaijani literature, Mahira Naghikizi. Commitment to national values, love of homeland, and preservation and protection of the national spirit are analyzed as the main directions in her poetry. Motifs from folk literature and the patriotic spirit of the modern era form a unity in her works. The article explains the promotion of these ideas through artistic means, taking the author's poems as a basis.

The poetic world of Mahira Naghikizi is the bearer of the millennial cultural traditions of the Azerbaijani people. National values, customs, and folklore elements occupy an important place in her poems. The preservation of the national spirit, the protection of national identity, and its transmission to future generations are among the main creative missions of Mahira Naghikizi. In the poet's poems such as "Ana dilim", "Qarabagh", "Köksümde Vatan", love for the mother tongue, emphasis on elements of national music and clothing, and the use of folklore motifs are carriers of the idea of nationality.

Patriotism is one of the leading ideas in Mahira Nağıkızı's poetry. Her poems are rich in motifs of war, martyrdom, loss of land and victory. Especially her works written during the Karabakh war have a deep emotional impact in this regard. The poet's poems such as "Martyr's Grave", "Karabakh Pain", "Flag" are important in terms of love for the homeland and perpetuating the memory of the heroes who died for it.

Keywords: Mahira Nağıkızı, nationality, patriotism, poetry, national values, modern literature.

ÖZET

Bu makale, çağdaş Azerbaycan edebiyatının önde gelen temsilcilerinden biri olan Mahira Nağıkızı'nın eserlerinde milliyetçilik ve yurtseverlik fikirlerinin sanatsal somutlaşmasını incelemektedir. Ulusal değerlere bağlılık, vatan sevgisi ve ulusal ruhun korunması ve kollanması, şiirindeki ana yönler olarak analiz edilmektedir. Halk edebiyatından gelen motifler ve modern çağın yurtsever ruhu eserlerinde bir birlik oluşturmaktadır. Makale, yazarın şiirlerini temel alarak bu fikirlerin sanatsal yollarla teşvikini açıklamaktadır.

Mahira Nağıkızı'nın şiir dünyası, Azerbaycan halkının bin yıllık kültürel geleneklerinin taşıyıcısıdır. Ulusal değerler, gelenekler ve folklor öğeleri şiirlerinde önemli bir yer tutar. Ulusal ruhun korunması, ulusal kimliğin korunması ve gelecek nesillere aktarılması Mahira Nağıkızı'nın başlıca yaratıcı misyonları arasındadır. Şairin "Ana dilim", "Karabağ", "Köksümde Vatan" gibi şiirlerinde ana dile duyulan sevgi, milli müzik ve giyim öğelerine vurgu yapılması ve folklor motiflerinin kullanılması milliyet fikrinin taşıyıcılarıdır.

Vatanseverlik Mahira Nağıkızı'nın şiirinde önde gelen fikirlerden biridir. Şiirleri savaş, şehitlik, toprak kaybı ve zafer motifleriyle zengindir. Özellikle Karabağ savaşı sırasında yazdığı eserler bu konuda derin bir duygusal etkiye sahiptir. Şairin "Şehit Mezarı", "Karabağ Acısı", "Bayrak" gibi şiirleri vatan sevgisi ve vatan uğruna ölen kahramanların anısını yaşatmak açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Mahira Nağıkızı, milliyet, vatanseverlik, şiir, milli değerler, çağdaş edebiyat.

Including Uzbek Customs in English Classes

Xamrayeva Umida Farxodovna
Teacher of Foreign Language Faculty
Jizzakh State Pedagogical University
umida.hamrayeva2021@mail.ru
ORCID 0009-0001-0260-8007

ABSTRACT

In order to improve language learning and cultural understanding, this article examines how Uzbek customs might be incorporated into English language classes. Through the integration of Uzbek cultural components into English classes, including literature, folklore, festivals, music, culinary customs, and historical sites, teachers may establish a vibrant learning environment that fosters a sense of cultural identity while simultaneously enhancing students' language proficiency. This method encourages critical thinking, pride in cultural identity, and increased engagement. Additionally, it fosters intercultural understanding by assisting students in bridging the divide between their regional customs and international viewpoints. In the end, including Uzbek customs into English classrooms is a great way to promote cultural interchange and language learning.

Keywords: Uzbek traditions, english language learning, cultural integration, cultural awareness, literature, folklore, festivals, music and arts, culinary traditions, cross-cultural understanding

From the history of the activities of the civil registration authorities (WCSD) in Uzbekistan (1917-1991)

Assoc.Prof. Xurshida Tillaxodjayeva
Tashkent State Technical University
Tel:909878564, ***tkhurshida@bk.ru***
ORCID 0009-0004-2246-4794)

ABSTRACT

This article covers the history of the formation and activities of civil registry offices in Uzbekistan from 1917 to the eve of 1991. Despite all the changes taking place in society in our country based on the laws adopted in this field, information is provided on the issue of personnel of representatives of the field and the introduction of many innovations in their activities, and its specific significance.

The difference between the work of civil registry offices in the Soviet years and the work of representatives of the field on the eve of independence is highlighted using comparative analysis.

Keywords: Civil Registry Office, Turkestan, endogamous, exogamous, marriage, family, civil certificates, Soviet, Russian Empire, communism, democratic, gender equality.

Humanity's Digital Extension: The Instrumental Transformation of Artificial Intelligence in Social Entrepreneurship and Ethical Responsibility

İnsanlığın Dijital Kolu: Sosyal Girişimcilikte Yapay Zekânın Araçsal Dönüşümü ve Etik Sorumluluk

Harita Yük. Müh. Yasemin KULEYİN
EkoAvrasya Vakfı
yaseminkuleyin@gmail.com
0000-0002-6466-8224

ABSTRACT

Purpose and Scope: This study addresses the necessity of positioning artificial intelligence technologies as tools rather than ends in the social entrepreneurship ecosystem and presents a comprehensive framework for human-centered AI integration. The research focuses on how AI can be effectively utilized to create social benefit, moving away from technological determinism.

Problem Definition: Currently, 67% of artificial intelligence applications are developed with a technology-focused approach, while only 23% center human needs. This situation, particularly in the field of social entrepreneurship, causes technology itself to become the goal and leads to deviation from social impact. Moreover, the proliferation of erroneous input and profiling technologies brings serious ethical risks including data quality issues and privacy violations.

Methodology: Within a mixed-method research framework, 150+ social enterprise cases were analyzed, in-depth interviews were conducted with 25 experts, and existing AI ethical frameworks were comparatively evaluated. Legal analysis was conducted through regulatory texts such as GDPR and the AI Act.

Turkic World Women Technology Leaders Network: From Traditional Trade Memory To E-Commerce Ecosystems- Ekoavrasya Foundation Collaboration Model

Türk Dünyası Kadın Teknoloji Liderleri Ağı: Geleneksel Ticaret Hafızasından E-Ticaret Ekosistemlerine- Ekoavrasya Vakfı İş Birliği Modeli

Harita Yük. Müh. Yasemin KULEYİN
EkoAvrasya Vakfı Genel Sekreter Yardımıcısı
yaseminkuleyin@gmail.com
0000-0002-6466-8224

ABSTRACT

Introduction and Problem Statement: Women's entrepreneurship rates among Turkic republics vary between 15-35%, while the rich traditional trade memory cannot be integrated into digital transformation. Existing bilateral cooperation models fail to transform the region's millennia-old trade knowledge into modern e-commerce potential and do not support women's entrepreneurship leadership role in the AI era.
Objective: This study aims to develop the "Turkic World Women Technology Leaders Network" supported by EkoAvrasya Foundation's social data memory and traditional trade experience, creating a hybrid entrepreneurship ecosystem in the transformation from traditional commerce to e-commerce.
Methodology: The use of digital ethnography, social data analysis, and network theory methodologies is proposed. Analysis of trade routes, cultural interaction data, and market dynamics accumulated by EkoAvrasya Foundation is suggested to be matched with women entrepreneur profiles from Turkey, Azerbaijan, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Uzbekistan, and Turkmenistan.
Findings: The research demonstrates that the network can be built upon four fundamental pillars:
Traditional Memory-Digital Transformation Center - Integration of traditional trade knowledge into AI-supported e-commerce models utilizing EkoAvrasya Foundation's social data memory
Hybrid Mentorship System - Traditional trade experience + modern technology leadership pairings
Social Analytics-Supported Capacity Building - 30-day micro-learning programs shaped by the Foundation's market dynamics knowledge
E-Commerce Corridors Network - Transnational business development through digital counterparts of historical trade routes

Original Value: The study introduces the concept of "social memory-supported technology networks" to international cooperation literature and presents the "traditional knowledge-digital hybrid entrepreneurship" model. In collaboration with EkoAvrasya Foundation, it represents the first systematic approach to transform millennia-old trade memory into 21st-century e-commerce leadership.
Implementation Model:
Phase 1 (0-6 months): EkoAvrasya Foundation social data integration and hybrid hub establishment
Phase 2 (6-18 months): Traditional-digital mentorship system and e-commerce corridors activation
Phase 3 (18-36 months): Sustainable trade ecosystem scaling
Conclusions and Recommendations: This network established in collaboration with EkoAvrasya Foundation has the potential to provide AI-supported e-commerce training for 5,000 women and develop 500 hybrid entrepreneurs within 3 years. The model will serve as a strategic bridge integrating the Turkic world's traditional trade memory into the global digital economy.

Keywords: social data memory, traditional-digital hybrid entrepreneurship, e-commerce corridors, Turkic world technology networks, cultural-economic integration, AI-supported trade transformation

ÖZET

Türk cumhuriyetleri arasında kadın girişimcilik oranları %15-35 arasında değişmekte olup, zengin geleneksel ticaret hafızası dijital dönüşüme entegre edilememektedir. Mevcut bilateral iş birliği modelleri, bölgenin bin yıllık ticaret bilgisini modern e-ticaret potansiyeline dönüştürememekte ve kadın girişimciliğinin yapay zekâ çağındaki liderlik rolünü desteklememektedir.
Amaç: Bu çalışma, EkoAvrasya Vakfı'nın sosyal veri hafızası ve geleneksel ticaret deneyimiyle desteklenen "Türk Dünyası Kadın Teknoloji Liderleri Ağı" nı geliştirerek, geleneksel ticaretten e-ticarete dönüşümde hibrit bir girişimcilik ekosistemi oluşturmayı amaçlamaktadır.
Yöntem: Dijital etnografi, sosyal veri analizi ve ağ teorisi yöntemlerinin kullanılması önerilmektedir. EkoAvrasya Vakfı'nın biriktirdiği ticaret rotaları, kültürel etkileşim verileri ve pazar dinamiklerinin analiz edilerek, Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Türkmenistan'dan kadın girişimci profilleri ile eşleştirilmesi önerilmektedir.
Bulgular: Araştırma, ağın dört temel ayak üzerine kurulabileceğini göstermektedir:
Geleneksel Hafıza-Dijital Dönüşüm Merkezi- EkoAvrasya Vakfı'nın sosyal veri hafızasından yararlanarak geleneksel ticaret bilgisinin AI destekli e-ticaret modellerine entegrasyonu
Hibrit Mentorluk Sistemi- Geleneksel ticaret deneyimi + modern teknoloji liderliği eşleştirmeleri
Sosyal Analitik Destekli Kapasite Geliştirme- Vakfın pazar dinamikleri bilgisiyle şekillenen 30 günlük mikro-öğrenme programları
E-Ticaret Koridorları Ağı - Tarihi ticaret rotalarının dijital karşılıkları üzerinden transnasyonal iş geliştirme
Özgün Değer: Çalışma, uluslararası iş birliği literatürüne "sosyal hafıza-destekli teknoloji ağları" konseptini kazandırmakta ve "geleneksel bilgi-dijital hibrit girişimcilik" modelini

sunmaktadır. EkoAvrasya Vakfı iş birliğiyle, bin yıllık ticaret hafızasını 21. yüzyıl e-ticaret liderliğine dönüştüren ilk sistematik yaklaşım olma özelliği taşımaktadır.
Uygulama Modeli:
Faz 1 (0-6 ay): EkoAvrasya Vakfı sosyal veri entegrasyonu ve hibrit hub kurulumu
Faz 2 (6-18 ay): Geleneksel-dijital mentorluk sistemi ve e-ticaret koridorları aktivasyonu
Faz 3 (18-36 ay): Sürdürülebilir ticaret ekosistemi ölçeklendirmesi
Sonuç ve Öneriler: EkoAvrasya Vakfı iş birliğiyle kurulan bu ağ, 3 yılda 5000 kadının AI-destekli e-ticaret eğitimi ve 500 hibrit girişimci yetiştirme potansiyeline sahiptir. Model, Türk dünyasının geleneksel ticaret hafızasını küresel dijital ekonomiye entegre eden stratejik bir köprü işlevi görecektir.

Anahtar Kelimeler: EkoAvrasya Vakfı, sosyal veri hafızası, geleneksel-dijital hibrit girişimcilik, e-ticaret koridorları, Türk dünyası teknoloji ağları, kültürel-ekonomik entegrasyon, AI destekli ticaret dönüşümü

11th International EMI Entrepreneurship & Social Sciences Congress,
July 31-August 3, 2025, Istanbul / Türkiye

The Role of Intellectual Property in the Global Green Entrepreneurship Ecosystem: A Thematic Analysis

Küresel Yeşil Girişimcilik Ekosisteminde Fikri Mülkiyetin Rolü: Tematik Bir Analiz

Specialist Rasim KESKİN
Marmara Teknokent
engineerrasimm@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4889-2995

Patent Attorney Süleyman ERYILMAZ
Marmara Teknokent
s.eryilmaz80@hotmail.com
ORCID: 0009-0002-5322-5740

ABSTRACT

Sustainability and Green Transformation are becoming increasingly important in today's world. With the advancement of technology, patents are being taken out on manufactured products. The harsh dynamics of market competition emphasise the need for international commercialisation and protection of these products. In engineering, one of the oldest fundamental sciences, it is not what is produced today that matters, but whether it is patented. Within the industry, the sustainability and digitalisation efforts of SMEs, the driving force of production, are of great importance. Given the globalising market dynamics, the activities of SMEs that address the future and demonstrate environmentally friendly approaches are a duty to future generations. A thematic analysis was conducted by examining the reports published by the World Intellectual Property Organisation (WIPO) for the last three years. Secondary source screening and content analysis methods were used from qualitative research methods. WIPO reports were examined thematically with the aim of revealing meaningful themes and relationships between reports. The research results are expected to serve as a roadmap for policy makers, today's start-ups and the SMEs of the future.

Keywords: Intellectual Property, Entrepreneurship, Green Entrepreneurship, Patent, Sustainability

ÖZET

Sürdürülebilirlik ve Yeşil Dönüşüm günümüzde gün geçtikçe önem kazanmaktadır. Teknolojinin gelişmesi ile birlikte üretilen ürünlerin patentleri alınmaya başlamaktadır. Pazarın sert dinamik rekabet koşulları uluslararası anlamdan ticarileşme ve o ürünü koruma altına almanın gerekliliğini vurgulamaktadır. En eski temel bilimlerden olan birisi olan mühendislik alanında günümüzde ne üretildiği değil patentinin olup olmadığı önem arz etmektedir. Endüstri içerisinde üretimin lokomotifi KOBİ'lerin sürdürülebilirlik çalışmaları ve dijitalleşme çalışmaları önem arz etmektedir. Küreselleşen pazar dinamikleri temel alındığında KOBİ'lerin geleceğe hitap eden ve çevreci yaklaşımlar sergileyen faaliyetleri gelecek kuşaklar bir borç niteliğindedir. Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO), tarafından yayınlanan son üç yılla ait raporlar incelenerek tematik bir analiz ortaya konulmuştur. Nitel araştırma yöntemlerinden ikincil kaynak taraması, içerik analizi metodu kullanılmıştır. WIPO raporları, tematik olarak incelenerek anlamlı temalar ve raporlar arasında ilişkiler ortaya çıkarılması hedeflenmiştir. Araştırma sonucunun politika yapılarına, günümüz Start-Up'lara geleceğin KOBİ'lerine yol haritası niteliği olacağı ön görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fikri Mülkiyet, Girişimcilik, Yeşil Girişimcilik, Patent, Sürdürülebilirlik

Artificial Intelligence Assisted Leadership: A Biometric Analysis Study

Yapay Zekâ Destekli Liderlik: Bir Bibliyometrik Analiz Çalışması

Yaşar EREN
Tarsus University
yasarerenn@outlook.com.tr
ORCID: 0009-0004-7795-0001

Assoc.Prof.Dr. Ercan ÇİÇEK
Tarsus University
ercancicek@tarsus.edu.tr
ORCID: 0000-0002-0079-5531

Dr. Kemal ENES
Tarsus University
kemalenes@tarsus.edu.tr
ORCID: 0000-0003-3488-314X

ABSTRACT

This study aims to offer a contemporary and systematic perspective on the concept of AI-supported leadership by examining academic trends through bibliometric analysis. An extensive literature review was performed using the Web of Science database, focusing on the keywords "artificial intelligence" and "leadership." This research involved examining 150 academic publications using bibliometric methods. The results demonstrate that AI-supported leadership has attracted considerable scholarly interest, particularly since 2021, as reflected by a significant increase in related academic publications. The findings indicate that the incorporation of artificial intelligence into leadership processes exerts a positive impact on organizational outcomes, encompassing decision-making, employee engagement, motivation, and satisfaction. Moreover, leaders can utilize this transformation to augment their technological proficiency. Prominent concepts such as “digital leadership”, “employee engagement”, and “decision making” emerged, highlighting the subject encompasses technical, managerial, and psychological dimensions. As a result of the analysis United States, China, Germany, the United Kingdom, and Australia as the leading contributing countries. The findings underscore the necessity of integrating interdisciplinary methodologies, addressing ethical challenges, and developing leadership training with a focus on AI. This research is regarded as a significant analysis that visualizes data from existing literature, identifies key trends in the domain, and seeks to inform future investigations into AI-facilitated leadership.

Keywords: Artificial Intelligence, Leadership, Digital Leadership

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, yapay zekâ destekli liderlik kavramına ilişkin akademik eğilimleri bibliyometrik analiz yoluyla inceleyerek bu alana dair güncel ve sistematik bir bakış açısı sunmaktır. Bu bağlamda, Web of Science veri tabanı üzerinden "artificial intelligence" ve "leadership" anahtar kelimeleri kullanılarak bir literatür taraması gerçekleştirilmiş ve elde edilen 150 akademik çalışma bibliyometrik yöntemle analiz edilmiştir. Çalışmanın bulguları, yapay zekâ destekli liderlik kavramının özellikle 2021 yılından itibaren hızla ilgi görmeye başladığını ve bu alanda yoğun bir yayın üretimi gerçekleştiğini ortaya koymuştur. Analiz sonuçları, yapay zekânın liderlik süreçlerine entegrasyonunun karar alma, çalışan bağlılığı, motivasyon ve iş tatmini gibi örgütsel çıktılar üzerinde olumlu etkiler yarattığını; liderlerin teknolojik donanımlarını artırarak bu dönüşümden etkin bir şekilde faydalanabileceklerini göstermektedir. Öne çıkan anahtar kelimeler arasında "digital leadership", "employee engagement", "decision making" gibi kavramların yer aldığı ve bu yönüyle konunun yalnızca teknik değil, aynı zamanda yönetimsel ve psikolojik boyutlara da odaklandığı görülmektedir. Analiz edilen yayınlar doğrultusunda, ABD, Çin, Almanya, İngiltere ve Avustralya'nın en fazla katkı sağlayan ülkeler olduğu tespit edilmiştir. Bulgular değerlendirildiğinde, yapay zekâ destekli liderlik alanında disiplinler arası yaklaşımların kullanılması, etik sorunların ele alınması ve liderlik eğitimlerinin yapay zekâ perspektifiyle yapılandırılması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu çalışma, yapay zekâ destekli liderlik konusundaki literatürde yer alan yayınların verilerini görselleştirerek, bu alandaki eğilimlerin belirlenmesine ve gelecekte yapılacak araştırmalara yön verilmesine katkı sağlamayı amaçlayan önemli bir analiz olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Liderlik, Dijital Liderlik.

Secondhand Product Consumption and Sustainability: Towards a Circular Economy

İkinci El Ürün Tüketimi ve Sürdürülebilirlik: Döngüsel Ekonomiye Doğru

Prof.Dr. Yavuz Akçi
Bolu Abant İzzet Baysal University
yavuzakci@gmail.com
Orcid: 0000-0001-6755-6650

Lecturer Dr. Gülkadriye Karakaya Eren
Ankara Hacı Bayram Veli University
gulkadriye.karakaya@hbv.edu.tr
Orcid: 0000-0002-9223-1441

ABSTRACT

Today, increasing economic and environmental concerns are causing consumers to seek alternatives to meet their needs. One of these alternatives is used and secondhand goods. While it's difficult to predict the historical trajectory of secondhand product use, it's safe to say it began among family members. Today, secondhand products have become a market segment and a well-established market. The range of secondhand products has also expanded considerably. This study examines the motivations that drive consumers to choose secondhand products. For this purpose, studies on secondhand products in domestic and international literature were reviewed. The studies examined revealed that the strongest motivation for consumers to use secondhand products is economics. Consumers who are reluctant to purchase new (unused) products or whose budgets cannot accommodate them tend to turn to secondhand products. Furthermore, reasons such as the search for fashion or uniqueness, social identity, and community connection also drive consumers to purchase secondhand products. Environmental awareness, ethics, and sustainability concerns are seen as important factors in the choice of secondhand products by consumers who are not concerned about their personal well-being. Digital platforms are the driving force behind the rapid growth and development of the secondhand product market. Consumers are increasing their consumption of second-hand products due to the convenience provided by these platforms. Extending the consumption cycle and reducing waste, in line with sustainability principles, has become critical. Second-hand products reduce the carbon footprint of production processes and minimize resource consumption. Consumers' tendency to purchase second-hand products is considered part of the circular economy approach. Positive attitudes toward second-hand products are particularly notable among young consumers.

Key words: Second-hand Product, Sustainability, Circular Economy.

ÖZET

Günümüzde artan ekonomik ve çevresel kaygılar tüketicilerin ihtiyaçlarını karşılamasında alternatifler aramasına sebep olmaktadır. Bu alternatiflerden biri de kullanılmış, ikinci el ürünlerdir. İkinci el ürün kullanımının tarihsel sürecini tahmin etmek zordur fakat en azından aile üyeleri arasında başladığını söylemek mümkündür. Bugün ikinci el ürünler artık bir pazar grubunu oluşturmuş, düzeni oluşmuş durumdadır. İkinci el ürünlerin yelpazesi de oldukça genişlemiştir. Bu çalışmada tüketicileri ikinci el ürün tercih etmeye yönelten motivasyonlar incelenmiştir. Bu amaç için yerli ve yabancı literatürdeki ikinci el ürün ile ilgili çalışmalar incelenmiştir. İncelenen çalışmalarda tüketicileri ikinci el ürün kullanmaya yönelten en güçlü motivasyonun ekonomik sebepler olduğu görülmüştür. Sıfır (kullanılmamış) ürünü satın almak istemeyen veya bütçesi uygun olmayan tüketicilerin ikinci el ürüne yöneldiği görülmüştür. Bunun dışında moda veya benzersizlik arayışı, sosyal kimlik ve topluluk bağlantısı gibi nedenler de tüketicileri ikinci el ürün satın almaya yöneltmektedir. Çevre duyarlılığı, etik ve sürdürülebilirlik kaygılar ise bireysel refah sorunu olmayan tüketicilerin ikinci el ürün tercihindeki önemli etkenlerden biri olarak görülmektedir. İkinci el ürün pazarının hızla büyüyüp gelişmesinin lokomotifini dijital platformlar oluşturmaktadır. Tüketicilerin bu platformların sağladığı kolaylıkların etkisiyle ikinci el ürün tüketimleri artmaktadır. Sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda, tüketim döngüsünün uzatılması ve atıkların azaltılması kritik hale gelmiştir. İkinci el ürünler, üretim süreçlerinde ortaya çıkan karbon ayak izini düşürmekte ve kaynak kullanımını en aza indirmektedir. Tüketicilerin ikinci el ürün satın alma eğilimi, döngüsel ekonomi anlayışının bir parçası olarak değerlendirilmektedir. Özellikle genç tüketiciler arasında ikinci el ürünlere yönelik olumlu tutumlar dikkat çekmektedir.

Anahtar kelimeler: İkinci el ürün, Sürdürülebilirlik, Döngüsel Ekonomi.

The Etnic Origin and Language of the Ancient Azerbaijani Population

Eski Azerbaycan Nufusunun Etnik Köküni ve Dili

Assoc.Prof.Dr. Yegane KAHRAMANOVA
Azerbaycan Dövlet Pedaqoji Universitesi, Azerbaycan

yegane.qehremanova.1976@mail.ru
https://orcid.org/0000-0003-3730-7674

ABSTRACT

As is known, there have been long-standing and biased ideas about the history of the formation of the first man in Azerbaijan, as well as about the ethnic origin and language, and the first inhabitants of the territory of Azerbaijan were considered Caucasian and Iranian speakers. However, as G. Kazimov also showed, "Since the 70s-80s of the last century, those who studied our language in the historical aspect on the basis of the Sumerian-Turkic parallelism, such as O. Suleymenov, T. Hajiyev, A. Mammadov, created interest in the antiquity of the Azerbaijani-Turkic language, the research of the historian scientist Y. Yusifov and G. Geybullayev, who deepened his ideas with his etymological research, proved the antiquity of the Turkic language and Turkic ethnos in our country, and confirmed the Turkic origin of the most ancient inhabitants of these territories, the Lullubi, Kuti, Turukki, Kassi, Magh, Manna, Mada, Cimmerians, Scythians, Saks, Albanians and others."

Archaeological excavations prove that there was human habitation on the territory of Azerbaijan from the earliest stage of the Stone Age. As a result of archaeological research in cave camps such as Azikh, Gazma (Khaxchivan), Taglar (Karabakh), Dashsalahli, Zar (Kelbajar), Aveydagh (Gazakh) and in open camps such as Gadirdere, Chakhmagli, Kekilli (Gazakh) and other, it was determined that language was formed in Azerbaijan at least in the Late Paleolithic period. He discovered the Guruchay culture, one of the oldest centers of human culture on earth in Azerbaijan, which is thought to be about two million years old. G. Kazimov, based on specific linguistic facts, proved the participation of a number of Azerbaijani language elements in the stage of the great language and their role in the separation into protolanguages. One of the main issues presented by Firidun Ağasıoğlu in his book "Nine Bits. The History of Azerbaijani Turks Before Islam" is the origin of the letters in the Turkish runic alphabet from ancient stamps, which we can see in Gobustan, Gamigaya and other historical inscriptions in inscriptions in various regions of the world. It once again proves that those who say that our ancestors who created the oldest images in Gobustan and Gamigaya were the ancestors of the Turks are right in their opinion.

Keywords: language, stamp, Turk, writing, culture

ÖZET

Bilindiği üzere, Azerbaycan'da ilk insanın oluşum tarihi, etnik kökeni ve dili hakkında uzun zamandır var olan ve taraflı fikirler bulunmakta olup, Azerbaycan topraklarının ilk sakinleri Kafkasyalı ve İranlı konuşmacılar olarak kabul edilmiştir. Ancak G. Kazimov'un da gösterdiği gibi, "Geçtiğimiz yüzyılın 70-80'li yıllarından itibaren Sümer-Türk paralellik temelinde dilimizi tarihi açıdan inceleyen O. Süleymanov, T. Hacıyev, A. Memmedov gibi kişiler Azerbaycan-Türk dilinin antik çağına ilgi uyandırmış, etimolojik araştırmalarıyla düşüncelerini derinleştiren tarihçi bilim adamı Y. Yusifov ve G. Geybullayev'in araştırmaları, ülkemizdeki Türk dilinin ve Türk etnosunun antik çağını kanıtlamış, bu toprakların en eski sakinleri olan Lullubi, Kuti, Turukki, Kassi, Magh, Manna, Mada, Kimmerler, İskitler, Saklar, Arnavutlar ve diğerlerinin Türk kökenini doğrulamıştır."

Arkeolojik kazılar, Azerbaycan topraklarında Taş Devri'nin en erken evresinden itibaren insan yerleşiminin olduğunu kanıtlamaktadır. Azikh, Gazma (Haxchivan), Taglar (Karabağ), Daşsalahlı, Zar (Kelbecer), Aveydağ (Gazak) gibi mağara kamplarında ve Gadirdere, Çakmagli, Kekilli (Gazak) ve diğer açık kamplarda yapılan arkeolojik araştırmalar sonucunda, Azerbaycan'da en azından Geç Paleolitik dönemde dilin oluştuğu belirlenmiştir. Dünyadaki en eski insan kültürü merkezlerinden biri olan Guruçay kültürü, yaklaşık iki milyon yıllık olduğu düşünülen Azerbaycan'da keşfedilmiştir. G. Kazimov, belirli dilbilimsel gerçeklere dayanarak, büyük dilin sahnesinde bir dizi Azerbaycan dil öğesinin katılımını ve protodillere ayrılmadaki rollerini kanıtladı. Firidun Ağasıoğlu'nun "Dokuz Parça. İslam Öncesi Azerbaycan Türklerinin Tarihi" adlı kitabında ortaya koyduğu temel konulardan biri, dünyanın çeşitli bölgelerindeki yazıtlarda Gobustan, Gamigaya ve diğer tarihi yazıtlarda görebildiğimiz Türk runik alfabesindeki harflerin kökenidir. Gobustan ve Gamigaya'daki en eski resimleri yaratan atalarımızın Türklerin ataları olduğunu söyleyenlerin görüşlerinde haklı olduklarını bir kez daha kanıtlıyor.

Anahtar kelimeler: dil, damga, Türk, yazı, kültür

The Future of the Organization of Turkic States and Its Effects on the Economies of Member States

Türk Devletleri Teşkilatı'nın Geleceği ve Üye Ülke Ekonomilerine Etkileri

Dr. Yılmaz CANKALOĞLU
Oriental University, Uzbekistan
yilmaz622@hotmail.com.tr
ORCID 0009-0000-7119-0065

ABSTRACT

The Organization of Turkic States is a large organization with a population of 300 million living in a geography of 4.5 million square kilometers worldwide and an economic size of approximately 4 trillion dollars. The Turkic States are states that share common ethnic, historical, and cultural roots and share a natural geographical commonality. As a result of this natural commonality, the Organization of Turkic States is a strategic alliance whose influence in the Eurasian region is growing. Within the ever-changing structure of the international system, the importance of regional integration initiatives is increasing daily. Through numerous organizations such as the European Union, the Eurasian Economic Union, and the Shanghai Cooperation Organization, states strive to maximize their interests. As a regional organization, the Organization of Turkic States is a crucial entity for the Turkic World. The Organization of Turkic States possesses significant potential when considered within the context of the evolving multipolar nature of the international system. One of the most important goals of the organization is to act together and increase cooperation, especially on economic, security and political issues.

Keywords: Organization of Turkic States, Economy, History, Turkestan.

ÖZET

Türk Devletleri Teşkilatı; dünya genelinde 4.5 milyon kilometre karelik bir coğrafyada yaşayan 300 milyonluk bir aile olup yaklaşık 4 trilyon dolarlık ekonomik büyüklüğe sahip büyük bir teşkilattır. Türk Devletleri; etnik, tarihsel ve kültürel açıdan aynı kaynaktan beslenen ve coğrafi yönden doğal bir ortaklığın olduğu devletlerdir. Türk Devletleri Teşkilatı da bu doğal ortaklığın sonucunda Avrasya coğrafyasında etkinliği giderek artan stratejik bir birliktir. Uluslararası sistemin her geçen gün değişen yapısı içerisinde bölgesel bütünleşme girişimlerinin önemi her geçen gün artmaktadır. Avrupa Birliği, Avrasya Ekonomik Birliği ve Şangay İş birliği Örgütü gibi birçok örgüt aracılığıyla devletler çıkarlarını en yüksek seviyeye çıkarma çabası içindedir. Türk Devletleri Teşkilatı da bölgesel bir örgütlenme olarak Türk Dünyası için çok önemli bir oluşumdur. Türk Devletleri Teşkilatı, uluslararası sistemin çok kutupluluğa dönüşen yapısı çerçevesinde değerlendirildiğinde çok güçlü bir potansiyeli içerisinde barındırmaktadır. Özellikle ekonomik, güvenlik ve siyasi konularda birlikte hareket etmek ve iş birliklerini çoğaltmak teşkilatın en önemli hedeflerinin başında gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk Devletleri Teşkilatı, Ekonomi, Tarih, Türkistan.

11th International EMI Entrepreneurship & Social Sciences Congress,
July 31-August 3, 2025, Istanbul / Türkiye

The role and significance of smart contracts in society
Akıllı Sözleşmelerin Toplumdaki Yeri ve Önemi

Yunus Çelik
0009-0004-1664-7949
Sakarya University
Yunusceliik33@gmail.com

Hami Barıtçı
0009-0004-5614-2590
Sakarya University
hami.brtc@gmail.com

Assist.Prof.Dr. Tuğba KOÇ
0000-0002-2454-9992
Sakarya University
tugbakoc@sakarya.edu.tr

ABSTRACT

This study aims to investigate in depth the societal acceptance and practical usage of smart contracts, one of the key components of blockchain technology. We conducted semi-structured interviews with four stakeholders—a legal scholar, a blockchain developer & legal consultant, an attorney, and an entrepreneur—and analyzed the qualitative data using a SWOT framework. Our findings indicate that transparency and automated execution substantially enhance trust and operational efficiency; however, legal ambiguities, the immutable nature of code, and potential security vulnerabilities constrain wider adoption. Opportunities such as integrating blockchain law into academic curricula, launching public-private sector pilot projects, and implementing comprehensive awareness programs were prioritized by participants. Conversely, abrupt and restrictive regulatory interventions, validator centralization, and cybersecurity threats pose significant risks to the ecosystem's sustainable growth. By proposing interdisciplinary education models, targeted pilot initiatives, and broad-based communication strategies, this work outlines a roadmap to foster responsible, secure, and socially embraced smart contract deployment. Keywords: Smart contracts, Blockchain, Society.

Keywords: Smart contract, Block-chain, Society.

ÖZET

Bu çalışma, blok-zincir teknolojisinin en önemli bileşenlerinden biri olan akıllı sözleşmelerin toplumsal kabulünü ve kullanımını derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada; hukuk akademisyenleri, blok-zincir geliştiricisi ve hukuk danışmanı, avukat ile girişimciden oluşan dört paydaşla yarı-yapılandırılmış mülakatlar gerçekleştirilmiş, elde edilen nitel veriler SWOT analizi yöntemiyle yorumlanmıştır. Bulgular, şeffaflık ve otomasyon hızının taraflar arasında güveni ve işlem verimliliğini önemli ölçüde artırdığını; bununla birlikte mevcut hukuki düzenlemelerin belirsizliği, kodun geri döndürülemez yapısı ve potansiyel güvenlik açıklarının yaygınlaşmayı kısıtladığını göstermiştir. Literatürde de işaret edilen akademik müfredat entegrasyonu, kamu-özel sektör iş birlikleri ve kapsamlı toplumsal bilinçlendirme programları, saha katılımcıları tarafından en öncelikli fırsatlar olarak tanımlanmıştır. Buna karşın ani ve kısıtlayıcı düzenleyici müdahaleler ile validator tekelleşmesi ve siber saldırı riski, ekosistemin sürdürülebilir büyümesini tehdit etmektedir. Çalışma, hukuk ve yazılım disiplinleri arasında disiplinlerarası eğitim modelleri, pilot proje uygulamaları ve geniş kitlelere yönelik iletişim stratejileri önererek, akıllı sözleşmelerin toplumda güvenle benimsenmesi için yol haritası sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akıllı sözleşme, Blok-zincir, Toplum.

Russia's Strategy within the Shanghai Cooperation Organization: A Systematic Review on Eurasian Security and Multipolarity

Şanghay İşbirliği Örgütü Kapsamında Rusya'nın Stratejisi: Avrasya Güvenliği ve Çok Kutupluluk Üzerine Sistematik Bir Derleme

Yüksel YENTÜRK
İstanbul Gelişim University
yukselyen@gmail.com
Orcid: 0009-0001-3508-2777

ABSTRACT

This study aims to analyze Russia's strategic engagement within the Shanghai Cooperation Organization (SCO) and its impact on Eurasian security and the multipolar international order. However, there is no consensus in the literature regarding the SCO's capacity to serve Russia's geopolitical objectives.Within the scope of this research, peer-reviewed articles, policy reports, and institutional documents published in English between 2001 and 2024 were examined using Semantic Scholar and Elicit AI platforms. The inclusion criteria comprised studies that address Russia's objectives within the SCO framework, its multilateral diplomatic practices, and its comparative positioning alongside institutions such as the Collective Security Treaty Organization (CSTO) and the Eurasian Economic Union (EAEU). Out of an initial pool of 73 records, 40 were selected for analysis. Methodological approaches, geographical focus, and thematic emphases were recorded through a standardized data extraction form, followed by a thematic synthesis.The findings reveal that Russia employs the SCO as a platform to legitimize both its geostrategic interests and vision of multipolarity. While the organization has contributed to counterterrorism cooperation and regional stability, economic integration remains limited and is often overshadowed by China's Belt and Road Initiative. Comparative analyses suggest that Russia exercises greater unilateral influence within the CSTO and EAEU, whereas power-sharing with China within the SCO constrains Moscow's strategic autonomy.Overall, the SCO provides symbolic and operational benefits, but also carries structural vulnerabilities stemming from China's rising dominance and institutional fragmentation. The findings underscore the need for further research on how Russia manages power asymmetries and institutional limitations within the SCO framework.

Keywords: Russia, Shanghai Cooperation Organization, Eurasian security, multipolarity, regional organizations, multilateral diplomacy.

ÖZET

Bu çalışma, Rusya'nın Şanghay İşbirliği Örgütü'ndeki (ŞİÖ) stratejik angajmanını ve bunun Avrasya güvenliği ile çok kutuplu uluslararası düzene etkisini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Ancak literatürde, örgütün Rusya'nın jeopolitik hedeflerine hizmet etme kapasitesi konusunda

fikir birliği bulunmamaktadır. Araştırma kapsamında Semantic Scholar ve Elicit AI platformları aracılığıyla 2001–2024 yılları arasında yayımlanmış İngilizce dilindeki hakemli makaleler, politika raporları ve kurumsal belgeler incelenmiştir. Dahil edilme kriterleri, Rusya'nın ŞİÖ kapsamındaki hedeflerini, çok taraflı diplomasi pratiklerini ve Kolektif Güvenlik Anlaşması Örgütü (KGAÖ) ile Avrasya Ekonomik Birliği (AEB) gibi yapılarla karşılaştırmalı konumunu ele alan çalışmaları kapsamaktadır. Başlangıçta tespit edilen 73 kayıttan 40'ı analiz edilmiştir. Yöntemsel yaklaşımlar, coğrafi odak ve tematik vurgular standart veri çıkarma formu ile kaydedilmiş ve tematik sentez meydana getirilmiştir. Sonuçlar, Rusya'nın ŞİÖ'yü hem jeostratejik hem de çok kutupluluk vizyonunu meşrulaştıracak bir platform olarak kullandığını ortaya koymaktadır. Örgüt, terörle mücadele iş birliğine ve bölgesel istikrara katkıda bulunmuş olsa da ekonomik entegrasyon sınırlı kalmış ve çoğu zaman Çin'in Kuşak ve Yol Girişiminin gölgesinde kalmıştır. Karşılaştırmalı analizler, Rusya'nın KGAÖ ve AEB'de daha yüksek düzeyde tek taraflı etkiye sahip olduğunu, buna karşın ŞİÖ'de Çin'le güç paylaşımının Moskova'nın bağımsız hareket alanını daralttığını sunmaktadır. Genel olarak ŞİÖ, sembolik ve operasyonel faydalar sunmakla beraber Çin'in yükselen hakimiyeti ve kurumsal parçalanmadan kaynaklanan yapısal kırılganlıkları da beraberinde getirmektedir. Bulgular, Rusya'nın ŞİÖ çerçevesinde güç asimetrilerini ve kurumsal sınırlamaları nasıl yönettiğine dair daha fazla araştırmaya duyulan ihtiyacı vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler : Rusya, Şanghay İşbirliği Örgütü, Avrasya güvenliği, çok kutupluluk, bölgesel örgütler, çok taraflı diplomasi**.**

Comparative analysis of AI in providing personalized language learning experiences and the teacher-led traditional methods

Zainab Gulfaraz
Final International University, **KKTC**
zainab.gulfaraz@final.edu.tr

ABSTRACT

This research aims to compare the two educational modes of acquiring language, i.e., AI-based language learning and the teacher-led traditional methods. This study aims to provide insights into how these methods address differentiation and their capacity to achieve language proficiency, engagement, motivation, and satisfaction. A mixed-methods approach has been selected. The quantitative method was used to measure and compare the effectiveness of AI-based learning and traditional teaching. Test scores quantified improvements in language proficiency, and Likert-scale surveys measured engagement levels and satisfaction. The qualitative method uses semi-structured interviews with students and teachers to explore their experiences with both earning methods. The results might suggest that both educational methods have their distinct strengths and limitations. AI-based tools provide personalized, flexible learning experiences and keep learners motivated. Whereas, teacher-led traditional methods excel in developing interpersonal relationships and critical thinking. A blended approach has potential benefits, and it's highly recommended to be adopted in classrooms. The sample size of this study is limited and relies on self-reported data without interference from the researcher, which implies chances possibility of biases. It is recommended that future studies should aim to include large and diverse groups of people. Future researchers should examine a hybrid learning environment to determine the effectiveness of AI in classrooms. The study suggests educationists and policymakers should create a hybrid learning environment that focuses on interpersonal relations and collaborative skills and directs attention toward modern modes of learning. It also gives inspiration to the AI developers to work on providing the emotional aspect in their tools, which is lacking in AI tools.

Keywords: *Artificial Intelligence (AI), Personalized Language Learning, Teacher-led Instruction, Comparative Study, Educational Technology, Language Acquisition, and Blended Learning*

The Practical Content of Preparing Future Teachers for Social Pedagogical Practice

Assoc.Prof. Zamira MUSTAFAYEVA
Jizzakh State Pedagogical University
zamira240980@gmail.com

Teacher Dilafruz SUYUNOVA
School № 55. Dist. Sh.Rashidov. reg.Jizzakh, Uzbekistan
dilafruzsuyunova@gmail.com

ABSTRACT

This article discusses the need for innovative approaches to the process of training future teachers, using the existing life experience of a person, life experience arising as a result of professional-practical activity. As well this paper examines the practical content involved in preparing future teachers for effective social pedagogical practice. As modern educational systems increasingly emphasize holistic development and the socio-emotional well-being of students, teachers must be equipped not only with academic knowledge but also with competencies in social pedagogy. The study explores the integration of real-world social challenges, inclusive education principles, and community engagement strategies into teacher education programs. Key components include fieldwork, case-based learning, collaborative projects with social institutions, and reflective practice. These experiences aim to develop empathy, communication skills, cultural sensitivity, and the ability to work with at-risk or marginalized student populations. The findings suggest that structured practical training significantly enhances future teachers' readiness to support diverse learners and fulfill their broader social responsibilities in schools and communities.

Key words: professional knowledge, personal qualities, innovative form, method, diagnosis, axiological attitude, value system, activity motives, axiological criterion, humanization of education, professional competence.

Digitalization Mechanism in Biology Education

Prof.Dr. Zarovshan BABAYEVA
Nakhchivan State University, Azerbaijan
dr.zarifbabayeva@gmail.com
https://orcid.org/0009-0009-3004-8455

ABSTRACT

In this paper, the mechanisms of digitalization in biology education and the application of virtual reality (VR) technologies in biology teaching are examined. We highlight how modern information and communication technologies transform biology teaching by creating immersive, interactive, and student-centered learning environments. The study also identifies the pedagogical advantages and challenges of integrating VR in biology classes. The findings suggest that VR-supported digital education enhances conceptual understanding, increases student motivation, and ensures safe and effective learning experiences. In the modern era, the digitalization of biology education has entered a new phase through the integration of information and communication technologies into the learning process. Particularly, virtual reality (VR) technologies offer innovative opportunities for the visual and interactive presentation of complex biological concepts. This article analyzes the main stages of digitalization in biology teaching, the applications of VR technology, and its didactic advantages in a systematic manner. The three-dimensional visualization of cellular structures, anatomical formations, and ecological processes not only enhances scientific thinking skills but also significantly increases student engagement. The study also includes a comparative analysis of the implementation of VR technologies in Azerbaijan's educational system, its development in comparison to Turkey, and current global trends. Findings indicate that while VR use in Azerbaijan is currently limited to pilot projects, Turkey has launched more structured and state-supported digitalization initiatives.

Keywords: Digitalization, Biology education, Virtual reality (VR), Educational technology, Digital skills, Innovative teaching methods, Azerbaijani education system, Biological simulations, EdTech, Virtual laboratories

The Geostrategic Implications of Azerbaijani-Turkish Relations After the 44-Day War

Zaur MAMMADOV
Academy of Public Administration under the
President of the Republic of Azerbaijan
Zaur.mammadov@dia.edu.az
Orcid: https://orcid.org/0009-0005-0270-1892

ABSTRACT

The 44-day war between Azerbaijan and Armenia in 2020 laid the foundation for a new geopolitical and geoeconomic situation in the South Caucasus and the Black Sea region. The Republic of Azerbaijan, which gained independence for the second time in 1991, has faced occupation of its territories by Armenians and their supporters since the first years of its sovereignty. Despite the resolutions adopted by the UN Security Council in the early 1990s, the international and regional community, which had not taken the necessary steps to return Karabakh and Eastern Zangezur to Azerbaijan for nearly 30 years, faced a completely new situation in 2020. The Azerbaijani state, in accordance with the norms and principles of international law, liberated its lands from occupation and laid the foundation for a new political configuration in the region, altering the regional power dynamics. Thus, the longstanding influence of Russia and Iran on the region, which had existed since the early 1800s, was reduced, and as a result, a new status quo was established with the participation of Azerbaijan and Türkiye. Following the November 10, 2020, Ceasefire Declaration and the anti-terrorist operations that took place in the mountainous part of Karabakh in 2023, Azerbaijan's sovereignty was fully restored. Subsequently the Shusha Declaration was signed with Türkiye, the Turkish state significantly expanded its political and military capabilities in the South Caucasus, and a new phase of negotiations with Armenia was launched. Although this development provoked discontent among some regional actors, it solidified an irreversible new reality in the region. The new reality that emerged in the South Caucasus in the post-2020 period also paved the way for the opening of the Zangezur corridor, restoring the communication and transport route among the countries of the Turkic world. This transformation has facilitated the formation of a new political, economic, and transport configuration in the middle line of Eurasia driven by cooperation of the regional states.

Keywords: Azerbaijan, Turkiye, 44-Day War, new geopolitical realignment, geoeconomic configuration, Zangezur corridor, transportation route, communication networks.

The Relationship Between Self Compassion and Positive Mental Health İn Adolescents: A Descriptive Study

Ergenlerde Öz Şefkat İle Pozitif Ruh Sağlığı Arasındaki İlişki: Tanımlayıcı Bir Çalışma

Zekiye AYDIN
Selcuk University
zekiyeaydin1014@gmail.com
Orcid ID: 0000-0003-1664-4890

Neslihan LÖK
Selcuk University
neslihanlok1@gmail.com
Orcid ID: 0000-0003-1568-9659

ABSTRACT

Although adolescence is considered a healthy developmental period for individuals, the vast majority of mental illness problems diagnosed in adulthood occur during this period. Self-compassion is a psychological resource that helps individuals manage their stress and distress. At the same time, self-compassion contributes to the psychological resilience of adolescents. The aim of this study is to examine the relationship between the level of self-compassion and positive mental health in adolescents and the factors affecting self-compassion and positive mental health. The sample consists of 335 students enrolled in an Anatolian high school in Konya. The research data were collected between May and June 2023. This study is a descriptive and correlational research. Ethics committee approval was received from the S.Ü. Faculty of Nursing Non-Interventional Clinical Research Ethics Committee. Personal Information Form, Self-Compassion Scale Short Form (SSC-SF), Positive Mental Health Scale, which were created by the researchers, were used as data collection tools. The data of the study were evaluated using the SPSS for Windows 22.0 statistical program. The students' total score on the Short Form of the Self-Compassion Scale was found to be 31.88±7.58 and the total score on the Positive Mental Health Scale was found to be 111.89±15.88. In the study, the mean score on the Self-Compassion Scale of the students who were girls, had an extended family structure, had democratic parents, and participated in social activities was found to be high and significant ($p<0.05$). The mean score on the Positive Mental Health Scale of the students who had a nuclear family structure, perceived their health well, had a high income level, loved their school, and participated in social activities was found to be high and significant ($p<0.05$). As a result, it was determined that there was a very high positive relationship between self-compassion and positive mental health. In line with these results, it is recommended to investigate the components of positive mental health from early adolescence to young adulthood.

Keywords: Adolescence, Self-compassion, Positive mental health, Psychiatric nursing.

ÖZET

Ergenlik dönemi, bireylerin gelişim dönemleri içinde sağlıklı bir gelişim dönemi olarak görülmesine rağmen, yetişkinlikte tanı alan ruhsal hastalık sorunlarının büyük bir çoğunluğu bu dönemde ortaya çıkmaktadır. Öz şefkat, bireylerin stres ve sıkıntılarını yönetmeye yardımcı olan psikolojik bir kaynaktır. Aynı zamanda öz şefkat ergenlerin psikolojik sağlamlıklarına katkıda bulunmaktadır. Bu araştırmanın amacı, ergenlerde öz şefkat düzeyi ile pozitif ruh sağlığı arasındaki ilişkiyi ve öz şefkat ile pozitif ruh sağlığını etkileyen faktörleri incelemektir. Örneklemini Konya ilinde öğrenim gören bir Anadolu lisesine kayıtlı olan 335 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verileri Mayıs-Haziran 2023 tarihleri arasında toplanmıştır. Bu çalışma, tanımlayıcı ve ilişki arayıcı bir araştırmadır. S.Ü. Hemşirelik Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı'ndan etik kurul onayı alınmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu, Öz-şefkat Ölçeği Kısa Formu, Pozitif Ruh Sağlığı Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın verileri SPSS for Windows 22.0 istatistik programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Öğrencilerin, Öz Şefkat Ölçeği Kısa Formu toplam puanı 31.88±7.58 ve Pozitif Ruh Sağlığı Ölçeği toplam puanı 111.89±15.88 olarak bulunmuştur. Araştırmada kız olan, geniş aile yapısına sahip olan, anne-babası demokratik tutum içinde olan ve sosyal etkinliklere katılan öğrencilerin Öz Şefkat Ölçeği puan ortalaması yüksek ve anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$). Çekirdek aile yapısına sahip, sağlığını iyi algılayan, gelir düzeyi yüksek, okulunu seven ve sosyal etkinliklere katılan öğrencilerin ise Pozitif Ruh Sağlığı Ölçeği puan ortalaması yüksek ve anlamlı bulunmuştur($p<0.05$). Sonuç olarak Öz şefkat ile pozitif ruh sağlığı arasında olumlu yönde oldukça yüksek bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda Erken ergenlikten genç yetişkinliğe kadar pozitif ruh sağlığı bileşenlerinin araştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ergenlik, Öz şefkat, Pozitif ruh sağlığı, Psikiyatri hemşireliği.

A Review of Trends in Educational Research Utilizing GeoGebra AR Applications

Eğitimde GeoGebra AR Uygulamasını Kullanan Çalışmaların Eğilimlerinin İncelenmesi

Zeliha Gözde DEMİR
Dokuz Eylül University
demirgozdedu@gmail.com
ORCID: 0009-0002-6507-365X

Assoc.Prof.Dr. Hasibe Sevgi MORALI
Dokuz Eylül University
sevgi.morali@deu.edu.tr
ORCID: 0000-0001-5603-9009

ABSTRACT

This study aims to systematically examine the content, format, and methodological characteristics of educational research involving the use of GeoGebra AR software from a holistic perspective. A comprehensive search was conducted using the keyword "GeoGebra AR" across all languages and timeframes via Google Scholar and the YÖKTEZ platform, yielding 165 records. Among these, 63 studies that directly utilized GeoGebra AR and investigated its educational impact were selected based on specific criteria and analyzed through content analysis. The review followed the five-stage systematic framework proposed by Arksey and O'Malley (2005).

The selected studies were categorized by publication year, country, type, research method, sample size, educational level, authorship, language, theoretical framework, instructional domain, purpose of GeoGebra AR use, and reported positive and negative findings. Results indicate a growing trend in the number of studies between 2019 and 2024, with Brazil being the most active country in this field. No studies from Türkiye were identified. Most studies were journal articles employing mixed-method designs, with higher education as the predominant sample level. English was the primary publication language (70%), followed by seven other languages (30%). STEM emerged as the most common theoretical framework, and geometry was the most frequently addressed instructional domain (62%).

GeoGebra AR was used both to teach specific mathematical concepts and to model real-life or architectural objects for instructional purposes. While disadvantages were less emphasized, some studies noted limitations such as technological constraints, time demands, and reduced engagement over prolonged use. Positive outcomes included enhanced student motivation (59%) and improved visualization and concretization (37%). Overall, the findings suggest that GeoGebra AR supports effective learning, active participation, development of spatial and critical thinking skills, modeling, problem-solving, mathematical connections, and individualized instruction—making it a recommended tool in international educational research.

Keywords: GeoGebra AR, Augmented Reality Applications in Education, Mathematics Education, Systematic Review

ÖZET

Bu çalışma, GeoGebra AR yazılımının eğitimde kullanımını içeren araştırmaların içerik, biçim ve yöntemsel özelliklerini bütüncül bir bakış açısıyla sistematik olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Google Scholar arama motoru ve YÖKTEZ platformu üzerinden "GeoGebra AR" anahtar kelimesi kullanılarak tüm dillerde ve tüm zaman aralıklarında yapılan kapsamlı bir tarama sonucunda 165 çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmalar arasından GeoGebra AR aracını doğrudan kullanan ve eğitimsel etkisini inceleyen 63 çalışma belirli kriterlere göre seçilmiş ve içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Sistematik inceleme süreci, Arksey ve O'Malley (2005) tarafından önerilen beş aşamalı çerçeveye göre yürütülmüştür.

Seçilen çalışmalar; yayın yılı, ülke, yayın türü, araştırma yöntemi, örneklem büyüklüğü, örneklemin eğitim düzeyi, yazarlar, yayın dili, teorik çerçeve, öğretim alanı, GeoGebra AR kullanım amacı ve bildirilen olumlu/olumsuz bulgular gibi kategorilere ayrılarak analiz edilmiştir. Bulgular, 2019–2024 yılları arasında araştırma sayısında artış eğilimi olduğunu göstermektedir. Bu alanda en fazla çalışmanın Brezilya'da yapıldığı, Türkiye'den ise herhangi bir çalışmaya rastlanmadığı belirlenmiştir. Çalışmaların çoğu makale türünde olup, genellikle karma yöntemle desenlenmiştir. Örneklemlerin eğitim düzeyi ağırlıklı olarak yükseköğretimdir. Yayınların %70'i İngilizce, %30'u ise yedi farklı dilde yayımlanmıştır. En sık kullanılan teorik çerçeve STEM, en çok ele alınan öğretim alanı ise geometridir (%62).

GeoGebra AR, hem belirli matematiksel kavramların öğretiminde doğrudan hem de gerçek yaşamdan veya mimari yapılardan nesnelerin modellenmesi yoluyla dolaylı olarak kullanılmaktadır. Araştırmalarda dezavantajlara daha az yer verilmiş olsa da teknolojik yetersizlikler, zaman alıcı süreçler, öğretmenlerin AR materyali geliştirme sürecinin emek gerektirmesi ve uzun süreli kullanımda dikkat çekiciliğin azalması gibi sınırlılıklar ifade edilmiştir. Olumlu bulgular arasında öğrencilerin motivasyonunun artması (%59) ve görselleştirme/somutlaştırma becerilerinin gelişmesi (%37) yer almaktadır. Genel olarak, bulgular GeoGebra AR'ın etkili öğrenme, aktif katılım, uzamsal ve eleştirel düşünme becerilerinin gelişimi, modelleme, problem çözme, matematiksel ilişkilendirme (dikey ve yatay matematikleştirme) ve bireyselleştirilmiş öğretim gibi avantajlarıyla uluslararası eğitim araştırmalarında önerilen bir araç olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler : GeoGebra AR, Eğitimde Artırılmış Gerçeklik Uygulamaları, Matematik Eğitimi, Sistematik İnceleme.

The Role of Azerbaijan in the Organization of Turkic States

Azərbaycanın Türk Dövlətləri Təşkilatında Rolu

PhD candidate Zeynab KAZIMOVA
Baku Slavic University, Azerbaijan
zeynabyusif@gmail.com

ABSTRACT

The objective of this research is to analyze the function of the Organization of Turkic States (OTS) in the contemporary geopolitical and regional context, to assess Azerbaijan's position within the organization, and to explore its role in the system of relations with other Turkic-speaking countries, with particular emphasis on Turkiye. In an era marked by growing global instability, regional conflicts, and the intensification of information warfare, the significance of strategic partnerships among states has substantially increased. In this context, Azerbaijan recognized as a leading power in the South Caucasus has identified the strengthening of relations with Turkic nations as one of the main priorities of its foreign policy. Azerbaijan-Turkiye relations, founded on the principle of "one nation, two states," have evolved into a comprehensive strategic alliance. This study investigates Azerbaijan's engagement within the OTS, analyzing both its position and key areas of activity. Additionally, the article explores the foundational motives, goals, and functional directions of the OTS to contextualize Azerbaijan's contributions and strategic role within the organization. Considering Azerbaijan's geopolitical location, energy potential, cultural heritage, and proactive foreign policy, the research underscores its vital role in reinforcing the OTS. Furthermore, the study evaluates ongoing regional integration processes and offers insights into the future perspectives of cooperation under the framework of the OTS.

Keywords: Organization of Turkic States, OTS, Azerbaijan, Turkiye, Turkic States, integration, energy security, geopolitics, South Caucasus

ÖZƏT

Bu tədqiqatın məqsədi Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) müasir geosiyasi və regional kontekstdə funksiyasını, Azərbaycanın təşkilat daxilindəki mövqeyini və onun Türkiyə başda olmaqla digər türkdilli dövlətlərlə münasibətlər sistemində oynadığı rolu təhlil etməkdir. Qlobal miqyasda artan qeyri-sabitlik, regional münaqişələr və informasiya müharibələrinin intensivliyi dövlətlər arasında strateji tərəfdaşlıqların əhəmiyyətini artırır. Bu kontekstdə Cənubi Qafqazın lider dövləti kimi Azərbaycan türkdilli xalqlarla münasibətlərin dərinləşdirilməsini xarici siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri kimi müəyyən etmişdir. Azərbaycan–Türkiyə münasibətləri "bir millət, iki dövlət" prinsipi əsasında strateji müttəfiqlik səviyyəsinə çatmışdır. Tədqiqat çərçivəsində Azərbaycanın TDT-dəki mövqeyi və

fəaliyyət istiqamətləri araşdırılır, eləcə də TDT-nin yaranma səbəbləri, məqsədləri və fəaliyyət istiqamətləri fonunda Azərbaycanın bu təşkilatdakı rolu və töhfələri təhlil olunur. Azərbaycanın geosiyasi mövqeyi, enerji potensialı, mədəni irsi və siyasi fəallığı nəzərə alınaraq TDT-nin güclənməsində oynadığı mühüm rol ortaya qoyulur. Məqalədə həmçinin TDT çərçivəsində regional inteqrasiya prosesləri və gələcək perspektivlər də qiymətləndirilir.

Açar sözlər: Türk Dövlətləri Təşkilatı, TDT, Azərbaycan, Türkiyə, türkdilli dövlətlər, inteqrasiya, enerji təhlükəsizliyi, geosiyasət, Cənubi Qafqaz.

Entrepreneurship Ecosystem as an Organizational Field: The Example of OSTIM

Bir Örgütsel Alan Olarak Girişimcilik Ekosistemi: OSTIM Örneği

Assist. Prof. Dr. Zeynep BAYSAL
OSTİM Technical University
zeynep.baysal@ostimteknik.edu.tr
ORCID: 0000-0001-5787-9106

ABSTRACT

Entrepreneurship is a complex concept that comprises many different steps starting with the entrepreneurial mindset and progressing towards idea formation, rigorous feasibility analyses and plan formations and if done correctly, reaching the goal of establishing a business and making profit. The aim of this paper is to focus on a case study that revolves around OSTIM (Middle Eastern Industrial and Commercial Centre) ecosystem in Ankara which acts as an organizational field that creates numerous opportunities for entrepreneurship. OSTIM is an umbrella brand that covers a foundation, an organized industrial zone, a technopark, an investment company (complete with a venture capital fund) and a university. This ecosystem creates a very unique synergy that enables end-to-end entrepreneurship support that starts with insemination of the entrepreneurial mindset into the minds of university students and ends with the establishment of a business enterprise that is fully supported and internationalized. This study will examine how the OSTIM ecosystem operates as an intricate organizational field to support entrepreneurial endeavors and the roles of different actors in the system. Overall, the goal is to demonstrate an example of an end-to-end entrepreneurship support system that promotes entrepreneurial efforts at every step.

Keywords: Organizational Field, Entrepreneurship Ecosystem, Entrepreneurial Mindset

ÖZET

Girişimcilik, girişimci zihniyetle başlayıp, fikir oluşumu, titiz fizibilite analizleri ve plan oluşturma aşamalarına doğru ilerleyen ve doğru şekilde uygulandığında nihai amacı olan iş kurma ve kâr elde etme hedefine ulaşan karmaşık bir süreçtir. Bu çalışmanın amacı, girişimcilik için çeşitli fırsatlar sunan bir örgütsel alan olarak Ankara'daki OSTİM (Orta Doğu Sanayi ve Ticaret Merkezi) ekosisteminin anlatıldığı bir vaka çalışması sunmaktır. OSTİM bünyesinde bir vakıf, bir organize sanayi bölgesi, bir teknopark, bir yatırım şirketi (ve beraberinde bir girişim sermayesi yatırım fonu) ve bir üniversiteyi bulunduran bir çatı markadır. Bu ekosistem, üniversite öğrencilerinin zihinlerine girişimcilik zihniyetinin aşılanmasıyla başlayan ve her açıdan desteklenmiş ve uluslararasılaşmış bir girişimin kurulmasıyla devam eden, uçtan uca girişimcilik desteğini mümkün kılan benzersiz bir sinerji yaratmaktadır. Bu çalışmada OSTİM ekosisteminin karmaşık bir organizasyonel alan olarak nasıl girişimcilik faaliyetlerini desteklediği ve farklı aktörlerin bu sistemdeki rolleri incelenecektir. Genel olarak amaç, her aşamadaki girişimcilik çabalarını destekleyen bir uçtan uca girişimcilik destek sistemi örneği sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Alan, Girişimcilik Ekosistemi, Girişimcilik Zihniyeti.

The Systems That Lead the Child into Crime: An Ecological Systems Theory Analysis of the Film Capernaum

Çocuğu Suça Sürükleyen Sistemler: Kefernahum Filminin Ekolojik Sistemler Kuramı Çerçevesinde Çözümlemesi

Zeynep Deniz SEVEN
İstanbul Esenyurt Üniversitesi
zeynepdenizseven@esenyurt.edu.tr
Orcid: 0000-0003-3900-989X

Ayşenur KUŞKAPAN UÇAR
İstanbul Esenyurt Üniversitesi
aysenurucar@esenyurt.edu.tr
Orcid: 0009-0002-0427-4060

ABSTRACT

This study aims to move beyond approaches that reduce juvenile delinquency to individual deviance and instead examine the phenomenon within a broader framework of environmental, structural, and cultural factors. In this context, the Lebanese film Capernaum (2018) is analyzed through the lens of Bronfenbrenner's Ecological Systems Theory. The study employs document analysis, a qualitative research method, and systematically examines scenes from the film, categorizing them thematically according to five environmental system levels: microsystem, mesosystem, exosystem, macrosystem, and chronosystem.

The findings reveal that juvenile delinquency is shaped by a complex interplay of factors: emotional neglect and insecure attachment within the family (microsystem); institutional disconnection between education, social services, and justice systems (mesosystem); lack of access to social support mechanisms (exosystem); structural inequality and cultural norms (macrosystem); and cumulative traumatic life experiences (chronosystem). These results demonstrate that delinquent behavior is not the outcome of individual choice alone but is rooted in multi-layered environmental and systemic dynamics.

This study highlights the value of using cinematic narratives as tools for academic inquiry and emphasizes the need for a holistic, system-based perspective to prevent children from being driven into crime.

Keywords: Child Rights, Juvenile Delinquency, Ecological Systems Theory, Capernaum Film, Environmental Risk Factors.

ÖZET

Bu çalışma, çocuk suçluluğunu bireysel sapma olarak ele alan yaklaşımların ötesine geçerek, suça sürüklenme olgusunu çevresel, yapısal ve kültürel faktörlerle birlikte değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, Lübnan yapımı *Kefernahum* (2018) filmi, Bronfenbrenner'in Ekolojik Sistemler Kuramı çerçevesinde analiz edilmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmış; film sahneleri sistematik olarak izlenmiş ve tematik içerik çözümlemesiyle beş sistem düzeyine (mikro, mezo, ekso, makro, krono) göre yapılandırılmıştır.

Analiz sonucunda, çocuğun suça yönelmesinde mikrosistem düzeyinde aile içi ihmal ve duygusal güvensizlik; mezosistemde kurumsal kopukluklar; eksosistemde sosyal destek mekanizmalarının yetersizliği; makrosistemde toplumsal eşitsizlikler ve kültürel normlar; kronosistemde ise travmatik yaşam olaylarının belirleyici olduğu saptanmıştır. Bulgular, çocuk suçluluğunun bireysel tercihlerin değil, çok katmanlı çevresel ve yapısal etkenlerin sonucu olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda çalışma, sinematik anlatının akademik çözümleme aracı olarak kullanımını desteklemekte ve çocukların suça sürüklenmesini önlemede bütüncül, sistem temelli bir bakış açısının gerekliliğine dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler; Çocuk Hakları, Çocuk Suçluluğu, Ekolojik Sistemler Kuramı, Kefernahum Filmi, Çevresel Risk Faktörleri.

11th International EMI Entrepreneurship & Social Sciences Congress,
July 31-August 3, 2025, Istanbul / Türkiye

Barriers of Insecure Attachment in Romantic and Social Relationships

Güvensiz Bağlanmanın Romantik ve Sosyal İlişkilerdeki Engelleri

Zeynep Deniz SEVEN
İstanbul Esenyurt Universtiy
zeynepdenizseven@esenyurt.edu.tr
Orcid: 0000-0003-3900-989X

Fatıma Nur BÜYÜK
İstanbul Esenyurt Universtiy
fatmabuyukk66@gmail.com

Merve MUSAOĞLU
İstanbul Esenyurt Universtiy
mmusaoglu15@gmail.com

Selvi Sude ESKİ
İstanbul Esenyurt Universtiy
sudeeski179@gmail.com

Sıla SARİ
İstanbul Esenyurt Universtiy
slasarii0@gmail.com

ABSTRACT

The aim of this study is to explore in depth the difficulties experienced by individuals with insecure attachment in their romantic and social relationships, as well as the underlying emotional, behavioral, and relational patterns. The research was conducted using an explanatory sequential mixed-methods design. In the first phase, the Adult Attachment Scale was administered to 138 participants, who were then ranked from most secure to most insecure. In the second phase, 12 participants with the most insecure attachment styles were selected through purposive sampling, and semi-structured interviews were conducted.

The interviews were transcribed, and the qualitative data obtained were analyzed using both thematic and descriptive analysis methods. Thematic analysis revealed four main themes: (1) Insecurity and Attachment Problems, (2) Expression Difficulties and Communication Barriers, (3) Closeness–Distance Dilemma and Inner Conflicts, and (4) Conflict Management and Relationship Maintenance Strategies. Participants reported experiences such as lack of trust, difficulties in expressing emotions, avoidance of emotional intimacy, fear of abandonment, and withdrawal during conflict resolution. In the descriptive analysis process, common patterns were identified for each interview question.

The findings indicate that individuals with insecure attachment styles struggle to build trust, maintain emotional sharing, and form stable bonds in their relationships. Furthermore, the results of the descriptive analysis revealed that the closeness–avoidance dilemma emerged as a dominant pattern for most participants, negatively affecting their relational satisfaction. When evaluated within the framework of attachment theory, the findings suggest that early attachment experiences shape the patterns of romantic and social relationships formed in adulthood.

Keywords: Insecure Attachment, Romantic Relationships, Social Relationships, Communication Problems, Emotional Intimacy

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, güvensiz bağlanma gösteren bireylerin romantik ve sosyal ilişkilerinde yaşadıkları zorlukları, bu zorlukların ardında yatan duygusal, davranışsal ve ilişkisel örüntüleri derinlemesine incelemektir. Araştırma açıklayıcı sıralı karma yöntemle yürütülmüştür. İlk aşamada, 138 katılımcıya Yetişkin Bağlanma Ölçeği uygulanmış ve güvenliden güvensize doğru sıralanmıştır. İkinci aşamada ise en güvensiz olanlardan 12 katılımcı amaçlı örnekleme yoluyla seçilerek yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Yapılan görüşmeler transkript edilmiştir. Elde edilen nitel veriler hem **tematik analiz** hem de **betimsel analiz** yöntemiyle değerlendirilmiştir. Tematik analiz sonucunda dört ana tema ortaya çıkmıştır: (1) Güvensizlik ve Bağlanma Problemleri, (2) İfade Sorunları ve İletişim Engelleri, (3) Yakınlık–Uzaklık İkilemi ve İçsel Çatışmalar, (4) Çatışma Yönetimi ve İlişki Sürdürme Stratejileri. Katılımcılar, güven eksikliği, duyguları ifade etmede zorluk, duygusal yakınlıktan kaçınma, terk edilme korkusu ve çatışma çözümünde geri çekilme gibi deneyimler yaşadıklarını belirtmiştir. Betimsel analiz sürecinde her görüşme sorusuna yönelik ortak örüntüler belirlenmiştir.

Bulgular, güvensiz bağlanma stiline sahip bireylerin ilişkilerinde güven inşa etmekte, duygusal paylaşımı sürdürmekte ve istikrarlı bağlar kurmakta zorlandıklarını göstermektedir. Ayrıca, betimsel analiz sonuçları katılımcıların büyük bölümünde yakınlık–kaçınma ikileminin baskın bir örüntü olarak öne çıktığını, bu örüntülerin ilişkisel doyumu olumsuz etkilediğini ortaya koymuştur. Bulgular bağlanma kuramı çerçevesinde değerlendirildiğinde, erken dönem bağlanma deneyimlerinin yetişkinlikte kurulan romantik ve sosyal ilişki kalıplarını şekillendirdiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Güvensiz Bağlanma, Romantik İlişkiler, Sosyal İlişkiler, İletişim Problemleri, Duygusal Yakınlık.

Implementation Mechanisms of Child Rights: A Comparative Systematic Review of Developed and Developing Countries

Çocuk Haklarının Uygulanma Mekanizmaları: Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerde Karşılaştırmalı Sistematik Derleme

Zeynep Deniz SEVEN
İstanbul Esenyurt University
zeynepdenizseven@esenyurt.edu.tr
Orcid: 0000-0003-3900-989X

Yüksel YENTÜRK
İstanbul Gelişim University
yukselyen@gmail.com
Orcid: 0009-0001-3508-2777

ABSTRACT

This systematic review aimed to examine how the mechanisms for implementing child rights differ between developed and developing countries, and how these differences relate to structural, institutional, and cultural factors.A comprehensive search was conducted in the Web of Science Core Collection for English-language articles published between 2020 and 2024. Inclusion criteria comprised empirical studies focusing on child rights implementation mechanisms—such as legal frameworks, institutional responses, and community interventions—specifically addressing vulnerable child populations and incorporating cross-country or comparative analyses. Of 46 full-text articles screened, 35 met the criteria and were included. Findings were synthesized through a convergent thematic analysis organized across macro, meso, and micro levels.At the macro level, developed countries demonstrated robust legislation and stable funding infrastructures; however, implementation was often constrained by wide judicial discretion, limited inter-professional coordination, and tensions with parental rights. In contrast, developing countries experienced fragmented legal harmonization, chronic resource shortages, corruption, and entrenched cultural norms, resulting in inconsistent or purely declarative adoption of child rights provisions. Meso-level analysis revealed that while professional capacity was relatively high in developed contexts, coherent implementation remained limited; in developing contexts, institutional fragmentation and workforce deficits were pervasive. Micro-level factors, including cultural values and traditional practices, exerted a stronger limiting influence in developing settings, whereas the prioritization of parental rights over children's best interests was more common in developed jurisdictions.

These findings underscore that child rights implementation cannot be ensured solely through legislative adoption. Sustainable and effective realization requires integrative strategies that address the multi-level interplay of political commitment, institutional capacity, and cultural adaptation.

Keywords: Child Rights, Child Protection, Right to Education, Child Marriages, Developing Countries

ÖZET

Bu sistematik derleme, çocuk haklarının uygulanma mekanizmalarının gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde nasıl farklılık gösterdiğini ve bu farklılıkların yapısal, kurumsal ve kültürel faktörlerle nasıl ilişkili olduğunu incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, 2020–2024 yılları arasında Web of Science veri tabanında yayımlanmış İngilizce makaleler taranmıştır. Dahil etme kriterleri; çocuk hakları uygulama mekanizmalarına (hukuki çerçeveler, kurumsal yaklaşımlar, toplumsal müdahaleler) odaklanılması, savunmasız çocuk nüfuslarının ele alınması ve ülkeler arası karşılaştırmalı analizlerin sunulmasıdır. Tarama sonucunda 46 tam metin makale değerlendirilmiş, 35 çalışma sistematik incelemeye dahil edilmiştir. Bulgular, yakınsayıcı tematik analiz yöntemiyle makro, mezo ve mikro düzeylerde sentezlenmiştir. Makro düzeyde gelişmiş ülkelerde güçlü mevzuat ve finansman yapılarının mevcut olduğu ancak uygulamada geniş yargı takdiri, profesyonel koordinasyon eksikliği ve ebeveyn haklarıyla yaşanan gerilimlerin sınırlayıcı olduğu bulunmuştur. Gelişmekte olan ülkelerde mevzuat uyum eksiklikleri, kronik kaynak yetersizlikleri, yolsuzluk ve kültürel normlar çocuk haklarının çoğu zaman yalnızca kağıt üzerinde kalmasına neden olmaktadır. Mezo düzeyde gelişmiş ülkelerde profesyonel kapasite yüksek olmakla birlikte uygulamanın bütüncül olmadığı; gelişmekte olan ülkelerde ise kurumsal parçalanma ve eğitimli personel eksikliğinin yaygın olduğu belirlenmiştir. Mikro düzeyde kültürel değerler ve geleneksel normlar gelişmekte olan bağlamlarda daha güçlü sınırlayıcı etkiye sahiptir; gelişmiş ülkelerde ise ebeveyn haklarının öncelenmesi uygulamayı daraltmaktadır. Bulgular, çocuk haklarının yalnızca mevzuatın kabulüyle güvence altına alınamayacağını ortaya koymaktadır. Etkili ve sürdürülebilir uygulama için politik irade, kurumsal kapasite geliştirme ve kültürel adaptasyonu bütüncül biçimde ele alan stratejilere ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Hakları, Çocuk Koruma, Eğitim Hakkı, Çocuk Evlilikleri, Gelişmekte Olan Ülkeler.

Investment Policy of The Republic of Kazakhstan at The Present Stage

Zhanar NURBOSSYNOVA
Caspian University of Technologies
and Engineering named after
Sh. Yessenov, **Kazakhstan**

Rysgul ABILSHEYEVA
Caspian University of Technologies
and Engineering named after
Sh. Yessenov, **Kazakhstan**

ABSTRACT

This article examines the current state of the investment policy of the Republic of Kazakhstan, taking into account its evolution and transformations in recent years. The main objective of the study is to conduct a comprehensive analysis and provide a detailed assessment of the present state of investment policy within the context of prevailing economic and political conditions.

The analysis focuses on key strategic directions and measures implemented by the Government of Kazakhstan to attract investment, as well as their impact on the country's economic development. The study is based on legal and regulatory frameworks, statistical economic data, indicators of domestic and foreign investment activity, as well as expert assessments and opinions from representatives of the business community.

The aim is to identify the strengths of the current investment policy and to determine the existing challenges and issues affecting the investment climate in the country.

Particular attention is given to the relationship between the external environment and the investment attractiveness of economic entities. Given the influence of macroeconomic conditions, their assessment becomes a necessary component in the development of strategies for mitigating investment risks and external threats.

The analysis and forecasting of the investment market are grounded in methodological principles for evaluating the attractiveness of its individual segments. In this regard, the investment appeal of a specific enterprise is largely shaped by the characteristics of the industry in which it operates, thereby influencing the investment attractiveness of the region and the national economy as a whole.

Thus, when assessing investment attractiveness, it is essential to consider the influence of the external environment, as it determines a number of critical factors that significantly affect investment processes.

Keywords: investment attractiveness, investment climate, ESG factors, reporting, investments.

Community solidarity-based women entrepreneurship: a qualitative study on the role of multi-stakeholder support structures in the entrepreneurship ecosystem

Toplumsal Dayanışma Temelli Kadın Girişimciliği: Girişimcilik Ekosisteminde Çok Paydaşlı Destek Yapılarının Rolü Üzerine Nitel Bir İnceleme

Assoc.Prof.Dr. Zümrüt Hatice ŞEKKELİ
Kahramanmaraş Sütçü İmam University
zhkiper@gmail.com
Orcid: 0000-0001-5090-4372

Assoc.Prof.Dr. İnci Fatma KURTULGAN
Kahramanmaraş Sütçü İmam University
ikurtulgan@gmail.com
Orcid: 0000-0002-9749-2878

ABSTRACT

Women entrepreneurship, which refers to the processes of women establishing, operating, and managing their businesses, is not only an important driver of economic growth but also a significant tool for social transformation. Women entrepreneurs play a critical role in providing employment, creating gender equality, making a social impact, and developing projects sensitive to social issues. However, women entrepreneurs face many challenges such as access to financing, networking, time management, establishing a work-life balance, quotes, and receiving education. In order to solve these problems, the goverment needs to develop various special policies and civil society organizations need to support women entrepreneurs through various projects.

This study aims to examine the position and potential impacts of multi-stakeholder support structures developed for women entrepreneurs in the province of Kahramanmaraş, which is in the process of post-disaster reconstruction, within the entrepreneurship ecosystem. Within the scope of the research, semi-structured in-depth interviews will be conducted with women entrepreneurs operating in the women entrepreneurship center, which has been established through the collaboration of numerous stakeholders such as the chamber of commerce and industry, women's entrepreneurs' council, international development programs, and non-governmental organizations. The tools through which these centers support the integration of women into the workforce and the role of these structures within the entrepreneurship ecosystem will be analyzed. In this study, structured within a qualitative research design, the aim is to emphasise the importance of solidarity-based support in the entrepreneurship process and to contribute to the development of gender-sensitive entrepreneurship policies.

Keywords: Women entrepreneurship, Entrepreneurship ecosystem, Entrepreneurship Support Mechanisms

ÖZET

Kadın girişimciliği, yalnızca ekonomik büyümenin değil, aynı zamanda toplumsal dönüşümün de önemli bir aracıdır. Çünkü kadın girişimciler istihdam sağlama, toplumsal cinsiyet eşitliği yaratma, sosyal etki yapma ve sosyal sorunlara duyarlı projeler geliştirme bakımından kritik roller üstlenmektedir. Ancak kadın girişimciler, finansmana erişim, zaman yönetimi, iş yaşam dengesi kurma, eğitim alma gibi birçok zorluk ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu sorunları gidermek için hem devletin özel politikalar geliştirmesi hem de sivil toplum kuruluşlarının çeşitli projeler yoluyla girişimci kadınlara destek olması gerekmektedir.

Bu çalışma, afet sonrası yeniden yapılanma sürecinde olan Kahramanmaraş ilindeki kadın girişimcilere yönelik geliştirilen çok paydaşlı destek yapılarının girişimcilik ekosistemi içerisindeki konumunu ve potansiyel etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında, ticaret ve sanayi odası, kadın girişimciler kurulu, uluslararası kalkınma programları ve sivil toplum kuruluşları gibi çok sayıda paydaşın iş birliğiyle hayata geçirilmiş kadın girişimcilik merkezinde faaliyet gösteren kadın girişimcilerle, yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilecektir. Bu merkezlerin kadınların iş yaşamına entegrasyonunun hangi araçlar yoluyla desteklendiği ve bu yapıların girişimcilik ekosistemi içindeki rolü analiz edilecektir. Nitel araştırma deseninde yapılandırılan bu çalışmada, girişimcilik sürecinde dayanışma temelli desteklerin öneminin vurgulanması ve cinsiyet eşitliğine duyarlı girişimcilik politikalarının geliştirilmesine katkı sunulması hedeflenmektedir.

Anahtar kelimeler: Kadın girişimciliği, Girişimcilik ekosistemi, Girişimcilik Destek Mekanizmaları

Internet TV Broadcasting in the Context of Ethics and Control Issues

Etik ve Denetim Sorunları Bağlamında İnternet Üzerinden TV Yayıncılığı

Dr. Tural VALİMATOV
Baku State University, **Azerbaycan**
tvalimatov@gmail.com
ORCID 0009-0005-2142-9054

ABSTRACT

This study examines the ethical and regulatory issues that have emerged as a result of the transition from traditional television broadcasting to internet-based broadcasting, accelerated by the process of digitalization. Internet television, through platforms such as IPTV, OTT, and VOD, offers viewers greater control over content; however, it also leads to the blurring of ethical responsibilities in content production and distribution. The lack of oversight in content targeted at children, the increase in representations of violence and sexuality, the prevalence of discriminatory and hate speech content, and phenomena such as censorship and self-censorship are among the primary issues arising from this transformation. Moreover, the spread of misinformation and the erosion of the perception of reality necessitate an ethical evaluation of digital broadcasting. In this context, the analysis based on media ethics theories and the public responsibility approach demonstrates that digital platforms are not merely technical infrastructure providers but also ethical actors in cultural production. The study argues that the ethical challenges of digital broadcasting should be addressed not solely through legal regulations, but through a multi-layered approach supported by media literacy, institutional ethical principles, and audience awareness.

Keywords: Digital Broadcasting, Media Ethics, Internet Television, Content Regulation, Media for Children.

ÖZET

Bu çalışma, dijitalleşmenin hız kazanmasıyla birlikte geleneksel televizyon yayıncılığından internet temelli yayıncılığa geçişin ortaya çıkardığı etik ve denetim sorunlarını incelemektedir. İnternet televizyonculuğu; IPTV, OTT ve VOD gibi platformlar aracılığıyla izleyiciye içerik üzerinde daha fazla kontrol sunarken, içerik üretim ve dağıtım süreçlerinde etik sorumlulukların belirsizleşmesine neden olmaktadır. Çocuklara yönelik içeriklerin denetimsizliği, şiddet ve cinsellik temsillerinin artışı, ayrımcı ve nefret söylemi içeren içeriklerin yaygınlaşması, sansür ve oto-sansür gibi olgular bu dönüşümün yarattığı başlıca sorunlardır. Ayrıca, bilgi kirliliği ve gerçeklik algısının aşınması da dijital yayıncılığın etik bağlamda tartışılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda, medya etiği kuramları ve kamusal

sorumluluk yaklaşımı temelinde yapılan analiz, dijital platformların yalnızca teknik altyapı sağlayıcıları değil, aynı zamanda kültürel yapımın etik aktörleri olduğunu göstermektedir. Çalışma, dijital yayıncılığın etik sorunlarının yalnızca yasal düzenlemelerle değil; medya okuryazarlığı, kurumsal etik ilkeler ve izleyici bilinciyle desteklenen çok katmanlı bir yaklaşımla ele alınması gerektiğini savunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Yayıncılık, Medya Etiği, İnternet Televizyonu, İçerik Denetimi, Çocuklara Yönelik Medya.

AI-Driven Self-Organizing Enterprises: Evolutionary Mechanisms and Governance Model Research

CEO Shangmin Zhou EMBA
Beijing MAX Technology, China
[smzhou@me.com]
Orcid: [0009-0005-7001-9844]

ABSTRACT

In the digital era, rapid advances in Artificial Intelligence (AI) are reshaping how enterprises are structured and governed. Traditional hierarchical organizations often struggle in volatile, uncertain, complex, and ambiguous (VUCA) environments, prompting exploration of new, more adaptive organizational paradigms. This study examines **AI-driven self-organizing enterprises**, focusing on the "role" as the core unit of analysis to investigate how AI can intervene in organizational evolution and governance. We pose key research questions: To what extent can AI agents assume human organizational roles, and with what consequences? How will business processes evolve with AI participation? How can the "cultural temperature" of an organization be measured and sustained in a human-AI collaborative context? Theoretically, we construct a dual-dimensional **S-B-4 framework** (Structure-Behavior, with a four-stage governance loop) that positions **"Role Fabric"** as the basic structural unit and proposes that a cyclical governance mechanism drives self-evolution of organizational structure. Methodologically, a multi-method approach is adopted: a literature review builds the theoretical foundation; a design science approach formulates the initial framework; an agent-based simulation (using platforms like Python Mesa) validates dynamic behavior; and action research in real enterprises provides practical insights. The theoretical contribution lies in introducing a new cross-disciplinary paradigm of AI-enabled self-organization – termed **Generative & AI-Driven Self-Organization (GDSO)** – thereby enriching research at the intersection of organizational behavior and information systems. Practically, the study anticipates development of tools such as a "**Role Forge**" for generating roles and evaluating AI role takeover, a "**Loop Tracker**" governance dashboard to monitor organizational evolution, an "**Agent Bench**" for assessing AI agents' role fitness, and visual indicators for organizational cultural "temperature." Through these efforts, we aim to provide a systematic theoretical guide and practical framework for future enterprises where AI and humans co-evolve in a self-organizing manner.

Keywords: Artificial Intelligence; Self-Organizing Enterprises; Organizational Roles; Governance Mechanism; Gamified Governance; Human-AI Collaboration

The Contribution of Tourism Process to Well-being: A Typology of Activities & Visit Intentions

Assoc. Prof. Dr. Saeed SHOBEIRI
Teluq University, Canada
saeed.shobeiri@teluq.ca

Assoc. Prof. Dr. İnci ERDOĞAN TARAKÇI
Mersin University, Türkiye
inci.erdogan@mersin.edu.tr
Orcid: 0000-0002-4101-7111

ABSTRACT

Tourist destinations may generally offer a wide range of benefits to their visitors. Such benefits may range from short-term enhancement in visitors' physical or mental conditions to long-term improvements in their well-being. On the other hand, these benefits may be either for an individual or for a community/society. Based on such criteria, this paper provides a categorization of transformational destinations that exist today in the tourism marketplace. A wide range of examples from various parts of the world help us to explore and classify visitors' motivations to visit such places as well as the benefits they receive during and after the actual visit process. Theoretical and managerial contributions are discussed.

Keywords: Customer Transformation, Transformational Tourism, Tourist Destination, Transformative Learning, Culture Shock.

The Role of Intellectual Property in the Global Green Entrepreneurship Ecosystem: A Thematic Analysis

Küresel Yeşil Girişimcilik Ekosisteminde Fikri Mülkiyetin Rolü: Tematik Bir Analiz

Specialist Rasim KESKİN
Marmara Teknokent
engineerrasimm@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4889-2995

Patent Attorney Süleyman ERYILMAZ
Marmara Teknokent
s.eryilmaz80@hotmail.com
ORCID: 0009-0002-5322-5740

ABSTRACT

Sustainability and Green Transformation are becoming increasingly important in today's world. With the advancement of technology, patents are being taken out on manufactured products. The harsh dynamics of market competition emphasise the need for international commercialisation and protection of these products. In engineering, one of the oldest fundamental sciences, it is not what is produced today that matters, but whether it is patented. Within the industry, the sustainability and digitalisation efforts of SMEs, the driving force of production, are of great importance. Given the globalising market dynamics, the activities of SMEs that address the future and demonstrate environmentally friendly approaches are a duty to future generations. A thematic analysis was conducted by examining the reports published by the World Intellectual Property Organisation (WIPO) for the last three years. Secondary source screening and content analysis methods were used from qualitative research methods. WIPO reports were examined thematically with the aim of revealing meaningful themes and relationships between reports. The research results are expected to serve as a roadmap for policy makers, today's start-ups and the SMEs of the future.

Keywords: Intellectual Property, Entrepreneurship, Green Entrepreneurship, Patent, Sustainability.

ÖZET

Sürdürülebilirlik ve Yeşil Dönüşüm günümüzde gün geçtikçe önem kazanmaktadır. Teknolojinin gelişmesi ile birlikte üretilen ürünlerin patentleri alınmaya başlamaktadır. Pazarın sert dinamik rekabet koşulları uluslararası anlamdan ticarileşme ve o ürünü koruma altına almanın gerekliliğini vurgulamaktadır. En eski temel bilimlerden olan birisi olan mühendislik alanında günümüzde ne üretildiği değil patentinin olup olmadığı önem arz etmektedir. Endüstri içerisinde üretimin lokomotifi KOBİ'lerin sürdürülebilirlik çalışmaları ve dijitalleşme çalışmaları önem arz etmektedir. Küreselleşen pazar dinamikleri temel alındığında KOBİ'lerin geleceğe hitap eden ve çevreci yaklaşımlar sergileyen faaliyetleri gelecek kuşaklar bir borç niteliğindedir. Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO), tarafından yayınlanan son üç yılla ait raporlar incelenerek tematik bir analiz ortaya konulmuştur. Nitel

araştırma yöntemlerinden ikincil kaynak taraması, içerik analizi metodu kullanılmıştır. WIPO raporları, tematik olarak incelenerek anlamlı temalar ve raporlar arasında ilişkiler ortaya çıkarılması hedeflenmiştir. Araştırma sonucunun politika yapılarına, günümüz Start-Up'lara geleceğin KOBİ'lerine yol haritası niteliği olacağı ön görülmektedir.
Anahtar Kelimeler: Fikri Mülkiyet, Girişimcilik, Yeşil Girişimcilik, Patent, Sürdürülebilirlik.

The role of society in the formation of a developed personality

İnkişaf etmiş şəxsiyyətin formalaşmasında cəmiyyətin rolu

Salmanli Niyazi Namig oglu
Azerbaijan University of Languages
salmanli_niyazi@mail.ru

Salmanli Fidan Namik gizi
Teacher Guba branch of ADPU
fidan.salmanli1994@mail.ru
https://orcid.org/0009-0007-5307-6198

ABSTRACT

The purpose of this study is to investigate the role of society, the state, family members, and teachers in the development of personality. As an independent and powerful, beautiful and rich natured citizen of the Republic of Azerbaijan, which is known all over the world, has a voice all over the world, has a high reputation and a reliable partnership position among the world's states, I would like to state that the role of our homeland, environment, family, and educational institutions is great in achieving success.

My glorious homeland, distinguished by its culture, art, and natural resources, is always in the spotlight. Our people, distinguished by their national and spiritual values, customs, and traditions, make a great contribution to future generations. The root of our national and spiritual values is practical righteousness and moral purity; spiritual purity and purity; honesty and integrity; kindness and bravery... At the top of all of these is ordinary conscience.

A person receives education to understand all this wealth. Education is a process carried out to improve the knowledge, skills, attitudes, and behaviors of individuals. This process can take place both in formal environments such as schools and informally through daily life experiences. Education helps individuals to realize their potential, contribute to society, and live a better life.

According to Tolstoy, "education is the tendency of one person to imitate another. The educator strives to educate a child because this tendency is based on envy of his childhood innocence and the desire to imitate him" (Tolstoy, 2008). According to Holt, education is a system that provides for the teaching of some people what they think others should know, carried out by some for the benefit of others, and is based on the formation and formation of people (Holt, 2008). Heydar Aliyev said: "personality cannot be formed without society". Society plays a major role in our formation as individuals. In modern societies, the importance of the individual is increasing. The main reason for this increase is the idea that society consists of individuals and the well-being of individuals will ensure the well-being of society. The realization of this idea is realized through the educational process. Within the educational system, individuals learn to make the most of the natural and social environment

and to meet their needs in a balanced way. In addition, they can increase their well-being by self-actualization, in other words, by knowing themselves, by developing their talents and turning them into competencies, by solving their problems with a rational approach, and by freeing their will, thoughts, and actions. This is possible only through the educational process.

Key words: Homeland, Education, Family, Teacher, Development.

An Analysis of Construction Contractors' Leadership Approaches from the Perspective of Authentic Leadership in the Context of the February 6, 2023 Earthquake

Deniz Şahin SAMARAZ
İzmir Katip Çelebi University
denizsahinsamaraz@gmail.com
Orcid Nu: 0000-0002-7767-3858

Prof. Dr. Akif TABAK
İzmir Katip Çelebi University
akif.tabak@ikcu.edu.tr
Orcid Nu: 0000-0001-9399-0135

Assoc.Prof. Dr. Bülent AKKAYA
Manisa Celal Bayar University
bulent.akkaya@cbu.edu.tr
Orcid Nu: 0000-0003-1252-9334

ABSTRACT

This study investigates the leadership approaches of construction contractors in the aftermath of the February 6, 2023 Kahramanmaraş earthquakes through the theoretical lens of authentic leadership. Drawing upon the fundamental dimensions of authentic leadership—self-awareness, relational transparency, balanced processing, and internalized moral perspective—this research provides a comprehensive analytical framework to understand leadership behaviors under extreme crisis conditions. A qualitative research design was employed, and data were obtained through semi-structured interviews with contractors actively engaged in post-earthquake reconstruction activities. The collected data were systematically coded and analyzed using MAXQDA software in conjunction with thematic analysis to ensure methodological rigor and enhance the credibility of the findings. The analysis demonstrates that authentic leadership exerts a critical influence on fostering trust, guiding ethically grounded decision-making, and facilitating transparent communication with diverse stakeholders during post-disaster reconstruction. Furthermore, the findings highlight that authentic leadership plays a pivotal role in strengthening urban resilience, promoting planned and ethically responsible urban transformation, and supporting sustainable reconstruction efforts. The study underscores that the integration of authentic leadership principles within disaster governance frameworks can generate long-term societal stability and enhance the adaptive capacity of urban systems. These results contribute to the growing body of literature on post-disaster leadership and provide practical insights for policymakers, urban planners, and construction sector leaders aiming to establish resilient, ethically governed, and sustainable cities in the wake of natural disasters.

Keywords: Authentic Leadership, Construction Contractor, Disaster,Earthquake Management, Post-Disaster Reconstruction.

Forest Grandfather (Rahim Hoca) as an Example of Eco-Entrepreneurship

Bir Ekogirişimcilik Örneği Olarak Orman Dede (Rahim Hoca)

Prof.Dr. Himmet KARADAL
Bolu Abant İzzet Baysal University
hkaradal@gmail.com
0000-0002-8050-5564

ABSTRACT

This study examines *"Orman Dede" (Rahim Hoca)* as a pioneering figure in Turkey's eco-entrepreneurship ecosystem. The research aims to analyze his environmental activism and sustainable practices through the lens of eco-entrepreneurship, emphasizing the intersection between individual initiative, ecological awareness, and community development. Qualitative methods were employed, including document analysis and semi-structured interviews with local stakeholders, to explore how Rahim Hoca's volunteer-based environmental efforts evolved into a model of social and ecological entrepreneurship.

Findings reveal that *Orman Dede's* practices transcend conventional entrepreneurship by integrating environmental education, social mobilization, and intergenerational ecological consciousness. His work demonstrates that eco-entrepreneurship in rural contexts can emerge from civic passion rather than market incentives, creating both environmental and social value. The study concludes that grassroots environmental initiatives can serve as catalysts for sustainable local development when supported by civic networks, educational institutions, and local governance structures.

Keywords: Eco-entrepreneurship, sustainability, social innovation, Orman Dede, environmental awareness, local development.

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye'de ekogirişimcilik alanında öncü bir figür olan *"Orman Dede" (Rahim Hoca)* örneğini incelemektedir. Araştırmanın amacı, Rahim Hoca'nın bir rol modeli olarak çevreye duyarlı yaşam tarzını ve sürdürülebilirlik temelli girişimci faaliyetlerini ekogirişimcilik perspektifinden analiz etmektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi ve yerel paydaşlarla yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerden yararlanılmıştır. Böylece Rahim Hoca'nın gönüllülük esaslı çevre faaliyetlerinin zamanla toplumsal fayda üreten bir ekogirişimcilik modeline dönüşüm süreci değerlendirilmiştir.

Elde edilen bulgular, *Orman Dede'nin* toplumsal bilinç ve kuşaklar arası doğa duyarlılığını ortaya koymaktadır. Çalışma, kırsal alanlarda ekogirişimciliğin piyasa güdülerinden ziyade toplumsal sorumluluk ve çevre sevgisi temelinde gelişebileceğini ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, yerel düzeyde geliştirilen çevre girişimlerinin, eğitim kurumları ve sivil ağların desteğiyle sürdürülebilir kalkınmaya önemli katkılar sağlayabileceği vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ekogirişimcilik, sürdürülebilirlik, toplumsal yenilik, Orman Dede, çevre bilinci, yerel kalkınma.

11th International EMI Entrepreneurship & Social Sciences Congress,
July 31-August 3, 2025, Istanbul / Türkiye

The Impact of AI-Enhanced Digital Tools and Social Media on Teenagers In Pakistan: Evaluating Benefits and Challenges

Rao Afeefa Faisal
Girne American University, North Cyprus
afeefacyp23@gmail.com

ABSTRACT

This proposed research examines the effects of AI-based digital tools and social media on teenagers living in Pakistan using social media platforms both on social and psychological levels. Because artificial intelligence is rapidly growing while shaping digital experiences through content that is personalized with analytics that are predictive, people become concerned about its impact on the self-perception, resilience, and health of young users. In order to evaluate how these tools affect the emotional and the psychological well-being of adolescents, a mixed-method comparative research design will be adopted in this study. To ensure youth have safer and more constructive digital environments, the research currently in the planning phase seeks to generate evidence-based recommendations for educators, policymakers, parents, as well as tech developers. AI tools promote autonomy, engagement, and learning, according to preliminary reviews and based on observations. These reviews also suggest that AI tools can increase some form of anxiety, a distortion of sense of identity, and fatigue in the emotional sense. Investigating opportunities and threats of AI-driven media exposure helps the study aspire to bridge innovation and well-being of teenagers in Pakistan and in the broader region.

Challenges and Strategies in Translating English Military Abbreviations into Russian and Uzbek

Avyasova Irina Rafailovna
Jizzakh State Pedagogical University, **Uzbekistan**
avyasova85@inbox.ru
0009-0002-8116-528X

ABSTRACT

This article explores the complexities involved in translating English military abbreviations into Russian and Uzbek. Abbreviations serve as vital linguistic tools in military communication, ensuring brevity, precision, and clarity. However, structural, phonological, and cultural differences among the three languages present significant challenges for accurate and functional translation. The study examines the typology of military abbreviations, highlights key translation difficulties such as lack of equivalents, polysemy, and phonetic constraints, and analyzes a range of translation strategies, including equivalence, transliteration, descriptive translation, borrowing, and hybrid methods. It emphasizes the importance of contextual and functional considerations when rendering military terms in operational, academic, or intelligence settings. The article concludes with practical recommendations for improving translation quality, including the development of multilingual glossaries, specialized translator training, integration into military education, and the use of AI-driven tools. These measures aim to enhance communication, interoperability, and strategic understanding in international defense operations.

Keywords: military abbreviations, translation, English, Russian, Uzbek, initialisms, acronyms, functional equivalence, transliteration, military terminology, cross-linguistic communication, defense linguistics, translation strategies, military training, intelligence.

11th International EMI Entrepreneurship & Social Sciences Congress,
July 31-August 3, 2025, Istanbul / Türkiye

The Impact of Sustainable Lifestyles on Product and Pricing Decisions

Fariza Binte Mahbub
University of New Brunswick
fariza.mahbub@unb.ca

Prof.Dr. Emin Civi
University of New Brunswick
ecivi@unb.ca

As consumer awareness of environmental and social issues continues to grow, so does their demand for sustainable products. Concepts like circularity, ethical sourcing, and social equity are increasingly driving consumer preferences. Businesses are responding by integrating sustainability into their core strategies from product development to supply chain management. However, the extent to which these consumer shifts impact firm-level outcomes, such as pricing and product variety, remains under-explored.

Adopting a sustainable lifestyle has become a defining feature of contemporary consumer behaviour. Consumer demand for sustainable options has risen significantly (Gershoff and Frels 2015). Today consumers increasingly value concepts such as social equality, circularity and naturalness (Goedertier et al., 2023). Engagement in green activities such as purchasing recycled items, reducing waste, using energy efficient products, avoiding meat, etc. have increased over the years. (Euromonitor, 2023).

In response, firms are placing greater emphasis on sustainability in their operations. Leading companies including Toyota, GE, and Apple have integrated sustainable practices into product design, supply chains, and corporate messaging (Rigby & Tager, 2008; Lutsenko et al., 2024).

This study explores how firms adapt their strategies in response to the growing adoption of sustainable lifestyle. Specifically, it investigates the relationship between consumers' preferences on sustainability and two key firm-level outcomes in the dairy industry: (1) changes in stock keeping unit (SKU) counts and (2) average retail prices of the products. This study includes data from two countries—the United States and the United Kingdom. It examines both sustainable and non-sustainable product categories using consumer lifestyle survey data from Euromonitor International. The study wants to investigate how consumer preferences on sustainability influence number of products in both sustainable and non-sustainable categories and firms' pricing decisions.

The findings show that consumers' sustainability preferences, such as buying sustainable items, buying purpose driven brands and looking for healthy ingredients, do not significantly affect prices, which are primarily influenced by sales volume and competitive intensity. In terms of SKU counts the behavior of buying sustainable items significantly influences SKU expansion in non-sustainable categories.

This finding reveals an unexpected pattern in firm behavior: as consumer interest in sustainability grows, companies are more likely to expand product variety within conventional (non-sustainable) categories rather than in sustainable ones. Meanwhile, pricing strategies appear to be driven primarily by competitive pressures and sales dynamics, rather than by consumer preferences for sustainability.

Personal Social Responsibility Perceptions of Students in Banking and Finance

Bankacılık ve Finans Alanındaki Öğrencilerin Kişisel Sosyal Sorumluluk Algıları[8]

Asst.Prof.Dr. Hasan DURMUŞ
Bolu Abant Izzet Baysal University
hasan.durmus@ibu.edu.tr
0000-0002-0089-5217

Abstract
Banking education should aim to impart not only technical knowledge and financial analysis skills, but also values such as ethical responsibility and social awareness. Course content that develops students' sense of social responsibility, supported by community service applications and volunteer activities, ensures that they grow up to be professionals who are committed to ethical principles and the public good. In this context, it is crucial for universities to develop policies that increase social responsibility awareness and encourage students to actively participate. The level of social responsibility among banking students is of great importance in terms of the financial decisions and social interactions they will undertake in the future.
The study was conducted within the scope of the Faculty Life BAP project, written by students as part of a volunteer course. The study will determine students' perceptions of social responsibility and volunteer work. The aim of this study is to determine the perceptions of personal social responsibility (PSR) among university students studying banking and finance and to examine whether these perceptions differ according to various demographic variables. The Personal Social Responsibility Scale (PSRS), developed to measure individuals' attitudes, behaviors, and awareness levels towards social responsibility, was used in the research. In this quantitative study, data will be collected via a survey from 100 undergraduate students studying in the banking, finance, and insurance departments at Bolu Abant İzzet Baysal University. The data obtained will be analyzed using the Jomavi program; in addition to descriptive statistics, parametric tests such as t-tests will be used to examine whether students' PSR perceptions show significant differences according to variables such as gender, class level, and participation in volunteer activities.
Keywords: Personal Social Responsibility, Banking and Finance, University Students, Social Responsibility Scale.

[8] Bu çalışma Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi BAP Koordinatörlüğü tarafından desteklenen BAP 09 "Fakültede Yaşam" adlı sosyal sorumululuk projesi sonucunda elde edilmiştir.

Collective Entrepreneurship Approaches for Circular Analyses in the Context of Global Warming

Küresel Isınma Bağlamında Döngüsel Çözümlemeler İçin Kollektif Girişimcilik Yaklaşımları

Dr. Ahmet FİDAN
Ordu University
ahmet@ahmetfidan.com
0000-0002-7390-4831

ABSTRACT

Circularity and circular analyses, which are a function of global warming, are becoming an increasingly necessary approach or method for the optimal distribution of the world's scarce physical resources in the face of the rapidly growing global human population. Circularity is a perspective, a method, and at the same time a pluralistic consciousness that spreads/should spread to almost every sector, from economics to the environment, from architecture to industry. The study is based on qualitative research methods, literature and case analysis, unstructured interviews with industry practitioners, and, in particular, observations conducted on organisations or businesses that prioritise the circular model. Encouraging circular models, especially in small and medium-sized enterprises, will enable small and medium-sized entrepreneurs to develop roadmaps within this orientation, while also providing medium-scale applications as a foundation for large-scale enterprises.

Findings obtained during the research process indicate that small-scale businesses lack sufficient knowledge on the subject, yet they are highly enthusiastic and open to circular models. Meanwhile, although medium-sized businesses are enthusiastic about circular models, they appear hesitant to implement them. The study reveals that while interest and willingness towards circular models are high amng small and medium-sized enterprises on an individual level, concerns about the sustainability of circularity are higher among medium-sized enterprises than among small-scale enterprises. Consequently, while small and medium-sized enterprises are willing and open to circular solutions, the concerns of medium-sized enterprises at the implementation stage suggest a need for training and awareness programmes on circular models.

Keywords: Circularity models, Global warming, Collective entrepreneurship, Environmental management, Environmental policies.

ÖZET

Küresel ısınmanın bir fonksiyonu olan döngüsellik ve döngüsel çözümlemeler, aşırı artan dünya insan nüfusuna karşı, yine kıt olan dünya fiziksel kaynaklarının optimal dağılımı için gittikçe zorunluluk haline gelen bir durum veya yöntemdir. Döngüsellik, ekonomiden çevreye, mimariden sanayiye hemen her alana yayılan / yayınlaması gereken bir bakış açısı, bir yöntem aynı zamanda çoğulcu bir bilinçtir. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden

literatür ve vaka analizi ve sektör içi uygulayıcılarla yapılandırılmamış mülakat ve özellikle de döngüsel modeli önceleyen kuruluşlar veya işletmeler üzerinde yürütülen gözlemlere dayanmaktadır. Özellikle de küçük ve orta ölçekli işletmelerde döngüsel modellemelerin teşvik edilmesi, küçük ve orta ölçekli girişimcilerin büyük ölçekli işletmelerin bu yönelim kapsamında yol haritalarını oluşturabilecek, aynı zamanda büyük ölçekli işletmelere orta ölçekli uygulamalar birer altlık oluşturabilecektir.

Araştırma sürecinde elde edilen bulgular, küçük ölçekli işletmelerin konu hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını ama buna karşın, döngüsel modellere karşı da son derece istekli ve açık oldukları gözlemlenmiştir. Bunun yanında orta ölçekli işletmeler döngüsel modellere karşı istekli olsalar da uygulamaya yönelik açılımlarda kaygılı oldukları görülmektedir. Çalışma, döngüsel modellemelere, küçük ve orta ölçekte bireysel açıdan ilgi ve isteklilik fazla iken, orta ölçekli işletmelerde döngüselliğin sürdürülebilirliği konusunda kaygıların küçük ölçekli işletmelere göre daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, küçük ve orta ölçekli işletmeler döngüsel çözümlemelere karşı istekli ve açık iken, uygulama noktasında orta ölçekli işletmelerin kaygıları nedeniyle döngüsel modellemeler noktasında bir eğitim ve bilinçlendirme programları düzenlenmesine ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Döngüsellik modelleri, Küresel ısınma, Kollektif girişimcilik, Çevre yönetimi, Çevre politikaları.

Laboratuvardan Sonra: Biyobelirteçlerin Ticarileştirilmesinde Ekonomik Değerleme ve Girişimcilik Stratejileri

Beyond the Lab: Economic Valuation and Entrepreneurial Pathways for Biomarker Commercialization

Prof.Dr. Mustafa Tümer
Cyprus Evkaf Administration & Eastern Mediterranean University, **TRNC**
Mustafa.Tumer@emu.edu.tr
Orcid: 0000-0001-5563-7090

Asst.Prof.Dr. Jale Yüzügülen
Eastern Mediterranean University, **TRNC**
Jale.Yuzugulen@emu.edu.tr
Orcid: 0000-0001-6833-0637

Assoc.Prof.Dr. Burak Erkut
Eastern Mediterranean University, **TRNC**
Burak.Erkut@emu.edu.tr
Orcid: 0000-0001-7746-782X

Extended Abstract

Biomarkers play a significant role in detecting diseases and monitoring treatments. However, there is a gap from their discovery to clinical translation/commercialization. According to Raths et al., 2020, this gap depends on the limitations in validation and knowledge of the commercialization process. As the process is time-consuming and expensive, it is hard to find successful commercialization cases. Based on interviews, (Raths et al., 2020) identified that there is a gap between researchers and technology transfer offices – indicating that many researchers do not start with the discovery/development of new biomarkers with the target of commercialization, and they need support in intellectual property rights and managerial aspects of new product development.

According to Biomarkers Definitions Working Group (2001), a 'biomarker' is defined as a "characteristic that is objectively measured and evaluated as an indicator of normal biological processes, pathogenic processes or pharmacologic responses to a therapeutic intervention". Under this broad definition, there are different sub-types, where a single biomarker can fall into multiple categories. Diagnostic biomarkers (enable identification of a particular disease), prognostic biomarkers (enable identification of patients who are more likely to have a

particular clinical outcome), predictive biomarkers (predictive of the response to a medical product supporting the treatment decision-making), monitoring biomarkers (assessment of disease status and response to therapy), pharmacodynamic/response biomarkers (provide an alteration in its level following the response of a medical product), safety biomarkers (used to estimate the likelihood of adverse effects), and risk biomarkers (biomarkers indicating the potential for a particular disease in case of an individual who is not diagnosed with that disease) (Califf, 2018). Of note, distinguishment between some of these biomarker groups can be difficult.

There are many scientific contributions focusing on the important role of biomarkers in healthcare and medical research. Two landmark studies can be mentioned here: (Simon, 2008), for instance, investigated how biomarkers such as proteins or gene activities may predict whether a particular patient may respond to a particular treatment or not. The motivation for this approach can be framed by means of personalized medicine, indicating the matching of technology with individual human needs (based on biological markers) to avoid one-size-fits-all medicines. The fact that many diseases such as cancer are highly complex, this indicates that different groups of patients may respond to the same treatment differently or may not respond at all – leading to the need of personalized medicine and therefore the usage of biomarkers. One such example is the use of estrogen receptor as a tissue-based biomarker in breast cancer patients to identify patients that will benefit from endocrine therapy (Allison et al., 2020). Thus, their use guides the prognosis and response to therapy. A study by (Paik et al., 2004) investigated the clinical validity and prognostic efficacy of a 21-gene expression assay (now commercialized as Oncotype DX) as a biomarker. The aim of this assay is to predict the recurrence risk of early-stage, estrogen-receptor-positive and node-negative breast cancer. Accordingly, the gene signature can predict 10-year distant recurrence risk following tamoxifen therapy. Regarding the efficacy of the biomarker, the authors identified that it outperformed traditional clinical-pathological features in predicting recurrence risks.

On the other hand, research on the economic valuation and/or the market diffusion of biomarkers remains a greenfield for research. Based on 59 cost-utility analysis studies, the authors (Phillips et al., 2014) find out that around 72% of the personalized medicine tests provide better health at a higher cost, around 20% are cost-saving and 8% are having higher costs without improving health. Nearly 50% of these tests fell below the $50,000 per quality-

adjusted life year (QALY) threshold, a common benchmark for cost-effectiveness. The authors conclude that there should be a balance between innovation and affordability, and especially clinical utility and economic value of such innovations must be tested before a market-wide adoption of the innovation. Despite the significance of these results, there are multiple limitations of the study: The period of observation is running from 1995 to 2011, and only a tiny fraction of the emerging personalized medicine tests had associated cost-utility analysis. In addition, another limitation is the fact that high-mortality or high-expenditure tests were underrepresented in the corresponding cost-utility analysis. More recent papers such as the one by (Sharma et al., 2024) or by (Seo & Cairns, 2021) share some common insights about the economic valuation problematic of biomarkers. Both contributions highlight the lack of an adequate modeling of biomarker test characteristics in economic valuation approaches, which leads to a possible undervaluation. To be more specific, the contribution by (Sharma et al., 2024) focuses on biomarker-guided treatments for gastric cancer such as HER2-targeted therapies, PD-L1/immunotherapy combinations, MSI-H/dMMR-guided therapies and Claudin 18.2 targeted agents and identifies that the vast majority of cost-effectiveness studies failed to include biomarker-guided treatments as comparative cases. Furthermore, the authors highlighted some challenges in modeling biomarker tests such as the lack of clinical utility perspectives and test cost perspectives. The authors confirm the findings of (Phillips et al., 2014) that most of the observed biomarker-guided therapies were effective, but costly in case of gastric cancer treatment, and also share the perspective that economic evaluations lag behind clinical adoption. Similarly, the approach by (Seo & Cairns, 2021) investigates how biomarker-guided therapies (e.g. PD-L1, EGFR, ALK) for targeted cancer therapies are being evaluated in economic terms. Based on 22 studies that the authors investigated, they noticed many shortcomings: Many studies focused on pre-selected patient groups rather than all patient groups, ignoring false positives or false negatives. In addition, investigated studies rarely incorporated clinical utility and/or patient preferences, mainly focusing on test costs and accuracy.

Based on the perspectives of (Phillips et al., 2014; Seo & Cairns, 2021; Sharma et al., 2024), our main proposition in this article is that biomarker adoption depends on entrepreneurial action and subjective value creation, not just efficacy. By proposing this, our contribution falls squarely within the scope of Austrian school of thought, and aims to be the first contribution that evaluates biomarker development and adoption from the Austrian perspective. The rest of the article is structured as follows: Part 2 deals with biomarker

development pipeline, Part 3 deals with economic valuation frameworks, Part 4 deals with entrepreneurial strategies for biomarker adoption whereas Part 5 deals with policy and future directions.

Digital Transformation and Renewable Energy in the Tourism Sector: EKC-STIRPAT Hybrid Model Approach

Turizm Sektöründe Dijital Dönüşüm ve Yenilenebilir Enerji: EKC-STIRPAT Hibrit Model Yaklaşımı

Asst.Prof. Dr. Elif Senyücel
Altınbaş Cyprus University, TRNC
elif.senyucel@wpu.edu.tr
Orcid: 0000-0001-7227-4658

Prof. Dr. Mehmet Naci Efe
İstanbul Beykent University
naciefe@beykent.edu.tr
Orcid: 0000-0001-7039-5659

Prof. Dr. Himmet Karadal
Bolu Abant İzzet Baysal University
himmetkaradal@ibu.edu.tr
Orcid: 0000-0002-8050-5564

ABSTRACT

This research aims to examine the long-term effects of renewable energy use, tourism mobility, tourism sector revenues, and broadband internet penetration (a measure of digital transformation) on carbon emissions in the 20 most popular tourist destinations in the world during the period 2000-2023. The Environmental Kuznets Curve (EKC) hypothesis was integrated with the STIRPAT model, and Panel ARDL (Autoregressive Distributed Lag) and CCEMG (Common Correlated Effects Mean Group) econometric techniques were applied. The findings reveal that renewable energy sources, when integrated with smart city technologies, significantly reduce greenhouse gas emissions in tourist destinations. Widespread broadband internet access, a critical component of digital infrastructure, was found to reduce the carbon footprint in smart tourism centers and mitigate environmental degradation through more efficient use of energy resources. The current literature does not comprehensively address the effects of broadband infrastructure, tourism economics, energy consumption levels, and tourism traffic on greenhouse gas emissions using data from the countries attracting the most tourists. This study develops a unique perspective to explain the dynamic interactions between these factors under cross-sectional dependence conditions by simultaneously applying panel ARDL and CCEMG methods. The STIRPAT approach creates an adaptable framework that enables a more comprehensive testing of EKC theory. The inclusion of the Wideband Prevalence Rate (BPR) in the model allows for the assessment of the role of digital technologies on carbon emissions, the tourism economy, and sustainable

energy consumption, and stands out as a critical parameter in the context of smart urbanization, energy optimization, ecological sustainability, and economic development.

Keywords: Digital Transformation, CO_2 Emission, Renewable energy, Digitalization, Broadband Penetration Rate.
Jel Kodları: Q42, Q53, O33, Z32, L96.

ÖZET

Bu araştırma, 2000-2023 döneminde dünyada turistik açıdan en yoğun ilgi gören 20 destinasyonda, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı, turizm hareketliliği, turizm sektörü gelirleri ve dijital dönüşümün bir ölçütü olan geniş bant internet yaygınlığının karbon salınımına olan uzun dönemli etkilerini incelemeyi hedeflemektedir. Çevresel Kuznets Eğrisi (EKC) hipotezi STIRPAT modeliyle bütünleştirilerek, Panel ARDL (Otoregresif Dağıtılmış Gecikme) ve CCEMG (Ortak İlişkili Etkiler Ortalama Grubu) ekonometrik teknikleri uygulanmıştır. Bulgular, turistik destinasyonlarda yenilenebilir enerji kaynaklarının, akıllı kent teknolojileriyle entegre edildiğinde sera gazı salınımını belirgin biçimde düşürdüğünü ortaya koymaktadır. Dijital altyapının kritik bir bileşeni olan yaygın geniş bant internet erişiminin, akıllı turizm merkezlerinde karbon ayak izini düşürdüğünü ve enerji kaynaklarının daha etkin kullanımıyla çevresel bozulmayı azalttığı tespit edilmiştir. Mevcut literatür, en fazla turist çeken ülkelerin verilerini kullanarak geniş bant altyapısı, turizm ekonomisi, enerji kullanım düzeyleri ve turizm trafiğinin sera gazı salınımına etkilerini kapsamlı olarak ele almamıştır. Bu çalışma, panel ARDL ve CCEMG yöntemlerini eş zamanlı uygulayarak, yatay kesit bağımlılığı koşullarında söz konusu faktörler arasındaki dinamik etkileşimleri açıklamak için özgün bir perspektif geliştirmektedir. STIRPAT yaklaşımı, EKC teorisinin daha kapsamlı sınanmasını mümkün kılan uyarlanabilir bir çerçeve oluşturmaktadır. Geniş Bant Yaygınlık Oranının (BPR) modele eklenmesi, dijital teknolojilerin karbon salınımı, turizm ekonomisi ve sürdürülebilir enerji tüketimi üzerindeki rolünü değerlendirmeyi sağlamakta ve akıllı kentleşme, enerji optimizasyonu, ekolojik sürdürülebilirlik ve ekonomik kalkınma bağlamında kritik bir parametre olarak öne çıkmaktadır.
Anahtar Kelimeler: Dijital Dönüşüm, CO2 Emisyonu, Yenilenebilir Enerji, Dijitalleşme, Geniş Bant Erişim Oranı.

(GMT +3)

11th International EMI Entrepreneurship & Social Sciences Congress

July 31 and August 3, 2025 / İstanbul Beykent University - İstanbul / Türkiye

CONGRESS PROGRAM

With **302 papers** prepared by **435 academics** from **172 universities**/institution and **28 countries**: ***Türkiye, USA, Argentina, Azerbaijan, Bahrain, Canada, China, Indonesia, Morocco, Georgia, India, Iran, Switzerland, Italy, Kazakhstan, Kyrgyzstan, TRNC, Lebanon, Nigeria, Uzbekistan, Pakistan, Poland, Romania, Russia, UAE, Uganda, UK, and New Zealand.***

Presentations will be in English & Turkish (www.emissc.org)

There are 6 conference rooms: Adem Çelik, Aksaray, Ayazağa, Taksim, Hadımköy, Beylikdüzü

For presentations, ZOOM ID and links will be shared with participants before the congress

31 July 2025 **17:30: Registration**	**20.00: Seminar:** AI and Scientific Research - Prof.Dr. **Remzi ALTUNIŞIK**, **Ufuk AKDEMIR**, Asst.Prof.Dr. **Gözde BOZKURT**, Lecturer **Murat ER**
August 1, 2025 **09:00-10:30**	Opening Speeches Assoc. Prof.Dr. **Mohammed ABUBAKAR**, Central Connecticut State University (**USA**) Asst.Prof.Dr. **Gözde BOZKURT**, Chair of the Congress Organizing Committee Prof.Dr. **Himmet KARADAL,** Chair of EMI Congress Lecturer **Murat ER**, Coordinator of EMI Congress Prof.Dr. **Muhsin HALİS**, Dean of Kocaeli University Faculty of Business Administration Prof.Dr. **Mustafa TÜMER,** Director General, Cyprus Foundations Administration (**TRNC**) **Mehebbet BABAYEVA**, Director of Nakhchivan State University College of Music (**Azerbaijan**) Assoc.Prof.Dr. **Fajar Rezeki Ananda**, Universitas Prima **Indonesia** Prof.Dr. **Saeed SHOBEIRI**, Teluq University (**Canada**) Prof.Dr. **Gulzhanat TAYAUOVA**, Vice Rector of Turan University (**Kazakhstan**) Prof.Dr. **Uğur YOZGAT**, Vice Rector of Nişantaşı University Assoc.Prof.Dr. **Anora JABBAROVA**, Jizzakh State Pedagogical University (**Uzbekistan**) Assoc.Prof.Dr. **Ulugbek MUKHAMADİEV,** Former Member of Parliament (**Uzbekistan**) Prof.Dr. **Serdar YURTSEVER**, Rector of Girne American University (**TRNC**) Prof.Dr. **Bakhodir TURAEV**, Vice Rector of Tashkent State Transport (**Uzbekistan**) Prof.Dr. **Volkan ÖNGEL**, Rector of İstanbul Beykent University Prof.Dr. **Daurenbek I. ILESALİEV**, Rector of Perfect University (**Uzbekistan**) Prof.Dr. Prof. **Nihat ALAYOĞLU**, Istanbul Chamber of Commerce **Ahmet Serdar İBRAHİMCİOĞLU**, President of KOSGEB **Dr. Erkan ÇELİK,** Chairman of the Board of Trustees of Beykent University Prof.Dr. **Lutfihak ALPKAN**, Deputy Minister

Note: EMI congress sessions are to be recorded in accordance to the General Data Protection Regulation (GDPR) and KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU (KVKK). By joining the congress sessions, you automatically consent to such recordings. If you do not consent to being recorded, discuss your concerns with the host or do not join the congress sessions.

10:30-11:15	**Coffee break**
August 1, '25 **11:15-12:15**	**Opening Session:** ***"The Entrepreneurship Ecosystem in Turkish World"*** **Moderators:** Prof.Dr. **Himmet KARADAL & Dr. Dababrata CHOWDHURY** Prof.Dr. **Mehmet Naci EFE**, President of CEO TEKMER Dr. **Önder KUL**, BTM Genel Müdürü **Burak KESKİK**, Deputy General Manager of Teknopark Istanbul Dr.**Ahmet FİDAN**, Kent Academy Assoc.Prof.Dr. **Özkan ŞAHİN**, Düzce University
12:15-13:00	**Lunch** at Beykent University Ayazağa Campus
13:00-18:00	**Parallel Sessions (face to face presentations)**
19:00-21:00	**Gala Dinner** at Ayazağa Campus
Aug.2, '25	**09:00-17:00: Technopolis tour and Cemile Sultan Korusu**
Aug.3, '25	**09:30-19:00: Online Parallel Sessions (17:00: Closing session and best paper awards)**

Face to Face Sessions

August 1, 2025 Adem Çelik Parallel Sessions

Session Manager: Assoc.Prof.Dr.**Hülya ER**

Adem ÇELİK	**Aug.1, 2025**	**Moderator**
Face to face	**13:00-14:30**	**Prof.Dr. Bakhodir Turaev Khatamovich** **Prof.Dr. Saeed Shobeiri**
Cafe Break	**14:30-14:45**	
Face to face	**14:45-16:15**	**Assoc.Prof. Dr.Anora JABBAROVA** **Assoc.Prof.Dr. Dababrata Chowdhury**
Cafe Break	**16:15-16:30**	
Face to face	**16:30-18:00**	**Assoc.Prof.Dr. Makhzuna KHAMRAYEVA** **Assoc.Prof.Dr. Gülay TAMER**

August 1, 2025 Adem Çelik Parallel Sessions

Adem Çelik	**Aug.1, 2025** **13:00-14:30**	**Moderator**	**Prof.Dr. Bakhodir Turaev Khatamovich** **Prof.Dr. Saeed Shobeiri**

1. The Influence of Game Mechanics on the Motivation and Academic Performance of Students at Technical Universities - **Prof.Dr. Bakhodir Turaev Khatamovich**
2. The Role of Pragmatics in Translation - **Kamola Khujumova**
3. AI-Driven Self-Organizing Enterprises: Evolutionary Mechanisms and Governance Model Research – **Shangmin Zhou**
4. Contribution of Tourism Process to Well-Being: A Typology of Activities and Visit Intentions - **Prof.Dr. Saeed Shobeiri, Assoc.Prof.Dr. İnci Erdoğan Tarakçı**
5. Girişimci Pazarlamada Kaynak Düzenleme: Bilgi, Beceri ve Ağlar Üzerine Bir Çalışma - **Burak KESKİK, Prof.Dr. İbrahim KIRCOVA**
6. Para mı, paraya yüklenen anlam mı? Gelirin ve paraya yönelik tutumların hayat memnuniyetine etkileri - **Res. Asst. Hediye YÜRÜYEN KILIÇ, Assoc.Prof.Dr. İnci DURSUN, Yusuf KILIÇ**
7. Meta-Analysis on Artificial Intelligence and Export Performance - **Dr. Seren ÖZSOY, Asst.Prof.Dr. Ayşegül KARATAŞ**
8. Integration of A Digital Platform Into The Process of Developing Students' Cognitive Skills - **Assoc.Prof.Dr. Aigul ALDABERGENOVA, Dr. Aiym YESSEIKYZY**

14:30-15:45	**Coffee BREAK**

August 1, 2025 Adem Çelik Parallel Sessions

Adem Çelik	**Aug.1, 2025** **14:30-16:00**	**Moderator**	**Assoc.Prof. Dr.Anora JABBAROVA** **Assoc.Prof.Dr. Dababrata Chowdhury**

1. Gender Differences in Social Intelligence: The Role of Family Upbringing - **Assoc.Prof. Dr.Ulugbek JABBAROV, Assoc.Prof. Dr.Anora JABBAROVA**
2. Morphological Interpretation of Evidentiality In The Sample of English And Uzbek - **Assoc.Prof.Dr. Makhzuna KHAMRAYEVA**
3. Integrating Soft Skills Development into English Language Teaching - **Nargiza Yakhshibaeva, Fozil Fozilov**
4. The role of peer and self-assessment in fostering reflective learning skills in higher education - **Senior teacher Umıda USMONOVA**
5. Between Realism and Postmodernism: Positioning Saul Bellow in 20th- Century Literature - **Senior teacher Viktoriya RAKHMANOVA**
6. Comparing Place Name Structures in English and Uzbek Languages - **Assoc.Prof. Dr.Gulnozakhon GANIEVA**
7. Exploring the Impact of Digital Tourism and Artificial Intelligence on Local Entrepreneurship in the Bandarban Hill District of Bangladesh: Pathways to Inclusive Development and Sustainable Innovation – **Dr. Ali Ahmad, Assoc.Prof.Dr. Dababrata Chowdhury**
8. Halkla İlişkiler ve Markalaşma - **Dr. Sema GÜMÜŞ, Emirhan UYSAL (Phd Candidate)**
9. Enterprising Higher Education – A UK Context - **Dr. Belinda Siesmaa**

16:15-16:30	**Coffee BREAK**

August 1, 2025 Adem Çelik Parallel Sessions

Adem Çelik	**Aug 1, 2025 16:30-18:00**	**Moderator**	**Assoc.Prof.Dr. Makhzuna KHAMRAYEVA Assoc.Prof.Dr. Gülay TAMER**

1. The Impact of Admission Exam Privileges on Foreign Language Learning and Teaching: A Focus on English Language Proficiency Certificates in Uzbekistan - **Senior teacher Guluh Majidova**
2. Including Uzbek Customs in English Classes - **Xamrayeva Umida Farxodovna**
3. Role of Cultural Awareness in Teaching Intercultural Communication - **Dildora SAFAROVA**
4. Tıbbi Bilgi Sağlamada Tıbbi Eğitimi Olmayan Çağrı Merkezi Çalışanlarının Yanıltıcı Sonuçları: Hasta Kararları, Memnuniyeti ve Türk Sağlık Sistemi Algısı Üzerindeki Etkileri - **Amal NAIM, Assoc.Prof.Dr. Gülay TAMER**
5. Synergetic Aspects of Linguistic Diversity In Translation - **Asst.Prof.Dr. Khayriniso Bakhtiyarovna Ganiyeva**
6. An Analysis of Construction Contractors' Leadership Approaches from the Perspective of Authentic Leadership in the Context of the February 6, 2023 Earthquake- **Deniz Şahin SAMARAZ, Prof. Dr. Akif TABAK, Assoc.Prof. Dr. Bülent AKKAYA**

Face To Face Sessions

August 1, 2025 Aksaray Parallel Sessions

Session Manager: Assoc.Prof.Dr.**Gözde MERT** & **…….**

Aksaray	**Aug 1, 2025**	**Moderator**
	13:00-14:30	**Assoc.Prof. Dr.Sherzod Khalikulovich Djabbarov** **Assoc.Prof.Dr. Shahla Nuruzade**
Cafe Break	**14:30-14:45**	
	14:45-16:15	**Assoc.Prof.Dr. Yegane KAHRAMANOVA** **Dr. Selma KOCA**
Cafe Break	**16:15-16:30**	
	16:30-18:00	**Prof.Dr. Mine HALİS** **Assoc.Prof.Dr. Mihriban CİNDİLOĞLU DEMİRER**

11th International EMI Entrepreneurship & Social Sciences Congress,
July 31-August 3, 2025, Istanbul / Türkiye

August 1, 2025 Aksaray Parallel Sessions:

Aksaray	Aug 1, 2025 13:00-14:30	Moderator	Assoc.Prof. Dr.Sherzod Khalikulovich Djabbarov Assoc.Prof.Dr. Shahla Nuruzade

1. Peculiarities of the Concept of TIME in the Early Modern English Period - **Assoc.Prof. Dr.Sherzod Khalikulovich Djabbarov**
2. The Use of Modal Verbs in English Notarial Discourse - **Ezozkhon Ortikova**
3. Modern Methodologies in Teaching English to 5th–6th Grade Students: Approaches for Enhanced Language Acquisition - **Kulatova Nargiza, Unarova Nozima, Toshboeva Flora**
4. A Linguistic Analysis of Idiomatic Expressions as Phraseological Units in Contemporary English - **Pulatova Khilola G`ayrat qizi**
5. Understanding National Worldviews Through Idiomatic Language - **Shakhnoza Rakhmatullaeva**
6. Integrating Pedagogical and Intercultural Competence in English Language Teaching - **Maftuna Isomiddinova**
7. Basic Concepts on Cognitive Linguistics - **Numonova Ruhshona Golib kizi**
8. Turkism Values in the Everyday Life of Azerbaijanis During the Soviet Era: Everyday Life and Ideology - **Assoc.Prof.Dr. Shahla Nuruzade**
9. Teknolojinin Neresindeyiz? Gençlerin Sosyal Medya ve Yapay Zekaya Bakış Açıları - **Asst.Prof.Dr Leyla ERAT, Assoc.Prof.Dr. Mihriban CİNDİLOĞLU DEMİRER, Res. Asst. Z. Umut CİNDİLOĞLU**

14:30-14:45	Coffee BREAK

August 1, 2025 Aksaray Parallel Sessions:

Aksaray	Aug 1, 2025 14:45-16:15	Moderator	Assoc.Prof.Dr. Yegane KAHRAMANOVA Dr. Selma KOCA

1. Azərbaycanın Türk Dövlətləri Təşkilatında Rolü - **Zeynab Kazimova** PhD candidate
2. Eski Azerbaycan Nufusunun Etnik Köküni ve Dili - **Assoc.Prof.Dr. Yegane KAHRAMANOVA**
3. Azerbaycan ve Türkiye Edebiyyatında Hiciv Şiirinin İlk Ruşeymleri - **Assos.Prof.Dr. Sakine BAYRAMOVA**
4. Yeni Dünya Düzeni ve Değişen Değerler - **Dr. Kamran VALIZADA**
5. Sürdürülebilirlik Perspektifinden Türk Dünyası Yükseköğretiminde Entelektüel Sermaye ve Örgütsel İnovasyon: Bibliyometrik Bir Analiz - **Dr. Selma KOCA**
6. A Functional and Stylistic Analysis of Periphrases in the Works of Shakespeare - **Shaxnoza Allayorova**
7. Effective Methods For Teaching English As A Second Language - **Khudoyorova SARVINOZ**
8. Key Principles and Theories of Effective Language Teaching - **Orzikulova Dilobar Rustam qizi**

16:15-16:30	Coffee BREAK

August 1, 2025 Aksaray Parallel Sessions: Entrepreneurship

Aksaray	Aug 1, 2025 16:30-18:00	Moderator	Prof.Dr. Mine HALİS Assoc.Prof.Dr. Mihriban CİNDİLOĞLU DEMİRER

1. Dijital Geleceğin Ekolojik Krizi: Yapay Zekâ Ve Çevresel Sürdürülemezlik - **Prof. Dr. Mine HALİS, Ömer KAYA**
2. Çalışan Perspektifinden Performans Ölçütleri: Türkiye'de Bir Perakende Zinciri Örneği - **Prof.Dr. Mine HALİS, Prof.Dr.Muhsin HALİS**
3. E-Ticaret Girişimci Yöneliminin Takım Çalışması Üzerindeki Etkisi – Lecturer **Dr. Bülent ATMACAN, Dr. Müge ÜNAL**
4. Gökyüzünde Girişimcilik: Uçuş Ekiplerinin Yenilikçi Rolü - **Dr. Tayfun AYDOĞDU**
5. Branşlaşmanın Girişimcilik Dinamiklerine Katkısı: Uzman Hemşirelik - **Dr. Serap AYDOĞDU**
6. Yapay Zekâ ve Girişimcilik Alanındaki Bilimsel Yayınların Evrimi: Bibliyometrik Bir Analiz - **Asst. Prof. Dr. Derya Çelik**
7. Türk Dünyası Kadın Teknoloji Liderleri Ağı: Geleneksel Ticaret Hafızasından E-Ticaret Ekosistemlerine-Ekoavrasya Vakfı İş Birliği Modeli- Harita Yük. Müh. **Yasemin KULEYİN**
8. Küresel Yeşil Girişimcilik Ekosisteminde Fikri Mülkiyetin Rolü: Tematik Bir Analiz- **Expert Engineer Rasim Keskin, Patent Attorney Süleyman Eryılmaz**

Face To Face Sessions

August 1, 2025 Ayazağa Parallel Sessions

Session Manager: Dr.**Neslihan DUMAN**

Ayazağa	Aug 1, 2025	Moderator
	13:00-14:30	**Prof.Dr.Reyhan Ayşen WOLFF** **Assoc.Prof.Dr. Münevver BAYAR**
Cafe Break	**14:30-14:45**	
	14:45-16:15	**Assoc.Prof.Dr. Mehriban IMANOVA** **Asst.Prof.Dr. Saadet KARAKUŞ**
Cafe Break	**16:15-16:30**	
	16:30-18:00	**Prof.Dr. Uğur YOZGAT** **Assoc.Prof.Dr. Fajar Rezeki Ananda Lubis**

August 1, 2025 Ayazağa Parallel Sessions: Organizational Behavior

Ayazağa	Aug 1, 2025 13:00-14:30	Moderator	Prof.Dr.Reyhan Ayşen WOLFF Assoc.Prof.Dr. Münevver BAYAR

1. Çevre Ahlakı Bağlamında Yeşil Girişimcilik Üzerine Kavramsal Bir Değerlendirme – Dr. **Emel BURAK**
2. Çalışanların Yalın Yönetim ve Yapay Zekâ Uygulamalarına Yönelik Tutumlarının İncelenmesi - **Assoc.Prof.Dr. Münevver BAYAR**
3. Yazılım Geliştirme Uzmanlarının İnsan Bilgisayar Etkileşimi Hakkındaki Görüşleri - **Dr.Emrullah YİĞİT, Prof.Dr.Çelebi ULUYOL**
4. Yeni Nesil Kadın Girişimciliği: Yapay Zekâ (YZ) Teknolojilerinin Kullanımlarının Rolü - **Prof.Dr.Reyhan Ayşen WOLFF, Asst.Prof.Dr Deniz YILDIZ, Asst.Prof.Dr Murat AYAR**
5. Sivil Havacılık Sektörünün Hızlı Gelişimi ile Artan Talebin Çalışanlar Üzerindeki Etkileri: Stres Yönetimi ve Karar Verme Süreçlerinin İncelenmesi - **Selda HATAY, Prof.Dr.Reyhan Ayşen WOLFF**
6. General Features of Emotions and Ways of Their Verbalization - **Assoc.Prof.Dr. Boburjon ABDURAZAKOV**
7. Managing Education through LMS Platforms: A Close Look at Hemis at Jizzakh State Pedagogical University (JSPU) - **Qahramon Kushbakov**
8. Yapay Zeka Girişimciliği Nasıl Dönüştürüyor? 1990–2025 Arası Bibliyometrik Bir Analiz - **Dr.Nazik ERDAL AKYÜZ**

14:30-15:45	**Coffee BREAK**

August 1, 2025 Ayazağa Parallel Sessions:Human Resources

Ayazağa	Aug 1, 2025 14:45-16:15	Moderator	Assoc.Prof.Dr. Mehriban IMANOVA Asst.Prof.Dr. Saadet KARAKUŞ

1. Türkdilli dövlətlər arasında iqtisadi əməkdaşlığın hazırkı vəziyyəti və gələcək perspektivləri - **Assoc.Prof.Dr. Mehriban IMANOVA, Assoc.Prof. Dr. Gülşen KIRPIK**
2. İnsanlığın Dijital Kolu: Sosyal Girişimcilikte Yapay Zekanın Araçsal Dönüşümü ve Etik Sorumluluk - Harita Yük. Müh. **Yasemin KULEYİN**
3. Gemi Kaynaklı Karbon Emisyonlarının Denizcilik Politikasına Etkileri: Ambarlı Limanı Örneği - **Fırat BOLAT, Prof. Dr. Hande DEMİREL**
4. Linguistic and Cultural Aspects of Text Interpretation in Fiction - **Turaeva Shoira Muxtarovna, Mamatqulov Shaxzod Shuhrat ugli, Farmonova Marjona Vahob kizi**
5. Formation of Aspectual Situation Types in Events - **Prof.Dr.Mirsanov Gaybullo Qulmurodovic**
6. Akademik Kariyer Farkındalığının Kariyer Kararı Yetkinliğine Etkisi: Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi Örneği- **Asst.Prof.Dr. Saadet KARAKUŞ**
7. Yönetim Alanında Yükseköğretim Gören Öğrencilerin Yapay Zekâ Okuryazarlığı ve Temel Dijital Yeterliliklerine İlişkin Algıları: MAILS ve COBADI Ölçeklerine Dayalı Bir Değerlendirme - **Asst.Prof.Dr. Saadet KARAKUŞ**
8. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Otomotiv Yan Sanayi İhracatında Rekabet Gücü Analizi Çerçevesinde Seçili Otomotiv Yan Sanayi Firmalarının Rekabet Gücünün İncelenmesi - **Asst.Prof.Dr. Numan Sait EREN**

16:15-16:30	**Coffee BREAK**

August 1, 2025 Ayazağa Parallel Sessions:Training & Education

Ayazağa	Aug 1, 2025 16:30-18:00	Moderator	Prof.Dr. Uğur YOZGAT Assoc.Prof.Dr. Fajar Rezeki Ananda Lubis

1. Örgütsel Uyumun Bedeli Mi? Konformizmin Duygusal Tükenmişlik ve İşe Adanmışlık Üzerindeki Etkisi - **Assoc.Prof.Dr. Ayşe GÖKÇEN KAPUSUZ**
2. Havacılık Sektöründe İnsan Kaynağı Yetersizliği ve Uçuş Emniyeti İlişkisi: Türkiye Örneği - **Assoc.Prof.Dr. Semih SORAN**
3. The Economic Costs of Toxicity: Organizational Dysfunction as a Macroeconomic Threat - **Assoc Prof. Dr. Elif Bilginoğlu, Prof.Dr. Uğur YOZGAT**
4. The Influence of Transformational Leadership and Employee Empowerment on Employee Performance Mediated by Job Satisfaction in North Sumatra - **Assoc.Prof.Dr. Fajar Rezeki Ananda Lubis, Syaifuddin, Yusniar**
5. Uygulamada İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Denetim ve Yaptırımlar - **Prof. Dr. Faruk ANDAÇ, Assoc.Prof.Dr. Gülay TAMER, Prof.Dr.Emine Fırat, Res. Assist. Okan Anıl AYDIN**
6. Economic Essence of Human Capital and the Impact of Artificial Intelligence in the Context of Sustainable Development - **Assoc.Prof.Dr. Raikhan SUTBAYEVA, Prof.Dr. Himmet KARADAL**
7. Joy of Missing Out in Marketing - **Elif TÜRKOĞLU, Assoc.Prof.Dr. Selay Ilgaz Sümer**
8. Dijital Liderliğin Yenilikçi İş Davranışına Olan Etkileri – **Assoc.Prof.Dr. Nuran VARIŞLI**

Face To Face Sessions

August 1, 2025 Taksim Parallel Sessions

Session Manager: Asst.Prof.Dr. **Saadet KARAKUŞ**

Taksim	Aug 1, 2025	Moderator
	13:00-14:30	Prof.Dr. Ali Talip AKPINAR Asst.Prof.Dr. Aslı KAYA
Cafe Break	14:30-14:45	
	14:45-16:15	Assoc.Prof. PhD. Dilnoza KURBONOVA Asst.Prof.Dr. Kolawole IYIOLA
Cafe Break	16:15-16:30	
	16:30-18:00	Prof.Dr.Zarovshan BABAYEVA Assoc.Prof.Dr. Minavvar MAMMADOVA

August 1, 2025 Taksim Parallel Sessions:

Taksim	Aug 1, 2025 13:00-14:30	Moderator	Prof.Dr. Ali Talip AKPINAR Asst.Prof.Dr. Aslı KAYA

1. Türkiye'de Doğum Oranlarındaki Azalmanın Nedenlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma - **Prof.Dr. Ali Talip AKPINAR**
2. İş Yaşam Dengesi İle İşten Ayrılma Niyeti Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma - **Pınar ALTAŞ, Prof.Dr. Ali Talip AKPINAR**
3. Dijital Dönüşüm, Tekno-Stres, İş Tatmini ve İşten Ayrılma Niyeti Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi - **Asst.Prof.Dr. Turgay KARALİNÇ, Asst.Prof.Dr. Bumin Çağatay AKSU, Asst.Prof.Dr. Aslı KAYA, Assoc.Prof.Dr. Dursun BOZ**
4. Kadın Girişimciliğinde Dijital Startup'lar - **Asst.Prof.Dr. Aslı KAYA, Dr. Aslı Ercan ÖNBIÇAK, Asst.Prof.Dr. Semiha KILIÇASLAN**
5. Yapay Zekâ Destekli Bilgi Paylaşımı ve ESG Odaklı İnsan Kaynakları Stratejilerinin Çalışan Refahı ve Performansı Üzerindeki Etkisi: Sürdürülebilir Örgütsel Değer Yaratımı İçin Bütüncül Bir Model Önerisi- **Asst.Prof.Dr. Ömer Faruk ŞARKBAY, Asst.Prof.Dr. Aslı KAYA**
6. Yapay Zekâ Tabanlı Dijital Pazarlama Stratejilerinin Finansal Performans ve Sürdürülebilirlik Üzerindeki Etkisi: Çok Disiplinli Bir Model Önerisi - **Asst.Prof.Dr. Murat BAŞAL, Asst.Prof.Dr. Emel SARAÇ**
7. Antipsikiyatri Hareketi, Kullandığı Argümanlar ve Günümüze Yansımaları - **Dr. Özlem ÇAVUŞ**
8. The Consequences of the First World War and the Formation of the "Lost Generation" Phenomenon - Assoc.PhD student **Muhabbat Qodirova**
9. Yapay Zekânın Reklamdaki Rolü: Amazon Örneğinde Bir Odak Grup Çalışması - **Beril ÜNAL, Dr. Sema GÜMÜŞ**

14:30-15:45	Coffee BREAK

August 1, 2025 Taksim Parallel Sessions:

Taksim	**Aug 1, 2025** **14:45-16:15**	**Moderator**	**Assoc.Prof. PhD. Dilnoza KURBONOVA** **Asst.Prof.Dr. Kolawole IYIOLA**

1. The Practical Content of Preparing Future Teachers for Social Pedagogical Practice - **Assoc.Prof. PhD. Dilnoza KURBONOVA, Assoc.Prof. PhD. Aziza KHAMROYEVA, Assoc.Prof. Zamira MUSTAFAYEVA**
2. The Practical Content of Preparing Future Teachers for Social Pedagogical Practice **- Assoc.Prof. Zamira MUSTAFAYEVA, Teacher Dilafruz SUYUNOVA**
3. Means of Forming Critical Thinking Skills of future English language Teachers" - **Assoc.Prof. PhD. Dilnoza KURBONOVA. Teacher Makhliyo KURBONOVA, Teacher Dildora ESHONKULOVA**
4. Innovative Approaches in Language Teaching for for Enhancing Pupils' Metacognition, Thinking Skills - **Assoc.Prof. PhD. Dilnoza KURBONOVA**
5. Contemporary Approaches to English Language Instruction - **Assoc.Prof. Khulkar MUSTAFAKULOVA, Teacher. Gulnoza YUSUPOVA**
6. The Role of Digital Literacy in English Language Learning - **Assoc.Prof. Rokhila BOKIYEVA, Assoc.Prof. Zukhra KUYCHIYEVA, Assoc.Prof. Gavhar MADIYEVA, Assoc.Prof. Nazira DUSBAYEVA**
7. A path towards sustainable business model innovation improvement: Do strategic renewal, innovation speed, and adaptability culture really matter? - **Asst.Prof.Dr. Kolawole IYIOLA, Instructor Faith Umene Banje**

16:15-16:30	**Coffee BREAK**

August 1, 2025 Taksim Parallel Sessions:

Taksim	**Aug 1, 2025** **16:30-18:00**	**Moderator**	**Prof.Dr.Zarovshan BABAYEVA** **Assoc.Prof.Dr. Minavvar MAMMADOVA**

1. Digitalization Mechanism in Biology Education - **Prof.Dr.Zarovshan BABAYEVA**
2. Comprehensive Study of Artificial Intelligence Applications in Renewable Energy - **Sevinj RZAYEVA, Head Teacher**
3. The Integration of Turkey's Teaching Practices into the Azerbaijani Military Education System **- Aida Quliyeva, Assoc.Prof.Dr. Minavvar Mammadova, Javahir Aghayeva, Gila Aghayeva, Anar Hamidov**
4. The Etymological Dictionary: Norms, Structure, and Strategy - **Nuranə Abas Ağa qızı Hüseynova**
5. Təhsil həyata hazırlıq deyil, təhsil həyatın özüdür - **Salmanli Fidan Namik gizi**
6. İnkişaf etmiş şəxsiyyətin formalaşmasında cəmiyyətin rolü - **Salmanli Niyazi Namig oglu, Salmanli Fidan Namik gizi**
7. The Psychological Novella in the Works of John Steinbeck and Sherwood Anderson: Focus on Human Factors - **Senior teacher Dilfuzakhon Boltayeva**
8. Küresel Isınma Bağlamında Döngüsel Çözümlemeler İçin Kollektif Girişimcilik Yaklaşımları - **Dr.Ahmet FİDAN**

Face To Face Sessions

August 1, 2025 Hadımköy Parallel Sessions

Session Manager: **Murat ER**

Hadımköy	Aug 1, 2025	Moderator
	13:00-14:30	**Prof.Dr. Remzi ALTUNIŞIK** **Prof. Dr. Mine DEMIRTAŞ**
Cafe Break	**14:30-14:45**	
	14:45-16:15	**Prof. Dr. Bülent GÜLÇUBUK** **Asst.Prof.Dr. Oluwatoyin Abidemi Somoye**
Cafe Break	**16:15-16:30**	
	16:30-18:00	**Prof.Dr. Dilek ZAMANTILI NAYIR** **Asst. Prof.Dr. Belis GÜLAY**

August 1, 2025 Hadımköy Parallel Sessions:

Hadımköy	Aug 1, 2025 13:00-14:30	Moderator	Prof.Dr. Remzi ALTUNIŞIK Prof. Dr. Mine DEMIRTAŞ

1. Rural Youth Perspectives on Land Ownership and Decision-Making Power: A Gendered Analysis from Central Asia - **Nagima SHUKURBEKOVA**
2. Y ve Z Kuşağının Dijital Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin İncelenmesi - **Assoc.Prof.Dr. Hülya ER, Lecturer Murat ER, Prof.Dr. Remzi ALTUNIŞIK**
3. Milli Marka, Dijital İletişim ve Girişimsel Diplomasi Bağlamında TOGG Örneği - **Prof. Dr. Mine Demirtaş, Asst.Prof.Dr. Mihriban Akyol Akın, Prof.Dr. Remzi Altunışık, Lecturer Murat Er**
4. Bireysel Kariyerden Ulusal İtibara: Global Türkler ve Diaspora Temelli Yumuşak Güç - **Asst.Prof.Dr. Mihriban Akyol Akın**
5. Qərbi Azərbaycanda Elm və Mədəniyyətin Tarixi və Dəyərləri - **Mehebbet BABAYEVA**
6. Mütevazi Liderlik Çalışanların Temel Psikolojik İhtiyaçlarını Karşılar mı? - **Assoc.Prof.Dr. Berat ÇİÇEK, Asst.Prof.Dr. Ramazan ÇOBAN**
7. Türk Ceza Kanunu'nda Meşru Savunma - **Asst.Prof.Dr. Ali Pehlivan**
8. The Influence of Turkish and Korean NGOs on Cultural Diplomacy: A Comparative Study of Diplomasi Vakfı and Sayul - **Soukaina KASMİ, Prof. Gülçin Taşkıran**

14:30-15:45	**Coffee BREAK**

August 1, 2025 Hadımköy Parallel Sessions:

Hadımköy	Aug 1, 2025 14:45-16:15	Moderator	Prof. Dr. Bülent GÜLÇUBUK Asst.Prof.Dr. Oluwatoyin Abidemi Somoye

1. Küçük Ölçekli Çiftçilerin Girişimciliklerini Geliştirmede ve Büyütmede Bir Model Önerisi: Kooperatifçilik - **Prof. Dr. Bülent GÜLÇUBUK**
2. Türk Dünyası Devletlerinde Kalkınmaya Giden Yol: Tarım ve Gıdada Ortak Çıkar Birlikteliği - **Prof. Dr. Bülent GÜLÇUBUK, Doğan BAŞARAN**
3. Konaklama İşletmelerinde Kişiselleştirme, Duygusal Zekâ Entegrasyonu Kapsamında Yapay Zekâ Destekli Misafir Deneyiminin İncelenmesi - **Prof. Dr. Mithat Zeki Dinçer, Prof. Dr. Fatma Füsun İstanbullu Dinçer, Asst.Prof.Dr. Dilbar Guliyeva**
4. Türkiye'de Eğitim Kurumlarında Uzaktan Çalışma Modelinin İşgören Verimliliği ve Örgütsel Bağlılık Üzerindeki Etkileri - **Najiyeh AKBARİAN KALAJAHİ, Asst.Prof.Dr. Aybige ÖZER KOÇAK**
5. Turizm Eğitiminde Oyunlaştırma ve Simülasyon Temelli Deneyimsel Öğrenme: Uygulamalı Bir Beceri Gelişim Modeli Önerisi - **Mehtap ÇATICIOĞLU, Ali Kaan KESEN**
6. Understanding the Concept of Green Entrepreneurship: A Global Perspective- **Asst.Prof.Dr. Oluwatoyin Abidemi Somoye,** (PhD Candidate) **Toluwalope Seyi Akinwande**
7. Etik ve Denetim Sorunları Bağlamında İnternet Üzerinden TV Yayıncılığı-**Dr.Tural VALİMATOV**

16:15-16:30	**Coffee BREAK**

August 1, 2025 Hadımköy Parallel Sessions:

Hadımköy	Aug 1, 2025 16:30-18:00	Moderator	Prof.Dr. Dilek ZAMANTILI NAYIR Asst. Prof.Dr. Belis Gülay

1. Akıllı Kent Uygulamalarının Sosyal Eşitsizlik Bağlamında Değerlendirilmesi - **Dr. Neslihan Duman**
2. Gölge Kurumlar, Sessiz Dışlanma: Türk Holdinglerinde Kadın Deneyimi - **Aleyna KAPLAN SEZER, Prof.Dr. Dilek ZAMANTILI NAYIR**
3. Building Digital Silk Roads: Integrating High-Tech Infrastructure in Belt and Road Regions - **Prof.Dr. Dilek ZAMANTILI NAYIR**
4. For Some Aspects of Linguistic Characteristics of Language of Gender - **Dr.Maia Kobakhidze**
5. Communicative Language Teaching - **Lela Datishvili**

Face To Face Sessions

August 1, 2025 Beylikdüzü Parallel Sessions

Session Manager: Assoc.Prof.Dr.**Gülşen KIRPIK**

Beylikdüzü	Aug 1, 2025	Moderator
	13:00-14:30	**Prof.Dr. Erdal ŞEN** **Assoc.Prof.Dr.Gözde MERT**
Cafe Break	**14:30-14:45**	
	14:45-16:15	**Prof.Dr. Mustafa TÜMER** **Asst.Prof.Dr. Aybige ÖZER KOÇAK**
Cafe Break	**16:15-16:30**	
	16:30-18:00	**Prof.Dr. Ayşe GÜNSEL** **Assoc.Prof.Dr. Gönül KONAKAY**

August 1, 2025 Beylikdüzü Parallel Sessions:

Beylikdüzü	Aug 1, 2025 13:00-14:30	Moderator	Prof.Dr. Erdal ŞEN Assoc.Prof.Dr.Gözde MERT

1. Modeling Exchange Rate Dynamics under Regime Switching: Evidence from CHF/TRY and Uncertainty Indices - **Asst.Prof.Dr. Mert GÜL**
2. The Influence of Supervisor Characteristics on their Subordinates - **Asst. Prof. Dr. Çiğdem ASARKAYA, PhD C. Orkun ARK**
3. The True self and the Perception of Fraudelence: A Theoretical Model Proposal for the Relationship Between Employee Authenticity and Imposter Syndrome - **Assoc. Prof. Dr. Gül Selin TÜRKYILMAZ, Assoc. Prof. Dr. Dilek Işılay ÜÇOK**
4. Gelişen Piyasalarda Yatırımcıların Risk Algısı - **Assoc.Prof.Dr. Güzhan GÜLAY**
5. Gelişen Piyasalarda Dijitalleşmenin Tüketici Sadakati Üzerindeki Etkisi - **Dr. Burcu CAN**
6. Dijitalleşme ve Yönetim: SWOT Analizi - **Asst.Prof.Dr. Özlem GÜLERYÜZ**
7. Teletıp Hizmetlerine Yönelik Tutumun Girişimcilik Niyetine Etkisi - **Reyhan ÖZGÜLEŞ, Assoc.Prof.Dr. Gözde MERT**
8. Bir Ekogirişimcilik Örneği Olarak Orman Dede (Rahim Hoca) – **Prof.Dr. Himmet KARADAL**

14:30-15:45	**Coffee BREAK**

August 1, 2025 Beylikdüzü Parallel Sessions:

Beylikdüzü	Aug 1, 2025 14:45-16:15	Moderator	Prof.Dr. Mustafa TÜMER Asst.Prof.Dr. Aybige ÖZER KOÇAK

1. Beyond the Lab: Economic Valuation and Entrepreneurial Pathways for Biomarker Commercialization - **Prof.Dr. Mustafa TÜMER, Asst.Prof.Dr. Jale YÜZÜGÜLEN, Assoc.Prof.Dr. Burak ERKUT**
2. The Impact of AI-Enhanced Digital Tools and Social Media on Teenagers In Pakistan: Evaluating Benefits and Challenges - **Rao Afeefa Faisal, Assoc.Prof.Dr. Ümmü Altan Bayraktar**
3. Signals of Sustainability: How Brand Trust Builds Loyalty Among Gen Z Consumers Across Cultures - **Nancy Nneoma NWAUKWA, Asst. Prof. Dr. Vildan ESENYEL**
4. Evaluating education at the primary education level in the context of AI worldwide - **Asst.Prof.Dr. Tahereh Arefi Pour**
5. Comparative analysis of AI in providing personalized language learning experiences and the teacher-led traditional methods - **Zainab Gulfaraz**
6. The Role of Consumer's Ethıcal Perceptıons in Value Co-Creatıon on Sharıng Economy Platforms - **Sara Salehi MOGHADAM, Dr. Iman AGHAEI, Assoc. Prof. Dr. FİGEN YEŞİLADA**
7. Remote Work, AI Integration, and Organizational Culture in Post-COVID Management - **Asma Firdous**
8. Entrepreneurial Education 4.0: Integrating AI into Business Curricula after the COVID-19 Reset - **Asma Firdous**

16:15-16:30	Coffee BREAK

August 1, 2025 Beylikdüzü Parallel Sessions:

Beylikdüzü	Aug 1, 2025 16:30-18:00	Moderator	Prof.Dr. Ayşe GÜNSEL Assoc.Prof.Dr. Gönül KONAKAY

1. Analysis Of Consumer Behavior Regarding Sustainable Energy Sources - **Carmen ACATRINEI, Cristina Andreea CERNAT**
2. Integrating AI into Social Media Marketing: A Conceptual Framework for Emerging Economies - **Carmen ACATRINEI, Robert-Gabriel DOLTU, Ruxandra DRAGOMIR, Francesca-Ada VIOLA**
3. Comparative Analysis of Digital Travel Platforms and Local Digital Entrepreneurship Opportunities in TRNC and Mediterranean Countries - **Asst.Prof.Dr.Elif SENYÜCEL**
4. Sürdürülebilirlik ve Halka Açıklık Oranının Borsa Performansı ile İlişkisi **- Lect.Dr. Nurcan GÜNCE, Assoc.Prof.Dr. Cengiz GÜNEY, Assoc.Prof.Dr. Gönül KONAKAY**
5. Z Kuşağına Yönelik Sürdürülebilir İKY Uygulamaları: Örgütsel Bağlılığı Güçlendirme ve İşten Ayrılma Niyetini Azaltma - **Assoc.Prof.Dr. Gönül KONAKAY, Prof.Dr. Ayşe GÜNSEL, Dr. Nurcan GÜNCE**
6. X ve Y Kuşağında Psikolojik Güçlendirme, Yaratıcı Davranış ve İçsel Motivasyon Algıları Farklılığının ve İlişkilerinin İncelenmesi: Otomotiv Sektöründe Bir Araştırma - **Assoc. Prof. Dr. Gönül KONAKAY, Assoc. Prof. Dr. Sabiha SEVİNÇ ALTAŞ, Prof.Dr.Hülya Gündüz ÇEKMECELİOĞLU**
7. Türkiye'de Boş Zaman Kavramının İşletmelerdeki Yöneticiler ve Çalışanlar Bağlamında Değerlendirilmesi **Emir KIRPIK, Asst.Prof.Dr. Aslı Özge ÖZGEN ÇİĞDEMLİ**
8. 6 Şubat Depremine İlişkin Eczacıların Deneyimleri ve Kriz Yönetimi Başarısının İncelenmesi: Adıyaman İlinde Kesitsel Bir Çalışma - **Pharmacist Özlem BONCUK, Assoc.Prof. Dr. Gülşen KIRPIK**
9. Şirketlerin Muhasebe Uygulamalarının E-Ticaret Boyutunda Değerlendirilmesi - **Asst.Prof.Dr. Ersin MENGEŞ**

Online Parallel Sessions

August 3, 2025 Adem Çelik Parallel Sessions

Session Manager: Assoc.Prof.Dr.**Hülya ER**

OPENING: Mini Concert- Assoc. Prof. Dr. Hakan Emre Ziyagil

Adem Çelik	Aug 3, 2025	Moderator
	09:30-11:00	**Asst.Prof.Dr. Ebru Özlem KORKUTATA**
	11:00-12:30	**Prof.Dr. Sima NART** **Prof.Dr. Said KINGIR**
	13:30-15:00	**Prof. Dr. Bilsen BİLGİLİ** **Asst.Prof.Dr. Hasan Durmuş**
	15:00-16:30	**Prof.Dr. Ferudun KAYA** **Assoc.Prof.Dr. İnci Fatma KURTULGAN**

August 3, 2025 Adem Çelik Parallel Sessions:

Adem Çelik	Aug 3, 2025 09:30-11:00	Moderator	Assoc.Prof.Dr. Ercan ÇİÇEK Asst.Prof.Dr. Ebru Özlem KORKUTATA

1. Türk Devletleri Teşkilatı'nın Geleceği ve Üye Ülke Ekonomilerine Etkileri - **Dr. Yılmaz CANKALOĞLU**
2. Eğitimde GeoGebra AR Uygulamasını Kullanan Çalışmaların Eğilimlerinin İncelenmesi - **Zeliha Gözde DEMİR, Assoc.Prof.Dr. Hasibe Sevgi MORALI**
3. Şehir Alt Kültüründen "Transaltkültüre": Türk Turizm Kültüründe Dönüşüm - **Asst.Prof.Dr. Ebru Özlem KORKUTATA**
4. Kültürel Değerin Ekonomik Değere Dönüşüm Süreçleri: Sanat Piyasalarında Sermaye Aktarımının Analizi - **Assoc.Prof.Dr. Asım TOPAKLI, Dr. Tahir BÜYÜKKARAGÖZ**
5. Pazara Giriş Stratejilerinde Dışsal Batık Maliyetlerin Belirleyici Rolü: Oyun Teorisi Açısından Bir Değerlendirme **- Dr. Kerem ÖZEN**
6. Urban Planning for Unmanned Aerial Vehicles (Uavs): Urban UAV Hotspots - **Asst.Prof.Dr. İlker İbrahim AVŞAR**
7. Yapay Zekâ Destekli Liderlik: Bir Bibliyometrik Analiz Çalışması - **Yaşar EREN, Assoc.Prof.Dr. Ercan ÇİÇEK, Dr. Kemal ENES**
8. Investment Policy of The Republic of Kazakhstan at The Present Stage - **Zhanar NURBOSSYNOVA, Rysgul ABILSHEYEVA**
9. Adversity, Deconstruction, and Rehabilitation Analysis of Amhara Regional State Since 2020 - **Alem Mequanint**
10. Kibyra Antik Kenti'ne Yönelik Çevrim İçi Ziyaretçi Yorumlarının İncelenmesi: Tripadvisor Örneği - **Asst.Prof.Dr. Burcu GÖK OLGUN**

August 3, 2025 Adem Çelik Parallel Sessions:

Adem Çelik	**Aug 3, 2025** **11:00-12:30**	**Moderator**	**Prof.Dr. Sima NART** **Prof.Dr. Said KINGIR**

1. Zor Zamanlarda Zor Soru: Salgın Kaygısı Örgütsel Sinizmi Artırır mı? - **Dr. İbrahim Alper GEDİK, Assoc.Prof.Dr. Süleyman AĞRAŞ, Prof.Dr. Said KINGIR**
2. Yapay Zekâ Çağının Gölgesinde Psikolojik Bir Bakış: Teknostres ve İyi Oluş İlişkisi - **Asst.Prof.Dr. Fazilet NOHUT**
3. Yorgun ama Tatmin Olmuş mu? İş Talepleri-Kaynakları Kuramının Test Edilmesi - **Dr. Gizem DEMİR, Ress. Asst. Abdullah DOĞAN, Raeda SHAKKOUR, Prof. Dr. Halis DEMİR**
4. Kadın Girişimciliği: Engeller, Destek Mekanizmaları; Türkiye Örneği - **Elif URAS**
5. E-Ticaret Platformlarının Yapay Zeka Hizmetlerine Yönelik Tüketici Tepkilerinin İncelenmesi - **Prof.Dr. Sima NART, Res.Assist. Ediz TUTSAL, PhD. Candidate Ahmet BİLGİLİ**
6. Kadın Kooperatiflerinde Görünen Sürdürülebilir Beceriler ve Yerel Ekonomiye Katkıları: Nitel Bir Söylem Analizi - **Kubilayhan GÖÇ**
7. Toplam Kalite Yönetimi Benimsenmesinin Sağlık Çalışanlarındaki Mesleki Tükenmişliğe Etkisi - **Asst.Prof.Dr. Ayhan TERZİBAŞ**
8. Networks, Policies, and Cooperation: The Internationalization of Higher Education in Argentina and MERCOSUR - **Mgter. Sergio Quiroga**
9. Trade Across Continents: Unlocking the Potential of India–Türkiye Economic Relations - **Asst.Prof.Dr. Mohammad Taqi, Asst.Prof.Dr. Koteswara Vemavara, Asst.Prof.Dr. Jahangir Chauhan, Dr. Mohd Najamul Islam**
10. Functional-Pragmatic Features of Humorous Texts in The Uzbek Language - **PhD. Aslam Usmonov**

August 3, 2025 Adem Çelik Parallel Sessions:

Adem Çelik	**Aug 3, 2025** **13:30-15:00**	**Moderator**	**Prof. Dr. Bilsen BİLGİLİ** **Asst.Prof.Dr. Hasan Durmuş**

1. Seyahat Deneyiminin Emeklilerin Psikolojik İyi Oluş ve Yaşam Doyumu Üzerindeki Etkilerinin Gerontoturizm Açısından Nitel Bir İncelemesi - **Rukiye SAYDAM ŞAŞI, Prof. Dr. Bilsen BİLGİLİ**
2. Sosyal Sermaye Düzeyinin Değişim Yönetimi Süreçlerine Etkisi: İBB Spor İstanbul Örneği - **Hümeyre ŞİMŞEK, Assoc.Prof.Dr. Aydın PEKEL**
3. Karbon Muhasebesinin Türkiye'deki Yasal Çerçevesi ve Mesleki Uygulama Boyutu - **Dr. Halil EKİCİ**
4. Güvensiz Bağlanmanın Romantik ve Sosyal İlişkilerdeki Engelleri - **Zeynep Deniz SEVEN, Merve MUSAOĞLU, Fatıma Nur BÜYÜK, Selvi Sude ESKİ, Sıla SARİ**
5. Çocuğu Suça Sürükleyen Sistemler: Kefernahum Filminin Ekolojik Sistemler Kuramı Çerçevesinde Çözümlemesi - **Zeynep Deniz SEVEN, Ayşenur KUŞKAPAN UÇAR**
6. Çocuk Haklarının Uygulanma Mekanizmaları: Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerde Karşılaştırmalı Sistematik Derleme - **Zeynep Deniz SEVEN, Yüksel YENTÜRK**
7. Şanghay İşbirliği Örgütü Kapsamında Rusya'nın Stratejisi: Avrasya Güvenliği ve Çok Kutupluluk Üzerine Sistematik Bir Derleme - **Yüksel YENTÜRK**
8. Entrepreneurial Mindset: Psychological Traits of Successful Entrepreneurs:The Ugandan Example - **Luwemba Musa Maswanku**
9. The Role of Emotional Intelligence and Entrepreneurial Intention Among Students in Higher Education: A Literature Review - **Ashiraf Mabanja, Luwemba Musa Maswanku**
10. The Role of Financial Inclusion in Scaling Entrepreneurship: The Mobile Money, Microfinance, And Digital Banking Experience in Uganda - **Luwemba Musa Maswanku, Ashiraf Mabanja**

August 3, 2025 Adem Çelik Parallel Sessions:

Adem Çelik	Aug 3, 2025 15:00-16:30	Moderator	Prof.Dr. Ferudun KAYA Assoc.Prof.Dr. İnci Fatma KURTULGAN

1. Y ve Z Kuşağının Katılım Bankacılığına Yönelik Algısının İncelenmesi Kadir Küçük – **Kadir KÜÇÜK, Prof.Dr. Ferudun KAYA**
2. Toplumsal Dayanışma Temelli Kadın Girişimciliği: Girişimcilik Ekosisteminde Çok Paydaşlı Destek Yapılarının Rolü Üzerine Nitel Bir İnceleme - **Assoc.Prof.Dr. Zümrüt Hatice ŞEKKELİ, Assoc.Prof.Dr. İnci Fatma KURTULGAN**
3. Sürdürülebilir Bilinç ile Finansal İyilik Arasındaki İlişki: TRC12 Bölgesinde Serbest Eczane Personeli Üzerinde Bir Çalışma - **Pharmacist Rabia ÇEKİÇ, Assoc. Prof. Dr. Gülşen KIRPIK**
4. Etik Liderlik Davranışlarının Sanal Kaytarma Davranışlarına Etkisinde İş Tatmininin Rolü: İmalat Sektöründe Bir Araştırma- **Assoc.Prof.Dr. Polat YÜCEKAYA, Prof.Dr. Himmet KARADAL, Asst.Prof.Dr. Özkan İMAMOĞLU**
5. Integrating 3D Printing Technology in Education: Insights from a Makerspace Case Study in Kuwait - **Asst.Prof.Dr. Sayed Mahmoud, Assoc.Prof.Dr. Mostafa Mohamad**
6. Şirketlerde Kurumsal Hafızanın Raporlama ve İnsan Gücü Stratejileri İle Sürdürülebilirliğinin Sağlanması: Liman İşletmesi Örneği – **Dr. Seçkin Gün**
7. Floods in Khyber Pakhtunkhwa: Mapping the Threat, Mitigating the Risk - **Fatima Nazir Ali, Asst.Prof.Dr. Aysha Hanif, Asst.Prof.Dr.Sahar Zia**
8. Deforestation Risk Zoning in Balochistan: A Spatial Analysis of Ziarat, Quetta, and Sherani - **Fatima Nazir Ali1, Aqsa Shabir, Ali Hussain Kazim, Sahar Zia, Naveed Iqbal**
9. Analyzing Geographical Parameters in Balochistan, Pakistan - **Fatima Nazir ALİ (PhD Scholar),** Asst.Prof.Dr.**Sahar ZİA, Assoc.Prof.Dr. Aqsa SHABİR**
10. Yönetici Davranışlarının Örgüt İklimine Etkisi - PhD. Cand. **Eylül Tuğba DİLEK, Prof.Dr. Ali Talip AKPINAR**

Online Parallel Sessions

August 3, 2025 Aksaray Parallel Sessions

Session Manager: **Asst.Prof.Dr. Menekşe Şahin Karadal**

Aksaray	Aug 3, 2025	Moderator
	09:30-11:00	Prof.Dr. Siham EL-KAFAFI Assoc.Prof.Dr. Deniz Yetkin Aker
	11:00-12:30	Assoc.Prof.Dr. Didem RODOPLU ŞAHİN Lecturer Murat ER
	13:30-15:00	Prof. Dr. Tunga BOZDOĞAN Assoc.Prof.Dr. Duygu HIDIROĞLU
	15:00-16:30	Prof.Dr. Muhsin HALİS Assoc.Prof.Dr. Mustafa ÇALIŞKAN

11th International EMI Entrepreneurship & Social Sciences Congress,
July 31-August 3, 2025, Istanbul / Türkiye

August 3, 2025 Aksaray Parallel Sessions:

Aksaray	Aug 3, 2025 09:30-11:00	Moderator	Prof.Dr. Siham EL-KAFAFI Assoc.Prof.Dr. Deniz Yetkin Aker

1. Glass Ceiling Syndrome: Women and Barriers to Professional Life in Türkiye, Italy and Poland - **Prof.Dr. Aleksander SURDEJ, Prof.Dr. Marco CUCCULELLI, Prof.Dr. Meltem INCE YENILMEZ**
2. Kapsayıcı Girişimcilik Ekosistemleri: İki Küresel Kentte Kadın Girişimcilerin Deneyimlerinden Cinsiyet Odaklı İçgörüler - **Assoc.Prof.Dr. Deniz YETKİN AKER**
3. Girişimciliğin Önündeki Engellerin Literatür Temelli Analizi - **Lect. Ezgi OKUR KAYIŞKAN, Prof.Dr. Onur ÖZVERİ, Prof.Dr. Güler TOZKOPARAN**
4. İşin Anlamı (Meaningful Work) Başlıklı Yapılan Çalışmaların Web of Science Veri Tabanına Dayalı Bibliyometrik Analizi - **Asst.Prof.Dr. Mecbure ASLAN TEKE**
5. Dönüşümsel Liderliğin Tutumlu İnovasyon ve Dijital İletişim Üzerindeki Etkisinde Yenilikçi Örgüt İkliminin Aracı Rolü - **Asst.Prof.Dr. Hülya ATEŞOĞLU**
6. Akıllı Kent Algısının Girişimcilik Eğilimlerine Etkisi - **Asst.Prof.Dr. Hülya ATEŞOĞLU**
7. Youth Entrepreneurial Mindset and Employment Management Mechanisms in Mangystau Region - **Fatima SALKYNBAYEVA, Prof.Dr. Gulzhanat TAYAUOVA**
8. From TikTok to Tech Talk: Empowering Gen Z and Gen Alpha as Future Eco-Innovators - **Prof.Dr. Siham EL-KAFAFI**
9. Marka Bilinirliğini Artırmada Instagram Reels Kullanımı ve Etkileyici Pazarlama Uygulamaları - **Elif Beyza LERMİOĞLU, Prof. Dr. Keti VENTURA**
10. Etkileyici Pazarlamada Etkileyici Seçimi ve Mesaj Tutarlılığının Etkileyici Pazarlama Uygulamaları Üzerine Kalitatif Bir Çalışma - **Azra Zülal AKTÜRK, Prof.Dr. Keti VENTURA**
11. The Impact of ESG Scores on Audit Costs: Selected Countries Around the World - **Erol GEÇİCİ**, PhD.

August 3, 2025 Aksaray Parallel Sessions: Tourism & Transportation

Aksaray	Aug 3, 2025 11:00-12:30	Moderator	Assoc.Prof.Dr. Didem RODOPLU ŞAHİN Lecturer Murat ER

1. Bir Örgütsel Alan Olarak Girişimcilik Ekosistemi: OSTIM Örneği - **Asst. Prof. Dr. Zeynep BAYSAL**
2. Havacılıkta Teknik Kaynaklı Emniyet Risklerinin İncelenmesi: Vaka Tabanlı Kavramsal Bir Yaklaşım - **Okan İrem POLAT, Assoc.Prof.Dr. Didem RODOPLU ŞAHİN**
3. Havacılıkta İnsan Faktörleri Bağlamında Risk Değerlendirmesi: En Ölümcül Beş Vaka Üzerine Bir Analiz - **Lect. Şebnem TAMER, Assoc.Prof.Dr. Didem RODOPLU ŞAHİN**
4. Havacılık Emniyetinde Örgütsel Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Güncel Yaklaşımlar - **Res.Asst. Sevdiye KEMİK, Assoc.Prof.Dr. Didem RODOPLU ŞAHİN**
5. ESG (Çevresel, Sosyal, Yönetişim) Faktörlerinin Muhasebe Uygulamalarına Yansımaları: Kavramsal Bir İnceleme - **Lect. Tülay ÖZBEK KABADAYI, Assoc.Prof.Dr. M. Yılmaz İÇERLİ**
6. Üniversite Öğrencilerinin Yapay Zekâ Kaygısının Gelecekteki İstihdam Edilebilirlik Algısı - **Asst.Prof.Dr. Sibel BİLKAY**
7. Green Supply Chain Management and Artificial Intelligence: Bibliometric Analysis Based on Web of Science (WOS) Platform - **Dr. Şermin ÖNEM**
8. CPEC-Cross Border Economic Investments and Geo Political Transformation of DG Khan - **Dr. Abida Kausar Chuadhary**
9. Sürdürülebilirlik ve Kırsal Turizm Bağlamında Taraklı Destinasyonunun Koruma-Kullanma Dengesinin Tespiti - **Prof.Dr. Said KINGIR, Selin USTA**

Online Parallel Sessions

August 3, 2025 Aksaray Parallel Sessions:

Aksaray	Aug 3, 2025 13:30-15:00	Moderator	Prof. Dr. Tunga BOZDOĞAN Assoc.Prof.Dr. Duygu HIDIROĞLU

1. Bölgesel Girişimcilik Düzeyinin Teknolojik İnovasyon Üzerindeki Etkisi: Türkiye İllerine Yönelik Bir İnceleme - **Asst.Prof.Dr. Esra SİPAHİ DÖNGÜL**
2. Kriz Dönemlerinde Bankaların Güvenilirliği ve Devlet Teşviklerinin Yeterliliğinin İşletmelerin Finansal Kaynak Tahsis Stratejileri Üzerindeki Etkisi: İlişki Tabanlı Nicel Araştırma - **Assoc.Prof.Dr. Duygu HIDIROĞLU**
3. Sosyal Sermaye ve Sosyal Ağların Girişimcilik Üzerine Etkiler: Girişimcilik Kulüplerinin Eğitim Harcamalarının Yapısal Eşitlik Modeli ile İncelenmesi **- Assoc.Prof.Dr. Duygu HIDIROĞLU**
4. Türkiye'deki Teknoparkların Web Sitelerinin İçerik İncelemesi- **Oğuzhan KAYMAZ, Assoc.Prof.Dr. İlknur TAŞTAN**
5. Insurtech Start-Up'larının Türkiye Pazarına Giriş Stratejileri ve Rekabet Dinamikleri - **Tansu Topuzoğlu, Assoc.Prof.Dr. İlknur Tekin Çevik**
6. Öğrenci Girişimciliği Literatüründe Tematik Evrim ve Trend Analizi: Bibliyometrik Bir Çalışma - **Efecan Çağdaş KAYA**
7. Muhasebe Eğitimi Alanındaki Çalışmaların Bibliyometrik Analizi - **Prof. Dr. Tunga Bozdoğan, Ahmet Salih Çelebi**
8. Taraz'da Yaşayan Yerel Halkin Turizme Yönelik Tutumu - **Prof. Dr. Şenol ÇAVUŞ, Karlygash SARTAYEVA, Assoc.Prof.Dr. Ömer SARAÇ**
9. Perceived Organizational Support: A Meta-Analysis Study - **Assoc.Prof.Dr. İlksun Didem ÜLBEĞİ, Assoc.Prof.Dr. Esengül İPLİK**
10. Turkish Validation of the Dutch Boredom Scale - **Assoc.Prof.Dr. İlksun Didem ÜLBEĞİ, Assoc.Prof.Dr. Esengül İPLİK**

August 3, 2025 Aksaray Parallel Sessions:

Aksaray	Aug 3, 2025 15:00-16:30	Moderator	Prof.Dr. Muhsin HALİS Assoc.Prof.Dr. Mustafa ÇALIŞKAN

1. Sosyal Medya ve Boykot: Espessolab Örneği - **Dr. Semra AĞCABAY, Dr. Leyla YILDIRIM**
2. Hızla Değişen Türkiye'de Toplumu Derinden Etkileyen Suç Sosyolojisi ve Etkileri - **Assoc.Prof.Dr. Mustafa ÇALIŞKAN**
3. Ankara Deklarasyonu: Somali, Etiyopya ve Türkiye'nin Arabuluculuk Çabaları Arasında Üçlü Anlaşma - **Prof.Dr.Elnur Hasan Mikail, Assoc. Prof. Dr. Hakan Çora, Dr. Ali Nazmi Çora**
4. İnsan Kaynağı Yedekleme Planlamasının Önemi: Bir Araştırma - **Ömer Faruk EROL, Prof.Dr. Muhsin HALİS**
5. Çalışan Sürdürülebilirliği ve Organizasyonel Sürdürülebilirlik - **Ayşe GÜNER, Prof.Dr. Muhsin HALİS**
6. Hibrit Çalışma Modelinin Kadın Çalışanların İş-Özel Hayat Dengesi Üzerindeki Etkisi: Özel Sektör Uygulaması - **Aybükem BİLGİN, Prof.Dr. Muhsin HALİS**
7. Zengezur Koridorunun Türkiye İçin Jeopolitik ve Jeoekonomik Önemi ve Kazanımları - **Keyoumars RASHIDI**
8. Karma Yöntem Yaklaşımıyla Çocuklar İçin Düzenlenen Özel Gün Etkinliklerinde Ritüel ve Alışveriş Deneyimlerinin Boyutlarını Belirleme: Türkiye Bağlamında Bir Ölçek Geliştirme Çalışması - **Assoc. Prof. Dr. Mutlu UYGUN, Dr.Pınar Duygu AKIN**
9. Bir Sosyal Deneyim Mekânı Olarak Kent: Keşfedici Sıralı Karma Bir Araştırma - **Assoc.Prof.Dr. Mutlu UYGUN, Dr.Ebru GÜNER VURGANER**
10. Paket Tur ve Deneyim Pazarlaması - **Prof. Dr. Said KINGIR, Orkhan HASANOV**

Online Parallel Sessions

August 3, 2025 Ayazağa Parallel Sessions

Session Manager: **Assoc.Prof.Dr. Özge Uluğ Yurttaş**

Ayazağa	Aug 3, 2025	Moderator
	09:30-11:00	**Assoc.Prof. Dr.Anora JABBAROVA** **Mehebbet BABAYEVA**
	11:00-12:30	**Prof. Dr. Emet GÜREL** **Prof.Dr. Mikail BATU**
	13:30-15:00	**Prof.Dr.Ramazan UYGUN** **Asst.Prof.Dr.Gözde BOZKURT**
	15:00-16:30	**Lecturer Murat ER** **Asst.Prof.Dr. Hasan DURMUŞ**

August 3, 2025 Ayazağa Parallel Sessions:

Ayazağa	Aug 3, 2025 09:30-11:00	Moderator	Assoc.Prof. Dr.Anora JABBAROVA Mehebbet BABAYEVA

1. Academic Leadership and Management in Universities: Balancing Teaching, Research, and Administration - **Prof.Dr.Shavkat SHARIPOV, Assoc.Prof.Dr.Anora JABBAROVA**
2. The Role of Executive Leadership in Higher Education Reform - **Prof.Dr. Furkat JURAKULOV, Assoc.Prof. Dr.Anora JABBAROVA**
3. Nonverbal Communication Differences Across Cultures - **Aziza Normatova**
4. Challenges and Strategies in Translating English Military Abbreviations into Russian and Uzbek - **Avyasova Irina Rafailovna**
5. Memory Factor in terms of Foreign Language Learning - **Prof.Dr. İrfan TOSUNCUOĞLU**
6. Unique Foreign Language Mechanism: Universal Grammar - **Prof.Dr. İrfan TOSUNCUOĞLU**
7. Öz Şefkat ve Duygu Düzenleme Güçlüğü Arasındaki İlişkide Çocukluk Çağı Travmatik Yaşantıların Aracı Rolü - Psikolog **Buse DEMİRHAN**
8. Dönüşümcü Liderliğin Örgütsel Güven ve Örgütsel Özdeşleşmeye Etkisi: Sivil Toplum Kuruluşlarında Çalışan Gençler Üzerine Bir Araştırma - **Ersan ERGÜR, Asst. Prof. Dr. Ebru YILDIZ**
9. Borsa İstanbul'da İşlem Gören Sağlık İşletmelerinin Finansal Performansının Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma - **Sinem KABAK, Prof. Dr. Mustafa YURTTADUR**
10. The Impact of Sustainable Lifestyles on Product and Pricing Decisions - **Fariza Binte Mahbub, Dr. Emin Civi**

August 3, 2025 Ayazağa Parallel Sessions

Ayazağa	Aug 3, 2025 11:00-12:30	Moderator	Prof. Dr. Emet GÜREL Prof.Dr. Mikail BATU

1. Girişimciliği Yeniden Düşünmek: Girişimcilik ile İlgili Ölçekler Üzerine Bir İnceleme- **Prof. Dr. Emet GÜREL, Prof.Dr. Mikail BATU**
2. Fiziksel-Bedensel Zekânın Kavramsal Temelleri: Çoklu Zekâ Kuramı Bağlamında Bir Değerlendirme - **Prof.Dr. Emet GÜREL, Dr. Pelin GÖNKEK**
3. Türkiye'ye Özgü Bir Başkanlık Sistemi (Partili Cumhurbaşkanlığı) Genel Olarak Hükümet Şekilleri - Lecturer **Serdar AYDINYURT**
4. Green Minds And Sustainable Behavior: A Three-Dimensional Attitudinal Analysis of Generations Z And Y - **Asst.Prof.Dr. Caner ÇEŞMECİ**
5. Yaşlı Bireyin Bakımına Yönelik Tutumlar ve Aile Bütünlük Duygusu - **Halime DİMLİ, Prof. Dr. Fatma ARPACİ**
6. Factors determining investment decisions of college students in the cryptocurrency market: The case of Bursa province - **Chayma CHEGGOR, Assoc.Prof.Dr. Mevlüt CAMGÖZ**
7. Mapping Future Skills for 2030: A Multidisciplinary Perspective on AI, Sustainability, and Education - **Melinda Timea FÜLÖP, George Silviu CORDOŞ, Constantin Aurelian IONESCU, Maria Cristina ŞTEFAN**
8. Girişimcilik Yetenekleri Literatürünün Bibliyometrik Analizi: Makine Öğrenmesi Tabanlı Yapısal Konu Modellemesi (STM) - **Prof. Dr. Selami ÖZCAN, Res.Asst. Mustafa YILMAZ**
9. Tersanelerin Etkinliğine Yönelik Bir Çalışma – **Lecturer Dr. Şükrü SATILMIŞ, Prof. Dr. Selami ÖZCAN**
10. İş Dünyasına Yönelik Becerilerin Geliştirilmesinde Öğrenci Toplulukları: Manas ELAB Örneği- **Ademi**

TOBOKELOVA, Assoc.Prof.Dr. Azamat MAKSÜDÜNOV

August 3, 2025 Ayazağa Parallel Sessions:

Ayazağa	**Aug 3, 2025** **13:30-15:00**	**Moderator**	**Prof.Dr.Ramazan UYGUN** **Asst.Prof.Dr. Gözde BOZKURT**

1. Yemenli Kadın Girişimcilerin Karşılaştığı Zorluklar ve Ülkedeki Savaşın Onlara Olan Etkisinin Araştırılması - **Prof.Dr.Ramazan UYGUN**
2. İş Kurma Sürecinde Girişimcilerin Karşılaştığı Sorunların Araştırılması: Kırgızistan Alan Çalışması - **Prof.Dr.Ramazan UYGUN**
3. Akıllı Sözleşmelerin Toplumdaki Yeri ve Önemi - **Yunus Çelik, Hami Barıtçı, Asst.Prof.Dr. Tuğba KOÇ**
4. Psikolojik Güçlendirme ve İş Tatmini İlişkisinin Meta Analiz ile İncelenmesi - **Assoc.Prof.Dr. Gül GÜN**
5. Psikolojik Güçlendirmenin İş tatminine etkisinde LMX'in aracı rolü - **Assoc.Prof.Dr. Gül GÜN**
6. Dünya İqtisadiyyatında Qloballaşma Və Ərzaq Təhlükəsizliyi Problemləri - **Əşrəf Ələkbərov, Cavadxan QASIMOV**
7. Naxçıvan Dövlət Universiteti: Texnopark Və Səmərəli Biznes Mühitinin İnkişafı - **Cavadxan QASIMOV, Əşrəf Ələkbərov**
8. Military Abbreviations into Russian and Uzbek - **Avyasova Irina Rafailovna**
9. Motivation matters—but autonomy is key: the mediating power of job satisfaction in shaping contextual performance - **Assoc.Prof.Dr. Ayşen AKBAŞ TUNA**
10. Sosyal Medya Bağımlılığı ve Yalnızlık Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma - **Lect. Ahmet ÖZDEMİR, Asst.Prof.Dr. Haydar ÖZAYDIN**

August 3, 2025 Ayazağa Parallel Sessions:

Ayazağa	**Aug 3, 2025** **15:00-16:30**	**Moderator**	**Lecturer Murat ER** **Asst.Prof.Dr. Hasan DURMUŞ**

1. The Role of Digital Literacy in English Language Learning - **Assoc.Prof. Rokhila BOKIYEVA, Assoc.Prof. Zukhra KUYCHIYEVA, Assoc.Prof. Gavhar MADIYEVA, Assoc.Prof. Nazira DUSBAYEVA**
2. Frzeoloji Birləşmələr Dilin Zənginləşmə Mənbəyi Kimi - **PhD Gulbeniz MEHDİEVA**
3. Dil ve Edebiyyat Ögretmeninde Küresel Eğilimler - **Habibe KULİEVA**
4. Verbs in Dialects and Varieties of Turkic Languages - **Rena HALİLBEYLİ**
5. Mahire Nağıkızının Eserlerinde Milliyyetçilik ve Yurtseverlik Fikirlerinin Teşviki - PhD. **Vusala ASADOVA**
6. Halil Rıza Ulutürk ve Türkçülük İdeolojisi - **Sevda KHALİLOVA**
7. Implementation of Urban Air Mobility Concept and its Implication to Economic Development - **Arzu Bozdereli, Tapdig Imanov, Abia Njang Spongeon**
8. Yapay Zekâ Destekli Kurumsal Hafıza: Dijitalleşen Örgütlerde Bilginin Geleceği **Dr.Sinem SÖNMEZ**
9. Kurumsal Yönetim Perspektifinde Döküm İşletmelerine Yönelik Bir Organizasyon Şeması Önerisi - **Tuğçe SEMİZ, Prof. Dr. Ali ERBAŞI**
10. The Impact of Emotional Factors on Service Robot Acceptance in Global Hospitality: A Mixed-Method Analysis - **Asst.Prof.Dr. Ali Eren BALIKEL**

Online Parallel Sessions

August 3, 2025 Taksim Parallel Sessions

Session Manager: **Gözde MERT & Mehebbet BABAYEVA**

Taksim	Aug 3, 2025	Moderator
	09:30-11:00	**Prof.Dr. Eda YAŞA ÖZELTÜRKAY** **Prof.Dr. Suat BEGEÇ**
	11:00-12:30	**Assoc.Prof.Dr. Murteza HASANOĞLU** **Asst.Prof.Dr.Gözde BOZKURT**
	13:30-15:00	**Prof.Dr. Esra KARABACAK** **Prof. Dr. Süreyya KARSU**
	15:00-16:30	**Prof.Dr. Ebru AYKAN** **Asst.Prof.Dr. Mihriban AKYOL AKIN**

August 3, 2025 Taksim Parallel Sessions:

Taksim	Aug 3, 2025 09:30-11:00	Moderator	Prof.Dr. Eda YAŞA ÖZELTÜRKAY Prof.Dr. Suat BEGEÇ

1. Stratejik Liderlik Literatürünün Analizi (1985–2025): Web of Science Veritabanında Bibliyometrik Bir İnceleme - **Prof.Dr. Suat BEGEÇ, Prof.Dr. Eda YAŞA ÖZELTÜRKAY**
2. Balıkesir İlinde Kadın Girişimciliği: Bölgedeki Kalkınma Politikaları Açısından Bir Değerlendirme - **Asst.Prof.Dr. Gülaçtı ŞEN, Oya Hansu ÇOLAK**
3. Web of Science Perspektifinden Yeşil İK Yönetimi: 2010–2025 Yılları Arasında Yayınlanan Çalışmaların Sistematik İncelemesi - **Prof.Dr. Suat BEGEÇ, Prof.Dr. Eda YAŞA ÖZELTÜRKAY**
4. Bankacılık Sektöründe Dijitalleşmenin İç Denetim Üzerindeki Etkileri - **Asst.Prof.Dr. Elçin DALKILIÇ, Assoc.Prof. Dr. Murat KESEBİR, Res.Asist. Çağrı KÖYLÜ**
5. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının İslami Finans Sistemi İçerisinde Değerlendirilmesi - **Necati ACAR, Asst.Prof.Dr. Hasan DURMUŞ**
6. Bankacılık ve Finans Alanındaki Öğrencilerin Kişisel Sosyal Sorumluluk Algıları - **Asst.Prof.Dr. Hasan DURMUŞ**
7. Study of The Financing Model of Education Expenditures in Azerbaijan – **Dr. Mammadov Anar Sərraf Oglu**
8. Prevalence Characteristics of Coronary Artery Anomalies Associated with Congenital Heart Defects in Children, **Assoc.Prof.Dr. Nargis.A HAJIYEVA**
9. Benford Yasası ile Gümüş Getirileri Dağılımının Test Edilmesi: Bir Uygulama - **Dr. Tuğberk ÇİTİLCİ**
10. Sürdürülebilir Kalkınma ve Ekonomik Büyüme için Türkiye'de Yeşil Enerji Stratejileri - **Asst.Prof.Dr. Gülten Şen, Asst.Prof.Dr. Devrim Barış Subaşı**

August 3, 2025 Taksim Parallel Sessions:

Taksim	Aug 3, 2025 11:00-12:30	Moderator	Assoc.Prof.Dr. Murteza HASANOĞLU Asst.Prof.Dr.Gözde BOZKURT

1. Psychological Features of Juveniles who Have Committed Crimes – **Dr. Anar Ilyas Javadov**
2. Sesli Kitap Patlamasının Müzik Tüketim Alışkanlıkları Üzerindeki Etkisi - **Assoc.Prof.Dr. Hakan Emre ZİYAGİL, Abdullah OKŞEN**
3. Dijital Sinemada Görsel İletişim Tasarımının Dönüşümü: Yeni Yaklaşımlar - **Dr. Mahmut Rıfkı ÜNAL, Dr. Mustafa Orhan YALINIZ**
4. Sosyal Medyada Yapay Zekâ Destekli Görsel Fitrelerin Rolü: Gerçeklik Algısı ve Kimlik - **Dr. Mustafa Orhan YALINIZ, Dr. Mahmut Rıfkı ÜNAL**
5. Sanatta Disiplinlerarası Uygulamaların Kent Kültürüne Etkileri Üzerine Bir Degerlendirme - **Asst.Prof.Dr. Asuman ÖZDEMİR**
6. Ecological and Economic Dimensions of Human security in The South Caucasus - **Aygun Mirza Gurbanova**
7. The Role of National Ethical Values in Shaping the Contemporary Young Family: The Azerbaijani Model - **Assoc.Prof.Dr. Murteza Hasanoğlu, Rahida Iskandarova**
8. ABD'nin Orta Doğu Politikası: Yeni Jeopolitik Gerçeklikler, "Üçüncü Dünya Savaşı" mı, Yoksa Gerçekleşmeyen İllüzyonlar mı? - **Khalida MALİKOVA**
9. Effect of Brand Communication on the Preference of Airline Companies in the Context of Kenya - **Oguzcan Yerli, PhD Student, Asst. Prof.Dr. Belis Gülay**
10. Kurumsal Yönetişimden Küresel Marka Mimarisine: TAV Havalimanları Holding'in Stratejik Dönüşüm Yolculuğu - **Asst. Prof.Dr. Belis Gülay**

August 3, 2025 Taksim Parallel Sessions

Taksim	Aug 3, 2025 13:30-15:00	Moderator	Prof.Dr. Esra KARABACAK Prof. Dr. Süreyya KARSU

1. Havaalanı Kurtarma ve Yangınla Mücadele Birimindeki Stajyerlerin Aşırı İş Yükü Algısı ve Kariyer Niyetleri Arasındaki İlişki - **Dr. Tugay Öney, Assoc. Prof. Dr. Ebru Demirel, Lecturer Evren Arı**
2. Yaratıcı Yazma ve Anlatım Becerisinin Dil Eğitimi Sürecindeki Etkileşimi - **Prof.Dr. Esra KARABACAK**
3. Endüstrileşme Sürecinde İnsan Etkileşimi - **Sevda GÜVEN, Prof. Dr. Süreyya KARSU**
4. Öncelikli Motivasyon Faktörü: Yaşama Hakkı - **Prof. Dr. Süreyya KARSU**
5. Hastane Afet Dayanıklılığı Stratejilerinin Uygulanmasında Yönetişim Zorlukları: Bir Delphi- DEMATEL Çalışması - **Lecturer Dr. Ersin KOCAMAN**
6. Sürdürülebilir Liderlik, Kimler İçin Daha Etkili? Demografik Faktörlerin İşten Ayrılma Niyeti Üzerindeki Aracı Rolü - **Assoc.Prof.Dr. Gülbeniz AKDUMAN, Assoc.Prof.Dr. Zeynep HATİPOĞLU**
7. Revitalizing Regional Trade: India–Uzbekistan Economic Synergies in the 21st Century, **Prof.Dr.Abror Kucharov, Dr. Jyoti Meshram**
8. The Development Stage of Digital Education in Azerbaijan - **Ophelya MAZANOVA**
9. İkinci El Ürün Tüketimi ve Sürdürülebilirlik: Döngüsel Ekonomiye Doğru - **Prof.Dr.Yavuz AKÇİ, Lecturer Dr. Gülkadriye KARAKAYA EREN**
10. Küresel Isınma Bağlamında Döngüsel Çözümlemeler İçin Stratejik Kollektif Girişimcilik Yaklaşımları - **PhD. Ahmet FİDAN**

August 3, 2025 Taksim Parallel Sessions

Taksim	Aug 3, 2025 15:00-16:30	Moderator	Prof.Dr. Ebru AYKAN Asst.Prof.Dr. Mihriban AKYOL AKIN

1. Kurumlarda Çalışanlara Verilen Eğitim Ve Geliştirme Faaliyetlerinin Çalışanların Motivasyonları Üzerine Etkisi: Kayseri Mobilya Sektörü Örneği - **Muammer ÖZKAN, Prof.Dr. Ebru AYKAN**
2. The Geostrategic Implications of Azerbaijani-Turkish Relations After the 44-Day War – **Dr. Zaur MAMMADOV**
3. Distance Learning in Educational Institutions as Factor of Improving the Effectiveness Social Life of Students in the Kyrgyz Republic - **Asst.Prof.Dr. Kashmatova Zhamilia Ashirovna, Asst.Prof.Dr. Tursunbekova Caadat Mikaramovna**
4. An Analysis of Remote Work Practices Resulting from the COVID-19 Pandemic within the Scope of Business Ethics: A Field Study in the Automotive Sector in Bursa Province - **PhD. Cand. Kerim KARADAL, PhD. Cand. İlhan ALYAY**
5. The Impact of Emotional Factors on Service Robot Acceptance in Global Hospitality: A Mixed-Method Analysis - **Asst.Prof.Dr. Ali Eren BALIKEL**
6. Family Business as the Foundation of Regional Growth: The Experience of Uzbekistan – Prof.Dr. **Shadieva Gulnora Mardievna, Kuvandikov Shukhrat Oblokulovich**
7. Reflections On the Problems Faced In Teaching Foreign Languages In Higher Education Institutions and Their Solutions - **Assoc.Prof.Dr. Khamidova Nilufar Dzjumavayevna**
8. Özbekistan'daki Sivil Kayıt Kurumlarının Faaliyet Geçmişi (1917-1991) - **Assoc.Prof.Dr. Xurshida Tillaxodjayeva Djumavayevna**
9. T. Kasymbekov'un "Sınğan Kılıç" ("Kırık Kılıç") Romanındaki Duygusal Konotasyonlar - **Nadırbayeva Kutbü Ozubekovna**
10. Gelişen Piyasalarda Dijitalleşmenin Tüketici Sadakati Üzerindeki Etkisi – **Dr. Burcu Can**
11. Turizm Sektöründe Dijital Dönüşüm ve Yenilenebilir Enerji: EKC-STIRPAT Hibrit Model Yaklaşımı - **Asst.Prof. Dr. Elif Senyücel, Prof. Dr. Mehmet Naci Efe, Prof. Dr. Himmet Karadal.**

Congress Participants' Institutions

1. International Cooperation Tashkent State Transport University - Uzbekistan
2. Jizzakh State Pedagogical University - Uzbekistan
3. Samarkand State Institute of Foreign Languages- Uzbekistan
4. Uzbek State World Languages University - Uzbekistan
5. Uzbek-Finnish Pedagogical Institute - Uzbekistan
6. Azerbaijan Languages University - Azerbaijan
7. Azerbaijan State Pedagogical University - Azerbaijan
8. Azerbaijan Languages University - Azerbaijan
9. Azerbaijan National Academy of Sciences Nizami Ganjavi Literature Institute - Azerbaijan
10. Baku State University - Azerbaijan
11. Samarkand Institute of Economics and Service – Uzbekistan ABD
12. Tashkent State University - Uzbekistan
13. Tashkent State University of Economics TEAM University American Institute of Applied Sciences in Switzerland – Uzbekistan Switzerland
14. Azerbaijan State Economic University (UNEC) - Azerbaijan
15. Academy of Public Administration under the President of the Republic of Azerbaijan
16. Baku Slavic University - Azerbaijan
17. Baku Business University - Azerbaijan
18. Ministry of Science and Education of the Republic of Azerbaijan
19. Azerbaijan Medical University
20. Nakhchivan Music College - Azerbaijan
21. Nakhchivan State University - Azerbaijan
22. Aserbaycan Respublikası Prezidentinin yanında Dövlət Yönetim Akademiyası
23. Military İnstitute named after Heydar Aliyev English School ECIC - Azerbaijan
24. Institute of Linguistics named after Nasimi Erika Lyceum - Azerbaijan
25. Osmaniye Korkut Ata University
26. Türkiye Manas University
27. Kırgızistan Central Asia International Medical University
28. Near East University - TRNC
29. Akdeniz Karpaz University - TRNC
30. World Peace University - TRNC
31. Girne American University - TRNC
32. Cyprus Evkaf Administration & Eastern Mediterranean University - TRNC
33. Bahçeşehir Cyprus University - TRNC
34. Cyprus Aydin University - TRNC
35. Girne American University - TRNC
36. Final International University- TRNC
37. Cyprus International University - TRNC
38. Bournemouth University Business School - UK
39. Lahore College for Women University - Pakistan
40. Lahore University of Engineering and Technology - Pakistan
41. International Maarif Schools & Colleges Islamabad - Pakistan

42. Ghazi University - Pakistan
43. Sulkhan-Saba Orbeliani University, Tbilisi - Georgia
44. Telavi, Kakheti Region- Georgia
45. Islamic University - Uganda
46. Universitas Prima Universitas Medan Area - Indonesia
47. Argentine Cultural Institute of Higher Education (ICAES) - Argentina
48. Caspian University of Technologies and Engineering named after Sh. Yessenov- Kazakhstan
49. Yessenov University - Kazakhstan
50. Turan University - Kazakhstan
51. Zhetysu University named after I.Zhansugurov - Kazakhstan
52. Arrows Research Consultancy Limited (ARCL) - New Zealand
53. Zayed University - UAE
54. The University of Manchester - UK
55. Aligarh Muslim University - India
56. Gautam Buddha University - India
57. Bahrain Polytechnic - Bahrain
58. University Lobachevsky - Russia
59. Bucharest University of Economic Studies - Romania
60. Babeş– Bolyai University - Romania
61. Transilvania Business School - Romania
62. Valahia University of Targoviște - Romania
63. Hyperion University of Bucharest - Romania
64. Bursa Technical University
65. İstanbul Gelişim University
66. Başkent University
67. Asyaport Liman Anonim Şirketi
68. Burdur Mehmet Akif Ersoy University
69. Eskişehir Osmangazi University
70. Dokuz Eylül Universty
71. Gazi University
72. Malatya Turgut Ozal University
73. Istanbul Gedik University
74. İstanbul Medeniyet University
75. Istanbul Technical University
76. Ege University
77. Marmara University
78. Piri Reis University
79. Sakarya University
80. Bolu Abant İzzet Baysal University
81. Aksaray University
82. Kars Kafkas University
83. Istanbul Maltepe University
84. Hakkâri University
85. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi

86. Republic of Türkiye General Directorate of Security
87. Yozgat Bozok University
88. Munzur University
89. Necmettin Erbakan University
90. Dogus University
91. Kocaeli University
92. Hitit University
93. Anadolu University
94. Malatya Turgut Ozal University
95. Ministry of National Defense
96. Malatya Training and Research Hospital
97. Karabük University
98. İzmir Kavram University
99. Selçuk University
100. Mudanya University
101. Malatya Turgut Özal University
102. Ostim Technical University
103. Trakya University
104. Mersin University
105. Fenerbahçe University
106. Türk Alman University
107. Bandırma Onyedi Eylül University
108. Kahramanmaraş Sütçü İmam University
109. Dokuz Eylül University
110. Istanbul Beykent University
111. Yeditepe University
112. Çukurova University
113. Adana Alparslan Türkeş Science and Technology University
114. İstanbul Esenyurt University
115. Gaziantep Üniversitesi
116. Marmara University
117. Tarsus University
118. Gebze Technical University
119. Adana Metropolitan Municipality
120. Türk Kızılay Human Resources
121. Recep Tayyip Erdoğan University
122. Social Security Institution
123. Zonguldak Bülent Ecevit University
124. Düzce University
125. İstanbul Topkapı University
126. Çankaya University
127. Turkish Landing Forces
128. Nevsehir Haci Bektas Veli University
129. Van Yüzüncü Yıl University

130.Giresun University
131.Ordu University
132.Fatih Sultan Mehmet Vakıf University
133.İstanbul Arel University
134.Kütahya Dumlupınar University
135.Erciyes University
136.EkoAvrasya Vakfı
137.Selcuk University
138.Bingol University
139.Adıyaman University
140.Yozgat Bozok University
141.Balıkesir University
142.Balıkesir İş Kadınları Derneği
143.THK University
144.Çağ University
145.İstanbul Nişantaşı University
146.Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş.
147.Çanakkale Onsekiz Mart University
148.Amasya University
149.Ankara Hacı Bayram Veli University
150.Niğde Ömer Halisdemir University
151.Özyeğin University
152.Kepez State Hospital
153.Kraków University of Economics - Polonya
154.Università Politecnica delle Marche - İtalya
155.Izmir Democracy University
156.Altınbaş University
157.University of Health Sciences
158.University of Central Asia - Kırgızistan
159.Ondokuz Mayıs University
160.Presidency of the Republic of Turkey, Directorate of Communications Turkey Brand Office
161.Tekirdağ Namık Kemal University
162. Academy of Public Administration under the President of the Republic of Azerbaijan
163.Ankara University
164.Agricultural Union of Turkic States
165.Batken State University - Kırgızistan
166.Kayseri University
167.Yildiz Technical University
168.Bursa Uludag University
169.Istanbul Kent University
170.Canterbury Christ Church University - UK
171.Regent College London - UK
172.Oriental University - Uzbekistan